T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜ'NDE ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI

Hazal AVCI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalı

Rölöve ve Restorasyon Programı

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Kasım, 2024

T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜ'NDE ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI

Hazal AVCI tarafından hazırlanan tez çalışması 22.11.2024 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Rölöve ve Restorasyon Yüksek Lisans Programı **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN
Yıldız Teknik Üniversitesi
Danışman

Jüri Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN, Danışman
Yıldız Teknik Üniversitesi _____

Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU, Üye
Yıldız Teknik Üniversitesi _____

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ORHAN, Üye
Doğuş Üniversitesi _____

Danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN sorumluluğunda tarafımca hazırlanan “Eskişehir'in Sivrihisar İlçesine Bağlı Ballıhisar Köyü’nde Arkeolojik ve Kırsal Mimari Miras Birlikteliğinin Korunması” başlıklı çalışmada veri toplama ve veri kullanımında gerekli yasal izinleri aldığımı, diğer kaynaklardan aldığım bilgileri ana metin ve referanslarda eksiksiz gösterdiğimi, araştırma verilerine ve sonuçlarına ilişkin çarpıtma ve/veya sahtecilik yapmadığımı, çalışmam süresince bilimsel araştırma ve etik ilkelerine uygun davrandığımı beyan ederim. Beyanımın aksinin ispatı halinde her türlü yasal sonucu kabul ederim.

Hazal AVCI

İmza

Aileme

TEŞEKKÜR

Saha çalışması sürecinde bilgilerini esirgemeyen ve evinde misafir eden Ballıhisar Köyü muhtarı Zülfikar Şekercioğlu ve eşi Nermin Şekercioğlu başta olmak üzere Ballıhisar Köyü halkına,

Pessinus Antik Kenti'ne ait kalıntılar hakkındaki bilgilerini paylaşan müze güvenlik görevlileri ve Aycan Bey ve Muhammed Bey'e,

Saha çalışması sürecinde yanımda olan, yardımlarını esirgemeyen ve beni her zaman destekleyen Furkan Demirel'e,

Eğitim hayatım boyunca bana her zaman destek olan annem Meral Avcı ve babam Nurettin Mehmet Avcı'ya,

Tez savunma sınavının jüri üyelerinden sayın hocam Prof. Dr. Nur URFALIOĞLU ve bir diğer jüri üyesi sayın hocam Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ORHAN'a, çalışmamın her aşamasında beni destekleyen ve yönlendiren tez danışmanım değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN'e ve Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Restorasyon Anabilim Dalı'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hazal AVCI

İÇİNDEKİLER

KISALTMA LİSTESİ ix
ŞEKİL LİSTESİ x
TABLO LİSTESİ xxii
ÖZET xxiii
ABSTRACT xxv
1 GİRİŞ 1
1.1 Problemin Tanımlanması 2
1.2 Tezin Amacı ve Kapsamı 3
1.3 Metodoloji 3
2 ÇOK KATMANLI KIRSAL YERLEŞİMLER 7
2.1 Kavramlar ve Tanımlar 7
2.1.1 Kırsal Yerleşim Kavramı 7
2.1.2 Peyzaj Kavramı 10
2.1.3 Çok Katmanlı Kırsal Peyzaj Kavramı 11
2.2 Koruma Anlayışının Gelişimi 12
2.2.1 Kırsal Miras 12
2.2.2 Arkeolojik Miras 23
2.3 Dünyadan ve Türkiye'den Örnekler 32
2.3.1 Dünyadan Örnekler 32
2.3.2 Türkiye'den Örnekler 39
2.4 Koruma Sorunları ve Koruma Yaklaşımları 43
2.4.1 Koruma Sorunları 43
2.4.2 Koruma Yaklaşımları 51
2.5 Bölüm Değerlendirmesi 58
3 PESSINUS'TAN BALLIHİSAR'A: ANADOLU'DA ÇOK KATMANLI BİR KIRSAL YERLEŞİM 62
3.1 Fiziksel Yapı 62
3.1.1 Coğrafi Konum 62
3.1.2 Jeolojik ve Jeomorfolojik Yapı 63

3.1.3 İklim 65
3.1.4 Flora ve Fauna 66
3.1.5 Ulaşım 66
3.1.6 Altyapı Hizmetleri 67
3.2 Sosyal ve Ekonomik Yapı 68
3.2.1 Demografik Yapı 68
3.2.2 Ekonomik Durum 68
3.3 Tarihsel Gelişim: Pessinus'tan Ballıhisar'a 70
3.3.1 19. Yüzyıl Öncesi 70
3.3.2 19. Yüzyıl ve Sonrası 78
3.4 Arkeolojik Alan 81
3.4.1 Arkeolojik Yapı Kalıntıları 82
3.4.2 Arkeolojik Kazı Süreci 95
3.5 Yerleşim ve Yakın Çevresindeki Somut Olmayan Miras ve Doğal Miras 98
3.6 Bölüm Değerlendirmesi 102
4 BALLIHİSAR KÖYÜ YERLEŞİM DOKUSU VE ÖZELLİKLERİ 104
4.1 I. Derece Arkeolojik Sit Alan Sınırı ve Çalışma Alanının Tanımı 104
4.2 Çalışma Alanındaki Mevcut Fiziksel Yapı Analizleri 105
4.2.1 Kentsel Rölöve 107
4.2.2 Yapılı Alan – Açık Alan Analizi 107
4.2.3 Açık Alanlar Analizi 107
4.2.4 Özgün İşlev Analizi 107
4.2.5 Kullanım Durumu Analizi 108
4.2.6 Kat Adedi Analizi 109
4.2.7 Taşıyıcı Sistem ve Malzeme Analizi 110
4.2.8 Geleneksel Yapı – Yeni Yapı Analizi 110
4.2.9 Yapısal Durum Analizi 111
4.2.10 Özgünlük Durumu Analizi 112
4.3 Çalışma Alanındaki Yapılar 115
4.3.1 Müze ve Kazı Araştırma Merkezi 116
4.3.2 İlkokul ve Ortaokul Yapıları 118
4.3.3 Muhtarlık - Köy Kahvesi 120
4.3.4 Cami 120
4.3.5 Çamaşırhane 121
4.3.6 Akaryakıt İstasyonu Binaları 123

4.3.7 Sağlık Ocağı 124
4.3.8 Diğer 124
5 BALLIHİSAR KÖYÜ'NDEKİ GELENEKSEL KONUTLARIN MİMARİ ÖZELLİKLERİ 126
5.1 Geleneksel Konutların Plan Özellikleri 126
5.1.1 Tipolojiler 127
5.1.2 Mekanlar ve İşlevleri 127
5.1.3 Yapı Elemanları 134
5.2 Geleneksel Konutların Cephe Özellikleri 140
5.3 Yapım Teknikleri ve Malzemeler 140
5.3.1 Temeller 141
5.3.2 Duvarlar 141
5.3.3 Döşemeler 144
5.3.4 Ahşap Dikmeler ve Kirişler 145
5.3.5 Tavanlar 146
5.3.6 Çatılar 147
6 BALLIHİSAR'IN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİSİ 151
6.1 Değerler 152
6.1.1 Bölgesel Ölçekteki Değerler 152
6.1.2 Sivrihisar Ölçeğindeki Değerler 153
6.1.3 Ballıhisar Ölçeğindeki Değerler 155
6.2 Sorunlar 159
6.2.1 Bölgesel Ölçekteki Sorunlar 159
6.2.2 Sivrihisar Ölçeğindeki Sorunlar 160
6.2.3 Ballıhisar Ölçeğindeki Sorunlar 161
6.3 Potansiyeller 166
6.3.1 Bölgesel Ölçekteki Potansiyeller 166
6.3.2 Sivrihisar Ölçeğindeki Potansiyeller 168
6.4 Koruma Önerisi 170
6.4.1 İlke ve Stratejiler 170
6.5 Bölüm Değerlendirmesi 181
7 SONUÇ 183
KAYNAKÇA 187
A BALLIHİSAR KÖYÜ'NDE KULLANILAN TERİMLERE İLİŞKİN SÖZLÜK 207
B KORUMA ANLAYIŞININ GELİŞİMİNİ ÖZETLEYEN TABLOLAR 208

C BALLIHİSAR KÖYÜ YERLEŞİM DOKUSU ANALİZLERİ VE FOTOĞRAF PAFTALARI 213

D BALLIHİSAR KÖYÜ'NDEKİ GELENEKSEL KONUTLARA AİT TİPOLOJİLER 240

E BALLIHİSAR KÖYÜ'NDEKİ GELENEKSEL KONUTLARIN TEKNİK ÇİZİMLERİ VE FOTOĞRAF ALBÜMLERİ 249

F DEĞER, SORUN, POTANSİYELLER VE TASARIM ÖNERİSİ 287

G BALLIHİSAR KÖYÜ KÜLTÜR VARLIĞI ENVANTER FİŞLERİ 313

H BALLIHİSAR KÖYÜ ARKEOLOJİK KÜLTÜR VARLIĞI ENVANTER FİŞLERİ 483

I I. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI KARARINA AİT BELGE 498

İ HARİTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN ALINAN HAVA FOTOĞRAFLARI 500

TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR 507

KISALTMA LİSTESİ

GEEAYK	Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu
ICCROM	International Center for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property
ICOMOS	International Council on Monuments and Sites (Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi)
IFLA	International Federation of Landscape Architects (Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu)
IUCN	The International Union for Conservation of Nature (Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü)
ÖDA	Önemli Doğa Alanları
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2. 1 Styrian Eisenwurzen UNESCO Jeoparkı **34**
Şekil 2. 2 Visegrád Köyü **35**
Şekil 2. 3 Zagori EcoMuseum'un gerçekleştirdiği etkinlik **36**
Şekil 2. 4 Fikardou Köyü **38**
Şekil 3. 1 Ballıhisar Köyü ve çevresini gösteren harita **63**
Şekil 3. 2 1996 yılında yayımlanan Deprem Bölgeleri Haritası **65**
Şekil 3. 3 2018 yılında yayımlanan Türkiye Deprem Tehlike Haritası **65**
Şekil 3. 4 Ballıhisar Köyü ve çevresini gösteren harita **67**
Şekil 3. 5 Ballıhisar'da yalaktan su için inekler ve çoban köpeği **70**
Şekil 3. 6 Bir çoban ve otlayan koyunlar **70**
Şekil 3. 7 Phrygia bölgesi **72**
Şekil 3. 8 2. Yüzyılda Roma Eyaletleri **77**
Şekil 3. 10 Texier tarafından 1834 yılında hazırlanan harita **79**
Şekil 3. 11 Texier'e ait haritanın 2022 yılına ait hava fotoğrafı ile çakıştırılmış hali **80**
Şekil 3. 12 1882 yılında Humann tarafından çizilmiş harita **81**
Şekil 3. 13 Ballıhisar'daki arkeolojik alanlar **83**
Şekil 3. 14 Demir çağındaki yerleşimin sınırlarına ait bir öneri **84**
Şekil 3. 15 Roma şehrinin sınırlarına ait bir öneri **85**
Şekil 3. 16 Kentin kuzeydoğusunda yer alan sur duvarından bir kule ve yer radarı görüntüsü **86**
Şekil 3. 17 Dr. Angelo Verlinde'nin bulguları sonucu Gent Üniversitesi tarafından hazırlanan "Pessinus'taki İmparatorluk Tapınağı" belgeselinden antik kentin görünümü **86**
Şekil 3. 18 Tapınak-tiyatro kompleksine ait kalıntılar **87**
Şekil 3. 19 Dr. Angelo Verlinde'nin bulguları sonucu Gent Üniversitesi tarafından hazırlanan "Pessinus'taki İmparatorluk Tapınağı" belgeselinden tapınağın görünümü **87**
Şekil 3. 20 Set sistemine ait farklı noktalardan görünümler **88**
Şekil 3. 21 Set sisteminin kuzey ucundaki anıtsal Severus Kemeri'ne ait kalıntılar **89**

Şekil 3. 22 Dr. Angelo Verlinde'nin bulguları sonucu Gent Üniversitesi tarafından hazırlanan "Pessinus'taki İmparatorluk Tapınağı" belgeselinden kanal sisteminin görünümü **90**

Şekil 3. 23 Büyük Tiyatroya ait cavea **91**

Şekil 3. 23 Yerleşim alanının çevresinde bulunan ve GPR verileriyle elde edilen kilise planı **92**

Şekil 3. 24 Pessinus ve çevresindeki kazı alanlarının Google Earth'e ait görünümü **93**

Şekil 3. 25 Tekören Köyü'nde bulunan basamaklı sunak **93**

Şekil 3. 26 Karacaören Köyü yakınlarındaki tepenin Google Earth'e ait görünümü **94**

Şekil 3. 27 Alanı ziyaret eden 19. yüzyıl gezginlerinin ziyaretleri ve kazı çalışmaları **96**

Şekil 4. 1 I. derece arkeolojik sit sınırları ve çalışma alanının konumu **105**

Şekil 4. 2 Ballıhisar köyü uydu görüntüsü **106**

Şekil 4. 3 Yapılı ve açık alan oranlarını gösteren grafik **108**

Şekil 4. 4 Kullanım durumu oranlarını gösteren grafik **109**

Şekil 4. 5 Kat adedi oranlarını gösteren grafik **109**

Şekil 4. 6 Taşıyıcı sistem ve malzeme oranlarını gösteren grafik **110**

Şekil 4. 7 Geleneksel yapı – yeni yapı oranlarını gösteren grafik **111**

Şekil 4. 8 Yapısal durum analizi oranlarını gösteren grafik **112**

Şekil 4. 9 Özgünlük durumu analizi oranlarını gösteren grafik **115**

Şekil 4. 10 Çalışma alanındaki yapıların sınıflandırılması **116**

Şekil 4. 11 Müze binası **117**

Şekil 4. 12 Kazı Araştırma Merkezi binası **117**

Şekil 4. 13 Kazı ekibine ait yerleşimin kuzeyinde bulunan yapı **118**

Şekil 4. 14 İlkokul binası **119**

Şekil 4. 15 Ortaokul binası **119**

Şekil 4. 16 Bir dönem ortaokul olarak kullanılan Kur'an kursu binası **120**

Şekil 4. 17 Muhtarlık-köy kahvesi binası **120**

Şekil 4. 18 Ballıhisar Köyü Cami **121**

Şekil 4. 19 Çamaşırhanenin havadan görünümü **121**

Şekil 4. 20 Çamaşırhanenin iki farklı yönden görünümü **122**

Şekil 4. 21 Çamaşırhaneye ait kolon ve kiriş sistemi **122**

Şekil 4. 22 Çamaşırhaneye ait ocaklar, sekiler ve nişler ile arkeolojik kalıntılardan alınan taşın yakından görünümü **123**

Şekil 4. 23 Çamaşırhaneye ait çeşmeler ve suyun tahliye edildiği kanallar **123**

Şekil 4. 24 Akaryakıt istasyonu binaları **124**
Şekil 4. 25 Geçmişte sağlık ocağı olarak kullanılan yapı **124**
Şekil 4. 26 Baz istasyonu **125**
Şekil 5. 1 Köye genel bakış **126**
Şekil 5. 2 49 envanter no'lu yapıya ait bahçe **128**
Şekil 5. 3 157 Envanter no'lu yapıya ait bahçe **128**
Şekil 5. 4 108 envanter no'lu yapıya ait bahçe **128**
Şekil 5. 5 71 envanter nolu yapıya ait örtme **130**
Şekil 5. 6 71 envanter nolu yapının ocağına ait bir detay **130**
Şekil 5. 7 71 envanter no'lu yapıya ait geleneksel ve modern fırın **131**
Şekil 5. 8 Sundurma örnekleri **131**
Şekil 5. 9 5 envanter no'lu ahır **132**
Şekil 5. 10 153 envanter no'lu yapıya ait ahır **132**
Şekil 5. 11 114 envanter no'lu yapıya ait kümes **132**
Şekil 5. 12 71 envanter no'lu yapıya ait depolanan kemreler **133**
Şekil 5. 13 117 envanter no'lu yapıya ait garaj **133**
Şekil 5. 14 152 envanter no'lu yapıya ait hela ve hela taşı **134**
Şekil 5. 15 129 envanter no'lu camiye ait geleneksel hela ve hela taşı **134**
Şekil 5. 16 Ahşap lento ve kaba yonu taş lento kullanımı **135**
Şekil 5. 17 134 envanter no'lu yapı ve yapıya ait payanda **136**
Şekil 5. 18 55 envanter no'lu yapı ve çıkmaya ait detay **136**
Şekil 5. 19 Çıkma örneği **136**
Şekil 5. 20 134 envanter no'lu yapıya ait merdiven **137**
Şekil 5. 21 130 envanter no'lu yapıya ait merdiven ve ilk basamağı **137**
Şekil 5. 22 Ocağın kullanıldığı bir köy mutfağı **137**
Şekil 5. 23 Fırın örnekleri **138**
Şekil 5. 24 Niş ve ahşap raf örnekleri **138**
Şekil 5. 25 Banyo örnekleri **139**
Şekil 5. 26 Avlu duvarında bulunan nişlere örnekler **139**
Şekil 5. 27 Avlularda bulunan kuyu örnekleri **140**
Şekil 5. 28 Sıvasız avlu duvarı örnekleri **140**
Şekil 5. 29 Avlu duvarı örgüsünde görülen sütun parçası **141**
Şekil 5. 30 3 envanter no'lu yapıya ait şarapanada görülen temel duvarı **141**
Şekil 5. 31 Karma yapım sisteminin görüldüğü yapılara örnekler **142**
Şekil 5. 32 141 envanter no'lu yapı **142**

Şekil 5. 33 Ahşap taşıyıcı sisteme sahip ara duvar **142**
Şekil 5. 34 21 envanter no'lu yapının dış cephesine ait sıva ve yakından görünümü **143**
Şekil 5. 35 21 envanter no'lu yapının iç mekanına ait sıva ve yakından görünümü **143**
Şekil 5. 36 22 envanter no'lu yapıya ait duvar **143**
Şekil 5. 37 71 envanter no'lu yapıya ait duvar **144**
Şekil 5. 38 3 envanter no'lu yapıya ait döşeme **144**
Şekil 5. 39 Beton döşeme örnekleri **144**
Şekil 5. 40 Beton seki örnekleri **145**
Şekil 5. 41 3 envanter no'lu yapıya ait ahşap ana kiriş ve kirişlemeler **145**
Şekil 5. 42 134 envanter no'lu yapıda kiriş ve dikme sistemi **145**
Şekil 5. 43 Yaşam alanlarında ahşap kiriş ve dikme sistemi örnekleri **146**
Şekil 5. 44 15 envanter no'lu yapıya ait servis mekanında görülen ahşap dikmeler **146**
Şekil 5. 45 Ahşap kiriş ve dikme örnekleri **146**
Şekil 5. 46 Yaşam alanlarının kaplanmayan tavanları **147**
Şekil 5. 47 152 envanter no'lu yapıya ait tavan kaplaması **147**
Şekil 5. 48 71 envanter no'lu yapıya ait tavan kaplaması **147**
Şekil 5. 49 Ballıhisar'a ait toprak dam örnekleri **148**
Şekil 5. 50 164 envanter no'lu yapıya ait çatı strüktürü **148**
Şekil 5. 51 Servis birimlerinin 'ahşap çatı kirişlemesi + kamış + çamur harç + saman + Marsilya kiremiti'nden oluşan çatı sistemi **149**
Şekil 5. 52 138 envanter no'lu yapıya ait toprak dam üstüne Marsilya tipi kiremit kullanımı örneği **149**
Şekil 5. 53 Saçak kaplaması görülen saçak örnekleri **150**
Şekil 5. 54 Saçak kaplaması görülmeyen saçak örnekleri **150**
Şekil 5. 55 Tuğla baca ve hasar almış yığma moloz taş baca duvarı örneği **150**
Şekil 6. 1 Yerinden oynayan kiremit örnekleri **163**
Şekil C. 1 Kentsel rölöve **214**
Şekil C. 2 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 1 ..... **215**
Şekil C. 3 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 2 ..... **216**
Şekil C. 4 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 3 ..... **217**
Şekil C. 5 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 4 ..... **218**
Şekil C. 6 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 5 ..... **219**
Şekil C. 7 Yapılı alan – açık alan analizi **220**
Şekil C. 8 Yapılı alan – açık alan analizi fotoğraf paftası **221**

Şekil C. 9 Açık alanlar analizi **222**
Şekil C. 10 Açık alanlar analizi fotoğraf paftası **223**
Şekil C. 11 Özgün işlev analizi **224**
Şekil C. 12 Özgün işlev analizi fotoğraf paftası **225**
Şekil C. 13 Kullanım durumu analizi **226**
Şekil C. 14 Kullanım durumu analizi fotoğraf paftası **227**
Şekil C. 15 Kat adedi analizi **228**
Şekil C. 16 Kat adedi analizi fotoğraf paftası **229**
Şekil C. 17 Taşıyıcı sistem – malzeme analizi **230**
Şekil C. 18 Taşıyıcı sistem – malzeme analizi fotoğraf paftası **231**
Şekil C. 19 Geleneksel yapı – yeni yapı analizi **232**
Şekil C. 20 Geleneksel yapı – yeni yapı analizi fotoğraf paftası **233**
Şekil C. 21 Yapısal durum analizi **234**
Şekil C. 22 Yapısal durum analizi fotoğraf paftası **235**
Şekil C. 23 Özgünlük durumu analizi **236**
Şekil C. 24 Özgünlük durumu analizi fotoğraf paftası 1 ..... **237**
Şekil C. 25 Özgünlük durumu analizi fotoğraf paftası 2 ..... **237**
Şekil C. 26 Özgünlük durumu analizi fotoğraf paftası 3 ..... **238**
Şekil D. 1 Plan tipolojileri çalışması **241**
Şekil D. 2 Kapı tipolojileri çalışması **242**
Şekil D. 3 Pencere tipolojileri çalışması **243**
Şekil D. 4 Ocak tipolojileri çalışması **244**
Şekil D. 5 Niş tipolojileri çalışması **245**
Şekil D. 6 Şarapana ve yüklük tipolojileri çalışması **246**
Şekil D. 7 Sedir tipolojileri çalışması **247**
Şekil D. 8 Cephe tipolojileri çalışması **248**
Şekil E. 1 21 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası **250**
Şekil E. 2 21 envanter no'lu yapıya ait plan **251**
Şekil E. 3 21 envanter no'lu yapıya ait kesit ve görünüş **252**
Şekil E. 4 21 envanter no'lu yapıya ait sistem detayı **253**
Şekil E. 5 152 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası **254**
Şekil E. 6 152 envanter no'lu yapıya ait plan **255**
Şekil E. 7 3 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası **256**
Şekil E. 8 3 envanter no'lu yapıya ait plan **257**
Şekil E. 9 3 envanter no'lu yapıya ait kapı detayı **258**

Şekil E. 10 3 envanter no'lu yapıya ait niş detayı **259**
Şekil E. 11 3 envanter no'lu yapıya ait modelleme çalışması 1 ..... **260**
Şekil E. 12 3 envanter no'lu yapıya ait modelleme çalışması 2 ..... **261**
Şekil E. 13 133 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası **262**
Şekil E. 14 133 envanter no'lu yapıya ait plan **263**
Şekil E. 15 133 envanter no'lu yapıya ait modelleme çalışması 1 ..... **264**
Şekil E. 16 133 envanter no'lu yapıya ait modelleme çalışması 2 ..... **265**
Şekil E. 17 130 envanter no'lu tek katlı yapıya ait fotoğraf paftası **266**
Şekil E. 18 130 envanter no'lu tek katlı yapıya ait plan **267**
Şekil E. 19 130 envanter no'lu tek katlı yapıya ait kesit **268**
Şekil E. 20 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait fotoğraf paftası 1 ..... **269**
Şekil E. 21 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait fotoğraf paftası 2 ..... **270**
Şekil E. 22 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait zemin kat planı **271**
Şekil E. 23 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait birinci kat planı **272**
Şekil E. 24 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait A-A kesiti **273**
Şekil E. 25 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait B-B kesiti **274**
Şekil E. 26 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait pencere detayı **275**
Şekil E. 27 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 1 ..... **276**
Şekil E. 28 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 2 ..... **277**
Şekil E. 29 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 3 ..... **278**
Şekil E. 30 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 4 ..... **279**
Şekil E. 31 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 5 ..... **280**
Şekil E. 32 134 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası **281**
Şekil E. 33 134 envanter no'lu yapıya ait zemin kat planı **282**
Şekil E. 34 134 envanter no'lu yapıya ait birinci kat planı **283**
Şekil E. 35 134 envanter no'lu yapıya ait A-A kesiti **284**
Şekil E. 36 134 envanter no'lu yapıya ait görünüş **285**
Şekil E. 37 160 envanter no'lu yapıya fırın detayı **286**
Şekil F. 1 Bölgesel ölçekteki değerler **294**
Şekil F. 2 Sivrihisar ölçeğindeki değerler **295**
Şekil F. 3 Ballıhisar ölçeğindeki değerler **296**
Şekil F. 4 Ballıhisar Köyü'ndeki katmanlaşma biçimleri 1 ..... **297**
Şekil F. 5 2 no'lu Ballıhisar Köyü'ndeki katmanlaşma biçimleri 2 ..... **298**
Şekil F. 6 Bölgesel ölçekteki sorunlar **299**
Şekil F. 7 Sivrihisar ölçeğindeki sorunlar **300**

Şekil F. 8 Ballıhisar ölçeğindeki sorunlar **301**
Şekil F. 9 Ballıhisar ölçeğindeki 1 no'lu sorunlar çalışması **302**
Şekil F. 10 Ballıhisar ölçeğindeki 2 no'lu sorunlar çalışması **303**
Şekil F. 11 Ballıhisar ölçeğindeki 3 no'lu sorunlar çalışması **304**
Şekil F. 12 Ballıhisar ölçeğindeki 4 no'lu sorunlar çalışması **305**
Şekil F. 13 Ballıhisar ölçeğindeki 5 no'lu sorunlar çalışması **306**
Şekil F. 14 Bölgesel ölçekteki potansiyeller **307**
Şekil F. 15 Sivrihisar ölçeğindeki potansiyeller **308**
Şekil F. 16 Ballıhisar'a yönelik tasarım önerisi **309**
Şekil F. 17 Ballıhisar'ın merkezindeki önemli akslar **310**
Şekil F. 18 Önerilen çadır alanına ait ihtiyaç programı **311**
Şekil F. 19 Ballıhisar'a yönelik tasarım önerisi **312**
Şekil G. 1 1 no'lu envanter **314**
Şekil G. 2 2 no'lu envanter **315**
Şekil G. 3 3 no'lu envanter **316**
Şekil G. 4 4 no'lu envanter **317**
Şekil G. 5 5 no'lu envanter **318**
Şekil G. 6 6 no'lu envanter **319**
Şekil G. 7 7 no'lu envanter **320**
Şekil G. 8 8 no'lu envanter **321**
Şekil G. 9 9 no'lu envanter **322**
Şekil G. 10 10 no'lu envanter **323**
Şekil G. 11 11 no'lu envanter **324**
Şekil G. 12 12 no'lu envanter **325**
Şekil G. 13 13 no'lu envanter **326**
Şekil G. 14 14 no'lu envanter **327**
Şekil G. 15 15 no'lu envanter **328**
Şekil G. 16 16 no'lu envanter **329**
Şekil G. 17 17 no'lu envanter **330**
Şekil G. 18 18 no'lu envanter **331**
Şekil G. 19 19 no'lu envanter **332**
Şekil G. 20 20 no'lu envanter **333**
Şekil G. 21 21 no'lu envanter **334**
Şekil G. 22 22 no'lu envanter **335**
Şekil G. 23 23 no'lu envanter **336**

Şekil G. 24 24 no'lu envanter.....**337**
Şekil G. 25 25 no'lu envanter.....**338**
Şekil G. 26 26 no'lu envanter.....**339**
Şekil G. 27 27 no'lu envanter.....**340**
Şekil G. 28 28 no'lu envanter.....**341**
Şekil G. 29 29 no'lu envanter.....**342**
Şekil G. 30 30 no'lu envanter.....**343**
Şekil G. 31 31 no'lu envanter.....**344**
Şekil G. 32 32 no'lu envanter.....**345**
Şekil G. 33 33 no'lu envanter.....**346**
Şekil G. 34 34 no'lu envanter.....**347**
Şekil G. 35 35 no'lu envanter.....**348**
Şekil G. 36 36 no'lu envanter.....**349**
Şekil G. 37 37 no'lu envanter.....**350**
Şekil G. 38 38 no'lu envanter.....**351**
Şekil G. 39 39 no'lu envanter.....**352**
Şekil G. 40 40 no'lu envanter.....**353**
Şekil G. 41 41 no'lu envanter.....**354**
Şekil G. 42 42 no'lu envanter.....**355**
Şekil G. 43 43 no'lu envanter.....**356**
Şekil G. 44 44 no'lu envanter.....**357**
Şekil G. 45 45 no'lu envanter.....**358**
Şekil G. 46 46 no'lu envanter.....**359**
Şekil G. 47 47 no'lu envanter.....**360**
Şekil G. 48 48 no'lu envanter.....**361**
Şekil G. 49 49 no'lu envanter.....**362**
Şekil G. 50 50 no'lu envanter.....**363**
Şekil G. 51 51 no'lu envanter.....**364**
Şekil G. 52 52 no'lu envanter.....**365**
Şekil G. 53 53 no'lu envanter.....**366**
Şekil G. 54 54 no'lu envanter.....**367**
Şekil G. 55 55 no'lu envanter.....**368**
Şekil G. 56 56 no'lu envanter.....**369**
Şekil G. 57 57 no'lu envanter.....**370**
Şekil G. 58 58 no'lu envanter.....**371**

Şekil G. 59 59 no'lu envanter.....**372**
Şekil G. 60 60 no'lu envanter.....**373**
Şekil G. 61 61 no'lu envanter.....**374**
Şekil G. 62 62 no'lu envanter.....**375**
Şekil G. 63 63 no'lu envanter.....**376**
Şekil G. 64 64 no'lu envanter.....**377**
Şekil G. 65 65 no'lu envanter.....**378**
Şekil G. 66 66 no'lu envanter.....**379**
Şekil G. 67 67 no'lu envanter.....**380**
Şekil G. 68 68 no'lu envanter.....**381**
Şekil G. 69 69 no'lu envanter.....**382**
Şekil G. 70 70 no'lu envanter.....**383**
Şekil G. 71 71 no'lu envanter.....**384**
Şekil G. 72 72 no'lu envanter.....**385**
Şekil G. 73 73 no'lu envanter.....**386**
Şekil G. 74 74 no'lu envanter.....**387**
Şekil G. 75 75 no'lu envanter.....**388**
Şekil G. 76 76 no'lu envanter.....**389**
Şekil G. 77 77 no'lu envanter.....**390**
Şekil G. 78 78 no'lu envanter.....**391**
Şekil G. 79 79 no'lu envanter.....**392**
Şekil G. 80 80 no'lu envanter.....**393**
Şekil G. 81 81 no'lu envanter.....**394**
Şekil G. 82 82 no'lu envanter.....**395**
Şekil G. 83 83 no'lu envanter.....**396**
Şekil G. 84 84 no'lu envanter.....**397**
Şekil G. 85 85 no'lu envanter.....**398**
Şekil G. 86 86 no'lu envanter.....**399**
Şekil G. 87 87 no'lu envanter.....**400**
Şekil G. 88 88 no'lu envanter.....**401**
Şekil G. 89 89 no'lu envanter.....**402**
Şekil G. 90 90 no'lu envanter.....**403**
Şekil G. 91 91 no'lu envanter.....**404**
Şekil G. 92 92 no'lu envanter.....**405**
Şekil G. 93 93 no'lu envanter.....**406**

Şekil G. 94 94 no'lu envanter.....**407**
Şekil G. 95 95 no'lu envanter.....**408**
Şekil G. 96 96 no'lu envanter.....**409**
Şekil G. 97 97 no'lu envanter.....**410**
Şekil G. 98 98 no'lu envanter.....**411**
Şekil G. 99 99 no'lu envanter.....**412**
Şekil G. 100 100 no'lu envanter.....**413**
Şekil G. 101 101 no'lu envanter.....**414**
Şekil G. 102 102 no'lu envanter.....**415**
Şekil G. 103 103 no'lu envanter.....**416**
Şekil G. 104 104 no'lu envanter.....**417**
Şekil G. 105 105 no'lu envanter.....**418**
Şekil G. 106 106 no'lu envanter.....**419**
Şekil G. 107 107 no'lu envanter.....**420**
Şekil G. 108 108 no'lu envanter.....**421**
Şekil G. 109 109 no'lu envanter.....**422**
Şekil G. 110 110 no'lu envanter.....**423**
Şekil G. 111 111 no'lu envanter.....**424**
Şekil G. 112 112 no'lu envanter.....**425**
Şekil G. 113 113 no'lu envanter.....**426**
Şekil G. 114 114 no'lu envanter.....**427**
Şekil G. 115 115 no'lu envanter.....**428**
Şekil G. 116 116 no'lu envanter.....**429**
Şekil G. 117 117 no'lu envanter.....**430**
Şekil G. 118 118 no'lu envanter.....**431**
Şekil G. 119 119 no'lu envanter.....**432**
Şekil G. 120 120 no'lu envanter.....**433**
Şekil G. 121 121 no'lu envanter.....**434**
Şekil G. 122 122 no'lu envanter.....**435**
Şekil G. 123 123 no'lu envanter.....**436**
Şekil G. 124 124 no'lu envanter.....**437**
Şekil G. 125 125 no'lu envanter.....**438**
Şekil G. 126 126 no'lu envanter.....**439**
Şekil G. 127 127 no'lu envanter.....**440**
Şekil G. 128 128 no'lu envanter.....**441**

Şekil G. 129 129 no'lu envanter.....**442**
Şekil G. 130 130 no'lu envanter.....**443**
Şekil G. 131 131 no'lu envanter.....**444**
Şekil G. 132 132 no'lu envanter.....**445**
Şekil G. 133 133 no'lu envanter.....**446**
Şekil G. 134 134 no'lu envanter.....**447**
Şekil G. 135 135 no'lu envanter.....**448**
Şekil G. 136 136 no'lu envanter.....**449**
Şekil G. 137 137 no'lu envanter.....**450**
Şekil G. 138 138 no'lu envanter.....**451**
Şekil G. 139 139 no'lu envanter.....**452**
Şekil G. 140 140 no'lu envanter.....**453**
Şekil G. 141 141 no'lu envanter.....**454**
Şekil G. 142 142 no'lu envanter.....**455**
Şekil G. 143 143 no'lu envanter.....**456**
Şekil G. 144 144 no'lu envanter.....**457**
Şekil G. 145 145 no'lu envanter.....**458**
Şekil G. 146 146 no'lu envanter.....**459**
Şekil G. 147 147 no'lu envanter.....**460**
Şekil G. 148 148 no'lu envanter.....**461**
Şekil G. 149 149 no'lu envanter.....**462**
Şekil G. 150 150 no'lu envanter.....**463**
Şekil G. 151 151 no'lu envanter.....**464**
Şekil G. 152 152 no'lu envanter.....**465**
Şekil G. 153 153 no'lu envanter.....**466**
Şekil G. 154 154 no'lu envanter.....**467**
Şekil G. 155 155 no'lu envanter.....**468**
Şekil G. 156 156 no'lu envanter.....**469**
Şekil G. 157 157 no'lu envanter.....**470**
Şekil G. 158 158 no'lu envanter.....**471**
Şekil G. 159 159 no'lu envanter.....**472**
Şekil G. 160 160 no'lu envanter.....**473**
Şekil G. 161 161 no'lu envanter.....**474**
Şekil G. 162 162 no'lu envanter.....**475**
Şekil G. 163 163 no'lu envanter.....**476**

Şekil G. 164 164 no'lu envanter **477**
Şekil G. 165 165 no'lu envanter **478**
Şekil G. 166 166 no'lu envanter **479**
Şekil G. 167 167 no'lu envanter **480**
Şekil G. 168 168 no'lu envanter **481**
Şekil G. 169 169 no'lu envanter **482**
Şekil H. 1 1-8 no'lu envanter **484**
Şekil H. 2 9-16 no'lu envanter **485**
Şekil H. 3 17-24 no'lu envanter **486**
Şekil H. 4 25-32 no'lu envanter **487**
Şekil H. 5 33-40 no'lu envanter **488**
Şekil H. 6 41-48 no'lu envanter **489**
Şekil H. 7 49-56 no'lu envanter **490**
Şekil H. 8 57-64 no'lu envanter **491**
Şekil H. 9 65-72 no'lu envanter **492**
Şekil H. 10 73-80 no'lu envanter **493**
Şekil H. 11 81-88 no'lu envanter **494**
Şekil H. 12 89-96 no'lu envanter **495**
Şekil H. 13 97-104 no'lu envanter **496**
Şekil H. 14 105-109 no'lu envanter **497**
Şekil I. 1 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı kararına ait belge **499**
Şekil İ. 1 1953 yılına ait hava fotoğrafı **500**
Şekil İ. 2 1975 yılına ait hava fotoğrafı **501**
Şekil İ. 3 1980 yılına ait hava fotoğrafı **502**
Şekil İ. 4 1991 yılına ait hava fotoğrafı **503**
Şekil İ. 5 2011 yılına ait hava fotoğrafı **504**
Şekil İ. 6 2019 yılına ait hava fotoğrafı **505**
Şekil İ. 7 2022 yılına ait hava fotoğrafı **506**

TABLO LİSTESİ

Tablo 2. 1 Kentsel ve kırsal alan arasındaki farklılıklar **8**
Tablo 3. 1 Sivrihisar ilçesi genel arazi kullanım türleri **64**
Tablo 4. 1 Özgünlük durumu analizi **113**
Tablo B. 1 Kırsal miras alanında uluslararası gelişmeler **209**
Tablo B. 2 Kırsal miras alanında ulusal gelişmeler **210**
Tablo B. 3 Arkeolojik miras alanında uluslararası gelişmeler **211**
Tablo B. 4 Arkeolojik miras alanında ulusal gelişmeler **212**
Tablo F. 1 Eskişehir ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller **288**
Tablo F. 2 Sivrihisar ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller **289**
Tablo F. 3 Ballıhisar ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller **292**

ÖZET

Eskişehir'in Sivrihisar İlçesine Bağlı Ballıhisar Köyü'nde Arkeolojik ve Kırsal Mimari Miras Birlikteliğinin Korunması

Hazal AVCI

Mimarlık Anabilim Dalı

Rölöve ve Restorasyon Yüksek Lisans Programı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Ballıhisar/Pessinus yerleşimi, geçmişi M.Ö. 8. yüzyıla dayanan, arkeolojik ve kırsal mimari mirasın üst üste çakıştığı çok katmanlı bir yapıya sahiptir. 1980 yılında yerleşim 1. Derece Arkeolojik Sit ilan edilmiş olup ulusal mevzuata göre korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen muhafaza edilmesi gerekmektedir. Bu yaklaşım, yerleşimin en üstteki kültürel katmanını oluşturan geleneksel kırsal dokunun arkeolojik değerlerin korunmasında bir tehdit unsuru olarak algılanmasına neden olmaktadır. Çalışmanın amacı, Ballıhisar/Pessinus'daki arkeolojik ve kırsal mimari miras arasındaki ilişkinin yerele özgü bileşenlerini tespit ederek yerleşimin sosyal ve fiziksel dokusunun korunması ve sürdürülebilir kılınmasına yönelik temel ilke ve stratejileri belirlemek ve böylelikle bütüncül bakış açısına sahip bir koruma yaklaşımı geliştirmektir. Bu amaç doğrultusunda çalışma, çok katmanlı kırsal yerleşimlerin korunmasına yönelik temel yaklaşımların ve Ballıhisar/Pessinus'un

gelişiminin ele alındığı literatür ve arşiv araştırması, ardından gerçekleştirilen saha çalışması, yerleşimin analizi ve değerlendirilmesi olmak üzere iki aşamada ilerlemektedir. Saha çalışması sırasında kısıtlamalar nedeniyle yerel halkın evlerini onaramadığı, altyapı hizmetlerine ve günümüz konfor koşullarına erişemediği, yeni mekân ihtiyaçlarını karşılayamadığı ve bu gibi nedenlerle yerleşimi terk ettiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla yerleşimin geleneksel kırsal mimari miras dokusu ve mevcut yaşam biçimi kaybolma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Arkeolojik mirasın korunarak geleneksel kırsal dokunun ortadan kaldırılması, yerleşimin sürekliliğinin kesintiye uğramasına neden olacaktır. Özgünlüğünü farklı katmanların birlikteliğinden alan yerleşimin en üst katmanını oluşturan kırsal mimari miras ve mevcut yaşam, yerleşimin tarihsel gelişimi ve sürekliliğinin bir parçası olarak kabul edilmeli ve korunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal mimari miras, arkeolojik miras, çok katmanlı kırsal yerleşim, Ballıhisar, Pessinus.

ABSTRACT

Conservation of The Coexistance of Archaeological and Rural Architectural Heritage in Ballıhisar Village of Eskişehir Sivrihisar District

Hazal AVCI

Department of Architecture

Master of Science Thesis

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Ballıhisar/Pessinus, which dates to 8th century B.C., is a multi-layered settlement where archaeological and rural architectural heritage overlap. In 1980, the village was registered as 1st Degree Archaeological Site, which must be preserved as it is. This approach causes the traditional rural fabric, which forms the uppermost cultural layer of the settlement, to be perceived as a threat to the preservation of archaeological values. The aim of the study is to identify the local components of the relationship between the archaeological and rural architectural heritage in Ballıhisar/Pessinus, to determine the basic principles and strategies for the protection and sustainability of the social and physical fabric of the settlement, and thus to develop a holistic conservation approach. In accordance with this purpose, the study progresses in two stages: literature and archive research, where the evolution of basic approaches to the preservation of multi-layered settlements and the development of Ballıhisar/Pessinus are discussed, followed by analysis and evaluation of the settlement through field work. As a result, it was determined that inability of the local community to repair homes; lack of access to infrastructure services and today's comfort conditions; and not being able to meet the need of new spaces; the vast majority of the locals left the settlement. Ignoring the traditional rural fabric will cause the continuity of the Ballıhisar/Pessinus to be interrupted. It

has been concluded that the rural heritage and ongoing life should be protected as a part of the historical development and continuity of the settlement.

Keywords: Rural architectural heritage, archaeological heritage, multi-layered rural settlement, Ballıhisar, Pessinus.

1
GİRİŞ

Tarihsel süreç boyunca yerleşimler, sürekli veya kesintili olarak iskân görebilmektedir. Uygarlıklar değişirken, bu yerleşimlerin bir kısmı yıkılmış; bir kısmı ise zamanla önemini yitirmiş ve/veya terk edilmiştir. Değişim ve dönüşüm içerisinde olan bu arkeolojik alanlardan bazıları, doğal kaynak barındırması ve geçmiş topluluklardan kalan malzeme veya yapıların yeniden kullanılabilmesi nedeniyle topluluklar tarafından yerleşim yeri olarak tercih edilmiştir [1]. Doğal kaynakların elverdiği sürece varlığını sürdüren bu yerleşimlerde, farklı dönem ve uygarlıkların oluşturduğu fiziksel ve kültürel bileşenler katmanlaşmış ve kendine özgü bir doku oluşturmuştur. Söz konusu katmanların her biri insan gelişiminin bir aşamasını temsil etmekte olup dönemlerinin sosyo-kültürel özelliklerini ve fiziksel dokusunu yansıtmakta; aralarındaki dinamik ilişki de mekansal ve kültürel çeşitlilik yaratarak yerleşimlerin kimliğini zenginleştirmektedir [2].

Anadolu coğrafyası, tarih öncesinden başlayarak günümüze kadar yerleşim alanı olmayı sürdürmüş bölgelerdendir. Türkiye'de, insanlık tarihinin gelişim süreçlerini yansıtması nedeniyle evrensel öneme sahip çok sayıda arkeolojik miras alanı bulunmaktadır. Günümüzde bu antik kent kalıntılarının üzerinde veya çevresinde kentsel ve kırsal yerleşimler oluşmuştur. Türkiye'nin kırsal peyzajı, ülkedeki arkeolojik miras alanlarının önemli bir kısmına ev sahipliği yapmaktadır.

Günümüzün hızla gelişen ve değişen koşullarında, dünyanın birçok yerindeki kırsal alan, yıpranarak kimliğini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmakta ve bu yerleşimlere yönelik koruma stratejileri geliştirilmektedir. Arkeolojik alanların üzerinde veya çevresinde gelişen kırsal dokularda koruma daha da karmaşık hale gelmektedir. Ülkemizde, eski uygarlıkların yaşadıkları dönemlerin ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklerini yansıtan alanlar 1. Derece Arkeolojik Sit ilan edilmekte; üzerinde ya da çevresinde gelişme gösteren kırsal miras, sit sınırları

içerisinde kalarak bu statünün zorunluğu kıldığı kısıtlamalar dahilinde korunabilmektedir. Çoğu zaman, günümüze ait kırsal katmanın sosya-ekonomik, sosyo-kültürel ve fiziksel değeri göz ardı edilmektedir. Bu yerleşimler tüm katmanlarıyla ele alınmadığında sürekliliğin sonucu oluşan yerleşimin önemi ve değerleri yansıtılamamakta ve kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Kırsal yerleşimler, insan ile doğanın etkileşim alanıdır ve fiziksel çevre, bu etkileşim süreciyle şekillenmektedir. Arkeolojik miras alanları da bu yerleşimlerin kırsal kimliğinin ayrılmaz bir parçası olup arkeolojik kalıntılar ile kırsal yerleşimler arasındaki ilişki, yerel topluluğun ihtiyaçları doğrultusunda organik bir biçimde şekillenmektedir. Arkeolojik alanlara ve kırsal yerleşimlere yönelik bütüncül bir koruma yaklaşımı geliştirebilmek için bahsi geçen organik ilişki ve bütünlük, alana özgü değerler, sorunlar ve tehditler anlaşılmalı; her bir yerleşim özel olarak ele alınarak ayrıntılı biçimde analiz edilmelidir.

1.1 Problemin Tanımlanması

Kırsal yerleşimlerdeki arkeolojik alanlar günümüze kadar birçok farklı yaklaşımla ele alınmıştır. Başlangıçta yalnızca arkeolojik mirasa odaklanılarak arkeolojik alanın bulunduğu kırsal peyzaj ve bu peyzaja ait fiziksel ve sosyo-kültürel bileşenler göz ardı edilmiştir. Ancak, odak noktasının çevresel ölçeğe doğru kaymaya başlaması sonucunda hâkim koruma yaklaşımları değişmiş ve arkeolojik alanlar çevreleri ile değerlendirilmeye başlanmıştır. Öte yandan, olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilecek bu bakış açısı, uzak kırsal alanlarda yer alan ve turistik faaliyetler açısından herhangi bir gelir getirme potansiyeli bulunmayan arkeolojik alanlarda uygulanmamış ve ihmalin önüne geçilememiştir [3]. Bu bağlamda kırsal alanlardaki arkeolojik varlıkların karşılaştığı sorunların ve potansiyellerinin anlaşılması gereklidir.

Kırsal kimliklerin ayrılmaz bir parçası haline gelen arkeolojik ögeler, kırsal yerleşimlerdeki iki yönlü nüfus hareketleri nedeniyle tehdit altındadır. Kentsel alanlardan kırsal yerleşimlere yapılan göçler ve turizm odaklı aşırı kullanım, uygun koruma politikalarının da eksikliğiyle birlikte kırsal alanları olumsuz etkilemektedir. Kırsaldan kente gerçekleşen göç ise arkeolojik alanların ihmalini artırmaktadır. Tüm bu göç hareketleri, kırsal kimlikleri değerlerini kaybetme ve

hatta yok olma riskiyle karşı karşıya getirmektedir [4]**.** Mevcut koruma yaklaşımlarında kırsal yerleşimlere olan ilginin giderek arttığı görülmekte; arkeolojik ve kırsal mirasa yönelik bütüncül koruma yaklaşımları geliştirmek, kırsal kalkınma ve planlama çalışmalarında önemli bir konu olarak öne çıkmaktadır. Kırsal yerleşimler ve bu alanların arkeolojik mirasla olan ilişkileri, doğası gereği fiziksel, sosyo-kültürel ve ekonomik bileşenleriyle yöreye özgü özellikler taşımakta ve farklı değerler ve sorunlar üretmektedir.

Tez kapsamında incelenen Ballıhisar/Pessinus yerleşimi, arkeolojik ve kırsal mimari mirasın üst üste çakıştığı çok katmanlı bir yapıya sahiptir. Öte yandan, köyün 1. Derece Arkeolojik Sit ilan edilmesinin ardından yerel halkın yerleşimi terk etmeye başlamasıyla sosyal ve fiziksel bir değişim dönemine girilmiş ve geleneksel kırsal miras dokusu kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır.

1.2 Tezin Amacı ve Kapsamı

Her kırsal yerleşim, coğrafi koşullar, barındırdığı doğal kaynaklar ve belirli bir topluluğun varlığı gibi yerel özellikleri bakımından benzersizdir. Dolayısıyla, kırsal yerleşimlerdeki arkeolojik alanlara yönelik koruma yaklaşımlarının yerel odaklı geliştirilmesi gerekmektedir.

Çalışmanın amacı, Ballıhisar yerleşiminin tarihi gelişimini irdelemek, arkeolojik miras ve kırsal yaşam arasındaki organik ilişkinin yerele özgü bileşenlerini değerlendirmek, sosyo-kültürel ve mimari özellikleri tespit etmek, korunması gerekli kültür varlıklarının envanter fişlerini hazırlayarak kültürel mirası belgelemek ve bu çalışmaların neticesinde köyün sosyal ve fiziksel dokusunun korunması ve sürdürülebilir kılınmasına yönelik öneriler getirmektir. Bütüncül bir yaklaşım benimseyerek arkeolojik ve kırsal kimliğin korunmasına yönelik stratejiler geliştirmektir. Ayrıca, bu çalışmanın, Ballıhisar'ın özgün konut dokusunun korunmasına yönelik gelecekte gerçekleştirilecek koruma ve onarım çalışmalarına katkı sunması amaçlanmaktadır.

1.3 Metodoloji

Çalışma, araştırma ve saha çalışması olmak üzere iki aşamada ilerlemiştir. Araştırma aşamasında, ilk olarak, arkeolojik miras ile kırsal mimari miras

kavramlarının kuramsal gelişimi ve yasal yönlerine ilişkin genel bir giriş yapılmıştır. Özellikle konunun önemini aktarmaya çalışan bu bölümde, gerek ulusal anlaşmalarda, gerekse uluslararası sözleşmelerde ve araştırmacıların bireysel çalışmalarında yer alan farklı tanım, açıklama, yaklaşım ve sınıflandırmaların yardımıyla arkeolojik ve kırsal mimari miras birlikteliğinin karşı karşıya kaldığı sorunlar ve bu sorunlara yönelik geliştirilen koruma yaklaşımları irdelenmiştir. Dünyadan ve Türkiye'den örnekler sunulmuştur. Arkeolojik ve geleneksel kırsal miras birlikteliğinin sonuçlarını analiz etmek ve bu birliktelikten kaynaklanan değer, sorun ve potansiyellerden yola çıkarak ilke ve strateji geliştirmek amacıyla kavramsal çerçeve ortaya konmuştur.

Araştırma sürecini kapsayan tezin üçüncü bölümünde, 19. yüzyılda bölgeyi ziyaret eden yabancı gezginlerin yayınlarından yola çıkarak ve mevcut kaynaklardan elde edilen bilgilerle, Ballıhisar'ın tarihi, konumu, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı açıklanmıştır. Gent Üniversitesi ve Melbourne Üniversitesi kazı ekiplerinin yayımladığı kitap ve makaleler, arkeolojik raporlar, çizimler ve fotoğraflar, bu bölümün ana kaynağını oluşturmaktadır.

Ballıhisar hakkında yapılan araştırmalar sırasında faydalanılan önemli kaynaklardan biri Ballıhisarlı Recep Özkara tarafından ve köy halkının katkıları ile hazırlanan internet sayfası olmuştur. İnternet üzerinde, Pessinus Antik Kenti haricinde, Ballıhisar kırsal yerleşimi hakkında yeterli bilgi bulunmadığını düşünen köy halkı, Ballıhisar'ı ve köy halkının yaşantısını yansıtan bir internet sayfası hazırlamıştır. Sayfa, köyün gelenek ve görenekleri, evlerinin mimarisi, yemekleri, geleneksel kıyafetleri gibi çeşitli konularda bilgi sunmaktadır [5].

Çalışmanın ikinci aşaması, analiz ve değerlendirme süreçlerinde çeşitli yöntemlerin kullanıldığı Ballıhisar/Pessinus çalışmasını içermektedir. Bu amaçla gerçekleştirilen saha çalışması, 30.09.2023-01.10.2023, 16.09.2023 – 17.09.2023 ve 29.03.2024 – 30.03.2024 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir (Tablo 1.1). Geleneksel mimari mirası belgelemek amacıyla fotoğraf ve video ile kayıt altına alınmış, yapılar yerinde incelenerek bir kısmının ölçüleri alınmıştır. Yapı envanter fişleri ve arkeolojik yapı elemanı envanter fişlerini doldurulmuş ve yerel halk ile sözlü tarih görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. (Tablo 1.2). Ölçüm aşamasında lazer

metre ve şerit metre kullanılmıştır. Sahada toplanan veriler ile 1/100, 1/20 ve 1/5 ölçekli teknik çizimler hazırlanmıştır.

Tablo 1. 1 Alan araştırmaları

Alan Araştırması	**Tarih**	**İçerik**
1. Alan Araştırması	30.09.2023 – 01.10.2023	- Çalışma alanına ilişkin genel gözlem, fotoğraf ve video çekimleri
2. Alan Araştırması	16.09.2023 – 17.09.2023	- Çalışma alanının fotoğraf ve video çekimleri - Sivrihisar ilçe merkezine ilişkin genel gözlem
3. Alan Araştırması	29.03.2024 – 30.03.2024	- Detay çizimleri için incelemeler ve köy sakinleri ile görüşme

Çalışmaya ilişkin analiz ve değerlendirmeleri aktarmak amacıyla Google Earth'ten elde edilen görsel kaynaklar ve Harita Genel Müdürlüğü'nden (HGM) alınan hava fotoğrafları (Şekil İ.1 – Şekil İ.7) yardımıyla altlık haritalar hazırlanmıştır. Belirtilen kaynaklar, gerekli bilgileri vermek amacıyla AutoCAD ve Adobe Photoshop gibi programlar yardımıyla dijital ortama aktarılmıştır.

Gerekli verilerin elde edilmesinin ardından Ballıhisar'ın arkeolojik ve kırsal mimari mirasının karşı karşıya kaldığı koruma sorunları tespit edilip bozulmaların önüne geçmek amacıyla korumaya ve sürdürmeye yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Tablo 1. 2 Gerekli verilerin elde edilmesi

Yöntem	**Veri Kaynağı**	**Veri İçeriği**
Literatür Taraması	-Literatür -Kazı raporları -19 ve 20. yüzyıl gezginlerine ait belgeler	-Yerleşimlerin tarihsel süreçte gelişimi -Arkeolojik kazıların sonuçları -Arkeolojik kalıntıların özellikleri -Kırsal mimarinin nitelikleri

Tablo 1. 2 Gerekli verilerin elde edilmesi (devamı)

Alan Çalışması	Ballıhisar'daki gözlem ve incelemeler	-Arkeolojik ve kırsal mimari miras değer, sorun ve potansiyellerinin tespiti
Sosyal Araştırmalar	-Muhtarla ve yerel halk ile gerçekleştirilen görüşmeler	-Arkeolojik ve kırsal mimari miras değer, sorun ve potansiyellerinin tespiti
Arşiv Araştırması	-Harita Genel Müdürlüğü -Eskişehir KVKBK	-Koruma statüleri ve koruma alanlarının sınırları -Hava fotoğrafları

2
ÇOK KATMANLI KIRSAL YERLEŞİMLER

2.1 Kavramlar ve Tanımlar

Kırsal alanlara ait çalışmaların kavranabilmesi için öncelikle bu alanları tanımlayan kavramların belirlenmesi ve anlaşılması gerekmektedir. Başlangıçta kırsal alan/yerleşim/köy kavramları kullanılırken koruma ilkelerinin günümüze kadar gelişimi sürecinde kültürel peyzaj ve kırsal peyzaj kavramları ortaya çıkmış; bu alanların hem doğal hem de sosyal bileşenleri olmak üzere tüm kültürel mirasının benimsenmeye başlanmasıyla çalışmaların kapsamı genişlemiştir. Bu bölümde, kırsal yerleşim, kültürel peyzaj, kırsal peyzaj ve çok katmanlı kırsal peyzaj kavramları üzerinde durulmaktadır.

2.1.1 Kırsal Yerleşim Kavramı

Türkiye'de kırsal yerleşimlere yönelik çeşitli kamu kurumlarınca farklı tanımlar yapılmaktadır. Türk Dil Kurumu kırsalı; "az insanın barındığı, genellikle kır durumunda olan yer" olarak ifade etmektedir [6].

Kır ve kent ayrımı, farklı disiplinlerin çeşitli yaklaşımlarıyla ele alınmakta olup, bu bağlamdaki tanımlar genellikle demografik, ekonomik, idari, politik veya sosyokültürel özelliklere odaklanmaktadır. Tacoli'ye göre, kırsal yerleşimlerin tanımlanmasına ilişkin parametrelerin farklılıkları esas olarak ilgili ulusların kırsal kalkınma politikalarına dayanmaktadır [7]**.** Scott, Gilbert, Gelan ve Carter tarafından yapılan bir çalışmada, kentsel ve kırsal arasındaki farklılık, ekonomi, istihdam, eğitim, hizmetlere erişilebilirlik, bilgiye erişilebilirlik, topluluk duygusu, demografi, siyasi görüşler, etnik köken ve göç parametreleri üzerinden açıklanmıştır (Tablo 1.1), [8].

Tablo 2. 1 Kentsel ve kırsal alan arasındaki farklılıklar [8]

NİTELİK	**KENTSEL**	**KIRSAL**
1. Ekonomi	İkincil ve üçüncül sektörler baskın	Birincil sektör ve destekleyici faaliyetler baskın
2. İstihdam	Üretim, inşaat, yönetim ve hizmet	Tarım, ormancılık ve diğer birincil endüstri meslekleri
3. Eğitim	Ulusal ortalamadan daha yüksek	Ulusal ortalamadan daha düşük
4.Hizmetlere Erişilebilirlik	Yüksek	Düşük
5.Bilgiye Erişilebilirlik	Yüksek	Düşük
6.Topluluk Duygusu	Düşük	Yüksek
7.Demografi	Düşük doğurganlık ve ölüm oranı	Yüksek doğurganlık ve ölüm oranı
8.Politik Görüşler	Liberal ve radikal unsurların güçlü temsili	Muhafazakar, değişime dirençli
9.Etnisite	Çeşitli	Benzer
10.Göç	Yüksek; genellikle içe göç	Düşük; genellikle dışa göç

Kırsal yerleşimlerin tanımlanmasında bir parametre nüfus büyüklüğüdür. Kırsal olarak tanımlanacak yerleşim yerleri için belirli bir nüfus kriteri belirlenmiştir. Türk mevzuatında da bu kriter kullanılmaktadır. 442 sayılı Köy Kanunu, kırsal yerleşimleri nüfusu 2000 kişinin altında olan yerleşim yerleri olarak tanımlamaktadır [9]. Nüfusun belirtilmesinin yanı sıra nüfus yoğunluğuna ve yerleşim yerinin büyüklüğüne göre de bazı tanımlar yapılmaktadır. Avrupa Komisyonu, yerleşim birimlerinde yaşayan nüfusun yüzdesine göre yerleşim yerlerini ağırlıklı olarak kentsel, orta veya ağırlıklı olarak kırsal olarak tanımlamaktadır [10]. Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü de benzer şekilde

km² başına 150 kişiden az olan yerleşim yerlerini kırsal olarak tanımlamaktadır [11].

Öte yandan, nüfusu 2000'in üzerinde olan yerleşim yerleri de kırsal karaktere sahip olabilmektedir. Dolayısıyla, insan ve doğa ilişkisinin önemli bir yansıması olan kırsal yerleşimlerin, yapılı çevrenin fiziksel karakteri, sosyo-kültürel ve ekonomik yaşam tarzı gibi özellikleri ile tanımlanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Boran, nüfus miktarından ziyade fonksiyonel farklılıkların dikkate alınması gerektiğini vurgulamış ve köylerin geçimini tarımdan, şehirlerin ise ticaret ve sanayi gibi ekonomik faaliyetlerden sağladığını belirtmiştir [12]. Bu doğrultuda, 442 sayılı Köy Kanunu'na göre cami, okul, otlak, yaylak, baltalık gibi ortak mallara sahip olan ve toplu ya da dağınık evlerde yaşayan insanlar, bağ, bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köyü oluşturmaktadır [13]. Benzer şekilde John Urry, Mekanları Tüketmek adlı kitabında kırsal kavramının, tarımsal üretimin yerel ekonomiye hâkim olduğu alanları veya tarımsal üretim araçlarının mülkiyeti ile toplumsal ilişkilerin belirlendiği bir toplumsal yapılanmayı, son olarak da nüfus yoğunluğunun çok düşük olduğu alanları ifade ettiğini belirtmektedir [14].

Tezcan, kırsal yerleşimlerin sosyal yapısını oluşturan ana unsurları yüz yüze ilişkiler, günlük faaliyetlerdeki güçlü dayanışma, günlük yaşamı oluşturan deneyimler ve gelenekler olarak sıralamıştır [15]. Keleş de yine benzer şekilde yerel halk arasındaki yüz yüze ilişkilere vurgu yaparak kırsal yerleşimin tarım ve hayvancılığın temel ekonomik faaliyet olduğu bir yerleşim yeri olduğunu belirtmektedir [16]. Bununla birlikte, kırsal yerleşimlerde tarımsal faaliyetler ve hayvancılık temel gelir kaynakları olmasına rağmen, bazı kırsal yerleşimlerde doğa turizmi, kültür turizmi ve madencilik gibi diğer ekonomik faaliyetler de önemli ekonomik sektörlerdir [17].

Güler'e göre kırsal yerleşim ifadesi, nüfus büyüklüğü veya idari sınırlar gibi ölçütlere dayalı bir kırsallık tanımından ziyade, korunması gereken kültür varlıklarını barındıran, üretim etkinliklerinin büyük ölçüde tarım ve doğal kaynaklara dayandığı, geleneksel değerlerin yaşamı şekillendirmede belirleyici olduğu, yüz yüze ilişkilerin önemini koruduğu ve sosyoekonomik özellikleriyle kentlerden ayrışan tarihi yerleşimleri ifade etmektedir [18].

2.1.2 Peyzaj Kavramı

Peyzaj kavramı uzun bir süredir tartışılmakta olup tanımlar insan ve toprak arasındaki ilişkiye odaklanmaktadır. Avrupa Konseyi tarafından Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'nde açıklanan tanıma göre peyzaj, "insanlar tarafından algılanan şekliyle, karakteri doğal ve/veya beşeri faktörlerin eylemi ve etkileşiminin sonucu olan alan" anlamında kullanılmaktadır [19].

1984'ten itibaren kırsal peyzajlar, UNESCO'nun koruma gündeminde yer almıştır ve komite, bu alanların özel olarak çalışılması gerektiğini belirtmiştir [2]. ICOMOS, IUCN ve IFLA'dan uzmanlar, 1985 ve 1986 yılları boyunca kırsal peyzajları Dünya Mirası Listesine İlişkin Komite Kılavuzlarına dahil etmek için kullanılacak tanımları ve değerlendirme standartlarını geliştirmek için çalışmıştır [20]. 1987'de UNESCO Dünya Miras Komitesi, doğal ve kültürel ögeleriyle birlikte kırsal peyzajları, üstün evrensel değere sahip "karmaşık alanlar" olarak nitelendirmiştir [21]. 1995 yılında ise kırsal peyzajları "süregelen" ve "organik olarak gelişmiş" kültürel peyzaj olarak değerlendirilmesi önerilmiştir. İlerleyen yıllarda UNESCO ve Avrupa Konseyi, tarihi kırsal peyzajları, kültürel peyzajın alt kategorisi olarak ele almıştır [2].

Kırsal mimarlık mirası ve onu çevreleyen, kısmen insan müdahalesiyle şekillenmiş doğal çevre, günümüzde bir bütün olarak "kültürel peyzaj" kavramı çerçevesinde ele alınmaktadır. Kültürel peyzaj, "insanların doğayı çeşitli amaçları doğrultusunda kullanmaları sonucunda oluşan alanlar" olarak tanımlanmıştır [22]. UNESCO Dünya Miras Komitesi, kültürel peyzaj alanlarını üç kategoriye ayırmıştır: Kentsel alanlarda oluşturulan anıt yapılar ile birlikte düzenlenen park, bahçeler; organik olarak tarih içerisinde gelişen alanlar; bütünleyici, yardımcı peyzaj alanları. Tarihsel süreç içerisinde organik gelişim gösteren ve tarım alanları ile birlikte kurgulanan kırsal yerleşimler ikinci kategoriye dahil edilmektedir [23].

2017 yılına ait ICOMOS-IFLA ilkelerinde, kırsal alanların tamamı peyzaj olarak değerlendirilmekte ve bu alanların, insan ile doğa arasındaki etkileşim sonucunda şekillenen, kara ve sulak alanları içeren, besin ve diğer yenilenebilir doğal kaynakların üretimi için kullanılan bölgeler olarak tanımlanmıştır. Tarım, balıkçılık, ormancılık, hayvancılık, yiyecek toplama ve avcılık gibi doğal

kaynakların kullanımı, bu etkileşimin ana bileşenini oluşturmakta olup kırsal peyzajı kentsel alanlardan ayırmaktadır [24].

Bu alanların kültürel boyutu belirli bir coğrafyada bir topluluğun varlığı ile sağlanmaktadır. Etnik köken, sosyal yapı, gelenek ve ritüellerin ürettiği yerel değerler, özellikle kırsal alanlarda hem doğal hem de insan yapımı çevre üzerinde etkiler yaratmaktadır [25]. Yerel topluluğun sosyal varlığı, geleneksel yaşam tarzı ve üretim biçimlerinin şekillendirdiği fiziksel çevreden meydana gelen bu alanlarda üretim şekilleri, gelenekler, sosyo-ekonomik özellikler ve yapılı çevrenin karakteri, kırsal topluluğun kültürel kimliğini yansıtmaktadır.

2.1.3 Çok Katmanlı Kırsal Peyzaj Kavramı

Kırsal yerleşimlerin peyzajında doğal ve/veya kültürel miras varlığı, onların kimliğinin oluşumunda önemli bir etkiye sahiptir. Kültürel miras ögelerinden biri olan arkeolojik alanlar, yapılı çevrenin tarihi ve fiziksel bütünlüğünün temel bileşenlerinden biridir [1]. Anadolu'daki insan yerleşiminin uzun tarihi nedeniyle Türkiye'nin kırsal peyzajı, arkeolojik miras alanlarının önemli bir kısmına ev sahipliği yapmaktadır. Yıllar boyunca kesintiye uğramakla birlikte iskân edilen ve tarihsel süreklilik içinde pek çok kültüre tanıklık eden, farklı dönemlere ait kültürel ve fiziksel katmanları üst üste veya yan yana barındıran bu kırsal yerleşimler, "çok katmanlı kırsal yerleşim" olarak tanımlanmıştır**.** Yerleşimlerin özgün karakterinin temeli, tek bir tarihi dönemi ya da yakın geçmişi yansıtmaktan değil; antik çağlardan günümüze kadar sürekli bir birikimin sonucu olmasından kaynaklanmaktadır [2].

Çok katmanlı kırsal ve kültürel peyzajlar, 90'lı yıllardan itibaren koruma çalışmaları da dahil olmak üzere çeşitli disiplinlerde tanımlanıp geliştirilmeye başlanmıştır. Yerleşimlerin oluşumu ve evrimi, tarihsel katmanların zaman içinde geliştirdiği karmaşık, kolektif ve dinamik bir süreçtir ve anlaşılması için çok yönlü bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır. Koruma yaklaşımınlarının zamanın etkilerinin bilincinde olarak tüm tarihi katmanları benimsemesi, karakterini ve önemini kavraması gerekmektedir.

Türkiye'de kültürel ve doğal mirasın korunması ile ilgili temel yasa 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'dur. Kanunda ve bağlantılı belgelerde, tarihi kırsal yerleşim ve peyzajların korunması için yapı ölçeğinde

“kültür varlığı” ve alan ölçeğinde “kentsel sit” tanımları kullanılmakta olup “kırsal miras” kavramı yer almamaktadır. Kırsal alanlarda yer alan birçok arkeolojik miras, kırsal alanı göz ardı eden “arkeolojik sit” statüsüne sahiptir. Ek olarak, bazı yerleşimler, arkeolojik sit statüsünün yanı sıra “kentsel arkeolojik sit” ve/veya “doğal sit” ilan edilmektedir.

2.2 Koruma Anlayışının Gelişimi

Bu bölümde koruma bilimine yön veren uluslararası belgeler, tavsiyeler ve metinler kapsamında “kırsal peyzaj/yerleşim” ve “arkeolojik miras/sit” kavramlarının ortaya çıkışı ve bu kavramlara yönelik bakış açıları (Tablo B.1, Tablo B.3) ile Türkiye'deki yasal ve idari düzenlemeler (Tablo B.2, Tablo B.4) ele alınmıştır. Ardından, doğal alanların, arkeolojik ve kırsal mimari mirasın bir arada bulunduğu çok katmanlı kırsal yerleşimler değerlendirilmiştir. Bölüm sonunda, incelenen tüzükler, makaleler ve tezler ışığında, çok katmanlı kırsal alanların karşılaştığı sorunlar ve bu sorunlara yönelik geliştirilen koruma yaklaşımları tartışılmıştır.

Koruma anlayışının gelişimi sürecinde birçok belge, arkeolojik miras ve kırsal peyzaj kavramlarını ele almaktadır. Arkeolojik ve kırsal mirasın korunmasına yönelik anlayışlar ayrı ayrı gelişme göstermiş olup bütünleşik bir koruma fikri ilerleyen süreçte ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, temel kavramlar, uluslararası ve ulusal düzeydeki koruma uygulamaları bağlamında iki ayrı bölümde ele alınmıştır.

2.2.1 Kırsal Miras

2.2.1.1 Uluslararası Gelişmeler

“Sıradan insanların yaşadığı barınakların” kültür varlığı olarak korunması ve sergilenmesi düşüncesi, ilk kez 18. yüzyılın sonlarında Endüstri Devrimi ile gündeme gelmiştir. Bu süreçte, sanayileşmenin etkisiyle kırsal nüfusun kentlere göç etmeye başlaması ve tarım tekniklerindeki gelişmeler, kırsal ve kentsel yaşam biçimlerinde köklü değişimlere yol açmıştır. 1790 yılında İsviçreli Karl Viktor Von Bonstetten, çiftlik evlerinin bir parkta toplanması fikrini ortaya atmıştır. Bu süreçle paralel olarak, Aydınlanma Devrimi’yle ulus kavramının gelişmeye başlamasıyla, özellikle ulusal kimlik bilincini henüz tam anlamıyla geliştirmemiş toplumlar, geçmişteki kırsal kültürlerini ulusal kimliğin somut bir temeli olarak koruma ve sergileme yoluna başvurmuşlardır. Von Bonstetten'den 101 yıl sonra Arthur

Hazelius'un girişimiyle 1891'de Stockholm'de, bölgedeki geleneksel çiftçi evlerinin bir araya getirilerek sergilendiği Skansen Açık Hava Müzesi açılmıştır. Bunu takip eden 18 yıl içinde, İskandinav ülkelerinde açık hava müzelerine 8 tane daha eklenmiştir. Kıta Avrupası ülkeleri ve İngiltere'de, özellikle 2. Dünya Savaşı sonrasında çok sayıda açık hava müzesinin kurulmaya başlandığı görülmektedir [26].

2. Dünya Savaşı sonrasında, kırsal mimari mirasın açık hava müzelerine taşınarak korunması ve sergilenmesi sağlanırken, aynı zamanda savaşın yıkıcı etkileriyle zarar gören geleneksel kent dokularının korunması ve yaşatılması için çeşitli fikirler geliştirilmeye başlanmıştır [26]. André Malraux 1962 yılında Fransa Millet Meclisi'nde yaptığı konuşmada, Fransa'da köylerden kentlere doğru iç göç yaşandığından ve köyler terk edilirken tarihi kentlerin harap olduğundan; bu gelişmenin kentler kadar köylere de zarar verdiğinden bahsetmektedir. Bunun üzerine Fransa'da çıkarılan ve "Malraux Yasası" olarak bilinen yasa, tarihi kentlerin bütüncül bir yaklaşımla korunması ve yaşatılmasına yönelik yasal süreçlerin başlatılmasını sağlamıştır [27].

Aynı yıl, UNESCO'nun Paris'te düzenlediği "Yerleşimlerin ve Doğal Çevre Ortamlarının Kimliğinin ve Çekiciliğinin Korunması Konferansı" sonucunda alınan tavsiye kararları, kırsal alanlar ve onlarla bağlantılı doğal çevrenin korunmasına ilişkin erken dönem girişimlerden biri olmuştur. Bu kararlar, kırsal çevre ve mimarinin belgelenmesi ve korunmasına yönelik öneriler sunmuş, bu unsurların bölgesel ve kırsal-kentsel odaklı planlamalara dahil edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, bu hedeflerin uygulanabilirliğinin sağlanması için üye ülkelerin ilgili düzenlemeleri yasalaştırması önerilmiştir [26].

1960'lı yıllarda peyzaj kavramı tartışılmaya başlanmıştır. UNESCO tarafından 1962 yılında yayımlanan "Peyzajların ve Alanların Karakter ve Güzelliğinin Korunması Önergesi", kentsel alanların yanı sıra doğal ve kırsal değerlerin de korunmasına vurgu yapmıştır. Peyzajların korunması ve restorasyon faaliyetleri sırasında karşılaşılan temel zorlukları tanımlaması açısından önemlidir [28].

1964 yılında Venedik'te gerçekleştirilen Uluslararası Tarihi Anıtlar Mimar ve Teknisyenleri II. Kongresi, kültürel mirasın korunmasına yönelik yaklaşımların geliştirilmesi sürecinde dönüm noktalarından biri olmuştur. Yaklaşık yüzyıllık bir

zaman diliminde dile getirilen sorunlar, tartışmalar ve deneyimlerin ardından ortak bir koruma ahlakı geliştirme ihtiyacı, Venedik Tüzüğü'nün hazırlanmasıyla sonuçlanmıştır ve uluslararası boyutta devam edecek olan sorgulama ve tartışmaların önünü açmıştır [29].

Venedik Tüzüğü, tarihi kentsel ve kırsal dokuların korunması ve bu dokuların sit bütünlüğü çerçevesinde ele alınması kavramının birçok ülke tarafından resmi olarak benimsenmesine olanak sağlamıştır. Tüzüğün 1. maddesinde anıt kavramının yalnızca tek bir mimari eseri değil; aynı zamanda anıtın bulunduğu kentsel veya kırsal ortamı da kapsadığı dile getirilmektedir. Kırsal alanları da bu tanıma dahil eden tüzük, kırsal peyzajlardaki arkeolojik mirasın korunması konusundaki gelişmeler için önemli bir adım olmuş; uluslararası platformda kırsal alanların korunması ilk kez vurgulanmıştır [27]. Kırsal mimarlığın kentsel mimarlıktan ayrı olarak ele alınması, kırsal mimarlık üzerine yapılan çalışmaların artmasını ve 1960'lı yıllardan bu yana koruma biliminin gündeminde yer almasını sağlamıştır [30].

Tüzükte bahsi geçen bir başka önemli yaklaşım da anıtların yerinde korunmasıdır. Venedik Tüzüğü'nün ardından kırsal alanlarda taşıma (ex-situ) yerine yerinde (in-situ) koruma yaklaşımı giderek daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Bu bağlamda, 1971 yılında ICOMOS tarafından düzenlenen Halk Mimarisi Uluslararası Kolokyumu'nda, açık hava müzeleri yerine yapıların yerinde (in situ) korunmasının teşvik edilmesi fikri ön plana çıkarılmıştır [29].

1970'li ve 1980'li yıllardan itibaren kırsal yerleşimler uluslararası koruma yaklaşımlarının merkezinde yer almış ve kırsal mirasa ilişkin çeşitli belgeler yayımlanmıştır. Kırsal alanlar, doğal ve sosyal çevreleri ile bu çevreler arasındaki ilişkiler bağlamında ele alınmaya başlanmıştır. 1972 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Sözleşmesi ilan edilmiştir. Sözleşme, doğal ve kültürel değerleri "insanlığın ortak mirası" olarak tanımlamaktadır. Yapılı ve doğal çevreleri etnolojik ve antropolojik bileşenleriyle birlikte ele alarak miras terimine yönelik kapsamlı bir yaklaşım ortaya koymaktadır [31].

1973 yılında Avrupa Konseyi tarafından belirlenen politikalar, kırsal alanları canlandırmaya yönelik önerileri kapsamaktadır. Buna göre, fiziksel, ekonomik ve sosyal planlama dahil olmak üzere bölgesel bir planlama geliştirilmeli; kırsal ve

kentsel alanlarda yerel ve bölgesel kaynakları dengelemek amacıyla kırsal nüfuslara bütçe sağlanmalıdır. Yerel yönetimler güçlendirilmeli, halkın yeniden canlandırma planlarına katılımı sağlanmalıdır. Tarımsal yapı geliştirilmeli, tarımının modernleştirilmesi teşvik edilmeli, çiftçilerin ekonomik ve sosyal koşullarının kent koşullarına olabildiğince yakın olması sağlanmalıdır. Mesleki eğitim politikası teşvik edilmeli, tarım işçileri ve gençler eğitilmeli ve bu eğitime sahip kişiler için istihdam sağlanmalıdır. Eğitim, sağlık hizmetleri ve sosyo-kültürel tesisler gibi kamu hizmetlerinin kalitesi ve standartları geliştirilmelidir. Tarım dışında yeni istihdam alanları yaratılmalı, yerel topluluklara ve yöre sakinleri yararına ekonomik alışverişin teşvik edilmesi amacıyla turizm ve rekreasyon alanları genişletilmelidir [32].

1975 yılında Rothenburg'daki 4. ICOMOS Genel Kurulu'nda 'küçük tarihi kentlerin' önemi, kentsel alanlar üzerindeki etkileriyle belirtilmektedir. Kırsal alanlara ve yerel topluluklara vurgu yapılmakta, kentsel alanlara göç sorununa ve tarım topluluklarının ekonomik önemine dikkat çekilmektedir [33].

ICOMOS'un 1975 yılında yayımladığı Amsterdam Bildirgesi, kırsal toplulukların sürekliliği ve kırsaldaki kültürel miras kavramlarını vurgulayarak kırsallık hakkındaki tartışmaların kapsamını genişletmiş ve bütünleşik bir koruma yaklaşımı önermiştir. Yerel yönetimler, topluluk katılımı, paydaşlar arasındaki iletişim araçları, yasal ve idari hususlar, koruma-kullanım dengesi, mali gereklilikler, özel teknikler ve eğitim gibi meseleler üzerinde durulmuştur [34]. Mimarlık mirasının, yalnızca üstün nitelikli yapı ve çevreleri değil, tarihsel ve kültürel açıdan değer taşıyan tüm kentsel ve kırsal alanları da kapsadığı ifade edilen bildirge, Venedik Tüzüğü'nden sonra kırsal alanları merkeze alan önemli belgelerden biri olarak kabul edilmiştir [27].

İlerleyen yıllarda Avrupa Konseyi'nin önerileri de kırsal miras üzerinde yoğunlaşmıştır. Konseyin 1977 yılında Granada'da düzenlediği "Bölgesel Planlama İçinde Kırsal Mimari" başlıklı sempozyumun karar metni, bölge planlama süreçlerinde kırsal mimarinin dikkate alınmasının gerekliliğini vurgulaması bakımından önemli bir belge niteliği taşımaktadır [26]. Kırsal yerleşimlerin yeniden canlandırılması, kırsal mirasa yönelik sosyo-ekonomik bileşenlerin yarattığı tehditlerin ve koruma yaklaşımlarının belirlenmesi bu önerilerde tartışılan başlıca

konular olmuştur. Belge, modernleşmenin tehlikelerine vurgu yaparak kırsal miras alanlarına yönelik tehdit edici gelişmelerin varlığını vurgulamakta ve çözüm önerileri sunmaktadır [35].

Bu sempozyumun ardından, 1979'da Avrupa Konseyi kırsal mimarlık mirasının korunmasına ilişkin tavsiye kararları almıştır. Bu kararlarda geleneksel kırsal mimari, kırsal yaşam kültürüyle ilgili tüm somut ve soyut kültür varlıklarını kapsayacak şekilde değerlendirilmiştir. Kırsal mimarinin korunması gereken bir değer olduğu belirtilmiş ve bu yapılar bütüncül bir bakış açısıyla "kültür mirası" olarak tanımlanmıştır [26]. Kırsal yerleşimlerin özel politikalar geliştirilerek korunması gerektiği üzerinde durulmuş; bu yerleşimlerin turizm ve ikinci konut amacıyla kullanımı desteklenmiştir [36]. Tarihi kırsal yerleşimlerin korunmasına doğrudan odaklanan ilk uluslararası belge olması açısından önemlidir [2].

1982 yılında ICOMOS Uluslararası Tarihi Kentler ve Köyler Komitesi'nin (CIVVIH) kurulması bir diğer önemli gelişmedir. Komite, tarihi şehirlerin ve köylerin planlanması ve yönetimi ile ilgili sorunları ele almaktadır [37].

1984'ten itibaren kırsal peyzajlar, UNESCO'nun koruma gündeminde yer almıştır ve komite, bu alanların özel olarak çalışılması gerektiğini belirtmiştir [2].

Avrupa Konseyi'nın 1989 yılına ait Kırsal Mimari Mirasın Korunması ve Değerinin Arttırılması Hakkında Tavsiye, yasal düzenlemelerin önemine dikkat çekmektedir [38]. Önergeye göre, tarımsal üretim biçiminin değişmesi, toplumsal bir dönüşümü tetiklemekte ve kırsal miras alanlarını olumsuz etkilemektedir. Buna karşılık, doğal ve yapılı çevre, kırsal mirasın ayrılmaz iki unsuru olarak ele alınmış ve bu kültürel mirasın belgelenmesi, korunması ve yaşatılması için çeşitli öneriler sunulmuştur. Bir yıl sonra alınan tavsiye kararında ise kırsal alandaki altyapı ve ulaşım sektörüne odaklanılmıştır. Bu kararda, yetersiz altyapı ve ulaşım olanaklarının kırsal nüfusun azalmasına neden olduğu, bu durumun da yapılı çevrelerin korunmasını zorlaştırdığı dile getirilmiştir. Kırsal alanlara ait altyapı ve ulaşım olanaklarının kentlerle aynı düzeye getirilmesi ve bu süreçte yerin kimliliğinin zarar görmemesi gerektiği belirtilmiştir [26].

ICOMOS'un 1992 yılında Köln'de düzenlediği "Vernaküler Mimari Mirasın Koruma ve Restorasyonu Sempozyumu" Avrupa'daki kırsal sitleri ve peyzajları konu edinmektedir [29]. 1990'lı yıllarda, kırsal mimarlık mirası ve çevresindeki

doğal alanlar, bir bütün olarak "kültürel peyzaj" kavramı çerçevesinde değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu bağlamda, kültürel peyzaj, insanların doğayı farklı amaçlarla kullanmaları sonucunda şekillenen alanlar olarak tanımlanmıştır [22].

1995 yılında Avrupa Konseyi tarafından alınan tavsiye kararları, kültürel ve doğal çevre ortamlarında bütünleşik koruma yaklaşımlarını çevre politikalarına entegre etmeyi hedeflemiştir. Bu kararlarda, "çevre" dinamik bir sistem olarak tanımlanmış; belli bir zaman ve mekânda canlıları, insan topluluklarını ve kültür mirasını etkileyen doğal ve kültürel unsurların bir bütünü olarak ele alınmıştır. "Kültürel doğal çevre ortamı" ise, doğal çevrenin belirgin yeryüzü şekilleriyle tanımlandığı, insan ve doğanın etkisiyle şekillenmiş, toplumların gelişimini, yerleşim düzenlerini ve özgün niteliklerini zaman ve mekân içinde yansıtan bölgeler olarak tanımlanmıştır. Bu bölgeler, geçmişteki kullanımlardan, geleneklerden, kültürel faaliyetlerden veya yaşanmış tarihi olayların fiziksel kalıntılarından kaynaklanan kültürel ve sosyal değerlere sahiptir.

Bu tavsiye kararlarının iki ana amacı bulunmaktadır: Birincisi, Avrupa'nın kültürel kimliğine saygı gösteren çevre ve peyzaj ilkelerinin belirlenmesi, ikincisi ise kültürel doğal çevre ortamının korunmasına ve bu alanların yönetimine yönelik kriterlerin oluşturulmasıdır [26]. Buna paralel olarak Avrupa Komisyonu, 1996'da "Kırsal kalkınmaya ilişkin Cork Deklarasyonu" nu yayımlamıştır. Belgede kırsal alanların benzersizliği dile getirilmiş ve kırsala ait değerlerin sürdürülebilir kırsal kalkınma yoluyla korunması hedeflenmiştir [39]. Benzer şekilde, aynı yıl kabul edilen "Kırsal Alanlar için Avrupa Tüzüğü" nde, kırsal alanlar, yasal, ekonomik, ekolojik ve sosyokültürel boyutlarıyla ele alınmış ve kırsal kültürel mirasın kırsal kalkınma politikalarıyla korunması üzerinde durulmuştur [40].

1999 yılında ICOMOS, "Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü" nü yayımlamıştır. Tüzük, geleneksel çevrenin korunmasında çok disiplinli bir uzman ekibin aktif olarak rol alması gerektiğini vurgulamaktadır. Koruma sürecinin, değişim ve gelişimin kaçınılmaz bir gerçeklik olduğu kabul edilerek, toplumun kültürel kimliğine saygı çerçevesinde yürütülmesi gerektiği belirtilmiştir. Kültürel peyzajın temel bileşenlerinden biri olan geleneksel mimarlık mirası bakım ve onarımla korunmalıdır ve geleneksel yapılara, yapı gruplarına ve yerleşimlere yapılacak

çağdaş müdahaleler, onların kültürel değerlerine ve geleneksel karakterlerine saygı göstermelidir. Somut değerlerin yanı sıra bu değerlerin kullanıcıları tarafından algılanış biçimleri, gelenekleri ve ilişkilerini kapsayan soyut değerler de dikkate alınmalıdır [41].

21. yüzyıla gelindiğinde, kültürel miras kavramının kapsamının genişlediği görülmektedir. Özellikle son on yılda kırsal mimarlık mirasını içinde bulunduğu ve kısmen insan etkisiyle şekillenmiş doğal çevre bağlamında değerlendirilmesini esas alan bir koruma yaklaşımı ön plana çıkmaktadır. Kültür mirası, kültürel rotalar, endüstriyel miras alanları, somut ve somut olmayan mirasın ekonomik kalkınmayı teşvik eden bir unsur olarak ele alınması, özellikle 21. yüzyılın başından itibaren geliştirilen yeni kavramlardan bazılarıdır.

Avrupa Konseyi'nin 2000 yılında düzenlediği Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'nden başlayarak kırsal peyzajlar, kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmalara konu olmuştur. Floransa'da imzalanan sözleşme, doğal, kırsal ve kentsel alanlar, kara, iç sular ve deniz dahil olmak üzere 'peyzaj'ın genişletilmiş kapsamına ilişkin farkındalığı ortaya koymaktadır. Sözleşme, 5. maddede çevre ile kimlik oluşumu arasındaki ilişki konusuna da vurgu yapmıştır [42].

1964 Venedik Tüzüğü'nden sonra koruma kavramının kapsamı genişlese de, Eres'e göre kırsal alanlar ve köy mimarisiyle ilgili koruma uygulamalarında büyük bir ilerleme kaydedilememiştir. Aksine, pek çok kültürel miras, belgeleme çalışmaları yapılmadan yok olmaya başlamıştır. ICOMOS tarafından hazırlanan "Tehdit Altındaki Kültür Mirası" (Heritage @ Risk) raporlarında, kırsal mimarlık alanlarının dünya çapında en hızlı bozulma sürecine maruz kalan alanlar olduğu belirtilmiştir. Bu duruma dikkat çekmek için 2001 yılında Uluslararası Anıtlar ve Sitler Günü'nün teması "Tarihi Köylerimizi Koruyalım" olarak belirlenmiş ve etkinlikler düzenlenmiştir [26].

2006 yılının Avrupa'da "Kültürel Peyzaj Yılı" ilan edilmesiyle, kırsal alanların korunmasına ilişkin yasal süreç hız kazanmıştır. Bu kapsamda alınan tavsiye kararları, kırsal kültür mirasının kapsamını tanımlamış, koruma sorunlarını ele almış ve çözüm önerileri sunmuştur. Bu kararlar, insanı insan yapan değerleri, toplumların özgün kimlik ve farklılıklarını şekillendiren unsurları; yapı, doğal

çevre, somut ve soyut kültürel mirası bir bütün olarak koruma hedefini taşımaktadır [26].

Aynı yıl, Avrupa Parlamentosu'nun Strazburg'da aldığı "Avrupa'nın Kırsal ve Ada Bölgelerindeki Doğal, Mimari ve Kültürel Mirasın Korunması Kararları", kırsal alanların korunmasına ilişkin güncel yaklaşımları ortaya koyması bakımından önemlidir. Bu kararlar, kültürel mirasın, Avrupalıların kimliği ve tarihsel gelişimi açısından temel bir unsur olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, bu mirasın, kuşaklar boyunca yaratıcı ve kültürel katkılarla şekillenen somut ve soyut unsurları, mimarlık mirasını ve insan eliyle biçimlenen doğal çevreyi içerdiği ifade edilmiştir [26].

2011 yılında ICOMOS tarafından ortaya konulan "Gelişimin İtici Gücü Olarak Miras Üzerine Paris Deklarasyonu" da kırsal peyzajlara değinmiştir. Bu belgeye göre, tarım ve orman alanlarıyla birlikte peyzajların bakım ve bütünlüğü sağlanmalı; kırsal miras yeniden kullanılmalı ve korunmalı; yeni düzenlemeler, geleneksel doku ve peyzajla uyumlu olmalıdır [43].

Benzer şekilde, 2014 yılında yayımlanan "İnsani Değer Olarak Miras ve Peyzaj Hakkında Floransa Bildirgesi" ile kırsal alanlardaki kültürel, sosyoekonomik ve çevresel süreçleri kapsayan karmaşık ilişkiler vurgulanmıştır [44].

AB Kırsal Kalkınma Politikası, Avrupa Komisyonu tarafından 2014 yılında yayınlanan bir başka belgedir. Kırsal alanların ekonomik, sosyal ve çevresel kalkınmasına yönelik kırsal planlama politikalarını açıklamaktadır [45].

1996'daki öncülünün ardından geliştirilen ve "Kırsal Alanlarda Daha İyi Bir Yaşam" temasıyla yayımlanan 2015 yılına ait Cork 2.0 deklarasyonu, kentsel alanların yanı sıra kırsal alanların da iklim değişikliğinden etkilendiğini ifade etmiş ve çevresel önlemlerin "yerel koşulların çeşitliliğini yansıtması" gerektiğini belirtmiştir. Avrupa kırsalını karakterize eden ekonomik, çevresel ve sosyal çeşitliliğin, doğal ve kültürel varlıkların korunmasında kırsal alanların öneminin üzerinde durulmuş ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin (SDG) uygulanmasında kırsal alanların ve toplulukların kilit rolü vurgulanmıştır. Kırsaldan göç sorununa cevap olarak, kırsal kesimdeki vatandaşların hizmetlere ve fırsatlara erişimini iyileştirmek, kırsal alanların ve toplulukların yaşamak ve

çalışmak için cazip yerler olarak kalmasını sağlamak ana hedeflerden biri olmuştur [46].

Kırsal peyzajlara doğrudan odaklanan en kapsamlı ve güncel uluslararası belge olan "Miras Olarak Kırsal Peyzajlarla İlgili ICOMOS-IFLA İlkeleri", 2017 yılında 19. ICOMOS Genel Kurulunda kabul edilmiştir. Kırsal peyzajlar, topluma faydaları, işlevleri, kültürel özellikleri ve ekosistemleri ile bir kaynak olarak nitelendirilmiştir [2]. Uluslararası bir kılavuz olmayı hedeflemekte olup kırsal peyzajların tanımını sunmakta ve etik, kültür ve çevre konularına yönelik kaygılarla birlikte koruma, sürdürülebilirlik ve yönetime ilişkin ilkeleri belirlemektedir. Yerel topluluğun uygulamaları, bilgileri, gelenekleri ve teknikleri olmak üzere tüm soyut ve somut bileşenler dile getirilmiş; bölgesel, ulusal ve yerel miras envanterlerinde miras değerlerinin belirtilmesi hedeflenmiştir [47].

Mirasın ancak insanların yardımıyla geleceğe aktarılarak korunabileceği fikri üzerinde fikir birliğine varılan son yıllarda, korumaya yönelik farkındalık kazanılmasını sağlamak için yıllık kültürel etkinlik ve programlar düzenlemektedir. ICOMOS Anıtlar ve Sitler Günü'nün 2019 teması Kırsal Peyzajlar olup, çok katmanlı kırsal peyzajların günümüz koruma gündemindeki önemini göstermektedir [48]. Aynı yıl ICOMOS tarafından Fas'ta gerçekleştirilen "Kırsal Miras - Peyzajlar ve Ötesi Sempozyumu" nda kırsal miras farklı boyutlarıyla ele alınmıştır. Sonuç birdirgesinde, somut ve somut olmayan değerleri ile insan-doğa etkileşimini yansıtan kırsal peyzajlar, iklim değişikliğine yönelik geliştirilebilecek stratejilerde faydalanabilecek, geleneksel ve yerel bilgi kaynağı olarak ele alınmıştır [49].

Avrupa Miras Günleri, 1985 yılında Avrupa Konseyi tarafından başlatılan girişimlerden biri olup, 1993 yılında Avrupa Komisyonu'nun katılımıyla ortak bir eylem haline gelmiştir. Toplum katılımını teşvik etmek, yerler ve insanlar arasındaki bağlantıları göstermek amacıyla 2023 yılının teması 'Yaşayan Miras' olarak açıklanmıştır.

Dünya Kırsal Peyzajları (World Rural Landscapes) ise, ICOMOS-IFLA'nın kırsal peyzajların değerlendirilmesi, yönetimi ve korunmasında uluslararası işbirliğini teşvik etme amaçlı bir girişimidir [50].

2.2.1.2 Ulusal Gelişmeler

Osmanlı döneminde kırsal yerleşimlere, vergi geliri sağlayan ve üretim gerçekleştirilen alanlar olmaları nedeniyle özellikle önem verilmiştir. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren mevcut kırsal yerleşimlerin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ve yeni kırsal yerleşimler planlanmıştır [51].

Erken Cumhuriyet Dönemi'nde de kırsal kalkınmaya yönelik önemli adımlar atılmıştır. İlk yasal düzenlemeler 1924 yılında 442 sayılı Köy Kanunu ile yapılmış ve kırsal yerleşimlerin bütüncül ele alınması ve modernleşmesi hedeflenmiştir [2]. Bu kanun genel olarak köy tanımlarını, yerleşim yerinin sınırlarını, tarım arazilerinin tespitini ve günlük yaşamın sosyal ve idari yönlerine ilişkin düzenlemeleri içermektedir. "Ortak mülklere" vurgu yapan ve konutların imar düzenlemeleri, kamu binaları ve altyapı inşaatları ile zorunlu ortaklaşa işlere ilişkin maddeler içeren bu yasa, yerel halkı kırsal yerleşimlerin ana bileşenlerinden biri olarak kabul etmektedir [52].

1950'lerden itibaren tüm dünyada görülen endüstrileşme, geleneksel yerine modern tarım yöntemlerinin kullanılması, değişen ekonomi ve politikalar neticesinde kırsal kalkınma sekteye uğramış ve terk edilmeye başlamıştır. 1960'da Türkiye nüfusunun yüzde 68,485'ı kırsal alanlarda yaşarken, 2020'de kırsal nüfus 23,895'e düşmüştür [2].

1951'de 5805 sayılı Kanunla Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun Kurulması, (GEEAYK) koruma faaliyetlerinin ve korunması gereken alanlarla ilgili tartışmaların artması nedeniyle Türkiye'de koruma mevzuatının gelişimi açısından önemli bir gelişme olmuştur [26].

1963 yılından itibaren Devlet Planlama Teşkilatı tarafından kırsal yerleşimlere özel yaklaşımlarla Beş Yıllık Kalkınma Planları uygulanmaya başlanmıştır. Kırsal kalkınmaya ilişkin sorunlar bu planların temel kaygılarından biri olmuştur. 1970'li yıllardan itibaren bölgesel ölçekte kırsal kalkınma planları hazırlanmaya başlanmıştır. Bu planların temel amacı tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi, kırsal alanlara içme suyu gibi temel hizmetlerin sağlanması olmuştur [17].

Yerleşimler ve imar faaliyetlerine ilişkin temel yasal düzenlemelerden biri 1985 yılında çıkarılan 3194 Sayılı İmar Kanunu'dur. Bazı değişikliklerle birlikte halen yürürlükte olan bu kanunda kentsel alanlara ilişkin düzenlemelerin yanı sıra kırsal

yerleşimlere ilişkin imar düzenlemelerinden de bahsedilmiştir. Kırsal yerleşimlerde gerçekleştirilecek yeni konut düzenlemelerinin yerel doku ve mimari ile uyumluluğu dikkat edilmesi gereken noktalar olarak vurgulanmıştır [53].

4342 Sayılı Mera Kanunu (4342 Sayılı Mera Kanunu) 1998 yılında yürürlüğe giren kırsal yerleşimleri etkileyen bir diğer yasal düzenlemedir. Mera alanlarının özel düzenlemelerle korunması ve kontrol edilmesi, meraların kalitesinin artırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasını amaçlanmıştır. Kırsal toplulukların temel ekonomik faaliyetlerinden biri olan hayvancılık, belirlenen mera arazilerinin köy tüzel kişiliklerine tahsis edilmesi yoluyla desteklenmiştir [53].

2000'li yıllarda kamu kurumlarının proje ve uygulamalarında kırsal yerleşimlere olan ilginin arttığı görülmektedir. 2006 yılındaki Ulusal Kırsal Kalkınma Planı, temel amacın kırsal yerleşimlerin korunması olduğunu belirterek buna yönelik yaklaşımları sunmuştur. Planın ana hedefleri arasında, yerel kaynakların ve potansiyellerin etkin bir şekilde değerlendirilmesi, doğal ve kültürel varlıkların korunması, kırsal toplumun iş ve yaşam koşullarının kentsel alanlarla uyumlu bir şekilde geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması yer almaktadır [54].

Uluslararası yaklaşımlara uyum sağlamak amacıyla 2004 yılında 5226 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma ve Düzenleme Kanunu ile 'koruma imar planı', 'yönetim planı', 'katılımcı alan yönetimi' ve 'bağlantı noktaları' tanımları mevzuata kazandırılmıştır.

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu ile büyükşehir belediyelerinin sınırları il sınırlarını da kapsayacak şekilde genişletilmiş; büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde yer alan köylerin statüsü mahalle statüsüne dönüştürülmüştür [55]. Bu yasa ile kırsal alan planlamasına yönelik yaklaşımlar geliştirilmiş ve bu amaçla Köy Tasarım Kılavuzları hazırlanmıştır. Bu rehberler ile tasarım parametrelerinin yerel toplulukların ihtiyaçlarına göre belirlenmesi, kırsal kimliklerin fiziksel ve sosyo-kültürel bileşenleri içerisinde korunması ve sürdürülebilirliği dikkate alınarak hazırlanması, uygulama süreçlerine disiplinler arası bir yaklaşım getirilmesi amaçlanmıştır [56].

Günümüzde kırsal yerleşimler, 442 ve 3194 sayılı kanunlarla düzenlenmektedir. Ayrıca 6360 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu kırsal yerleşmelerin statüsünü etkilemekte ve düzenleme koşullarını belirlemektedir. Türkiye, yıllar içerisinde

birçok uluslararası belgeye de imza atmıştır. İlk olarak 1954 yılında Avrupa Kültür Sözleşmesi imzalanmıştır. Bunu, 1969 tarihli Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (1992'de revize edilmiştir); 1983 yılında UNESCO Dünya Mirası Sözleşmesi; 1985 yılında Avrupa Mimari Mirasının Korunmasına İlişkin Sözleşme ve Avrupa Peyzaj Sözleşmesi takip etmiştir. Venedik Tüzüğü ve Amsterdam Deklarasyonu yıllar içinde kabul edilen diğer başlıca belgelerdir.

2.2.2 Arkeolojik Miras

2.2.2.1 Uluslararası Gelişmeler

Arkeolojik kalıntılara yönelik ilgi, eserlerin bireysel koleksiyonlar için toplanmasıyla başlamıştır [27]. Antik yerleşimlere yönelik ilgi, 18. yüzyılda İtalya'da sistematik kazılar sonucu arkeoloji bilimine evrilmiştir. Antik Yunan mirasının yeniden keşfedilmesi ile yerleşimlerin yerlerinin saptanması, kazılar ile yazıt ve heykel gibi eserlerin ortaya çıkarılması, bunların satın alınarak Avrupa'nın çeşitleri kentlerindeki müzelerde sergilenmesi, arkeolojiye yönelik ilgiyi artırmıştır [57]. Öte yandan bu durum, Yunan eserlerinin bağlamından koparılarak farklı ülkelere taşınmasına ve eserlerdeki kayıpların ve bozulmaların artmasına neden olmuştur [58].

18. yüzyılın sonlarında büyük klasik sanat müzeleri ortaya çıkmış ve müze geleneğinin temelleri atılmıştır. 19. yüzyılın başlarında Avrupa'da ortaya çıkan merkezi büyük sanat müzelerinin çoğunun kökleri Rönesans'ın koleksiyonculuğa olan ilgisine uzanmakta olup Roma'nın Papalık galerileriden alınan eserler bu müzelerin koleksiyonlarının önemli bir parçasını oluşturmuştur [59].

1905 yılında Atina'daki Parthenon'da gerçekleşen "Birinci Uluslararası Klasik Arkeoloji Kongresi", akademisyen ve üniversiteleri, müzeleri ve devlet kurumlarını temsil eden kişilerden oluşan katılımcı listesi ile kültürel mirasın korunmasına yönelik ilk girişimlerden biri olarak kabul edilmektedir [58]. Tarih öncesi, klasik ve Bizans arkeolojisi, kazı çalışmaları, müzecilik, anıtların korunması, ortaöğretim ve üniversite düzeyinde eğitim, bu kongrenin ana konularını oluşturmuştur. Klasik arkeolojinin profesyonel bir disipline dönüştürülmesinde ve dönemin entelektüel hedeflerine ulaşılmasında büyük ilerleme kaydedilmiştir [59].

Anıtların korunmasına ilişkin ilk konferans olan 1931 Atina Konferansı, arkeoloji ve sanat tarihine olan ilginin arttığı ve anıtlara tarihi belge gözüyle bakılmaya

başlandığı bir dönemin ürünü olmuştur. Klasik arkeoloji odaklı bir toplantı olmasına rağmen "anıtsal olmayan kentsel kültür mirasının önemi" gibi konular gündeme gelmiş ve gelecek görüşleri etkileyecek fikirlerin ortaya atılmasıyla sonuçlanmıştır [29]. Konferansın sonuçları yedi ana başlık altında toplanmış olup dördüncü kararda "acil restorasyona tabi olmayan kazılı alanların koruma amacıyla yeniden gömülmesi gerekliliği" vurgulanmıştır. Yedinci kararda ise tarihi mekanların çevresindeki alanların korunması gerekliliği ifade edilmiştir [60]. Sonuç olarak konferans, 1972 UNESCO Dünya Mirası Antlaşması ile kuvvetlenecek olan insanlığın ortak "anıtları" ve "mirası" kavramlarının ortaya çıkmasını sağlamıştır [29].

Kentleşme konularında fikir ayrılıklarının yaşandığı bir dönem olan bu yıllarda, Avrupa kentlerinde gerçekleştirilen sağlık ve ulaşım şartlarını geliştirme, anıtların etrafını açma ya da politik amaçlı yıkımlar ve müdahaleler, anıtların meydan ya da yol aksı üzerinde kalması ve dolayısıyla çevresiyle olan etkileşiminin kopması ile sonuçlanmıştır [61]. Bunun gibi müdahalelere maruz kalan tarihi çevrelerin karakteri değişmiştir. Kentsel peyzaj kavramının ortaya atılmadığı bir dönemde Horta, Atina Konferansı'nda bahsi geçen müdahaleleri eleştirerek anıtları çevresi ile birlikte bir bütün olarak ele alma fikrinin temel ilkelerini tanımlamaya çalışmıştır [29].

Arkeolojik mirasın korunması, uzun bir süredir devam eden bir mesele olmakla birlikte arkeolojik uygulamalara özgü uluslararası ilkelerin belirlenmesi ancak 1950'lerde gerçekleşmiştir [61]. 1956'da UNESCO'nun yayımladığı "Arkeolojik Kazılara Uygulanabilir Uluslararası Prensipler Hakkında Tavsiye Kararı", bu konudaki önemli adımlardan biri olmuştur. Belgedeki en önemli yaklaşım, arkeolojik varlıkların ve alanların korunmasına öncelik verilmesinin yanı sıra kazı alanlarının erişilebilirliği, toplumun eğitimi ve idari hizmetlerin organizasyonu gibi yönetim konularının belirlenmesi olmuştur. Belgenin bir diğer önemli kaygısı ise arkeolojik varlıkların çevresel bağlamları içerisinde değerlendirilmesidir. 31. Madde, taşınabilir varlıkların açığa çıkarıldıkları ülkelere iade edilmesinin gerekliliğini ifade etmektedir [62].

1957 yılında Paris'te gerçekleştirilen "Uluslararası Anıtlar Mimar ve Teknisyenleri I. Kongresi, tek anıt kavramı yerine "anıt olarak kent" bakış açışının gelişiminde

etkili olmuştur ve kültür mirasının bütün insanlığın ortak değeri olduğu fikri daha da netlik kazanmıştır [29].

Avrupa Konseyi'nin ilki 1969'da Londra'da, değiştirilmiş versiyonu ise 1992'de Valetta'da imzalanan Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nde, arkeolojik mirasın doğal ve fiziksel ortamının korunması ve incelenmesi gerekliliği vurgulanmış ve koruma sürecine mali ve idari yönler de dahil edilerek bütüncül bir yaklaşım geliştirilmesi hedeflenmiştir. [63]

1980'li yıllarda kırsal ve arkeolojik miras, koruma yaklaşımlarının gelişimi sürecinde odak noktaları olmuştur. Avrupa Konseyi'nin 1989 yılında yayımladığı Koruma ve Geliştirme Tavsiye Kararı'nda, arkeolojik miras alanlarının korunmasına yönelik planlamanın önemi belirtilmiş; envanter çalışmalarının tamamlanması, yasal, mali ve teknik tedbirlerin alınmasının gerekliliği vurgulanmıştır [64].

Dünya genelinde, kentleşme ve yasa dışı müdahalelerin arkeolojik miras üzerinde yarattığı baskıların artmasıyla 1990 yılında ICOMOS tarafından "Arkeolojik Mirasın Korunması ve Yönetimi Tüzüğü" yayımlanmış ve bu gelişmelerin neden olduğu zararların önlenmesi amacıyla, arkeolojik mirasın korunmasının planlama faaliyetlerine dahil edilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır. Yerinde koruma önerilmiş, uygun bakım ve yönetimin garanti edilemediği durumlarda kazı alanının açıkta bırakılmaması gerektiği ifade edilmiştir [65].

1992 yılında değiştirilerek tekrar yayımlanan Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nde ana odak koruma politikalarının planlama uygulamalarına entegre edilmesi ve arkeologlar ile şehir plancıları arasında disiplinler arası çalışma ortamının oluşturulması gibi idari, mali ve eğitimsel konular olmuştur [66].

2.2.2.2 Ulusal Gelişmeler

Osmanlı coğrafyasında arkeoloji ve müzecilik çalışmalarına ilk kez 19. yüzyılın ikinci yarısında, Troya, Efes ve Bergama gibi önemli ören yerlerinin bulunduğu dönemlerde rastlanmaktadır [57]. 1840'lı yıllarda batıdan gelen araştırmacılar, devletten resmi izin alarak kazı çalışmaları gerçekleştirmeye başlamıştır [26].

Bu dönemde arkeolojik mirasın korunmasına yönelik bir yasa bulunmaması, kazılarda bulunan eserlerin Avrupa'daki müzelere ve koleksiyonlara taşınmasının yolunu açmıştır [57]. İstanbul'da Müze-i Hümayun'un kurulmasının ardından önemli dönüm noktalarından bir tanesi 1869 yılında Asar-ı Atika Nizamnamesi (Eski Eserler Nizamnamesi)'nin yayımlanması olmuştur. 1860 yılı civarında Aydın demiryolunun inşası sırasında kazı çalışmaları gerçekleştiren İngiliz bir ekibin çok sayıda taş eseri ülke dışına çıkarması, Aydın valisinin bu mesele üzerinde bizzat çabalamasında etkili olmuştur [67]. Bu yönetmelikle birlikte gerçekleştirilecek kazılar için resmi izin alınması zorunlu hale getirilmiş ve ortaya çıkan buluntuların, padişahın özel izni olması haricinde, ülke dışına çıkarılması yasaklanmıştır. Öte yandan, yönetmelikteki koruma yaklaşımının aksine 1858 tarihli ve 1 numaralı Arazi Kanunu'nda, kazıda ortaya çıkan buluntuların arazi sahibine ait olduğu ifade edilmektedir [26].

İlk düzenlemelerin ardından 1874 tarihinde Müze-i Hümayun müdürü P.A. Dethier tarafından ikinci Asar-ı Atika Nizamnamesi hazırlanmıştır. Söz konusu mevzuatta eski eser, "yeryüzünde ve yeraltında bulunan arkeolojik eserler, paralar ve eşya" olarak tanımlanmıştır [57]. 36 maddeden oluşan belge esas olarak arkeolojik kazıları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bununla birlikte, özel arazide bulunan ve iyi durumdaki bazı alanların devletin görevlendirdiği yetkililer tarafından korunmasının sağlanması, bu düzenlemelerde mirasın korunmasının devletin sorumluluğunda olduğu yaklaşımının dikkate alındığını göstermektedir. Buluntuların devlet, arazi sahibi ve kazı müdürü arasında eşit olarak paylaştırılacağını belirten hükümleri ile buluntuların ihraç edilmesine izin veren 1869 yılı mevzuatına kıyasla daha gelişmiş gibi görünse de, bu yaklaşım dönemin basınında eleştirilmiştir.

1873 yılında H. Schliemann'ın Troia kazısına ait buluntuları Yunanistan'a yollamasının ardından, Osman Hamdi Bey'in de girişimleri ile 1884'te Asar-ı Atika Nizamnamesi'nde değişiklik yapılmıştır [57]. Bu yasa, eski eserlere ilişkin modern Türk hukukunun temeli sayılmaktadır [68]. Söz konusu yönetmeliğe göre tüm eski eserler devletin malı sayılmış ve bunların ihracatı yasaklanmıştır. Ardından, nizamnamedeki bazı eksiklikleri gidermek amacıyla Osman Hamdi Bey 1906 yılında yeni bir kanun çıkarmıştır. Bu yeni yönetmelik de geçmiş düzenlemelerde olduğu gibi ağırlıklı olarak arkeolojik kazıları kapsamakla birlikte Türk-İslam

dönemine ait eserlerin de eski eser kapsamına alınması ve böylece geleneksel evlerin de miras listesine eklenmesi önemli bir gelişme olmuştur [26].

Özetle, 19. yüzyılın ikinci yarısından Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasına kadar geçen süreçte, Anadolu'nun arkeolojik mirasının gün yüzüne çıkarılması, belgelenmesi ve korunması için gerekli yasal, finansal ve yönetimsel düzenlemelerin oluşturulmasına yönelik çabalar ön plandadır. Arkeolojik mirasın korunması kavramı, 1869 yılında yayımlanan Asar-ı Atika Nizamnamesi'nin 1874, 1884 ve 1906'da yapılan bir dizi revizyonla Osmanlı döneminin sonuna kadar yavaş yavaş gelişmiştir. Bu belgede "eski eser" kavramının kapsamı, kazı çalışmalarında açığa çıkan buluntuların kimin sorumluluğunda olması gerektiği sorusu ve ülke dışına çıkarılmasındaki endişeler temel meseleler olarak ele alınmış ve buna yönelik ilkeler geliştirilmiştir.

Modern Türkiye, 1906 tarihli Eski Eserler Yönetmeliği'ni kabul etmiş ve 1973 yılına kadar bu yasa yürürlükte kalmıştır. 4 Mayıs 1920'de Maarif Nezareti'ne bağlı Türk Eski Eserler Müdürlüğü kurulmuş ve böylece yasal düzenlemelerin yanı sıra kültür varlıklarından sorumlu bir kurum da oluşturulmuştur.

Arkeoloji ve antik yerleşimlerdeki kazılar, Mustafa Kemal Atatürk'ün yeni Cumhuriyeti güçlendiren bir kimliği ortaya çıkarma çabaları ile ivme kazanmıştır. Türkiye, kültür politikasını oluştururken arkeolojiye özel önem vererek kazı çalışmalarının önünü açmış ve Erken Cumhuriyet Dönemi'nde (1923–1938), "anatolizm" adı verilen bir kültür felsefesi geliştirilmiştir [69]. Bu yaklaşım kapsamında Anadolu'da var olan tüm toplulukları, bugünkü milletin ortak atası olarak tanımlanmış olup Sümer, Hitit, Frig, Urartu ve benzeri kültürlerin araştırılmasına ağırlık verilmiştir [26].

Arkeoloji alanında eğitim meselesinin de özellikle üzerinde durulmuş; Ankara ve İstanbul Üniversitelerinde arkeoloji bölümleri açılarak yurtdışında arkeoloji eğitimi gören öğretim üyeleri tarafından çok sayıda uzman yetiştirilmiştir. Ardından Türk ve yabancı arkeologlar tarafından gerçekleştirilen kazı çalışmaları ile Anadolu'nun geçmiş dönemlerine ait yeni veriler edilmiştir [57].

Atatürk, 1934 yılında Bergama'daki Asklepios kalıntılarını ziyaret etmiş ve alanın müzeye dönüştürülerek ziyarete açılmasını istemiştir. 1936 yılında açılan müze ile açık hava müzeciliğine yönelik önemli bir adım atılmıştır [70].

1951 yılına gelindiğinde Eski Eserler Müdürlüğü karar alma sürecinde yetersiz bulunmuş ve doğrudan koruma alanında çalışan ilk resmi akademik organizasyon olarak nitelendirilebilecek bir Koruma Yüksek Kurulu oluşturulmuştur. Öte yandan uzun bir süre arkeolojik buluntular üzerinde pek çalışma gerçekleştirmeyen konsey, eski eserlerin envanterinin nasıl çıkarılacağı ve belgeleneceği, tescil sorunu, anıtsal yapıların restorasyonu gibi konular üzerinde yoğunlaşmıştır. Ek olarak, koruma alanında kararların geliştirilmesinden sorumlu bu konseyin üyeleri çoğunlukla arkeoloji, sanat tarihi, mimarlık ve tarih gibi çeşitli alanlardan akademisyenler olup 1950'li yıllarda kültürel mirasın korunması konusunda uzmanlaşmış bir Türk uzman veya kurumun bulunmadığı görülmüştür. Dolayısıyla kurulun kararlarının yalnızca bir kısmı uluslararası eğilimleri yansıtmıştır [26].

1951'de 5805 sayılı Kanunla Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun Kurulması, (GEEAYK) koruma faaliyetlerinin ve korunması gereken alanlarla ilgili tartışmaların artması nedeniyle Türkiye'de koruma mevzuatının gelişimi açısından önemlidir [26]. 1967 yılında Yüksek Koruma Kurulu'nun 1964 tarihli Venedik Tüzüğü'nü resmen kabul etmesi bir diğer önemli gelişmedir.

2. Dünya Savaşı sonucunda büyük bir yıkıma uğrayan Batı'da 'tarihi mekan' kavramı gelişmeye başlamış olmakla birlikte Türkiye bu gelişmelerin dışında kalmış olup anıtsal yapıların ve arkeolojik kalıntıların çevresi ile birlikte bir sit alanı bütünlüğü içinde korunması fikri ancak 1970'li yıllarda gündeme gelmiştir. Tarihi varlık ve alanların tescili ve koruma esaslarının belirlenmesi, 1973'te yürürlülüğe giren 1710 Sayılı Eski Eserler Kanunu ile GEEAYK'ın sorumluluğuna verilmiştir. Bu kanunla arkeolojik mirasın sınıflandırılması ve korunması için çeşitli ilkeler geliştirilmiş; sit, tarihi sit, arkeolojik sit, doğal sit ve koruma alanı tanımları koruma mevzuatına dahil edilerek bir dönüm noktası olmuştur [71]. Arkeolojik alanların "korunması gerekli arkeolojik alan" olarak tescillenerek kayıt altına alınması zorunlu kılınmış ve Anadolu'da bazı kentsel sitlerin tescili yapılmaya başlanmıştır [26]. 1710 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi, arkeolojik mirasın yanı sıra anıt ve tarihi yapıların çevresinin de dikkate alınmasını içerecek şekilde, kültürel mirasın korunmasına yönelik yeni bir yaklaşımın sinyalini vermiştir. Bu kanunun 1. maddesinde yer alan "sit" tanımına yerel halk da dahil edilmiştir.

1970'li yıllarda arkeolojik alanlarda anastilosis, restorasyon ve rekonstrüksiyon çalışmaları hız kazanmaya başlamıştır [72]. Gezi rotalarına müzesi bulunan arkeolojik alanlar da eklenmiştir. Ancak Eres'e göre, döneme ait çalışmalar değerlendirildiğinde, arkeolojik kalıntıların kısmi bölümlerinin restore edilerek sergilenmesi, arkeolojik sit alanı bütünlüğü içinde korunması fikrinin benimsenmemiş olduğunu göstermektedir [26].

Bu bağlamda, Karatepe-Aslantaş kazı alanında kurulan açık hava müzesi farklı bir yaklaşım örneği oluşturmaktadır. Geç Hitit dönemi yerleşimi olan arkeolojik alanda bir kısmı yerinde, bir kısmı ise bozulmuş ve etrafa dağılmış durumda çok sayıda yazıtlı ve kabartmalı taş anıt ortaya çıkarılmıştır. Kazı Başkanı Halet Çambel, buluntuların yerinde korunmasına karar vermiş ve kalıntıların üzerine koruyucu bir strüktür yaptırmıştır. Daha sonraki yıllarda çok sayıda anıt anastilosis yöntemiyle tamamlanarak özgün konumlarına yerleştirilmiştir [73].

Bir arkeolojik alanın ancak yerel halkın paydaş olmasıyla korunabileceğine inanan Çambel, uzun yıllarını Karatepe köylülerinin eğitimine ve yaşam standartlarının modernleştirilmesine harcamıştır. İlkokul, sağlık ocağı ve ofis açılmış; kilim dokuma, demircilik, ahşap işçiliği gibi geleneksel sanatları yeniden canlandırarak köylülerin bu sanatlardan yeniden para kazanmasını sağlamıştır. Ayrıca bölgenin milli park olarak tescil edilmesini sağlayarak, arkeolojik sit alanı ile komşu ormanın bir bütün olarak korunmasını mümkün kılmıştır. Özdoğan'a göre 1960'lı yıllarda başlayan bu proje, "kültürel peyzajın bir bütün olarak korunması", "yerel halkta farkındalık yaratılması" ve "arkeolojik sit alanının korunması için kendi kaynaklarını yaratabilen sürdürülebilir bir ekonomik sistemin oluşturulması" gibi kavramların öncü bir uygulaması olmuştur [74].

1982 Anayasası ile liberalleşme yönünde atılan adımlar, kültürel miras alanına da yansımıştır. 1983'te "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu" yürürlüğe girmiş ve "antik" kavramının yerini "kültür varlığı" kavramı almıştır. Ardından sit kavramı genişletilmiş ve hem arkeolojik hem de kentsel-kırsal her türlü kültür varlığının korunmasını amaçlayan kapsamlı bir yasa çıkarılmıştır. Bu yasa, restorasyon çalışmalarında karşılaşılan ekonomik sorunlara çözüm bulmayı da hedeflemiştir.

1983 tarihli “2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu”, Türkiye'de taşınır ve taşınmaz varlıkların korunması ve yönetimine ilişkin tanım, usul ve esasları belirleyen kanundur ve çeşitli değişikliklerle birlikte kültürel mirasın korunmasına ilişkin temel mevzuat olarak halen yürürlüktedir. Doğal ve kültürel miras alanlarının korunması ve yönetimine ilişkin yasal çerçeveyi oluşturmaktadır. Bu kanunla tarihi değerler çevresel ölçekte ele alınmaya başlamış ve “sit”, “arkeolojik sit”, “kültürel miras” ve “koruma” gibi yeni tanımlamalar yapılmıştır. Sit tanımının kapsamı sosyal ve ekonomik özellikleri de dahil ederek genişletilmiştir. Arkeolojik miras, “kültür varlığı” olarak tanımlanmıştır. Sit kavramının türleri ve dereceleri ile koruma ve yönetim planları 2863 sayılı Kanunla tanımlanmış ve detaylandırılmıştır. Bu kanundan sonraki yıllarda 'kentsel sit' ve '3. derece arkeolojik sit' kavramlarının bir arada kullanılması, hem arkeolojik hem de daha sonraki dönemlere tanıklık eden çok katmanlı kentsel alanların korunmasında etkili bir araç olmuştur [75]. Ek olarak kanun, karar alma ve uygulama süreçleri için gerekli olan tanımları, müdahalelere ilişkin düzenlemeleri ve kurumsal örgütlenmeyi konu almaktadır.

Bahsi geçen kanun ile arkeolojik alanların ve diğer kültürel miras türlerinin korunması sorumluluğu Kültür ve Turizm Bakanlığı'na verilmiştir. Yüksek Kurul yerine, yerel karar alıcılar olarak Kültürel ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komiteleri ve ana karar verici olarak Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu oluşturulmuştur. Yüksek Koruma Kurulu'nun yerini bölgesel komitelerin alması önemli bir gelişme olmuştur. Restorasyon projeleri için mimarlık, arkeoloji, sanat tarihi ve şehir planlama uzmanlarından oluşan bölge komitelerinin onayının alınması zorunluluğu getirilmiştir [76].

1987 yılında bölgesel komitelerden sorumlu yeni bir Yüksek Kurul kurulmuş ve koruma alanında ulusal yönergeler üretmesi beklenmiştir. Arkeolojik alanların kazılması ve restorasyonu için yapılan başvurulardan temel olarak Kültür Bakanlığı'nın ilgili genel müdürlüğü sorumluyken, yeni düzenlemelerle birlikte arkeolojik alanların korunması konusu Yüksek Kurul'un yönergeleri doğrultusunda bölge komitelerinin sorumluluğuna getirilmiştir [26].

1983 yılında Türkiye, 1972 tarihli UNESCO Dünya Mirası Sözleşmesi'ni onaylamıştır. Dünya Mirası Sözleşmesi, UNESCO'nun kültür ve tabiat varlıklarını

korumayı amaçladığı bir sistem olup insanlığın ortak tarihinin belgelenmesi olarak tanımlanmıştır. Belirli kriterlere göre seçilen kültür varlıklarının özgünlüğünün ve bütünlüğünün korunması ve küreselleşmeye karşı yerel kimliklerin sürdürülmesi ve kültürel birikimlerinin korunması özellikle üzerinde durulan meseleler olmuştur. Arkeolojik sitler, Dünya Mirası Listesi'ne aday olan alanlar arasında ön plana çıkmıştır [26].

1990 yılında UNESCO, Dünya Mirası Listesi'ne girebilmek için kriter olarak bir alan yönetim planı ve mirasın devlet adına korunmasına yönelik uzun vadeli bir taahhüt istemiştir. Bunun üzerine Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2004 yılına kadar kültürel miras yönetimi, alan yönetimi planlaması ve sürdürülebilir koruma gibi yeni kavramlara uygun yasal prosedürleri düzenlemeye odaklanmıştır.

Kazı yapılan arkeolojik alanlar, gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar ile özgünlük ve bütünlük değerleri sayesinde evrensel değerlerini daha kolay yansıtabilmektedir. Gerekli alan yönetim planının hazırlanması kentsel sit alanlarına göre daha kolaydır. Dolayısıyla, Kültür ve Turizm Bakanlığı dikkatini, özgünlük konusunda önemli sorunlarla karşı karşıya kalmış ve bütünlüğünü kaybetmiş kentsel alanlar veya anıtsal yapılar yerine arkeolojik alanlara çevirmiştir. Eres, bu gelişmelerin ardından arkeolojik çalışmaların koruma ve sergilemeyle bütünleşmesini olumlu bir gelişme olarak değerlendirmektedir. Bu bütünleşmenin, bakanlığın arkeolojik alanlar için alan yönetim planları hazırlamasına ve alandan sorumlu kazı ekiplerinin koruma ve sergileme projeleri tasarlamasına yol açtığını dile getirmektedir.

Geliştirilen yasal düzenlemeler ve Miras Listesi'ne kayıt için gerekli kriterlerin dikkate alınarak başarılı uygulamaların gerçekleştirilmesi ülkedeki olumlu gelişmeler olarak ele alınsa da; Eres'e göre, ICOMOS ve Avrupa Konseyi'ne ait, arkeolojik alanların korunması, sunumu ve yönetimine ilişkin resmi olarak tanınıp kabul edilmiş uluslararası sözleşmeler, hiçbir zaman uygulamaya konmamıştır. Ek olarak Eres, Dünya Miras Listesi'ne girmesi beklenmeyen arkeolojik alanlara yönelik kültür politikalarının da geliştirilmesi gerektiğini ifade etmektedir [26].

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, 5.11.1999 gün ve 658 sayılı ilke kararı ile "arkeolojik sit" kavramını tanımlamıştır [77].

1999'da "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi" (Valetta) imzalanmış olup bu belgenin öngördüğü ilkelerin benimsenmesine yönelik çabalar

devam etmektedir. 2000'li yıllara gelindiğinde Türkiye'de kültürel mirasa ilişkin tutum ve uygulamalar sorgulanmaya başlanmıştır. Koruma alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarının gelişmesi ve etkinlikler düzenlemesi, yerel yönetimlerin kültürel mirası bir prestij kaynağı olarak algılamasını sağlamıştır. Medyanın olumsuz örnekleri gündeme taşıyarak kamuoyu oluşturmaya çalışması ve olumlu örnekleri gurur kaynağı olarak kamuoyuna duyurması, sürece katkı sağlamıştır [26].

15.4.2005 tarihli ve 702 sayılı ilke kararında, arkeolojik verilerin tarihi doku ile korunması gerekli olan "kentsel arkeolojik sit" alanlarına yönelik kararlar alınmış ve arkeolojik değerlerin bilimsel yöntemlerle açığa çıkarılması, kapsamlı envanter çalışmalarının yapılması, onarım ve sergilemeye yönelik çalışmaların yapılmadan uygulamaya geçilmemesi gibi konuların üzerinde durulmuştur [57].

Arkeolojik araştırma projelerinin sayısındaki artış, birçok yeni miras alanının ve olağanüstü evrensel değerlerinin tanınmasını ve halkın deneyimleme imkanı bulmasını sağlamıştır. Bu süreç aynı zamanda doğal veya insan kaynaklı hasarlara karşı bir koruma sağlamıştır. Son yıllarda kültürel mirasın turizm yoluyla yerel ekonomiye katkı sağlayabileceği yönündeki beklentiler ve toplumların yaşadıkları bölgeyi kişisel kimlikleriyle uyumlu hale getirme isteği, yerel yönetimlerin koruma konusunda giderek daha duyarlı olmasına yol açmıştır [26].

2.3 Dünyadan ve Türkiye'den Örnekler

2.3.1 Dünyadan Örnekler

Dünya genelinde benzer özelliklere sahip kırsal alanların karşılaştığı sorunlar benzerlik göstermektedir. 2ooo'lerden itibaren kırsal kalkınma ve kırsal miras ile ilgili çeşitli kuruluşlar tarafından farklı bakış açılarına sahip projeler geliştirilmiştir. Doğrudan kırsal yerleşimleri yeniden canlandırmaya yönelik HISTCAPE (2012-2014) ve RURITAGE (2018-2022); sosyal bütünlük ve paydaş katılımına odaklanan REACH (2027-2020) ve EUROFRONT (2017-2019); peyzaj, biyoçeşitlilik, yöresel ürünlerin üretimi ve satışı gibi konulara odaklanan AGRI-ECO SERVICES (2012-2014) ve INTRINSIC 2004-2006); kültür rotaları ve sürdürülebilir kültür turizmi odaklı rurALLURE (2021-2023), TExTOUR (2021-2024), SPOT (2020-2022), IMPACTOUR (2020-2023) ve SmartCulTour (2020-

2023) projeleri bunlardan bazılarıdır. Bu projelerin sonuçları, Avrupa Birliği'nin kırsal gelişim ve koruma politikalarına yönelik aldığı kararlarda etkili olmaktadır [2].

Avrupa Birliği'nin geliştirdiği HISTCAPE programının temel amacı, deneyim ve iyi uygulama örneklerinin paylaşımı ve duyurulması yoluyla yerel ve bölgesel politika ve araçların etkinliğini artırmaktır. Programın kırsal kalkınma için belirlediği hedefler, yönetimi iyileştirme, tarıma değer katma, sorumlu turizmi teşvik etme, eğitime erişimi artırma, hizmet sektörü, bilgi ve iletişim teknolojileri dahil olmak üzere gelir elde etme yollarını çeşitlendirilme olarak sıralanmaktadır [78].

Avrupa Birliği'nin finanse ettiği bir diğer proje olan RURITAGE, 2018 yılında başlatılan ve kültürel mirası değerlendirme yoluyla kırsal kalkınmayı mümkün kılmaya çalışan 4 yıllık bir araştırma projesidir. Kırsal topluluklardaki özgün miras potansiyelini belirlemek için altı Sistemli Yenilik Alanı (SIA) belirlemiştir: Hac yolculuğu – rota turizmi, dayanıklılık, sürdürülebilir yerel gıda üretimi, entegre peyzaj yönetimi, göç, sanat ve festivaller. Ruritage Miras Merkezleri olarak isimlendirilen yerleşimler, "rol model" ve "çoğaltma alanları (replicating areas)" olarak ikiye ayrılmaktadır. Rol modeller, kültürel ve doğal mirasın yardımıyla yeniden canlanan yerleşimler olup bu yerleşimlerin analiz edilmesiyle ortaya çıkan bulgular, çoğaltma alanlarına aktarılmakta ve yere özgü değerlere dayalı yenileme stratejileri oluşturma sürecine katkı sağlanmaktadır [79].

Yerel gıda üretimi başlığı altındaki Ruritage pilot projelerinden biri olan Avusturya'daki Styrian Eisenwurzen UNESCO Jeoparkı (Şekil 2.1), 6100 kişilik nüfusa sahip kırsal bir topluluğu barındırmaktadır [80]. Meyve ağaçları, bölgede uzun bir geçmişe sahip olup birçok bitki ve hayvan türünü barındırmakta; yerel ekonomi ve turizm açısından önemini korumaktadır. Son yıllarda bahçelerin koruma ve kullanım zorlukları, yönetimin çok fazla çalışma ve çaba gerektirmesi gibi sorunlarla karşılaşılmış; yerleşim, iş fırsatlarının azalması ile göç vermiştir. Jeopark, bölgenin bu değerli kaynağını korumak amacıyla "Doğanın Çayır Bahçesi ve Styrian Eisenwurzen Jeoparkı (Meadow orchard of the Nature- and Geopark Styrian Eisenwurzen)" isimli üç yıllık bir projeyi başlatmıştır. Avusturya federal

hükümeti, Steiermark bölge hükümeti ve Avrupa Birliği projeye mali destek vermiştir.

Şekil 2. 1 Styrian Eisenwurzen UNESCO Jeoparkı [81]

Jeopark faaliyetleri, çiftçilere farklı düzeylerde destek olmuştur. Park, meyve ve yan ürünlerin yenilenmesi, bakımı, hasatı, işlenmesi ve dağıtımından pazarlanmasına kadar tüm yaşam ve üretim döngüsünde aktif bir rol oynamayı taahhüt etmiştir. Meyve bahçeleri ve meyve türleri dijital meyve veritabanında envanterlenmiş, antik ve nadir türlerin korunmasına yönelik adımlar atılmıştır. Çiftçilere meyve bahçelerinin hasadını yapma konusunda destek verilmiş, geleneksel meyve üretiminin sürdürülmesine profesyonel destek sağlanmış ve yerel kültürel mirasın değerlendirilmesi yoluyla biyolojik çeşitliliğin korunması amaçlanmıştır. Katma değer, farkındalık ve görünürlük yaratmak için karşılıklı yarar sağlayan bir bağlantı kuran Jeopark, bu amaçla eğitim, sergi ve atölye çalışmaları düzenlemiştir.

İstihdam ve yeni iş birliği fırsatları ile bölgesel ekonomiye destek olunması hedeflenmiştir. Küçük ve orta ölçekli işletmelere destek olunmuş, nadir elma ve armut ağaçlarının satışı ve dikimi kolaylaştırılmıştır. Yerel topluluk tarafından işletilen elma şarabı mahzeni ve deneyim çiftliği, halk ve ziyaretçilerin ürünleri deneyimlemeleri ve tatmalarını sağlamıştır. Ek olarak yerel çiftçiler, sığır eti, peynir, meyve suyu, elma şarabı vb. gibi yerel üretimler gerçekleştirmenin yanı sıra Jeopark yönetimine de dahil olmuştur.

İş fırsatları yaratmak ve ekonomik değeri korumak için sürdürülebilir turizmden faydalanılmıştır. Geleneksel meyve ağaçlarının korunması ile elma şarabı, elma suyu, reçel gibi yerel üretimler sürdürülmüş ve turistlere satılarak turizm faaliyetlerine katkı sağlanmıştır. Girişim, doğal kaynakları koruma ve sürdürülebilir kılma; yerel kültürü anlama ve destekleme; turizm faaliyetlerini arttırma süreçlerine yerel halkın katılımının etkilerini ve önemini ortaya koymaktadır [82].

Visegrád Köyü (Şekil 2.2), Ruritage'ın sanat ve festivaller başlığı altındaki rol modellerinden biridir. Uzun zamandır var olan ve çeşitli etnik grupları barındıran yerleşim, doğal peyzajı, tarihi yapıları ve turistlere yönelik tesisleri ile Macaristan'ın turistik yerlerinden biri haline gelmiştir. Yerleşim, köye olan ilgiyi arttırmak için her yıl ortaçağ temalı bir festival gerçekleştirmektedir. Köyün yerel yönetimi, turizm faaliyetlerini artırmanın yanı sıra doğal ve kültürel mirası geliştirerek köy yaşamını sürdürülebilir kılmayı hedeflemektedir [83].

Şekil 2. 2 Visegrád Köyü [83]

Romanya'nın Transilvanya bölgesindeki 2000 kişilik Cincu köyü de sanat ve festival başlığı altındaki Ruritage çoğaltma alanlarından biridir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlayan ve 1989'dan sonra kitlesel göçle hızlanan nüfüs kaybı, sosyal yaşamda dönüşümlere neden olmuştur. Kırsal yaşama ait yerel ifadeler ve gelenekler kaybolmaya yüz tutmuştur. Bölgeyi yeniden canlandırmak için Soxen Derneği, Transilvanya'daki ortaçağ zanaat loncaları geleneğine bağlı Sakson kökenli yıllık bir sokak festivali olan Urzelnlaufen Festivali'ni hayata geçirmiştir. Festivalin daha fazla katılımcı kazanması ve böylelikle halkın yerel tarih konusunda

eğitilmesi; somut ve somut olmayan mirasın korunması ve tanıtılması konusunda farkındalık kazanılması amaçlanmaktadır [84].

Sanat ve festival başlığı altındaki Ruritage çoğaltma alanlarından bir diğeri de Yunanistan'daki Ano Pedina Köyü'dür (Şekil 2.3). Vikos-Aoos Milli Parkı'nın yakınlarında konumlanan Ano Pedina, doğa kaynaklı tehlikeleri ve sınırlı kaynakları ile üretici ve tüccarlardan oluşan ve kendi kendine yetebilen bir topluluk meydana getirmiştir. Son yıllarda yöredeki nüfus kaybı sonucu kültürel hafıza ve somut olmayan miras kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Yerel el sanatları, mimari, geleneksel müzik, gastronomi, inançlar gibi somut olmayan miras değerleri, yaylacılık ve hayvancılık faaliyetleri ile yerleşimin kültürel kimliği, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir canlandırma stratejisine ihtiyaç duymuştur. Bu amaçla, EcoMuseum Zagori projesi hayata geçirilmiştir. Müze, yerel kalkınmayı sağlamak, doğal ve kültürel mirasın korunmasına ve kullanılmasına katkıda bulunmak amacıyla kurulan açık ve etkileşimli bir müzedir. Eğitim programlarının yanı sıra parkur ve rotalar ile coğrafi bir ağ sistemi tasarlanmış; yerel toplulukla etkileşim sağlanabilecek noktalar oluşturulmuştur [85].

Şekil 2. 3 Zagori EcoMuseum'un gerçekleştirdiği etkinlik [86]

"Açık müze" kavramı, mekan ve organizasyon olmak üzere iki seviyede açıklığa işaret etmektedir. Kavram, peyzajın kendisini müze olarak tanımlamakta ve organizasyonun çalışanları gönüllüler, yerel halk ve yabancılardan (foreigners) oluşmaktadır. Bu yaklaşıma göre kültürel miras, korunurken ve öne çıkarılırken izole edilmiş kapalı bir varlık olarak değil, dinamik bir durum olarak görülmektedir. Sadece geçmişle değil, aynı zamanda günümüzle ve yerel topluluğun da katılımıyla ilgilenmektedir. Ekomüzeler, ekolojik, ekonomik, kültürel ve demografik düzeyde yerel kalkınma için katalizör olarak hizmet edebilmektedir. Girişim, bölgenin doğal

ve kültürel zenginliklerini erişilebilir hale getirmenin yanı sıra turizm hizmetlerini etik ve sürdürülebilir kılmayı hedeflemektedir [87].

İrlanda'nın Hidden Heartlands bölgesindeki kırsal yerleşimler, Ruritage'ın dayanıklılık başlığı altındaki çoğaltma alanlarından biridir. Nüfus kaybı, turizm faaliyetlerinin eksikliği ve iş kaybı gibi sorunlarla karşı karşıya kalan yerleşimde, turizmi canlandırmak ve kırsal kalkınmaya destek olmak için kültürel ve doğal mirası kapsayacak yürüyüş rotaları geliştirilmiştir [88].

Dayanıklılık başlığı altındaki rol modellerden biri olan merkez ise İzlanda'da yer alan Katla UNESCO Jeoparkı'dır. Buzla kaplı aktif volkanlar, tüf dağları ve siyah kumsallar ile turistlerin ilgisini çeken yerleşim, birçok doğa kaynaklı tehlike ile karşı karşıya kalmaktadır. Bölgede doğal afetlerden korunmaya yönelik farkındalığın artırılmasında somut ve somut olmayan miras bir araç olarak kullanılmaktadır. Tarih boyunca hikaye anlatımı yoluyla farkındalık sağlanması, mirasın araç olarak kullanılmasının geleneksel bir yöntem olduğunu göstermektedir. Günümüzde de benzer şekilde Jeopark, yerel halka ve turistlere kendilerini nasıl koruyacakları ve bir afet olayı sırasında ve sonrasında kurtarma ekipleriyle nasıl işbirliği yapacakları konusunda rehberlik etmek amacıyla belediyeler ve devlet kurumlarıyla bir ağ oluşturmuştur [89].

Peyzaj başlığı altındaki Ruritage çoğaltma alanlarından biri, Kuzeydoğu İtalya'daki Giudicarie Esteriori bölgesidir. Geleneksel gıda üretimi, yörenin turizmini büyük oranda etkilemiştir. Ancak bu süreçte, doğal çevre göz ardı edilmiştir. Çözüm olarak, agroekolojik yöntemler ile üretimin daha sürdürülebilir bir sisteme dönüştürülmesi, yerel ürünlerin yöre ile bağının güçlendirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma hedeflenmektedir [90].

Son yıllarda, sosyo-çevresel açıdan sürdürülemez olan gıda sistemleri yerine yeni gıda tedarik biçimleri geliştirilmiştir. Bu biçimlerden biri olan Sivil Gıda Ağları, çiftçiler de dahil olmak üzere ilgili paydaşların tarımsal gıda sistemine aktif katılımlarını sağlayan bir oluşumdur. Bu ağ, kırsaldaki paydaşların tarımsal gıda sistemine daha fazla katılmasını sağlayarak onları güçlendirme potansiyeline sahiptir. Trentino bölgesindeki Sivil Gıda Ağları, tarımsal biyolojik çeşitliliğe ve sürdürülebilir uygulamalara doğrudan fayda sağlayan kısa gıda tedarik zincirleri aracılığıyla tarımsal ekolojiyi desteklemektedir [91].

IMPACTOUR projesi, kırsal miras alanlarını kapsayan örneklerle sürdürülebilir turizm stratejileri ve uygulamaları geliştirmeyi hedeflemektedir [92]. IMPACTOUR'un pilot projelerinden olan Fikardou köyü (Şekil 2.4), Kıbrıs'ın Lefkoşa kentinin yaklaşık 32 km güneybatısındaki Trodos Sıradağları'nın güneydoğu yamaçlarında kurulmuş bir kırsal yerleşim yeridir. Yerleşim, kırsal mimari mirasını ve geleneksel kırsal yaşam biçimini koruyan örneklerden biri olup UNESCO'nun Dünya Mirası Alanı olarak Geçici Listesi'ne alınmıştır. "Antik Anıt" statüsü ile korunan Fikardou, bölgedeki bisiklet ve yürüyüş yollarına dahil olmuş; tarım ve gastronomi mirasını değerlendirerek turizm faaliyetlerini geliştirmeye yönelik adımlar atmıştır.

Şekil 2. 4 Fikardou Köyü [93]

Kıbrıs Teknoloji Üniversitesi'ndeki UNESCO Dijital Kültürel Miras Kürsüsü, Fikardou'nun dijitalleştirilmesine adanmış çevrimiçi bir platformu yerel halkın kullanımına sunmuştur [94]. Platform, turistlere ve araştırmacılara Fikardou yerleşimini öğretmeyi; toplumun hafızasını ve somut mirasını kaydetmeyi; yerel topluluğu, kültürel miras alanları ile etkileşime geçmeye teşvik etmeyi ve korumaları konusunda ilham vermeyi amaçlamaktadır. Sanal tur, tarihi gelişimi aktaran e-kitap, Fikardou'nun tarihi anıtları hakkında bilgi edinmek için interaktif bir alan, bisiklet ve yürüyüş parkurları hakkında bilgiler içeren platform, yerleşimin somut ve somut olmayan kültürel mirasının tanıtımını sağlamaktadır. Yerel halkın kişisel hikayelerini paylaştığı, köye, tarihine ve kültürel mirasına dair bakış açılarını sunduğu 'Fikardou'nun Sesleri' bölümünde ise röportaj videoları yer almaktadır. e-Fikardou platformunun kurulumu, tasarımı, uygulanması ve yönetimi konusunda, AB tarafından finanse edilen TExTOUR, MNEMOSYNE ve IMPACTOUR projeleri destek olmuştur. Köyün azalan nüfusu sorununa yönelik çözüm sunmayı hedefleyen iş birliğinin "kültürel miras turizmi ve belgeleme alanındaki

yeniliklerin, Kıbrıs mirasına yönelik sürdürülebilir turizmin desteklenmesine nasıl yardımcı olabileceğini araştırmak için" kurulduğu ifade edilmiştir [95].

2.3.2 Türkiye'den Örnekler

Anadolu coğrafyası, konumu nedeniyle tarih öncesi dönemlerden itibaren günümüze kadar sürekli yerleşim alanı olmayı sürdürmüş bölgelerdendir. Dolayısıyla, insanlığın önemli dönemlerine tanıklık eden çok katmanlı kırsal yerleşimlerin çeşitli örnekleri bulunmaktadır. Bu bölümde mevcut sorunları ve koruma yaklaşımlarını anlamak amacıyla Türkiye'deki örnekler incelenmiştir.

Arkeolojik alanların bir kısmı yerleşim alanlarından uzak bölgelerde konumlanmakta, bir kısmı ise kırsal mimari miras üst üste çakışmakta veya yanyana konumlanmaktadır. Arkeolojik alanlarla iç içe olan kırsal yerleşimlerde katmanlaşma, malzeme ve yerleşim ölçeğinde belirgin olarak görülmekte olup bu kırsal yerleşimler 1. Derece Arkeolojik Sit ilan edilmektedir. Arkeolojik alanlarla kırsal mimari mirasın yan yana konumlandığı örneklerde ise bu iki miras arasında sosyo-kültürel ve ekonomik ilişkiler açığa çıkmaktadır.

Örnekler, taşıma kararı ile özgün yerlerinden taşınan; taşıma kararı alınmasına karşın özgün yerlerinden taşınmak istemeyen; kısıtlamalar nedeniyle yerleşimi terk etmeye mecbur kalan; kısıtlamalara rağmen kırsal yaşamı sürdüren; dönemsel kullanılan; kırsal yaşamı sürdüren, ancak artan turizm faaliyetlerinden olumsuz etkilenenler; fiziksel olarak örtüşmeyen, ancak sosyo-kültürel ve ekonomik etkileşim halinde olan yerleşimler olmak üzere kırsal mimari ve arkeolojik miras birlikteliğinden farklı biçimlerde etkilenmiştir.

2.3.2.1 Taşıma Kararı ile Özgün Yerlerinden Taşınanlar

20. yüzyılın başlarındaki koruma uygulamaları, malzeme odaklı bir anlayış izleyerek yapıların kendisine odaklanmıştır. Kültürel miras, sosyo-kültürel ve fiziksel çevreleri ile ayrıntılı biçimde ele alınmadan önce, bir arkeolojik alan üzerinde veya yakınında bulunan kırsal yerleşimler, yakın çevrede bir bölge seçilerek oraya taşınmıştır [71].

Eski Geyre/Afrodisias, Eskihisar/Stratonikeia ve Eski Balat/Milet yerleşimleri, özgün yerlerinden taşınan örneklerdir. Geyre, Afrodisias arkeolojik alanının üzerinde gelişim göstermiş bir kırsal yerleşim iken 1960'larda Kültür Bakanlığı

tarafından kamulaştırılmış ve özgün yerinin yaklaşık 2 km. batısına taşınmıştır. Stratonikeia antik yerleşiminin üzerinde gelişim gösteren Eskihisar köyü ise deprem riski kaygısı ve bölgede kömür rezervleri bulunduğu gerekçesiyle özgün yerleşimin batısına taşınmıştır. Kullanılmayan kırsal mimari miras, yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Miletos antik kenti ile çakışan eski Balat yerleşimi de 20.yy. ortasında gerçekleşen depremin ardından yeni konumuna taşınmış ve kalıntılar üzerindeki yaşam sona ermiştir. Kırsal mimari mirasın ögeleri olan konut ve üretim yapıları, arkeolojik kazıların gerçekleştirilebilmesi için kaldırılmıştır [1].

2.3.2.2 Taşıma Kararı Alınmasına Karşın Özgün Yerlerinden Taşınmak İstemeyenler

Çok katmanlı kırsal yerleşimleri koruma amacıyla farklı bir yere taşıma fikri sıklıkla gündeme gelse de, bazı örneklerde yerel halk yerleşimlerini terk etmek istememektedir. Hisarköy/Attuda, bu örneklerden biridir. 1.Derece Arkeolojik Sit Statüsü'nün etkisiyle geleneksel konutlarda yaşam koşulları kötüleşen ve sosyo-ekonomik nedenlerle nüfus kaybeden yerleşim için 2 km. uzaklıktaki Çamlar ilçesinde toplu konut projesi yapılmıştır. Öte yandan, 80 haneden sadece 8'i yeni yerleşim alanına taşınmış; yerel halkın büyük çoğunluğu antik kent üzerinde kurulan özgün konumda yaşamaya devam etmiştir.

2.3.2.3 Kısıtlamalar Nedeniyle Yerleşimi Terk Etmeye Mecbur Kalanlar

Yerel halkın yerleşimlerini terk etmek istememesine rağmen, yıllar içerisinde kısıtlamalara direnemeyerek mecbur kaldıkları örnekler de bulunmaktadır. Karaman'daki Binbir Kiliseler [96], Araphisar/Alabanda ve Hisarköy/Amorium yerleşimleri [1], örnekler arasında sıralanabilir.

Binbir Kiliseler, Değle ve Madenşehir köylerinin volkanik dağ üzerinde konumlanmaları dolayısıyla yer değiştirilmesine karar verilmiş; ancak gerçekleştirilememiştir. Öte yandan, kısıtlamalar nedeniyle yerleşim ciddi oranda nüfus kaybetmiş ve kırsal mimari miras, kaybolma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır [96].

Alabanda antik kenti üzerinde gelişme gösteren Araphisar kırsal yerleşimi, 1. Derece Arkeolojik Sit ilanının ardından kısıtlamalar nedeniyle büyük oranda göç vermiş; kamulaştırma nedeniyle bazı binalar yıkılmıştır. Amorium kentinin

kalıntıları üzerinde yer alan ve 3. Derece Arkeolojik Sit sınırları içerisinde konumlanan Hisarköy kırsal dokusu da benzer süreci yaşamıştır [1].

2.3.2.4 Kısıtlamalara Rağmen Kırsal Yaşamı Sürdürenler

Kısıtlamalara rağmen kırsal yaşamın ve üretimin sürdürüldüğü örnekler de bulunmaktadır. Milas kırsal yerleşimi, Heraklia ad Latmos Antik Kenti ile iç içe olup tarım, zeytincilik, arıcılık ve balıkçılık faaliyetleri ile şekillenen kırsal yaşam devam etmektedir. Eryhtrai Antik Kenti üzerinde gelişme gösteren, 2. Derece Arkeolojik Sit ve 3. Derece Doğal Sit sınırları içerisinde yer alan Ildır kırsal yerleşiminde de yerel halk benzer şekilde balıkçılık, turizm ve tarımsal faaliyetlerle yaşamını sürdürmektedir. Yoran kırsal yerleşimi ile Dydima Antik Kenti de benzer şekilde birlikteliğini sürdürmektedir. Kırsal mimari mirası oluşturan yapılarda devşirme olarak kullanılan arkeolojik yapı ögelerine rastlanmaktadır.

Aizanoi/Eski Çavdarhisar, 1970'de gerçekleşen deprem sonucu hasar görmüş ve göç vermiş, kırsal yaşam özgün yerleşim yerinin doğusuna kaymıştır. Öte yandan, yerel halkın bir kısmı evlerini onarmış ve antik kent üzerinde yaşamaya devam etmiştir. Alan, 1975 yılında 1. ve 3. Derece Arkeolojik Sit statüsü ile tescil edilmiş olup 2011 yılında ise Kentsel Arkeolojik Sit ilan edilmiştir. Benzer şekilde, Prusias ad Hypium Antik Kenti üzerinde gelişme gösteren Konuralp kırsal yerleşimi de 1978 yılında 1. Derece Arkeolojik Sit ilan edilmiş olup 2022 yılında Kentsel Arkeolojik Sit olarak sınıflandırılmıştır.

Kemer/Daldis ve Agios Theodoros/Zeytinliköy de kırsal yaşamın devam ettiği diğer örneklerdir. Oğuz/Dara çok katmanlı kırsal yerleşiminde yaşam etmekte olup köyü taşımaya yönelik tartışmalar devam etmektedir [1].

2.3.2.5 Dönemsel Kullanılanlar

Yerel halkın şehirlere taşındığı; ancak yerleşimi tamamen terk etmeyerek yaz aylarında yaşamı sürdürdüğü örnekler bulunmaktadır. Olba-Diocaesarea Antik Kenti üzerinde gelişme gösteren Uzuncaburç'ta yerel halkın bir kısmı sürekli ikamet etmeye devam ederken diğerleri ise yerleşime yaz aylarında dönmektedir.

2.3.2.6 Kırsal Yaşamı Sürdüren, Ancak Artan Turizm Faaliyetlerinden Olumsuz Etkilenenler

Çok katmanlı kırsal yerleşimlerde gerçekleştirilen turizm faaliyetleri, yerel topluluğun gelir elde etmesini sağlayarak terk sorununa çözüm sunabilmektedir; bununla birlikte, arkeolojik ve kırsal mimari mirasın üzerinde baskı oluşturarak kimlik kaybına yol açabilmektedir.

Kıyıkışlacık/İasos'ta, artan turistik faaliyetlerin ihtiyacını karşılayabilecek konut birimleri geliştirilmesi fikri gündeme gelmekte olup bu durum arkeolojik alanlar için tehdit oluşturmaktadır [96]. 1982'de 1. Derece Arkeolojik Sit statüsü ile tescillenen Assos Antik Kenti ile yan yana gelişme gösteren ve 2000 yılında Kentsel Arkeolojik Sit ilan edilen Behramkale kırsal yerleşiminde, yerel halk, geleneksel evlerini yüksek fiyatlara satarak yeni yerleşim alanında ev sahibi olmayı tercih etmiş; artan turizm faaliyetleriyle birlikte kırsal doku fiziksel ve sosyal dönüşüm sürecine girmiştir [1].

2.3.2.7 Fiziksel Olarak Örtüşmeyen, Ancak Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Etkileşim Halinde Olanlar:

Arkeolojik ve kırsal mimari mirasın üst üste çakışmadığı, ancak sosyo-kültürel ve ekonomik bağlar kuran örnekler bulunmaktadır. Çatalhöyük ve Sagalassos Antik Kenti çevresindeki köyler, Yeşilbağ tarafından arkeolojik bağlamdan kopan yerleşimler olarak sınıflandırılmıştır [96]. Öte yandan, çevre köylere ait yerel topluluklar, arkeolojik kazı çalışmalarına dahil olarak ve yerel üretimlerin satışını yaparak ekonomik fayda sağlamıştır. Kültür turizmini ve kazı çalışmalarını kırsal kimliklerine dahil etmişlerdir.

2.3.2.8 Değerlendirme

Kırsal mimari ve arkeolojik miras birlikteliğini yansıtan örneklerde incelendiğinde bazı ortak özellikler olduğu görülmektedir. Kırsal mimari miras, yerleşimin antik kalıntıları kullanılarak inşa edilmiştir. Bu yerleşimler, yerel halkla devamlılığını sürdürmekte olup arkeolojik ve kırsal mimari mirasın birleşimi, yerleşimin kendine özgü karakterini oluşturmuştur.

Türkiye'deki arkeolojik ve geleneksel kırsal mirasın çakıştığı alanlar, 1970'li yıllardan itibaren büyük oranda 1. Derece Arkeolojik Sit alanı sınırlarına dahil

edilmiştir. Kırsal dokunun 3. Derece Arkeolojik Sit sınırları içerisinde kaldığı Hisarköy/Amorium; 2. Derece Arkeolojik Sit ve 3. Derece Doğal Sit sınırlarında kalan Ildır/Erythrai örnekleri de mevcuttur. Hisarköy örneğinde görüldüğü üzere, 1. Derece Arkeolojik Sit alanlarına yönelik kısıtlamalar kadar 3. Derece Arkeolojik Sitlere yönelik baskılar da kırsal yaşamın olumsuz etkilenmesine yol açmıştır. 2011 yılında, arkeolojik miras ile kırsal doku birlikteliğinin görüldüğü Eski Çavdarhisar/Aizanoi yerleşimine sosyal yapının sürdürülebilmesi hedefiyle "kentsel arkeolojik sit" statüsü verilmiştir.

Sonuç olarak, Türkiye'de bulunan benzer dinamiklere sahip bu alanların korunması sürecinde, statü belirleme ve tanımlama konusunda ortak değer yargılarının geliştirilmemiş olması nedeniyle fikir birliğine varılamadığı, farklı yaklaşımların benimsendiği ve uygulandığı görülmüştür. Tüm bu süreçlerde geleneksel kırsal yapıların bir kısmı arkeolojik kazı amacıyla yıkılmış veya yer değiştirme kararları ve azalan nüfus nedeniyle bakımsız kalmıştır. Kırsal yaşamın göz ardı edilmesiyle kırsala ait değerlerin kaybolması kaçınılmaz olmuştur.

2.4 Koruma Sorunları ve Koruma Yaklaşımları

2.4.1 Koruma Sorunları

ICOMOS-IFLA ilkelerine göre kırsal alanlarda gerçekleşen değişimler demografik-kültürel, yapısal ve çevresel olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Demografik ve kültürel değişimler, kentsel alanlara göç ile kırsal alanlarda nüfus azalması, kentlerin genişlemesi ile gelişim gösteren kırsal alanlara yönelik imar ve kalkınma baskısı, yoğun altyapı çalışmaları ve geleneksel uygulamaların, tekniklerin, yerel bilgi ve kültürlerin unutulması ve kaybolması gibi değişimlerdir [97].

20. yüzyılın ilk yarısında nüfusun azlığı ve büyük çaplı yatırım projelerinin olmaması, arkeolojik alanların ciddi bir tehdide maruz kalmasına engel olmuştur. Ancak, modernleşme süreci ile geleneksel yaşam tarzının değişmesi ve kırdan kente göç ile mimari çevre de değişmeye başlamıştır. Hızlı kentleşme, gecekondulaşma ve turizm baskıları ile koruma sorunları daha da artmıştır [57]. Aynı sürecin bir parçası olarak, kentte yaşayanlar, tarihi kent merkezini terk ederek modern banliyölere göç etmiş; yoksul göçmenler de kent merkezinin kentsel dokusuna

yerleşmiştir. Bu değişim yıllar geçtikçe hız kazanmış ve 1980'lerde yabancı sermayenin güçlü girişi ve hızlı ekonomik kalkınma hedeflerinin de etkisiyle kentsel kültürel miras geniş çapta yok edilmiştir. Kapsamlı koruma mevzuatına rağmen sadece İstanbul'da değil, pek çok kent merkezinde arazi değerlerinde yaşanan büyük artış, tarihi kent dokusunun yıkılmasına ve yerini beton yapıların almasına neden olmuştur [26].

Kentleşme sürecinin başlangıcından itibaren sanayileşme ve endüstriyel tarımın gelişimi ile kırsal peyzajlar da hızlı değişimlere maruz kalmıştır. Kırsaldan kentsel yerleşimlere doğru gerçekleşen nüfus göçleri, kırsal kimliklerin aşınmasına yol açan temel nedenlerden biri olmuştur. Bu değişim kendini, yapıların bakımsız kalması ve zaman içinde haraplaşması biçiminde göstermiştir [98].

Köyden kente göç süreci ile pek çok köy ve kırsal yerleşime ait mevcut yaşam durma noktasına gelmiştir. Nedenler doğru saptanamadığı için çözüm üretilememiş; bu nedenle kentsel ve kırsal alanlar, sahip oldukları mimari ve kültürel mirası hızla kaybetmeye başlamıştır [27].

Koray Güler, kırsal yerleşimlerin nüfus kaybı nedenlerini insan ve doğa kaynaklı olarak iki ana grupta ele almış; insan kaynaklı nedenleri ise sosyo-kültürel ve ekonomik, politik ve diğer etmenler şeklinde alt kategorilere ayırmıştır. Değişen üretim teknikleri ve tarım, hayvancılık, ormancılık gibi kırsal ürünlere verilen desteğin yetersiz olması nedeniyle işsizlik, kamu yatırım ve hizmetlerinin yetersizliği, eğitim, sağlık ve kültürel hizmetlere erişimde zorluk, altyapı ve ulaşım imkânlarının yetersiz olması, yaşam koşullarından hoşnutsuzluk ya da daha iyi bir yaşam umudunun olması sosyo-kültürel ve ekonomik nedenlerdir.

Akarsular, rüzgar ve güneş enerjisi üzerine inşa edilecek baraj projeleri kırsal yerleşimlerin boşaltılmasına neden olabilmektedir. Kırsal yerleşimin arkeolojik sit alanı üzerinde ya da yüksek gelir getirecek maden rezervleri üzerinde yer alması nedeniyle yapılan kamulaştırmalar da kırsal yerleşimlerde nüfus azalmasına ve koruma sorunlarına neden olan diğer nedenlerdir. Dolayısıyla modernleşme, hızlı gelişme ve idari düzenlemeler gibi dış etkenlerden kaynaklanan bu zorluklar, yerel topluluklar üzerindeki baskıyı arttırmakta ve yerleşim yerlerini terk etmelerine neden olmaktadır.

Güler'e göre, kırsal mirasın nüfus kaybı nedeniyle yok olması, dünyanın kültürel açıdan fakirleşmesine ve insanlığın geçmişle olan bağlarının zayıflamasına yol açmaktadır. Nüfus kaybına paralel olarak, doğal yaşam, tarımsal peyzaj ve biyoçeşitlilik de olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca, yaşadığı toprakla ve geleneklerle güçlü bir bağ kurmuş kırsal nüfus üzerinde, sosyal kimlik ve aidiyet kaybı gibi doğrudan olumsuz etkiler ortaya çıkmaktadır [18].

Kırsal yerleşimlerin bazılarında nüfusun azalması nedeniyle okullar kapatılmış ve taşımalı eğitime geçilmiştir. Neticede, bu yerleşimlerde yaşayan ailelerin birçoğu taşımalı eğitimi zorlukları nedeniyle merkezlere taşınmaya başlamış ve bu durum nüfusun daha da azalmasıyla sonuçlanmıştır. Okulların kapatılmasıyla birlikte yerel halk için anı değerine sahip bu yapılar boş kalmış ve bozulmaları hızlanmıştır [2].

Kırsal yerleşimlerde yaşayan genç nüfuslar ise sosyal ve kültürel mekân eksikliği, sağlık hizmetlerinin yetersizliği, iletişim ve bilişim olanaklarının kısıtlılığı, alışveriş imkanlarının azlığı, ulaşım zorluğu gibi nedenlerle kentlere göç etmektedir. Benzer sorunları orta yaş ve üzerindeki kadınlar da dile getirmektedir. Ancak bir kısmı yerle olan bağları ve anıları nedeniyle köyde yaşamaya devam etmektedir [2]. Gençlerin kırsaldan göç etmesine neden olan bir diğer önemli sorun köy ve düşük toplumsal statü algısıdır. Köylüler içinde yaşadıkları geleneksel çevreyi korunması gereken bir değer olarak görmemektedir [27]. Ek olarak, kırsal yaşam zorlukları ile oluşan olumsuz algı, gençlerin evlenmemesi gibi sorunlara da neden olmaktadır. Genç nesiller köyde yaşamak istese bile bu gibi nedenlerle köylerinden ve kırsal üretimden kopmaktadır [2].

Kırsaldan kentsel yerleşimlere göçün neden olduğu etkilerin yanısıra, günümüzün kırsal alanlarında kentlerden kırsal yerleşimlere doğru tersine göçün neden olduğu tehditler de ortaya çıkmıştır. Post-modernleşme sürecinin kentsel gelişim, çevre kirliliği ve rekreasyon alanlarına artan talep gibi olumsuz etkileri bir "karşı kentleşme (counter urbanization)" yaratmıştır [99]. Çağdaş yaşamın gerektirdiği yeni yollar, barajlar, köprüler, enerji hatları, santraller ve otoyollar gibi büyük bayındırlık çalışmaları ile kırsal kesim de benzer bir sürece maruz kalmıştır [26]. Çok katlı ya da niteliksiz yapılaşma sorunları ortaya çıkmıştır.

Yapısal değişimler, küreselleşme, ticaret ve buna bağlı ilişkilerin değişimi ve büyümesi, ekonomik büyüme veya gerileme, tarımsal uygulama ve tekniklerin

değişmesi, arazi değişikliği ve yerli meralar ile evcilleştirilmiş türlerin çeşitliliğinin kaybı olarak tanımlanmıştır [24]. Kırsal yerleşimlerin korunması ve sürdürülmesine yönelik sorun ve tehditlerin en önemlisi dış etkenler, üst ölçekli politikalar, kararlar ve süreçler sonucunda ortaya çıkan yapısal değişimlerdir. Demografik- kültürel değişimler yapısal değişimlerden doğrudan etkilenmektedir.

Üst ölçekli politikaların tarım, hayvancılık ve yerel kırsal üretim faaliyetlerini desteklememesi, kırsal üretimin azalmasına ve buna bağlı olarak ekonomik sorunların artmasına neden olmaktadır. Artan işsizlik nedeniyle yerel halk köyden kente göç etmektedir.

Kırsal yerleşimlerin sürekliliğini tehdit eden bir sorun da bazı kırsal yerleşimlerin miras alanı olarak görülmeyerek tescil edilmemesidir. Bu durum kırsal mimari mirasa yönelik müdahalelerin kontrol edilememesine neden olmaktadır. Günümüzde geleneksel yapı ustalarının azalması ve yapım tekniklerindeki değişimlerle birlikte, geleneksel dokuya uyumsuz müdahaleler ve uygulamalar artmaktadır [2].

Bununla birlikte, kırsal yerleşimlerin tescillenmesi de bazı sorunlara neden olmaktadır. 2863 Sayılı Kanun ve ilgili kararlar, tarihi kırsal yerleşimler ve kırsal mimariye yönelik düzenlemeleri kapsamaktadır. Ancak tarihi kırsal yerleşimlerin doğrudan korunmasına yönelik idari çerçevede herhangi bir yasal tanım veya araç bulunmamaktadır. Doğal sit, arkeolojik sit ve kentsel arkeolojik sit, doğal ve insan yapımı çevrenin bütünlüğünü ve çok katmanlılığını tanımlamak için kullanılan kavramlardır. Kentsel arkeolojik sit terimi, arkeolojik alanlarla bir arada bulunan tarihi kentsel alanların korunması olarak tanımlanırken, arkeolojik alanlarla örtüşen tarihi kırsal yerleşimlere yönelik özel bir yaklaşım bulunmamaktadır. Mevcut tanım ve uygulamalar, çok katmanlı kırsal yerleşimlerin özelliklerini ve karmaşıklığını yansıtmada yetersiz kalmaktadır [2]. Kırsal yaşamın ve üretimin ihtiyaçlarını ve dinamiklerini bilmeden tanımlamalar ve statüler geliştirmek ve idari kararları bu statüler ile sınırlandırmak, kırsal yaşamın sürdürülebilirliğini sekteye uğratmaktadır.

Mevzuattaki koruma kavramlarındaki karmaşıklığının yanı sıra, 2012 yılında yürürlüğe giren 6360 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu'nda Büyükşehir Belediyelerinin sınırları içinde yer alan köylerin mahalle statüsüne geçmesi, başka

sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu köylerin yerel değerleri, yönetimin merkezileşmesi nedeniyle tehdit altına girmiştir [100]. Yerel düzeyde merkeziyetçiliğin artması, köy halkının demokratik temsil gücünün azalmasına neden olmuş; belediyelerin sorumluluk alanlarının genişlemesi ve hizmet maliyetlerinin artmasıyla birlikte, kent yaşamının gerektirdiği mali yükümlülükler köyler için de geçerli hale gelmiştir. Bu durum, tarımsal üretimi olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, köy tüzel kişiliğine ait tarım ve hayvancılığa uygun arazilerin belediyelere devredilmesi, tarımsal işletmelerin ruhsatlandırılma zorunluluğu ve hayvancılık yapılarının inşasının zorlaştırılması tarım ve hayvancılığı daha da olumsuz etkilemiştir.

6360 sayılı Kanun'un kırsal alanlarda yol açtığı sorunlar, büyükşehirlerde mahallelerin kırsal ve kentsel olarak yeniden yapılandırılmasını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda, 7254 sayılı Kanun ile büyükşehir sınırları içinde mahalleye dönüştürülen köylere, kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan statüsü verilmesi mümkün hale getirilmiştir. Mahalleye dönüşen ancak kırsal niteliği devam eden yerleşimler kırsal mahalle veya kırsal yerleşim olarak tanımlanmıştır. Vergi ve harçlarla ilgili muafiyet ve indirimler yapılmıştır. Öte yandan, sorunların önüne geçilememiştir. Orman, mera, otlak ve sulak alanlar, önceleri köy tüzel kişiliğinin mülkiyetinde ya da ortak kullanımda iken yeni kanunla bu haklar son bulmuştur [101].

GEEAYK'ın koruma yaklaşımları, 1973 yılından bu yana ağırlıklı olarak anıtsal ve tarihi yapıların tek bir nesne olarak ele alınmasına odaklanmıştır. Bu süreçte kültür varlığına ait çevre ve fiziki ortam ihmal edilmiş, özellikle arkeolojik mirasın bulunduğu kırsal alanlarda bazı geri dönülemez müdahaleler yapılmıştır [1]. Şehirlerde ve kırsal bölgelerde hiçbir ön araştırma yapılmadan yapılan inşaat çalışmaları arkeolojik alanlara büyük zararlar vermiş, pek çok arkeolojik alan belgelenmeden yok edilmiştir. Tescilli arkeolojik alanlarda ise kitle turizminin artan baskısı, şüpheli ve gelişigüzel restorasyon çalışmalarına sebebiyet vermiştir [26].

Ek olarak, 1/1000 ölçekli haritalara ihtiyaç duyulan planlama süreçlerinde, kırsal alanlara ait harita eksikliği nedeniyle 1/5000 gibi büyük ölçekli haritalar kullanılmış ve bu nedenle gerekli hassasiyetin sağlanamadığı durumlar olmuştur [57].

Kırsal alanlardaki tarihi katmanlaşmanın kültür varlıklarına zarar verdiği algısı koruma anlayışına hâkim olmuş ve bazı kırsal yerleşimler arkeolojik kalıntıların bulunduğu alandan uzaklaştırılmıştır. Petra Dünya Miras Alanı örneğinde olduğu gibi Eski Balat/Miletos, Eski Geyre/Afrodisias ve Eski Eskihisar/Stratonikeia arkeolojik alanlarında yaşayan yerel topluluklar devlet tarafından yeniden yapılandırılan başka bir alana taşınmıştır [1].

Sonuç olarak kültürel mirasa ilişkin toplumsal farklılıkları vurgulayan Batılı yaklaşımın Türkiye'de benimsenmediği ve ekonomik gelişmelerin birçok kültürel mirası yok ettiği görülmüştür. Eres'e göre, uluslararası sözleşmeler ve koruma alanındaki gelişmeler takip edilse de yeni kavramların uygulamaya yansıması süreci oldukça yavaş ilerlemektedir [26].

Çevresel değişimler ise iklim değişikliği, sürdürülebilir olmayan kaynak madenciliği dahil, çevresel bozulma ve kirliliğin toprak, bitki örtüsü ve hava kalitesi üzerindeki etkileri ve tarımsal biyolojik çeşitlilik kaybı gibi değişimleri kapsamaktadır [24].

Altinöz, bu üç gruba, kırsal yerleşimin yapılı çevresinde meydana gelen mekansal değişimleri de eklemiştir. Mekansal değişimler, değişen yaşam şekli ve standartlarıyla birlikte mekansal ihtiyaç ve beklentilerin değişmesi, işlev ve mülkiyet değişimleri, yapı malzemesi, yapım teknikleri ve yapı geleneğindeki değişimler, bunlara bağlı olarak kırsal doku ve mimarideki değişimler ile kontrolsüz ve uyumsuz yapılaşma ve farklı dönemlere ait yapı ve kalıntılara yönelik karar ve uygulamalar sonucunda yerin tarihsel katmanlaşmasındaki değişimler olarak olarak tanımlamıştır. Genellikle kırsal miras yerine daha önceki dönemlere ait fiziksel yapılara öncelik verilmekte ve kırsal mimari miras, günümüzün istek ve ihtiyaçları ile çelişebilmektedir. Değişime izin vermeyen katı ve kısıtlayıcı koruma kararları ve yeni müdahaleler ile fiziksel çevre, kırsal yaşam ve kırsal üretim zarar görmektedir [2].

Eres'e göre, geleneksel kırsal mimari çevre, modern insanın yaşam biçimine artık pek uymamakta ve köylüler içinde yaşadığı geleneksel çevreyi korunması gerekli bir değer olarak görmemektedir. Bir diğer önemli sorun olan ekonomik yetersizlik ve emek gücünün olmaması nedeniyle bakımsızlık ve haraplaşma, yaşlıların ölümünden sonra ise yıkılma süreci yaşanmaktadır [26].

Kırsal yerleşimler, kentlere göre daha küçük bir ölçeğe ve nüfusa sahip olmakla birlikte, yerel halkın doğal çevreleri, tarım alanları ve geçim kaynakları ile güçlü bir bağa sahip olması nedeniyle doğayla olan ilişkisi de karmaşıktır. Ek olarak, siyasi ve teknolojik gelişmeler, doğa olayları, yasal ve idari düzenlemeler, yerleşim yerlerindeki yerel toplulukların alışkanlıkları ve gelenekleri gibi sosyo-ekonomik koşullar da yerleşimleri etkilemektedir. Özetle, çok katmanlı kırsal yerleşimler sürekli olarak iç ve dış etkenlere maruz kalmakta ve bu çok yönlü karmaşık ilişkiler içerisinde sürekli değişmektedir [2]. Ancak, bu karmaşık ilişki çoğunlukla göz ardı edilmektedir.

Doğal kaynakların ve mevcut inşaat malzemelerinin bulunduğu yerlerde yerleşim kesintisiz veya belli dönemlerde kesintiye uğrayarak devam edebilmektedir. Yeni yerleşim yerleri çakıştıkça, koruma yaklaşımları geliştirmek zorlaşmaktadır. Mevcut yaşamın devam ettiği çok katmanlı kırsal peyzajların korunması söz konusu olduğunda paydaşlar arasında çatışmalar daha da belirginleşmektedir.

Kırsal peyzajı yaşayan ve kullanan insanlar olarak yerel topluluklar, paydaşlar arasında birincil öneme sahiptir. Bunlar sakinler, arazi sahipleri ve yerel işletmeler olabilmektedir. Yerleşimin korunduğu ve yerel halkın geçmişine aitlik duygusunu yaşadığı miras alanlarının devamlılığı için oldukça destekleyici bir unsur olan yerel halk, arkeolojik mirasın korunmasına yönelik bir potansiyel oluşturmaktadır. Ancak, koruma yaklaşımlarında bu potansiyel ve birliktelik dikkate alınmamaktadır [2].

Bakanlıklar, bakanlıkların yerel temsilcileri, belediyeler ve yerel yönetimlerden oluşan idari kurumların da önemli bir rolü vardır. Yönetim planlarında ekonomik konulara dahil olan paydaşlar ise sponsorlar, girişimciler, enerji şirketleri ve madenciler olarak sıralanabilmektedir. Akademik kurumlar ve araştırmacılar, STK'lar ve kuruluşlar ise çok katmanlı kırsal peyzajların doğal, kültürel ve tarihi önemini anlamak ve korumak için çok katmanlı kırsal peyzajlarla ilgilenmektedir. Turistler, kampçılar, fotoğrafçılar, doğa tutkunları gibi peyzajı rekreasyon amaçlı kullanan kişi ve gruplar da diğer paydaşlardır.

Bu yerleşimlerin karmaşıklığı nedeniyle paydaşların öncelikleri, değerleri ve çıkarları çoğunlukla çatışmaktadır. Pek çok tarihsel katmanın bir arada yaşaması ve bundan doğan çeşitlilik, simgeledikleri anlamlarda ya da farklı paydaşlara

sundukları değerlerde de kendini göstermektedir [102]. Geçmişe dair öznel değerlendirmeler nedeniyle, birçok paydaşın yer aldığı çok katmanlı kırsal yerleşimler çatışan koruma çabalarından etkilenmektedir.

Çok katmanlı kırsal peyzajlar, tarım ve turizm gibi ekonomik faaliyetlere elverişli olmakla birlikte bu girişimler, alanın doğal ve kültürel özelliklerinin korunmasına yönelik çabalarla çatışabilmektedir. Araziyi diğer kullanımlar açısından değerli gören geliştiriciler ve diğer paydaşlar ise imar faaliyetleri ile ilgilenerek koruma çabalarına karşı çıkabilmektedir. Ayrıca yerel halkın kültürü, inançları, ahlakı ve ihtiyaçları, hukuki, ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan idari kararlar ile çatışabilmektedir. Teknolojik gelişmeler olduğu için üretim tekniklerinde de değişiklikler olabilmekte ve geleneksel tarım teknikleri, modern tarım teknikleriyle veya turizm gibi yeni gelir elde etme yollarıyla çatışabilmektedir. Dolayısıyla ekonomik gelişmeyi de etkilemektedir.

Tarihi yerleşimlerde gözlemlenen bir diğer çatışma da mülkiyet hakları nedeniyle yaşanmaktadır. Mülk sahipleri, tarihi yapıyı korumak istemeyerek yapıları yıkıp yenilerini yapmayı tercih edebilmektedir. Yerel toplulukların ait oldukları çok katmanlı peyzajları kullanma ve koruma potansiyelleri bulunmaktadır. Carter ve Grimwade'e göre geniş arazilerin korunan alan olarak nitelendirilerek kullanıma kapatılması; doğal miras lehine kültürel alanların göz ardı edilmesi; özel mülkiyet kullanımının tazminatsız olarak mevzuatla sınırlandırılması; özel mülkiyete el konulması, yerel toplulukların hoşnut olmadıklarını dile getirdiği meselelerden bazılarıdır [103].

Zamanla sosyal ve ekonomik koşullar değiştikçe, paydaşların ihtiyaç ve beklentileri de değişmektedir. Değerler aynı zamanda sürekli dönüşüm halinde olan, toplumsal gelişmeyi ve değişimi yansıtan göreceli niteliklerdir [1]. Mirasın korunması daha kapsamlı ve kapsayıcı hale geldikçe, farklı paydaşlar arasında çatışma kaçınılmaz olmaktadır. Dolayısıyla değişen değerler, sorunlar ve potansiyeller kadar çatışma da sürecin bir parçasıdır.

Ülke genelinde kırsal yerleşimlerin büyük çoğunluğu, tıpkı kentler gibi mimari kimliğini büyük ölçüde yitirmiştir. Bu değişiklikler, kırsal peyzajlarda yer alan kültürel miras unsurlarını büyük ölçüde etkilemiş ve kırsal alanların son on yılda koruma disiplininin ve çalışmaların odak noktası haline gelmesine neden olmuştur.

Bir sonraki bölümde tartışılacağı üzere kırsal ve arkeolojik mirasın bir arada bulunduğu yerleşimlere yansıyan farklı koruma yaklaşımları ve kararları bulunmaktadır.

2.4.2 Koruma Yaklaşımları

Poulios, bugüne kadar mirasın korunmasına yönelik geliştirilen ve farklı dönemlerde ortaya çıksa da günümüzde de geçerliliğini koruyan yaklaşımları üç kategoriye ayırmaktadır: Malzemeye dayalı yaklaşım, değerlere dayalı yaklaşım ve yaşayan miras yaklaşımı. Bu yaklaşımlar, materyal/yapı, değerler ve topluluklar olmak üzere 3 yönü değerlendirme biçimleri ile ayrışmaktadır. Poulios'a göre yaklaşımların her miras alanına, her yerin kendine özgü koşullarına göre uygulanması gerekmektedir [104].

Malzemeye dayalı bir yaklaşım, malzemenin korunmasına aşırı derecede odaklanıldığını ifade etmektedir. Mirasın önemi "yenilenemeyen" bir kaynak olan malzemenin kendisinden gelmekte ve dolayısıyla korumanın amacı, "geçmişe ait olduğu düşünülen mirasın, günümüzde zararlı olduğu düşünülen insan uygulamalarından korunarak gelecek nesillere aktarılması" olarak ifade edilmektedir. Anıtla insan arasındaki ve geçmişle bugün arasındaki ilişki göz ardı edilmektedir. Mirasın korunmasına ilişkin sorumluluk, siyasi yetkililer ve özellikle koruma uzmanları tarafından görevlendirilen yetkililerinin elindedir ve yerel topluluk dikkate alınmamaktadır [104].

Kültürel koruma tarihi boyunca koruma, daha fazla olumsuz değişimi, özellikle de fiziksel değişimi önlemek amacıyla bölgedeki mirası "dondurma" veya durdurma girişimi olarak değerlendirilmiştir [20]. Bu yaklaşım birçok tartışma ve eleştiriye konu olmuştur. Yaşamın devam ettiği çok katmanlı kırsal peyzajların korunması söz konusu olduğunda bu çatışmalar daha da belirginleşmektedir.

Değer temelli yaklaşımda miras, malzemenin kendisinden gelen ve doğuştan sahip olunan değerlere sahip değildir; onun değeri mirası tanımlayan insanlardan gelmektedir. Dolayısıyla değer temelli korumanın amacı, paydaş gruplar tarafından ona atfedilen değerlerin korunmasıdır. Bu yaklaşımda yerel toplulukların miras alanlarıyla birlikteliği dikkate alınmış, geleneksel yönetim sistemleri ve bakım uygulamaları korunarak topluluklar koruma sürecine dahil edilmiştir. Öte yandan, paydaş grupları koruma sürecine dahil olmakla birlikte çoğu durumda koruma

uzmanlarının denetimi ve otoritesi altındadır. Yerel toplulukların mirası kullanımına, koruma uzmanlarınca kontrol edilerek mirasın korunmasına zarar vermediği ölçüde izin verilmektedir. Malzeme hala yenilenemeyen bir kaynak olarak değerlendirilmekte olup değer yaklaşımlı korumanın amacı, geçmişe ait olduğu düşünülen mirasın gelecek nesiller için korunması olmaktadır [104].

Değer temelli koruma yaklaşımının benimsenmesi, miras alanına atfedilen kültürel miras değerlerinin farklı paydaşlar tarafından tespit edilmesini ve öncelikli değerlerin korunmasına yönelik koruma ve yönetim yaklaşımlarının belirlenmesini sağlamaktadır. Yaklaşımda vurgulanan miras/alan yönetimi ve katılım kavramları, 2004 yılında 5226 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma ve Düzenleme Kanunu'nda yapılan değişiklikle ulusal mevzuata dahil edilmiştir [105].

Yaşayan miras kavramı ise yerel topluluğun mirasla olan özgün bağlantısına ve bu ilişkinin sürekliliğine odaklanmaktadır. Koruma, malzemeyi korumayı değil; bazı durumlarda malzeme zarar görse bile sürekliliği korumayı amaçlamaktadır. Bu yaklaşım sürekliliğin değişen doğasını dikkate almakta, benimseyerek mirasın çağdaş toplumla olan ilişkisini garanti altına almayı hedeflemektedir. Yerel topluluk tarafından mirasın kullanımı ve koruma uzmanları tarafından mirasın korunması arasında, genellikle korumadan ziyade kullanıma vurgu yapılarak bir denge aranmaktadır. Bu anlayışa göre süreklilik, mevcut toplum tarafından ve mevcut toplumun yararına korunmalıdır. Yaşayan miras yaklaşımı toplum temelli bir yaklaşımdır. Yerel topluluğa koruma sürecinde birincil rol verilmiş olup topluluk tüm süreç üzerinde kontrolü elinde tutmaktadır. Diğer paydaşlara ve yerel topluluğa rehberlik etme görevini üstlenen koruma uzmanlarına ikincil bir rol verilmektedir [104].

Özetle, malzemeye dayalı yaklaşım miras uzmanlarına tam yetki tahsis ederek ve çağdaş koruma ilke ve uygulamalarına atıfta bulunarak, malzemenin miras uzmanları tarafından korunmasını amaçlamaktadır. Değerlere dayalı yaklaşım değerlerin korunmasına odaklanmaktadır. Toplumu dahil etmektedir; ancak gücü koruma uzmanları elinde tutmaktadır ve geleneksel bakım yerine çağdaş koruma uygulamaları ön planda tutulmaktadır. Yaşayan miras yaklaşımı ise yerel topluluğun miras ile özgün bağlantısına odaklanmaktadır ve mirasın korunmasından yerel halkı sorumlu tutmaktadır. En önemlisi, mirası koruma,

geleneksel bakımın çağdaş koruma uygulamalarına göre önceliklendirilmesi ve toplumun güçlendirilmesi yoluyla sağlanmaktadır. Bu nedenle yaşayan miras yaklaşımı, mirasın korunmasında anıtlardan insanlara, somut dokudan mirasla soyut bağlantılara ve süreksizlikten sürekliliğe doğru değişimi işaret etmektedir [104].

Çok katmanlı kırsal ve kültürel peyzajlara yönelik geliştirilen yaklaşımlarda Poulios'un aktardığı süreçler gözlemlenmektedir. Başlangıçta yalnızca malzemeye dayalı bir yaklaşım benimsenmiş, arkeolojik mirasa odaklanılarak arkeolojik alanın bulunduğu kırsal peyzaj ve bu peyzaja ait doğal ortam, yerel kırsal toplum, kırsal üretim ilişkileri, geleneksel tarım teknikleri, sosyal yönler, tarihi katmanlar ve soyut değerler göz ardı edilmiştir. Ancak, odak noktasının çevresel ölçeğe doğru kaymaya başlamasıyla hâkim koruma yaklaşımları değişmiş; değer odaklı ve yaşayan miras odaklı yaklaşımlar benimsenerek arkeolojik alanlar fiziksel ve sosyo-kültürel çevreleri ile değerlendirilmeye başlamıştır.

Geçmişte malzeme ve değerler odaklı bir yaklaşım izleyen ICCROM, 1990'ların ortalarından bu yana toplulukların mirasla bağlantısına odaklanan projeler geliştirerek mirasın yaşayan boyutunu ön planda tutmaktadır ve 2000'li yılların başından beri yaşayan miras yaklaşımını geliştirmeyi ve savunmayı amaçlayan Yaşayan Miras Alanları Programını yürütmektedir. 2012 yılında ise Korumaya İnsan Odaklı Yaklaşımların Teşvik Edilmesi: Yaşayan Miras programını başlatmıştır [104].

Çok katmanlı kırsal peyzajların önemi, her katmanın değerine ve peyzajın sürekliliğine dayanmaktadır. Arkeolojik alanlarla bir arada bulunan çok katmanlı kırsal yerleşimlere ilişkin Delphi yöntemi çalışmasına katılan uzmanlar, "geleneksel kırsal dokular da dahil olmak üzere geleneksel kırsal arkeolojik yerleşimlerin tüm fiziksel ve kültürel katmanlarının sakinleriyle birlikte korunması" konusunda fikir birliğine varmışlardır [1]. Çalışmanın önemli çıktılarından biri, arkeolojik ve kırsal mimari miras birlikteliğinin çeşitlilik sağlayarak yerleşimin özgünlüğünü arttırmasıdır.

Çok katmanlı miras alanlarını oluşturan tüm bu bileşenlerin bir arada bulunması, tarihsel dönemlerin birlikteliğinden ortaya çıkan bütünlük değerinin ve sürekliliğin korunması, geliştirilen koruma yaklaşımlarında en kritik amaç haline gelmiştir.

Koruma yaklaşımının her tarihsel dönemi kapsaması ve yerleşimlerin çok boyutlu özelliklerini kapsaması gerekmektedir. Aksi takdirde, yetersiz koruma yaklaşımları sonucunda katmanlar tehdit altına girmekte ve kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Amsterdam Bildirgesi, mekanın önemini korumak için tarihsel sürekliliğin önemini vurgulamaktadır [106]. Kimlik ve aidiyet duygusunun sürdürülmesinde fiziksel ve kültürel süreklilik çok önemlidir. Her geçen gün ciddi bir nüfus kaybıyla karşı karşıya kalan çok katmanlı kırsal yerleşimlerde süreklilik için yerleşimdeki devam eden yaşamın desteklenmesi gerekmektedir.

Burra Tüzüğü, kültürel önemi bir yerin sahip olduğu estetik, tarihi, bilimsel, sosyal ve manevi değerlerin toplamı olarak tanımlamaktadır [107]. Tüzüğün sıklıkla vurguladığı gibi, yerel özellikler her yerleşime göre farklılık göstermektedir ve özgün özellikleri nedeniyle aynı yöntem ve araçlarla değerlendirilememektedir. Yöreye özgü değerleri belirlemeye yönelik son çalışmalar ve belgeler ağırlıklı olarak değer değerlendirme sürecinin sosyal kısmına odaklanmakta ve toplumun rolünün önemine vurgu yapmaktadır. Burra Tüzüğü'nde belirtildiği gibi yerleşimler farklı bireyler veya gruplar için farklı değerlere sahip olabilmekte ve dolayısıyla değerlerin belirlenmesi sürecine farklı paydaşların katılımının sağlanması, çatışan çıkarlarının dikkate alınması ve yönetilmesi gerekmektedir.

Tüm paydaşların katılımını destekleyerek mirasın bütünlüğünün ve karakterinin korunmasının; bu alanların dinamik doğasının, güçlü yönlerinin, sorunlarının ve potansiyellerinin yönetilmesiyle sürdürülebileceği konusunda fikir birliğine varılmıştır. Paydaşların ihtiyaçları ile yerleşimin değerleri arasındaki ilişkileri anlayarak koruma-kullanım dengesini sağlamak ve mekanın benzersiz karakterini korumak için bütüncül bir bakış açısı gerekmektedir.

Kültürel mirası koruma uzmanlarının görüş ve değerlendirmeleri, mekânla güçlü bağların olmaması ve mekânı deneyimleme süresinin sınırlı olması nedeniyle yetersiz kalabilmektedir. Dolayısıyla, kültürel miras alanlarının kullanıcısı olan yerel halkın bu alanlara atfettiği değerlerin dikkate alınması ve insan-doğa ilişkisine öncelik verilmesi, sağlıklı ve gerçekçi koruma kararlarının alınmasına ve sürdürülebilir kılınmasına büyük katkı sağlayacaktır. Türkiye'de katılımcı planlamaya yönelik yasal zorunluluklar bulunmasına rağmen koruma amaçlı planlama sürecinde yaşayan miras odaklı değer değerlendirmesine yönelik mevzuat

düzenlemesi bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu sürecin sonunda yerel halkın önem verdiği kültürel varlıklarda bir takım kayıplar yaşanabilmektedir.

Farklı katmanların bir arada bulunması, çeşitli paydaşlar ve kullanımlar nedeniyle çatışma yaratmakla birlikte, insanlık tarihinin ve kültürel gelişimin tanığı olarak yorumlanma ve sunulma potansiyeline sahiptir.

Yerel topluluklar, arkeolojik mirası koruma konusunda olağanüstü bir potansiyele sahiptir. 2005'te Avrupa Konseyi'nin kabul ettiği Kültürel Mirasın Toplum İçin Değerine İlişkin Faro Sözleşmesi, toplumun katılımı konusunu ele alması ve eşitlikçi, adil ve kapsayıcı bir yaklaşım sunması açısından önemlidir [108]. Sözleşmeye göre, kültürel miras varlıkları, çevrelerinde yaşayan insanların onlara atfettikleri değerler ile önemli hale gelmektedir. İnsanlar ve insani değerler, kültürel miras kavramının merkezindedir. Dolayısıyla, mirasın sürdürülebilirliği, tepeden inme kararlar yerine yöre halklarınca benimsenen yaklaşımlarla sağlanabilecektir [109]. Eres'e göre toplumun geçmişini ve koruma politikalarını benimseyerek uyumlu davranması, yerleşimin korunabilmesini mümkün kılmaktadır.

Güler, kırsal alanlara yönelik koruma yaklaşımı geliştirme sürecini 5 aşamaya ayırmıştır. İlk aşama, yerleşimin doğal, kültürel değerlerinin ve öneminin tanımlanmasıdır. İnsanların, evcil ve yabani hayvanların, konutların, üretim yapılarının, yolların, ağaçların, tarım ve orman alanlarının, su kaynaklarının ve geleneklerin bir bütün olarak oluşturdukları kırsal yaşam çevreleri; sahip oldukları özgünlük, bütünlük, tarihi, belge, estetik ve sanatsal, teknik ve teknolojik, enderlik-teklik, grup, kullanım, folklorik, somut olmayan, süreklilik, anı, mitolojik, ekonomik, işlevsel, geleneksel, eğitim, vb. Değerleriyle, yaşadıkları dönemin yaşam biçimlerini günümüze aktarmaktadır. İkinci aşama ise yerleşimin yeniden değerlendirme seçeneklerinin belirlenmesidir. Güler, bu yaklaşımları üç grupta sınıflandırmıştır: müzeleştirme, turizm ve yeniden iskan. Ardından koruma politikalarının belirlenmesi, uygulama ve son olarak izleme, denetleme, değerlendirme, güncelleme aşamaları gelmektedir.

2017 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan, 2017-2019 yılları arasında dört cilt olarak hazırlanan Yöresel Mimari Özelliklere Uygun Konut Projeleri çalışmasında, 34 il için geliştirilmiş tip mimari projelerin uygulanması önerilmiştir. Ancak Güler'e göre, kırsal alanların sağlıksız bir fiziksel çevreye

dönüşmesini engelleme çabası olumlu bir adım olarak değerlendirilse de, tip projeler yerine, bakımsızlık ve terk edilme sorunlarıyla karşı karşıya kalan kültür varlıklarının korunmasına odaklanılmalı ve kırsal peyzajın değerini artıracak çağdaş tasarımların hayata geçirilmesini sağlayacak çözümlere öncelik verilmelidir [18].

Ahunbay'a göre, geniş bir zaman dilimine ait kültür varlıklarını barındıran arkeolojik yerleşimlerin korunmasına yönelik farkındalık sağlanmalı; kalıntılar sistematik envanter çalışmaları saptanmalı; alan yönetim planları uygulanmalı; arkeolojik alanlar ve onları çevreleyen kültürel peyzaj korunmalı ve sürekli bakımı sağlanmalı; bu süreç çok disiplinli bir çalışma ve ekonomik katkı ile desteklenmelidir [57].

Günümüzde koruma gündemi, iklim değişikliği, biyolojik çeşitliliğin bozulması, koruma ile kalkınmanın dengelenmesi, insan ve yaban hayatı arasındaki çatışmalar gibi birçok zorluğu ele alarak kültürel ve kırsal peyzajlar için sürdürülebilir yönetim planlarının geliştirilmesine odaklanmaktadır. Tarihi ve kültürel öneme sahip, insan ve doğa arasındaki sürekli etkileşimden oluşan bu alanlar, çeşitli tehdit ve zorluklarla nedeniyle yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğundan, çok katmanlı kırsal peyzajlara yönelik bütünleşik ve sürdürülebilir bir koruma yaklaşımının gerekliliği büyük önem taşımaktadır.

Özellikle 2000'lerden itibaren, kırsal kalkınma ve kırsal miras ile ilgili projeler gerçekleştirilmiştir [2]. 2006 yılında Avrupa Konseyi'nin geliştirdiği Ecovast Kırsal Avrupa İçin Strateji; Avrupa Birliği tarafından geliştirilen Histcape ve Ruritage projeleri kırsal yerleşimlere yönelik olarak geliştirilen, kültürel mirasın değerlendirilmesi ile kırsal canlandırmayı mümkün kılmaya çalışan stratejileri yansıtmaktadır. Bu projelerin sonuçları, Avrupa Birliği'nin kırsal gelişim ve koruma politikalarına yönelik aldığı kararlarda etkili olmaktadır [2]. Çok katmanlı kırsal peyzajlar ve yerel topluluklar, küresel, ulusal ve yerel olmak üzere çok çeşitli tehdit ve zorluklarla karşı karşıya kalmakta ve yok olma noktasına gelmektedir. Dolayısıyla her bir vaka, bu miras alanlarının daha iyi anlaşılmasına ve değerlendirilmesine, böylelikle bütüncül bir koruma yaklaşımının geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

ICOMOS, 2011'de "Gelişimin İtici Gücü Olarak Miras Üzerine Paris Deklarasyonu" ile dokuz ilke belirlemiştir: Dünya mirası hedeflerine katkı, kooperatif iş birlikleri, halkın farkındalığı ve desteği, proaktif turizm yönetimi, paydaşların katılımı, turizm altyapısı ve ziyaretçi tesislerinin geliştirilmesi, saha yönetimi kapasitesinin sağlanması, turizmden elde edilen gelirin koruma amaçlı kullanımı ve yerel toplumun kalkınmasına katkı [110].

Kırsal peyzaj alanlarına yönelik en kapsamlı ve güncel belge olan ICOMOS-IFLA ilkelerinde, kırsal peyzajları korumaya ve sürdürülebilir kılmaya yönelik temel eylem alanları belirlenmiştir: Anlamak, korumak, sürdürülebilir şekilde dönüşümü yönetmek, iletişim kurmak ve değerleri geleceğe aktarmak. İlk eylem alanı olan kırsal peyzajı ve miras değerlerini anlamak için, değerlerin saptanması, belgeleme çalışmalarının yapılması, kültürel ve fiziksel özelliklerin analiz edilmesi gerekmektedir. Belgelemenin bir koruma yöntemi olduğu unutulmamalı ve yerleşimlerin belgelenerek gelecek nesillere aktarılması sağlanmalıdır [27]. Bu süreçte temel bilgi kaynağı, yerel halk olmalıdır. Ek olarak, farklı paydaşlar ile iş birliği ve bilgi paylaşımı yapılmalıdır.

İkinci eylem alanı olan kırsal peyzajın ve miras değerlerinin korunması için, değer, sorun ve potansiyelleri dikkate alarak politikalar geliştirilmesi; dinamik bir koruma stratejisi geliştirilerek eylemlerin tanımlanması, uygulanması ve izlenmesi gerekmektedir. Bu süreçte küresel ve yerel ihtiyaçlar dengelenmelidir.

Üçüncü eylem planı olan kırsal peyzajın ve miras değerlerinin sürdürülebilir şekilde yönetimi için, peyzaj alanında yaşayan her canlının haklarının gözetilmesi, başta yerel topluluk olmak üzere paydaşların yer ile olan bağlarının saptanması, kırsal yaşamı ilgilendiren güncel standartların ve ihtiyaçların belirlenmesi, kent-kır dengesinin gözetilmesi gerekmektedir.

Dördüncü eylem planı olan kırsal peyzajların miras değerlerinin aktarımı ve iletişim için, miras değerlerine yönelik farkındalığın sağlanması ve bu amaçla faaliyetler planlanması; paydaşların geleneksel ve teknik bilgisinin paylaşılması; eğitim, araştırma ve iyi örneklerin tanıtımı yoluyla gelişimin teşvik edilmesi gerekmektedir.

Kültürel miras ve korumaya ilişkin uluslararası belgelerde belirtilen tüm bu ilke ve yaklaşımlar, kırsal yerleşimlere ilişkin bölgesel, ulusal ve yerel politikalar ve karar

alma sistemleriyle bütünleştirilemediği sürece, çok katmanlı kırsal yerleşimlerin korunması ve sürdürülmesi zor olacaktır [2].

2.5 Bölüm Değerlendirmesi

18. yüzyılda araştırmacı ve gezginler, arkeolojiye ve sanat ürünlerine olan ilginin artmasıyla birlikte, arkeolojik ve kırsal mimari mirasın bir arada bulunduğu yerleşimleri ziyaret etmeye başlamış ve belgemiştir. Bu süreçte kırsal yerleşimler korumaya değer görülmemiş, kırsal yaşamın arkeolojik kalıntılara zarar verdiği görüşü hakim olmuştur.

19. yüzyılın başlarında arkeolojik miras alanlarında, temsili değere sahip olduğu düşünülen yapıların restorasyonu, sağlamlaştırılması ve onarımı şeklinde müdahaleler yapılmaya başlanmıştır [58]. 20. yüzyıla kadar arkeolojik mirasa yönelik yaklaşımlar, kapsamlı bir koruma kaygısı olmaksızın tekil varlıkların sunumu üzerinde yoğunlaşmıştır. 20. yüzyılda ise arkeolojik mirasın sunumu meselesi önem kazanmış ve kalıntıların müzelerde (ex-situ) sergilenmek yerine yerinde (in-situ) sergilenmesi gündeme gelmiştir. Arkeolojik miras, uluslararası bilimsel alanda giderek artan tanınırlıkla birlikte kültürel mirasın korunmasında en önemli konulardan biri haline gelmiştir.

Koruma ilkelerinin gelişim sürecinde "anıt" kavramı, çeşitlilikleri ile zenginleşmiş ve insan hakları, eşitlik ve demokrasinin ilkelerini barındıracak şekilde "kültür mirası" kavramına evrilmiştir [29]. Kültür mirasının korunmasına yönelik sürekli gelişen ve genişleyen yaklaşımlar sonucu daha kapsayıcı ve bütünleştirici bir bakış açısı kazanılmıştır. 180 yıldır koruma alanı, ulusal ve uluslararası kuruluşlar kurulması, ilkeler ve yasalar belirlenmesi, teknik ve bilimsel uygulamalar yapılması, disiplinlerarası organizasyon sağlanması, koruma kavramının soyut değerlerden kültürel peyzaja genişletilmesi ve bunları ortak sorunlara bağlaması yoluyla geçmişten günümüze çağdaş dünyanın envanterini oluşturma konusunda yetkin ve özerk bir disiplin haline gelmiştir.

Kırsal yerleşimler, hızlı küreselleşme ve değişimlerden kaynaklanan çeşitli zorluk ve tehditlerle karşı karşıya kalmıştır. Yukarıdan aşağıya politikalar ve ekonomik, politik, ideolojik, hukuki ve idari bağlama ilişkin dış etkenler, kırsaldaki dinamikleri kritik biçimde değiştiren önemli nedenlerdir. Tüm dünyada olduğu gibi

sanayileşme, geleneksel tarımsal üretimden modern tarımsal üretime geçiş, değişen ekonomi ve kır-kent politikaları 1950'li yıllardan itibaren kırsal üretimi, ekonomiyi ve toplumsal kalkınmayı sekteye uğratmış; kırsal yerleşimler ise giderek terk edilmiştir [2].

Koruma yaklaşımlarındaki değişimin ardından kırsal peyzaj, sosyo-kültürel ve fiziksel çevre önem kazanmıştır. Öte yandan, ülkemizde, arkeolojik miras alanlarına yönelik kapsamlı bir koruma yaklaşımı geliştirmek yerine bu alanlar çoğunlukla kaderine terk edilmiş ve mevcut koruma yönetmeliklerine göre yönetilmiştir. Böylelikle, arkeolojik miras ciddi bir değer kaybıyla karşı karşıya kalmıştır. 1980'li yıllara kadar var olan koruma yaklaşımları sonucunda arkeolojik alanların sosyo-kültürel bütünlüğü bozulmuş ve içinde bulundukları peyzajın kimliği değişmiştir. Arkeolojik varlıkların ülkeden çıkarılması ve yağmalanmasıyla başlayan, tek anıt koruma yaklaşımına doğru ilerleyen ve çevredeki yapılı çevrenin yıkılması politikasıyla sonuçlanan süreçte, çeşitli miras alanları değerlerini kaybetmiştir.

Türkiye'de arkeolojik alanların korunmasına yönelik yasal düzenlemeler bulunmakta iken kırsal mirası korumaya ilişkin tanımlar ve düzenlemeler yeterli görülmemektedir. Bu nedenle, bu alanlar için farklı tanımlamalar yapılmaktadır. Ek olarak, 'kamulaştırma' veya 'takas' gibi uygulamalar da yerel halk ile yerleşim arasındaki bağın kopmasına neden olmaktadır. Bu tür müdahaleler yerleşimin çok katmanlılığının kaybolmasıyla sonuçlanırken; aynı zamanda yerel halkın mekanla olan ilişkisinin ve hafızasının kaybolmasına neden olmaktadır [75]. Ancak tüm kısıtlamalara rağmen bazı yerel topluluklar yerleşim alanlarını terk etmek istemeyip kırsal yaşamı sürdürmeye devam etmektedir.

Kırsal yerleşimlerin kültürel sürdürülebilirliğine yönelik tehditler, kırsal peyzajların kimliklerini ve bunlarla ilişkili kültürel mirasları etkilemektedir. Kırsal peyzajların sosyo-kültürel özellikleri ya kente göç ya da kırsal yerleşimlere göç yoluyla büyük ölçüde değişmiştir. Yerel toplulukların sosyokültürel değerlerinin kaybı ise fiziksel çevreyi etkilemiştir. Sonuç olarak, kırsal alanlardaki arkeolojik kalıntıların korunması, mimarlık, kentsel ve kırsal planlama, arkeoloji ve sosyoloji disiplinlerini ilgilendiren önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dolayısıyla yere özgü değer, sorun ve potansiyellerin değerlendirilerek ilkeler ve stratejiler geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Çok katmanlı kırsal ve kültürel peyzajlar, 1990'lı yıllardan itibaren koruma odaklı uluslararası ve çokdisiplinli araştırmaların merkezinde yer almıştır. Miras kavramı yıllar geçtikçe zengin, dinamik ve kapsayıcı anlamlar kazanmıştır. Kırsal peyzajlar; topluluklar, yerel ve uluslararası girişimler, paydaşlar ve uzmanlar arasındaki işbirliği aracılığıyla değerli bir kaynak olarak daha iyi korunmuş, anlaşılmış ve geliştirilmiştir.

Ekonomik, fiziksel, sosyo-kültürel ve doğal bileşenleri ile bir kimlik duygusu sağlayan kırsal peyzajlar, somut ve somut olmayan mirası yansıtan miras alanları olarak kabul edilmektedir. Yerleşimlerin oluşumu ve evrimi, tarihsel katmanların zaman içinde geliştirdiği karmaşık, kolektif ve dinamik bir süreçtir ve anlaşılması için çok yönlü bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır. Zamanın etkilerinin bilincinde olarak çok katmanlı kırsal yerleşimlerde koruma yaklaşımının tüm tarihi katmanları kucaklaması, karakterini ve önemini kavraması gerekmektedir. Toplumların kültürel çeşitliliğini ve zenginliğini yansıtan kırsal mirasın, kültürel, doğal, somut ve somut olmayan tüm unsurlarıyla birlikte bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi gerekmektedir [26].

Kırsal peyzajların doğal ve kültürel bileşenlerinin korunması, insan varlığının gelecekteki sürdürülebilirliği açısından hayati önem taşımaktadır. Bu nedenle, kırsal peyzajların değişen demografik, kültürel, yapısal ve çevresel değerleri tespit edilmeli ve koruma politikaları bu değişimi yönetecek şekilde yapılandırılmalıdır. Tanımlama, dokümantasyon, envanter ve katalogların oluşturulması, temel bilgi kaynağı olarak yerel toplulukların entegrasyonu, STK ve ünivesiteler ile iş birliği sürece dahil edilmesi gereken stratejiler arasındadır. Uluslararası belgeler yerel ölçekte yasa ve düzenlemelere yol gösterici niteliktedir; ancak karar alma süreçleriyle entegre olmaları gerekmektedir.

Farklı disiplinlerde çok katmanlı kırsal peyzajlara yönelik ilgi ve araştırmalar artsa da, bu miras alanlarının korunması karmaşıklığını korumaktadır. Kırsal ve arkeolojik mirasın örtüştüğü alanlara uygulanan tüm bu koruma planları çeşitleri, bu alanlara özel koruma ilkelerinin geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu ortaya koymuştur. Başta Avrupa olmak üzere, dünya genelinde kırsal kültür mirasının

kapsamını belirleyen, koruma sorunlarını analiz ederek çözüm önerileri sunan bu kararlar, bu alanların sürekliliği ve çok katmanlı karakteri dikkate alınarak, fiziksel özellikleri ve sosyal yapısıyla birlikte korunması gerektiğini göstermektedir.

Kırsal yerleşimler, doğa ile insan etkileşiminin sonucunda açığa çıkan birikimleri, gelenekleri ve bilgileri barındırmaktadır. Bu yerleşimlerin içerdiği değerler tespit edilmeli ve miras niteliği taşıyan kırsal yerleşimler, bölge ölçeğinden detay ölçeğine kadar inen bütünleşik koruma stratejileriyle korunmalıdır [22].

3
PESSINUS'TAN BALLIHİSAR'A: ANADOLU'DA ÇOK KATMANLI BİR KIRSAL YERLEŞİM

Bu bölümde Eskişehir'in Sivrihisar ilçesine bağlı Ballıhisar Köyü'nün fiziki, coğrafi ve iklimsel özellikleri, tarihsel geçmişi, idari yapısı ve sosyo-ekonomik özellikleri anlatılmıştır.

3.1 Fiziksel Yapı

3.1.1 Coğrafi Konum

Sivrihisar, 2.987 km²'lik yüz ölçümü ile Eskişehir ilinin 13 ilçesinden en büyüğüdür. İlçeye bağlı 1 bucak, 61 köy ve 22 mahalle bulunmaktadır. 39° 26' 23'' Kuzey enleminde ve 31° 31' 48'' Doğu boylamında konumlanmaktadır. İç Anadolu bölgesinin kuzeybatısında yer alan ilçe kuzeyden Karadeniz, kuzeybatıdan Marmara, batı ve güneybatıdan da Ege coğrafi bölgeleri ile komşudur [111]. Kuzeyde Mihalıççık ve Beylikova ilçeleri, doğuda Günyüzü ilçesi, batıda Mahmudiye ve Çifteler ilçeleri, güneyde ise Emirdağ (Afyonkarahisar) ve Çeltik (Konya) ilçeyi sınırlandırmaktadır.

Kuzeybatısındaki Sivrihisar ilçesine bağlı Ballıhisar Köyü, Anadolu platosunun ortasında, doğu yönündeki Sivrihisar dağlarına yaslanmış ve deniz seviyesinden yaklaşık 950 metre yüksekliğinde bir vadide yer almaktadır. Ankara ilinin 150 km. güneybatısında konumlanmaktadır (Şekil 3.1) [112].

Şekil 3. 1 Ballıhisar Köyü ve çevresini gösteren harita (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

Pessinus Antik Kenti, günümüzde büyük ölçüde Ballıhisar Köyü'nün altında yer almakta olup, tamamen suları çekilmiş bir kanal haline gelen Gallos Nehri'nin üzerine kurulmuştur. Antik dönemde, kentin bulunduğu bölgenin şu anki kurak yapısından farklı olarak, su seviyesinin oldukça yüksek olduğu ve Gallos Nehri'nin güneydeki Sakarya (Sangarios) Nehri'ne önemli miktarda su taşıdığı düşünülmektedir. Antik döneme ait bir nehir yatağı olup olmadığı konusu hâlâ belirsizliğini korumaktadır. Bu durumun temel nedeni, nehrin antik dönemde akış yönünün birçok kez değişmiş olmasıdır. Özellikle, 30 yılı aşkın süredir gerçekleştirilen, ancak günümüzde devam etmeyen kazılar nedeniyle, Pessinus Antik Kenti ile ilgili birçok sorunun yanıtlanmayı beklediği anlaşılmaktadır.

3.1.2 Jeolojik ve Jeomorfolojik Yapı

Eskişehir, Sakarya ve Porsuk havzalarına ait düzlüklerden oluşmakta olup kuzeyinde Bozdağ ve Sündiken dağları, batısında ve güneyinde Türkmen Dağı, Yazılıkaya Yaylası ve Emirdağ ile çevrilidir. Şehrin %22'sını dağlar, %26'sını ovalar, %0,6'sını yaylalar oluşturmaktadır. Arazisinin %43'ü tarım alanı olan şehrin %24'ü çayır-mera arazisi, %24'ü orman ve fundalık arazi, %9'u ise tarıma elverişsiz arazidir.

Şehir, Sakarya Nehri ve nehrin kollarından biri olan Porsuk Çayı başta olmak üzere gelişmiş bir akarsu ağına sahiptir. Akarsu kaynakları dışında çok sayıda çay ve dere bulunmakta olup yükseltilerin eteklerinde yer alan bu dereler taşkınlara yol açabilmektedir. Eskişehir'de göl bulunmamakta; ancak Sakarya Nehri üzerinde Gökçekaya Barajı Gölü ve Porsuk Çayı üzerinde Porsuk Barajı Gölü yer almaktadır [113].

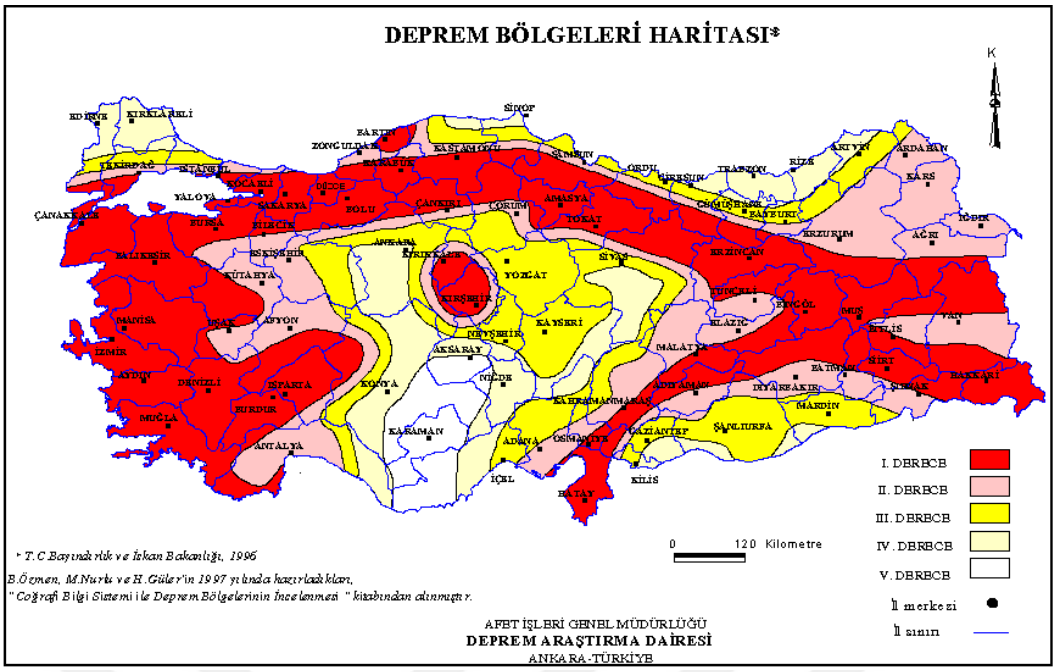
Eskişehir ilinin en büyük ilçesi olan Sivrihisar, 2.987 km² yüz ölçüme sahiptir [1]. Sivrihisar arazilerinin genel kullanım türleri analizine göre (Şekil 3.1); toprak arazisinin %55'i ziraat yapılan alan, %4'ü orman, %37'si çayır-mera ve %4'ü ise diğer alanlardır [114].

Tablo 3. 1 Sivrihisar ilçesi genel arazi kullanım türleri [114].

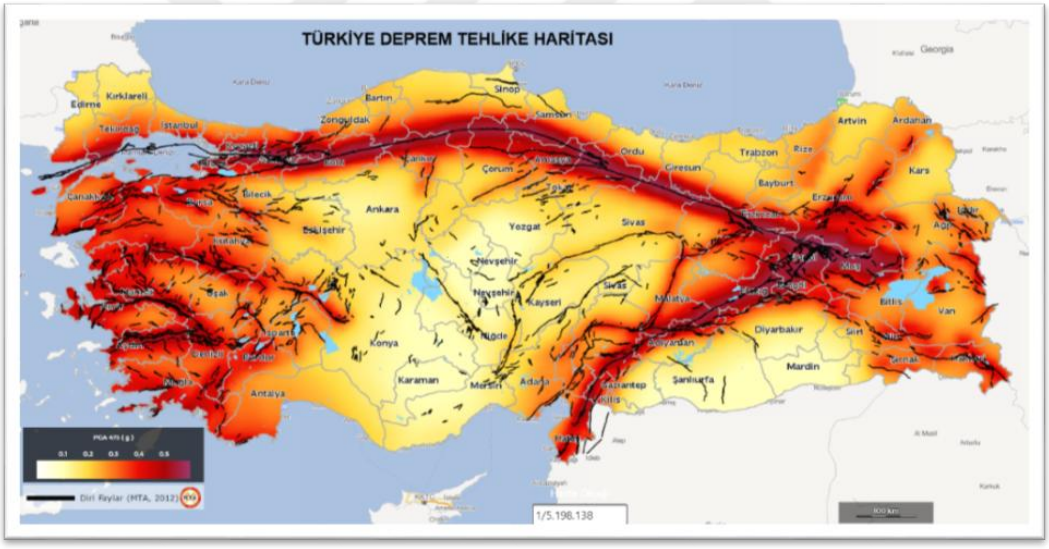
Sivrihisar Arazi Kullanımı	**Alan (Dekar)**	**Yüzde**
Ziraat Yapılan Alan	1.127.000	55%
Orman	93.000	4%
Çayır-Mera	760.000	37%
Diğer Alanlar (Taşlık)	80.000	4%
TOPLAM	2.060.000	100%

Eskişehir ilinde toplamda 8 adet toprak grubu tespit edilmiş olup bunun % 44.8'i kahverengi topraklar, % 26.36'sı kahverengi orman toprakları ve % 12.70'i kalkersiz kahverengi orman topraklarıdır.

1996 yılında yayımlanan Türkiye Deprem Tehlike Haritası'nda (Şekil 3.2) Eskişehir, ikinci derece deprem bölgesinde konumlanmaktadır. 2018 yılında yenilenen harita (Şekil 3.3) incelendiğinde ise Eskişehir'in merkezine ait en büyük bölgesel yer ivmesi (PGA) 0.290 g, Ballıhisar'a ait en büyük bölgesel yer ivmesi ise 0.196 g'dir [115].

Şekil 3. 2 1996 yılında yayımlanan Deprem Bölgeleri Haritası [116]

Şekil 3. 3 2018 yılında yayımlanan Türkiye Deprem Tehlike Haritası [117]

3.1.3 İklim

Şehir, Ege, Marmara ve İç Anadolu bölgeleri arasında bir geçiş noktasında yer almakta olup coğrafi özellikleri, yükseltileri, yeryüzü şekilleri ve denize olan mesafesi nedeniyle kara iklimine sahiptir. Yaz ayları sıcak ve kurak, kış ayları ise soğuk geçmektedir. Şehrin yıllık ortalama sıcaklığı 10.9°C'olup gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkı 12°C ile 29°C arasında değişkenlik göstermektedir.

Yıllık ortalama yağış miktarı 378.9 kg/m³'tür. Kış aylarında, özellikle aralık ayından itibaren kar yağışı gözlenirken, bahar yağmurları batı ve güneybatıdan sağanak şeklinde görülmektedir.

Rüzgar yönleri mevsimlere göre değişiklik göstermektedir. Kış aylarında doğudan batıya esen rüzgarlar etkili olmaktadır. İlkbaharın başlarında kuzeybatıdan esen rüzgarlar hakimiyetini sürdürürken, ilerleyen dönemlerde güneybatı, batı ve kuzeybatı yönlerinden rüzgarlar etkili olmaktadır [118].

3.1.4 Flora ve Fauna

Farklı iklim türleri ve yeryüzü şekillerinin çeşitliliği, İç Anadolu'ya özgü step bitkileri ve Kuzey Anadolu'nun ormanları ile şehrin zengin bir flora ve faunaya sahip olmasını sağlamıştır. Şehrin % 26,3'ü ormanlarla kaplıdır. Koru ormanlarının % 78'i karaçam, % 9'u sarıçam, % 6'sı kızılçamdır. Zengin orman bitkisi çeşitliliği ile şehrin kuzeyindeki Sündiken Dağları ve Bozdağ, çam, kayın, gürgen ve meşe türlerini barındırmaktadır. Ovaların su kenarlarında ise kavak, söğüt, çınar ve meyve ağaçları yer almaktadır.

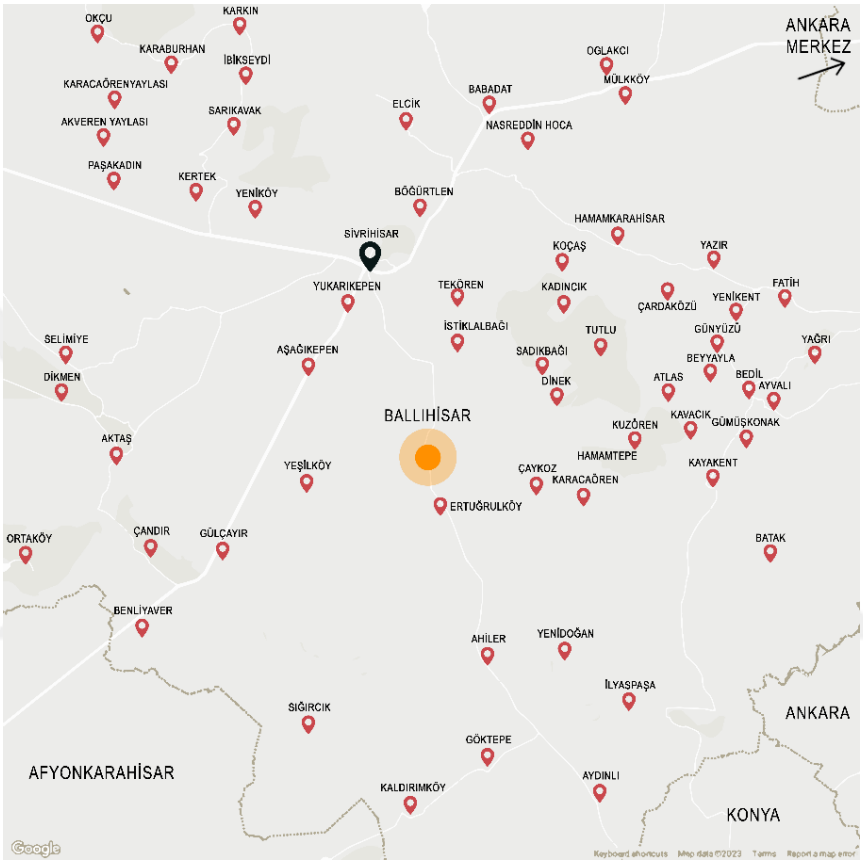
Şehirde çoğunlukla buğday, arpa ve şeker pancarı tarımı yapılmaktadır. Sarıcakaya Vadisi bölgesi ise Akdeniz iklimini yansıtan özellikleri ile mikroklima meydana getirmekte, sebzecilik ve seracılık faaliyetlerine imkan vermektedir.

Zengin bir faunaya sahip şehir, birçok kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye'nin en büyük sulak alanlarından biri olan Sivrihisar'daki Balıkdamı, göç döneminde yaklaşık 140 kuş türünü barındırmaktadır. Turna, sazan, yayın, sarıbalık, tatlı su karidesi, kızılkanat, su samuru ve porsuk da bölgede yaşayan diğer canlılardır. Bir diğer önemli fauna alanı ise Çatacık Ormanları olup buradaki Yaban Hayatı Geliştirme Sahasında kızılgeyik, ayı, domuz, kurt, tavşan, sincap, yaban koyunu gibi memeli, keklik, doğan, kartal ve şahin gibi kuşlar barınmaktadır. Türkiye'deki iki Kızıl Geyik Üretme İstasyonu'ndan birisi de Çatacık'tadır [113].

3.1.5 Ulaşım

Sivrihisar ilçesi, bağlı bulunduğu Eskişehir il merkezine 100 km uzaklıkta olup Eskişehir'den ulaşım Ankara-Eskişehir E-90 karayolu ile sağlanmaktadır. İlçe, Ankara'ya 135, Afyonkarahisar'a 120, İzmir'e 448, İstanbul'a 427, Çanakkale'ye ise 520-kilometre uzaklıktadır. Ankara, İzmir ve Eskişehir yollarının kesişim noktasındadır.

Eskişehir'e bağlı Sivrihisar ilçesine 14 km. uzaklıkta konumlanan Ballıhisar (Şekil 3.4), E-90 Karayolu üzerindeki bağlantı yollarından biri olan ana asfalt yolun üzerindedir. Günümüzde köy halkının büyük çoğunluğu kendi araçları ile yolculuk yapmaktayken bir kısmı ise uzun yıllar diğer köylere gidip gelen araçlardan, minibüslerden, Ballıhisar'a 5 km uzaklıkta bulunan Ertuğrul Köyü'ne gidip gelen otobüslerden faydalanmıştır [5].

Şekil 3. 4 Ballıhisar Köyü ve çevresini gösteren harita (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

Arazi çalışması sırasında gözlemlendiği üzere Sivrihisar'dan Ballıhisar'a ve diğer köylere ulaşımı sağlayan asfalt yolun bir bölümü hasar görmüş ve güvenli bir yolculuk gerçekleştirilmesine engel olmaktadır. Ek olarak, soğuk havalarda sabah saatlerinde meydana gelen yoğun sis, yolculuk sırasında görüş mesafesini büyük oranda azaltmaktadır.

3.1.6 Altyapı Hizmetleri

Ballıhisar Köyü, I. Derece Sit olması nedeniyle altyapı hizmetlerinden yararlanamamaktadır. Kanalizasyon altyapısı bulunmamaktadır. Elektrik hizmeti ise köye 1976-1977 yıllarında gelmiş olup 2010 yılında sık sık arıza çıkaran trafo

yenilenmiş; ahşap aydınlatma direkleri sökülerek yerine beton direkler kullanılmıştır.

İçme suyu şebekesi olmayan yerleşimde köy halkı belli noktalarda bulunan çeşmelerden evlerine su taşımaktadır. Ana çeşme, köprü ile çamaşırhane arasında yer alan ve köyün merkezi olarak nitelendirilebilecek alanda yer almaktadır. Çok suyu olduğu ifade edilen çeşmenin suyu, köyün bağlarının bulunduğu bölgenin dağlık kısımlarından gelmektedir. Suyun yarısı köy çamaşırhanesindeki çeşmeler için ayrılmıştır. Ek olarak, çeşmenin suyunun aktığı yalaktan köyün koyun ve inek sürüleri de faydalanmaktadır.

Öte yandan, çeşmeden evine su taşımakta zorlanan ve ekonomik durumu elveren bir kısım köy halkı, evlerinin avlularına artezyen, kuyu ya da emme basma tulumba yaptırarak su ihtiyacını karşılaşmıştır [7]. Ekonomik durumu kuyu açtırmaya elvermeyen köylüler ise çeşmelerden evlerine su taşımaya devam etmektedir. Genç nüfusun büyük oranda göç ettiği yerleşimde, yaşlı nüfusun su bidonları ile evlerine su taşımakta zorlandığı gözlemlenmiştir. Ek olarak, su temin ettikleri çeşmelerden birinin deposunu açıp inceleyen köylüler, deponun hijyen koşullarından yoksun olduğunu görmüştür. Bu durum köylünün evlerine daha uzak olan ana çeşmeye kadar gitmesini zorunlu kılmaktadır.

3.2 Sosyal ve Ekonomik Yapı

3.2.1 Demografik Yapı

2023 yılına ait TÜİK istatistiklerine göre Eskişehir nüfusu 915.418'dir. 2022 yılına ait TÜİK verilene göre Sivrihisar ilçesinin nüfusu 20.478'dir [119].. Ballıhisar Mahallesi'nin 2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait nüfusu sırasıyla 125, 121 ve 111'dir [120].

3.2.2 Ekonomik Durum

Sivrihisar nüfusunun yaklaşık %80'i tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlamaktadır. Kalan nüfus ise küçük sanayi, esnaflık, el sanatları ve mevsimlik işçilik gibi alanlarda çalışmaktadır [114]. Ballıhisar Köyü'nde de halkın büyük çoğunluğu geçimini tarım ve hayvancılık ile sağlamaktadır.

Ballıhisar'a ait internet sayfasından edinilen bilgiye göre köyde arpa, buğday, çavdar, şeker pancarı ve soğan başlıca yetiştirilen ürünlerdir. Genç nüfusun yoğun

olduğu dönemlerde ise nohut, mercimek, fasulye, kimyon, üzüm, kavun, karpuz, ay çekirdeği, haşhaş üretimleri de yapılmıştır. Bu ürünlerin sulanma imkanı olan, yerleşime yakın arazilerde yetiştirilmesi gerekmektedir. Öte yandan, köy halkından edinilen bilgilere göre son yıllarda artan su kıtlığı ile şeker pancarı gibi suya ihtiyaç duyan tarım ürünlerinin üretimi oldukça azalmıştır. Makineleşme oranının yüksek olduğu yerleşimde biçerdöver, pancar sökme makinesi, saman makinesi, mibzer gibi makinelerden yararlanılmaktadır.

Bölgenin bitki örtüsü bozkırdır ve sulanma imkanı olan yerleşime yakın araziler haricinde her yıl ekime uygun değildir. Dolayısıyla bu tarım alanları nadasa bırakılmaktadır. Köy ve çevresinde bulunan çayırlık alanlarda yetişen otlar ise kurutulup depolanmakta, beslenen hayvanların yem ihtiyacını karşılamaktadır. Çevre köyler tarafından satın alınan yemler köy ekonomisine de katkı sağlamaktadır.

Tarladaki faaliyetlere ek olarak köyde az da olsa bağ ve bahçe de bulunmaktadır. Yerleşimin yaklaşık 800 metre kuzeydoğusunda, Bağlar mevkii denilen alanda köy halkının bağları bulunmaktadır. Bağlarda üzüm yetiştiriciliği yapılmakta, sarma yaprağı ve üzüm temin edilmektedir. Yaz sonunda bağ bozumu etkinlikleri yapılmakta ve köy halkı birlikte pekmez üretmektedir. Yerleşimin güneyinde kalan bahçelerde ise kayısı, badem, iğde ve ceviz ağacı bulunmaktadır. Ancak, günümüzde bağ ve bahçe faaliyetleri büyük oranda azalmıştır. Ek olarak, geçmişte köylüler bahçelerine domates, biber, mısır, fasulye, patlıcan ve salatalık gibi yazlık sebzeler de ekmiştir.

Geçmişte Ballıhisar'a ait tarlaları, bağ ve bahçeleri korumak üzere köylüler tarafından "korucu" olarak nitelendirilen bekçiler görevlendirilmiş ve ücretleri arpa ve buğday ile ödenmiştir. Bir ya da iki adet "kır korucusu", bir "köy korucusu" ve bir "bağ korucusu" bu görevi üstlenmiştir.

Köy halkının bir diğer önemli geçim kaynağı ise hayvancılıktır (Şekil 3.5, Şekil 3.6). İnek, koyun ve keçi başlıca besi hayvanlarıdır. Öte yandan, köy halkından elde edilen bilgilere göre, son yıllarda köylülerin ekonomik açıdan hayvan almakta ve beslemekte zorlanması; hayvanlarını güdecek çoban bulamaması gibi etmenler, hayvancılık faaliyetlerinin oldukça azalmasına neden olmuştur. Geçmişte ortalama 9-10 bin koyun bulunurken günümüzde en fazla 500 adet koyun vardır [7].

Şekil 3. 5 Ballıhisar'da yalaktan su için inekler ve çoban köpeği (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 3. 6 Bir çoban ve otlayan koyunlar (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

3.3 Tarihsel Gelişim: Pessinus'tan Ballıhisar'a

3.3.1 19. Yüzyıl Öncesi

Eskişehir çağlar boyunca İç Anadolu ile Kuzeybatı ve Batı Anadolu arasında önemli bir geçiş noktası olmuştur. Hellenistik dönemde Grekçe Dorylaion, Roma döneminde Dorylaeum ya da Dorlaeum, Bizans döneminde tekrar Dorylaion ismiyle anılmıştır. Arap kaynaklarında ise şehrin adı Darauliya, Adruliya veya Drusilya olarak geçmektedir [121].

Geçmişte Sallopa olarak anılan Sivrihisar ilçesinde yerleşimin tarihi, Hititler dönemine kadar uzanmakta, M.Ö. 700'lerde Frigler tarafından iskan edildiği bilinmektedir. Pessinus kenti, ilçe merkezine 16 km. mesafede konumlanmaktadır [113]. Bölgede bulunan en eski el yapımı alet, Taş Devrindeki Musteriyen kültürüne ait bir uçtur ve M.Ö. 30.000 civarına tarihlenmektedir.

3.3.1.1 M.Ö. 1000 – M.S. 1

M.Ö. 1. binyıl, Anadolu'da karışıklık ve dağılmaların hüküm sürdüğü, ardından Urartu, Phrygia ve Lydia krallıkları gibi yeni devlet ve grupların görüldüğü bir dönemdir. Anadolu'nun batısında, güneyinde ve daha sonraları Karadeniz kıyısında Yunan kolonileri kurulmuştur. Mezopotamya'da ise Yeni Asur İmparatorluğu önemli şehirler kurmaktadır.

3.3.1.2 Phrygia Krallığı, M.Ö. 800 – 700 Civarı

Anadolu'da M.Ö.- 800-700 yılları arasında, batıda Lydia'dan doğuda Urartu sınırlarına kadar bütün İç ve Batı Anadolu'da hüküm süren, Kral Midas'ın başında olduğu Gordion merkezli Phrygia Krallığı bulunmaktadır.

Pessinus'un bu dönemde bir yerleşim ve kült alanı haline geldiği tespit edilmiştir (Şekil 3.7). M.Ö. 8. yüzyılda şehrin Kral Midas tarafından bizzat kurulduğu ve Ana Tanrıçanın ilk tapınağının inşa ettirildiği aktarılmaktadır [112]. Frigler döneminde Ana Tanrıça, Frig dilinde Matar (Ana) olarak ifade edilmiş ve ikonografik olarak betimlenen tek tanrısal varlık olması nedeniyle, dönemin önemli bir kült figürü olarak değerlendirilmiştir [122].

Şekil 3. 7 Phrygia bölgesi (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

Bazı yazılı kaynaklarda, kutsal Gallos Nehri'nin yakınlarında, Dindymos Dağı ve/veya Agdos Dağı'nın eteklerinde, baş rahip Attis ve yardımcısı Battakes'in yönetiminde zengin bir tapınak devletinin var olduğu belirtilmektedir. Pessinus'un Kibele kültünün en önemli merkezi olduğu bilgisi, Strabon ve Livius gibi antik yazarların edebi eserlerinden elde edilmektedir. Öte yandan, Ana Tanrıça'ya adanmış tapınağın bulunamaması gibi nedenlerle kentte o dönemlerde önem atfetmeyen araştırmalar da bulunmaktadır. Roller'e göre, Pessinus yakınlarındaki kırsal bölgede yer alan ve bölgedeki diğer açık hava tapınakları ile benzerlik gösteren merdiven sunak, Matar kültünün var olduğunu göstermektedir. Öte yandan, Pessinus'un büyük ve önemli bir yerleşim olduğunu gösteren bir kanıt bulunmaması, buranın Helenistik Dönem öncesinde dinsel bir merkez olmadığını düşündürtmektedir. Ek olarak, derin bir vadide yer alması nedeniyle su baskınları ve kuraklık gibi sorunlar görüldüğü için kutsal alan için uygun bir seçim olmayacağı ifade edilmektedir. Bununla birlikte, birçok antik kaynak Pessinus'un kutsallığından bahsetmektedir. Alanın barınmaya uygun olmaması, doğal

kaynaklara ve ulaşım yollarına uzaklığı, buranın tapınma amacıyla kullanılmış olabileceği fikrini desteklemekte ve Helenistik Çağ'da Midas Kenti ve Gordion gibi eski kült merkezlerinin öneminin azalması ile yeniden değer kazanmış olması da muhtemel gözükmektedir [122].

Pessinus'ta bulunan en eski Frig malzemesi Geç Frig (Ahameniş) dönemine tarihlenmektedir. Daha önceki dönemlerde iskan edilip edilmediğine dair kesin bir sonuca varılamamaktadır. Kuruluşunu Kral Midas'a bağlayan anlatılara rağmen yerleşimin daha eski çağlara dayandığı söylenmektedir [123]. Hitit İmparatorluğu'nun Aşağı Ülke bölgesinde önemli bir nokta olduğu düşünülmektedir. Günümüze kadar elde edilen veriler, Hitit ve Geç Frig dönemi arasında yerleşimin kesintiye uğradığını göstermektedir [124].

Pessinus'u çevreleyen alanlarda açığa çıkarılan bulgular, MÖ 8-6. yüzyıllarda Frig yerleşimine dair güçlü kanıtlar ortaya çıkarmıştır [125]. Kuzey ve kuzeydoğuda yer alan dağ sırasının eteklerindeki birkaç ören yeri, bölgede Frig yerleşiminin varlığını göstermektedir. Pessinus'un yaklaşık 7 km. kuzeyinde yer alan, Tunç ve Demir Çağına ait malzemelerin bulunduğu Tekören yakınlarındaki ören yeri, 10 hektarlık büyük bir yerleşim bölgesi ile Frig dönemi anıtlarını barındıran açık hava kutsal alanını kapsamaktadır.

Kibele'ye ait açık hava tapınağının Tekören'de bulunabileceğine dair teoriler de mevcuttur. Bu yaklaşıma göre Pessinus, peyzajı anıtsal yapıların inşasına Tekören'e kıyasla daha uygun olduğu gerekçesiyle tercih edilmiş ve kent buraya taşınmıştır. Bir diğer önemli yerleşim yeri ise Pessinus'un yaklaşık 8 km. güneydoğusundaki Hamamtepe'dir [125].

Bölgedeki Frigya'nın baş tanrıçası Kybele'ye tapınım konusu pek çok tartışmaya yol açmıştır. Sardes'in aksine, Gordion veya diğer merkezlerde kendisine adanan önemli bir kanıt bulunmamıştır. Tapınım yerleri daha çok kırsal bölgelerde yoğunlaşmış olup mağaralar; içerisinde Kibele betimlemelerinin olduğu nişler; bazen putların bulunduğu basamaklı sunaklar kullanılmıştır [124]. Pessinus'un yakınlarında, iki yanında nişler bulunan granite oyulmuş bir merdiven sunak bulunmuştur. Başka bir kayanın içi oyulup çukur hale getirilmiş ve bir çift yalak yapılmıştır. Bu yalağın, sıvı adağı sunmak için kullanıldığı düşünülmektedir [126].

3.3.1.3 Lydia Krallığı, M.Ö. 685 – 547 Civarı

Bu dönemde Pessinus, dinsel konumu sayesinde bağımsızlığını korumuştur.

3.3.1.4 Akhamenid İmparatorluğu, M.Ö. 559 – 331 Civarı

M.Ö. 6. yüzyılın ortasından itibaren birbirini izleyen İran merkezli Med ve Akhamenid İmparatorlukları, Anadolu ve Güney Kafkasya'yı fethetmişler ve bölge, Akhamenid İmparatorluğu'nun parçası olarak Pers satrapları tarafından yönetilmiştir. Pessinus, bağımsızlığını korumaya devam etmiştir.

3.3.1.5 Büyük İskender Dönemi, M.Ö. 334 – Yaklaşık 301

M.Ö. 334'te Doğu seferine çıkan Büyük İskender, M.Ö. 333 yılında Akhamenid Kralı III. Darius'u bugünkü İskenderun yakınlarındaki Issos'ta gerçekleşen savaşta yenmiştir ve Anadolu'daki Pers hükmünün sonunu getirmiştir. İskender'in fetihleriyle birlikte Anadolu'da Hellenistik Yunan sanatı ve kültürü görülmeye başlanmış ve Seleukos'ların saltanatları boyunca da devam etmiştir. Pessinus, bağımsızlığını korumaya devam etmiştir.

İskender'in Pers İmparatorluğu'nu fethini takiben yayılan Helenizm, Yunan olmayan Anadolu kent ve kült merkezlerini etkilemiş; Pessinus da giderek Helenleşen merkezlerden biri olmuştur. Orta Anadolu'nun politik manzarasının değişime uğradığı bu dönemde, Meter'in yeni kült merkezi olarak Pessinus öne çıkmıştır. Ammianus Marcellinus, M.Ö. 4. yüzyılda Yunan tarihçi Theopompos'un Pessinus'daki kutsal alanın Frig kralı Midas tarafından kurulduğunu aktardığını ifade etmiş; kentin Akhamenidler, Seleukoslar ve daha birçok kraldan saygı gördüğünü vurgulamıştır. Roller, bu açıklamaların Pessinus'un ününden çok Matar kültünün Anadolu'daki yüksek mevkisini yansıttığını düşünmektedir [122].

3.3.1.6 Seleukos Krallığı, M.Ö. 305 – 60 Civarı

M.Ö. 323 yılında ölümünün ardından İskender'in kurduğu imparatorluk, dört krallığa bölünmüştür. Anadolu'nun denetimi, Suriye ve Mezopotamya'ya hükmeden Seleukos'lar ile Mısır'a hükmeden Ptolemaios'lar arasında paylaşılmıştır. Öte yandan, Ege kıyısındaki kentler bağımsız kalmıştır. Pessinus, bu dönemde de bağımsızlığını korumaya devam etmiştir.

3.3.1.7 M.Ö. 287 – M.Ö. 133 Arası Dönem

M.Ö. 287 yılında Anadolu'da Kelt grubu olan "Galatos" lar görülmeye başlamıştır. M.Ö. 268 (veya M.Ö. 275) yılında gerçekleştirilen Filler Savaşı'nda Kral I. Antiokhos Keltleri-Galatları yenmiştir ve İç Anadolu'nun kuzeyinde Galatia adıyla bilinecek bölgeye yerleşmiştir [127].

M.Ö. 240/230 yılında Pergamon Kralı I. Attalos bir dizi zafer kazanmış ve Galatia topraklarını işgal etmiştir. Pessinus bu dönemde Galat kabilelerinden biri olan, kuzey ve batı Galatia'ya yerleşen Tolistobogların etkisi altına girmiştir.

M.Ö. 205'ten itibaren I. Attalos ve Pessinus başrahibi arasında yakınlık kurulduğu öne sürülmektedir. M.Ö. 205/204 yılında I. Attalos, Sibil Kehanetleri doğrultusunda, Romalıların Hannibal'ı yenip geri püskürtmesine yardımcı olması amacıyla İda Dağı'nın Ana Tanrıçası Kybele'yi, baitylos-göktaşı biçiminde Pessinus'tan Palatin'deki zafer tapınağına konulmak üzere Roma'ya getirtmiştir [112]. Kibele heykelinin alınmasına karşılık olarak Attolos hanedanının tapınağı büyüttüğü düşünülmektedir [123].

Bu dönemde, tapınak kenti Pessinus bağımsızlığını korumuştur. M.Ö. 163-156 yılında Pergamon'lu Attalos Hanedanı kralları II. Eumenes ve II. Attalos ile Pessinus'taki Büyük Ana Tanrıça tapınağının baş rahibi Attis arasında gizli yazışmalar gerçekleştirilmiştir [112]. Pessinus'taki Meter kültüne ilişkin kanıtlar, Pergamon'daki Attalos hanedanı krallarının Pessinus ile ilgilendiği döneme tarihlenmektedir. Rahiplerin yönettiği bir tapınak-devlet olan kent, Attalosların inşa ettirdiği beyaz mermerden portikolar ve tapınak ile gelişme göstermiştir [122]. Devreker'e göre bu yazışmalar, Bergama'nın etkisinin M.Ö. 163-157/6 yıllarında hala devam ettiğini ve Pessinus'un Bergama Krallığı'na karşı bir siyasi ve askeri bağımlılığının olduğunu kanıtlamaktadır [123]. Roller, bu ilginin kentin kutsallığından çok Galat toprakları içerisinde yer alan bağımsız bir devlet konumunda olmasından kaynaklanabileceğini ifade etmiştir. Öte yandan, Strabo, kentin gücünün azaldığını ve eski zenginliğinin kalmadığını; ancak Meter kültünün önemini koruduğunu ifade etmiştir. Bir diğer önemli nokta da şudur ki, Pergamon ve rahipler arasındaki mektuplaşmalar, yazılışlarından yüz yıl kadar sonra yayımlanmıştır. Roller'e göre bunun nedeni, rahiplerin kutsal alan ve bölge üzerindeki hakimiyet iddialarına dayanak sağlama çabası ve bir çeşit güç gösterisidir [122]. Benzer şekilde Verlinde'ye göre, Asya ve Avrupa'nın tüm

krallarının tapındığı ünlü Frig tapınağı, büyük olasılıkla Helenistik dönemde yeni güçlerin egemenliğini meşrulaştırmak için uydurulmuş, yeniden şekillendirilmiş bir geçmişin ürünüdür [128].

M.Ö. 64- M.S. 24 yılları arasında yaşamış Strabon, Pessinus'tan bahsederken buranın önemli bir ticaret merkezi olduğunu ve büyük saygı gören "Tanrılar Anası"na ait bir tapınak bulunduğundan bahsetmektedir. Kentin, rahipler tarafından yönetildiğini; ancak o dönemlerde rahiplerin yetkisinin azaldığını ifade etmektedir. Kutsal alana, Attaloslar tarafından tapınak ve beyaz mermerden portikler inşa edilmiştir. Romalılar, Sibil kehanetleri doğrultusunda tanrıça heykelini Roma'ya taşımış ve kentin ününün artmasına yol açmıştır [129].

3.3.1.8 Roma Cumhuriyeti, M.Ö. 133 – 27

M.Ö. 200 yılına gelindiğinde Roma, Doğuya doğru ilerlemeyi amaçlamaktadır. M.Ö. 67/6 veya 63'de Pessinus, bağımsızlığını yitirmiş ve Roma'nın müttefiki olan Tolistobogların tetrarkh'ı (bir yerin dörtte birini yöneten kişi) Deiotaros'un yönetimindeki bağımsız Galatia devletinin himayesine girmiştir [112].

3.3.1.9 Roma İmparatorluğu, M.Ö. 27 – M.S. 330

M.Ö. 1. Yüzyılda Anadolu'da kalan Helenistik krallıklar vasal devletlere dönüşmüştür. İmparator Augustus, Anadolu'yu Roma topraklarına katmış ve Asia, Bithynia, Pontus, Galatia ve Cappadocia olmak üzere beş Roma eyaleti kurulmuştur. M.Ö. 25'te İmparator Augustus döneminde, Galat Krallığı Roma İmparatorluğu'na vilayet olarak katılmış ve Pessinus, Tolistobogların başkenti olmuş; kendi parası olan bir Hellen-Roma şehrine dönüşmüştür. Tekstil alanında gelişerek önemli bir ticaret merkezi haline gelmiştir (Şekil 130), [123].

Şekil 3. 8 2. Yüzyılda Roma Eyaletleri [130] (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

M.S. 1. ve 4. yüzyıl arası, sanatsal ifadenin Hristiyanlık etkisiyle dönüşüme uğradığı bir süreçtir. Hristiyanlık, Anadolu'ya 1. yüzyılda gelmiş ve Aziz Paulus tarafından tanıtılmıştır. M.S. 380'de ise imparatorluğun resmi dini haline gelmiştir.

M.S. 252/3 yılında Gotlar Küçük Asya'yı işgal etmiş ve bu süreçte Pessinus şehri talan edilmiştir. Geç İmparatorluk döneminden günümüze az miktarda arkeolojik eser ulaşmıştır.

3.3.1.10 Bizans İmparatorluğu, M.S. 330 – 1453

M.S. 366 yılında İmparator Valens, tahta el koyan Procopius ile mücadele ettiği sıralarda Pessinus'ta bir garnizon kurmuştur. M.S. 400'e doğru Galatya, Theodose tarafından bölünmüş ve Galatius Prima ve Galatius Secunda ya da Salutaris olmak üzere ikiye ayrılmıştır [131]. Pessinus, Galatius Secunda'nın başkenti ve önemli bir dini merkez olmuştur. Kentin piskoposları Bizans İmparatorluğu'nun büyük dini toplantılarına katılmıştır. M.S. 7 yüzyılın başlarına tarihlenen iki kilisenin isminin Ayasofya Kilisesi ve Surdışı On Bin Aziz Melek Kilisesi olduğu söylenmektedir [123].

3.3.1.11 M.S. 500 – 1000

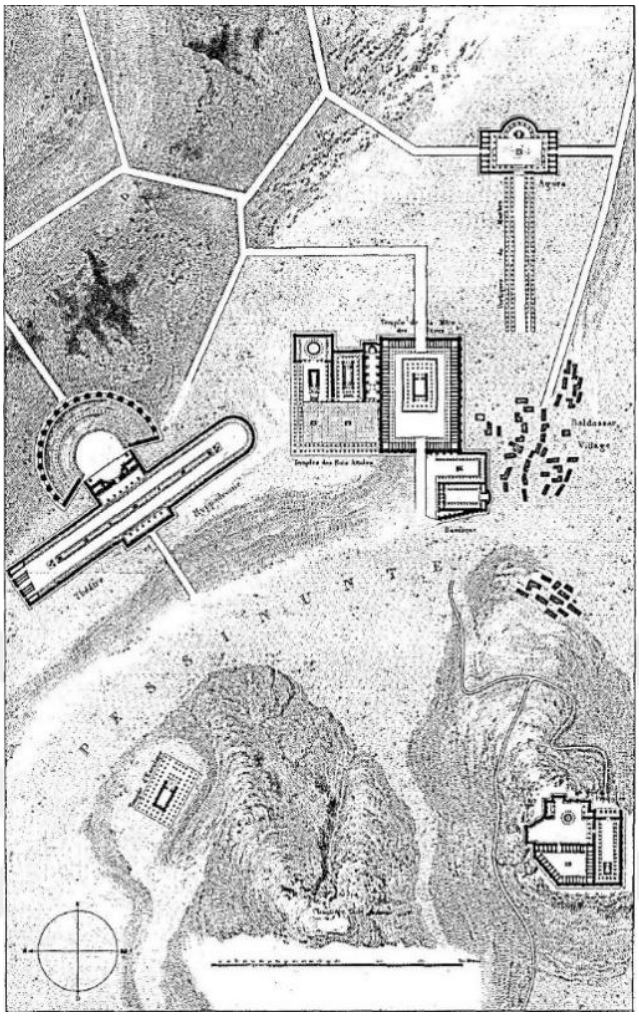
Bu dönemde Anadolu, Pers ve Arap istilaları ile ikonoklazm tartışmalarına sahne olmuştur. 6. yüzyılda Efes, Sardes, Aphrodisias gibi kıyı kentlerinde ve Kapadokya bölgesinde Bizans sanatı ve mimarlığı gelişme göstermiştir. Pessinus'ta 6. yüzyılın ilk yarısında, 19. yüzyıl gezginleri tarafından akropolis olarak nitelendirilen tepede, Iustinianus döneminde bir kale inşa edilmiştir. M.S. 664 yılında Abdurrahman B. Halid tarafından Pessinus'un fethedildiği iddiası bulunmakla birlikte Devreker tarafından şüpheli bulunmuştur. M.S. 7. yüzyılda Bizans toprakları idari ve askeri "tema" lara (eyalet) bölünmüş ve Pessinus, Ankyra merkezli Opsikion temasına bağlanmıştır [112]. M.S. 9. yüzyılda piskoposluğun merkezi de Amorium ve Justinianapolis (Sivrihisar)'e kaymıştır [123].

3.3.1.12 M.S. 1000 – 1400

Bizans İmparatorluğu ve Anadolu toprakları bu yıllarda Türklerin gelişine, Haçlı Seferi'ne, Moğol ordularının ilerlemesine sahne olmuştur. 1071 Malazgirt Savaşı'nda Bizans ordusunun Selçuklulara yenilmesi ile Türk boyları, Anadolu topraklarına yerleşmeye başlamıştır. Pessinus'a Türklerin yerleşim tarihi kesin olarak saptanamamıştır. En yeni Bizans sikkeleri M.S. 11. yüzyılın 3. çeyreğine tarihlenmektedir [123]

3.3.2 19. Yüzyıl ve Sonrası

Osmanlı döneminde uzun bir süre yerleşim olmadığı düşünülen bölgede, Ballıhisar kırsal yerleşiminin oluşumuna ilişkin kesin tarih bilinmemekle birlikte 19. Yüzyıl gezginlerinin yayınları, o dönemlerde bölgede yerleşim bulunduğunu göstermektedir. Batılı gezginler, 17. yüzyıldan 19. yüzyıl başına kadar, Strabon ve Livius gibi antik yazarların eserlerinde bahsi geçen ve Sakarya Nehri'nin yakınlarında olduğu düşünülen Pessinus kentini aramıştır. Kent, nihayet 1834 yılında Fransız gezgin Charles Texier tarafından Ballıhisar Köyü'nde tespit edilmiştir. Texier, ziyaret süresince yaptığı gözlemlerin ardından kısmen yorumlamada bulunarak kente ait bir plan çizmiştir (Şekil 3.10, Şekil 3.11). Notlarında, Ballıhisar'a ait mezarlıkta gördüğü arkeolojik kalıntılardan ve Sivrihisar'a götürülen devşirme elemanlardan bahsetmiştir [132].

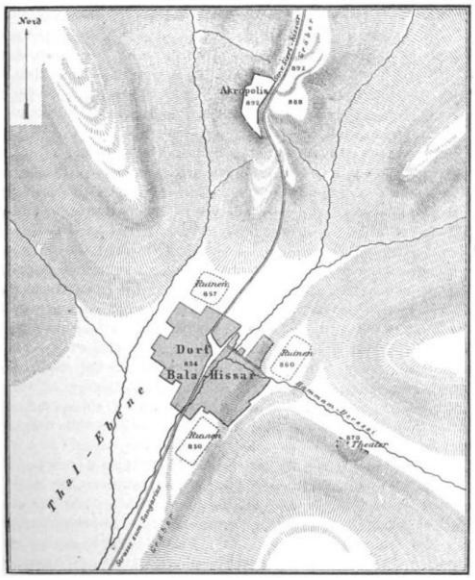

Şekil 3. 9 Texier tarafından 1834 yılında hazırlanan harita [132]

Şekil 3. 10 Texier'e ait haritanın 2022 yılına ait hava fotoğrafı ile çakıştırılmış hali (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

1864'te alanı ziyaret eden Henry J. Van Lennep, yerleşimin Pessinus kentinin üzerine kurulduğunu ve yapıların kısmen devşirme malzeme ile çamur sıvalı inşa edildiğini aktarmıştır [133]. 1882 yılında kenti ziyaret eden Karl Humann ise, görünür haldeki arkeolojik alanların bir eskizini hazırlamış (Şekil 3.12), yerleşimde 100 adet yapı bulunduğunu ifade etmiştir [134].

Şekil 3. 11 1882 yılında Humann tarafından çizilmiş harita [134]

3.4 Arkeolojik Alan

Pessinus alanı, Türkiye'nin orta kesiminde, Ankara'nın 127 km güneybatısında, Sivrihisar'ın 15 km güneyinde, Ballıhisar köyü ve çevresinde yer almaktadır. Köy, antik mezarlıkların geniş kalıntılarının bulunduğu sırtlara ve düz yaylalara giden dik yamaçlarla çevrili, derin bir vadide yer almaktadır. Pessinus, 19. yüzyılda gezginler tarafından tespit edilmiş ve burada 1967 ile 2008 yılları arasında Ghent Üniversitesi ve 2014 yılına kadar Melbourne Üniversitesi tarafından arkeolojik araştırmalar yürütülmüştür. Kazılarda antik kentin çeşitli bölümleri ortaya çıkarılmıştır. Bunlar arasında imparatora adanmış bir tapınak (sebasteion); Gallos Nehri'nin güzergahı boyunca 'kanalizasyon sistemi' oluşturan mimari yapılar; ve bir düzineden fazla konut ve mezarlık alanı yer almaktadır [135].

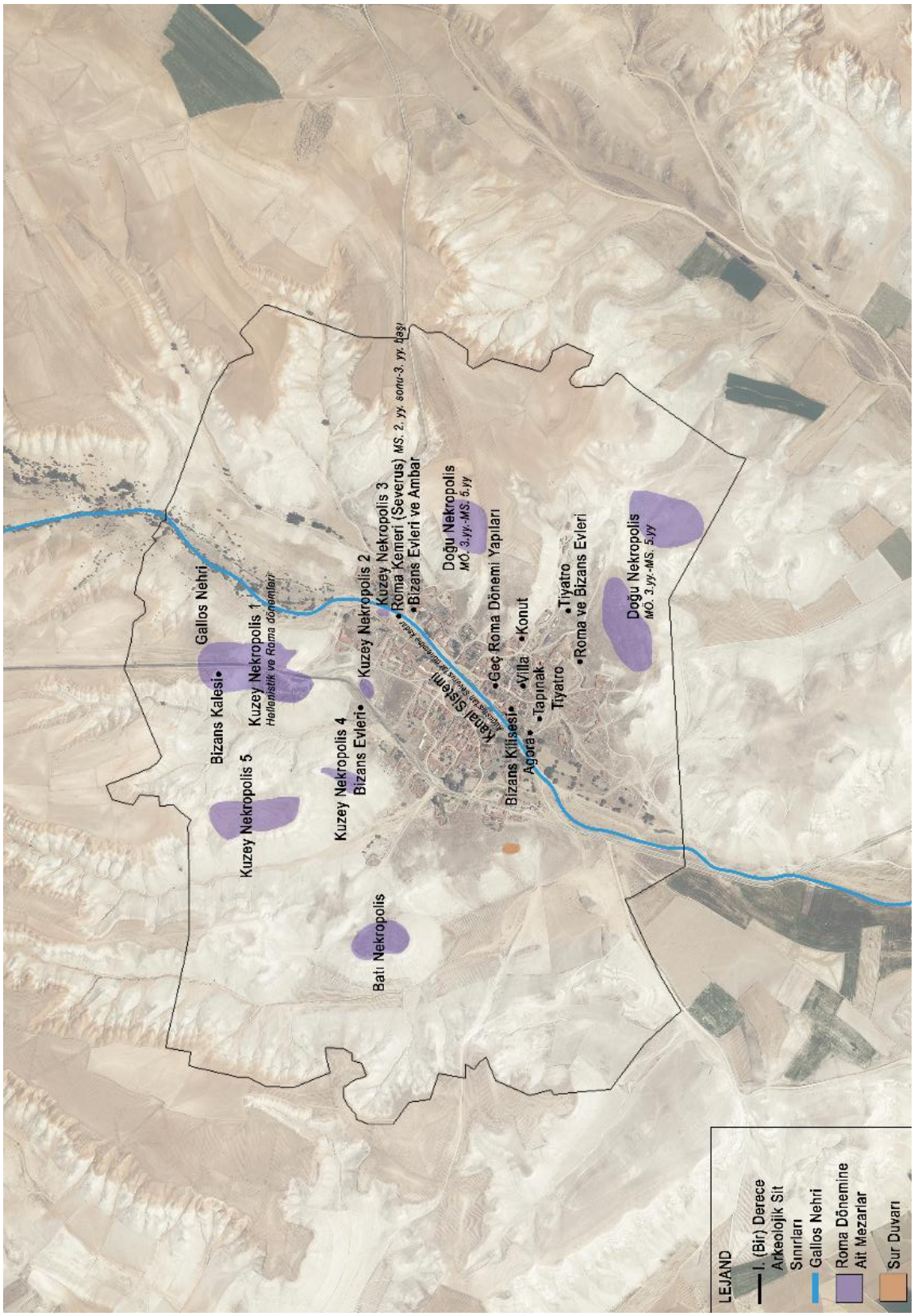
Geniş bir coğrafi ölçekte Pessinus, düz ovalar, alçak tepeler ve sıradağlarla karakterize edilen, kuru bir iklime ve bozkır bitki örtüsüne sahip olan Orta Anadolu'nun yüksek platosunda yer almaktadır. Bu çok geniş bölgenin jeolojisi, ekolojisi ve ikliminde, hatta Pessinus bölgesinin kendisi de dahil olmak üzere çok daha küçük bölgelerde büyük çeşitlilik vardır. Kuzeydoğuda Sivrihisar Sıradağları, batı ve güneyde Sakarya Nehri ile çevrelenen, ortasında Pessinus bulunan arazi, dağlar ile ovalar arasında bir geçiş bölgesi oluşturur. Bu alan, bilim adamlarının edebi ve maddi kanıtları kullanarak sınırlarını çizmeye çalıştığı Pessinus'u kapsamaktadır.

Pessinus vadisinde, yüksek platonun kireçtaşı ve marnlı topraklarının parçalanmasında ve vadilerde çökeltilerin birikmesinde aşındırıcı ve birikimli süreçler açıkça görülmektedir. Kayalıklar aşırı derecede aşınmıştır ve kuru dere yatağının kıyıları boyunca uzanan kalın, katmanlı birikintiler dramatik tortul oluşum olaylarını göstermektedir. Bu koşullar arkeolojik araştırmalara bazı zorluklar getirmektedir. Yüzeydeki eserler topoğrafyaya dağılmıştır ve şehrin daha sonraki Roma ve Bizans evrelerine ait yapısal kalıntılar bile bazen birkaç metre derinlikte çökeltilerin altına gömülmüştür. Roma sonrası dönemde iklim, bitki örtüsündeki değişiklikler ve Genç Dolgu olarak bilinen çökelme olayı, Orta Anadolu'nun fiziksel ve arkeolojik bağlamını uzun ve kısa vadede önemli ölçüde değiştirmiştir [135].

Pessinus'un bölgenin önemli bir idari, ekonomik ve nüfus merkezi olma statüsü Geç Helenistik/Erken Roma döneminde artmıştır. Belki de bu rolü 90 km kuzeydoğudaki Demir Çağı merkezi Gordion'dan ve daha yerel olarak 7 km kuzeydeki Tekören yerleşiminden devralmaktadır. Her ne kadar Pessinus geç antik çağda önemli bir merkez olarak kalsa da, MS 6. yüzyıldan itibaren yakın çevrede Eudoxias (Hamamkarahisar) ve Spaleia/Justinianopolis (Sivrihisar) gibi şehirlerin ve piskoposlukların kurulmasının bu konumu zayıflatmış olabileceği düşünülmektedir. Pessinus'un yaklaşık 60 km güneyinde, önde gelen bir Erken/Orta Bizans merkezi olan Amorion (Hisarköy) yer almaktadır. Amorion'un 7. yüzyılın ortalarından itibaren Anatolikon Theması'nın (Bizans İmparatorluğu'nun yerel idare birimi) askeri karargahı olması, 8. ve 9. yüzyıllarda öneminin artması, Pessinus'un bu dönemde terk edilmesiyle örtüşmektedir [135].

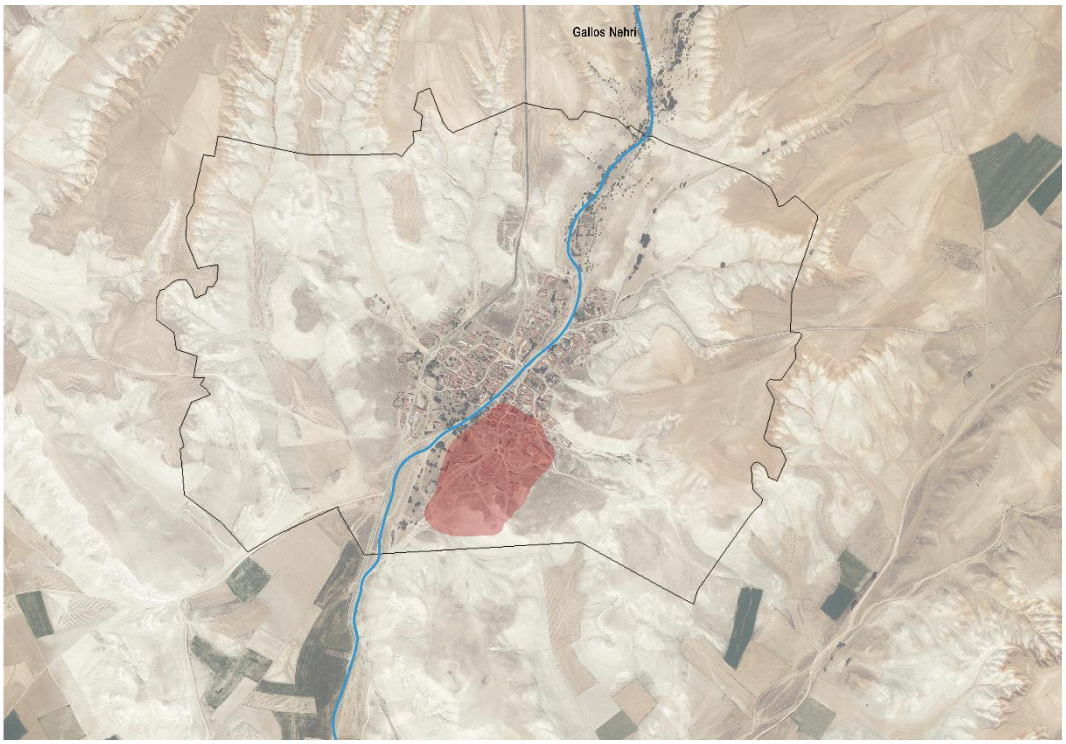
3.4.1 Arkeolojik Yapı Kalıntıları

Pessinus antik dönem yapıları arasında Roma dönemine ait tapınak ve basamaklı tiyatro kompleksi, tiyatro, Bizans dönemine ait kilise ve kale, konut alanları, nekropol alanları, köprüler, sarnıçlar, setler bulunmaktadır (Şekil 3.13), [112]. Pessinus ve çevresinde bulunan ve Roma dönemine tarihlenen yazıtlar, kentin spor salonu, arşiv, hamam ve diğer kamu binalarını barındırdığını ifade etmektedir. Anıtsal yapıların varlığı, modern köyün çevresinde bulunan ya da devşirme malzeme olarak kullanılan mimari detaylardan anlaşılmaktadır [125].

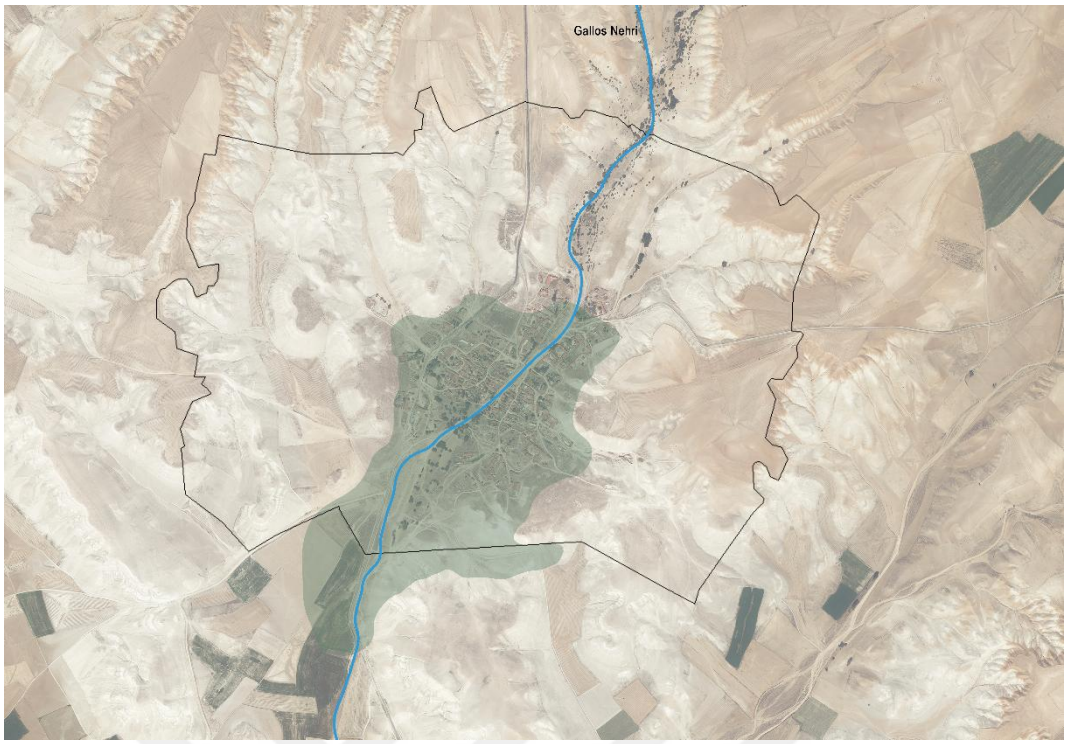
Şekil 3. 12 Ballıhisar'daki arkeolojik alanlar (Yazar tarafından, HGM'nden alınan 2023 yılına ait hava fotoğrafına işlenmiştir)

Melbourne Üniversitesi kazı ekibinin hedeflerinden biri, Pessinus şehrinin sınırlarını belirlemek olmuştur. Demir Çağı, kentin en az bilinen aşamasıdır (Şekil 3.14). Roma ve Bizans'a ait kalıntıların fazlalığı, Helenistik ve Helenistik öncesi döneme ait tabakalara ulaşımı zorlaştırmaktadır. Tapınak alanından seramikler gün yüzüne çıkarılmış, işlevi tespit edilemese de Helenistik öncesine ait olduğu düşünülen zemin ve duvar parçalarına rastlanmıştır. Frig dönemine ait bronz fibula, M.Ö. 6. yüzyıla ait Lidya kapları, hayvan betimlemeleri ile süslenmiş siyah ve kırmızı boyalı kaplar, Tapınak alanındaki buluntuların bazılarıdır [125]. Helenistik öncesi döneme ait buluntu noktaları işaretlenerek bu dönemlerde Pessinus'un yaklaşık boyutu saptanmıştır.

Şekil 3. 13 Demir çağındaki yerleşimin sınırlarına ait bir öneri [125], (Yazar tarafından, HGM'nden alınan 2023 yılına ait hava fotoğrafına işlenmiştir)

Roma kentinin sınırlarını tespit edebilmek için 2010 yılında Pessinus'un yakın çevresinde kapsamlı bir araştırma yapılmış ve arkeolojik buluntular tespit edilerek kentin sınırları belirlenmiştir (Şekil 3.15).

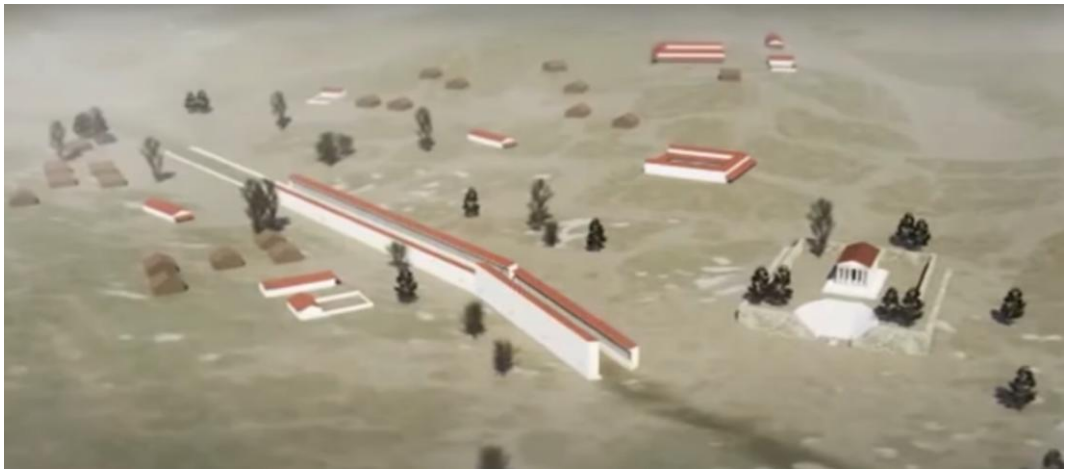
Şekil 3. 14 Roma şehrinin sınırlarına ait bir öneri [125], (Yazar tarafından, HGM'nden alınan 2023 yılına ait hava fotoğrafına işlenmiştir)

Yıllar süren araştırmalara rağmen Pessinus çevresinde sur duvarlarına dair bir iz bulunamamıştır. Topografyanın uygunluğu nedeniyle gözetleme kuleleri tarafından savunulduğu da öne sürülmüş ve manyetometre kullanarak vadinin batı kenarında gözetleme kulesi olabileceği düşünülen bir yapıya rastlanmıştır (Şekil 3.16). Ardından, farklı bir noktada gerçekleştirilen jeofizik çalışmasında, duvarları ve dairesel bir kulesi olan kısmen aşınmış bir tahkimatın varlığı öne sürülmüş ve ilerleyen süreçte yapılan kazılarla doğrulanmıştır. Kalenin amacını tespit edebilmek için kazı çalışmalarının devam etmesi gerekmektedir [125].

Şekil 3. 15 Kentin kuzeydoğusunda yer alan sur duvarından bir kule ve yer radarı görüntüsü [136]

Pessinus yerleşimi hakkındaki bilgiler kısıtlı olup antik alanın büyük bir kısmı modern Ballıhisar yerleşiminin altında yer almaktadır (Şekil 3.17). Kazı ekibine göre, bu durum, antik sokak dokusunu tespit etmeye yönelik jeofizik çalışmalarını da engellemektedir. Alanın güneybatısında ve Tapınak Kompleksi'nin güneyinde manyetometre ve GPR çalışmaları yapılmış olup bir anormallik tespit edilmemiştir. Öte yandan, Pessinus ve çevresi, toprakların manyetik ve dielektrik özelliklerindeki çok düşük kontrast nedeniyle jeofizik araştırma teknikleri açısından verimli ve güvenilir sonuçlar elde edilmesine imkan vermemiştir. İnşaat malzemelerinin yörenin toprağından sağlanmış olması ve bölgenin demir mineralinin düşük olması, bu zorlukları arttırmıştır [125].

Şekil 3. 16 Dr. Angelo Verlinde'nin bulguları sonucu Gent Üniversitesi tarafından hazırlanan "Pessinus'taki İmparatorluk Tapınağı" belgeselinden antik kentin görünümü [137]

3.4.1.1 Tapınak-Tiyatro Kompleksi

Roma Cumhuriyet döneminin önemli yapılarından biri Tapınak-Tiyatro Kompleksidir (Şekil 3.18, Şekil 3.19). M.S. 32 yıllarında Tiber döneminde inşa edilen yapının bulunduğu yerde, Frig veya Helenistik dönemlerde yapılmış başka bir binanın olduğu düşünülmektedir. Tapınak, merkezi Ancyra (Ankara)'da bulunan İmparatorluk kültünün bir Sebasteion'u olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 3. 17 Tapınak-tiyatro kompleksine ait kalıntılar [138]

Şekil 3. 18 Dr. Angelo Verlinde'nin bulguları sonucu Gent Üniversitesi tarafından hazırlanan "Pessinus'taki İmparatorluk Tapınağı" belgeselinden tapınağın görünümü [137]

Tiber veya Claude döneminde tapınağın aşağısında bulunan arazide İyon düzenine sahip revaklı bir meydan düzenlenmiştir. Korint düzenine sahip tapınakta 1. yüzyılın sonu ya da 2. yüzyılın başında bir deprem sonrası gerçekleştirilen onarımın izleri görülmektedir. Bu depremin ardından meydan da yeniden düzenlenmiştir. İlerleyen yıllarda tapınağın tiyatrosu ve tapınağa giden anıtsal merdiven inşa edilmiştir. Tapınağın tiyatrosu üzerinde daha geç devirlere ait evler ve yol kalıntısı

bulunmuş; kazı çalışmaları sırasında tiyatroya ulaşabilmek amacıyla yıkılmıştır. Stoa civarında ise Geç Roma ve Bizans dönemlerinde atölyeler ve evler inşa edilmiştir [123].

3.4.1.2 Kanal Sistemi

Gallos Nehri'ni kontrol altına almak amacıyla August döneminde bir set sistemi inşa edilmeye başlanmıştır. Sistem, August döneminde yapılmış revak; M.S. 2. yüzyıla ait sütun sırası; M.S. 3. yüzyıldan önce yapılmış merdivenler; M.S. 1. ve 3. yüzyılın başında yapılmış ve M.S. 6. yüzyıl sonu veya 7. yüzyıl başında onarıldığı düşünülen set duvarlarından meydana gelmektedir (Şekil 3.20), [123].

Şekil 3. 19 Set sistemine ait farklı noktalardan görünümler

İmparatorluk çağına tarihlenen ve M.S. ilk iki yüzyılda bazı eklemeler yapılan kanal sistemi, şiddetli yağmurun ardından taşan nehri kontrol altına alma amacıyla inşa edilmiştir. Yaklaşık 11-13 metre genişliğindedir ve uzunluğu 500 metreyi aşmaktadır. M.S. 3. yüzyılın ilk çeyreğinde set sisteminin kuzey ucuna inşa edilmiş anıtsal Severus Kemeri, kent merkezini sınırlamaktadır. Günümüzde kemerin

temelleri görülmektedir (Şekil 3.21). Kanalın güney ucunda kazı yapılmamakla birlikte görülen dikdörtgen temeller, güneyde de kuzey uçtakine benzer bir yapı olduğuna işaret etmektedir.

Şekil 3. 20 Set sisteminin kuzey ucundaki anıtsal Severus Kemeri'ne ait kalıntılar

Sistem, kuzeyden güneye doğru gidildikçe karmaşık hale gelen yapı elemanlarından meydana gelmektedir. Üç geçitli kemerin olduğu kısımda basit setler inşa edilmiştir (M.S. 1. yüzyıl ve 3. yüzyıl başı). Daha güney kısımda ise nehrin iki yakasına yedi basamaklı bir set oluşturulmuştur (M.S. 3. yüzyıldan önce). Günümüzde köprünün yer aldığı bu kısım, sonraki dönemlerde bir tür kapatma sistemi ile bölünmüştür.

Güneye doğru kentin merkezine yaklaştıkça her iki kıyıda belli aralıklarla dizilmiş sütun kaideleri ve nehir yatağından yükselen mermer merdivenler görülmektedir. Bu sütun kaideleri, kıyıdaki bir portiko ya da bazilikanın bir bölümünü oluşturmaktadır. Antik kanal, güneyde kent merkezinin ilerisinde aniden batı yönüne doğru kıvrılarak Gallos Nehri'nden ayrılmaktadır. Kanal sisteminin 3. ve 6. yüzyıllarda onarımlar geçirdiğinin tespit edilmesiyle rıhtımların Bizans döneminde de kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gallos Nehri'nin kurak mevsimlerde kurumasıyla birlikte halk, mermer döşeli nehir yatağını kullanılabilmekte ve yatak, birçok Roma kentinde bulunan sütunlu caddelerle benzerlik göstermektedir (Şekil 3.22). Nehirde su olduğu zamanlarda ise insanlar, kıyılardaki yüksek rıhtım setler üzerinde yürümektedir.

Şekil 3. 21 Dr. Angelo Verlinde'nin bulguları sonucu Gent Üniversitesi tarafından hazırlanan "Pessinus'taki İmparatorluk Tapınağı" belgeselinden kanal sisteminin görünümü [137]

Araştırmacılar, tiyatro-tapınak ve agoraya ulaşan sütunlu yürüyüş yolu ile gösterişli bir bütün oluşturan kanalın, nehrin sularını toplayıp taşıma gibi işlevsel bir amaca hizmet etmenin yanısıra törensel bir işleve de sahip olduğunu düşünmektedir. Günümüzde antik kanalın büyük bir kısmı, bir metre kalınlığında çakıl tabakası ile örtülüdür [112].

2009 yılında köyün ortasındaki kuru dere yatağından mermer bir arşitrav ortaya çıkarılmıştır. Arşitravın boyutları, yapının büyük ve heybetli bir yapı olduğunu göstermedir, ancak bu binanın nerede olduğu ve/veya arşitravın şehrin sütunlu caddesi ile bağlantılı olup olmadığı belirsizdir [125].

2011'in başlarında Ballıhisar merkezinin hemen dışında, Gallos Nehri'nin batı yakasından nehir kumu çıkarmak için köylüler tarafından ağır makineler kullanılmıştır. Nehir kıyısının duvarında haçlı bir mermer başlık bulunmuştur. Kiliseye ait olabileceği düşünülmekle birlikte kesin bir kanıya varılamamıştır [125].

3.4.1.3 Büyük Tiyatro

Hadrian tarafından inşa ya da tamir ettirildiği düşünülen büyük tiyatronun (Şekil 3.23) günümüzde sadece caveası görülmekte olup üzerinde herhangi bir taş kalmamıştır [123].

Şekil 3. 22 Büyük Tiyatroya ait cavea (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

3.4.1.4 Bizans Kalesi

Ballıhisar yerleşiminin 300 metre kuzeyinde yer alan tepe Helenistik ve Roma dönemlerinde nekropol olarak kullanılmış; 6. yüzyıl sonrasında surlarla çevrelenerek yerleşim alanına dönüştürülmüştür. Kuzey-güney doğrultusunda yaklaşık 8500 m² alanı kapsayan kale, ev ve işlik gibi birimlerden oluşmaktadır. Yerleşim alanı kalenin kuzey yarısına doğru yayılmıştır [139].

3.4.1.5 Antik Mezar Alanları (Nekropoller):

Gent ekibi yayınlarında Pessinus'u çevreleyen platolarda ve tepelerde yer alan beş nekropol tespit etmiş; Melbourne ekibi ise 2013 yılında yayımlanan çalışmasında on nekropol alanı olduğunu belirtmiştir [125].

Güneydeki nekropolde, ölülerin direkt gömüldüğü mezarlar ile Geç Roma İmparatorluğu Çağı'nın nekropolünde kullanılan stellerle (özellikle kapılı stel) yapılan taş bölmeli (sistli) mezarlar, en erken Roma Çağı'nın sonuna tarihlenmektedir [123].

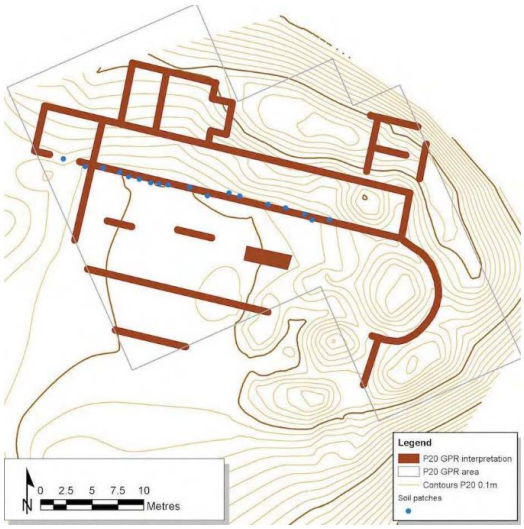
19. yüzyıl gezginleri tarafından akropol olarak nitelendirilen kuzey bölgesi, Helenistik Çağ ve Roma döneminde nekropol olarak kullanılmıştır. Bizans döneminde ise kale ve yerleşim merkezi olarak kullanıldığı düşünülmektedir. M.S. 3. yüzyıla ait bir mezarda değerli süs eşyaları, meşin ayakkabı ve tekstil ürünleri bulunmuştur [123].

3.4.1.6 Ayasofya Kilisesi

Ayasofya Kilisesi'ne ait kalıntılar, Tapınak-Tiyatro Kompleksi'nin doğusunda görülmüş ve parçaları köyün müzesinde sergilenmektedir [123].

3.4.1.7 Diğerleri:

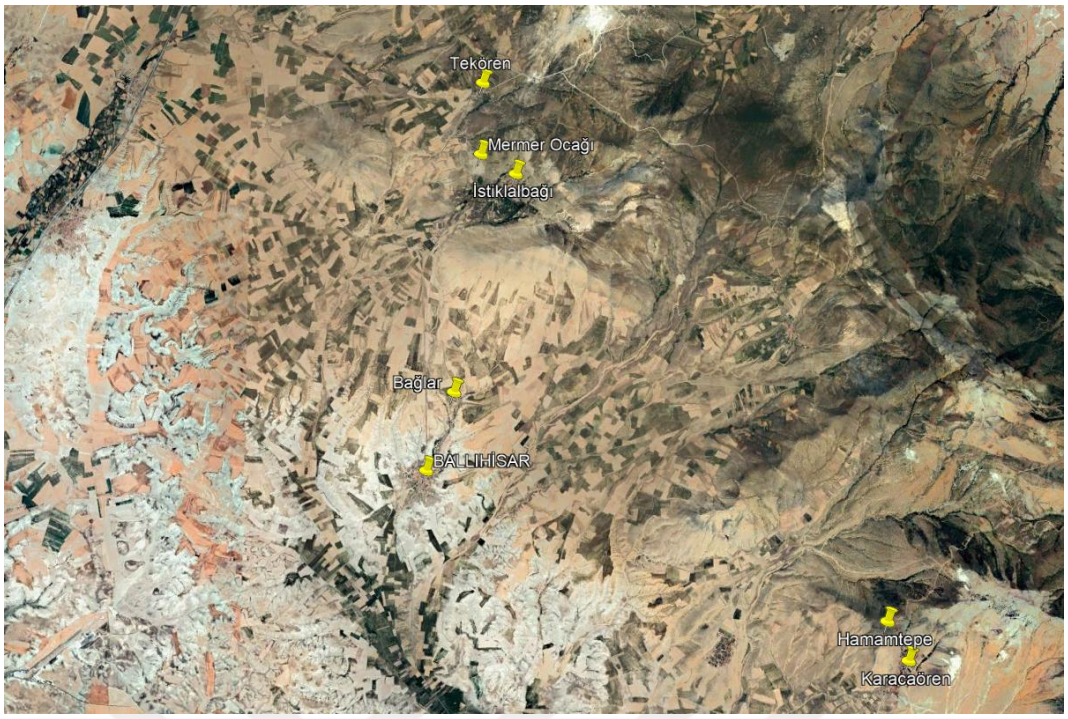
Tapınak alanının kuzeydoğusunda Bizans dönemine ait bir kilise kalıntısı tespit edilmiştir (Şekil 3.23). Geç İmparatorluk döneminden günümüze az sayıda ulaşan eserler arasında, set sisteminin yakınında bir ev grubu; bir dükkan; günümüze ait ilkokul binasının yakınlarında işlevi belirsiz bir bina yer almaktadır [123].

Şekil 3. 23 Yerleşim alanının çevresinde bulunan ve GPR verileriyle elde edilen kilise planı [140]

3.4.1.8 Pessinus Çevresindeki Kazı Alanları

Hem Tekören, Hamamtepe, Karacaören, İstiklalbağı ve Bağlar gibi Pessinus'un yakın çevresindeki alanlarda (Şekil 3.24) hem de daha uzak bölgelerde yüzey araştırmaları ve jeofizik çalışmalar yapılmıştır.

Şekil 3. 24 Pessinus ve çevresindeki kazı alanlarının Google Earth'e ait görünümü

Bu alanlardan biri, Pessinus'un yaklaşık 7,5 km kuzeyinde konumlanan Tekören Köyü'dür. Yerleşim, M.Ö. 8.-6. yüzyıllara ait oda mezar ve basamaklı sunak olmak üzere çok sayıda kayaya oyulmuş Frig anıtına ev sahipliği yapmaktadır (Şekil 3.25).

Şekil 3. 25 Tekören Köyü'nde bulunan basamaklı sunak [140]

Ballıhisar'a yaklaşık 6 km uzaklıkta, İstiklâlbağı köyü yakınlarında, Roma döneminde Pessinus'un tedariki için kullanılan bir mermer ocağı bulunmaktadır.

Taş ocağı, yaklaşık 300 x 300 m'lik bir alanı kaplamaktadır ve mermerin çıkarıldığı çok sayıda çukur içermektedir.

İstiklâlbağı yakınlarında, M.S. 80 civarında inşa edildiği düşünülen bir Roma yolunun izleri görülmektedir. Yolun Amorium'dan Germa'ya ve kuzey-güney doğrultusunda Pessinus'a kadar uzandığı düşünülmektedir. 2010 yılında, Melbourne ekibi yaklaşık 2,2 km'lik dolgulu ve arnavut kaldırımlı yol yüzeyini belgelemiş ve Pessinus ile Tekören arasındaki 7,2 km'lik yolun dört bölümünün haritasını çıkarmıştır. İstiklalbağı yakınındaki bölümleri çok iyi korunmuş durumdadır. Yüzeyinde ve dolgusunda soluk renkli taşlar kullanılmış olup yüzey çakılları yerel mermer, kuvars, kireçtaşı, granit, konglomera vb. karışımıdır. Yüksek bir zeminde yer alan yolun Sivrihisar yakınındaki yaylalardan Ballıhisar yakınındaki kuru vadilere doğru yavaş yavaş indiği ifade edilmiştir [125].

Bir diğer yerleşim yeri ise Pessinus'un yaklaşık 8 km güneydoğusunda, Karacaören Köyü yakınında konumlanan bir tepe noktasıdır (Şekil 3.26). Helenistik döneme tarihlendiği düşünülen sur duvarları ve yapı kalıntıları görülmektedir. Yerleşimin ortasında yağmur suyunu toplamak veya kült ritüellerinde faydalanmak amacıyla kayaya oyulmuş büyük bir havuz veya sarnıç bulunmaktadır.

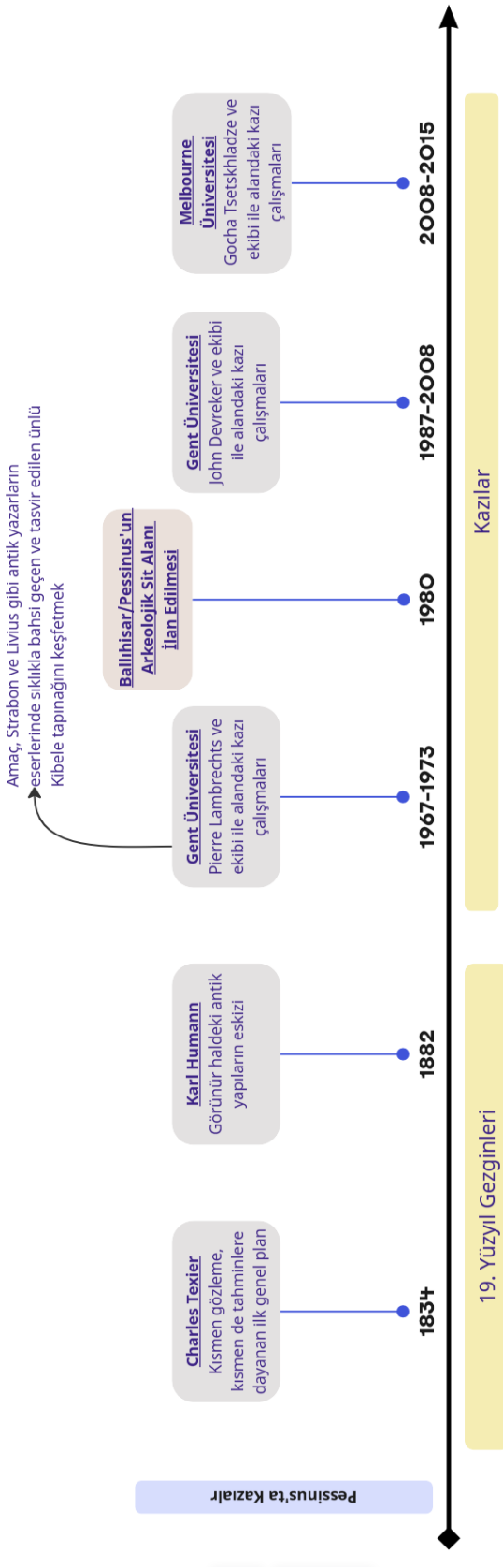

Şekil 3. 26 Karacaören Köyü yakınlarındaki tepenin Google Earth'e ait görünümü

Bağlar, Ballıhisar merkezinin 1,5 km kuzeydoğusunda, yüksek bir platonun yamacında yer almaktadır. Alanda mermerden yapılmış mimari parçalar saptanmıştır. GPR, aralarında sütun temellerinin de bulunduğu çok iyi durumdaki birkaç dikdörtgen binayı ortaya çıkarmıştır. Yapıların büyük ve anıtsal olduğu düşünülmektedir.

3.4.2 Arkeolojik Kazı Süreci

19. yüzyılda gezginler tarafından ziyaret edilmeye başlanan Pessinus'un tarihi ve arkeolojik değerlerine yönelik bilimsel çalışmalara 20. yüzyılın sonlarında başlanmış ve neticede kentin tarihine ilişkin önemli veriler elde edilmiştir (Şekil 3.27). Bu çalışmalar kentin Hitit kültürüyle ilişkisi, Frig kültürü, Helenistik dönemde kent kimliğinin gelişimi ve Roma imparatorluk dönemindeki gelişimi hakkında bilgiler sağlamıştır.

Şekil 3. 27 Alanı ziyaret eden 19. yüzyıl gezginlerinin ziyaretleri ve kazı çalışmaları (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

3.4.2.1 Prof. P. Lambrechts Yönetimindeki Kazılar

Pessinus'taki kazılara 1967 yılında Prof. Pierre Lambrechts ve Belçika Gent Üniversitesi kazı ekibi öncülük etmiştir. Phryg dönemine ve Mater Magna kültünün en eski evresine dair veriler elde etmeyi ve ünlü Kybele tapınağını keşfetmeyi uman ekip, 1967 ile 1973 yılları arasında yedi kazı seferi gerçekleştirmiştir [112]. Ekip, alanın birçok yerinde toplam 17 alan kazmıştır [125].

3.4.2.2 Prof. J. Devreker Yönetimindeki Kazılar

1974 yılında Lambrechts'nin ani ölümünün ardından ara verilen kazı çalışmaları, 1987 yılından 2008 yılına kadar Prof. John Devreker yönetiminde devam etmiştir. Kazı süresince kentin birbirini izleyen yerleşim tabakaları ve yerleşimin kentsel gelişimi hakkında veri toplamak hedeflenmiştir [112]. Kazı ekibinin ana odak noktası Pessinus'un Helenistik, Roma ve Bizans dönemleri ve Tiberius döneminde inşa edildiği düşünülen İmparatorluk Kültü'ne ait tapınak olmuştur [125].

3.4.2.3 Gocha Tsetskhladze Yönetimindeki Kazılar

Ardından çalışmalar, Merbourne Üniversitesi'nden Gocha Tsetskhladze'nin başkanlığında sürdürülmüştür. 2009 yılından itibaren araştırma faaliyetleri, Avustralya Melbourne Üniversitesi adına Prof. Dr. G. R. Tsetskhladze başkanlığında yürütülmüş ve 2015 yılına kadar kesintisiz olarak devam etmiştir [141].

Pessinus'a ait son kazı raporu 2014 yılında yayımlanan 2013 yılı kazı sonuçlarında bulunmaktadır [142]. Bir sonraki yıla baktığımızda 2014 Bakanlar Kurulu Kararlı Yabancı Kazıları listesinde Pessinus kazısı için izin alındığı görülmektedir [143]. Ancak 2015 yılında yayımlanan 2014 yılı kazı sonuçlarında Pessinus'a ait bir rapor bulunmamaktadır [144].

Çalışmaların odak noktası Frig dönemi olmuş, Tapınak Kompleksi'nden başta çanak çömlek olmak üzere buluntular açığa çıkarılmış ve Geç Frig döneminde Pessinus'un orta kesiminde bir tür yerleşimin var olduğu saptanmıştır. Gent Üniversitesi ekibinin kazı alanlarına yenileri eklenmiştir [125].

Melbourne Üniversitesi kazı ekibinde çalışmalar yapan Anderson, Krsmanovic ve Cleary, Gent kazılarının Pessinus hakkında büyük miktarda veri üretmekle beraber yayımlanan bilgi ve raporların yalnızca kazıların yapıldığı alanın izole edilmiş

bölümleriyle ilgili olduğunu; kentin demir çağı kökenleri, Kybele'ye adanmış tapınağın araştırılması ve görünüşte idealize edilmiş bir Greko-Romen şehrinin anlatısal inşası ile meşgul olunduğunu; doğrulama için eski yazılı kaynaklara fazlaca başvurulduğunu düşünerek eleştirmiştir. Dolayısıyla Melbourne ekibi Gent ekibinden farklı bir metodoloji benimseyerek yürüttüğü saha çalışmasında daha geniş bölgede araştırma gerçekleştirmiş ve daha önce belgelenmemiş birçok yeni alanı raporlarına kaydetmiştir [135].

3.5 Yerleşim ve Yakın Çevresindeki Somut Olmayan Miras ve Doğal Miras

Ballıhisar halkının uzun yıllardır sürdürdüğü geleneklerden biri bulgur yapımıdır. Köyün başlıca yetiştirdiği ürünlerden biri olan buğdayın toplanması, köy çeşmesinde yıkanması ve temizlenmesi, evlerin avlularına kurulan kazanlarda kaynatılması, güneş altına serilip kurutulmaya bırakılması ve kurutulan buğdayların bir at tarafından çekilen değirmen taşı ile öğütülmesi, köylüler için yıllardır süregelen ve halkın birlikte gerçekleştirdiği önemli geleneklerden biri olmuştur. Bağlarda kazma, sürme ve budama işlemlerinin yapılması, sarmalık yaprakların ve üzümlerin toplanması, sonbaharda gerçekleştirilen bağ bozumu ve üzümlerin kaynatılarak pekmez yapılması, yaşı dolayısıyla çoğalamayacak hayvanların kesilmesi, kavurma ve sucuk üretimleri ve kemiklerin kurutulması da köy halkının bir arada gerçekleştirdiği ve gelenek haline gelen diğer faaliyetlerdir.

Son yıllarda su kıtlığının artması ile birlikte köylünün ana geçim kaynaklarından biri olan tarım faaliyetlerinin sekteye uğramasından endişelenen köy halkı, yağmur duası etkinlikleri düzenlemeye başlamıştır. Hayvancılık yapan ailelerin davet yemeği için koç ve koyun bağışladığı ve diğer ailelerin de pirinç, yağ, bamya, ekmek ve helva gibi yiyeceklerle destek olduğu etkinlik, köy halkının gönüllü yardımları ile gerçekleştirilmiştir. Yağmur yağan yıllarda da gerçekleştirilmeye devam eden ve bir gelenek halini alan yağmur duası etkinliğinin köy halkı arasında yardımlaşma ve dayanışma ortamı oluşturduğu kayda geçirilmiştir.

Davet yemekleri de köyün gelenekleri arasında önemli bir yer etmiştir. Köy fırınlarında pişirilen ekmekler ve köye ait yöresel yemekler, köylüler tarafından beraberce hazırlanmaktadır. Yemekler, köyün çamaşırhanesine kurulan kazanlarda pişirilmektedir. Köye ait internet sayfasından edinilen bilgiye göre, 2014 yılı

Yağmur Duası Etkinliği'ne ait davet yemeği, bahçesinde üstü kapalı garaj alanı bulunan bir köylünün evinde kurulmuştur. Çevre köylerden insanların ve Ballıhisar dışında yaşayan Ballıhisarlı köylülerin davet edildiği ve duaların eşlik ettiği bu etkinliklerle köylüler, birlik ve beraberliğini kuvvetlendirmeyi amaçlamıştır.

Dini bayramlar da bir arada kutlanmaktadır. Mezarlığa gidip topluca dua okunmaktadır ve bayram namazı ardından köy halkı birbiriyle bayramlaşmaktadır. Köyde genç nüfusun çok olduğu yıllarda genç kızların avlu girişlerindeki kapılara salıncak kurdukları ve mani söyleyerek eğlendikleri kayda geçirilmiştir. Ramazan bayramlarında ise neredeyse her gün camide mevlid okuma amacıyla bir araya gelinmiştir. Ek olarak, yerleşimin güneybatısında konumlanan ve "Harman Yerleri Mevkii" olarak isimlendirilen alanda açık hava etkinlikleri düzenlendiği de söylenmektedir.

Köyde unutulmaya yüz tutmuş geleneklerden biri cenaze yemeğidir. Cenaze evinde, köy halkının pişirdiği yemekler ile sofralar kurulmaktadır ve hep birlikte yenerek ev sahibinin acısı paylaşılmakta, yemek hazırlığıyla uğraşmasının önüne geçilerek ev sahibine destek olunması amaçlanmaktadır.

Köyün geleneksel yemekleri arasında tutmaç ya da diğer adıyla tabak tutmacı, su böreği, kelem (lahana) dolması, arabaşı, bamya çorbası, keşkek, tavada bulgur pilavı, höşmerim ve pırasa dolması yer almaktadır. Hayvancılığın ana geçim kaynaklarından biri olduğu Ballıhisar'da kışa girilirken kesilen hayvanların etlerinden kavurma ve sucuk yapılmaktadır. Kemikleri ise tuzlanıp kurutularak yöresel yemeklere katılmaktadır.

Köyde erkekler genellikle pantolon, gömlek, yelek ve kasket giymektedir. Geçmişte göynek olarak isimlendirilen uzun kollu ve etekli bir çeşit atlet de kullanılmıştır. Kadınlar ise kendi diktikleri yöreye has şalvarlar, yazma, çar olarak isimlendirilen bir tür beyaz namazlık giymektedir. Kış mevsiminde ise yöreye özgü kahverengi atkı olarak nitelendirilen kalın bir örtü kullanmaktadırlar. Düğünlerde ise gelinler, Sivrihisar ilçesine özgü "Sarka" denen, elde işlenen ve elde dikilen ağır ve özel işlemeli yöresel bir kıyafet giymektedir. "Bindallı" denilen tek parça ve işlemeli elbiseler de özel günlerde giyilmektedir.

Koyunların yünlerinden yün çorap örme geleneği ve evlenen gençlere yün yatak ve yorgan yapımı yaygındır. Eğrilen yünler ise kök boya ile boyanarak bu yünlerle elde Sivrihisar kilimi dokunmaktadır ve yeni evli çiftlere hediye edilmektedir [5].

Frig Yolu projesi, bölgeye ait önemli bir gelişmedir. FrigKUM (Frigya Kültür Mirasını Koruma ve Geliştirme Birliği) sponsorluğunda, Hüseyin Sarı liderliğindeki küçük bir ekip tarafından geliştirilmiştir. Frig kültürünün izlerini takip etmek amacıyla oluşturulan bu rota, Friglerin tarih boyunca en etkili oldukları alanları kapsamaktadır. Eskişehir, Kütahya ve Afyon illerinin bir bölümünü içine alan Dağlık Frigya Bölgesi'nin sınırlarıyla birlikte, Frig başkenti Gordion ve Ana Tanrıça'nın kutsal kenti Pessinus da bu rotanın önemli durakları arasında yer almaktadır.

Rota, yürüyüşçülere ve bisikletçilere Frig kültürünü tanıtmak ve bir zamanlar Friglerin kullandığı yollarda güvenli bir yolculuk yapmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Güzergah 506 km uzunluğunda olup uluslararası standartlara uygun olarak işaretlenmiştir. Gordium (Ankara), Seydiler (Afyonkarahisar) ve Yenice (Kütahya) olmak üzere üç başlangıç noktasından oluşan rota, Friglerin odak noktası olan Yazılıkaya'da kesişmektedir. İç Anadolu ve Ege bölgelerini kapsayan coğrafi bir alanda yer almakta olup, Eskişehir, Kütahya, Ankara ve Afyonkarahisar illeri ile bu illere bağlı Seyitgazi, Han, Sivrihisar, Polatlı, Emirdağ, Bayat, İscehisar ve İhsaniye olmak üzere toplam 8 ilçeden geçmektedir [145]. Bölgenin büyük bir kısmı arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir. 2017 yılında milli park ilan Frig Vadisi ve Gordion Antik Kenti, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer almaktadır.

Frig Yolu'nun geçtiği güzergahlardan biri olan Balıkdamı Kuş Cenneti, Eskişehir ili Sivrihisar ilçesinin yaklaşık 40 km güneyinde yer almaktadır. Türkiye'nin önemli sulak alanlarından biri olan bu bölge, göçmen kuşların uğrak noktası olup kuş göçü döneminde yaklaşık 140 kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır. Bölgeye, yöre halkı tarafından balıkların üreme ve yaşam alanı anlamına gelen "Balıkdamı" adı verilmiştir. Sakarya Nehri üzerinde, Ahiler, Kurtşeyh, Ertuğrul ve Yenidoğan köyleri arasında yer alan ve çok sayıda küçük gölet ve büyük sazlıklardan oluşan bu alan, yaklaşık 1470 hektarlık bir büyüklüğe sahiptir [113].

Frig Yolu rotası üzerinde bulunan bir diğer önemli miras ögesi, Kral Yolu'na ait kalıntılardır. Ballıhisar Köyü'nün kuzeyindeki İstiklalbağı ve Tekören köylerinin yakınlarında, Roma yoluna ait iyi korunmuş halde bir kısım bulunmuştur. Kuzey-

güney yönünde uzanan yol, kent ile çevresi arasında insanların, malların ve fikirlerin hareketini kolaylaştıran önemli bir bağlantı oluşturmuştur. Melbourne kazı ekibi, Ballıhisar-Tekören arasındaki güzergahının yaklaşık 2,2 km'lik dolgulu ve arnavut kaldırımlı yol yüzeyini belgelemiş ve toplam 7,2 km'lik güzergahı haritalamıştır. Bu kaydın amacı, Pessinus üzerinden Amorion'a giden kuzey-güney eksenli yolun Ankyra ile Dorylaion (Eskişehir) arasındaki doğu-batı eksenli ana yola bağlandığı yeri; yolun Tekören'i geçtikten sonra doğuya yönelen kısmını; İstiklalbağı'ndaki Roma mermer ocağıyla ilişkisini; yolun Pessinus'a girişini tespit etmektir. Yolun fiziksel nitelikleri, peyzaj düzenlemesi, Pessinus kenti ve çevresi ile ilişkisi de araştırılmıştır [135].

Frigya bölgesine ait somut olmayan kültürel miras ögelerinden en önemlisi, eski Akdeniz dünyası için önemli bir yere sahip olan Kybele, Büyük Ana veya yalnızca Ana olarak bilinen tanrıça kültüdür. İnsanların tanrıçaya tapınımını kanıtlayan somut bulgular, M.Ö. 1. binyılın erken dönemlerinden başlayarak M.S. 5. yüzyılda Roma İmparatorluğu'nda paganizmin sona erdiği döneme kadar uzanmaktadır. Çoğunlukla Yunan ve Roma uygarlıklarına ait edebi eserlerde rastlanmakla birlikte tanrıçanın asıl yurdu Anadolu olup en karakteristik özellikleri burada şekillenmiştir. Kült, Anadolu topraklarından Avrupa, Batı Asya ve Kuzey Afrika'daki Akdeniz kültür havzası olmak üzere geniş bir coğrafyaya yayılmış ve taraftar kitlesi edinmiştir.

Tanrıçanın adına ilk kez M.Ö. 7. yüzyıla tarihlenen Frig yazıtlarında rastlanmış olup Frig dilinde "Matar (Ana)" olarak isimlendirilmiştir. Genellikle tek başına kullanılan sözcük, kimi zaman "dağın" anlamına gelen "kubileya" sıfatıyla beraber de görülmüş ve "dağın anası" olarak ifade edilmiştir. Yunan Uygarlığı'nda "Meter (Ana)" haline gelmiş; Roma dünyasında ise "Magna Mater (Büyük Ana)" a dönüşmüştür. "Mater Deum Magna Idaea (Tanrıların İdalı Büyük Anası)" olarak da nitelendirilmiştir. Bu ünvanlara ek olarak tanrıça, Yunanistan ve Roma'da genellikle Frig dilindeki "kubileya" sıfatından türetilen Kybele ya da Cybele adıyla anılmıştır. Bu özel isim, edebi eserlerde yaygınca benimsenmiş; ancak, övgü ya da adak yazıtı türündeki dinsel metinlerde kullanılmamıştır [122].

Nasreddin Hoca, bölgeye ait bir diğer somut olmayan miras ögesidir. Nasreddin Hoca'nın 1208 yılında Eskişehir'in Sivrihisar ilçesine bağlı ve daha sonra Nasreddin Hoca Köyü olarak anılmaya başlanan Hortu Köyü'nde doğduğu kabul

edilmektedir. Günümüzde Nasreddin Hoca'yı sahiplenen Sivrihisar ilçesi ile Konya'nın Akşehir ilçesinde, her yıl Haziran ayında Nasreddin Hoca Festivali düzenlenmektedir [146].

Çevredeki yerleşim alanları, Ankara (Ankyra), Yassıhöyük (Gordion), Yunus Emre Köyü (Sarıköy), Sivrihisar, Yazılıkaya (Midas Şehri), Seyitgazi (Nakoleia), Eskişehir (Dorylaion), Kütahya (Kotiaion), Afyon (Akroinos), Hisarköy (Amorium) olarak sıralanmaktadır. Ballıhisar Köyü'nün bağlı olduğu Sivrihisar ilçesi, UNESCO Miras Listesi'ne dahil edilen Sivrihisar Ulu Cami, Surp Yerortutyun Ermeni Kilisesi, Zaimağa Konağı, Alemşah Kümbeti gibi anıtsa yapıları barındırmaktadır.

3.6 Bölüm Değerlendirmesi

Pessinus, Ana Tanrıça'nın kült merkezi olarak Orta ve Batı Anadolu'da Demir Çağı'nda tapınım gören ve Roma Cumhuriyet'in son dönemleri ile ve İmparatorluk döneminin erken yıllarında popülaritesi yeniden canlanan bir kent olarak edebi bir gelenekle ünlenmiştir. 19. yüzyılda gezginler tarafından tespit edilmiş ve burada 1967 ile 2008 yılları arasında Ghent Üniversitesi ve 2014 yılına kadar Melbourne Üniversitesi tarafından arkeolojik araştırmalar yürütülmüştür. Kazılarda antik kentin çeşitli bölümleri ortaya çıkarılmıştır. Bunlar arasında imparatora adanmış bir tapınak (sebasteion); Gallos Nehri'nin güzergahı boyunca 'kanalizasyon sistemi' oluşturan mimari yapılar; ve bir düzineden fazla konut ve mezarlık alanı yer almaktadır.

Antik kent, 1967 yılından itibaren gerçekleştirilen kazılarda açığa çıkarılan eserlerin korunması amacıyla 1980 yılında I. Derece Arkeolojik Sit ilan edilmiştir. Bu tarihten itibaren köy halkı, nüfusun artması halinde ihtiyaç duyduğu yeni yapıları inşa edememiş ve binalardaki insan ya da dış etken kaynaklı bozulmaları onaramamıştır. Yapılar, günümüzün ihtiyaçları doğrultusunda çağdaş teknoloji ve yöntemlerle korunamamış ve altyapı hizmetlerine erişememiştir. Bu etkenler, köy halkının Ballıhisar'dan dışarıya göçmesine neden olmuştur. 2024 yılına gelindiğinde köy nüfusu gençler başta olmak üzere büyük oranda azalmıştır. 50 yıl öncesine kadar ortalama 110 civarında ilkokul öğrencisi var iken günümüzde sadece 2 öğrenci kalmıştır. Ek olarak arazi çalışması sırasında elde edilen bilgiye göre bir kısım köylü, Ballıhisar köyünün bağlı olduğu Sivrihisar ilçesine taşınarak

Ballıhisar'ı, tarım ve hayvancılık faaliyetlerini devam ettirme amacıyla, dönemsel olarak ziyaret etmektedir.

Köy halkı, Pessinus Antik Kentine ait arkeolojik kalıntıların köyün yaşantısına ve geleceğine bir değer olarak yansıtılmadığını düşünmektedir. Aksine, antik kentin keşfedilmesi ve alanın I. Derece Sit ilan edilmesiyle birlikte köy yaşamı zarar görmeye başlamıştır [5].

Bulgur yapımı, etlerin kesilmesi ve hazırlanması, pekmez yapımı, bayram kutlamaları, davet yemekleri ve cenazeler gibi Ballıhisar'ın gelenek ve görenekleri incelendiğinde halkın başlıca geçim kaynakları olan tarım ve hayvancılığın etkisi açıkça görülmektedir. Tarım ürünlerinin ve besi hayvanlarının et ve kemiklerin elde edilmesi ve tüketilecek son ürün haline getirilmesi, her sene bir gelenek halini alarak devam ettirilmiştir. Öte yandan, son yıllarda başta gençler başta olmak üzere nüfusun büyük oranda azalmasıyla birlikte, bahsi geçen gelenek ve göreneklerin sürdürülmesi zorlaşmaya başlamış ve bir kısmı unutulmaya yüz tutmuştur.

4
BALLIHİSAR KÖYÜ YERLEŞİM DOKUSU VE ÖZELLİKLERİ

Ballıhisar Köyü, yüzyıllar boyunca yerleşim olma özelliğini korumuş ve birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Arkeolojik kültür varlıkları ve kırsal mimari mirası ile bu katmanları bünyesinde barındıran köy, günümüzde bu özelliklerini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyadır. Çalışma kapsamında yapılacak tespit ve belgeleme çalışmaları, bu yok oluşun önlenmesine yönelik çağdaş koruma kavramları ışığında bir öneri getirmeyi ve bir arşiv niteliği taşımayı hedeflemektedir.

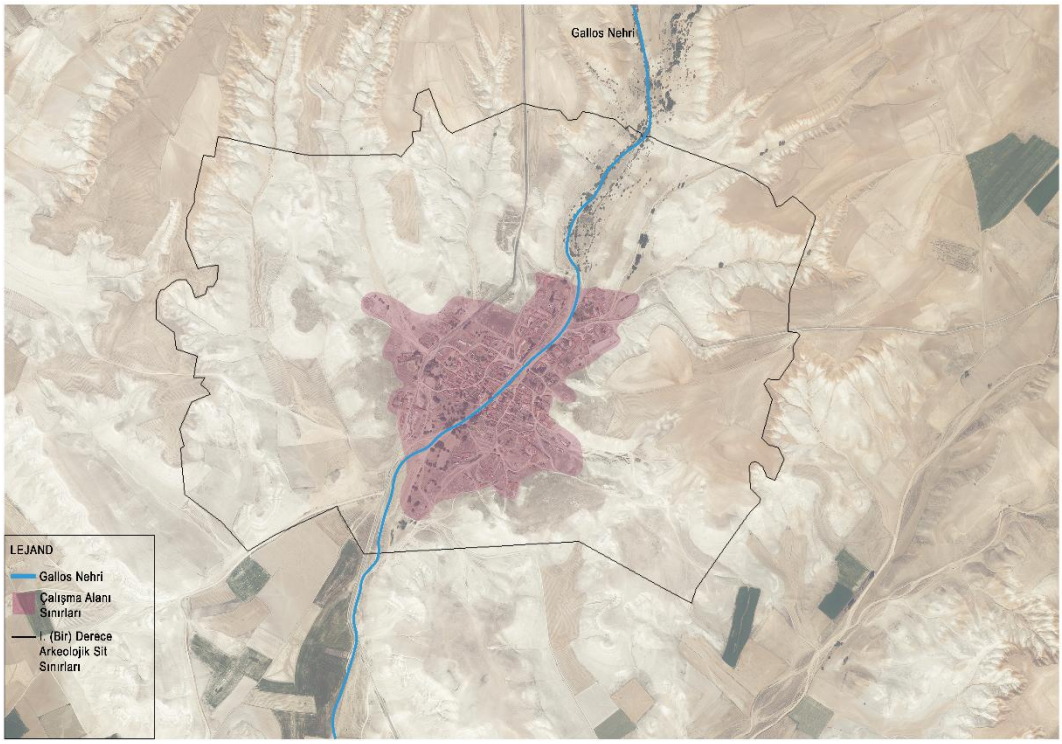
4.1 I. Derece Arkeolojik Sit Alan Sınırı ve Çalışma Alanının Tanımı

Eskişehir İli, Sivrihisar İlçesi, Ballıhisar Mahallesinde yer alan Pessinus Antik Kenti, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 15.11.1980 tarih ve A.2496 sayılı Kararı ile tescillenmiş ve I. Derece Arkeolojik Sit ilan edilmiştir. Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 15.06.2011 tarih, 4988 sayılı kararı ile sınırları güncellenmiştir.

08.12.2012 tarih ve 1988833 sayılı yazı ile Pessinus Antik Kenti I. Derece Arkeolojik Sit sınırlarının kadastral haritaya aktarılması istenmiştir. Eskişehir Kadastro Müdürlüğü Uzmanları, 30.12.2021 tarih ve 3581370 sayılı yazı ile kadastral sınırları aktarmıştır. 23.02.2022 tarih ve 10459 sayılı karar ile Pessinus Antik Kenti I. (Bir) Derece Arkeolojik Sit sınırlarının aktarıldığı güncel kadastral sit krokisi uygun bulunmuş ve sit sınırları içerisinde güvenlik önlemlerinin ilgili kurumlarca alınmasına ve kuruldan izinsiz herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verilmiştir (Şekil I.1).

05.11.1999 tarih ve 658 nolu "Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanım Koşulları" başlıklı ilke kararına göre bu alanlarda, bilimsel amaçlı kazılar haricinde hiçbir kazı yapılamamaktadır. Taş ve maden ocakları açılamamaktadır. Ancak zorunluluk halinde koruma kurulu izniyle alt yapı uygulamalarına izin verilmektedir. Sınırlı mevsimlik tarım faaliyetlerinin dışında tarım faaliyetleri yapılamamakta ve yeni tarımsal alanlar açılamamaktadır. Ören yerlerinde yapılacak gezi yolu ve meydan düzenlemesi, açık otopark, tuvalet, bilet gişesi, bekçi kulubesi gibi ünitelerin eklenmesi için koruma kurulundan izin alınması gerekmektedir [147].

Şekil 4.1'de görüldüğü gibi, Pessinus Antik Kenti I. Derece Arkeolojik Sit sınırları içinde bulunan yapılar, çalışma alanı olarak seçilen bölgeyi oluşturmaktadır.

Şekil 4. 1 I. derece arkeolojik sit sınırları ve çalışma alanının konumu

4.2 Çalışma Alanındaki Mevcut Fiziksel Yapı Analizleri

İç Anadolu Bölgesi'ndeki yerleşim merkezleri genellikle cami, köyodası ve çeşme gibi yapılarla bakkal, kahvehane gibi dükkânların bulunduğu bir çekirdek bölge etrafında kurulmuştur. Bununla birlikte, köylerin kuruluşu ve gelişimi süresince genellikle bir planlama ya da tasarım söz konusu değildir; yerleşim, zaman içerisinde çeşitli ihtiyaçlar neticesinde şekillenmiştir.

Ballıhisar Köyü’nde 45 ada ve 221 parselde yerleşim bulunmaktadır. Ballıhisar'ın ortasından geçen Gallos Nehri, yerleşimi ikiye bölmekte ve geleneksel kırsal dokusunun temel özelliklerinden birini oluşturmaktadır. Köyün merkezindeki bir köprü ile iki kısım birbirine bağlanmaktadır. Ancak, karşı tarafa geçiş, şiddetli yağmur olmadığı sürece kuru olan nehir yatağından da sağlanabilmektedir. Yerleşim, topoğrafik yapıdan etkilenerek kuzeydoğu-güneybatı ekseninde organik bir biçimde gelişim göstermiştir (Şekil 4.2).

Şekil 4. 2 Ballıhisar köyü uydu görüntüsü, 2022 (Harita Genel Müdürlüğü’nden alınmıştır)

Ballıhisar'ın fiziksel yapısının değerlendirilmesinde, köyün özgün dokusunu oluşturan geleneksel yapıların tespitine yönelik analizler yapılmıştır. Evler, avlu-bahçe gibi açık alanlara sahip olup sokaklar moloz taş duvarlar ile sınırlanmaktadır. Konuta ait açık alanlar içerisinde konutların ek yapıları ve kuyu gibi elemanlar yer almaktadır. Kentsel Rölöve paftasında yapıların konumları, çatı biçimlenişleri ve malzemeleri belirtilmiş; arkeolojik alanlar, yeşil alanlar, kalıntılar işlenerek vaziyet planı oluşturulmuştur. Yapılı alanın açık alana oranı, Yapılı Alan - Açık Alan Analizi'nde görülmektedir. Geleneksel yapılar ile yeni yapıların malzemeleri ve yapım sistemleri, Yapım Sistemi ve Malzeme Analizi'nde incelenmiştir. Köyün I. Derece Sit ilan edilmesi nedeniyle yapılara onarım yapılamaması, geleneksel

yapılarda bozulma meydana getirmiştir. Bu nedenle Yapısal Durum analizi gerçekleştirilmiştir. Tüm bu analizler ile Ballıhisar'ın özgün dokusunun günümüzdeki durumu, arkeolojik alanlar ile ilişkisi ve uğradığı değişimler tespit edilmiştir.

4.2.1 Kentsel Rölöve

Kentsel rölöve çalışmasında, yerleşimin sokak dokusu, yapıların konumları ile bahçe ve avlu kullanımları, çatı biçimlenişleri ve çatı malzemeleri, arkeolojik kalıntıların konumları, yol döşemeleri ve açık alan elemanları görülmektedir (Şekil C.1, Şekil C.2, Şekil C.3, Şekil C.4, Şekil C.4, Şekil C.6).

4.2.2 Yapılı Alan – Açık Alan Analizi

Analizde yapılı ve açık alanlar ifade edilmiştir (Şekil B.5). Bahçe veya avluya dönük bir yaşamın görüldüğü yerleşimde açık alanlar, köyün önemli bir kısmını oluşturmaktadır (Şekil C.7, Şekil C.8).

4.2.3 Açık Alanlar Analizi

Çalışma alanındaki açık alanlar kamusal ve özel kullanımlı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kamusal kullanımlı açık alanlar mezarlık, arkeolojik alan, yeşil alan/park, mera ve boş parsel; özel kullanımlı açık alanlar ise parsel içi açık alan/avlu, bahçe/tarım alanı, harman yeri ve boş parsel olarak sınıflandırılmıştır (Şekil C.9, Şekil C.10).

4.2.4 Özgün İşlev Analizi

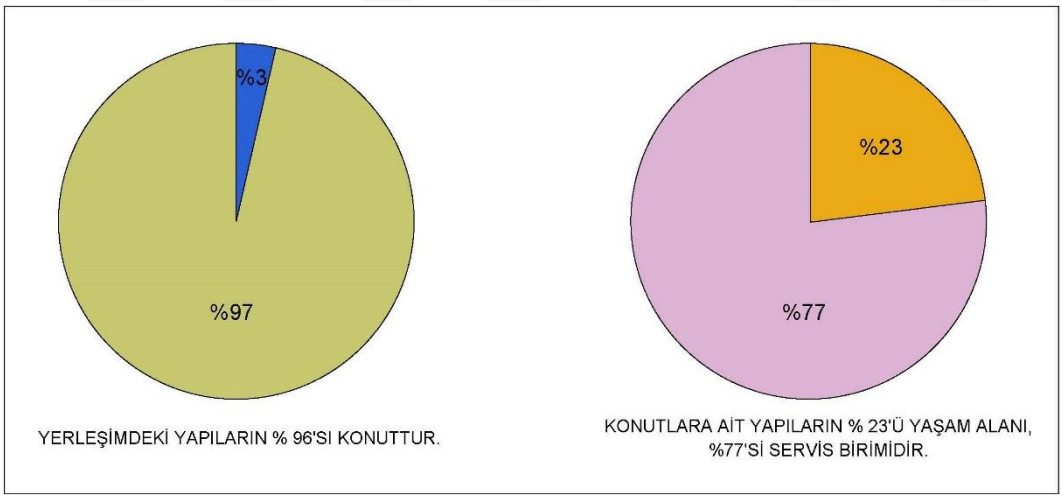
Çalışma alanındaki parsellerin büyük çoğunluğunda, bahçe çevresinde gelişim gösteren yaşam alanları, ahır ve depo gibi hizmet birimleri bulunmaktadır. Bahçe etrafında gelişen birimler, yaşam alanları ve servis birimleri olmak üzere iki ana başlık altında sınıflandırılmıştır. Sürekli yaşanan alanlar, yaşam alanı olarak sınıflandırılmıştır. Köy halkı tarafından yumaklık ve örtme olarak isimlendirilen ve mutfak işlevine sahip mekanlar ile depo, garaj ve helalar servis birimidir. Saman, ekin ve tarım faaliyetleri için kullanılan araç gereçlerin saklanması amacıyla kullanılan mekanlar ve kilerler, depo olarak nitelendirilmiştir (Şekil C.11, Şekil C.12).

Bahçe etrafındaki birimler incelendiğinde, sürekli yaşanan birimler, pencere boyutlarının servis birimleri ile kıyaslandığında büyüklüğü; açıklığın fazla olduğu

cephelerde ahşap karkas sisteminin kullanımı; baca varlığı gibi kriterler gözetilerek ve yerleşime hakim tipolojiler ile kıyaslanarak tespit edilmiştir. Birçok bahçeye girilememesi nedeniyle mutfakların tespiti zorlaşmıştır. Sürekli yaşanan mekanlar dışında bacası olan yapılar mutfak olarak nitelendirilmiştir. Öte yandan, bazı parsellerde mutfaklar ayırt edilememiş; servis birimleri ile benzer yapım sistemi ve malzeme kullanımına sahip olduğu için servis birimi sınıfına dahil olmuştur.

Yerleşimde yapılan özgün işlev analizi sonucunda, 693 yapıdan 673'ü bahçe çevresinde konumlanmış konutlar ve servis birimlerinden oluşmaktadır (Şekil 4.3). Ek olarak yerleşimde Müze ve Kazı Araştırma Merkezi, ilkokul ve ortaokul binaları, cami, sağlık ocağı, çamaşırhane, dükkan, un değirmeni, selektör binası, köy kahvesi-muhtarlık ve iki adet akaryakıt istasyonu binası bulunmaktadır.

Okul binaları, sağlık ocağı, benzin istasyonuna ait binalar, dükkanlar atıl durumdadır. Un değirmeni kısmen yıkılmıştır. Müze ve Kazı Araştırma Merkezi ise güvenlik personelinin kullanımına ayrılmıştır. Geçmiş yıllarda yöre sakinleri tarafından sıklıkla kullanılan çamaşırhane, günümüzde nadiren kullanılmaktadır. Eski işlevlerini kaybeden yapılardan bir kısmı bahçe içerisinde depo olarak kullanılmakta iken bazıları ise atıl kalmıştır.

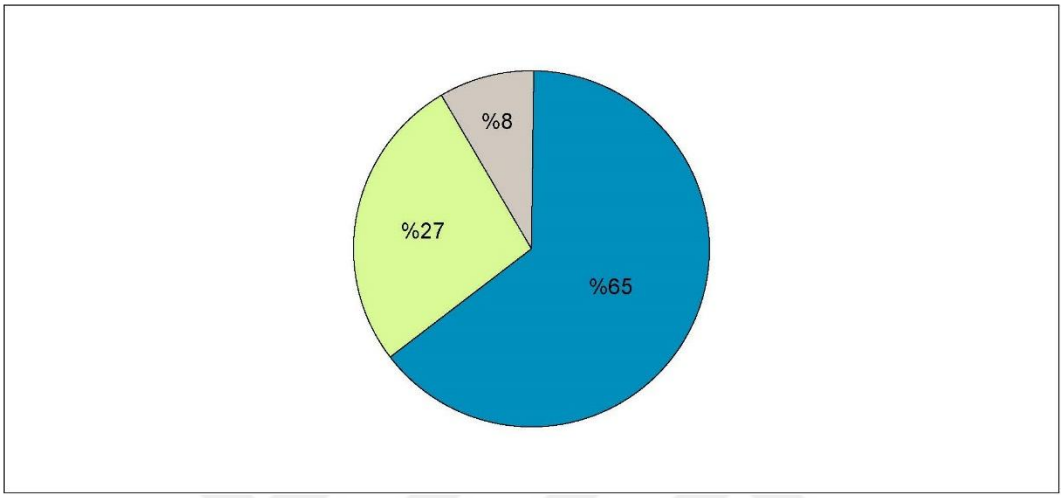
Şekil 4. 3 Yapılı ve açık alan oranlarını gösteren grafik

4.2.5 Kullanım Durumu Analizi

Köydeki yapılar boş, dönemlik ve sürekli kullanılan olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır. Yerleşimdeki yapılar incelendiğinde, harabe haline gelen ve taşıyıcı sisteminde yoğun hasar görülen terk edilmiş yapılar, "boş" olarak sınıflandırılmıştır. Dönemlik olarak kullanılan yapılar bulunmakla birlikte tespit

edilememiş; dolayısıyla dönemlik ve sürekli kullanılan birimler tek bir kategoriye alınarak “dolu” olarak nitelendirilmiştir (Şekil C.13, Şekil C.14).

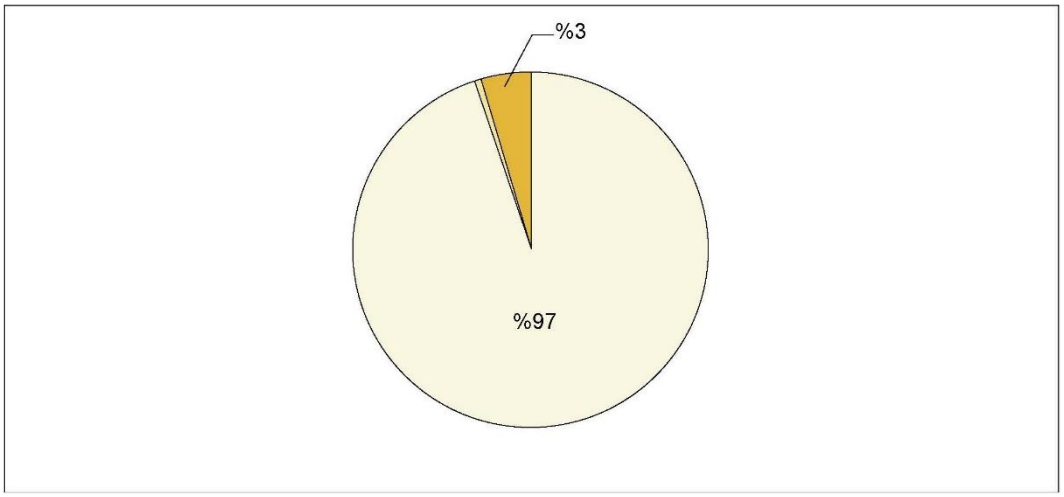
Kullanım durumu analizi kapsamında çalışma alanında incelenen 686 yapının 444'ü dolu ya da dönemlik olarak kullanılmaktadır. 184'ü boş olup, 58'i ise tespit edilememiştir (Şekil 4.4).

Şekil 4. 4 Kullanım durumu oranlarını gösteren grafik

4.2.6 Kat Adedi Analizi

Çalışma alanındaki yapıların %97’si tek katlı, %3’ü ise iki katlıdır (Şekil 4.5, Şekil C.15, Şekil C.16).

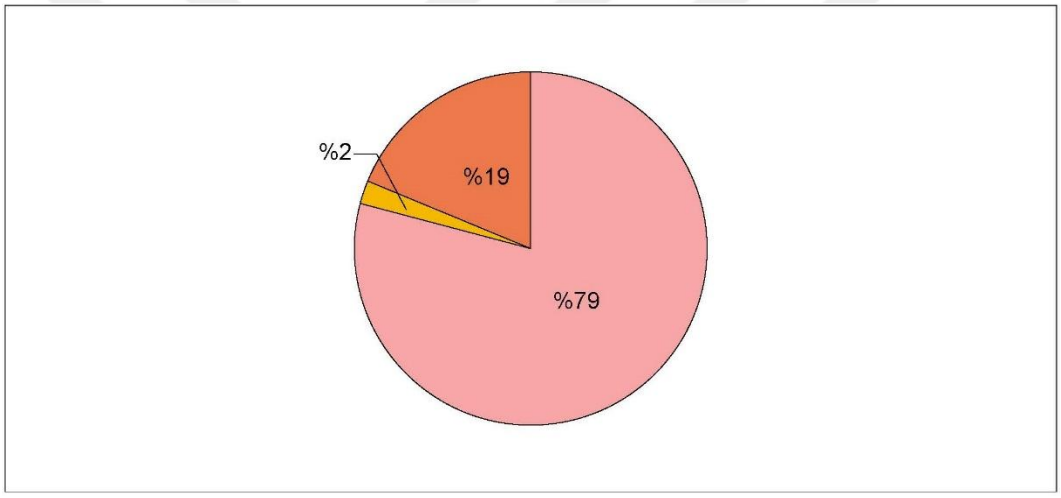

Şekil 4. 5 Kat adedi oranlarını gösteren grafik

4.2.7 Taşıyıcı Sistem ve Malzeme Analizi

Cephesi sıvalı olan yapılarda, taşıyıcı sistem ve malzemenin görülemediği durumlarda, sıva kaybı olan benzer yapılar dikkate alınarak analoji yapılmıştır. Yerleşimin bahçeli yapılardan oluşması nedeniyle bahçesine girilemeyen ve sokaktan görülemeyen yapıların yapım tekniği tespit edilememiştir (Şekil C.17, Şekil C.18).

Çalışma alanında taşıyıcı sistem ve malzeme analizi kapsamında incelenen 632 yapıdan 499'u yığma moloz taş, 1'i yığma dolu tuğla, 1'ı yığma kesme taş ve dolu tuğla, 12'si moloz taş dolgulu ahşap karkas, 119'u ise yığma moloz taş yapılarda açıklığı çok olan cephede ahşap karkas kullanılan karma sistemli yapılardır (Şekil 4.6).

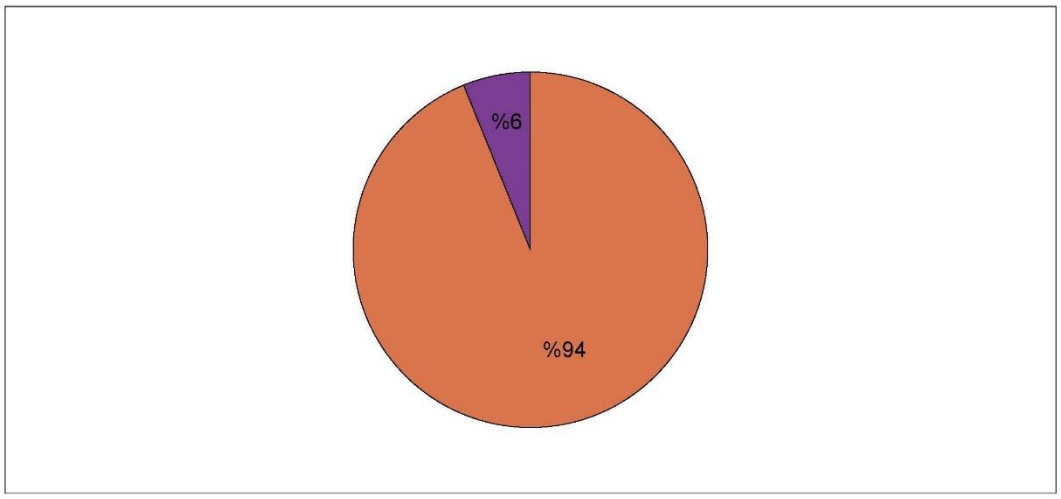

Şekil 4. 6 Taşıyıcı sistem ve malzeme oranlarını gösteren grafik

4.2.8 Geleneksel Yapı – Yeni Yapı Analizi

Hava fotoğrafları incelenerek 1975 yılı sonrasında inşa edildiği tespit edilen yapılardan geleneksel yöntemler kullanılarak inşa edilenler, sonradan eklenmiş birim olarak değendirilmemiş; özgün birim olarak sayılmıştır. Öte yandan, çağdaş delikli tuğla ya da briket kullanılarak inşa edilen yapılar, sonradan eklenmiş birim olarak değerlendirilmiştir (Şekil C.19, Şekil C.20).

Çalışma alanında geleneksel yapı-yeni yapı analizi kapsamında incelenen 685 yapıdan 643'ü geleneksel, 42'si ise yenidir (Şekil 4.7).

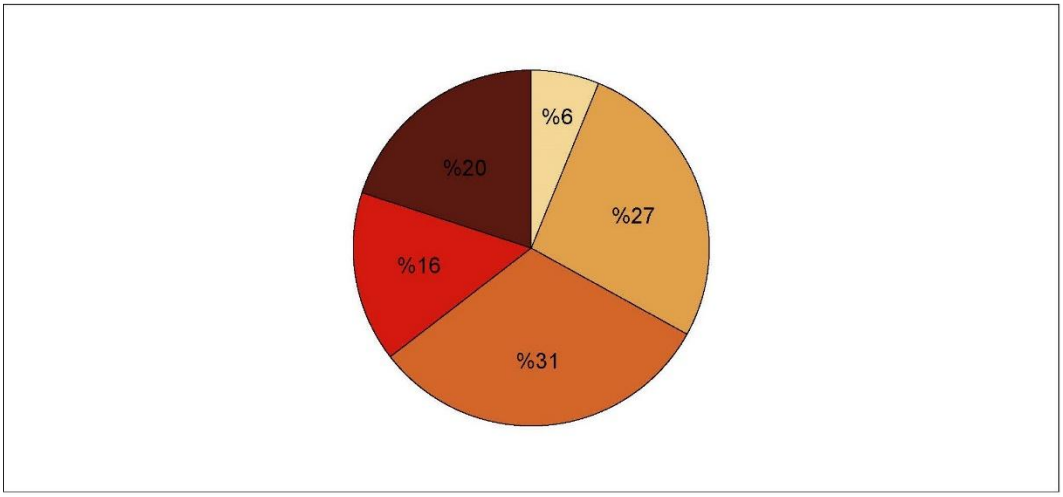
Şekil 4. 7 Geleneksel yapı – yeni yapı oranlarını gösteren grafik

4.2.9 Yapısal Durum Analizi

Yapısal durum incelenirken yapılar, strüktür ve malzeme açısından iyi durumda ancak bitim malzemesinde basit problem olanlar; yapısal probleme sahip olmayıp yüzeyde ve/veya elemanlarda bozulma olanlar; hafif yapısal problemler ve/veya yüzey ve dolgu malzemesinde bozulma olanlar; ağır yapısal problemler, ciddi malzeme bozulmaları, görünür yapısal bozulmalara sahip olup yıkılmayanlar; kısmen/büyük oranda yıkılmış olanlar olmak üzere beş kategoride sınıflandırılmıştır. Yapılarda terk ve/veya bakımsızlık sonucu özgün sıva kaybı, bu analizde ele alınmıştır (C.21, C.22).

Çalışma alanındaki yapıların bahçe çevresinde yer alması ve bazı bahçelere erişim sağlanamaması, tüm yapıların incelenmesine engel olmuştur. Bu durum, değerlendirmenin kapsamını sınırlamıştır.

Yapısal durum analizi kapsamında incelenen 850 yapıdan 52'si strüktür ve malzeme açısından iyi durumda ancak bitim malzemesinde basit problemli; 230'u yapısal probleme sahip olmayıp yüzeyde ve/veya elemanlarda bozulma görülen; 267'si hafif yapısal problemler ve/veya yüzey ve dolgu malzemesinde bozulma görülen; 131'i ağır yapısal problemler, ciddi malzeme bozulmaları, görünür yapısal bozulmalaa sahip olup yıkılmamış; 170'i ise kısmen/büyük oranda yıkılmış yapıdır (Şekil 4.8).

Şekil 4. 8 Yapısal durum analizi oranlarını gösteren grafik

4.2.10 Özgünlük Durumu Analizi

Ballıhisar'da görülen niteliksiz müdahaleler, özgün strüktürlü duvarların delikli tuğla veya briket kullanılarak yeniden örülmesi ve/veya kısmen onarılması; çimento esaslı sıva kullanımı; özgün kapı ve pencere boşluklarının farklı malzemelerle kapatılması; özgün ahşap kapıların değiştirilmesi; özgün ahşap pencere doğramalarının pvc ile değiştirilmesi; yıkılan bacaların çağdaş delikli tuğla ile yeniden örülmesi; metal çatı kaplaması kullanımı; özgün kullanımda olmayan sundurma eklenmesi olarak sıralanabilir (C.24, C.25, C.26).

Niteliksiz müdahale görmemiş olmakla birlikte terk veya bakımsızlık sonucu taşıyıcı sistemi hasar gören yapılar, özgünlüğü korunmuş olarak değerlendirilmiş olup hasar durumu, yapısal durum analizinde ifade edilmiştir.

Geleneksel yapılara ait özgünlük durumu, taşıyıcı sistem ve malzeme, cephe, kütle ve plan olmak üzere dört başlık altında incelenmiş ve bahsi geçen niteliksiz müdahaleler dikkate alınarak sınıflandırılmıştır. İncelenen yapılardan, özgünlüğünü kısmen yitirmesine yol açan niteliksiz müdahalelerin fazla olduğu ve korunmuş niteliklerin kalmadığı örnekler, "özgünlüğünü yitirmiş" olarak kategorize edilmiştir.

Tablo 4. 1 Özgünlük durumu analizi

Niteliksiz Onarım	Taşıyıcı Sistem/Malzeme	Cephe	Kütle	Plan
Özgün strüktürlü duvarların delikli tuğla veya briket kullanılarak yeniden örülmesi	Özgünlüğünü yitirmiş	Özgünlüğünü yitirmiş	-	-
Özgün strüktürlü duvarların delikli tuğla veya briket kullanılarak "kısmen" onarılması	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	-	-
Çimento esaslı sıva kullanımı	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	-	-
Özgün pencere ve kapı boşluklarının kapatılması	Moloz taş ile dolgu: özgünlüğü korunmuş Çağdaş delikli tuğla ve/veya çimento esaslı sıva kullanımı: özgünlüğü kısmen yitirmiş / özgünlüğünü yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş / Özgünlüğünü yitirmiş	-	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş
Özgün pencere ve kapıların değiştirilmesi	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	-	-
Yıkılan bacaların çağdaş delikli tuğla ile yeniden örülmesi	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	-	-
Metal çatı kaplaması kullanımı	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	-	-
Özgün kullanımda olmayan metal levha sundurma eklenmesi	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş	Özgünlüğünü kısmen yitirmiş

Taşıyıcı sistem ve malzemelerinin özgünlük durumu incelenirken yapılar, özgün taşıyıcı sistem ve malzeme korunmuş; özgün taşıyıcı sistem ve malzeme kısmen korunmuş; özgün taşıyıcı sistem ve malzeme korunmamış; tespit edilemeyenler olmak üzere dört kategoride sınıflandırılmıştır.

Taşıyıcı sistem ve malzemelerin özgünlük durumu incelenirken, niteliksiz müdahaleler arasında yer alan "özgün pencere ve kapı boşluklarının kapatılması" dikkate alınmamakla birlikte dolgu malzemesi olarak moloz taş veya çağdaş delikli tuğla kullanıldığı, kimi zaman çimento esaslı sıva ile sıvandığı görülmüştür. Çağdaş delikli tuğla ve çimento esaslı sıva kullanımı görülen yapılar "özgünlüğünü kısmen yitirmiş" yapı olarak sınıflandırılmıştır.

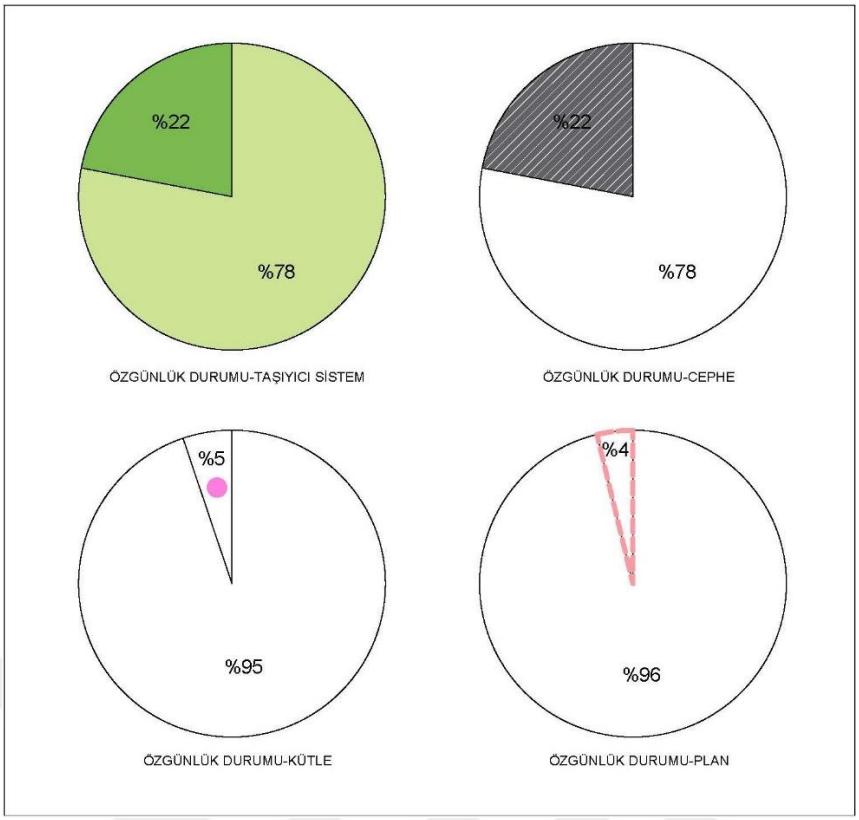
Cephenin özgünlük durumu incelenirken yapılar, özgün düzen korunmuş fakat kaplama malzemesinde basit değişiklikler; özgün düzen kısmen okunur, cephede değişiklikler; özgün düzen okunmaz durumda; tespit edilemeyenler olmak üzere dört kategoride sınıflandırılmıştır.

Kütlenin özgünlük durumu incelenirken yapılar, özgün kütle korunmuş; özgün kütle kısmen korunmuş; özgün kütle korunmamış ve tespit edilemeyenler olmak üzere dört kategoride sınıflandırılmıştır.

Geleneksel yapıların plan düzenine ait özgünlük durumu incelenirken yapılar, özgün planı korunmuş; özgün planı kısmen korunmuş; özgün planı korunmamış ve tespit edilemeyenler olmak üzere dört kategoride sınıflandırılmıştır.

Özetle, özgünlüğü korunmuş olarak nitelendirilen yapılar, taşıyıcı sistemde bir sorun gözlenmeyen, taşıcı sistem ve malzeme, cephe, kütle ve plan özellikleri korunmuş yapılardır. Özgünlüğü kısmen korunmuş olarak nitelendirilen yapılar, cephe düzeni kısmen değişime uğramış ve kısmen müdahaleye uğramış yapılardır. Özgünlüğünü yitirmiş yapılar ise cephe düzeni, kapı ve pencere gibi mimari ögeleri değiştirilmiş ve niteliksiz müdahalelere maruz kalmış yapılardır.

İncelenen yapılardan %78'inin taşıyıcı sistemine ait özgünlük durumu korunmuş; %78'inin cephesine ait özgünlük durumu korunmuş; %95'inin kütlesine ait özgünlük durumu korunmuş; %96'sının planına ait özgünlük durumu korunmuştur (Şekil 4.9).

Şekil 4. 9 Özgünlük durumu analizi oranlarını gösteren grafik

4.3 Çalışma Alanındaki Yapılar

Ballıhisar Köyü'nde 45 ada ve 221 parselde yerleşim bulunmakta olup bahçe ve bahçe içindeki yapılardan meydana gelmektedir. Yapılar arasında konutlar (1), arkeolojik kalıntılar (2), Müze ve Kazı Araştırma Merkezi (3), ilkokul ve ortaokul binaları (4), cami (5), çamaşırhane (6), muhtarlık – köy kahvesi (7), sağlık ocağı (8) ve akaryakıt istasyonu binaları (9), 3 adet dükkan (10), un değirmeni (11) ve selektör binası (12) yer almaktadır. Günümüze ait bir mezarlık alanı (13) da bulunmaktadır (Şekil 4.10).

Şekil 4. 10 Çalışma alanındaki yapıların sınıflandırılması

4.3.1 Müze ve Kazı Araştırma Merkezi

Ballıhisar'da 1967 yılında başlayan ve uzun yıllar aralıklarla devam eden kazılarda açığa çıkarılan buluntuların birçoğu Eskişehir Eti Arkeoloji Müzesi'ne taşınmıştır. Mezar taşı ve amfora gibi bir kısım kalıntılar ise sergileme ve depolama amacıyla inşa edilen müze binasında ve bahçesinde muhafaza edilmiştir (Şekil 4.11). Müze binasının karşısında ise kazı araştırma ekibinin barındığı Kazı Araştırma Merkezi bulunmaktadır (Şekil 4.12).

Ancak müze, saptanamayan bir tarihte kapatılmıştır. Günümüzde arkeolojik ögelerin güvenliğinden sorumlu güvenlik görevlisi, hafta içi her gün 08:00 ve 17:00 saatleri arasında bu binada görevine devam etmekte ve köyün çeşitli bölgelerine yerleştirilen kameralara ait görüntüleri izlemektedir. Müze bahçesinde muhafaza edilmeye devam eden kültür varlıklarının turistlere ve ziyaretçilere tanıtılması konusunda güvenlik görevlileri büyük katkı sağlamaktadır [5].

Şekil 4. 11 Müze binası (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 4. 12 Kazı Araştırma Merkezi binası (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Ek olarak yerleşimin kuzeyinde, kazı ekibi için inşa edilmiş bir yapı daha bulunmaktadır (Şekil 4.13).

Şekil 4. 13 Kazı ekibine ait yerleşimin kuzeyinde bulunan yapı (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

4.3.2 İlkokul ve Ortaokul Yapıları

Günümüzde Ballıhisar'da eğitim veren bir okul bulunmamaktadır. 1980'li yıllarda 150 civarında öğrenciye sahip olan 5 derslikli ilkokul (Şekil 4.14), 1995 yılına gelindiğinde öğrenci azlığı nedeniyle kapatılmıştır. Günümüzde köyde sadece 2 öğrenci bulunmaktadır ve köye 5 km uzaklıktaki Ertuğrul Köyü'nde ya da Sivrihisar ilçesinde eğitim görmektedir.

2005'te ilkokul binası, Belçika Milli Piyango İdaresi'nin finansal desteği ile Ghent Üniversitesi tarafından onarılmış ve Pessinus Araştırma Merkezi adıyla yeniden işlevlendirilmiştir. Depolama alanları, kazı ekipleri için işlikler, çalışma odaları ve ofisler düzenlenmiştir. Bahçe, Roma Dönemi bitkileri ve şifalı otlarının sergilendiği eğitici bir mekan haline getirilmiştir [112].

Şekil 4. 14 İlkokul binası (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

1975-1976 yıllarında açılan ve çevre köylere de hizmet veren ortaokul (Şekil 4.15) ise kurulduğunda 50'nin üzerinde öğrenciye sahipken 1982 yılına gelindiğinde öğrenci azlığı nedeniyle kapatılmıştır. Mevcut öğrenciler, Sivrihisar'da kiralık ev tutarak ya da yurtlarda kalarak okumaya devam etmiştir. Okulların hizmet verdiği dönemlerde köyde yaklaşık 12 öğretmen görev yapmıştır [5].

Şekil 4. 15 Ortaokul binası (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Bir süre Kur'an kursu olarak kullanılan yapı (Şekil 4.16), ortaokul olarak da hizmet vermiştir. Günümüzde atıl durumdadır.

Şekil 4. 16 Bir dönem ortaokul olarak kullanılan Kur'an kursu binası (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

4.3.3 Muhtarlık - Köy Kahvesi

Müze ve Kazı Araştırma Merkezi'ne ait binalar inşa edilene kadar müze ve depo olarak kullanılan yapının iki girişi bulunmakta olup bir tarafı postane, diğer tarafı ise muhtarlık olarak kullanılmıştır (Şekil 4.17). Müzeye ait eşyaların taşınmasıyla müze kısmı köy kahvesine dönüşmüştür. Uzun yıllar köye hizmet veren PTT şubesi ise görevli postacının emekli olması ve 5 km uzaklıktaki Ertuğrul Köyü'ne telefon santrali kurulması dolayısıyla kapatılmıştır. Postane olarak kullanılan kısım ise muhtarlık olarak kullanılmaya başlanmış; eskiden muhtarlık olan bölüm ise malzeme depolamaya ayrılmıştır.

Şekil 4. 17 Muhtarlık-köy kahvesi binası (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

4.3.4 Cami

Uzun yıllar kullanımda olan cami (Şekil 4.18), 2023 yılında imamın köyden göç etmesi neticesinde boş kalmıştır [5].

Şekil 4. 18 Ballıhisar Köyü Cami (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

4.3.5 Çamaşırhane

Köyün merkezi olarak nitelendirilebilecek olan ana çeşme ve yalağın bitişiğinde köy halkının ortaklaşa kullandığı bir çamaşırhane bulunmaktadır (Şekil 4.19). Dikdörtgen planlı betonarme karkas yapının duvarları moloz taş olup çimento esaslı sıva ile sıvanmıştır (Şekil 4.20, Şekil 4.21).

Şekil 4. 19 Çamaşırhanenin havadan görünümü [148]

Şekil 4. 20 Çamaşırhanenin iki farklı yönden görünümü (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 4. 21 Çamaşırhaneye ait kolon ve kiriş sistemi (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Yapı içerisinde çeşmeler, kazanlarda suların ısıtıldığı ocaklar, sekiler, malzemelerin konduğu nişler yer almaktadır. Sekilerin iki tanesi arkeolojik kalıntılardan alınan taşlarla oluşturulmuştur (Şekil 4.22).

Şekil 4. 22 Çamaşırhaneye ait ocaklar, sekiler ve nişler ile arkeolojik kalıntılardan alınan taşın yakından görünümü (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Yapıya su, köyün merkezindeki ana çeşmeden gelmektedir (Şekil 4.23). Kadınların belirli günlerde toplanıp çamaşır yıkadıkları bu yapı, kutlama gibi etkinliklerde kazanlar kurularak yemek pişirme amaçlı da kullanılmıştır. Öte yandan, köy halkından edinilen bilgiye göre çamaşırhane, yaklaşık 25 senedir kullanılmamaktadır.

Şekil 4. 23 Çamaşırhaneye ait çeşmeler ve suyun tahliye edildiği kanallar (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

4.3.6 Akaryakıt İstasyonu Binaları

Akaryakıt istasyonu binaları, 1980 yılı civarında betonarme sistemde inşa edilmiştir. İki adet bina, günümüzde atıl durumdadır (Şekil 4.24). Yapılardan biri, 2023 yılında köyde gerçekleştirilen "Gönül Dağı" isimli dizi çekimleri sırasında kullanılarak diziye otobüs durağı işlevinde yansıtılmıştır. Dolayısıyla yapı üzerinde "Nuh Turizm" tabelası görülmektedir.

Şekil 4. 24 Akaryakıt istasyonu binaları (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

4.3.7 Sağlık Ocağı

Belli dönemlerde açılarak köye hizmet veren sağlık ocağı (Şekil 4.25) günümüzde kapalıdır [5]. Köy halkından öğrenilen bilgiye göre köye 15 günde bir aile hekimi gelmektedir. Acil durumlarda ise Sivrihisar'a gidilmektedir.

Şekil 4. 25 Geçmişte sağlık ocağı olarak kullanılan yapı (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

4.3.8 Diğer

Ballıhisar'da bahsi geçen yapılara ek olarak üç adet dükkan, un değirmeni ve selektör binası bulunmaktadır. Baz istasyonu, köyün kuzeybatısında yer almaktadır Şekil 4.26).

Şekil 4. 26 Baz istasyonu (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5
BALLIHİSAR KÖYÜ'NDEKİ GELENEKSEL KONUTLARIN MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Ballıhisar Köyü'nde 45 ada ve 221 parselde yerleşim bulunmaktadır. Bahçe içindeki konutlar, dikdörtgen planlı olup moloz taş ile yığma sistemde geleneksel tekniklerle inşa edilmiştir. Yerleşimdeki geleneksel konutlar aşağıda; Geleneksel Konutların Plan Özellikleri, Geleneksel Konutların Cephe Özellikleri, Yapım Teknikleri ve Malzemeler olmak üzere üç ana başlık altında incelenmiştir.

5.1 Geleneksel Konutların Plan Özellikleri

Ballıhisar'daki geleneksel konutlara ait yaşam alanlarında plan tipleri ihtiyaçlar doğrultusunda farklılıklar göstermekle birlikte genel anlamda benzer mantığa ve tipolojiye dayanmaktadır (Şekil 5.1). Tek katlı yapılar (Şekil E.1 – Şekil E.19) sayıca fazla olup iki katlı örnekler (Şekil E.20 – Şekil E.37) de bulunmaktadır.

Şekil 5. 1 Köye genel bakış [148]

5.1.1 Tipolojiler

Ballıhisar'daki konutların incelenmesi sonucunda tek katlı ve iki katlı olmak üzere iki farklı plan tipinin kullanıldığı görülmüştür (Şekil D.1).

5.1.1.1 Tek Katlı Plan Tipi

Bu plan tipine sahip evlerde genellikle 3 oda bulunmaktadır. Evlerin girişinde, moloz taş üzerine beton dökülmüş seki yer almaktadır. Sekiden girilince evin ilk odası olan ve "orta oda" ya da "salon" olarak nitelendirilen mekana girilmektedir. Bu odanın sağında ve solunda birer oda yer almaktadır. Orta oda, diğer odalardan daha alçaktadır. Odaların bahçeye bakmayan duvarlarında niş ve gömme dolaplara yer verilmiştir.

5.1.1.2 İki Katlı Plan Tipi (Çardak)

Yerleşimde "çardak" olarak da nitelendirilen iki katlı geleneksel konutlar bulunmaktadır. Bu evlerin giriş katında "izbe" denilen, mahsüllerin ve araç gereçlerin saklandığı 2 ya da 3 oda yer almaktadır. Bu bölümden ahşap bir merdiven ile üst kattaki salon isimli mekana ulaşılmaktadır. Salonun sağında ve solunda evin büyüklüğüne göre 2 ya da 4 oda yer almaktadır.

5.1.2 Mekanlar ve İşlevleri

5.1.2.1 Bahçe

Yapıların parsel içindeki yerleşim düzeni ve mimari biçimlenişleri, Ballıhisar halkının temel geçim kaynakları olan tarım ve hayvancılık faaliyetlerinden büyük ölçüde etkilenmiştir. Bu nedenle geniş açık alanlara ihtiyaç duyan yöre halkı, evlerini ve ihtiyaç duydukları servis mekanlarını bahçeleri etrafında inşa etmişlerdir (Şekil 5.2, Şekil 5.3).

Bahçeler tarım aletlerinin ve ürünlerinin depolanması, ekinlerin toplanıp serilmesi, kümes hayvanlarının yemlenmesi, özel araçların park edilmesi gibi amaçlarla kullanılmaktadır. Bahçelerde, günümüzde seyrek de olsa, toplu yemekler ve kutlamalar gerçekleştirilmektedir.

Şekil 5. 2 49 envanter no'lu yapıya ait bahçe (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 3 157 Envanter no'lu yapıya ait bahçe (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Bahçeyi çevreleyen yapılar, yaşam alanları ve servis birimleri olmak üzere iki ana gruba ayrılmıştır. Servis birimleri örtme (mutfak), yumaklık, hela, depo, ahır, garaj, kümes gibi mekanlardır. Yapılara giriş büyük oranda bahçeden sağlanmaktadır. Servis birimlerinin sokağa bakan cepheleri genellikle sağırdır.

Bazı hanelerde bahçe içerisinde ekim alanları bulunmaktadır. Moloz taş duvar ya da çitlerle bahçe ve avlulardan ayrılan bu alanlarda kullanıcılar kendi sebzelerini ve meyvelerini yetiştirmektedir (Şekil 5.4).

Şekil 5. 4 108 envanter no'lu yapıya ait bahçe (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.1.2.2 Yaşam Alanları

Yaşam alanlarına ait pencere ve kapılar bahçeye bakmakta olup bazı arka cephelerde de pencere bulunmaktadır. Geçmiş yıllarda ailedeki birey sayısı arttıkça ve yaşam alanları yetersiz hale gelmeye başlayınca yeterli alan olması halinde avluya ek yapı eklenmiştir. Öte yandan, yerleşimin I. Derece Sit ilan edilmesiyle yeni yapı eklenmesi imkansız hale gelmiştir.

- **Sofa (Orta Oda, Salon)**

Sekiden girilince evin ilk odası olan ve "orta oda" ya da "salon" olarak nitelendirilen sofaya girilmektedir. Daha erken tarihte inşa edilen evlerde girişin karşısında ocak bulunmaktadır. Zamanla örtme ve yumaklık gibi mekanların inşa edilmesiyle giriş aksında konumlanan ocak yerini aynı boyutlardaki nişe bırakmıştır. Bu odanın sağında ve solunda yaşam alanı olan birer oda yer almaktadır.

- **Odalar**

Orta odanın sağında ve solunda konumlanan yaşam alanlarıdır. İncelenen örneklerdeki odalarda ahşap ya da moloz taş sedir, yüklük ve duş yer alabilmektedir. Sağır yığma moloz taş duvarlarda nişler bulunmaktadır. Kimi örnekte orta oda ile diğer odalar arasında pencere yer almaktadır.

5.1.2.3 Servis Birimleri ve Diğer Ögeler

Parsel sınırı ile yaşam alanlarına bitişik şekilde bahçeyi çevreleyen servis birimleri; örtme (mutfak), yumaklık, ambar, ahır, samanlık, kümes, depo, garaj ve hela olarak sıralanmaktadır. Ek olarak bazı avlularda kuyu ve fırın bulunmaktadır. Fırınlar, yumaklık ve örtmeye yakın konumlandırılmış olup moloz taş ve dolu tuğla ile inşa edilmiştir.

- **Örtme (Mutfak, Tandırlık)**

Yaşam alanından bağımsız olarak inşa edilmiştir. Yaşam alanları ile yaklaşık aynı boyuttaki bu mekanlar yöre halkı tarafından "örtme" olarak da isimlendirilmektedir (Şekil 5.5). Genel olarak iki odası bulunan örtmelerin ilk odasında yemek ve ekmek pişirmek için kullanılan, yerden 70-80 cm derinlikte kazılmış yuvarlak bir ocak bulunmaktadır (Şekil 5.6). Ateş yakmak için hayvan gübrelerinden elde edilen

tezek ve kemire (basma gübre) kullanılmaktadır. Yöre halkından elde edilen bilgiye göre koyun gübresine kemre; inek gübresine ise tezek denmektedir.

Şekil 5. 5 71 envanter nolu yapıya ait örtme (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 6 71 envanter nolu yapının ocağına ait bir detay (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Bu odanın bitişiğinde ise "harçevi" olarak da nitelendirilen bir kiler yer almaktadır. Küçük bir pencereye sahip olan harçevinde içeri mümkün olduğunca az güneş ışığı girmekte ve yiyeceklerin serin bir mekanda muhafaza edilmesi sağlanmaktadır. Yaz günlerinde yemekler mutfaklarda serilen kilim ve tahtadan yapılmış bir sedir üzerinde yenmektedir.

Su şebekesi bulunmayan yerleşimde, avlusunda kuyu açtırma imkanı bulunmayan hanelerde su, köyün belli noktalarında bulunan çeşmelerden eve taşınarak temin edilmektedir. Suyun muhafazası önemli olduğu için mutfaklarının bir köşesinde 20-25 cm yüksekliğinde oluşturan bir basamağa sıra sıra güğüm, helke (kova), bidon gibi su kapları dizilmektedir [5].

- **Yumaklık**

Hamur işlerini hazırlandığı ve pişirildiği mekana yöre halkı tarafından “yumaklık” denilmektedir. İncelenen örnekte yumaklığa bitişik bir fırın bulunmaktadır. Fırının ağzı avluya açılmakta ve formu yumaklıktan algılanmaktadır. Burada yaz aylarında ekmek ve bazlama gibi hamur işleri pişirilmektedir. Öte yandan günümüzde birçok

geleneksel alışkanlık gibi bu fırınlarda pişirme alışkanlığı da azalmış; modern pişirme araçları kullanılmaya başlanmıştır (Şekil 5.7).

Şekil 5. 7 71 envanter no'lu yapıya ait geleneksel ve modern fırın (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

- **Sundurma**

Yaşam alanlarının girişinde yer alan sundurmalar, üst örtüsü ahşap taşıyıcı direklerle desteklenen, günümüzde döşemesi betona çevrilen yarı açık ve dikdörtgen biçimli alanlardır. Üst örtü metal ya da Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 5.8).

Şekil 5. 8 Sundurma örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

- **Ahır**

Geçmişte hayvancılığın önemli bir geçim kaynağı olarak tercih edildiği ve tarımda teknolojik alet ve makinelerin bulunmadığı dönemde hayvanlar için gerekli olan mekânlar kırsal yerleşimlerdeki konutlarda ön planda olmuştur. Ballıhisar'da

yaşam alanlarına bitişik olarak bahçe etrafında ya da parselde tekil konumlanan ahır örnekleri bulunmakta olup iki kanatlı ahşap çakma kapılara sahip kapalı mekanlardır (Şekil 5.9). Yarı açık ahır örneğine de rastlanmıştır (Şekil 5.10).

Şekil 5. 9 5 envanter no'lu ahır (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 10 153 envanter no'lu yapıya ait ahır (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Özgün işlevi ahır ve ağıl olan birimlerden bazıları günümüzde hayvancılık azaldığından samanlık, ambar veya depo olarak kullanılmaktadır.

- **Kümes**

Kimi konutta ahırın yanı sıra kümes de bulunmaktadır (Şekil 5.11).

Şekil 5. 11 114 envanter no'lu yapıya ait kümes (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

- **Ambar (Depo)**

Halkın temel besin maddesi olan buğdayın depolanması ve bozulmadan muhafaza edilmesi gereksinimi ambar yapıları ile karşılanmıştır. Bu yapılarda ayrıca arpa, un, vb. gibi yiyecekler ve yakacak olarak kullanılan kemreler de depolanmıştır (Şekil 5.12).

Şekil 5. 12 71 envanter no'lu yapıya ait depolanan kemreler (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Tek katlı evlerin avlularında bağımsız bir yapı olarak inşa edilen ambar yapıları moloz taş ile yığma tekniğinde inşa edilmiştir. Genellikle beşik çatı ile örtülüdür. İki katlı evlerde ise zemin kattaki bir mekan ambar olarak değerlendirilmiştir.

- **Garaj**

Yerleşimdeki garajlar, karşılıklı iki duvar ve üst örtüden oluşan yarı açık mekanlardır. Geleneksel olarak at arabasını ve çeşitli tarım alet ve makinelerini yağmurdan ve güneşten koruma amacıyla kullanılmıştır (Şekil 5.13).

Şekil 5. 13 117 envanter no'lu yapıya ait garaj (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

- **Hela**

Helalar, yaşam alanlarından ayrı bir birim olarak inşa edilmiştir (Şekil 5.14, Şekil 5.15). Kimi örneklerde yaşam alanlarına da tuvalet eklendiği görülmüştür.

Şekil 5. 14 152 envanter no'lu yapıya ait hela ve hela taşı (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 15 129 envanter no'lu camiye ait geleneksel hela ve hela taşı (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.1.3 Yapı Elemanları

Yerleşimdeki yapılara ait incelenen elemanlar kapılar, pencereler, çıkmalar, merdivenler, ocaklar, fırınlar, dolaplar (yüklük), nişler, şarapanalar, sedirler, banyolar, avlu duvarlarındaki nişler ve kuyulardır.

5.1.3.1 Kapılar

Bahçeye hayvan ve araç girişini sağlamak için kullanılan çift kanatlı ahşap çakma veya metal kapıların genişliği ortalama 4 metre, yüksekliği ise yaklaşık 2,5 metredir. Yayalar için ise yüksekliği yaklaşık 2 metre ve genişliği 80-100 cm olan tek kanatlı ahşap çakma ya da metal kapılar tercih edilmiştir. Hayvan ve araç girişini sağlayan iki kanatlı kapı ile yaya girişini sağlayan tek kanatlı kapının bitişik biçimde tek bir kapı olarak tasarlandığı örneklere de rastlanmıştır. Kapı boşlukları düz ahşap lento ile oluşturulmuştur (Şekil D.2).

5.1.3.2 Pencereler

Çalışma alanında yer alan konutların pencereleri düz atkılıdır ve çoğunlukla tek ya da çift kanatlı ahşap doğramaya sahiptir. (Şekil D.3). Özgün olmayan pvc doğramalı pencere örnekleri de bulunmaktadır.

Pencere boşlukları genellikle ahşap lento ile oluşturulmakla birlikle kaba yonu taş lento örneklerine de rastlanmıştır (Şekil 5.16). Ek olarak, incelenen yaşam alanları örneklerinin birkaçında orta oda ile diğer odalar arasında da pencere boşluğu olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 5. 16 Ahşap lento ve kaba yonu taş lento kullanımı (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Servis birimlerine ait pencere açıklıkları genellikle 30 ile 50 cm civarındadır. Bu pencere açıklarının doğraması olmayıp ahşap çıta, tel ya da metal kapak ile kapatılan örnekler de bulunmaktadır.

5.1.3.3 Çıkmalar

Köydeki konutlarda az sayıda çıkma görülmektedir. Tek bir mekanda (Şekil 5.17, Şekil 5.18) ya da tüm cephede çıkma (Şekil 5.19) olmak üzere iki çeşittir. Genellikle orta odanın sağında ve solundaki iki oda çıkma yapacak şekilde tercih edilmiştir.

Şekil 5. 17 134 envanter no'lu yapı ve yapıya ait payanda (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 18 55 envanter no'lu yapı ve çıkmaya ait detay (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 19 Çıkma örneği (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.1.3.4 Merdivenler

Köy halkı tarafından "çardak" olarak isimlendirilen **i**ki katlı yapılara ait orta odalarda ahşap merdiven bulunmaktadır (Şekil 5.20). İncelenen 130 envanter no'lu örnekte merdivene ait ilk basamak kesme taştır (Şekil 5.21).

Şekil 5. 20 134 envanter no'lu yapıya ait merdiven (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 21 130 envanter no'lu yapıya ait merdiven ve ilk basamağı (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.1.3.5 Ocaklar

Ateş yakılan ve demir çubuk üzerine konan kaplarda ve tencerelerde yemek pişirilen yerdir (Şekil 5.24, Şekil D.4). Ocaklar ve bacaları, moloz taştan inşa edilmekte ve beden duvarının dış cephesinde çıkıntı yapmaktadır.

Şekil 5. 22 Ocağın kullanıldığı bir köy mutfağı [5].

5.1.3.6 Fırınlar

Pişirme maksatlı olarak kullanılan kubbemsi forma sahip olan yapılar olup yaz mevsiminde ekmek pişirme amacıyla kullanılmaktadır. Evlerin avlu kısmında yer alan fırın yapıları genel olarak bir kaide ile onun üzerinde yükselen gövde bölümünden oluşmaktadır (Şekil 5.23). Avlusuna girilebilen yapılardan dördünün avlusunda fırın tespit edilmiştir. Yöre halkı tarafından pişirme amacıyla kullanılan yakıtlar saman ve kemre adı verilen tezektir.

Şekil 5. 23 Fırın örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.1.3.7 Dolap (Yüklük), Niş ve Ahşap Raflar

Yaşam alanları ve servis mekanlarının moloz taş beden duvarlarında sıklıkla niş kullanımı görülmektedir (Şekil D.5). Kimisi sıvalı ve boyalı iken kimisi ahşap kaplı olup kapaklı ve kapaksız örnekleri bulunmaktadır. Ek olarak, yaşam alanlarına ait odalarda ahşap yüklük ve duvarlara sabitlenen raflara da rastlanmıştır.

Şekil 5. 24 Niş ve ahşap raf örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.1.3.8 Şarapanalar

Evlerin orta odalarında ya da bitişiğindeki odalarda bulunan ve yöre halkı tarafından "şarapana" olarak nitelendirilen, moloz taştan örülmüş depolama alanlarında sağım sonrasında üretilen peynirler saklanmaktadır (Şekil D.6). Ancak günümüzde hayvancılık faaliyetleri azaldığı için çeşitli şarapanalarda araç ve

gereçler depolanmaktadır. Peynirlerin depolandığı şarapanalara ek olarak, tarım faaliyetleri sonucu elde edilen arpa ve buğday gibi ekinlerin konulduğu ekinlik şarapanalar da bulunmaktadır.

5.1.3.9 Sedirler

Yaşam alanlarına ait odalarda bulunan sedirler moloz taş veya ahşaptan inşa edilmiştir (Şekil D.7).

5.1.3.10 Banyolar

Köy sakinlerinden elde edilen bilgilere göre 1930'lu yıllarda inşa edilen 3 odalı tipolojiye sahip evlerde hela ve banyo gibi servis birimleri yaşam alanının dışında bulunmaktadır (Şekil 5.25). Öte yandan, yaşam alanlarında bir odanın köşesine, tek başına veya yüklükle bitişik biçimde, moloz taştan örülerek oluşturulan banyo alanları da bulunmaktadır.

Şekil 5. 25 Banyo örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.1.3.11 Avlu Duvarlarındaki Nişler

Avlu duvarlarının bir kısmında niş olduğu tespit edilmiştir (Şekil 5.26).

Şekil 5. 26 Avlu duvarında bulunan nişlere örnekler (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.1.3.12 Kuyular

Bazı konutların avlularında beton kuyu bulunmaktadır (Şekil 5.27).

Şekil 5. 27 Avlularda bulunan kuyu örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.2 Geleneksel Konutların Cephe Özellikleri

Konutların cephe düzenleri ile pencere ve kapı boyutlarını, yapım sistemi ve kullanılan geleneksel taş malzeme belirlemiştir (Şekil D.8). Ballıhisar'da bulunan geleneksel konutların girişleri genellikle cephenin ortasında yer almaktadır. Çoğu örnekte sokaktan açılan iki ya da tek kanatlı bir kapı ile önce avlu ya da bahçeye, oradan da konut, depo, ahır veya kümes gibi farklı işleve sahip mekanlara ulaşılmaktadır. Sayıca az olmakla beraber yerleşimde ahşap çıkmalı evler de yer almaktadır.

5.3 Yapım Teknikleri ve Malzemeler

Ballıhisar Köyü'ndeki geleneksel moloz taş konutlara ait yapım teknikleri ve malzemeleri; avlu duvarları, temeller, duvarlar, döşemeler, ahşap dikmeler ve kirişler, tavanlar ve çatılar olarak sınıflandırılmıştır.

Avlu duvarları: Avlu duvarları moloz taş ile yığma tekniğinde inşa edilmiştir. Genellikle sıvasız olmakla birlikte sıvalı örnekleri de bulunmaktadır (Şekil 5.28). Bazı avlu duvarlarında arkeolojik kalıntılara rastlanmıştır (Şekil 5.29).

Şekil 5. 28 Sıvasız avlu duvarı örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 29 Avlu duvarı örgüsünde görülen sütun parçası (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.3.1 Temeller

Köydeki geleneksel yapıların beden duvarları ve temelleri moloz taştır (Şekil 5.30). Köy sakinleri ile yapılan görüşmeler sonucu taşların çevre dağların eteklerinden ve arkeolojik kalıntılardan temin edildiği ver işlenmeden kullanıldığı öğrenilmiştir. Taşlar gelişigüzel biçimde çamur harç kullanılarak bir araya getirilmiş ve yapının temeli oluşturulmuştur.

Şekil 5. 30 3 envanter no'lu yapıya ait şarapanada görülen temel duvarı (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.3.2 Duvarlar

Ballıhisar'a ait konutlarda, karma yapım sistemi yoğun olarak görülmektedir. Bu yapım sistemine sahip yapılarda, sağır duvarlar yığma iken, boşlukların yoğun olduğu cephelerde moloz taş dolgulu ahşap karkas sistem görülmektedir (Şekil 5.31, Şekil 5.32).

Şekil 5. 31 Karma yapım sisteminin görüldüğü yapılara örnekler (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 32 141 envanter no'lu yapı (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Ara duvarlar kimi zaman yığma, kimi zaman karkas sistemde inşa edilmiştir (Şekil 5.33).

Şekil 5. 33 Ahşap taşıyıcı sisteme sahip ara duvar (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Yöre halkından edinilen bilgiye göre, yapılarda kullanılan taşlar köyün çevresindeki açık alanlardan elde edilmiştir. Taşları bir araya getirmek için genellikle toprak harç kullanılmaktadır.

Ballıhisar'da yerel halk, yapıların duvarlarında kullanacakları sıvayı, kara toprak ve ak toprak olmak üzere iki farklı ana malzeme kullanılarak elde etmektedir. Kireç esaslı ak toprak, Anadolu'nun kırsal bölgelerinde görülen ve asbest içerdiği tespit edilen toprak türüdür. Isı ve su yalıtımı sağlaması nedeniyle evlerin sıva ve harcında

kullanılmaktadır. Evlerin dış yüzeyinde ve zemininde uygulanan sıva ise kara topraktan elde edilmiştir (Şekil 5.34).

Şekil 5. 34 21 envanter no'lu yapının dış cephesine ait sıva ve yakından görünümü (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Geleneksel yapıların sırasız moloz taş duvarları, öncelikle çamur, ardından kıtık ve saman karıştırılmış, halk arasında ak toprak denen kireç esaslı sıva ile sıvanmıştır (Şekil 5.35, Şekil 5.36). Bu sıvaların üzerine iç mekanlarda kireç, cephelerde ise daha esmer kirecin sulandırılmasıyla elde edilen bir çeşit boya kullanılmaktadır [5].

Şekil 5. 35 21 envanter no'lu yapının iç mekanına ait sıva ve yakından görünümü (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 36 22 envanter no'lu yapıya ait duvar (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Son yıllarda birçok örnekte çimento esaslı sıva uygulaması görülmektedir (Şekil 5.37). Bakımsızlık dolayısıyla sıvasız kalan yapılar da yoğunluktadır.

Şekil 5. 37 71 envanter no'lu yapıya ait duvar (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Köydeki servis birimleri, moloz taştan yığma tekniğinde inşa edilmiştir. Yeni delikli tuğla ve briket kullanılan yeni yapı örnekleri de mevcuttur. Ek olarak, geleneksel yapıların bir kısmında yeni delikli tuğla veya briket ile onarım yapıldığı görülmektedir.

5.3.3 Döşemeler

İç mekanların zeminleri su ve saman ile karıştırılmış "kara toprak" ile kaplıdır. Üzerine kamışların örülmesi ile yapılan hasır konulmakta ve üzerine halı ya da kilim serilmektedir (Şekil 5.38).

Şekil 5. 38 3 envanter no'lu yapıya ait döşeme (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Öte yandan günümüzde çoğu yapının döşemesi betondur (Şekil 5.39).

Şekil 5. 39 Beton döşeme örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Yaşam alanlarının girişinde genellikle beton seki yer almaktadır (Şekil 40). Ek olarak, cephelerde beden duvarları zeminden subasman seviyesine kadar çoğunlukla çimento veya kireç esaslı sıva ile sıvanmıştır.

Şekil 5. 40 Beton seki örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.3.4 Ahşap Dikmeler ve Kirişler

Moloz taş ile yığma teknikte inşa edilmiş geleneksel yapıların ahşap döşeme kirişlemesi iki taraftan yığma moloz taş beden duvarlarına oturmaktadır (Şekil 5.41). Özellikle geniş alana ihtiyaç duyulan servis mekanları başta olmak üzere uzunluğu fazla olan mekanlarda ek bir ahşap taşıyıcıya ihtiyaç duyulmuştur (Şekil 5.42, Şekil 5.43, Şekil 5.44, Şekil 5.45).

Şekil 5. 41 3 envanter no'lu yapıya ait ahşap ana kiriş ve kirişlemeler (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 42 134 envanter no'lu yapıda kiriş ve dikme sistemi (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 43 Yaşam alanlarında ahşap kiriş ve dikme sistemi örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 44 15 envanter no'lu yapıya ait servis mekanında görülen ahşap dikmeler (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 45 Ahşap kiriş ve dikme örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.3.5 Tavanlar

Geleneksel yapılarda tavanlar genellikle kaplanmamış olup döşeme kirişlemesi görülmektedir (Şekil 5.46). Bazı tavanların ise ahşap ile kaplanarak döşeme kirişlerinin gizlendiği tespit edilmiştir (Şekil 5.47, Şekil 5.48). Kirişlerin üzerine kamış serilmektedir.

Şekil 5. 46 Yaşam alanlarının kaplanmayan tavanları (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 47 152 envanter no'lu yapıya ait tavan kaplaması (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 48 71 envanter no'lu yapıya ait tavan kaplaması (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

5.3.6 Çatılar

Ballıhisar Köyü'nde incelenen yapılar ve köy halkından elde edilen bilgiler sonucunda yapılara ait çatıların geçmişte düz toprak dam olduğu tespit edilmiştir (Şekil 5.49). Moloz taş beden duvarlarının üzerine düzgün ağaç gövdeleri

sıralanmaktadır. Ağaç gövdelerinin üzerine kamış serilip ısı yalıtım sağlanması amacıyla toprak kullanılmaktadır. Ardından naylon serilmekte ve tekrar toprakla kaplanmaktadır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre yalıtım amaçlı kullanılan saz ve samanlar, Ballıhisar yakınlarındaki Balıkdamı Köyü'nden gelmektedir.

Şekil 5. 49 Ballıhisar'a ait toprak dam örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

1965 yılı civarı sonrasında inşa edilen yapılarda ise ahşap karkas sistemde inşa edilmiş çatılar kırma ve beşik çatı tipinde olup Marsilya kiremiti ile kaplıdır. Toprak dam yapıların da bir kısmı tadilat görmüş, toprağın üstüne saman serilerek ardından Marsilya kiremiti ile kaplanmıştır (Şekil 5.50, Şekil 5.51).

Şekil 5. 50 164 envanter no'lu yapıya ait çatı strüktürü (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 51 Servis birimlerinin ‘ahşap çatı kirişlemesi + kamış + çamur harç + saman + Marsilya kiremiti’nden oluşan çatı sistemi (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Mertek kullanımının görülmediği bu yapılarda saçak hizasındaki kiremitler alın tahtasına çivi ile sabitlenmiştir (Şekil 5.52). Toprağın üzerine serilen saman, kiremitlerin döşeneceği düz bir yüzey sağlamaktadır. Hasarlı çatılardan bir kısmının üzeri de metal malzeme ile kaplanmıştır.

Şekil 5. 52 138 envanter no’lu yapıya ait toprak dam üstüne Marsilya tipi kiremit kullanımı örneği (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Çatı saçakları genellikle cepheden 40-50 cm. çıkmakta olup kaplanmadığı için yapıya ait kirişleme görülebilmektedir. Saçak kaplaması görülen örnekler nadirdir (Şekil 5.53, Şekil 5.54). Bacalar tuğladan inşa edilmiştir Şekil (5.55). Konutların bazılarında baca duvarları, dış cepheden algılanacak şekilde çıkıntılıdır.

Şekil 5. 53 Saçak kaplaması görülen saçak örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 54 Saçak kaplaması görülmeyen saçak örnekleri (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

Şekil 5. 55 Tuğla baca ve hasar almış yığma moloz taş baca duvarı örneği (Yazarın arşivinden, 16/09/2023)

6
BALLIHİSAR'IN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİSİ

Arkeolojik alanlar ile fiziksel ve sosyal çevreleri arasındaki ilişki, kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmalarda odak noktalarından biri olmuştur. Kentsel çevrelerde bulunan arkeolojik miras alanlarına yönelik sorunlar belirlenmiş ve buna yönelik koruma yaklaşımları geliştirilmiştir. Öte yandan, kırsal bölgelerde bulunan arkeolojik miras alanlarına yönelik araştırmalar daha kısıtlıdır.

Bu bölümün amacı, kırsal mimari miras ile arkeolojik mirasın birlikteliğinden doğan değer, sorun ve potansiyellerin analiz edilmesi ve bütünleşik koruma yaklaşımı kapsamında stratejiler üretilmesidir.

Dolayısıyla bu bölümde, Ballıhisar, Sivrihisar ve Eskişehir ölçeğinde değerler, sorunlar ve potansiyeller irdelenecektir. Yerleşimin önemi ortaya konulduktan ve Ballıhisar'ı oluşturan tüm bileşenler anlaşıldıktan sonra, Ballıhisar'ın çok katmanlı bir kırsal yerleşim olarak korunmasına yönelik ilke, strateji ve politikaları içeren bir öneri getirilmektedir.

Günümüzde kırsal yerleşimler, dünya genelinde göç ve modernleşme ihtiyaçları gibi çeşitli tehdit ve zorluklarla karşı karşıyadır. Bu nedenle, tablolardaki Ballıhisar/Pessinus'a ait değerler, sorunlar ve potansiyeller, yalnızca yerleşimin çok katmanlı karakterinden kaynaklananları değil, aynı zamanda kırsal yerleşimlerin ortak değerlerini ve sorunlarını da içermektedir (Tablo F.1, Tablo F.2, Tablo F.3). Öte yandan, çok katmanlı kırsal peyzajlara ve Ballıhisar/Pessinus'a özgü değerler, sorunlar ve potansiyeller odak noktası olmuştur.

6.1 Değerler

6.1.1 Bölgesel Ölçekteki Değerler

Kırsal yerleşimin şekillenişinde, yerleşimler arası ilişkiler ve ulaşım ağının bölgesel ölçekte oluşturduğu sistem etkin bir rol oynamaktadır [2]. Dolayısıyla Ballıhisar Köyü'nün bulunduğu Eskişehir ili, doğal, tarihi ve kültürel birçok kaynağı ile Ballıhisar Köyü'nün gelişimine etki etmektedir. (Şekil F.1).

Sivrihisar'ın bulunduğu Eskişehir ili, İç Anadolu Bölgesi'nde olup hem Ege hem de Karadeniz illerine yakındır. Konumsal avantajları sayesinde Eskişehir, Türkiye'nin gelişmiş illerinden biri haline gelmiştir.

Türkiye'de biyolojik çeşitliliğin korunması için çalışan önemli bir sivil toplum kuruluşu olan Doğa Derneği'nin geliştirdiği Önemli Doğa Alanları (ÖDA) projesi, Türkiye'deki biyolojik çeşitliliğin korunması için oldukça kritik bir role sahiptir. ÖDA, dünya genelinde biyolojik çeşitliliğin korunması için kullanılan bir kavramdır. Doğa Derneği, bu kavramı Türkiye'ye uyarlayarak ülkemizdeki en değerli doğal alanları belirlemeyi amaçlamıştır. ÖDA'lar, bitki, hayvan ve diğer canlı türlerinin nesillerini sürdürebilmeleri için özel önem taşıyan coğrafyalar olup yeryüzünün en hassas ve benzersiz doğal alanlarını temsil etmektedir. Dünya Doğa Koruma Birliği (IUCN), ÖDA'ların belirlenmesi için uluslararası standartlar belirlemiş ve Doğa Derneği de bu standartlara uygun olarak çalışmalarını yürütmüştür.

Eskişehir ve çevresi, birçok ÖDA barındırmaktadır. Sivrihisar'ın güneybatısında yer alan Aliken, toy kuşunun ülkemizdeki en önemli yaşam alanlarından biridir. Sivrihisar, Polatlı ve Günyüzü ilçelerini kapsayan Acıkır Bozkırları, endemik bitki türleri açısından son derece zengin bir alandır. Sivrihisar merkezinin yaklaşık 25-kilometre güneyinde yer alan Balıkdamı, Sakarya Nehri'nin oluşturduğu taşkın alanlarının günümüze dek kurumadan gelebilen en önemli örneği olup çayır, sazlık ve gölcüklerden oluşmakta ve sukuşları için önemli bir konaklama noktasıdır. Bir diğer ÖDA ise Polatlı'nın yaklaşık 50 km güneyinde ve Tarım Bakanlığı Genel Müdürlüğü Polatlı İşletme Müdürlüğü (TİGEM) arazisinde yer alan üretme çiftliğidir. Bölge, toy kuşları ve küçük kerkenezler için önemli bir habitattır. Kirmir Vadisi, Nallıhan Tepeleri, Sündiken Dağları, Türkmenbaba Dağı, Altıntaş Ovası, Murat Dağı, Eskişehir ve çevresinde yer alan diğer ÖDA'lardır.

Kültür rotaları, ülkelerin farklı miras alanlarındaki doğal ve kültürel değerlerini, ortak bir tema çerçevesinde tek bir ağ aracılığıyla ve bütüncül bir yaklaşımla korumayı amaçlayan uygulamalardan biridir. Bu rotalar, sürdürülebilir koruma sağlarken, tanıtım ve gelişimi turizme kazandırarak gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Türkiye'deki önemli kültür rotalarından biri olan Frig Yolu, 506 kilometre uzunluğa sahip olup, UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'nde yer alan Gordion ve Dağlık Frigya Bölgesi olarak bilinen kültürel miras alanlarından geçmektedir. Her yıl özellikle doğa yürüyüşüyle ilgilenen turistler, bu kültür rotasını ziyaret etmektedir.

6.1.2 Sivrihisar Ölçeğindeki Değerler

Ballıhisar Köyü'nün bağlı olduğu Sivrihisar, Eskişehir'in 14 ilçesinden biri olup, köyleri dahil 20.449 nüfusa (TÜİK, 2017) sahip olup şehrin en büyük ikinci ilçesidir ve Doğal, tarihi ve kültürel kaynakları ile birçok değer barındırmaktadır (Şekil F.2). Deniz seviyesinden yüksekliği yaklaşık 1070 metre olan ilçenin coğrafi özellikleri, yerleşimin şekillenmesinde önemli rol oynamıştır.

İlçe, Eskişehir, Ankara ve İzmir yollarının kavşak noktasında olup konum ve erişilebilirlik açısından oldukça avantajlıdır. Eskişehir merkezine 99 km, Ankara'ya 134 km ve Afyonkarahisar'a 120 km uzaklıktadır. Bu önemli ulaşım bağlantıları sayesinde Sivrihisar, geçmişten bu yana çevresiyle dinamik bir ilişki halindedir.

Kavşak noktasında ve Kral Yolu üzerinde yer alması nedeniyle ilçe, tarih boyunca stratejik bir konuma sahip olmuştur. Hititler, Frigyalılar ve Romalılar gibi farklı medeniyetlere ve kent merkezlerine ev sahipliği yapmış, bölgede yaşamış farklı etnik gruplar, medeniyetler ve bağlantılı olan yerleşimlerin kültürlerinin etkisiyle karmaşık bir kültüre sahip olmuştur. Bugün, geçmişin izleri, sadece yerleşimin fiziksel yapısında değil; aynı zamanda sosyal yaşam ve geleneklerinde de görülebilmektedir.

Sivrihisar yerleşiminin bilinen tarihi, MÖ 7. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Tarihi binalar ve geleneksel kent dokusu, ilçenin geçmişte önemli bir ticaret ve zanaat merkezi olduğunu yansıtmaktadır. İyi korunmuş fiziksel ve sosyal yapısıyla tarihi kentsel peyzajların önemli bir örneğidir. Merkez, geleneksel konut binalarıyla çevrili olup farklı dönemlerden kalma birçok anıtsal yapı bulunmaktadır. Ermeni Kilisesi, Saat Kulesi, Ermeni Hamamı, Kılıç Minaresi, Çifte (Yeni) Hamam,

Alemşah Kümbeti, Ulu Cami bunlardan bazılarıdır. Sivrihisar Ulu Cami, Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Hipostil Camileri olarak 2023 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kaydedilen beş camiden biridir.

Bölgedeki anıtsal yapıların çoğu kültürel ve tarihsel geçmişe sahip olup günlük yaşamla çok fazla ilişkileri vardır. Dini anıtsal yapıların kullanımı devam etmektedir. Ancak bazılarının özgün işlevleri korunmamıştır. Örneğin, Ermeni Kilisesi artık kültürel amaçla kullanılmakta; Yunus Hoca Kümbeti cami olarak hizmet vermektedir.

Farklı etnik grupları barındıran sosyal yapısı, yerel kültüre büyük katkılar sağlamıştır. Ermeniler, ilçede inşa ettikleri hamam ve kilise gibi yapılarla ticari faaliyetlerde ve geleneksel yerleşimin mimarisinde etkisi olan topluluklardan biridir.

Sivrihisar'daki nüfusun çoğu tarımsal faaliyetlerle geçinmekle birlikte ticari faaliyetler, el sanatları ve hizmet sektörü de gelişmiştir. Kilim dokuma, farklı teknik ve motif kullanımları ile ilçedeki önemli faaliyetlerden biridir. Bu çeşitlilik, Sivrihisar'ın yerel kültürünü zenginleştirmiş ve ekonomisine katkı sağlamıştır.

Sivrihisar, Bizans Dönemi'nden 1970'lere kadar ekonomik açıdan önemli bir yerleşim yeri olmuştur. Köylerden gelen çiftçiler ve bahçelerinde yetiştiricilik yapan insanlar çarşıda sebze ve meyve satmıştır ve çarşı, yerel halkın günlük yaşamında vazgeçilmez bir konuma sahip olmuştur. Örneğin Yoğurtçu Çarşısı, çevre köylerden gelen çiftçilerin ürünlerini satmasına imkan sağlamaktadır. Sadece Sivrihisar sakinleri değil, aynı zamanda Eskişehir ve Ankara gibi büyük şehirlerde yaşayanlar da alışveriş için pazara gelmektedir.

Hamamlar da günlük yaşam ve düğün törenlerinin bir parçası olan hamamda banyo geleneği gibi kültürel etkinlikler için önemli bir mekan olmuştur. Sokakta düzenlenen düğün törenleri de Sivrihisar'a ait diğer bir gelenektir. Öte yandan, düğün törenleri günümüzde çoğunlukla düğün salonlarında düzenlenmektedir. İlçede gelenek haline gelen diğer bir festival ise Sivrihisar'ın Kurtuluşu, Sivrihisar'da olup Hükümet Konağı önünde düzenlenmektedir. Dini bayramlarda düzenlenen toplantılar da yerel halka sosyalleşme imkanı sağlamaktadır. Bu kutlamalara ek olarak, Nasreddin Hoca Festivali ve Sucuk Festivali de birkaç yıldır Ermeni Kilisesi ve Saat Kulesi çevresinde gerçekleştirilen kutlamaladır.

Sivrihisar'ın somut kültürel mirasından öne çıkanlar Surp Yerortutyun Ermeni Kilisesi, Sivrihisar Ulu Camii ve Pessinus Antik Kenti'dir. Somut olmayan kültürel mirası ise Nasreddin Hoca, Dövme Sucuk Festivali, Sivrihisar Muska Baklavası ve Sivrihisar İncili Küpesi'ni kapsamaktadır.

Son zamanlarda yerel yönetim ilçede turizm geliştirmek için bazı çalışmalar yürütmüştür. Merkezin geleneksel yerleşim alanında restorasyon ve sokak rehabilitasyon projeleri gerçekleştirilmiştir. Özellikle Sivrihisar'ın en ünlü kişilerinden biri olan Nasreddin Hoca'ya tanıtım çalışmalarında önem verilmiştir. Yerel halkın turizm bilincine ve kültürel miras turizmi ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olduğu ve kültürel miras kaynaklarına yönelik koruma faaliyetlerinin yürütülmesine istekli oldukları tespit edilmiştir.

Sivrihisar ilçesine bağlı Yeşilköy mahallesinde Havacılık Merkezi bulunmaktadır. Alanda 2015 yılından beri Sivrihisar Havacılık Kulübü Derneği tarafından, Sivrihisar Hava Gösterileri / SHG Airshow düzenlenmektedir. Ayrıca, ilçede sanayiyi geliştirmek ve istihdam alanları yaratarak nüfusu arttırmak için Kaymaz Mahallesi yakınlarında Sivrihisar Organize Sanayi Bölgesi kurulmuştur.

6.1.3 Ballıhisar Ölçeğindeki Değerler

Bir yerleşimin korunmaya değer olup olmadığı tespit edilirken, ulusal ve uluslararası belgelerde yer alan ve üzerinde fikir birliğine varılmış miras değerleri göz önünde bulundurulmaktadır. Bu bölümde, Ballıhisar'a ait miras değerleri irdelenecektir (Şekil F.3).

Ballıhisar, her türlü doğal kaynağın bulunduğu ve yıllar boyunca birçok medeniyete tanıklık eden bir bölgede yer almaktadır. Mevcut kaynaklar hem bölgede, hem de Ballıhisar/Pessinus'ta yerleşimin devamlılığını sağlamıştır. Farklı tarihi dönemlere ait izlerin ve kültürlerin bir arada bulunması bu yerleşimlerin korunması için önemlidir. Yerel toplulukları ile kırsal yaşamın devam ettiği bölgede, korunmuş doğal ve insan yapımı bir çevre bulunmaktadır.

6.1.3.1 Arkeolojik ve Kırsal Mimari Mirasın Birlikteliği

Ballıhisar/Pessinus'ta gerçekleştirilen kazılarda ortaya çıkarılan arkeolojik kalıntılar arasında tiyatro, basamaklı tapınak, Bizans dönemine ait kilise, konut alanları, nekropol alanları, köprüler, sarnıçlar ve setler yer almaktadır. Tarihsel süreklilik içerisinde oluşan ve yerleşimin geneline dağılmış arkeolojik unsurlar,

Ballıhisar'ın arkeolojik katmanlarını oluşturmaktadır. Büyük oranda konut dokusundan oluşan en üst katman ise homojen bir geleneksel kırsal mimari doku meydana getirmektedir. Ballıhisar'ın geleneksel kırsal mimari mirasının bileşenleri arasında devşirme malzeme olarak kullanılan antik taşlara rastlanılmaktadır.

Katmanlaşma, tek bina ölçeğinde ve yerleşim ölçeğinde olmak üzere iki tiptedir (Şekil F.4, Şekil F.5). Yerleşim ölçeğinde katmanlaşmaya tapınak kompleksinin alanındaki konut kalıntıları örnek olarak verilebilir. Tek yapı ölçeğinde katmanlaşma ise yapıların duvar örgülerinde ve bahçeleri sınırlayan duvar örgülerinde rastlanan kalıntılardır.

6.1.3.2 Özgünlük

Feilden ve Jokilehto'ya göre özgünlük, bir miras alanına ait tarihi ve kültürel tüm katmanların korunması ile ilişkilidir (Feilden & Jokilehto, 1998, s.17). Bu bağlamda Ballıhisar/Pessinus yerleşiminin özgünlüğünün sürdürülebilmesi için bütüncül bir koruma anlayışı benimsenerek arkeolojik ve geleneksel kırsal mimari mirasının birlikte yaşatışlması gerekmektedir. Öte yandan, arkeolojik kalıntılarla kıyaslandığında kırsal mimari miras, Ballıhisar'ın özgünlüğünü meydana getiren bir bileşen olarak görülmemekte ve korunması gerekli bir katman olarak nitelendirilmemektedir.

6.1.3.3 Bütünlük

Jokilehto'ya göre bütünlük, malzemenin tamlık ya da tümlüğünü, bölünmemişlik ve kırılmamışlık durumunu ifade etmekte; yapısal, görsel ve sosyal-işlevsel olmak üzere üç kategoride sınıflandırılmaktadır (Jokilehto, 2007). Bu bağlamda Pessinus Antik Kenti'ne ait yapılar günümüzde bütünlüklerini büyük oranda kaybederek arkeolojik kalıntı haline gelmişlerdir. Ardından, bu kalıntıların üzerinde kırsal yaşantı başlamış; kırsal mimari ile arkeolojik miras bir araya gelerek yeni bir beraberlik ve bütünlük meydana getirmiştir.

6.1.3.4 Tarihi Değer

Roma ve Bizans dönemine tarihlenen Pessinus Antik Kenti, tarihin somut izlerini günümüze taşımakta olup ulusal koruma mevzuatı kapsamında en yüksek koruma statüsüne sahiptir. Ballıhisar'ın geleneksel kırsal mimari mirası ise arkeolojik kalıntılara kıyasla daha yakın bir dönemin ürünü olup örneklerine daha sık rastlanamaktadır. Pessinus'u 19. yüzyılda ziyaret eden gezginler, kırsal dokuların

gelişim gösterdiğini eserlerinde belirtmişlerdir. Ballıhisar'ın geleneksel kırsal dokusunun bu dönem veya daha öncesinden beri süregeldiği söylenebilir.

6.1.3.5 Estetik Değer

"English Heritage" a göre estetik değer, insanların bir yerden duyusal ve entelektüel anlamda uyarı alma yollarından kaynaklanmakta olup tasarım değeri, artistik değer, rastlantısal ve patina alt başlıklarında incelenmiştir. Estetik değer, bir yerin bilinçli tasarımının bir sonucu olabileceği gibi; zaman içinde kullanım ve gelişimin rastlantısal bir sonucu da olabilmektedir [1].

Pessinus'un estetik değeri, "English Heritage" tarafından belirtilen alt başlıklar çerçevesinde değerlendirildiğinde, tasarım, artistik, rastlantısal ve patina gibi niteliklerle ilişkilendirilmektedir. Pessinus'a ait arkeolojik kaynaklar, ait oldukları toplumun moda, zevk ve estetik ölçütlerine uygun olarak belirli bir tasarım anlayışıyla inşa edilmiştir. Özgün mimari tasarımlar, taş işçiliği, detayları ve çeşitli buluntularıyla tasarım ve artistik bir duyarlılık sergilemektedir. Bununla birlikte, bu arkeolojik kalıntılar zamanla harabeye dönüşmüş ve doğal peyzaj içerisinde pitoresk bir görünüm kazanmıştır. Organik olarak gelişen geleneksel kırsal mimari miras ise rastlantısal olarak tanımlanabilecek estetik özelliklere sahiptir. Yerleşimin organik yapısı ve geleneksel dokusunun peyzajla bütünleşmesi, arkeolojik kalıntıların pitoresk niteliğini güçlendirmekte ve yerleşimin estetik değerini artırmaktadır.

6.1.3.6 Belge Değeri

Bir yerleşimin insanların geçmiş faaliyetleri hakkında belge/kanıt sunma potansiyeli, belge değerini meydana getirmektedir. Pessinus arkeolojik kalıntıları, geçmişteki yaşantılar hakkında somut bilgi ve kanıtlar sunan, yüksek belge değerine sahip varlıklar olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, Ballıhisar kırsal dokusunun bu kalıntılar üzerinde gelişmesiyle, arkeolojik değerlerin tahrip edildiği ve belge niteliklerine zarar verildiği yönünde endişeler dile getirilmektedir. Bu endişeler sonucunda, arkeolojik kalıntıların değerini azalttığı düşünülen geleneksel kırsal dokuların zamanla tahrip olarak alandan temizlenmesi fikri benimsenmiştir. Günümüzde ise kırsal yerleşimin başka bir alana taşınması yönündeki tartışmalar devam etmektedir. Ancak, kırsal dokuların bir tahribat unsuru olarak değil, yerleşimin tarihsel gelişimini belgeleyen ve somut mirasın bir parçası olan önemli

bir değer olarak ele alınması gerekmektedir. Bu bağlamda, kırsal dokuların korunması ve tarihsel süreç içinde yerleşimin bütünlüğüyle birlikte değerlendirilmesi, sürdürülebilir bir koruma yaklaşımı için kritik öneme sahiptir.

6.1.3.7 Bilimsel Değer

Bilimsel değer, bir miras kaynağının içerdiği verilerin önemi, nadirliği, niteliği, temsiliyet kapasitesi ve başka kritik bilgilere katkı sağlama potansiyeline bağlı olarak değerlendirilmektedir. Pessinus, sahip olduğu tarihsel verilerle bilim insanlarına ve ziyaretçilere, bu yerleşimin tarihsel süreçteki gelişimine tanıklık etme ve geçmişi daha iyi anlama fırsatı sunmaktadır.

6.1.3.8 Sosyal Değer

Feilden ve Jokilehto'ya göre toplumdaki çağdaş sosyal etkileşimleri içeren sosyal değer, kültürel ve sosyal kimliğin inşasında rol oynamaktadır [58]. Bir yerleşim yeri olan Ballıhisar/Pessinus'a atfedilen kültürel değerler arasında sosyal değer önemli bir yere sahiptir.

Ballıhisar'ın kimliği, antik kent kalıntıları ve bunların üzerinde gelişen geleneksel kırsal mimari dokusunun oluşturduğu bütüncül fiziki çevre ile şekillenmektedir. Yerel halk, bu iki farklı miras türüyle sürekli bir etkileşim içinde olup, bu mirasın bir parçası olarak yaşamlarını sürdürmektedir. Bu etkileşim, yerel halkın kimlik ve aidiyet duygusunu güçlendiren bir unsur olarak öne çıkmakta ve dinamik ilişki, Ballıhisar'a sosyal bir değer kazandırmaktadır. Yerel halk, uzun yıllardır arkeolojik kalıntıları koruyarak, aynı zamanda yerli ve yabancı turistleri ağırlamaktadır. Bu miras alanı, yerel halk, bilim insanları ve ziyaretçiler arasında sosyal ağların kurulmasına imkan tanımaktadır.

6.1.3.9 Eğitim Değeri

Miras kaynakları, farklı dönemlerde yaşayan toplulukların sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal yaşamları hakkında somut ve soyut bilgiler sunmaktadır. Pessinus'un arkeolojik mirası, sunduğu bu kaynaklar sayesinde önemli bir eğitim değeri taşımaktadır. 1967 yılında başlayan bilimsel amaçlı kazı çalışmaları, 2014 yılına kadar devam etmiş; Sivrihisar ilçesine yakınlığı nedeniyle, yerleşim zaman zaman yerli ve yabancı ziyaretçilere ev sahipliği yapmıştır. Ancak, günümüzde alandaki arkeolojik kaynakların sunumu konusunda, müze bahçesindeki düzenleme dışında bir çaba bulunmamaktadır.

Arkeolojik mirasın yanı sıra, yerel halkın yaşam biçimleri, örf ve adetleri, inanışları gibi unsurları içeren geleneksel kırsal dokular da, mimari, folklorik ve etnografik açıdan eğitim değeri taşımaktadır. Bu nedenle, her iki miras türünün de eğitim kaynağı olma potansiyeli göz önünde bulundurularak, alanın sunumunun bu doğrultuda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

6.1.3.10 Kullanım Değeri ve Süreklilik

Zancheti ve Jokilehto'ya göre süreklilik, alanların, yapıların ve ögelerin küçük değişikliklerle yeni yaşam tarzlarına ve faaliyetlere uyum sağlayarak kullanılmasıdır [58]. Kırsal peyzajlardaki birçok arkeolojik yerleşim, zaman zaman kesintiye uğramakla beraber tarih boyunca yerleşim alanı olarak kullanılagelmiş olup farklı kültürün izlerini taşımaktadır.

Ballıhisar yerel halkı, 1. Derece Arkeolojik Sit alanı üzerinde yer alan geleneksel kırsal yapılar içinde yaşamını sürdürmektedir. Tarihi süreklilik içinde, yerel toplulukların yerleşim için Pessinus antik kentinin kalıntılarını tercih etmeleri, günümüzde de yaşayan bir kırsal mimarinin oluşmasına yol açmıştır. Ballıhisar'daki geleneksel yapıların özgün işlevleriyle kullanılması ve çağdaş toplumda işlevsel bir yer edinmesi, yerleşimin kullanım değerini artırmaktadır.

Pessinus antik kenti, kurulduğu dönemden itibaren yerleşim olarak varlığını sürdürmüş, zamanla küçülerek kırsal bir yerleşim halini almıştır. 18. yüzyıl sonu ile 19. yüzyıl başında Pessinus'u ziyaret eden gezginler, antik kalıntılar arasında bir kırsal yerleşim bulunduğundan bahsetmişlerdir. Bu veriler doğrultusunda, Pessinus'ta farklı dönemlere ait katmanların özgün bir şekilde bir araya gelmesi, bir süreklilik yaratmaktadır. Tarihsel gelişimin bir parçası olan tüm maddi kalıntılar, dönem ayrımı gözetmeksizin korunmalıdır. Daha yakın döneme ait kırsal mimari mirasın göz ardı edilmesi ya da yok edilmesi, yerleşimin süreklilik niteliğini kesintiye uğratacaktır.

6.2 Sorunlar

6.2.1 Bölgesel Ölçekteki Sorunlar

Günümüzde dünyanın birçok yerindeki kırsal yerleşim, göç ve modernleşme gibi çeşitli tehdit ve zorluklarla karşı karşıyadır (Şekil F.6). 20. yüzyılın ortalarında, endüstriyel gelişmelerdeki artışla birlikte, üretim kapasitesi gelişmeye başlamış ve

tarımda mekanizasyon süreci yaygınlaştıkça, tarımda iş gücüne ihtiyaç azalmaya başlamış ve büyük şehirlerde yeni çalışma alanları ortaya çıkmıştır. Bu süreçte küçük yerleşimler büyük şehirlere nüfus vermeye başlamıştır. Eskişehir'de de benzer süreç görülmüş; kırsal yerleşimlerden ve ilçelerden şehir merkezine ve diğer şehirlere göç yaşanmıştır.

Ülke genelinde görülen ortak sorunlara ek olarak, bölgedeki doğal alanlar da birtakım risklerle karşı karşıya kalmıştır. Sivrihisar'daki ÖDA'lardan biri olan Balıkdamı, su kaynaklarının tarımsal sulama amacıyla kullanılması ve yeni tarım alanlarının açılmasından olumsuz etkilenmiştir. Ek olarak, Devlet Su İşleri'nin Yukarı Sakarya Sulama Projesi, alan için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Proje kapsamında, alanın batısının tamamen kurutularak tarım alanına, doğusunun ise bir gölete dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

6.2.2 Sivrihisar Ölçeğindeki Sorunlar

TÜİK'ten elde edilen verilere göre son yıllarda Sivrihisar'ın nüfusunun azaldığı görülmüştür. 2008, 2013 ve 2018 yıllarındaki yaş gruplarının dağılımına bakıldığında genç nüfusun sürekli azaldığı; ilçenin Ankara ve Eskişehir gibi il merkezlerine göç verdiği tespit edilmiştir. İstihdam alanı ve sosyal tesislerin yetersiz olması, eğitim ve ulaşım imkanlarının sınırlı olması genç nüfusun göç etmesinde etkili olmuştur. Ek olarak, ilçenin yaz ve kış nüfusu arasında da fark görülmekte ve ilçe, yaz mevsiminde Ankara, İzmir, İstanbul, Bursa ve Eskişehir gibi diğer şehirlerden ve yurtdışından göç almaktadır.

Konumsal avantajları ve ana ulaşım yolları üzerindeki konumu nedeniyle ilçede ticari faaliyetler önemli bir geçim kaynağı olmuş; ancak günümüzde ticari faaliyetlerdeki değişim nedeniyle yerleşim çekiciliğini kaybetmeye başlamıştır.

Sivrihisar'daki geleneksel yerleşim dokusu hala bütünüyle gözlemlenebilir ve algılanabilir durumdadır. Geleneksel ticari bölgenin bazı bölümleri ve anıtsal yapıların çoğu hala aktif olarak kullanılmaktadır. Öte yandan, nüfusun azalması sonucu evlerin yaklaşık yarısı boştur. Sivrihisar'daki toplumun yaşam tarzı da endüstrileşme sürecinin etkileriyle değişmeye başlamıştır. Evli çocuklar eskiden aileleriyle birlikte yaşarken, bugün farklı evlerde yaşamayı tercih etmektedir. Ancak bu geleneksel aile yapısı, ilçenin bazı kırsal kesimlerinde hala devam etmektedir.

Bunlara ek olarak, geleneksel üretim biçiminin terk edilmesi ve işgücü maliyetlerinin karşılanamaması nedeniyle birçok küçük atölye kapanmıştır. İşgücünün makine üretiminden daha pahalı olması nedeniyle sürdürülemeyen hemen hemen tüm bu küçük işletmeler, artık kapatılmakta veya son temsilcileriyle yaşamaktadır. Osmanlı Dönemi'nden gelen bazı geleneksel el sanatları neredeyse unutulmuş durumdadır.

Yerleşimin geleneksel ticari merkezi hala kullanılmaktadır. Ancak merkezin bazı bölümleri etkinliğini yitirmiştir. Bu nedenle, arasta sokakları gibi geleneksel ticari bölgeler gün geçtikçe boşalmaktadır. Dokudaki diğer önemli anıtsal yapı türleri hamamlardır. Sivrihisar'ın merkezinde bulunan dört hamamdan sadece biri kullanılmaktadır. Diğerleri ise çökmek üzeredir. Arasta bölgesinde de benzer şekilde boş atölye ve dükkanlar bulunmaktadır.

Yerleşimdeki diğer önemli sorunlar, konaklama alternatiflerinin kısıtlı olması, altyapı ve üstyapı eksiklikleri ile tanıtım ve pazarlama eksikliğidir.

Sivrihisar, coğrafi işaretli lezzetleriyle ön plana çıkmaktadır. Öte yandan, mevcut restoranlar, bu zenginliği yansıtmakta yetersiz kalmaktadır. Gastronomi turizmi potansiyelinin değerlendirilmesinde altyapı, gastronomi aktiviteleri ve gastronomi etkinlikleri ile organizasyonel yapının geliştirilmesine, desteklenmesi ve yönetilmesine ihtiyaç vardır (Şekil F.7).

6.2.3 Ballıhisar Ölçeğindeki Sorunlar

Ballıhisar yıllar içerisinde çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bunlardan bazıları kırsal alanlardaki nüfus azalması gibi küresel sorunlar iken bazıları ise koruma statüsünden kaynaklanan kısıtlamalar gibi çok katmanlı kırsal peyzajlara ait sorunlardır (Şekil F.8, Şekil F.9, Şekil F.10, Şekil F.11, Şekil F.12, Şekil F.13). Ballıhisar ölçeğindeki sorunlar doğa, malzeme ve insan kaynaklı sorunlar ile yasal sorunlar olmak üzere 4 başlık altında incelenmiştir:

6.2.3.1 Doğa Kaynaklı Sorunlar

Doğal etkenlere uzun süre maruz kalan yapılarda zamanla bozulmalar meydana gelmektedir. Kış aylarında gerçekleşen yağışlar, özellikle terkedilmiş yapılarda etkisini göstermektedir. Kar yüküne dayanamayarak çatılar çökerken, yağmur nedeniyle ahşap malzemelerde de yıpranma gözlemlenmektedir. Ayrıca, yağmur ya da zemin sularından kaynaklanan nemlenme ve buna bağlı olarak bitkilenmeler de

meydana gelmektedir. Bozulma sadece geleneksel kırsal yapılarda değil, aynı zamanda arkeolojik kalıntılarda da yaşanmaktadır.

6.2.3.2 Malzeme Kaynaklı Sorunlar

- **Asbest İçeren Ak Toprak Kullanımı**

Ballıhisar'da yerel halk, yapıların duvarlarında kullanacakları sıvayı, kara toprak ve ak toprak olmak üzere iki farklı ana malzeme kullanılarak elde etmektedir. Beyaz renkli olan ak toprak, içerisindeki taşlardan arındırıldıktan sonra suyla ıslatılmakta, saman ilave edilerek sıva olarak kullanılmaktadır.

Saha çalışması sırasında edinilen bilgiye göre fazla ak toprak solumak, bazı yöre sakinlerinde hastalık gelişimini tetiklemiştir. Araştırmalar neticesinde Sivrihisar ve çevresine ait toprakta tespit edilen asbest, akciğer kanseri zarı gibi hastalıkları tetikleyen ana maddedir. Bu nedenle yöre halkı, son yıllarda, ak topraktan elde edilen sıva yerine çimento esaslı sıva kullanmayı tercih etmiştir.

6.2.3.3 İnsan Kaynaklı Sorunlar

- **Kazı Çalışmalarının Devam Etmemesi**

Pessinus Antik Kenti kazılarının devam etmemesi hem Ballıhisar ve Sivrihisar ölçeğinde hem de bölgesel ölçekte sorun teşkil etmektedir. Sahip olduğu köklü tarihiyle kazıların devam etmesinin ilçeye değer katacağı düşünülmektedir.

- **Kazılan Alanların Kazı Bitiminden Sonra Açıkta Bırakılması**

Yıllar içerisinde köyün birçok noktasında kazı gerçekleştirilmiştir. Bu kazı alanlarının bir kısmı çalışmaların bitmesiyle birlikte tekrar toprağa gömülmüştür. Öte yandan bir kısım arkeolojik varlıklar ise açıkta bırakılmıştır. Bu durum, buluntuların doğanın etkilerine ve insanlar tarafından yağmaya maruz kalmasına yol açmıştır.

- **Yapıya Zarar Veren Müdahaleler ve Niteliksiz Ekler**

Günümüzde birçok yerleşimde, çağdaş yapı teknik ve malzemeleri geleneksel alışkanlıkların yerini almaya başlamıştır. Buna paralel olarak, Ballıhisar Köyü'nde, yapı içerisindeki özgün mimari elemanların sökülerek yerine niteliksiz malzemelerle onarımların gerçekleştirildiği örnekler tespit edilmiştir. Bu niteliksiz uygulamalar, yıkılan duvarların briket veya delikli tuğla ile yeniden örülmesi;

çimento esaslı sıva kullanımı; özgün pencere ve kapı boşluklarının kapatılması; günümüz konfor koşullarını sağlamak adına özgün ahşap pencere doğramalarının pvc ile değiştirilmesi; yıkılan bacaların çağdaş delikli tuğla ile yeniden örülmesi; metal çatı kaplaması kullanımı ve çatıya güneş paneli eklenmesi olarak sıralanabilir. Ek olarak, evin girişine ya da duvarına bitişik bir lavabo eklendiği örnekler de görülmüştür.

Yerleşimde yaygın olarak görülen bir diğer insan kaynaklı müdahale de toprak damların üzerine mertek kullanılmadan Marsilya tipi kiremit döşenmesidir. Bunun sonucunda kiremitlerin zamanla yerinden oynadığı görülmüştür (Şekil 6.1)

Şekil 6. 1 Yerinden oynayan kiremit örnekleri

- **Terk ve Bakımsızlık**

Nüfus azalması, dünya genelinde kırsal yerleşimlerin karşı karşıya kaldığı yaygın bir sorundur. Genç nüfusun iş ve eğitim imkanı bulmak için terk ettiği Ballıhisar'da yaşlı nüfus çoğunluktadır. Alanda yaşanan en büyük problemlerden olan terkin çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Alanın I. Derece Sit Alanı olması nedeniyle yapıların onarılamaması, günümüz konfor şartlarının sağlanamaması ve bunun sonucunda artan göç ile köy büyük oranda terk edilmiştir. Düzenli aralıklarla bakıma ihtiyaç duyan yapılar, terk sonrasında doğal etkenlere maruz kalınması nedeniyle hızlı bir yıpranma sürecine girmekte ve uzun süre onarılmadığı için çeşitli bozulmalarla karşı karşıya kalmaktadır.

Bozulma sadece geleneksel kırsal yapılar için değil, aynı zamanda arkeolojik kalıntılar için de geçerlidir. Günümüzde arkeolojik kalıntıların bir kısmı yerleşimin belli bölgelerinde bitkilerin arasında toprağa dağılmış durumdadır. Kalıntılar doğa ve insan tehlikelerine karşı savunmasız durumdadır.

Sunum ve bilgilendirme panoları eksiktir. Rehber veya yerel halkın bilgilendirmesi olmadığı sürece tapınak haricinde arkeolojik kalıntıları tanımak ve bulmak zordur. Arkeolojik kalıntıları gözetleyen bir bekçi bulunmakla birlikte hafta içi saat 08.00 ile 17.00 saatleri arasında çalıştığından bu saatler dışında köyde bir nöbetçi bulunmamaktadır. Mesai saatleri dışında arkeolojik kalıntılar tehlikeye açık durumdadır. Tahribat nedenleri arasında tarihi eser bulmak amacıyla yapılan izinsiz kazı veya sondaj faaliyetleri, inşa faaliyetlerinde antik yapı malzemelerinin kullanımı, su kaynaklarına ulaşmak için izinsiz sondaj faaliyetleri yer almaktadır.

Nüfus az olduğu için toplu taşıma seçenekleri bulunmamakta olup ulaşım özel araçlarla sağlanmaktadır. Geçmişte yerleşimde sağlık ocağı mevcutken günümüzde köye sadece belirli günlerde doktor gelmektedir. Acil durumlarda ise özel araçlarla Sivrihisar'a gidilmektedir. Çocuk ve genç nüfus sayısının azlığı, yöredeki okulların da kapatılması ve taşımalı eğitime geçilmesiyle sonuçlanmıştır.

- **Ekonomi**

Yapı sahiplerinin, konutlarının onarım ve yenileme işlemlerini gerçekleştirecek yeterli ekonomik gelire sahip olmamaları da mevcut sorunlar arasında yer almaktadır.

- **Geleneksel Üretimlerin Azalması**

Son yıllarda gençler başta olmak üzere nüfusun büyük oranda azalmasıyla birlikte, geleneksel üretimlerin sürdürülmesi zorlaşmaya başlamış ve bir kısmı unutulmaya yüz tutmuştur.

6.2.3.4 Yasal Sorunlar

- **Koruma Kararları**

Pessinus Antik Kenti'nin arkeolojik kalıntılarının varlığı, Ballıhisar yerleşiminin kimliğinin önemli bir bileşeni olarak yerel halkın çevresi ile olan ilişkisine etki etmektedir.

Pessinus antik kenti, 1980'de arkeolojik sit alanı olarak tescillenmiştir. Arkeolojik alanların belirlenmesi ve derecelendirilmesi, karar alma süreci, koruma kurullarının kontrol ve yönetim mekanizmaları Ballıhisar'ın arkeolojik ve geleneksel mimari mirasının önemli ölçüde bozulmasına neden olmaktadır. Bu koruma statüsü, aynı zamanda yaşam alanı olarak kullanılan yerleşimde bir dizi sorunun ortaya

çıkmasına neden olmakta ve arkeolojik mirası ön planda tutarken, geleneksel mimari mirası göz ardı etmektedir. Alanın mevcut kullanımı arkeolojik kalıntılarda tahribata yol açarken, diğer yandan bu tahribatı engellemek amacıyla yerel halkın alanı kullanımına kısıtlamalar getirilmiştir.

Yöre sakinleri için ana sorunların kaynağı olan 1. derece arkeolojik sit statüsü nedeniyle sakinler evlerini onaramamakta, bu durum zaman geçtikçe yeni sorunları beraberinde getirmektedir. Yeni inşaatlara ve eklentilere izin verilmemekte, genişleyen aileler ihtiyaç duydukları mekanlara sahip olamadığı için göçe zorlanmaktadır. Arkeolojik alan üzerinde yaşayan halk, su ve kanalizasyon gibi altyapı hizmetlerine erişim, mevcut yapıların onarımı, yeni yapı ya da mekân gereksinimlerinin karşılanması konularında problemler yaşamaktadır. Yöre sakinlerinden edinilen bilgiye göre su altyapısı eksikliği, karşı karşıya kalınan en önemli sorunlardan biridir. Ana geçim kaynağının tarım ve hayvancılık olduğu yerleşimde su olmazsa yaşamın durma noktasına geleceği ifade edilmiştir.

Bu sorunlar, köyün gelişimini engellemekte ve göçe yol açmaktadır. Arkeolojik alanın tahribatını önlemek ve yerel halkın ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla, köyün sit alanı olmayan başka bir bölgeye taşınması sıkça gündeme gelmektedir.

Köyün taşınabileceği iki olasılık tespit edilmiş ve 2011 yılında Eskişehir Arkeoloji Müzesi'nin talebi üzerine Melbourne ekibi tarafından kısaca araştırılmıştır. Bunlardan ilki, Ballıhisar köy merkezinin yaklaşık 500 m. güneybatısındaki Harman Yerleri; ikincisi ise aynı yönde 4 km. ilerideki Tütücünün Ağılın Tepe'dir. Bir tepenin eteğindeki düz bir ekili alan olan Harman Yerleri'nde, yüzeyde oldukça fazla miktarda Roma seramiği, mermer mimari detay ve bloklar ele geçmiştir. Tütücünün Ağılın Tepe ise modern yolun tepeyi ikiye böldüğü bir noktada konumlanmaktadır. Yüzeyde çok sayıda Roma dönemine ait seramik bulunmuştur. Yolun kenarlarında ve tepeyi çevreleyen alanda mermer mimari detaylar ve bloklar ortaya çıkarılmıştır. Tepenin kuzeybatı kenarında ise bir yapı kalıntısı görülmüştür [125].

- **Özel Arazi Mülkiyeti**

Özel arazi mülkiyeti, kırsal yerleşimlerin ve arkeolojik alanların bir arada yaşaması açısından önemli sorunlar teşkil etmektedir. Arkeolojik kalıntıların özel mülkiyetinden kaynaklanan başlıca sorunlar arasında kazılarla ilgili sınırlamalar,

arkeolojik alanın niteliksiz sunumu, hayvan otlatma nedeniyle arkeolojik mirasa zarar verilmesi ve arkeolojik kalıntıların bilinçsiz kullanımı yer almaktadır.

Yerel halk, tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile topraklarından yararlanma eğilimindedir. Doğal olarak arkeolojik kalıntılar da bu faaliyetlerden etkilenmektedir. Özel arazi mülkiyeti, arkeolojik kalıntılarda geri dönüşü olmayan değişikliklere ve hasarlara neden olsa da, aynı zamanda yerel halk ile arkeolojik alanın etkileşimi için bir ortam yaratma potansiyeline sahiptir.

Özetle, arkeolojik alan nedeniyle oluşan kısıtlamalar bugün Ballıhisar/Pessinus'un başlıca sorunlarıdır. Arkeolojik kalıntılar koruma altında olmakla birlikte bakım sağlanmamaktadır. Dolayısıyla farklı tarihsel dönemlere ait fiziksel dokular her geçen gün bozulmaktadır.

6.3 Potansiyeller

6.3.1 Bölgesel Ölçekteki Potansiyeller

Eskişehir doğal, tarihi ve kültürel kaynakları nedeniyle çeşitli turizm türlerine imkan verebilecek bir şehirdir (Şekil F.14). Frig Yolu'nun doğa ve kültür turizmi odaklı kullanımı ve bir kültür rotası olarak değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. İç Anadolu ve Ege Bölgesi'nin kesişim noktasında yer alan bu yol, büyük ölçüde kırsal alanlardan geçmektedir. Yoğun orman örtüsü, volkanik tüf yapısından kaynaklanan ilginç jeolojik oluşumlar ve önemli arkeolojik eserlerin bulunduğu bu alanlar, Frig Yolu'nu eşsiz kılmaktadır.

Frig Yolu rotasında yer alan yerel toplulukların yaşam koşulları ve refah düzeylerinin artırılması, kültürel kaynaklara yönelik bilinçli bir yaklaşım geliştirilmesi, bu kaynaklara değer verilmesi ve korunması sağlanmalıdır. Bu doğrultuda, yerel halka yönelik turizm bilincini artıracak eğitimler düzenlenmeli, bölgede altyapı ve üst yapı eksiklikleri tamamlanmalı ve yerel kalkınmaya katkı sağlayacak ekonomik faaliyetler teşvik edilmelidir. Ayrıca, kadın iş gücünün ön plana çıkarılması ve genç nüfusun küçük ölçekli turistik işletmelere yönlendirilmesi, yerel halk ile turistler arasında olası çatışmaları engelleyecek ve bölge turizminin sürdürülebilirliğini sağlayacaktır.

Frig Yolu'nun geçtiği 44 köy, 6 mahalle ve 5 beldede yaşayan halkın, kırsal turizmi geliştirmek amacıyla turistik ev pansiyonculuğunun yaygınlaştırılması

gerekmektedir. Kültür rotalarını takip eden turistlerin en çok önem verdiği unsurlardan biri de uygun konaklama imkanlarının bulunmasıdır. Bu nedenle, yürüyüşçülere yönelik olarak ihtiyaçlarını karşılayabilecek kamp ve karavan alanlarının oluşturulması, Frig Yolu'nun öncelikli tercih edilmesinde etkili olacaktır. Ayrıca, konaklama imkanlarının artırılması, Frig Yolu'na olan talebi yükseltecek ve yerelde istihdam yaratacaktır.

Frig Yolu üzerindeki parkurlarda, özellikle en çok ilgi çeken noktalarda, parkur ve çevresini kapsayan doğal ve arkeolojik miras alanları ile konaklama ve yeme içme noktalarını gösteren bir turizm haritasının bulunduğu tanıtıcı levhaların yerleştirilmesi, rotayı takip eden turistler için büyük kolaylık sağlayacaktır.

Frig Yolu'ndaki kırsal bölgelerde, geleneksel gastronomik ve el yapımı ürünlerin satışının yapıldığı alanların oluşturulması, yöre halkının ürettiği gıda ve eşyaların pazarlanmasını sağlayacak ve yerelde ekonomik bir canlılık yaratacaktır.

ÖDA'lar doğa ve spor turizmi için önemli bir potansiyele sahiptir. Altyapı ve üstyapı koşulları geliştirilip tanıtımı yapılarak turizm faaliyetlerinin artırılması sağlanabilir. Frig Yolu ile entegre güzergahlar oluşturulabilir. Endemik bitkilerin bulunduğu alanların botanik turizmi kapsamında değerlendirilebilir.

Frig Yolu ile ilgili basılı kaynakların çeşitlendirilmesi önemlidir. Bu bağlamda, Türkçe ve yabancı dillerde hazırlanacak tanıtım broşürlerinin yanı sıra, Frig Yolu'nun parkurlarındaki doğal ve kültürel zenginlikleri üç boyutlu canlandırmalarla sunan bir mobil uygulama ve web sitesi geliştirilmesi, tanıtım faaliyetlerinde etkili olacaktır. Basılı materyallerin, özellikle rotanın geçtiği illerdeki üniversitelere dağıtılması, bu alanın tanıtımını sağlamanın yanı sıra, üniversite öğrencileri ve akademik personel arasında da farkındalık yaratacaktır.

Bölge halkında turizm bilinci oluşturmak ve kültürel mirasın korunması konusunda farkındalık kazandırmak için, alanında uzman kişilerin katılımıyla turizm odaklı eğitim etkinliklerinin düzenlenmesi faydalı olacaktır. Bu tür etkinlikler, miras alanlarının korunmasına ve tanıtılmasına katkı sağlayacaktır. Kültür Rotaları Derneği ve kamu otoriteleri iş birliği yaparak çeşitli tanıtım organizasyonları düzenleyebilir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde Frig Yolu'nun tanıtımını artırmak için Yazılıkaya-Midas Kenti, Ayazini Ören Yeri, Pessinus Antik Kenti ve Fındık Vadisi gibi

noktalarda resim, heykel ve müzik festivalleri gibi uluslararası etkinlikler düzenlenebilir.

Bu girişimlerin başarılı olabilmesi için, öncelikle bölgeyi kapsayan, katılımcı ve sürdürülebilir bir alan yönetim planı hazırlanmalıdır. Bu plan, Dağlık Frigya Bölgesi'nin UNESCO Dünya Mirası Kalıcı Listesi'ne dahil edilmesini sağlayabilir, aynı zamanda bölgedeki miras alanlarının korunmasını ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlayabilir.

Eskişehir'de yer alan Anadolu Üniversitesi, Eskişehir Teknik Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesi'nin ilgili bölümlerinde görev yapan akademisyenler kendi alanlarına yönelik olarak Sivrihisar ve çevresi hakkında projeler ve çalışmalar yürütebilir. Özellikle yerel halkın da dâhil edildiği araştırmalarla kültürel mirası ön plana çıkarılabilir. Arkeoloji ve sanat tarihi gibi alanlardaki akademisyenle, Pessinus Antik Kenti'nin yeniden canlandırılması için ilgili kişi ve kurumlarla iletişime geçebilir. İlgili fakültelerin uygun derslerinde Sivrihisar anlatımları yapılarak ders kapsamında geziler düzenlenebilir. Üniversiteler bünyesinde gerçekleştirilen konser, tiyatro, konferans ve çeşitli kültürel etkinlikler gerçekleştirilebilir.

6.3.2 Sivrihisar Ölçeğindeki Potansiyeller

Sivrihisar tarihi geçmişiyle ve sahip olduğu kültürel miras değerleriyle kültür turizmi, kırsal turizm ve gastronomi turizmi potansiyeline sahiptir (Şekil F.15). İlçenin tur rotalarına dâhil edilerek turizm hareketlerinin artırılması ve bu hareketliliğin Ballıhisar'a yönlendirilmesi sağlanabilir. Bu amaçla öncelikle Eskişehir merkezi ile Sivrihisar ve Ballıhisar bağlantısı güçlendirilmeli ve artırılmalıdır. Şehrin merkez ilçeleri olan Odunpazarı ve Tepebaşı ilçelerinde Sivrihisar ve Ballıhisar'a yönelik tanıtım ve reklamlara yer verilmelidir. Sivrihisar'da yer alan dinlenme tesislerine tanıtıcı reklamlar yerleştirilerek oraya uğrayan insanlara tanıtım yapılabilir.

Sivrihisar'a özgü gelenek görenekleri, yöresel kıyafetleri ve yöresel mutfağı ön plana çıkaracak projeler yürütülebilir. Belediyelerin de desteğiyle yöresel yemeklerin ikram edilebileceği ve sunulabileceği restoranların açılması için teşvikler verilebilir. Sivrihisar ilçesinin coğrafi işaretli ürünleri arasında yer alan muska baklavası, höşmerim tatlısı, arabaşı, dövme sucuğu ve kelem dolması gibi

yöresel tatlara yönelik gastro turizmi çalışmaları yapılabilir. Bu tatların tanıtımı ve bu alanda oluşturulacak etkinliklerle, bölgenin gastronomik zenginlikleri öne çıkarılabilir ve yerel ekonomiye katkı sağlanabilir. Somut olmayan kültürel miras kapsamında özel bir köpek türü olan Akbaş Köpeği için festival düzenlenebilir. Coğrafi işaretli ürünlerin sayısı artırılarak tanıtım faaliyetlerinde kullanılabilir. Sosyal medya üzerinden tanıtım yapılabilir.

Yöre halkının el sanatlarını turistlere öğretebilmesi ve turistlerin somut olmayan kültürel mirası deneyimleyebilmesi için imkân sağlanabilir. Bağ bozumunda üretim faaliyetleri ile Uygulamalı Kilim Müzesi'nde kilim tezgâhlarında kilim dokuma etkinlikleri düzenlenebilir. Konaklar ve müzelere deneyim unsurları eklenerek ziyaretçilerin ilgisi arttırılabilir. Turistler ilçede yapılan festival, konser ve çeşitli etkinliklere katılarak yerel halk pazarlarından alışveriş yapabilirler. Ek olarak, kadın girişimcileri destekleyen projeler ve iş birlikleri sağlanması daha sürdürülebilir bir turizm faaliyeti için uygun ortamın oluşturulmasını sağlayabilir.

Kültürel değerlerin turizme kazandırılması aşamasında yerel halkın çıkarları göz önünde bulundurulmalı ve özgünlüğün kaybolmaması sağlanmalıdır. İş gücünün büyük çoğunluğu yerel halktan sağlanmalı, onlara turizm eğitimi vererek istihdam yaratılmalıdır. Böylelikle, beşerî sermaye güçlendirilerek ve sosyal yaşam alanları artırılarak ilçeden gerçekleşen göçün azaltılması sağlanabilir. Tüm bu süreçlerde paydaşlar arası iş birliği sağlanmalı ve düzenli toplantılar planlanmalıdır.

Halk, kültürel miras varlıklarını koruma konularında uzmanlar tarafından verilen eğitimlerle bilinçlendirilmelidir. Somut ve somut olmayan kültürel mirasın sahipleri olan mülk sahipleri koruma konusunda teşvik edilmelidir. Geleneksel yapıların bakım ve restorasyonu gerçekleştirilmelidir.

Sivrihisar'ın tarihi ve kültürel dokusuna uygun konaklama tesisleri açılması için yatırımlar teşvik edilebilir. Bu kapsamda çevre bölgelerde çadır ve kamp alanları oluşturulabilir; ev pansiyonculuğu teşvik edilebilir ve butik otel yatırımları yapılabilir. Ayrıca aile pansiyonculuğuna yönelik yerel halka eğitimler verilerek bu tür konaklama hizmetlerine yönelik platformlarla iş birliği yapılabilir.

Ulaşım ağının gelişmesi, ulaşımın daha kolay ve düzenli hale gelmesi için çeşitli çalışmalar yapılabilir. Özellikle kırsal yerleşimlere ulaşım yollarının geliştirilmesi sağlanabilir. Doğa ve spor etkinliklerine yönelik olarak Balıkdamı Kuş Cenneti'nde

ve Yeşilköy Havacılık Merkezi'nde gerekli alt ve üst yapı çalışmaları gerçekleştirilebilir. Bu alanları ziyaret edenler konaklama ya da gezi amacıyla Ballıhisar'a yönlendirilebilir.

Sivrihisar Organize Sanayi Bölgesi'nin yeni kurulmuş olması ve yatırımcılar için cazip fırsatlar sunması ilçe için önemli bir avantaj teşkil etmektedir. Altyapı çalışmaları tamamlanan Sivrihisar OSB'de, bu tür yatırımlara yönelik arazi tahsisi yapılabilir ve bölgenin etkin tanıtımı gerçekleştirilebilir.

İlçede organik tarım ve iyi tarım uygulamaları yapılmakta olup, bu alandaki yenilikçi yöntemlerin çiftçilerin geneline yayılması için çeşitli çalışmalar yapılabilir. Ayrıca, ilçe sınırlarında yer alan kuru, zayıf ve verimsiz meraların ıslahı hızlandırılarak, hayvancılığın gelişimi sağlanabilir. Erken yaşta küçükbaş hayvan ölümlerinin azaltılması amacıyla, hayvan yetiştiricilerine yönelik eğitimler düzenlenebilir ve ahır gibi yapılar iyileştirilebilir. Bu adımlar, hem tarım hem de hayvancılık sektörlerinde sürdürülebilir bir gelişim sağlayacaktır.

Sivrihisar Cittaslow (Sakin Şehir) olarak değerlendirilerek, ilgili kurumlara başvuru yapılabilir. Sivrihisar'da yürütülen çalışmalar ve koruma amaçlı imar planı da incelendiğinde Cittaslow olabilmesi için doğal çevre, kendine özgü üretim ve yaşam tarzları, mimari özellikleri bulunmakta ve bunun korunması için çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

6.4 Koruma Önerisi

Tez, Ballıhisar/Pessinus yerleşimindeki arkeolojik miras ile kırsal mimari mirasın birlikteliğine odaklanmaktadır. İlk aşamada kırsal miras ve arkeolojik mirasın korunmasına yönelik geliştirilen ilkeler ışığında teorik bir çerçeve belirlenmiştir. Ardından, Ballıhisar/Pessinus yerleşiminin tarihsel ve fiziksel gelişim süreçleri ile mevcut yapılı çevresi incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Bu bölümde, arkeolojik alanlar ve kırsal yerleşimler üzerine yapılan bu çalışmanın temel sonuçları tartışılmış ve Ballıhisar/Pessinus'un bütünleşik korunmasına yönelik bir dizi temel ilke ve strateji geliştirilmiştir.

6.4.1 İlke ve Stratejiler

Planın temel amaçları, bütünlüğün korunması ve sürekliliğin sağlanmasıdır. Arkeolojik ve kırsal mimari miras birlikteliğinin doğal, fiziksel, sosyal, kültürel ve

ekonomik bileşenlerinin anlaşılması ve değerlendirilmesinin ardından, tarihi ve kültürel katmanların izlerinin korunması hedeflenmektedir.

Bu amaçla dört temel ilke belirlenmiştir:

- Yerel topluluk, kolektif hafıza, arkeolojik ve kırsal mimari mirasın korunması
- Yerel paydaşların katılımı ile şeffaf, etkili ve katılımcı yönetim
- Yerel topluluk ve ziyaretçiler için yapılı çevrenin iyileştirilmesi
- Yerel topluluğun ilgi ve yetenekleri göz önünde bulundurularak ekonomik koşulların geliştirilmesi

6.4.1.1 İlke 1: Yerel Topluluk, Kolektif Hafıza, Arkeolojik ve Kırsal Mimari Mirasın Korunması

Çok katmanlı kırsal peyzajların bileşenlerini ve ilişkilerini anlamak, tarihsel katmanları koruma sürecinin başlangıcında ilk adımdır. Bu amaç doğrultusunda, Ballıhisar/Pessinus çok katmanlı kırsal yerleşiminin belgelenmesi ve anlaşılması için stratejiler belirlenmiştir:

- **Yerleşimin Somut ve Somut Olmayan Mirasının Belgelenmesi**

Belgeleme, çok katmanlı yerleşimlerdeki dinamik ilişkilerin karmaşıklığını anlamak ve bu değerleri gelecek kuşaklara aktarmak için önemlidir. Arkeolojik alan, kırsal mimari miras ve kolektif hafıza, disiplinler arası bir çalışma ile belgelenmelidir.

Katmanlaşmayı meydana getiren ve geçmiş yaşamların somut kanıtları olan tüm bileşenler tespit edilmelidir. Ballıhisar Köyü'ndeki geleneksel yapıların her biri için tescil fişi doldurarak belgeleme çalışması yapılması, özgünlük durumlarının ve karşı karşıya kaldıkları koruma sorunlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, Ballıhisar'daki konutların mimari özelliklerini ayrıntılı şekilde ele alan bu tez çalışmasından faydalanılabileceği düşünülmektedir (Şekil G.1 – Şekil G.169). Koruma aşamasında yapıların özgün mimari biçim ve karakterlerine saygı gösterilerek, çağdaş yaşamın gereksinimlerine uygun işlevler verilmesi ve bu şekilde yapıların sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmelidir.

Çok katmanlı kırsal yerleşimin geçmişle ve çevresi ile bağlantısının güçlendirilmesi sağlanmalıdır. Ballıhisar/Pessinus'un geçmişini anlamak ve geçmişiyle bağlantısını güçlendirmek için sosyolojik ve sözlü tarih çalışmaları gerekmektedir.

Bu stratejinin amacı, tarih boyunca oluşan tüm izleri belgelemektir. Her bir tarihsel döneme ait mevcut envanter çalışmaları, planlar, fotoğraflar, tarihi belgeler, gravürler ve benzer belgeler ile çok katmanlı bir veri tabanı oluşturulmalıdır.

- **Yasal Statünün Belirlenmesi ve Kapsamlı Bir Koruma ve Yönetim Planının Hazırlanması**

2. Bölüm'de ifade edilmiş olan koruma kararlarındaki fikir birliği eksikliği, çok katmanlı kırsal yerleşimler için yasal bir çerçeveye olan ihtiyacı göstermektedir. Kırsal yerleşimlerle örtüşen arkeolojik alanları, I. Derece Arkeolojik Sit olarak nitelendirmek, kırsal mimari mirasın göz ardı edilmesine neden olmaktadır. Burra Tüzüğü'nün (2013) revize edilmiş versiyonunun 13. Maddesinde belirtildiği gibi, "Kültürel değerlerin bir arada yaşamasına saygı duyulmalı ve teşvik edilmelidir." Dolayısıyla, arkeolojik alana ve kırsal mimari mirasa eşit derecede önem veren bir tanıma ihtiyaç duyulmaktadır.

Yerel halkın Ballıhisar'da yaşamını sürdürebilmesi için yasal esnekliğe ihtiyacı vardır. Sürdürülebilir koruma için ilgili tüm tarafların katılımıyla bütüncül ve kapsamlı bir koruma ve yönetim planı geliştirilmelidir. İşbirliğinin aktif rol oynaması ve tüm paydaşların katılımı sağlanmalıdır. Temel olarak yeni imar düzenlemeleri; gelecekteki müdahalelere yönelik kontrol mekanizmaları; köydeki geleneksel yapıların ve arkeolojik kalıntıların koruma ilkeleri ve gelecekte sürdürülebilirliği sağlayacak finansal modeller tanımlanmalıdır.

- **Arkeolojik Alanın Korunması ve Sunumu**

Arkeolojik miras, özelliklerinin ve fiziksel koşullarının analiz edilebilmesi için uygun şekilde belgelenmelidir (Şekil H.1 – Şekil H.14). Arkeolojik alan için belirlenen sorunlara göre, arkeolojik ve kırsal mimari miras bileşenlerinin mümkünse yerinde (in-situ) korunması sağlanmalı; alanın sunumunda tüm katmanların okunabilmesine özen gösterilmelidir. Bu amaçla Eskişehir Arkeoloji Müzesi'ne götürülen arkeolojik yapı elemanları Ballıhisar'a geri getirilmelidir. Kazı çalışmaları devam etmediği halde açık bırakılan kazı alanları kapatılmalıdır. Arkeolojik kalıntıların temizlenmesi ve arkeolojik alanın görünürlüğü ve

erişilebilirliği için bilgilendirme araçları düzenlenmelidir. Güvenlik görevli sayısının arttırılarak vardiyalı çalışma sistemi oluşturulmalıdır.

Ayrıca, 2014 yılından bu yana ara verilen ve Pessinus antik kentine dair eksik bilgileri gün ışığına çıkarabilecek arkeolojik kazı çalışmaları devam ettirilmeli, böylelikle hem yerleşim hem de bölge için ekonomik fayda sağlanmalıdır. Ziyaretçilere arkeolojik alanı ziyaret etme ve kırsal yerleşimi geleneksel değerleri ve yaşam tarzıyla anlama fırsatı verecek şekilde arkeolojik alanın tanıtımına yönelik bir alan yönetim planı geliştirilmelidir.

Frig Yolu kültürel rotası ile bütünleşik bir sunum anlayışı geliştirilmelidir. Güzergahlar, panorama noktaları; Balıkdamı Sulak Alanı gibi doğal oluşumlar; arkeolojik alanlar; nekropoller; antik yol kalıntıları; çevre köyler; bulgur yapımı, bağ bozumu etkinlikleri, pekmez üretimi, yüncülük, süt sağımı, sucuk yapımı ve yağmur duası gibi yerleşimlerin sosyal ve kültürel bileşenlerini de içermelidir.

Yazılı dökümantasyonun ve rehberli turların sunulduğu bir ziyaretçi bilgi merkezi ziyaretçi programlarının düğüm noktasında yer almalıdır. Ayrıca uygun otopark alanları, okunaklı bilgi panoları, gözlem ve panoramik manzara noktaları düzenlenmelidir. Turistlerin alanı ziyaret etmeden önce yerleşim hakkında genel bilgiler, e-yayınlar, Ballıhisar/Pessinus'a ilişkin fotoğraf ve haritaların yer aldığı uygun bir web sitesi ve mobil uygulamalar aracılığıyla bilgilendirilmesi gerekmektedir.

- **Kırsal Yaşamın Korunması**

ICOMOS'un yayımlandığı 1999 tarihli Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü'nün 5. maddesinde ifade edildiği üzere, geleneksel miras yalnızca somut biçim, kütle, yapım tekniği ve mekânlardan ibaret değildir. Aynı zamanda, yaşayanların mekânları kullanma şekilleri, gelenek ve görenekleri, ihtiyaçları ve mekânları algılama yolları, somut olmayan kültürel miras kapsamında önemli bir yere sahiptir.

Bu bağlamda taşınan yöre halkı ile görüşülmeli, geri dönme ihtimalleri tartışılmalıdır. Geri dönüşü özendirici teşvikler sağlanmalıdır. Bu amaçla terk edilmeye neden olan sosyo-kültürel ve ekonomik nedenlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Maddi destek sağlanmalı, modern tarım teknolojilerinden faydalanılması teşvik edilerek halka eğitimler verilmelidir. Altyapı olanakları geliştirilmeli, geleneksel evleri günümüz ihtiyaçlarına uygun hale getirmek için

uygun ek ve iç düzenlemeler yapılmalı; ancak evin özgün kimliği zarar görmemelidir.

- **Kırsal Mimari Mirasın Korunması**

Öncelikli olarak yerleşimin devam etmekte olan harabeye dönüşme süreci durdurulmalıdır. Ballıhisar Köyü'ndeki konutlar, büyük ölçüde moloz taş kullanılarak inşa edilmiş olup, çeşitli koruma sorunlarıyla karşı karşıyadır. Bu yapılar, evrensel koruma yaklaşımları ve ICOMOS'un ilgili tüzükleri çerçevesinde, bütüncül bir anlayışla ele alınmalı ve mimari özelliklerini kaybetmeden korunmalıdır.

1964 tarihli Venedik Tüzüğü çerçevesinde Dünya Miras Komitesi'nin geliştirdiği Nara Özgünlük Belgesi'ne göre özgünlük; bir yerleşim alanının veya mimari yapının biçimi, malzeme ve yapım teknikleri, işlevi, konumu ve ruhu gibi unsurların yanı sıra kültürel mirasın tarihsel, teknik, sanatsal ve toplumsal yönleriyle birlikte açıklanmaktadır. Bu sebeple, geleneksel bir yapıya müdahale edilirken, yapının fiziksel ve kültürel çevresiyle olan ilişkisi mutlaka dikkate alınmalıdır.

Bakım ve onarım eksikliği nedeniyle yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya olan geleneksel yapıların daha fazla bozulmasının önlenmesi için gerekli yapısal önlemler, basit veya kapsamlı onarım kararları alınmalı; yapıların mevcut kullanımıyla ya da yeni bir işlevle sürdürülmesi sağlanmalıdır. Çatı yenileme ve sıhhi tesisat evler için temel ihtiyaçlardır.

Muhdes ekler, insanların ihtiyaçlarının bir sonucu olduğundan, kaldırılmaları dikkatli bir şekilde ele alınmalıdır. Kolektif hafızanın önemli bir parçası olan kırsal mimari mirasın canlandırılması, sadece somut miras için değil, aynı zamanda yerel toplulukta dayanışmayı güçlendirmek için gereklidir. Kırsal yaşamın sürdürülebilirliği için, yerel kullanıcılarla ortak bir paydada buluşulması ve onların ihtiyaçları, görüşleri ve geleneklerinin dikkate alınması sağlanmalıdır.

Cephe düzeninde koruma önerileri kapsamında, konutların beden duvarlarında geleneksel malzeme olan kireç esaslı sıva tercih edilmeli ve çimento esaslı sıva kullanımından kaçınılmaldır. Plan ve kütle biçimlenişinde yapılan değişikliklerden dolayı yenilenen pencereler, cephe düzenine ve karakteristiğine uygun şekilde geleneksel oranla ve malzemelerle yapılmalıdır.

Bahçe ve yaşam alanlarıyla servis birimlerine girişte kullanılan metal kanatlı kapılar yerine geleneksel ahşap kapılar tercih edilmelidir. Çatılarda kullanılan metal oluklu levha kaplamalar kaldırılmalı ve yerine yörede ağırlıklı olarak kullanılan Marsilya Kiremiti tercih edilmelidir. ICOMOS'a ait 1999 tarihli Geleneksel Yapıların Korunması Tüzüğü'nün 2. Maddesinde, geleneksel mimarinin korunmasının toplumun katılımı, desteği, düzenli bakım ve kullanımı ile mümkün olabileceği ifade edilmiştir.

Yeni yapıların çevreyle uyum içinde olması sağlanmalı ve sokak siluetini veya geleneksel dokuyu olumsuz etkileyebilecek, yerleşimin kütle, yükseklik ve cephe düzenine aykırı yapılaşmalardan kaçınılmalıdır.

Yöredeki geleneksel yapım teknik ve malzemelerini koruma önerileri kapsamında, geleneksel yapıların korunması ve iyileştirilmesi amacıyla gerçekleştirilecek uygulamalar, ICOMOS'un 2003'te yayımladığı Mimari Mirasın Analizi, Korunması ve Strüktürel Restorasyonu İçin İlkeler Tüzüğü'nün 3. bölümünde ifade edilen esaslara uygun şekilde gerçekleştirilmelidir. Her yapı için özel müdahale kararları alınmalı ve restorasyon süreci uzmanlar tarafından yürütülmelidir.

Onarımlar sırasında veya yeni duvar örgülerinde, çağdaş delikli tuğla veya briket benzeri geleneksel olmayan malzemeler kullanılmamalıdır. Yıkılan duvarlar yöreye ait yapım teknik ve malzemelerine uygun şekilde moloz taş ile yığma tekniğinde yeniden inşa edilmelidir. Derz boşlukları özgüne uygun biçimde çamur ve kireç esaslı harçlar ile doldurulmalı; çimento esaslı harç kullanımından kaçınılmalıdır.

Konutların iç mekanlarındaki zemin kaplamaları Ballıhisar'daki geleneksel yöntemlere uygun şekilde çamur harç ile sıvanmalı ve sonradan eklenen beton şaplar kaldırılmalıdır. İç ve dış yüzeylerde çamur ve kireç sıva onarımları düzenli olarak yapılmalıdır. Çatı strüktürüne ait yıpranan ahşaplar, belli aralıklarla bakım ve onarımdan geçirilmelidir. Taşıyıcılığını tamamen yitirenler ise özgün boyut ve ahşap cinsine uygun şekilde yenilenmelidir.

Hastalık gelişimini tetikleyen asbest içerdiği tespit edilen ak toprağın kullanılmaması sağlanmalıdır. Açıkta bulunan asbestli toprakların üzeri örtülmelidir. Yöre halkı bu konuda bilgilendirilmelidir.

Bu öneriler, yapıların mimari karakterini koruyarak geleneksel dokunun sürekliliğini sağlamayı ve toplumun kültürel mirasa olan katkısını artırmayı hedeflemektedir.

- **Somut Olmayan Mirasın Korunması**

Son yıllarda kentlerin kalabalıklaşması ile kırsal alanlara ilginin artmaya başladığı görülmektedir. Kırsala ve yerelliğe olan ilgi, geleneksel el sanatları, yerel ürünler ve yemekler gibi kültürel miras kaynaklarından beslenen birçok projenin ortaya çıkmasıyla sonuçlanmıştır. Ballıhisar yöresine ait miras değerlerinin atölyeler ve eğitimler aracılıyla ziyaretçilerle buluşması sağlanarak bu potansiyelinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

- **Yerel toplulukta korumaya yönelik bilinç ve farkındalığın sağlanması**

Hem arkeolojik kalıntıların hem de geleneksel yapıların korunması yerel halkın tutumuyla doğrudan ilişkilidir. Yerel topluluğun, içinde yaşadıkları çok katmanlı yapılı çevreyi benimsemeleri ve bu çevreyi kimliklerinin bir parçası olarak görmeleri sağlanmalıdır. Bu sayede, bu alanlardaki yaşamın gelecek nesillere aktarılması güvence altına alınabilir. Bu doğrultuda, yerel topluluğun arkeolojik mirasa sahip çıkmalarını ve koruma bilinci kazanmalarını sağlamak amacıyla için çeşitli eğitim programları düzenlenmelidir.

Bunun yanı sıra, yerel halkın arkeolojik kazı süreçlerine dahil edilmesi ve kazılardan elde edilen bulguların paylaşılması, bu kalıntıların benimsenmesine katkıda bulunabilir. Ek olarak, yerel halktan bireylerin tur rehberi olarak eğitilmesi, arkeolojik ve kırsal mimari mirasın korunması konusunda bilinçlenmelerini sağlarken aynı zamanda ekonomik fayda da sağlayabilir.

6.4.1.2 İlke 2: Yerel Paydaşların Katılımı ile Şeffaf, Etkili ve Katılımcı Yönetim

Çok katmanlı kırsal yerleşimlerin kavramsal gelişimi ikinci bölümde sunulduğu üzere, katılımı yönetim ve paydaşlar arasında şeffaf iletişim, yerleşimleri koruma ve sürdürülebilir kılmanın ana koşullarından biridir. Yöre sakinleri ile yerel ve bölgesel yönetim arasında şeffaf ve güven esasına dayalı bir iletişim ağı kurulmalıdır.

Ballıhisar/Pessinus örneğinde paydaşlar yerel halk, yerel ve merkezi yetkililer, kazı ekipleri ve turistler olarak tanımlanabilir. Kırsal yerleşimin kontrollü gelişimini ve aynı zamanda arkeolojik kalıntıların başarılı bir şekilde korunmasını sağlamak için, yerel toplumun ihtiyaçları başta olmak üzere, tüm paydaşları kapsayan bir işbirliğinin kurulması gerekmektedir. Bu işbirliği ile sorumlu belediyelerin, koruma kurullarının ve müze müdürlüklerinin temsilcilerinin katılımıyla bir yerel yönetim sistemi geliştirilmelidir. Düzenli toplantılarla karar alma ve uygulama süreçlerinin katılımcı bir yaklaşım çerçevesinde gerçekleşmesi gerekmektedir.

Bu süreçte yönetim ve bütçe planı hazırlanmalı; çevre köylerle iş birliği sağlanmalıdır. Yerel topluluğun sorunları ve talepleri tartışılmalı; yerleşim hakkındaki araştırma, tartışma ve kararlar, yerel halkla birlikte gerçekleştirilmelidir. Tüm paydaşların katılımlarının gerçekleştiği toplantılar düzenlenmelidir.

ICOMOS'un 1999 yılında yayımladığı "Uluslararası Kültürel Turizm Tüzüğü: Kültürel Miras Değerine Sahip Alanlarda Turizmin Yönetimi" kapsamında, kültürel mirasın korunması ve yönetiminde yerel halkın bilgilendirilmesi, konunun önemi ve korunma gerekliliğinin açıklanması üzerinde önemle durulmaktadır. Bu doğrultuda, yerel halk için kültürel mirasın korunmasının önemi üzerine bilgilendirici eğitim programları ve atölye çalışmaları düzenlenmelidir. Bu programlarla, yerel halkın miras yönetimi süreçlerine daha aktif şekilde katılımı sağlanmalıdır.

Yerel halk, kazı ekipleri ve diğer paydaşlar arasındaki iletişim, ortak çalışmalar ve iş birliği ile kuvvetlendirilmelidir. Özellikle yerel halk ile kazı ekipleri arasındaki bağları güçlendirecek sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlenerek süregelen kazıların devam etmesi, turistlerin ve yerel halkın ilgi ve bilinç düzeyinin yükselmesi sağlanabilir.

Yerel halk ve ziyaretçiler arasındaki ilişkileri kuvvetlendirmek ve yerel halkın geleneksel kültürünü tanıtmak için ziyaretçilere süregelen gelenekler, festivaller, ritüeller, geleneksel yemekler ve el sanatları gibi unsurlar sunulabilir. Sosyal hayatı canlandıracak festival ve etkinlikler organize edilebilir. Bu tür faaliyetler, kültürel mirasın korunmasının yalnızca bir koruma süreci değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik fayda sağlayan bir yaşam biçimi olduğunu yerel halk ve ziyaretçilere gösterecektir.

6.4.1.3 İlke 3: Yerel Topluluk ve Ziyaretçiler İçin Yapılı Çevrenin İyileştirilmesi

Yerel topluluğun sorunları ve taleplerine odaklanan bu ilke için stratejiler belirlenmiştir: İhtiyaçlar ve hizmetlere erişimin iyileştirilmesi, sürdürülebilir kalkınma için altyapı sağlanması, yerel halk için konut sağlanması, açık alanların iyileştirilmesi ve yerel topluluk ve ziyaretçiler için alanların planlanması (Şekil F.16, Şekil F.17, Şekil F.18, Şekil F.19).

ICOMOS'un 2008 tarihli "Kültürel Miras Alanlarının Algılanması ve Sunumu" tüzüğünde, kültürel mirasın bütünlüğü ve özgünlüğünün korunması sürecinde, kırsal alanlarda yaşayan ve çalışan yerel halkın yaşam standartlarını iyileştirmeye odaklanılması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca, kırsal mirasın diğer kültürel miras unsurları gibi bir ekonomik kaynak olduğu, bu kaynağın doğru bir şekilde kullanılarak uzun vadede sürdürülebilirliğine katkı sağlanmasının önemine dikkat çekilmektedir.

Benzer şekilde, ICOMO tarafından kabul edilen 2017 tarihli "Miras Olarak Kırsal Peyzaj Alanlarına İlişkin İlkeler" belgesinde, kırsal peyzajın yalnızca fiziksel değerleri değil, aynı zamanda insan ve çevreyle ilişkili değerleri de içerdiği ifade edilmektedir. Kırsal alanların sürdürülebilirliği için tehditlerin ve fırsatların analiz edilmesi, ayrıca kültürel, doğal, ekonomik ve sosyal unsurlar arasındaki etkileşimlerin göz önünde bulundurulması gerektiği belirtilmektedir.

Yerel halkın belirttiği gibi göçün nedenlerinden biri, büyüyen aileler için yeni ev inşa edilememesidir. Aileler büyüdükçe, küçük bir evde birlikte yaşamak imkânsız hale gelmektedir. Buna karşılık, köy dokusunun temelini oluşturan geleneksel yaşantıyı dikkate alarak, çağdaş tasarımlar geliştirilmelidir. Kültürel mirasın korunması, yalnızca geleneksel yapıların ya da dokunun muhafaza edilmesiyle sınırlı kalmamalıdır. Aynı zamanda, halkın yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik çözümler üretilmeli ve bu süreçte çevresel dengenin korunması hedeflenmelidir.

Evlerdeki sıhhi tesisat eksikliğinden kaynaklanan koşullar, Ballıhisar'ın ana sorunlarından biri olup yaşam koşullarını geliştirmek önemli bir ihtiyaçtır. Bu doğrultuda; ihtiyaç nedeniyle yapılara sonradan eklenen banyo, tuvalet ve mutfak gibi servis alanlarının, yapının özgünlüğüne zarar vermeyecek şekilde ve mekânsal sürekliliği koruyarak yapıya dahil edilmesi sağlanmalıdır. Bu süreçte, yapıya uygun

tesisat çözümleri geliştirilerek eklemelerin uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmesi önemlidir.

Ulaşım da geliştirilmesi gereken bir diğer alandır. Yerel halk özel araçları ile yolculuk yapmaktadır. Ancak, ziyaretçiler için taksi ya da otostop dışında bir seçenek bulunmamaktadır. Çevre yerleşim yerlerinden ziyaret imkanı sağlanması amacıyla köye ulaşım, toplu taşıma araçlarıyla iyileştirilmelidir. Yakın mahallelere ve merkeze belli saatlerde minibüs seferleri düzenlenmelidir.

Dere yatağının rehabilitasyon çalışmaları gerçekleştirilmeli ve bu alandaki arkeolojik yapı kalıntıları düzenlenmeli ve sunumu planlanmalıdır.

Konaklama alternatifleri belirlenmelidir. Kazı ve Araştırma Merkezi – Müze Binası'nın güneydoğusunda çadır alanı önerilmiştir. İlkokul binası ise konaklama birimi olacaktır. Ek olarak, günümüzde atıl durumda kalmış geleneksel yapıların bir kısmı konaklama birimleri olarak yeniden işlevlendirilebilir.

Bilgi ve Araştırma Merkezi, Ballıhisar/Pessinus hakkında tüm bilgilerin çevrimiçi ve basılı olarak toplandığı bir alan olarak düşünülmektedir. Bu merkezin ana işlevi ziyaretçilere yazılı bilgi, haritalar, rehberli turların organizasyonu, atölye çalışmaları, eğitim ve tarımsal turizm faaliyetlerine kayıt gibi temel hizmetleri sağlamak olacaktır.

Büyük Tiyatro, açık hava sineması gibi özel etkinlikler için gösteri alanı olarak kararlaştırılmıştır. Kazı ve Araştırma Merkezi – Müze Binası, işbirliği süreçlerinin düzenli toplantıları için bir mekan görevi görecektir. Ayrıca bu binada kazı araştırmalarına ilişkin yayımlanmış materyal ve raporların yer aldığı yerel bir kütüphane yer alacaktır. Bu sayede kazı ekibi ve kamu kurumları dahil olmak üzere farklı paydaşlar arasındaki etkileşimler desteklenecektir.

Turistlerin yerel üretim süreçlerine dahil edilmesi ve ürünleri satın alması gibi agro-turizm faaliyetleri gerçekleştirilmelidir. Tarladaki faaliyetlere ek olarak bağ ve bahçelerde üzüm yetiştiriciliği eğitimleri, sarma yaprağı ve üzüm toplama, bağ bozumu etkinlikleri, bulgur yapımı, kavurma ve sucuk üretimleri, yağmur duası, yün ve Sivrihisar kilimi yapımları diğer etkinlikler arasında yer almaktadır.

Araziler, belli dönemlerde turistlerin hasat faaliyetlerine katılımını sağlayacak şekilde sahipleri tarafından işletilebilir. Hasat edilen üzüm ve yaprakların üretim sürecine katılım sağlanabilir, açık hava pazarı önerilerek bu ürünlerin tanıtım ve

satışı gerçekleştirilebilir. Bu amaçla, çamaşırhane binasının bitişiğinde yerel halkın üretimlerini turistlere ve ziyaretçilere satabileceği bir pazar alanı önerilmiştir. Ek olarak, yöre halkının üretmediği ancak ihtiyaç duyduğu ürünlerin satışı da bu alanda gerçekleştirilebilir.

Sağlık merkezi ve eczane, özellikle çocuklar ve yaşlılar için önemli ihtiyaçlardan biridir. Bu nedenle, ilaçlar ve doktorun hastaları burada muayene etmesi için sağlık ocağı binası yeniden kullanılmaya başlanmalıdır.

Yerleşimde mevcut öğrenci sayısı yok denecek kadar azdır. Gelecekte öğrenci sayısının arttığı durumda inşa edilecek okul kompleksi planlanmalıdır. Kompleks, sadece eğitim amaçlı değil, aynı zamanda çocuklar ve gençler için oyun alanı ve futbol sahası da içermelidir.

Geleneksel kırsal mimari miras ve arkeolojik kalıntılar bir bütünlük içerisinde değerlendirilerek ziyaretçilere sunulmalıdır. Bu bağlamda, hazırlanacak gezi rotalarına yalnızca arkeolojik miras değil, aynı zamanda kırsal dokular da dahil edilmelidir. Miras alanlarının sunumunda algılanabilirliği artıracak ve bu alanları daha anlaşılır kılacak uygulamalar tercih edilmelidir. Web siteleri, multimedya ve akıllı telefon uygulamaları ve barkod sistemleri gibi çağdaş teknolojilerden yararlanılmalıdır. Buna ek olarak, belirlenen kazı alanlarında, yerel topluluk, ziyaretçiler ve çocukların katılımıyla eğitim amaçlı kazı çalışmaları organize edilmelidir.

Bu öneriler, ICOMOS'un 2003 tarihli "Mimari Mirasın Analizi, Korunması ve Strüktürel Restorasyonu için İlkeler" Tüzüğü'nün 1.4. maddesinde vurgulanan, kullanım veya işlev değişikliği durumunda koruma kuralları ve güvenlik koşullarının göz önünde bulundurulması gerektiği yaklaşımına paralel olarak uygulanmalıdır.

6.4.1.4 İlke 4: Yerel Topluluğun İlgi ve Yetenekleri Göz Önünde Bulunarak Ekonomik Koşulların Geliştirilmesi

Bu ilke altında üç strateji bulunmaktadır. Yerel topluluğun ve bölgenin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda gelişim için eğitim bunlardan biridir. Kurumlar ve platformlar arasında işbirliği geliştirmeye ihtiyaç vardır. Ekonomik koşulların geliştirilmesi için yeni kültürel rotalar da önerilmektedir. Bir başka strateji de yerel ekonomiyi destekleyen, herkesin kazanmasını sağlayacak, çeşitli ve sürdürülebilir

istihdam fırsatları sağlamaktır. Kırsal kalkınmaya yönelik stratejilerin, kırsal kimliğin ve arkeolojik mirasın korunmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Kırsal ekonominin, kalkınmanın ve yaşam biçiminin gelişimi, üretimle doğrudan bağlantılıdır. Kırsal bölgelerde yaşanan nüfus kaybı, yalnızca kırsal değerleri değil, aynı zamanda ülke ekonomisini de etkileyen bir faktördür. Kırsal yerleşiminin temel ekonomik faaliyetleri olan tarım ve hayvancılık, yerel halkın varlığının devamlılığının sağlanması için desteklenmeli ve sürdürülmelidir. Tarımsal turizm olanaklarının sağlanmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmeli; eğitim ve öğretim faaliyetleri ile desteklenmelidir.

Tarım ve hayvancılıktan geçimini sağlayamama gibi sorunlara çözüm olarak ek istihdam alanları sağlanmalıdır. Son yıllarda yerel ürünlere ve kırsal turizme talebin arttığı görülmektedir. Turizm faaliyetleri, yerel halk ile arkeolojik sit arasında bir etkileşim alanı sunsa da Pessinus/Ballıhisar örneğinde bu etkileşim yok denecek kadar azdır. Bu nedenle, arkeolojik alandan kaynaklanan turistik faaliyetlerin kırsal kimlikle bütünleştirilmesi gerekmektedir. Hizmet sektörünün gelişmesi sağlanmalı; ancak, Valetta İlkeleri'nde belirtildiği üzere, turizm faaliyetleri yerel topluluğun yaşamına müdahale etmemeli ve saygı göstermelidir [149].

Geleneksel yapılı çevreye ait değerlerin ve yerel ürünlerin sunumu planlanmalıdır. Turistlerin yerel üretim süreçlerine dahil edilmesi ve ürünleri satın alması gibi agro-turizm faaliyetleri gerçekleştirilmelidir.

6.5 Bölüm Değerlendirmesi

Anadolu'da uzun süre iskan gören, farklı dönemlere ve medeniyetlere ait kültürel ve fiziksel katmanlar barındıran birçok yerleşim bulunmaktadır. Yapı inşasında kullanılabilecek kaynak barındırması dolayısıyla bu alanlar, günümüz toplulukları tarafından da tercih edilmekte ve bu durum, kullanım sürekliliği ile sonuçlanmaktadır. Ballıhisar, Pessinus antik kenti üzerinde ve çevresinde korunmuş bir kırsal yerleşimdir. Arkeolojik ve kırsal mimari mirasın, kırsal yaşamı sürdüren yerel toplulukla birlikteliği, yere özgü çok katmanlı bir karakter oluşmasını sağlamıştır. Arkeolojik mirasın yanı sıra yerel topluluğun ve kırsal mimari mirasın sürdürülmesinin önemi son yıllarda kabul edilmiş ve vurgulanmış

olsa da, kırsal doku ve arkeolojik kalıntıların bir arada bulunduğu çok katmanlı kırsal yerleşimlere ilişkin farklı koruma kararları, yaklaşım ve tanımlar, bu alandaki eksikliği ortaya koymaktadır.

Mevcut koruma kararları, yerel topluluk ile yerleşimin doğal ve insan yapımı bileşenleri arasındaki ilişkiyi kısıtlamaktadır. Ballıhisar/Pessinus sakinleri, doğdukları yer olan doğal çevre ve arkeolojik kalıntılarla karşılıklı bir ilişkiye sahip olmuştur. Devşirme yapı elemanlarını ev inşasında kullanmış; kazı çalışmalarında rol almış; arkeolojik kalıntıların olduğu yerlerde hayvan otlatmak ve birlikte çamaşır yıkamak gibi günlük faaliyetler gerçekleştirmişlerdir. Kısıtlamalar ve yetersiz hizmetler nedeniyle sakinlerin yerleşime olan ilişkisini zayıflatmakta ve nüfus her geçen gün azalarak gelenekler terk edilmekte ve kırsal üretim kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Koruma ve karar alma süreçlerinde yerel topluluğun ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi, sakinlerin arkeolojik varlıklarla kıyaslandığında karar vericiler tarafından değer görmediklerini düşünmelerine neden olmakta ve kırsal yaşamın sürdürülebilirliğini riske atmaktadır.

Günümüzde hem kırsal doku hem de arkeolojik alan yok olma tehlikesi altındadır. Bu çalışma, yerel topluluğun ve kırsal yaşamın sürdürülebilirliği ve tarihi dönemlerin tüm katmanlarını korumaya yönelik karar alma ihtiyacı olduğunu göstermektedir. Kırsal yerleşimler, insan ve doğa arasındaki karmaşık ve dinamik ilişkiyi yansıtmaktadır. Dolayısıyla, koruma anlayışı geliştirebilmek için bu bağın tam olarak anlaşılması ve değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tarihi ve kültürel önemi olan bir kırsal yerleşim olan Ballıhisar'ın korunması ve geliştirilmesi üzerine geliştirilen ilkeler, yerel toplulukların katılımıyla, çok disiplinli bir yaklaşımla, yerleşimin doğal, kültürel ve tarihi değerlerini koruyarak sürdürülebilir bir gelecek oluşturmayı hedeflemektedir.

7
SONUÇ

Türkiye'nin kırsal peyzajı çok sayıda arkeolojik miras alanı barındırmakta ve bu alanların kırsal yerleşimlerle ilişkisine yönelik çalışmalar önem kazanmaktadır. Öte yandan, kültürel mirası tek bir varlık olarak ele alan genel yaklaşımın sonucu olarak köyler, 1980'li yıllara kadar arkeolojik alanların ayrılmaz bir parçası olarak görülmemiştir. Dolayısıyla bütünleşik koruma anlayışı hakim olmamış; çözüm olarak ya arkeolojik kalıntılar yerlerinden kaldırılarak müzelerde sergilenmiş ya da kırsal yerleşimler özgün yerlerinden civar bölgelere taşınmıştır.

Günümüzde, arkeolojik ve kırsal mimari mirasın yerleşimin tarihsel katmanlarının bir parçası olduğu ve bu miras alanlarının gelişim aşamalarını yansıtan tarihi ve kültürel tabakalaşmanın tüm bileşenlerinin korunması gerektiği görüşü giderek daha fazla önem kazanmıştır. Bu doğrultuda, arkeolojik alanlar üzerinde kırsal yaşamı teşvik eden koruma kararlarının alınmaya başlandığı görülmüştür. Kırsal mirasın kapsamını tanımlayan ve koruma sorunlarını ele alarak çözüm önerileri sunan kararlar, kırsal yaşama ve insana ait tüm değerleri ve toplumların özgün niteliklerini; somut ve soyut tüm doğal ve kültürel mirasını bir bütün olarak korumayı hedeflemektedir.

Öte yandan, kavramsal olarak ortaya konulan çalışmaların ülkemizde henüz uygulama aşamasına geçmediği ve kırsal mirasın hala ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğu gözlemlenmektedir. Arkeolojik ve kırsal mimari mirasın bir arada bulunduğu yerleşimlerin tüm bileşenleriyle korunması ve geliştirilmesini dikkate alan kırsal planlama konusunda kesin ve tutarlı bir yaklaşım hakim değildir. Ortak bir değer yargısı oluşturulamamış ve bu durum statü tespitinde, koruma karar ve uygulamalarında karmaşaya yol açmıştır.

Arkeolojik miras alanları, arkeolojik sit derecelerinin belirlediği kurallar ve sınırlar dahilinde korunmakta ve düzenlenmektedir. İnşaat faaliyetleri, arkeolojik sitin

derecesine göre yerel koruma kurulları tarafından kontrol edilmektedir. Öte yandan, arkeolojik alanlara ait statüler, kırsal yerleşimlerde birtakım sorunlara yol açmakta ve yerel toplulukların yaşam alanlarını terk etmeleriyle sonuçlanmaktadır.

Kırsal yerleşimlerin çeşitli nedenlerle nüfus kaybetmesi, yüzyılların birikimiyle oluşmuş kırsal mimari mirasın bakımsız kalmasına ve nihayetinde yok olmasına yol açmaktadır. Doğa ile birlikte kırsal yerleşimleri şekillendiren bir diğer etken olan insanın kaybı ile ortaya çıkan bu süreç, kültürel ve doğal mirasın kaybına neden olmaktadır.

Bir yerleşimin korunmaya değer olup olmadığı tespit edilirken, ulusal ve uluslararası belgelerde yer alan ve üzerinde fikir birliğine varılmış miras değerleri göz önünde bulundurulmaktadır. Bu değerlerden biri olan özgünlük, çağdaş koruma anlayışına göre bir varlığın korunmaya değer olup olmadığının tespitinde önemli bir nitelik olarak değerlendirilmekte ve sürdürülmesi gerekmektedir. Arkeolojik ve kırsal mimari mirasın bir arada bulunduğu yerleşimlerin özgünlüğü, bu bir arada var oluştan kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla, arkeolojik alanlar ve kırsal yerleşimler kapsamlı bir planlamaya ihtiyaç duymaktadır.

Kırsal yerleşimlerle arkeolojik sit alanları arasındaki en güçlü etkileşim, arkeolojik kalıntılarla yerleşimin üst üste çakıştığı ve dolayısıyla aralarında dinamik bir ilişkinin olduğu örneklerde görülmektedir. Pessinus'un arkeolojik kalıntılarıyla Ballıhisar Köyü'nün kırsal mimari mirasının bütünleşmesi, bu etkileşimin bir örneğini oluşturmaktadır. Yüzyıllar boyunca yerleşim olma özelliğini korumuş ve birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Ballıhisar Köyü, kuzeybatısındaki Sivrihisar ilçesine bağlı Anadolu platosunun ortasında, Ankara ilinin 150 km. güneybatısında konumlanmaktadır. Antik kentin büyük bir bölümü köyün altında, denizden yaklaşık 950 metre yüksekliktedir.

Bu bağlamda, tezin 3. bölümünde Ballıhisar/Pessinus yerleşiminin fiziksel, sosyal ve kültürel bileşenleri, tarihsel süreçte geçirdiği değişimler ve alanda gerçekleştirilen kazı çalışmaları irdelenmiştir. Ballıhisar/Pessinus'taki arkeolojik ve kırsal mimari mirasın korunmasına yönelik yerel ve bütünleşik bir yaklaşıma ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Bu süreçte kırsal yaşam ile arkeolojik miras arasındaki organik gelişim gösteren dinamiklerin anlaşılması ve bu birliktelikten doğan değerlerin korunması ve sürdürülmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Tezin 4. bölümünde yerleşim ölçeğinde mevcut durum analizi yapılmış; geleneksel kırsal yapıların ve arkeolojik yapı kalıntılarının envanter fişleri hazırlanmıştır. Yerleşimin mekansal gelişim sürecinde geçmiş uygarlıkların ortaya koyduğu ürünler olan arkeolojik kalıntılar ile günümüze ait geleneksel kırsal mimari mirasın birlikteliğinin biçimleri yansıtılmıştır.

Tezin 5. bölümünde Ballıhisar Köyü'ndeki geleneksel yapıların plan ve cephe özellikleri, yapı elemanları, yapım teknik ve malzemeleri incelenmiştir. Ballıhisar/Pessinus'un arkeolojik ve kırsal mimari mirasının bir arada yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için bir öneri sunma amacıyla tezin 6. Bölümünde ise önceki bölümlerde elde edilen bilgiler ve veriler ışığında yerleşimin kendine özgü korunması gerekli değerleri tanımlanmış, kültürel miras değerlerinin karşı karşıya kaldığı sorunlar belirlenmiştir. Ulaşılan sonuçların değerlendirilmesi ile bu değerlerin tüm katmanlarıyla sürdürülebilmesine yönelik çağdaş koruma yaklaşımları ışığında ilke ve stratejiler belirlenmiştir:

- Çok Katmanlı Mirasın Korunması ve Geçmişle Bağlantının Güçlendirilmesi: Ballıhisar'ın doğal, arkeolojik ve kültürel mirasının, yerel halkın hafızası ve katılımıyla korunması ve sürdürülmesi sağlanmalıdır. Bu amaçla, yerleşimin geçmişi hakkında detaylı araştırmalar yapılması, yerel halkın görüşlerinin alınması ve tarihi yapıların korunması gibi stratejiler belirlenmiştir. Yerleşimin tarihi ve kültürel mirasının gelecek nesillere aktarılması, yerel halkın bu mirasa sahip çıkması ve gurur duyması sağlanarak kimlik bilinci oluşturulması amaçlanmıştır.
- Katılımcı Yönetim: Yerel halkın karar alma süreçlerine dahil edilmesi, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleriyle yönetilen bir yapı oluşturulması hedeflenmiştir.
- Yaşam Kalitesinin Artırılması: Yerel halkın ihtiyaçlarına yönelik olarak konut, eğitim, sağlık ve ulaşım gibi temel hizmetlerin iyileştirilmesi, yaşam koşullarının yükseltilmesi amaçlanmıştır.
- Kültürel ve Ekonomik Gelişim: Yerel el sanatları, tarım ve turizm gibi alanlarda ekonomik fırsatlar yaratılarak yerel halkın yaşam standardının yükseltilmesi ve bölgenin kalkınmasına katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Arkeolojik mirasın korunarak geleneksel kırsal dokunun ortadan kaldırılması, yerleşimin sürekliliğini kesintiye uğratacaktır. Ballıhisar/Pessinus'un özgünlüğü,

farklı katmanların birlikteliğinden doğmaktadır ve bu yerleşimin en üst katmanını oluşturan kırsal mimari miras ile mevcut yaşam, yerleşimin tarihsel gelişimi ve sürekliliğinin önemli bir parçası olarak kabul edilerek korunmalıdır. Bu plan, yerel halkın katılımını esas alarak, hem kültürel mirasın korunmasını hem de ekonomik gelişmeyi hedeflemektedir.

KAYNAKÇA

[1] E. H. Aslan, "Arkeolojik ve kırsal mimari miras birlikteliğinin korunabilirliği," Doktora tezi, Mimarlık Anabilim Dalı, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2016.

[2] A. G. Bilgin Altınöz, "Çok boyutlu ve çok katmanlı alanlar olarak tarihi kırsal yerleşimlerin korunması ve yönetimi," *Kültür Mirası Yönetimi: Neden ve Nasıl?*, İstanbul, Türkiye: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2023, ss. 191–230.

[3] A. Orbaşlı, "Archaeological site management and local development," *Conservation and Management of Archaeological Sites*, sayı 15, ss. 237–253, 2013.

[4] C. J. Mitchell, "Making sense of counterurbanization," *Journal of Rural Studies,* cilt 20, sayı 1, ss. 15–2034, 2004.

[5] "Pessinus Antik Kenti." Ballıhisar Köyü. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://ballihisar.webnode.com.tr/

[6] Türk Dil Kurumu (TDK). "Türkçe sözlük." Türk Dil Kurumu Resmi Web Sitesi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://sozluk.gov.tr

[7] C. Tacoli, "Rural-urban interactions: A guide to the literature," *Environment and Urbanization*, cilt 10, sayı 1, ss. 147–166, 1998.

[8] A. H. Scott ve A. Gilbert, "The urban-rural divide: myth or reality?" Macaulay Institute, Aberdeen, Birleşik Krallık, 2007. Erişim tarihi: 4

Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/253027426_The_Urban-Rural_Divide_Myth_or_Reality

[9] T.C. Resmî Gazete. “442 Sayılı Köy Kanunu.” Mevzuat Bilgi Sistemi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.442.pdf

[10] Avrupa Komisyonu Eurostat, “Rural development: methodology,” Avrupa Komisyonu, Brüksel, Belçika, 2024. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://ec.europa.eu/eurostat/web/rural-development/methodology#:~:text=predominantly%20rural%20regions%3A%20if%20more,is%20between%2020%25%20and%2050%25

[11] OECD, “OECD regional typology,” OECD iLibrary. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264120587-6-en.pdf?expires=1723146062&id=id&accname=guest&checksum=47EEC5C9446F6425B7BED1B419CCDBDF

[12] B. Boran, *Toplumsal Yapı Araştırmaları*. Ankara, Türkiye: DTCF Yayınları, 1945.

[13] T.C. Resmî Gazete. “442 Sayılı Köy Kanunu.” Mevzuat Bilgi Sistemi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.442.pdf

[14] J. Urry, *Mekanları Tüketmek*, Çev. R. Öğdül. İstanbul, Türkiye: Ayrıntı Yay., 1999, s. 119.

[15] M. Tezcan, Sosyolojik Yönden Köy (Tanımı ve Özellikleri). *Amme İdaresi Dergisi*, cilt 4, sayı 3, ss. 151–182, 1970.

[16] R. Keleş, *Kentbilim Terimleri Sözlüğü*. Ankara, Türkiye: İmge Yayınevi, 1998.

[17] M. Erdem, “Kırsal yerleşim peyzaj kimlik özelliklerinin tespiti, korunması ve geliştirilmesine yönelik değerlendirme matrisi önerisi,” Doktora tezi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2012.

[18] K. Güler, “Türkiye'de nüfusunu yitiren kırsal yerleşimlerin korunması için bir yöntem önerisi: Ödemiş-Lübbey köyü örneği,” Doktora tezi, Mimarlık Anabilim Dalı, Restorasyon Programı, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 2016.

[19] “The European Landscape Convention,” Avrupa Konseyi, Strazburg, Fransa, 2000. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.coe.int/en/web/landscape

[20] L. Scazzosi, “Rural landscape as heritage: Reasons for and implications of principles concerning rural landscapes as heritage,” *Built Heritage*, ss. 39–52, 2018.

[21] “Operational guidelines for the implementation of the World Heritage Convention,” UNESCO Dünya Miras Merkezi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://whc.unesco.org/document/521

[22] E. Kayın, “Bir kültürel manzara - kültürel peyzaj öğesi olarak kırsal yerleşimlerin korunmasına yönelik kavramsal ve yasal irdelemeler,” *Mimarlık Dergisi*, sayı 367, ss. 46–49, 2012.

[23] UNESCO Dünya Miras Merkezi, “Decisions adopted by the 27th session of the World Heritage Committee,” UNESCO, Paris, Fransa, 2003. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000133114

[24] ICOMOS ve IFLA, "Concerning rural landscapes as heritage," 19. ICOMOS Genel Kurulu, Delhi, Hindistan, 2017. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi:

https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Charters/GA2017_6-3-1_RuralLandscapesPrinciples_EN_adopted-15122017.pdf

[25] P. Claval, "Reading the rural landscapes," *Landscape and Urban Planning*, cilt 70, sayı 1-2, ss. 9-19, 2005.

[26] Z. Eres, "Türkiye'de geleneksel kırsal mimarinin korunması: Tarihsel süreç, yasal boyut," *Mimari ve kentsel koruma: Prof. Dr. Nur Akın'a armağan*, K. K. Eyüpgiller ve Z. Eres, Eds., İstanbul, Türkiye: Yem Yayınları, ss. 457–469, 2013.

[27] K. K. Eyüpgiller ve Z. Eres, *Kırsal Mimarlık Mirasının Korunması: Türkiye'den ve Dünyadan Örnekler*, İstanbul, Türkiye: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2016.

[28] "Recommendation concerning the Safeguarding of the Beauty and Character of Landscapes and Sites," UNESCO, Paris, Fransa, 1962. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000114032

[29] C. Binan, *Mimari Koruma Alanında Venedik Tüzüğü'nden Günümüze Düşünsel Gelişmenin Uluslararası Evrim Süreci*, İstanbul, Türkiye: Yıldız Teknik Üniversitesi Yayınları, 1999.

[30] "Venedik Tüzüğü," ICOMOS, Venedik, İtalya, 1964. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org/charters/venice_e.pdf

[31] "Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme," UNESCO, Paris, Fransa, 1972. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.unesco.org.tr/Pages/161/177

[32] "Resolution (73) 3 on rural revival policies in the balance between town and country," Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, 1973. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://rm.coe.int/16804e2b16

[33] “Resolutions of the international symposium on the conservation of smaller historic towns at the 4th ICOMOS general assembly,” ICOMOS Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi, Brüksel, Belçika, 1975. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org/en/resources/charters-and-texts/180-articles-en-francais/chartes-et-normes/384-resolutions-of-the-international-symposium-on-the-conservation-of-smaller-historic-towns-at-the-4th-icomos-general-assembly

[34] “Tarihi kentler ve sürdürülebilir turizm bildirgesi,” ICOMOS, Amsterdam, Hollanda, 1975. Erişim tarihi: 4 Nisan 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr0458320001536681780.pdf

[35] “Granada talebi,” Avrupa Konseyi, Granada, İspanya, 1977. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/K-Granada-Talebi,-COE,-1977.pdf

[36] “1979 Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı 881,” Avrupa Konseyi, Strasbourg, Fransa, 1979. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.alanbaskanligi.gov.tr/evrak/turkce/1979-Avrupa-Konseyi-Tavsiye-Karar%C4%B1-881.pdf

[37] “International Committee on Historic Towns and Villages (CIVVIH),” ICOMOS, Paris, Fransa. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://civvih.icomos.org/

[38] “Kırsal mimari mirasın korunması, 89/6,” Avrupa Konseyi, Strazburg, Fransa, 1989. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/K-Kirsal-Mimari-Mirasin-Korunmasi--89-6-COE%2C-1989.pdf

[39] “Cork declaration,” Avrupa Komisyonu, Cork, İrlanda, 1996. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.terport.hu/webfm_send/a40_cork_declaration.pdf_%3B

[40] Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, “Recommendation 1121 (1990) on the reconstruction of towns,” Avrupa Konseyi, Strasbourg, Fransa, 1990. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewHTML.asp?FileID=7441

[41] “Charter on the built vernacular heritage,” ICOMOS, Meksika, 1999. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr04640620015369135 66.pdf

[42] “Council of Europe Landscape Convention,” Avrupa Konseyi, Floransa, İtalya, 2016. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://rm.coe.int/16807b6bc7

[43] “Heritage as a driver for development: Its contribution to sustainable tourism in contemporary society,” ICOMOS, Paris, Fransa, 2011. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://openarchive.icomos.org/id/eprint/1207/1/III-1-Article1_Brooks.pdf

[44] “Floransa Bildirgesi,” ICOMOS, Floransa, İtalya, 1982. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr00348080015369120 96.pdf

[45] “EU Rural Development Policy: Impact, Challenges and Outlook,” Avrupa Parlamentosu, Brüksel, Belçika, 2021. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690711/EPR S_BRI(2021)690711_EN.pdf

[46] “Cork declaration 2.0: A better life in rural areas,” Avrupa Komisyonu, Cork, İrlanda, 2016. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://ec.europa.eu/enrd/sites/default/files/cork-declaration_en.pdf

[47] ICOMOS-IFLA, “Principles concerning rural landscapes as heritage,” ICOMOS, Yeni Delhi, Hindistan, 2017. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_en08877710015605056 11.pdf

[48] “18 April 2019 theme: Rural landscapes,” ICOMOS. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org/en/77-articles-en-francais/56836-18-april-2019-theme-rural-landscapes

[49] “ICOMOS Advisory Committee Scientific Symposium.” ICOMOS, Marakeş, Fas, 2019. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Secretariat/2019/AGA_2 019/ADCOM2019_Scientific_Symposium_Call_for_proposals_ENv3.pdf

[50] ICOMOS-IFLA, “World Rural Landscapes Project,” World Rural Landscapes Resmi Web Sitesi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.worldrurallandscapes.org/

[51] Z. Eres ve N. Akın, “Osmanlı İmparatorluğu döneminde kurulan planlı kırsal yerleşmeler,” *İTÜ Dergisi A: Mimarlık, Planlama, Tasarım*, cilt 9, sayı 1, ss. 79-90, Mart 2010. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://library.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php?lng=1&pdf=0010813

[52] T.C. Resmî Gazete. “442 Sayılı Köy Kanunu.” Mevzuat Bilgi Sistemi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.442.pdf.

[53] T.C. Resmî Gazete. “3194 Sayılı İmar Kanunu.” Mevzuat Bilgi Sistemi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=3194&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5.

[54] “2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu Uygulama Yönetmeliği.” T.C. Resmî Gazete. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060204-9-2.pdf.

[55] T.C. Resmî Gazete. “6360 Sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.” Mevzuat Bilgi Sistemi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6360&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

[56] Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA). “Köy tasarım rehberi (Ersizlerdere).” KUZKA Resmi Web Sitesi. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.kuzka.gov.tr/paylasim/yayinlar/rapor_analiz/2015-RP-2-1-92_koy_tasarim_rehberi_(ersizlerdere)_II.pdf.

[57] Z. Ahunbay, "Arkeolojik alanlarda koruma sorunları: Kuramsal ve yasal açılardan değerlendirme," *TÜBA-KED Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi*, sayı 8, ss. 103-118, 2010. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubaked/issue/57432/814185

[58] J. Jokilehto, *A History of Architectural Conservation*, 1. baskı, Oxford, Birleşik Krallık: Butterworth-Heinemann, 1999.

[59] S. L. Dyson, *In Pursuit of Ancient Pasts: A History of Classical Archeology in the Nineteenth and Twentieth Centuries,* Pennsylvania: Yale University, 2006.

[60] "The Athens Charter for the Restoration of Historic Monuments," ICOMOS, Atina, Yunanistan, 1931. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_en06609840015366816 82.pdf

[61] C. Erder, *Tarihi Çevre Bilinci,* Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi, 1975.

[62] "Recommendations on ,nternational principles applicable to archaeology excavations," ICOMOS, Yeni Delhi, Hindistan, 1956. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://icahm.icomos.org/wp-content/uploads/2017/01/1956-New-Delhi-Recommendations-International-Principles-Applicable-to-Archaeology-Excavations-1.pdf

[63] "European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage (Revised)," Avrupa Konseyi, Valetta, Malta, 1992. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://rm.coe.int/168007bd25

[64] "Recommendation No. R (89) 5 of the Committee of Ministers to Member States Concerning the Protection and Enhancement of the Archaeological Heritage in the Context of Town and Country Planning Operations," Avrupa Konseyi, Strazburg, Fransa, 1989. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://rm.coe.int/native/09000016804cb892

[65] "Arkeolojik mirasın korunması ve yönetimi tüzüğü," ICOMOS, Lozan, İsviçre, 1990. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr057422900153691391 9.pdf

[66] "European convention on human rights: A guide for students," Avrupa Konseyi, Strazburg, Fransa, 2010. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://rm.coe.int/168007bd25

[67] H. Karaduman, "Belgelerle ilk Türk Asar-ı Atika Nizamnamesi," *Belgeler: Türk Tarih Belgeleri Dergisi*, cilt 25, sayı 29, ss. 73–92, 2004.

[68] H. Çal, *Türkiye'nin Cumhuriyet Dönemi Eski Eser Politikası*, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 1990.

[69] M. Özdoğan, "Ideology and archaeology in Turkey," *Archaeology under Fire – Nationalism, Politics and Heritage in the Eastern Mediterranean and Middle East*, L. Meskell, Ed., Londra, Birleşik Krallık: Routledge, 1998, ss. 111–123.

[70] M. Özdoğan, *50 Soruda Arkeoloji*, İstanbul, Türkiye: Bilim ve Gelecek Yayınları, 2011.

[71] E. Madran ve N. Özgönül, *Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması*, İstanbul, Türkiye: TMMOB Mimarlar Odası, 2005.

[72] H. Schmidt, Wiederaufbau. Stuttgart, Almanya: Architekturreferat des Deutschen Achäologischen Instituts., 1993.

[73] H. Çambel, "Karatepe-Aslantaş açık hava müzesi: Çok yönlü bir proje," *TÜBA-KED*, sayı 8, ss. 131–136, 2010.

[74] M. Özdoğan, *Arkeolojik Kazılar Bilimsel Çalışma mı? Toprak Hafriyatı mı?*, İstanbul, Türkiye: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2011.

[75] A. G. Altınöz, "Çok katmanlı kentteki tarihsel katmanlaşmayı çözümlemek: Kent arkeolojisi," *Topluma Adanmış Bir Yaşam... Prof. Dr. Ömür Bakırer Armağanı*, A. U. Peker ve N. Şahin Güçhan, Eds., Ankara: ODTÜ Basım İşliği, 2021, ss. 107–123.

[76] “Eski Eserler Kanunu.” Türkiye Cumhuriyeti Resmî Gazetesi, Ankara, Türkiye, 1973. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14527.pdf.

[77] “İlke Kararı – Karar No: 658, Karar Tarihi: 05.11.1999.” Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültürel Varlıkları Koruma ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ankara, Türkiye, 1999. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] : Erişim adresi: https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44310/ilke-karari--karar-no-658--karar-tarihi-05111999.html.

[78] “Cultural heritage, landscape and rural development,” Historic Towns. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: http://www.historic-towns.org/wp-content/uploads/2018/09/Cultural-Heritage-Landscape-and-Rural-Development.pdf

[79] “RURITAGE – Rural Heritage for the Future.” RURITAGE Project. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.ruritage.eu/

[80] “Styrian Eisenwurzen Geopark, Austria.” RURITAGE Project. Erişim Tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.ruritage.eu/additional-replicators/styrian-eisenwurzen-geopark-austria/

[81] "Eisenwurzen – Welcome to the region." Eisenwurzen Resmi Web Sitesi. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.eisenwurzen.com/home/

[82] O. Oliver, E. Vorwagner ve M. Paskova, “From the orchard to the full bottle: One of the geostories of the Nature & Geopark Styrian Eisenwurzen,” *Czech Journal of Tourism*, cilt 8, ss. 143–155, 2019. doi: 10.2478/cjot-2019-0009.

[83] “Visegrad – Role Model.” RURITAGE Project. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.ruritage.eu/role-models/visegrad/

[84] “Cincu, Romania.” RURITAGE Project. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.ruritage.eu/additional-replicators/cincu-romania/

[85] “Ecomuseum Zagori.” RURITAGE Project. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.ruritage.eu/additional-replicators/ecomuseum-zagori/

[86] P. Costanzo, “Facebook gönderisi.” Facebook. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.facebook.com/photo?fbid=819816533178726

[87] “What is an Ecomuseum?” Ecomuseum Zagori Web Site. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://ecomuseumzagori.gr/sample-page/what-is-an-ecomuseum/

[88] “Hidden heartlands, Ireland.” RURITAGE Project. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.ruritage.eu/additional-replicators/hidden-heartlands-ireland/

[89] “Katla Geopark.” RURITAGE Project. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.ruritage.eu/role-models/katla-geopark/

[90] “Agroecological Innovations, Trento, Italy.” RURITAGE Project. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.ruritage.eu/additional-role-models/agroecological-innovations-trento-italy/

[91] L. E. S. Ribeiro, “Food networks and agroecology in the province of Trento - Italy,” *Frontiers in Sustainable Food Systems*, cilt 7, 2023. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. doi: 10.3389/fsufs.2023.1130082.

[92] “About IMPACTOUR.” IMPACTOUR. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.impactour.eu/pages/about-impactour

[93] “Visit Cyprus.” Visit Cyprus Web Site. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.visitcyprus.com/media/k2/items/cache/5ae698f87915cc5250241bddb9b546e1_XL.jpg

[94] “About Fikardou.” Fikardou Web Site. Erişim Tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://efikardou.eu/

[95] “Village in Cyprus goes digital to promote its cultural heritage.” CORDIS. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://cordis.europa.eu/article/id/449954-village-in-cyprus-goes-digital-to-promote-its-cultural-heritage

[96] D. Yeşilbağ, “Archeological sites in their rural settings: Strategies for the integrated conservation of Iasos-Kıyıkışlacık (Muğla),” Yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye, 2019.

[97] “ICOMOS-IFLA principles concerning rural landscapes as heritage,” ICOMOS, Yeni Delhi, Hindistan, 2017. Erişim tarihi: 4 Nisan 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_en0887771001560505611.pdf

[98] Z. Eres, “Türkiye'de planlı kırsal yerleşmelerin tarihsel gelişimi ve erken Cumhuriyet dönemi planlı kırsal mimarisinin korunması sorunu,” Doktora

tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Restorasyon Programı, İstanbul, Türkiye, 2008.

[99] M. Hill, *Access to geography: Rural settlement and the urban impact on the countryside*, Londra, Birleşik Krallık: Hodder and Stoughton, 2003.

[100] T.C. Resmî Gazete, "6360 sayılı kanun," Mevzuat Bilgi Sistemi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6360&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5

[101] Ö. Kılıç ve S. İpek, "Kırsal mahalle: Büyükşehirlerde tekrar köye dönüş mü?," *Troy Academy*, cilt 7, ss. 1–16, 2022, doi: 10.31454/troyacademy.901752.

[102] Ö. Özçakır, A. G. B. Altınöz ve A. Mignosa, "Public decision-making in living multi-layered cities," *Living (World) Heritage Cities: Opportunities, Challenges and Future Perspectives of People-Centered Approaches in Dynamic Historic Urban Landscapes*, Sidestone Press, 2022.

[103] B. Carter ve G. Grimwade, "Balancing use and preservation in cultural heritage management," *International Journal of Heritage Studies*, ss. 45–53, 1997.

[104] I. Poulios, "Discussing strategy in heritage conservation: Living heritage approach as an example of strategic innovation," *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, cilt 4, sayı 1, ss. 16–34, 2014.

[105] E. H. Aslan ve M. C. Can, "Conservability of Yoran/Didyma traditional rural-archaeological settlement: A historical review on the change in perceptions of cultural heritage values," *TÜBA-KED Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi*, sayı 26, ss. 109–134, 2022.

[106] “Amsterdam Bildirgesi,” Avrupa Mimarlık Mirası Kongresi, Amsterdam, Hollanda, 1975. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr04583200015366817 80.pdf

[107] Australia ICOMOS, “The Burra Charter: The Australia ICOMOS Charter for Places of Cultural Significance,” Burwood, Victoria, Avustralya, 2013. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://australia.icomos.org/wp-content/uploads/The-Burra-Charter-2013-Adopted-31.10.2013.pdf

[108] “Council of Europe framework convention on the value of cultural heritage for society,” Avrupa Konseyi, Strazburg, Fransa, 2005. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://rm.coe.int/1680083746

[109] A. Yılmaz, *Faro sözleşmesi ve toplumun katılımı kavramı*, İstanbul, Türkiye: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2023.

[110] G. Brooks, “Heritage as a driver for development: Its contribution to sustainable tourism in contemporary society,” ICOMOS Bilimsel Sempozyumu, Paris, Fransa, 2011. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://openarchive.icomos.org/id/eprint/1207/1/III-1-Article1_Brooks.pdf

[111] “Sivrihisar tarihi.” Sivrihisar Belediyesi. Erişim tarihi: 04 Nisan 2024. Erişim adresi: https://sivrihisar.bel.tr/tr/sivrihisar/sivrihisar-tarihi/

[112] J. D. I. Claerhout, *Pessinus, Ana Tanrıçanın Kutsal Kenti*, İstanbul, Türkiye: Homer Kitabevi, 2008.

[113] “Eskişehir ili doğa turizmi master planı 2013-2023,” Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Ankara, Türkiye, 2013. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.tarimorman.gov.tr/bolge1/Belgeler/2023%20Planlar%C4%B

1/Eski%C5%9Fehir%20Do%C4%9Fa%20Turizmi%20Master%20Plan%C4%B1.pdf

[114] "İlçemizin durumu." Sivrihisar Belediyesi. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: http://www.sivrihisar.gov.tr/ilcemizin-durumu

[115] Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD). "Türkiye deprem tehlikesi haritası." TDTH. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://tdth.afad.gov.tr/TDTH/main.xhtml

[116] Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD). "Deprem bölgeleri haritası." AFAD. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/24212/pics/image-b592cc237f473.png?c=9064

[117] "Emergency management image." AFAD. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/24212/pics/image-9ced40a1b1844.png?c=3250

[118] "İklim ve bitki örtüsü." Eskişehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://eskisehir.ktb.gov.tr/TR-111593/iklim-ve-bitki-ortusu.html

[119] "Nüfus ve demografik veriler." TÜİK. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://nip.tuik.gov.tr/

[120] "Sivrihisar ilçe nüfusu." Sivrihisar Belediyesi. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://sivrihisar.com.tr/sivrihisar-ilce-nufusu/.

[121] S. Evcim, "Eskişehir ve çevresindeki Bizans dönemi yapıları," *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt 23, sayı 1, ss. 325–352, 2023.

[122] L. E. Roller, *Ana Tanrıçanın İzinde: Anadolu Kybele Kültü*, İstanbul, Türkiye: Alfa Yayınları, 2016.

[123] J. Devreker, “Pessinonte: Histoire et fouilles,” *Türk Arkeoloji Dergisi*, cilt 48, ss. 165–175, 1989.

[124] J. H. M. B. Baştürk, “The Phrygian lands over time: From prehistory to the middle of the 1st millennium AD,” *Phrygia in Antiquity: From the Bronze Age to the Byzantine Period*, G. R. Tsetskhladze, Ed., cilt 24, Eskişehir, Türkiye: Anadolu Üniversitesi, Peeters Publishers, 2019.

[125] G. R. Tsetskhladze, “Pessinus in Central Anatolia: New Investigations,” *L'Anatolie des peuples, des cités et des cultures (IIe millénaire av. J.-C. – Ve siècle ap. J.-C.): Colloque international de Besançon - 26-27 novembre 2010*, cilt 2, H. Bru ve G. Labarre, Eds., Besançon, Fransa: Presses Universitaires de Franche-Comté, 2013, ss. 41–80.

[126] J. Devreker ve F. Vermeulen, “Phrygians in the neighbourhood of Pessinous (Turkey),” *Liber Amicorum Jacques A. E. Nenquin Studia Archaeologica*, Brugge, Belçika: 1991, ss. 109–117.

[127] O. Tekin, *Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Anadolu: Krallar, İmparatorlar, Kent Devletleri*, İstanbul, Türkiye: Yapı Kredi Yayınları, 2021.

[128] A. Verlinde, “The Pessinuntine sanctuary of the Mother of the Gods in light of the excavated Roman temple: Fact, fiction and feasibility,” *Latomus*, cilt 74, sayı 1, ss. 30–72, 2015.

[129] Strabon, *Geographika: Antik Anadolu Coğrafyası, Kitap XII-XIII-XIV*, A. Pekman, Çev., 4. baskı, İstanbul, Türkiye: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2000.

[130] “Asia Minor in the 2nd century AD – General map – Roman provinces under Trajan,” Wikipedia. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Dosya:Asia_Minor_in_the_2nd_century_

AD_-_general_map_-_Roman_provinces_under_Trajan_-_bleached_-_English_legend.jpg

[131] "Galatya." Vikipedi. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Galatya

[132] C. Texier, *Küçük Asya: Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi*, A. Suat, K. Yaşar Kopraman ve M. Yıldız, Çev., Ankara, Türkiye: Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı, 2002.

[133] H. J. V. Lennep, *Travels in Little-Known Parts of Asia Minor*, cilt 2, Londra, Birleşik Krallık: John Murray, 1870.

[134] K. Humann, *Reisen in Kleinasien und Nordsyrien*, Berlin, Almanya: Dietrich Reimer, 1890.

[135] W. Anderson, D. Krsmanović ve M. Negus-Cleary, "Ground survey in Pessinus and its surroundings," *The Black Sea, Paphlagonia, Pontus and Phrygia in Antiquity: Aspects of Archaeology and Ancient History*, G. R. Tsetskhladze, Ed., Londra, Birleşik Krallık: Archaeopress, 2012, ss. 307–312.

[136] G. R. Tsetskhladze, *Pessinus and Its Regional Setting, Volume 2: Work in 2009–2013*, Leuven–Paris–Bristol, CT, ABD: Peeters Publishers, 2019.

[137] "Pessinus." Ghent Üniversitesi Arkeoloji Departmanı. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. [Çevrimiçi.] Erişim adresi: https://www.archaeology.ugent.be/pessinous/

[138] T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. "Eskişehir Pessinus Örenyeri." Turkish Museums. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://www.turkishmuseums.com/museum/detail/2045-eskisehir-pessinus-orenyeri/2045/1

[139] J. Devreker, H. Thoen ve F. Vermeulen, *Excavations in Pessinus: The So-called Acropolis: From Hellenistic and Roman Cemetery to Byzantine Castle*, Ghent, Belçika: Academia Press, 2003.

[140] J. Devreker, H. Thoen ve F. Vermeulen, "The imperial sanctuary at Pessinus and its predecessors: A revision," *Anatolia Antiqua*, cilt 3, ss. 125–144, 1995, doi: 10.3406/anata.1995.1180.

[141] A. Yurtsever, "Doric capitals in Pessinus: A brief overview of Pessinus architectural activities," *Anatolian Research*, cilt 29, ss. 95–115, 2023.

[142] T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. "36. kazı sonuçları toplantısı 1. cilt." Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://kvmgm.ktb.gov.tr/Eklenti/40451,36kazi1.pdf?0

[143] T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. "2014 Bakanlar Kurulu kararlı kazılar." Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://kvmgm.ktb.gov.tr/Eklenti/37291,2014-bakanlarkurulukararlikaziy.pdf?0

[144] T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. "37. kazı sonuçları toplantısı 1. cilt." Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://kvmgm.ktb.gov.tr/Eklenti/45229,37kazi1.pdf?0

[145] H. Sarı, *Frig Yolu Rehber Kitap*, Ankara, Türkiye: Öncü Basımevi, 2013.

[146] M. Kavak, Frig Yolu'nun turizm ve kültür rotası açısından değerlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye, 2019.

[147] T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. "658 Nolu İlke Kararı: Arkeolojik sitler koruma ve kullanma koşulları." Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi:

https://teftis.ktb.gov.tr/TR-263742/658-nolu-ilke-karari-arkeolojik-sitler-koruma-ve-kullanma-kosullari.html

[148] “Eskişehir Pessinus Antik Kenti.” Youtube. Erişim tarihi: 04 Nisan, 2024. Erişim adresi: https://www.youtube.com/watch?v=A55Edp3IGaY&t=1s

[149] ICOMOS, Tarihi kentlerin ve kentsel alanların korunması ve yönetimiyle ilgili Valetta İlkeleri, Paris, Fransa, 2011. Erişim tarihi: 4 Nisan, 2024. [Çevrimiçi]. Erişim adresi: https://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr05929310015369122 60.pdf

A
BALLIHİSAR KÖYÜ'NDE KULLANILAN TERİMLERE İLİŞKİN SÖZLÜK

Ak toprak: Anadolu'nun kırsal bölgelerinde görülen ve asbest içerdiği tespit edilen kireç esaslı toprak türü. Isı ve su yalıtımı sağlaması nedeniyle evlerin sıva ve harcında kullanılmaktadır. Öte yandan, hastalık gelişimini tetiklediği görülmüştür.

Çardak: Yörede yer alan iki katlı geleneksel konutlar.

Harçevi: Kiler. Genellikle örtmenin bitişiğinde yer almaktadır.

İzbe: Çardakların giriş katında bulunan, mahsüllerin ve araç gereçlerin saklandığı 2 ya da 3 oda.

Kara toprak: Yörede bulunan bir toprak türü. Evlerin dış yüzeyinde ve zemininde kullanıldığı görülmüştür.

Kemre: Tezek türü.

Orta oda: Ballıhisar'da evlerin sofasına verilen isim.

Örtme: Bir nevi mutfak olarak kullanılan, içerisinde ocak bulunan, yemeğin yapıldığı ve yendiği mekân. Mutfak araç ve gereçleri ile gıdalar da burada muhafaza edilir.

Şarapana: Ekin ve sağım sonrası üretilen peynirlerin depolandığı moloz taştan örülmüş birimlerdir.

Yumaklık: Hamur işlerinin hazırlandığı ve pişirildiği mekan.

B
KORUMA ANLAYIŞININ GELİŞİMİNİ ÖZETLEYEN TABLOLAR

Tablo B. 1 Kırsal miras alanında uluslararası gelişmeler (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

Tarih	Gerçekleştiren	Gelişme
1790	Karl Von Bonstetten	Çiftlik evlerinin "geçmiş kültürün somut verileri olarak" bir parkta toplanması fikri
1891	-	Skansen Açık Hava Müzesi
1962	UNESCO	Yerleşmelerin ve Peyzaj Alanlarının Kimliğinin ve Çekiciliğinin Korunması Konferansı
1964	ICOMOS	Venedik Tüzüğü
1965	Avrupa Konseyi	Sitler, Eski Yapılar ile Tarihi ve Artistik Sitlerin Koruma ve Geliştirme Amacıyla Kataloglanmasına İlişkin Ölçüt ve Yöntemler, Palma Tavsiye Kararı (A)
1975	Avrupa Konseyi	Avrupa Mimari Miras Tüzüğü ve Amsterdam Bildirgesi
1976	UNESCO	Tarihi Alanların Çağdaş Rolü ve Korunmasına İlişkin Tavsiye Kararı, Nairobi Bildirgesi
1977	Avrupa Konseyi	"Bölgesel Kalkınmada Kırsal Mimari" Sempozyumu'nun Kararları, Granada Belgesi
1979	Avrupa Konseyi	881 Sayılı Tavsiye Kararı
1988	Avrupa Konseyi	Kırsal Alanlarda Turizm ve Boş Zaman Geçirme Hakkında Uluslararası Kolokyumun Sonuçları
1989	Avrupa Konseyi	Kırsal Mimari Mirasın Korunması ve Değerlerinin Artırılmasına İlişkin Tavsiye Kararı
1994	Avrupa Konseyi	Özellikle Yaban Hayatının ve Peyzaj Alanlarının Korunmasına Odaklı Kırsal Alanların Sürdürülebilir Kullanımı ve Gelişimi İçin Tavsiye Kararı
1995	Avrupa Konseyi	Peyzaj Politikalarının Bir Parçası Olarak Kültürel Peyzaj Alanlarının Bütünleşik Korunmasına İlişkin Tavsiye Kararı
1999	ICOMOS	Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü
2006	Avrupa Parlamentosu	Avrupa'nın Kırsal ve Ada Bölgelerinde Doğal, Mimari ve Kültürel Mirasına İlişkin Karar

Tablo B. 2 Kırsal miras alanındaki ulusal gelişmeler (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

Tarih	**Gelişme**	**Önemi**
1951	5805 Sayılı Yasa, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun Kurulması	Korunması gerekli taşınmaz eski eserlerin koruma, bakım, onarım, restorasyon işlerinde uyulacak ilkeleri ve programları saptamak, bu çerçevede yapılan uygulamaları izlemek ve denetlemek
1967	3674 Sayılı Karar: Venedik Tüzüğü'nün ülkede uygulanışının kabulü	"Sit koruma" kavramı
1973	1710 Sayılı Eski Eserler Kanunu	Anıtların çevreleri ile birlikte korunması sağlayan ‘’sit’’ kavramının yasal zemini
1979	A-1609 Sayılı Karar	Kentsel sitten ayrı olarak kırsal sit kavramı
1983	2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu	"Kültür ve tabiat varlığı" kavramı, kentsel sit koruma yaklaşımı
1989	Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi'nin Türkiye'de onaylanması	Kırsal ve kentsele eşit önem
2000	Türkiye Kültür Envanteri Çalışması	"Kırsal mimarlık yerleşme ve yapı fişi"
2011	648 Sayılı KHK	Doğal ve kültürel sitler için yasal düzenlemeler
2012	6360 Sayılı Büyükşehir Yasası	Tip projeler konusu
2013	3194 Sayılı İmar Kanununa Eklenen 8/Ğ ve 8/H maddeleri	Köy tasarım rehberi

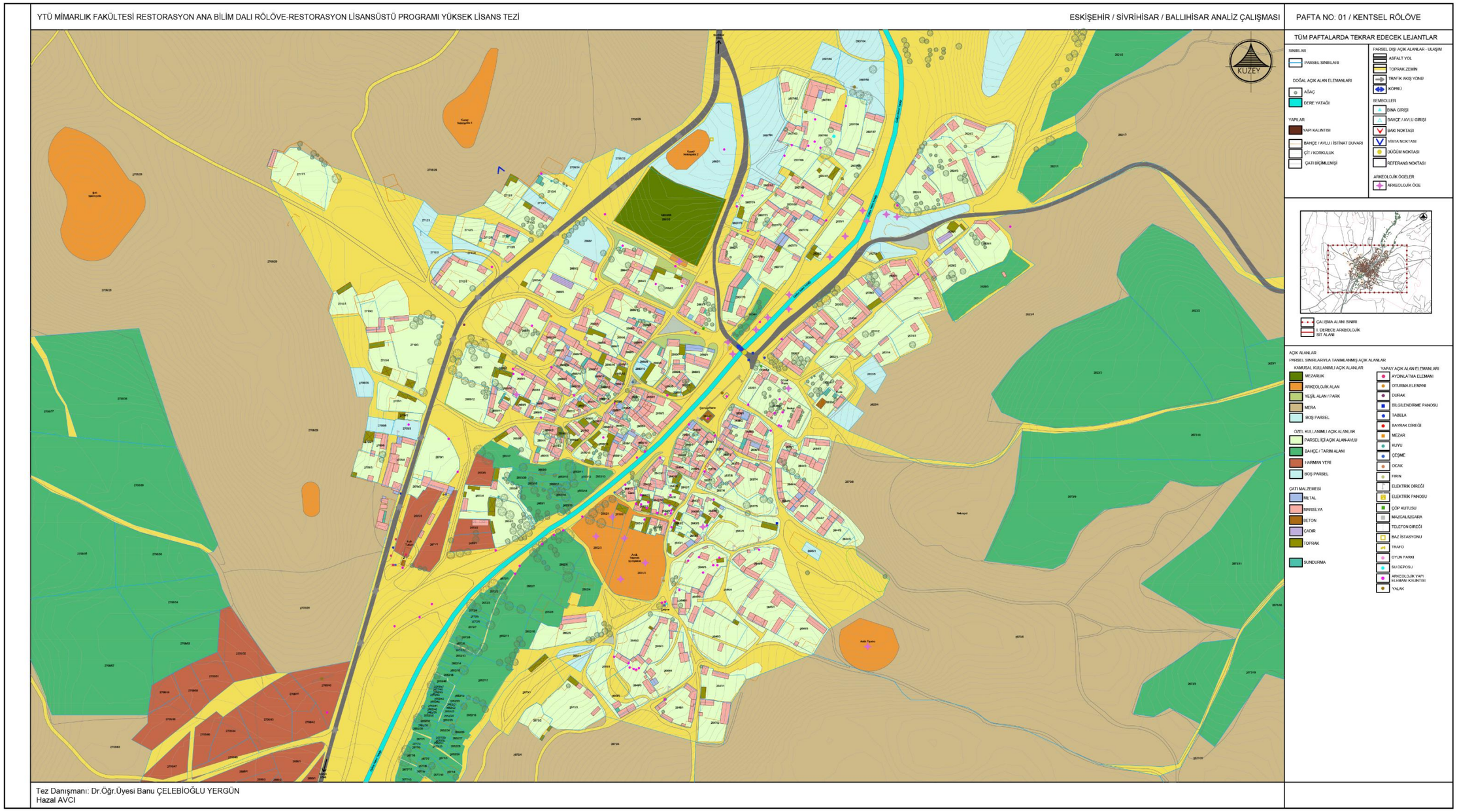
Tablo B. 3 Arkeolojik miras alanındaki uluslararası gelişmeler (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

Tarih	**Gerçekleştiren**	**Gelişme**	**Önemi/Hedefi/Tavsiyesi**
1931	İtalya	Carta Del Restauro	Anastilosis. Tek yapı ölçeğinde katmanlaşma, tarihi ve sanatsal değerler.
1956	UNESCO	Arkeolojik Kazılarda Uygulanacak Uluslararası İlkeler Tavsiye Kararı	-Belirli ortak ilkeleri esas alarak koruma, in-situ (yerinde) koruma, bilimsel değer ve eğitim değeri
1956	ICOM	4 Maddelik Deklarasyon	Yapıların açık hava müzelerinde korunması
1964	ICOMOS	Venedik Tüzüğü	Tarihi anıt kavramının kentsel ve kırsal alanları içine alacak şekilde kapsamının genişlemesi
1969	AVRUPA KONSEYİ	Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi	Arkeolojik nesne tanımı ve arkeolojik alanların sınırlarının belirlenmesi; tarihi, kültürel ve bilimsel değer, eğitim değeri
1972	UNESCO	Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi	Kültürel ve doğal mirasın bütüncül korunması; üstün evrensel değer
1972	-	Avrupa Açık Hava Müzeleri Birliği	Müzecilik anlayışının bilimsel niteliğinin yükseltilmesi
1984	AVRUPA KONSEYİ	Arkeoloji ve Planlama Kolokyumu	Arkeoloji ve planlama arasında iş birliği; yerleşim alanlarındaki arkeolojik mirasın korunması ve halka sunumu
1989	AVRUPA KONSEYİ	Arkeolojik Mirasın Kentsel ve Kırsal Planlama Çalışmaları Çerçevesinde Korunması ve Geliştirilmesine İlişkin R(89)5 Sayılı Tavsiye Kararı	Planlama ve yönetim önemi
1990	ICOMOS	Arkeolojik Mirasın Korunması ve Yönetimi Tüzüğü	Yerel halkın koruma süreçlerine katılımı
1992	AVRUPA KONSEYİ	Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin 1992 Tarihli Revizyonu	Korumanın şehir ve kırsal bölge planlama süreçlerine yansıtılması; korunması öngörülemeyen alanların açıkta bırakılmaması; kazı ve koruma dengesi
1996	ICOMOS	Kültürel Mirasın Korunması ve Yönetiminde Özgünlük Sempozyumu, San Antonio Bildirgesi	Dinamik ve durağan sit kavramları
1994-2010	İNGİLTERE	Planlama Politika Rehberi Not 16: Arkeoloji ve Planlama	
2003-2005	AVRUPA KOMİSYONU	Ulaşılabilirlik Projeleri: Toprak Altındaki Kentsel Arkeolojik Alanların Kalıntıların Sürdürülebilir Korunması ve Geliştirilmesi	
2005	AVRUPA KONSEYİ	Kültür Mirasının Toplum İçin Değeri	
2008	ICOMOS	Kültür Mirasının Yorumu ve Sunumu Tüzüğü	Yorum, sunum ve toplum tarafından benimsenebilirlik

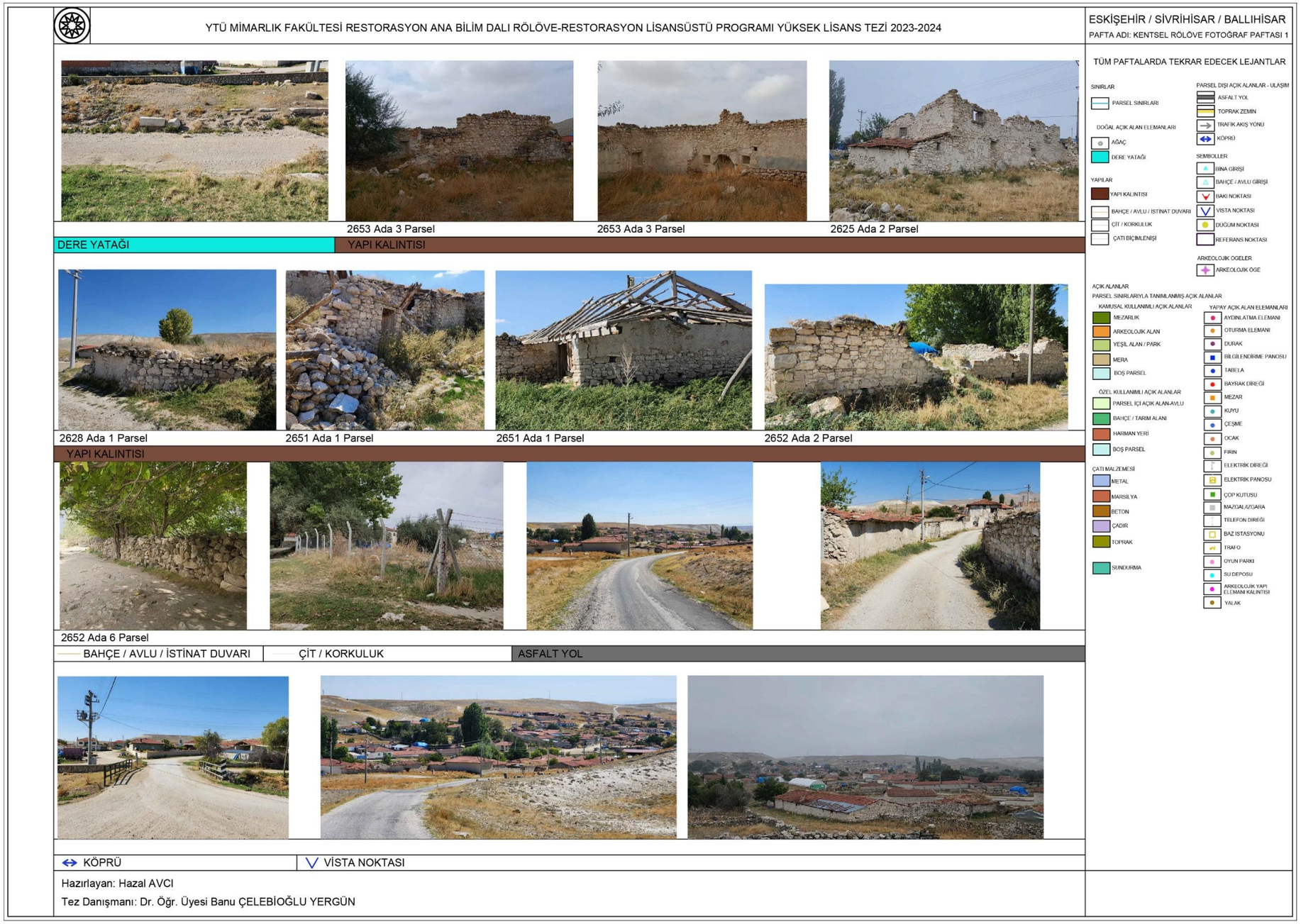
Tablo B. 4 Arkeolojik miras alanındaki ulusal gelişmeler (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

Tarih	**Gelişme**	**Önemi**
18.-19. Yy.	Gezginler ve Avrupalı arkeologların gelişi	19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren arkeolojik kazı çalışmaları yapılmaktadır.
1720	İlk müze çalışmaları	Aya İrini Kilisesi'nde geçmiş savaşlarda kullanılmış silah sergisi (sadece özel izni olan Batılı gezginler ziyaret edebiliyordu.)
1869	1. Asar-ı Atika Nizamnamesi	Eski eserlerin yurtdışına çıkarılmasının Osmanlı Devleti'ni rahatsız etmesiyle bu konuda yasal düzenlemeler hazırlanmıştır. Yurt dışına eser çıkışı yasaklanmıştır.
1874	2. Asar-ı Atika Nizamnamesi	Geçmişten gelen her türlü sanat eseri “eski eser” olarak tanımlanmıştır. Çıkarılan eserlerin arazi sahibi, Osmanlı Devleti ve kazıyı yapan kişi arasında eşit oranda bölünmesine karar verilerek eserlerin yurtdışına çıkışına imkan verilmiştir.
1881	Osman Hamdi Bey'in İmparatorluk Müzesi müdürü oluşu	Kazı çalışmaları, eski eserlerin sergilendiği bir müze kurma fikri, Osman Hamdi Bey'in korumayı hedefleyen yasal düzenlemelerin oluşturulması ve arkeoloji biliminin geliştirilmesi konularındaki çabaları
1884	3. Asar-ı Atika Nizamnamesi	Osmanlı aydınlarının tepkisi ve Osman Hamdi Bey'in müze müdürü olmasının ardından yurt dışına eski eser çıkışı yasaklanmıştır.
1906	4. Asar-ı Atika Nizamnamesi	40 yıllık süreçte ana hedefler, kazıların düzenlenmesi ve arkeolojik eserlerin değerlendirilmesi. Devlet izni zorunluluğu, Osmanlı memurunun kazı sürecine komiser olarak görevlendirilmesi ve çıkarılan eserlerin nasıl değerlendirileceği gibi konular ele alınmıştır.
1934	Atatürk'ün Bergama Asklepeion Harabelerini Ziyareti	Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren arkeoloji bilimine büyük önem verilmiştir. Atatürk, alanın müzeye dönüştürülerek ziyarete açılmasını istemiştir ve böylelikle açık hava müzeciliğine yönelik önemli bir adım atılmıştır.
1973	1710 Sayılı Eski Eserler Kanunu	
1983	2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu	
1999	05.11.1999 Tarih ve 658 Sayılı İlke Kararı: "Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları"	
2005	15.04.2005 Tarih ve 702 Sayılı İlke Kararı: "Kentsel Arkeolojik Sit Alanları Koruma ve Kullanma Koşulları"	
	5526 Sayılı Yasa ile Değişiklik, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu	

C
BALLIHİSAR KÖYÜ YERLEŞİM DOKUSU ANALİZLERİ VE FOTOĞRAF PAFTALARI

Şekil C. 1 Kentsel rölöve

Şekil C. 2 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 1

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: KENTSEL RÖLÖVE FOTOĞRAF PAFTASI 2

Tapınak

Basamaklı Tiyatro

Tiyatro

● DÜĞÜM NOKTASI

ARKEOLOJİK ALAN

Kanal Sistemi

Dere Yatağı Çevresindeki Yapı Kalıntısı

Dere Yatağı Çevresindeki Yapı Kalıntısı

Dere Yatağı Çevresindeki Yapı Kalıntısı

✦ ARKEOLOJİK ÖGE

Dere Yatağındaki Arkeolojik Öge

Dere Yatağı Yakınındaki Arkeolojik Öge

Nekropol

2669 Ada 3 Parsel

✦ ARKEOLOJİK ÖGE

2663 Ada 2 Parsel

2649 Ada 5 Parsel

2649 Ada 5 Parsel

MEZARLIK | YEŞİL ALAN / PARK | PARSEL İÇİ AÇIK ALAN - AVLU

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

TÜM PAFTALARDA TEKRAR EDECEK LEJANTLAR

SINIRLAR
- PARSEL SINIRLARI

DOĞAL AÇIK ALAN ELEMANLARI
- AĞAÇ
- DERE YATAĞI

YAPILAR
- YAPI KALINTISI
- BAHÇE / AVLU / İSTİNAT DUVARI
- ÇİT / KORKULUK
- ÇATI BİÇİMLENİŞİ

PARSEL DIŞI AÇIK ALANLAR - ULAŞIM
- ASFALT YOL
- TOPRAK ZEMİN
- TRAFİK AKIŞ YÖNÜ
- KÖPRÜ

SEMBOLLER
- BİNA GİRİŞİ
- BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
- BAKI NOKTASI
- VİSTA NOKTASI
- DÜĞÜM NOKTASI
- REFERANS NOKTASI

ARKEOLOJİK ÖGELER
- ARKEOLOJİK ÖGE

AÇIK ALANLAR

PARSEL SINIRLARIYLA TANIMLANMIŞ AÇIK ALANLAR

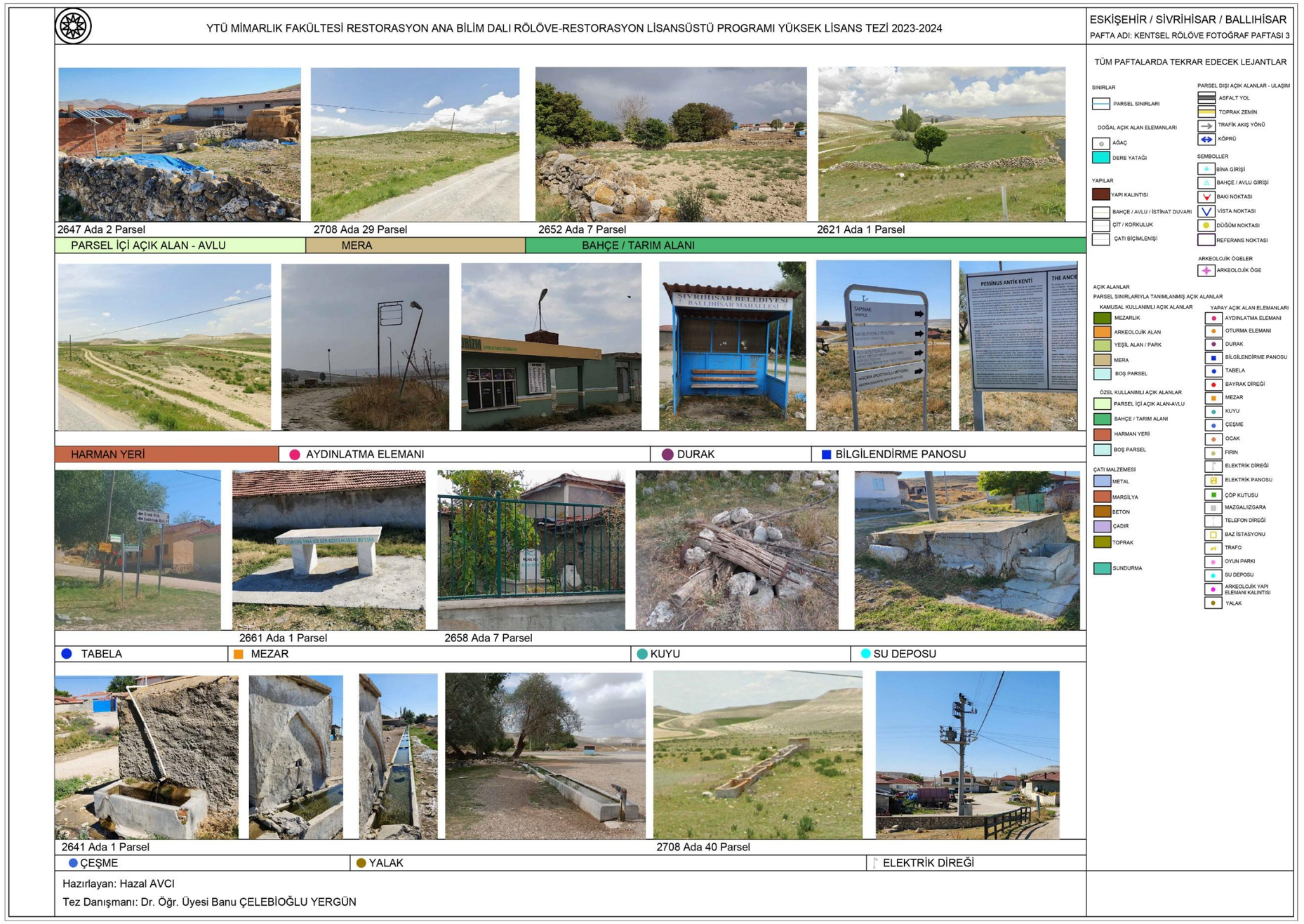
KAMUSAL KULLANIMLI AÇIK ALANLAR
- MEZARLIK
- ARKEOLOJİK ALAN
- YEŞİL ALAN / PARK
- MERA
- BOŞ PARSEL

ÖZEL KULLANIMLI AÇIK ALANLAR
- PARSEL İÇİ AÇIK ALAN-AVLU
- BAHÇE / TARIM ALANI
- HARMAN YERİ
- BOŞ PARSEL

ÇATI MALZEMESİ
- METAL
- MARSİLYA
- BETON
- ÇADIR
- TOPRAK
- SUNDURMA

YAPAY AÇIK ALAN ELEMANLARI
- AYDINLATMA ELEMANI
- OTURMA ELEMANI
- DURAK
- BİLGİLENDİRME PANOSU
- TABELA
- BAYRAK DİREĞİ
- MEZAR
- KUYU
- ÇEŞME
- OCAK
- FIRIN
- ELEKTRİK DİREĞİ
- ELEKTRİK PANOSU
- ÇÖP KUTUSU
- MAZGALIZGARA
- TELEFON DİREĞİ
- BAZ İSTASYONU
- TRAFO
- OYUN PARKI
- SU DEPOSU
- ARKEOLOJİK YAPI ELEMANI KALINTISI
- YALAK

Şekil C. 3 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 2

Şekil C. 4 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 3

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: KENTSEL RÖLÖVE FOTOĞRAF PAFTASI 4

ELEKTRİK PANOSU | TELEFON DİREĞİ | BAZ İSTASYONU | OYUN PARKI | ÇÖP KUTUSU

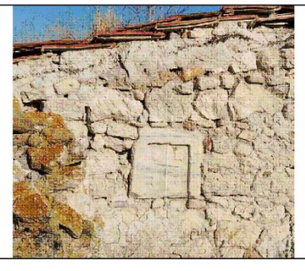
2624 Ada 4 Parsel

ARKEOLOJİK YAPI ELEMANI KALINTISI

2647 Ada 1 Parsel | İlkokul bahçesi

ARKEOLOJİK YAPI ELEMANI KALINTISI

ARKEOLOJİK YAPI ELEMANI KALINTISI

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

TÜM PAFTALARDA TEKRAR EDECEK LEJANTLAR

SINIRLAR
- PARSEL SINIRLARI

DOĞAL AÇIK ALAN ELEMANLARI
- AĞAÇ
- DERE YATAĞI

YAPILAR
- YAPI KALINTISI
- BAHÇE / AVLU / İSTİNAT DUVARI
- ÇİT / KORKULUK
- ÇATI BİÇİMLENİŞİ

PARSEL DIŞI AÇIK ALANLAR - ULAŞIM
- ASFALT YOL
- TOPRAK ZEMİN
- TRAFİK AKIŞ YÖNÜ
- KÖPRÜ

SEMBOLLER
- BİNA GİRİŞİ
- BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
- BAKI NOKTASI
- VİSTA NOKTASI
- DÜĞÜM NOKTASI
- REFERANS NOKTASI

ARKEOLOJİK ÖGELER
- ARKEOLOJİK OGE

AÇIK ALANLAR

PARSEL SINIRLARIYLA TANIMLANMIŞ AÇIK ALANLAR

KAMUSAL KULLANIMLI AÇIK ALANLAR
- MEZARLIK
- ARKEOLOJİK ALAN
- YEŞİL ALAN / PARK
- MERA
- BOŞ PARSEL

ÖZEL KULLANIMLI AÇIK ALANLAR
- PARSEL İÇİ AÇIK ALAN-AVLU
- BAHÇE / TARIM ALANI
- HARMAN YERİ
- BOŞ PARSEL

YAPAY AÇIK ALAN ELEMANLARI
- AYDINLATMA ELEMANI
- OTURMA ELEMANI
- DURAK
- BİLGİLENDİRME PANOSU
- TABELA
- BAYRAK DİREĞİ
- MEZAR
- KUYU
- ÇEŞME
- OCAK
- FIRIN
- ELEKTRİK DİREĞİ
- ELEKTRİK PANOSU
- ÇÖP KUTUSU
- MAZGAL/IZGARA
- TELEFON DİREĞİ
- BAZ İSTASYONU
- TRAFO
- OYUN PARKI
- SU DEPOSU
- ARKEOLOJİK YAPI ELEMANI KALINTISI
- YALAK

ÇATI MALZEMESİ
- METAL
- MARSİLYA
- BETON
- ÇADIR
- TOPRAK

SUNDURMA

Şekil C. 5 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 4

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: KENTSEL RÖLÖVE FOTOĞRAF PAFTASI 5

2643 Ada 8 Parsel

2643 Ada 8 Parsel

2642 Ada 5 Parsel

2643 Ada 2 Parsel

ÇATI MALZEMESİ / TOPRAK

2649 Ada 4 Parsel

2635 Ada 1 Parsel

2642 Ada 1 Parsel

2607 Ada 76 Parsel

ÇATI MALZEMESİ / MARSİLYA

2649 Ada 4 Parsel

2649 Ada 4 Parsel

2670 Ada 3 Parsel

2713 Ada 4 Parsel

ÇATI MALZEMESİ / METAL

ÇATI MALZEMESİ / BETON

SUNDURMA

2647 Ada 1 Parsel

2633 Ada 2 Parsel

2665 Ada 3 Parsel

2628 Ada 1 Parsel

ÇADIR

TÜM PAFTALARDA TEKRAR EDECEK LEJANTLAR

SINIRLAR
- PARSEL SINIRLARI

DOĞAL AÇIK ALAN ELEMANLARI
- AĞAÇ
- DERE YATAĞI

YAPILAR
- YAPI KALINTISI
- BAHÇE / AVLU / İSTİNAT DUVARI
- ÇİT / KORKULUK
- ÇATI BİÇİMLENİŞİ

PARSEL DIŞI AÇIK ALANLAR - ULAŞIM
- ASFALT YOL
- TOPRAK ZEMİN
- TRAFİK AKIŞ YÖNÜ
- KÖPRÜ

SEMBOLLER
- BİNA GİRİŞİ
- BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
- BAKI NOKTASI
- VİSTA NOKTASI
- DÜĞÜM NOKTASI
- REFERANS NOKTASI

ARKEOLOJİK ÖGELER
- ARKEOLOJİK ÖGE

AÇIK ALANLAR

PARSEL SINIRLARIYLA TANIMLANMIŞ AÇIK ALANLAR

KAMUSAL KULLANIMLI AÇIK ALANLAR
- MEZARLIK
- ARKEOLOJİK ALAN
- YEŞİL ALAN / PARK
- MERA
- BOŞ PARSEL

ÖZEL KULLANIMLI AÇIK ALANLAR
- PARSEL İÇİ AÇIK ALAN AVLU
- BAHÇE / TARIM ALANI
- HARMAN YERİ
- BOŞ PARSEL

YAPAY AÇIK ALAN ELEMANLARI
- AYDINLATMA ELEMANI
- OTURMA ELEMANI
- DURAK
- BİLGİLENDİRME PANOSU
- TABELA
- BAYRAK DİREĞİ
- MEZAR
- KUYU
- ÇEŞME
- OCAK
- FIRIN
- ELEKTRİK DİREĞİ
- ELEKTRİK PANOSU
- ÇÖP KUTUSU
- MAZGAL/IZGARA
- TELEFON DİREĞİ
- BAZ İSTASYONU
- TRAFO
- OYUN PARKI
- SU DEPOSU
- ARKEOLOJİK YAPI ELEMANI KALINTISI
- YALAK

ÇATI MALZEMESİ
- METAL
- MARSİLYA
- BETON
- ÇADIR
- TOPRAK

SUNDURMA

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil C. 6 Kentsel rölöve fotoğraf paftası 5

Şekil C. 7 Yapılı alan – açık alan analizi

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: YAPILI ALAN - AÇIK ALAN ANALİZİ FOTOĞRAF PAFTASI

2607 Ada 78 Parsel

2631 Ada 2 Parsel

2649 Ada 3 Parsel

PARSEL İÇİ AÇIK ALAN / AVLU GÖRÜNÜMÜ

DOLU / BOŞ SOKAK GÖRÜNÜMÜ

KÖYÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

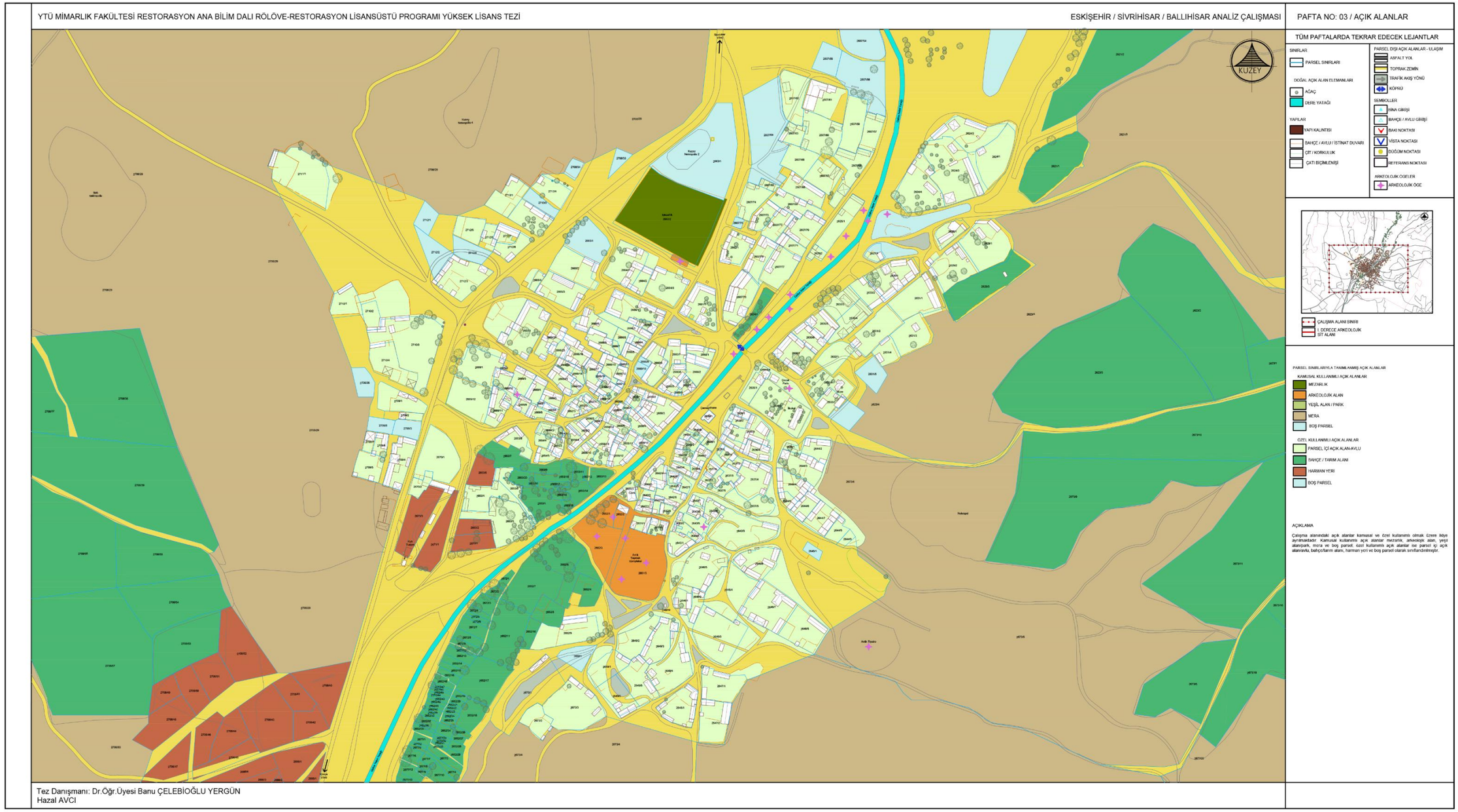

KÖYÜN 2022 YILINA AİT HAVA FOTOĞRAFI

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil C. 8 Yapılı alan – açık alan analizi fotoğraf paftası

Şekil C. 9 Açık alanlar analizi

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: AÇIK ALANLAR ANALİZİ FOTOĞRAF PAFTASI

BAHÇE / TARIM ALANI

MERA

HARMAN YERİ

YEŞİL ALAN / PARK

ARKEOLOJİK ALAN

DERE YATAĞI

MEZARLIK

PARSEL İÇİ AÇIK ALAN / AVLU

PARSEL SINIRLARIYLA TANIMLANMIŞ AÇIK ALANLAR

KAMUSAL KULLANIMLI AÇIK ALANLAR

- MEZARLIK
- ARKEOLOJİK ALAN
- YEŞİL ALAN / PARK
- MERA
- BOŞ PARSEL

ÖZEL KULLANIMLI AÇIK ALANLAR

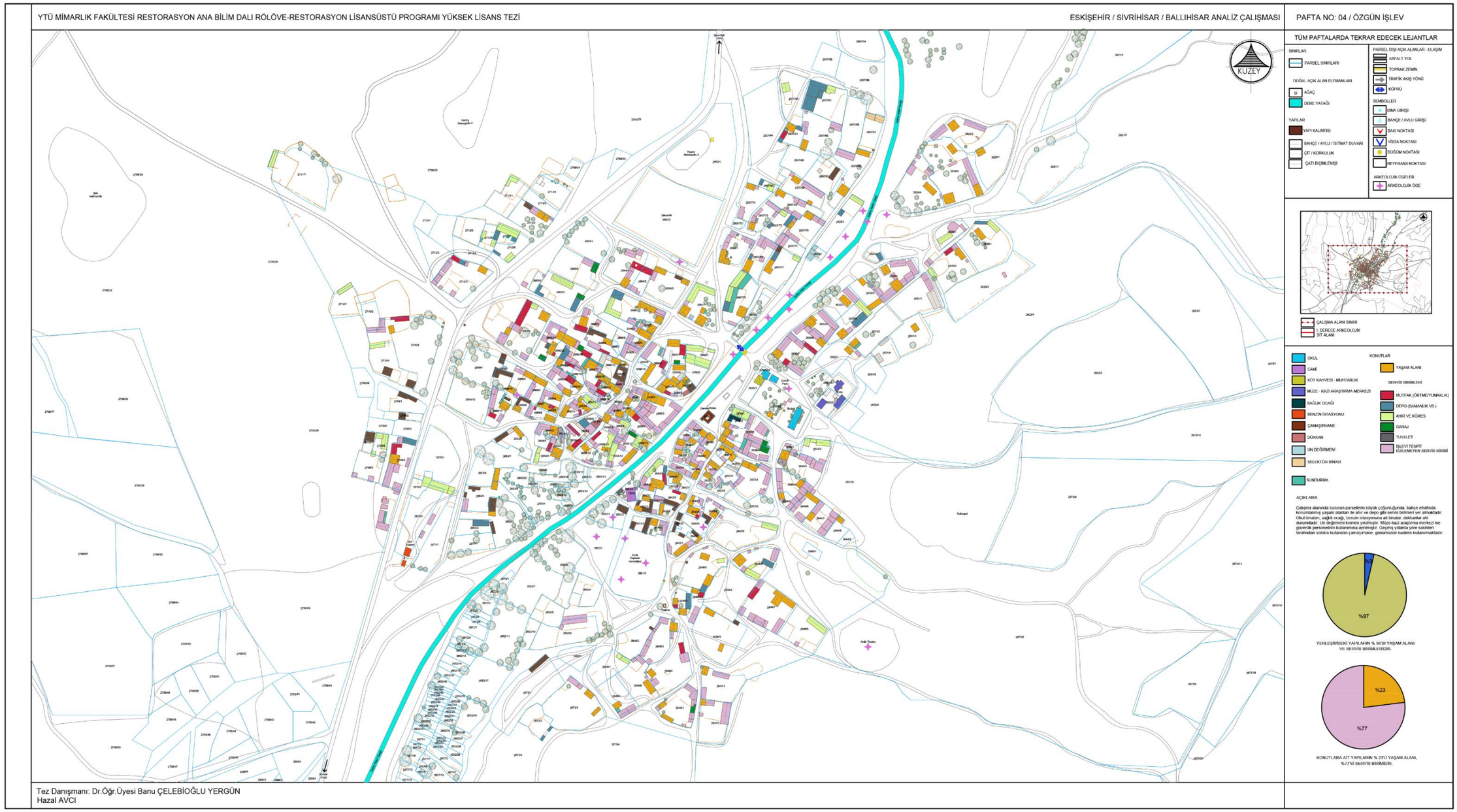
- PARSEL İÇİ AÇIK ALAN-AVLU
- BAHÇE / TARIM ALANI
- HARMAN YERİ
- BOŞ PARSEL

- DERE YATAĞI

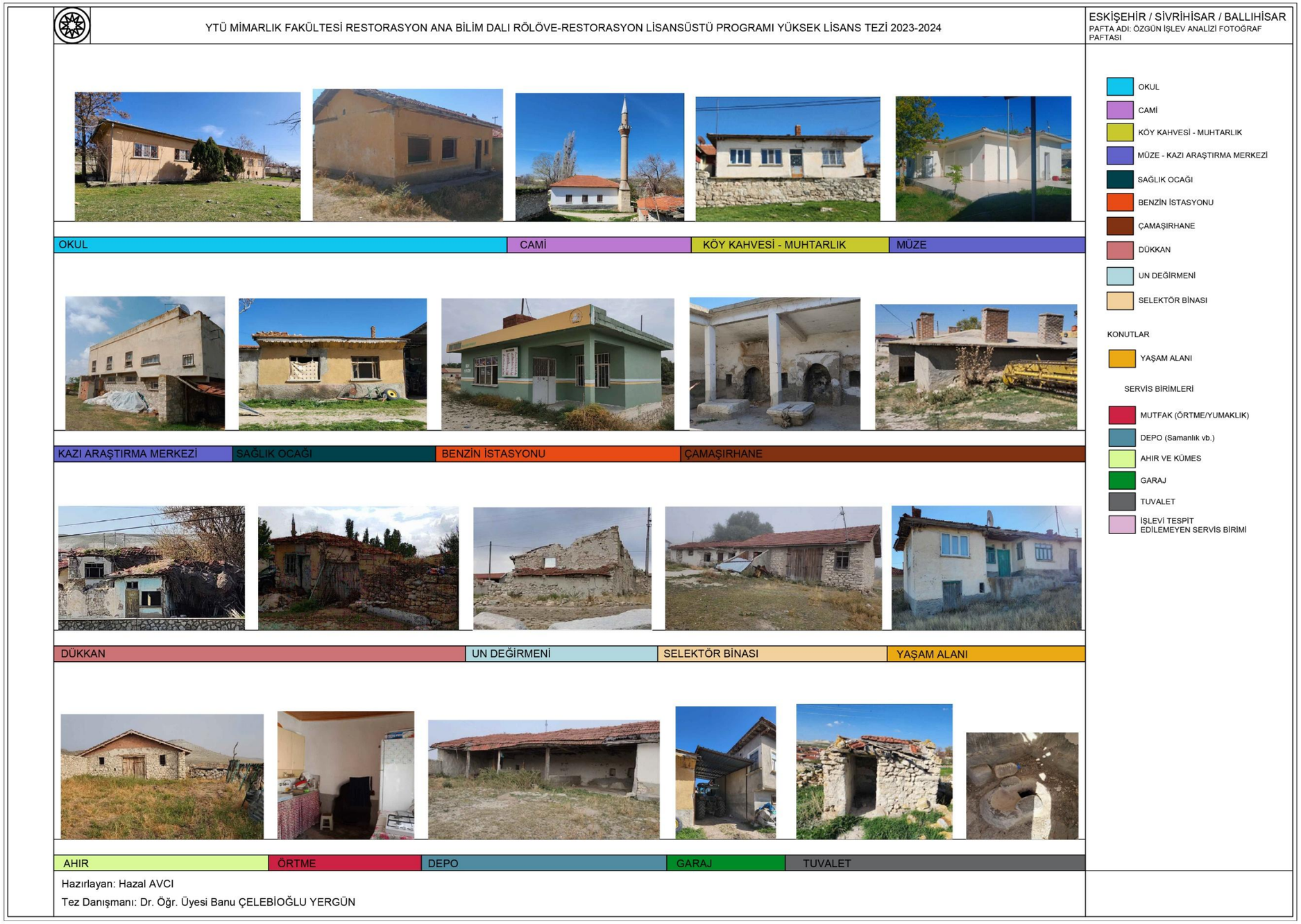
Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

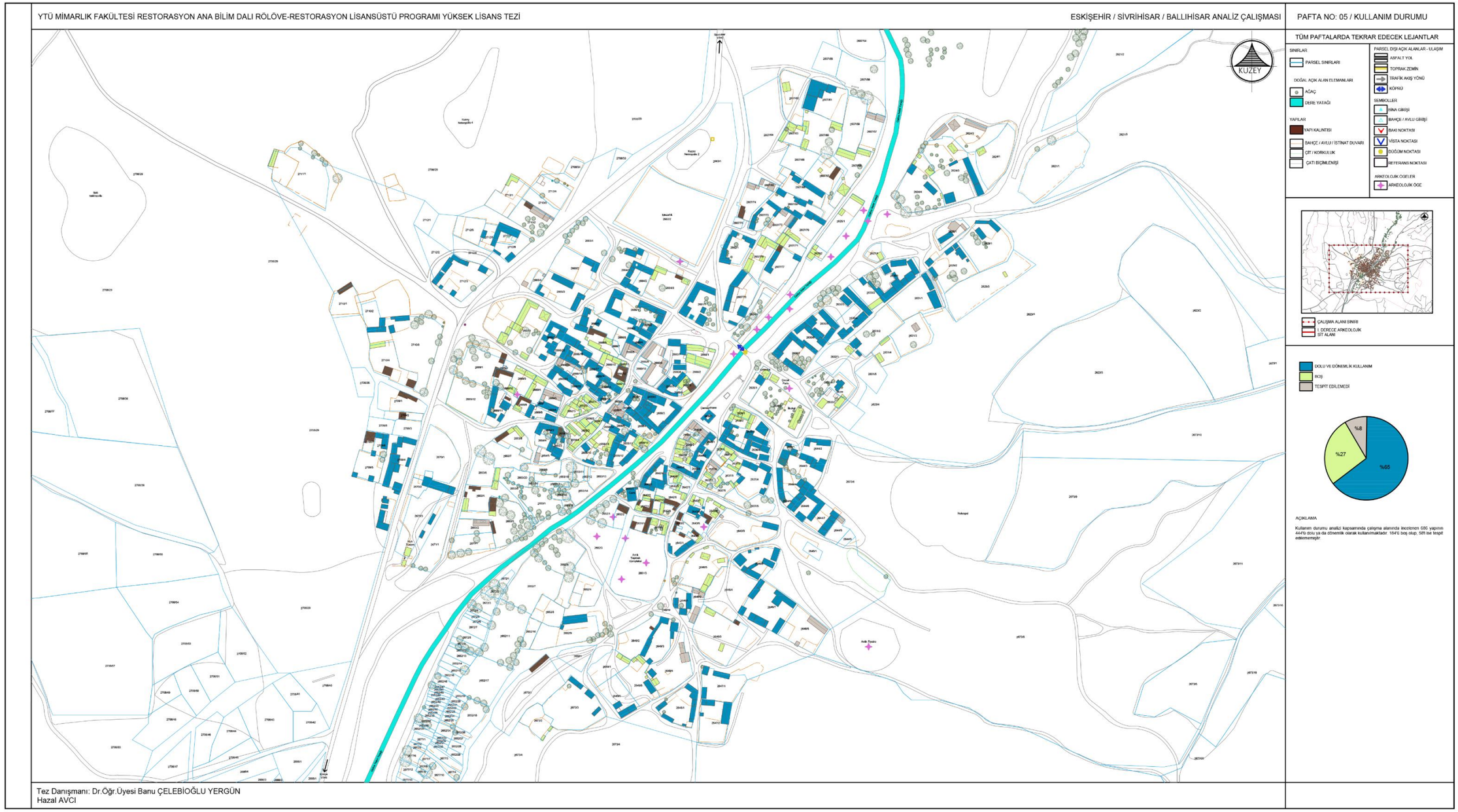
Şekil C. 10 Açık alanlar analizi fotoğraf paftası

Şekil C. 11 Özgün işlev analizi

Şekil C. 12 Özgün işlev analizi fotoğraf paftası

Şekil C. 13 Kullanım durumu analizi

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: KULLANIM DURUMU ANALİZİ FOTOĞRAF PAFTASI

DOLU VE DÖNEMLİK KULLANIM

BOŞ

TESPİT EDİLEMEDİ

Envanter No: 17

Envanter No: 25

Envanter No: 26

Envanter No: 33

DOLU

Envanter No: 39

Envanter No: 41

Envanter No: 3

Envanter No: 15

BOŞ

Envanter No: 21

Envanter No: 22

Envanter No: 23

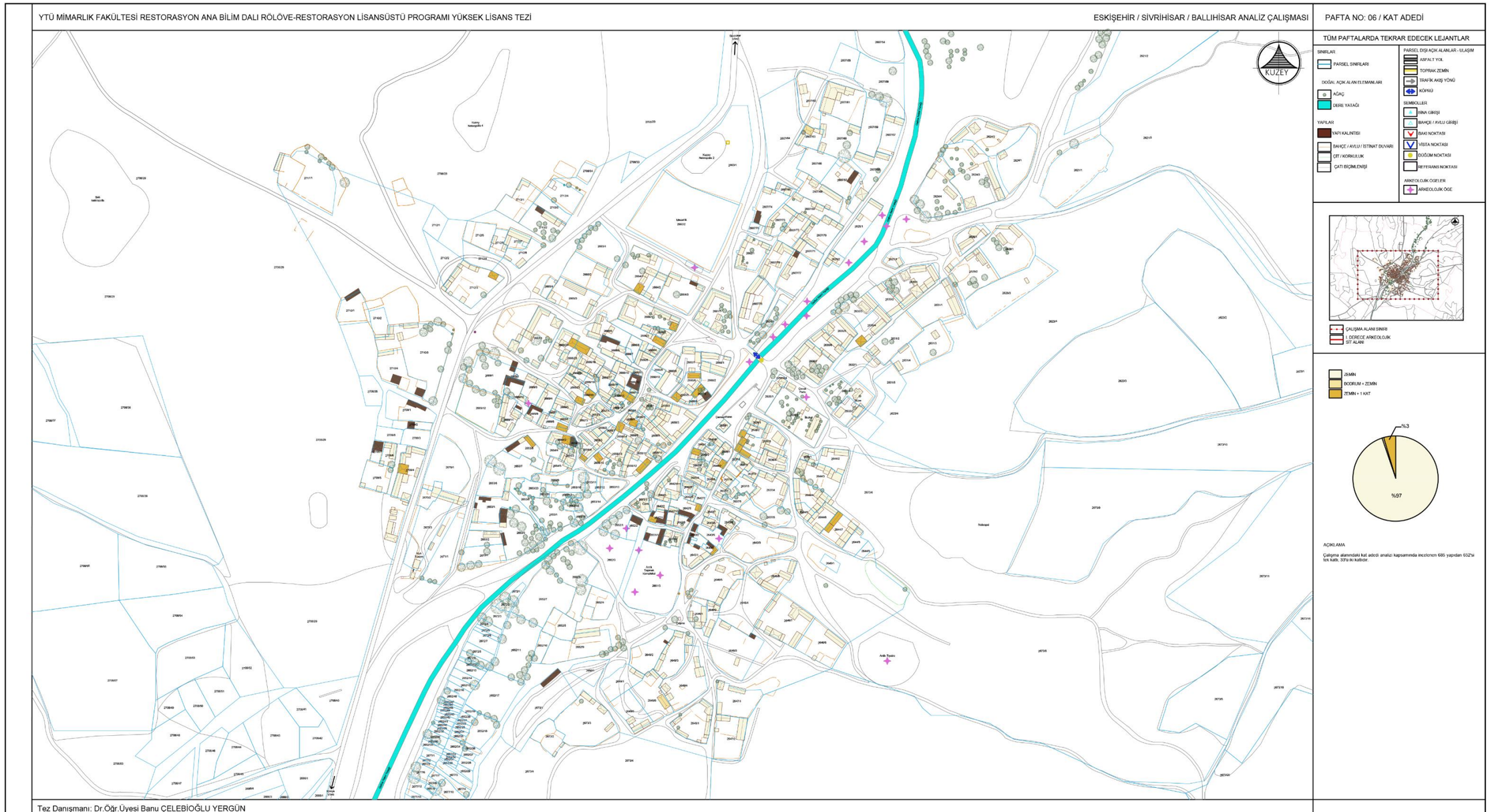

Envanter No: 31

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil C. 14 Kullanım durumu analizi fotoğraf paftası

Şekil C. 15 Kat adedi analizi

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: KAT ADEDİ ANALİZİ FOTOĞRAF PAFTASI

ZEMİN

BODRUM + ZEMİN

ZEMİN + 1 KAT

Envanter No: 1

Envanter No: 161

Envanter No: 2

Envanter No: 141

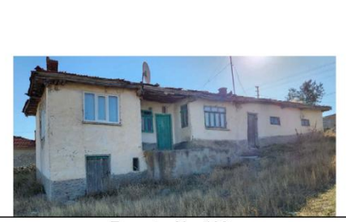
ZEMİN

Envanter No: 152

Envanter No: 52

Envanter No: 162

Envanter No: 6

BODRUM + ZEMİN

Envanter No: 51

Envanter No: 130

Envanter No: 57

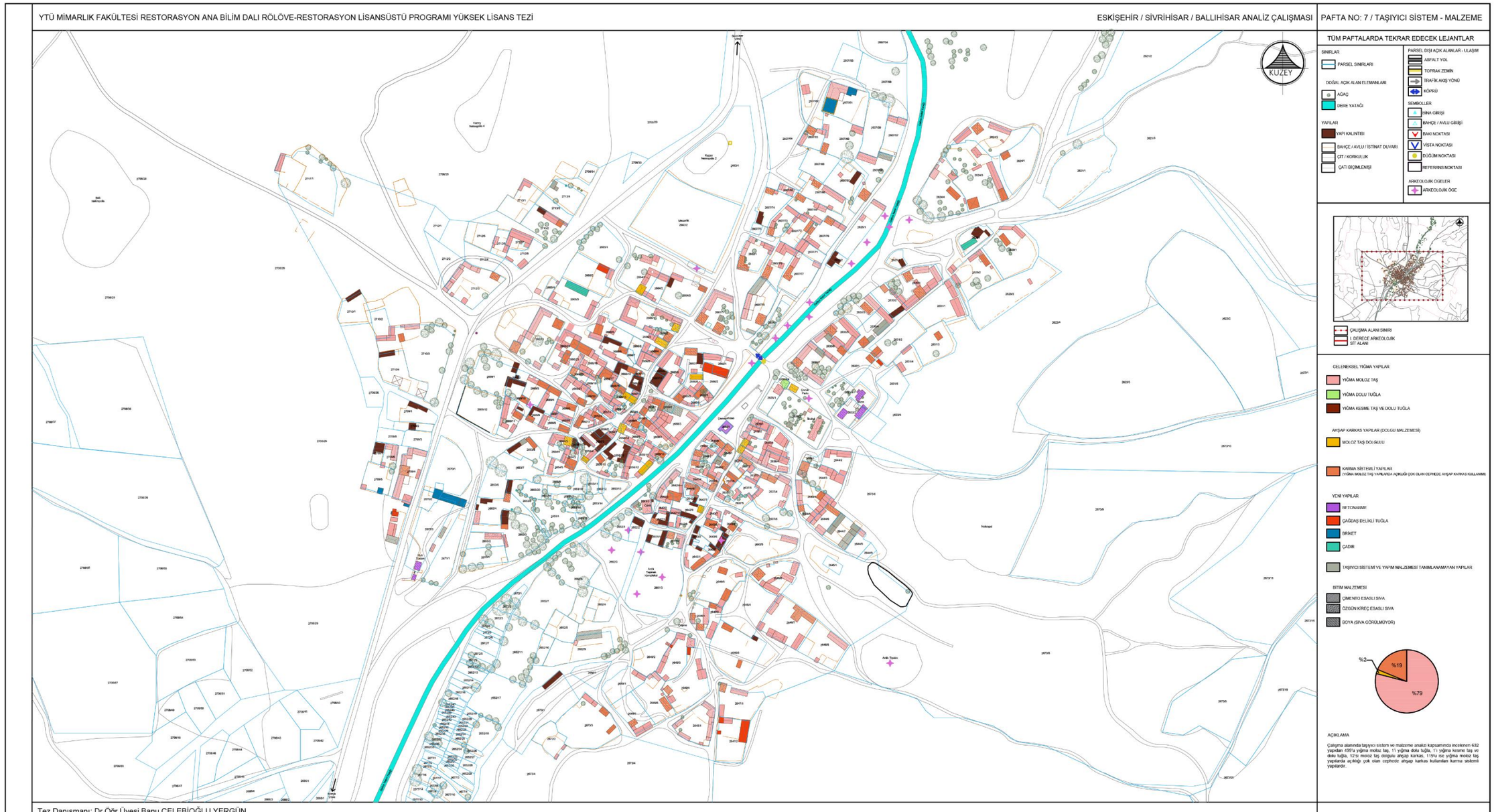
Envanter No: 66

ZEMİN + 1

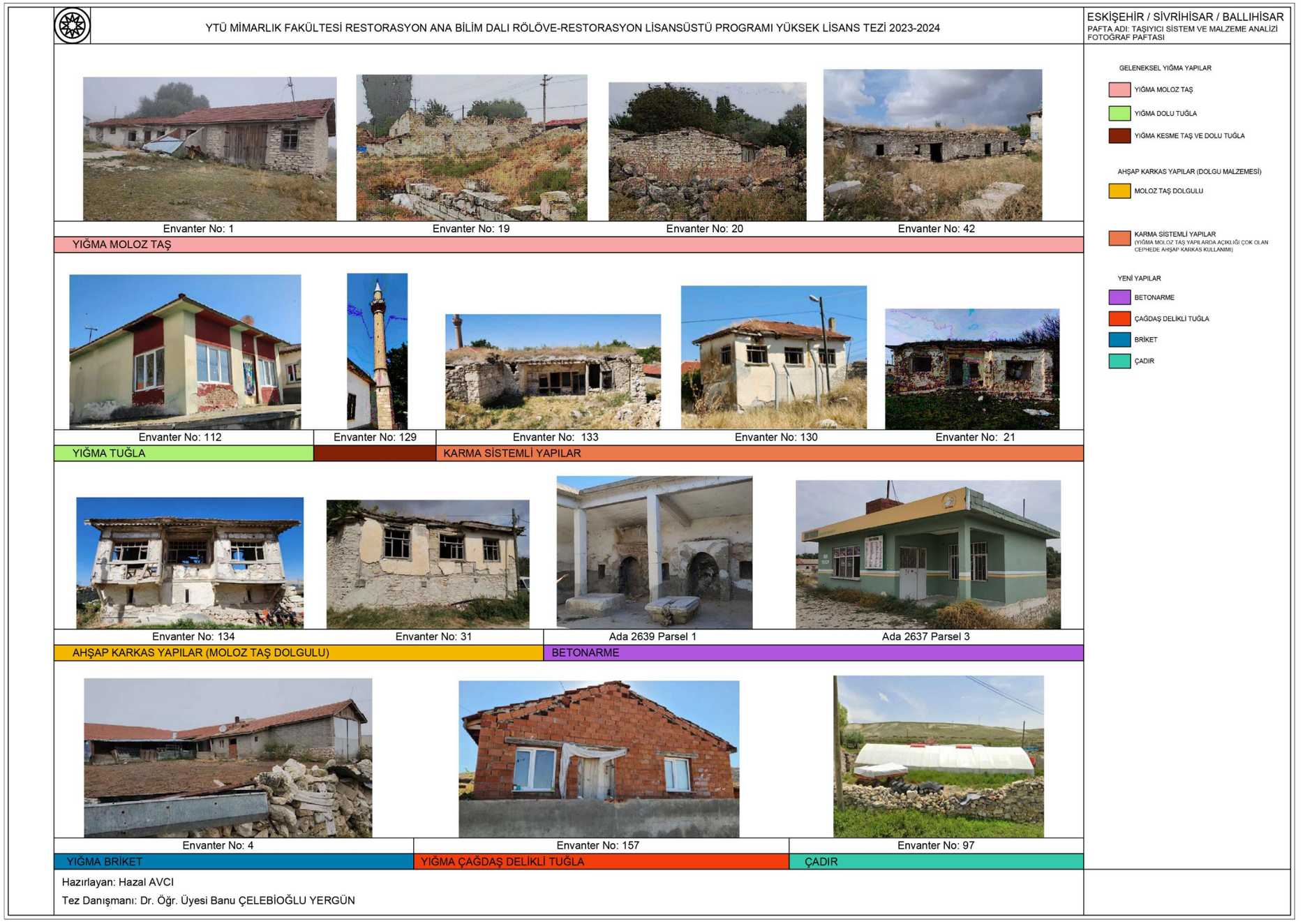
Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

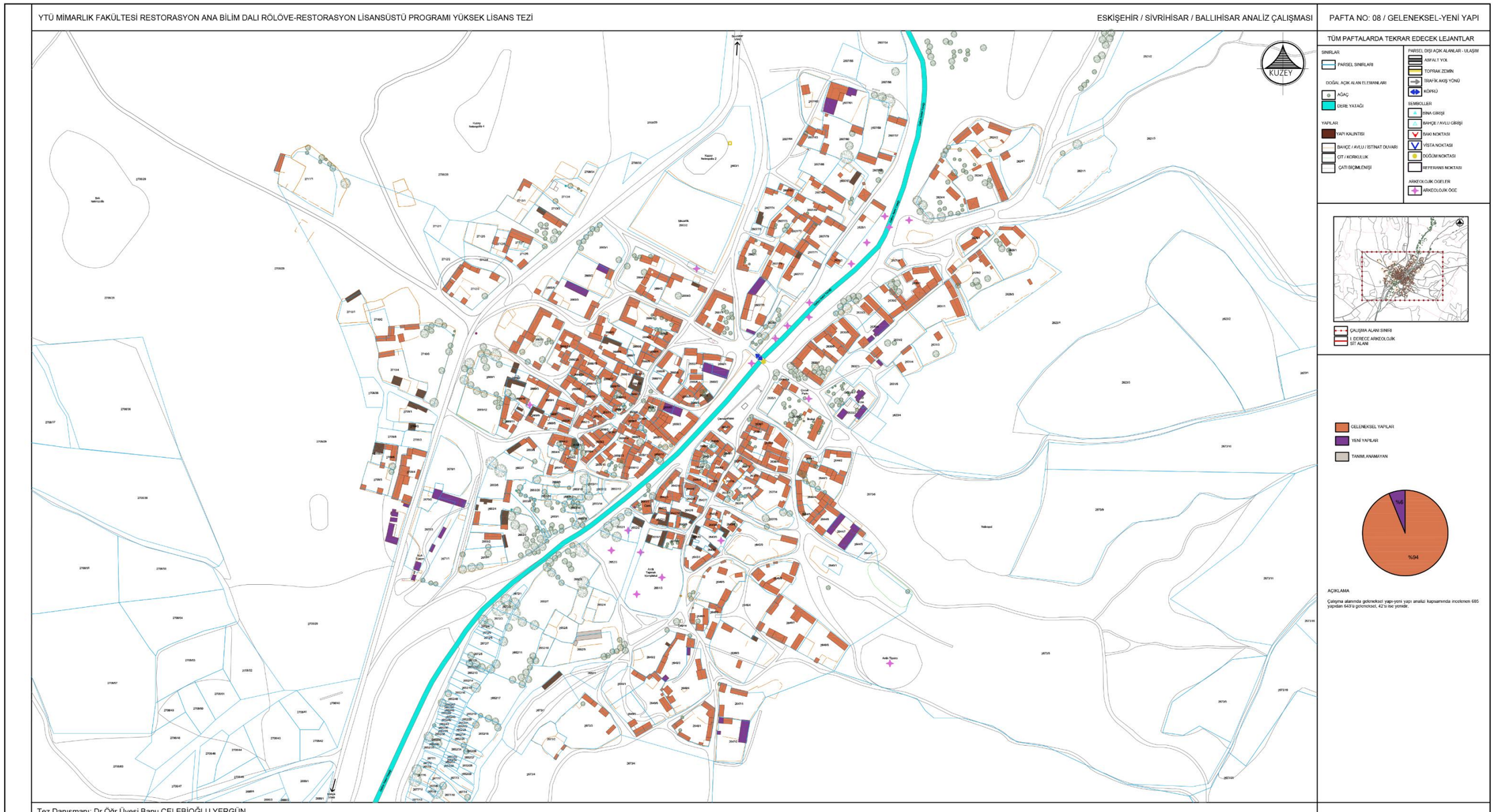
Şekil C. 16 Kat adedi analizi fotoğraf paftası

Şekil C. 17 Taşıyıcı sistem ve malzeme analizi

Şekil C. 18 Taşıyıcı sistem ve malzeme analizi fotoğraf paftası

Şekil C. 19 Geleneksel yapı – yeni yapı analizi

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: GELENEKSEL YAPI - YENİ YAPI ANALİZİ FOTOĞRAF PAFTASI

GELENEKSEL YAPILAR

YENİ YAPILAR

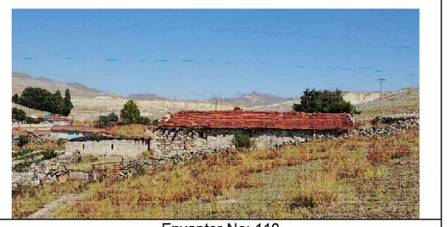
Envanter No: 1

Envanter No: 141

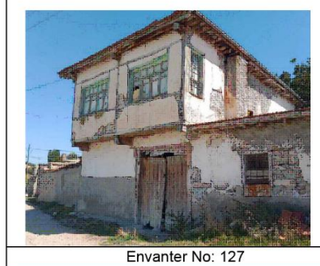

Envanter No: 130

Envanter No: 110

GELENEKSEL YAPILAR

Envanter No: 127

Envanter No: 141

Envanter No: 4

Envanter No: 147

YENİ YAPILAR

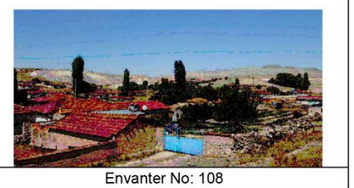
2633 Ada 2 Parsel

2670 Ada 3 Parsel

2633 Ada 1 Parsel

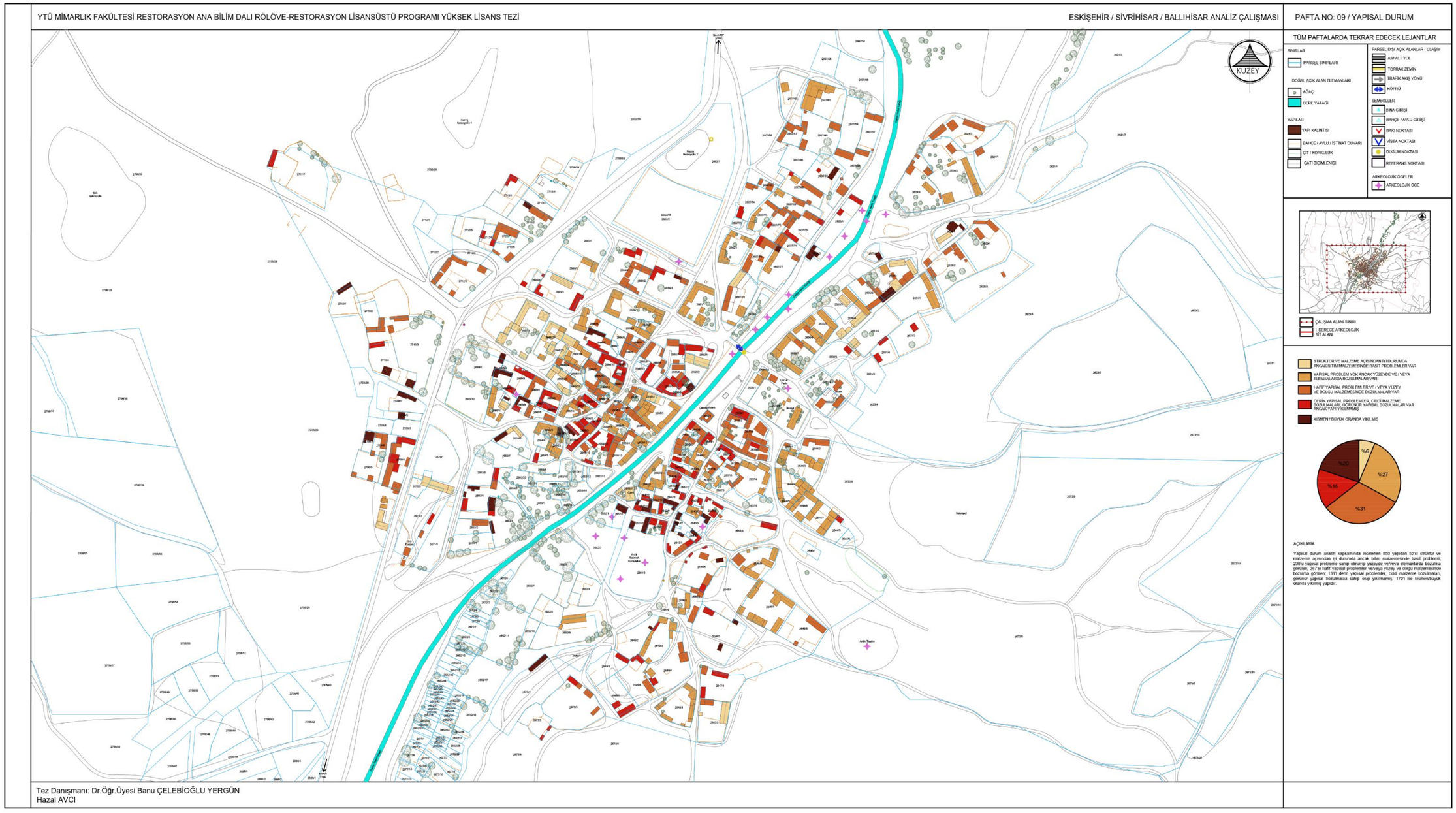

Envanter No: 108

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil C. 20 Geleneksel yapı – yeni yapı analizi fotoğraf paftası

Şekil C. 21 Yapısal durum analizi

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: YAPISAL DURUM ANALİZİ FOTOĞRAF PAFTASI

- STRÜKTÜR VE MALZEME AÇISINDAN İYİ DURUMDA ANCAK BİTİM MALZEMESİNDE BASİT PROBLEMLER VAR
- YAPISAL PROBLEM YOK ANCAK YÜZEYDE VE / VEYA ELEMANLARDA BOZULMALAR VAR
- HAFİF YAPISAL PROBLEMLER VE / VEYA YÜZEY VE DOLGU MALZEMESİNDE BOZULMALAR VAR
- AĞIR YAPISAL PROBLEMLER, CİDDİ MALZEME BOZULMALARI, GÖRÜNÜR YAPISAL BOZULMALAR VAR ANCAK YAPI YIKILMAMIŞ
- KISMEN / BÜYÜK ORANDA YIKILMIŞ

Envanter No: 129

Envanter No: 102

Envanter No: 41

Envanter No: 49

Envanter No: 162

Envanter No: 2

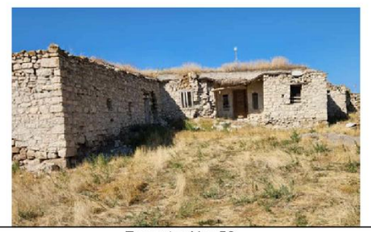
Envanter No: 3

Envanter No: 7

Envanter No: 42

Envanter No: 52

Envanter No: 164

Envanter No: 96

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil C. 22 Yapısal durum analizi fotoğraf paftası

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR ANALİZ ÇALIŞMASI

PAFTA NO: 10 / ÖZGÜNLÜK DURUMU

TÜM PAFTALARDA TEKRAR EDECEK LEJANTLAR

SINIRLAR
PARSEL SINIRLARI

DOĞAL AÇIK ALAN ELEMANLARI
AĞAÇ
DERE YATAĞI

YAPILAR
YAPI KALINTISI
BAHÇE / AVLU / İSTİNAT DUVARI
ÇIT / KORKULUK
ÇATI BİÇİMLENİŞİ

PARSEL DIŞI AÇIK ALANLAR - ULAŞIM
ASFALT YOL
TOPRAK ZEMİN
TRAFİK AKIŞ YÖNÜ
KÖPRÜ

SEMBOLLER
BİNA GİRİŞİ
BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
BAKI NOKTASI
VİSTA NOKTASI
DÜĞÜM NOKTASI
REFERANS NOKTASI

ARKEOLOJİK ÖGELER
ARKEOLOJİK ÖGE

ÇALIŞMA ALANI SINIRI
I. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI

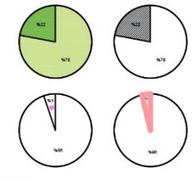
ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - TAŞIYICI SİSTEM
A-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KORUNMUŞ
B-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KISMEN KORUNMUŞ
C-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KORUNAMAMIŞ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - CEPHE
A-ÖZGÜN DÜZEN KORUNMUŞ FAKAT KAPLAMA MALZEMESİNDE BASİT DEĞİŞİKLİKLER
B-ÖZGÜN DÜZEN KISMEN OKUNUR, CEPHEDE DEĞİŞİKLİKLER
C-ÖZGÜN DÜZEN OKUNMAZ DURUMDA

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - KÜTLE
A-ÖZGÜN KÜTLE KORUNMUŞ
B-ÖZGÜN KÜTLE KISMEN KORUNMUŞ
C-ÖZGÜN KÜTLE KORUNAMAMIŞ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - PLAN
A-ÖZGÜN PLAN KORUNMUŞ
B-ÖZGÜN PLAN KISMEN KORUNMUŞ
C-ÖZGÜN PLAN KORUNAMAMIŞ

TESPİT EDİLEMEYENLER

AÇIKLAMA

İncelenen yapılardan %78'inin taşıyıcı sistemine ait özgünlük durumu korunmuş, %78'inin cephesine ait özgünlük durumu korunmuş, %95'inin kütlesine ait özgünlük durumu korunmuş, %96'sının planına ait özgünlük durumu korunmuştur.

Tez Danışmanı: Dr.Öğr.Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN
Hazal AVCI

Şekil C. 23 Özgünlük durumu analizi

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: KORUNMUŞLUK DURUMU ANALİZİ - TAŞIYICI SİSTEM VE MALZEME FOTOĞRAF PAFTASI

Envanter No: 3

Envanter No: 21

Envanter No: 133

KORUNMUŞ

Envanter No: 2

Envanter No: 5

Envanter No: 89

KISMEN KORUNMUŞ

KISMEN KORUNMUŞ

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - TAŞIYICI SİSTEM

- A-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KORUNMUŞ
- B-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KISMEN KORUNMUŞ
- C-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KORUNAMAMIŞ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - CEPHE

- A-ÖZGÜN DÜZEN KORUNMUŞ FAKAT KAPLAMA MALZEMESİNDE BASİT DEĞİŞİKLİKLER
- B-ÖZGÜN DÜZEN KISMEN OKUNUR CEPHEDE DEĞİŞİKLİKLER
- C-ÖZGÜN DÜZEN OKUNMAZ DURUMDA

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - KÜTLE

- A-ÖZGÜN KÜTLE KORUNMUŞ
- B-ÖZGÜN KÜTLE KISMEN KORUNMUŞ
- C-ÖZGÜN KÜTLE KORUNAMAMIŞ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - PLAN

- A-ÖZGÜN PLAN KORUNMUŞ
- B-ÖZGÜN PLAN KISMEN KORUNMUŞ
- C-ÖZGÜN PLAN KORUNAMAMIŞ

Şekil C. 24 Özgünlük durumu analizi fotoğraf paftası 1

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: KORUNMUŞLUK DURUMU ANALİZİ - CEPHE FOTOĞRAF PAFTASI

Envanter No: 3

KAPLAMA MALZEMESİNDE BASİT DEĞİŞİKLİKLER

Envanter No: 2

CEPHE DÜZENİ KISMEN OKUNUR

CEPHE DÜZENİ KISMEN OKUNUR

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - TAŞIYICI SİSTEM

A-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KORUNMUŞ

B-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KISMEN KORUNMUŞ

C-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KORUNAMAMIŞ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - CEPHE

A-ÖZGÜN DÜZEN KORUNMUŞ FAKAT KAPLAMA MALZEMESİNDE BASİT DEĞİŞİKLİKLER

B-ÖZGÜN DÜZEN KISMEN OKUNUR, CEPHEDE DEĞİŞİKLİKLER

C-ÖZGÜN DÜZEN OKUNMAZ DURUMDA

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - KÜTLE

A-ÖZGÜN KÜTLE KORUNMUŞ

B-ÖZGÜN KÜTLE KISMEN KORUNMUŞ

C-ÖZGÜN KÜTLE KORUNAMAMIŞ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - PLAN

A-ÖZGÜN PLAN KORUNMUŞ

B-ÖZGÜN PLAN KISMEN KORUNMUŞ

C-ÖZGÜN PLAN KORUNAMAMIŞ

Şekil C. 25 Özgünlük durumu analizi fotoğraf paftası 2

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: KORUNMUŞLUK DURUMU ANALİZİ - KÜTLE VE PLAN FOTOĞRAF PAFTASI

ÖZGÜN KÜTLE KISMEN KORUNMUŞ ●

ÖZGÜN PLAN KISMEN KORUNMUŞ

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - TAŞIYICI SİSTEM

A-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KORUNMUŞ

B-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KISMEN KORUNMUŞ

C-ÖZGÜN TAŞIYICI SİSTEM KORUNAMAMIŞ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - CEPHE

A-ÖZGÜN DÜZEN KORUNMUŞ FAKAT KAPLAMA MALZEMESİNDE BASİT DEĞİŞİKLİKLER

B-ÖZGÜN DÜZEN KISMEN OKUNUR CEPHEDE DEĞİŞİKLİKLER

C-ÖZGÜN DÜZEN OKUNMAZ DURUMDA

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - KÜTLE

A-ÖZGÜN KÜTLE KORUNMUŞ

B-ÖZGÜN KÜTLE KISMEN KORUNMUŞ

C-ÖZGÜN KÜTLE KORUNAMAMIŞ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - PLAN

A-ÖZGÜN PLAN KORUNMUŞ

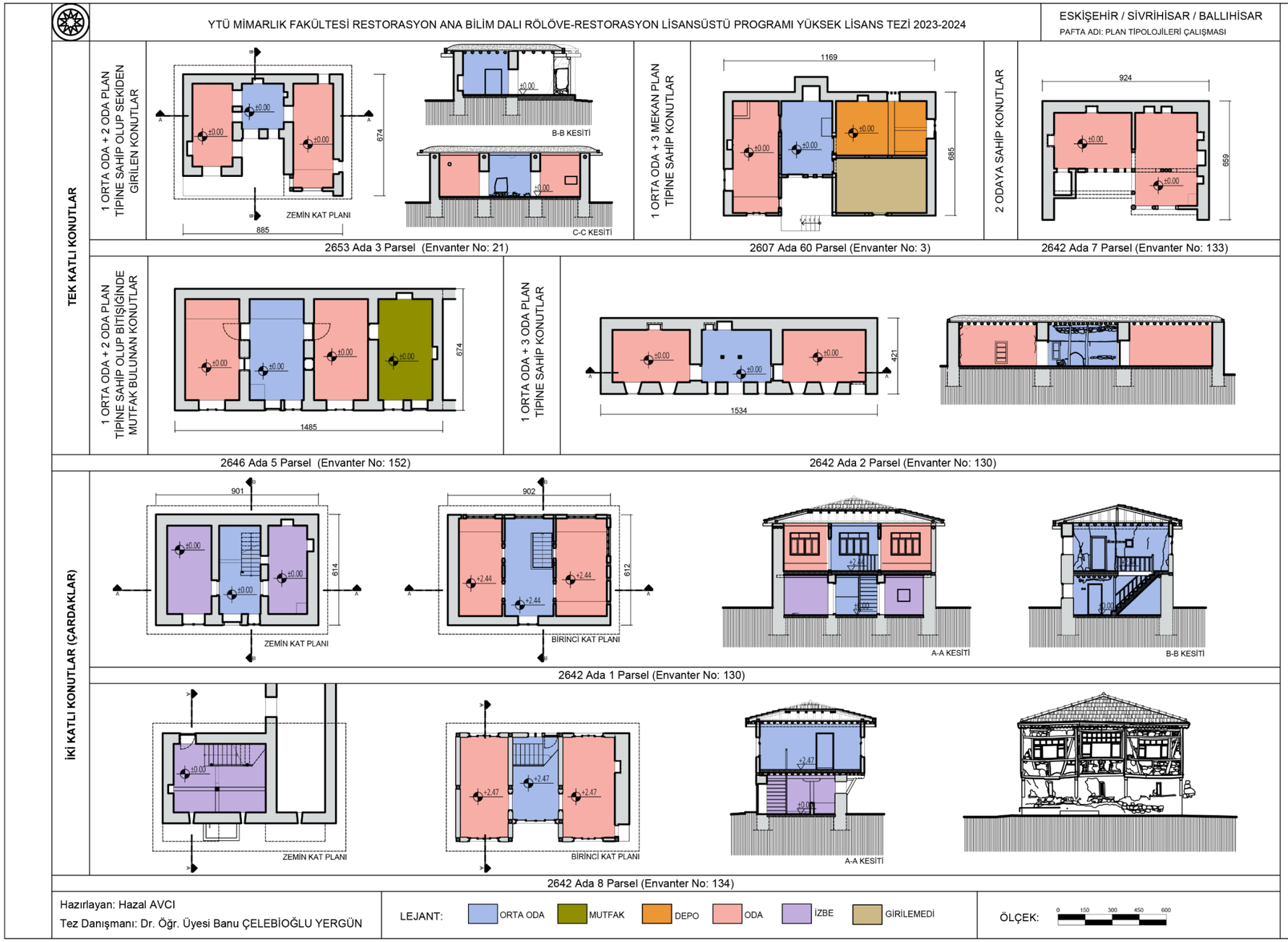
B-ÖZGÜN PLAN KISMEN KORUNMUŞ

C-ÖZGÜN PLAN KORUNAMAMIŞ

Şekil C. 26 Özgünlük durumu analizi fotoğraf paftası 3

D

BALLIHİSAR KÖYÜ'NDEKİ GELENEKSEL KONUTLARA AİT TİPOLOJİLER

Şekil D. 1 Plan tipolojileri çalışması

Şekil D. 2 Kapı tipolojileri çalışması

Şekil D. 3 Pencere tipolojileri çalışması

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: OCAK TİPOLOJİLERİ ÇALIŞMASI

DÜZ ATKILI OCAK

Envanter No: 152

Envanter No: 133

Ada 2643/ Parsel 2

KEMERLİ OCAK

Envanter No: 71

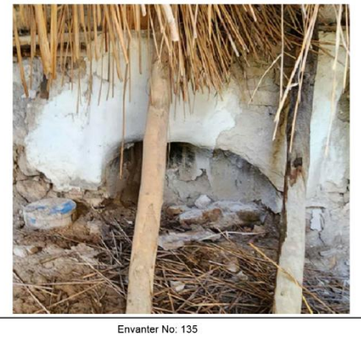
Envanter No: 23

Envanter No: 149

Envanter No: 21

Envanter No: 135

Envanter No: 130

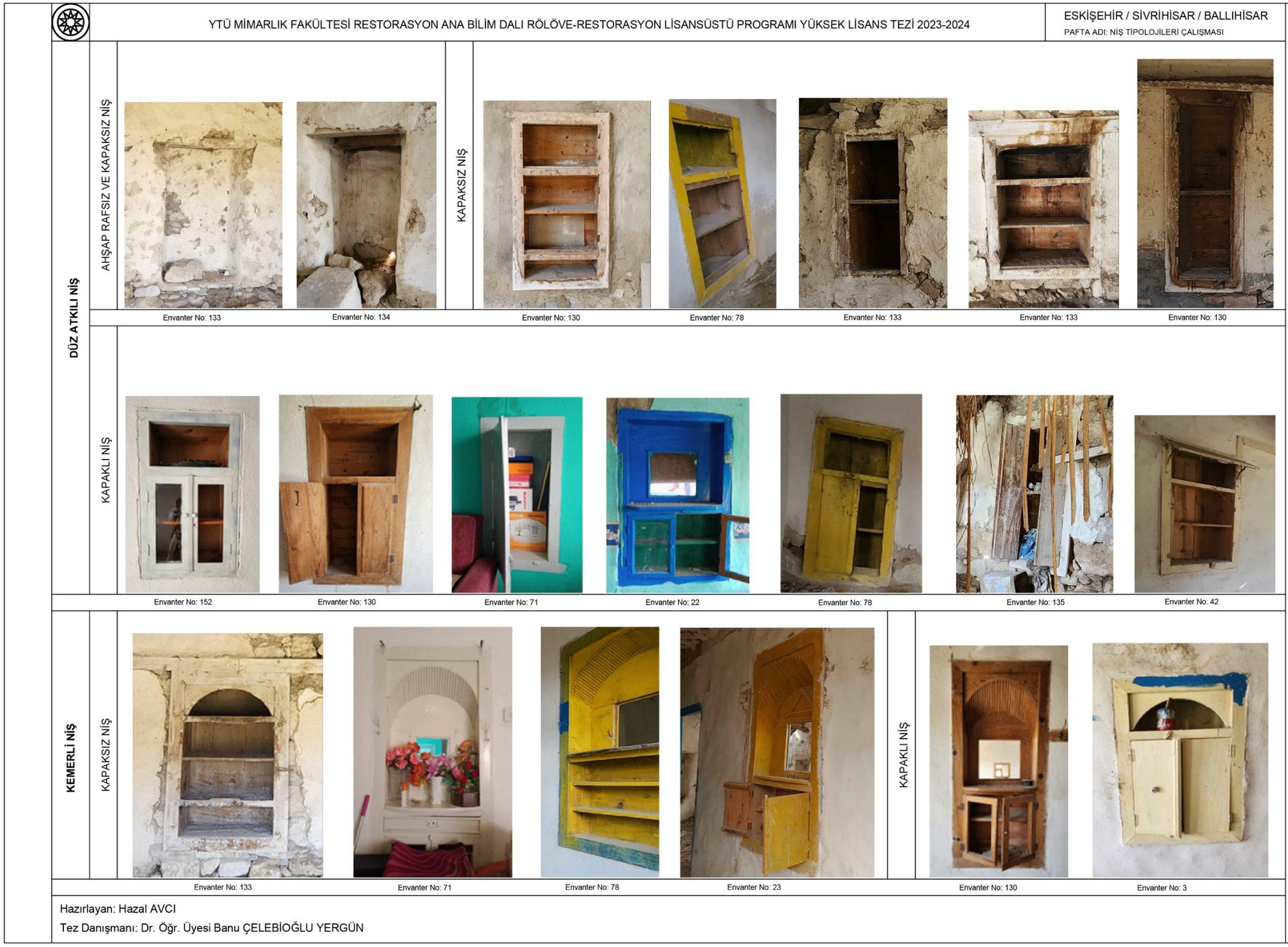

Envanter No: 3

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil D. 4 Ocak tipolojileri çalışması

Şekil D. 5 Niş tipolojileri çalışması

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: YÜKLÜK VE ŞARAPANA TİPOLOJİLERİ ÇALIŞMASI

YÜKLÜK

2646 Ada 5 Parsel (Envanter No: 152)

2666 Ada 23 Parsel (Envanter No: 71)

2646 Ada 5 Parsel (Envanter No: 152)

2669 Ada 3 Parsel (Envanter No: 73)

2642 Ada 1 Parsel (Envanter No: 130)

2658 Ada 13 Parsel (Envanter No: 42)

EKİNLİK ŞARAPANA

2642 Ada 8 Parsel (Envanter No: 134)

2642 Ada 1 Parsel (Envanter No: 130)

2607 Ada 60 Parsel (Envanter No: 3)

2607 Ada 60 Parsel (Envanter No: 3)

2653 Ada 3 Parsel (Envanter No: 21)

2666 Ada 23 Parsel (Envanter No: 71)

PEYNİRLİK ŞARAPANA

2666 Ada 23 Parsel (Envanter No: 71)

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

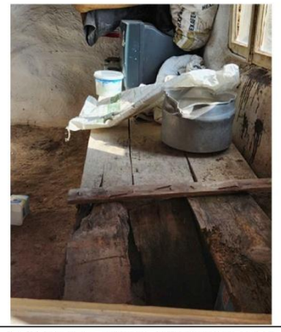
Şekil D. 6 Şarapana ve yüklük tipolojileri çalışması

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: SEDİR TİPOLOJİLERİ ÇALIŞMASI

AHŞAP SEDİR

2642 Ada 1 Parsel (Envanter No: 130)

2642 Ada 1 Parsel (Envanter No: 130)

2642 Ada 1 Parsel (Envanter No: 130)

2642 Ada 1 Parsel (Envanter No: 130)

2642 Ada 1 Parsel (Envanter No: 130)

MOLOZ TAŞ SEDİR

2607 Ada 60 Parsel (Envanter No: 3)

2653 Ada 3 Parsel (Envanter No: 21)

2658 Ada 13 Parsel (Envanter No: 42)

2669 Ada 10 Parsel (Envanter No: 78)

2669 Ada 3 Parsel (Envanter No: 73)

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil D. 7 Sedir tipolojileri çalışması

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: CEPHE TİPOLOJİLERİ ÇALIŞMASI

TEK KATLI KONUTLAR

ORTA AKSTAN GİRİŞLİ CEPHE

2649 Ada 4 Parsel (Envanter No: 161)

2607 Ada 58 Parsel (Envanter No: 2)

2643 Ada 8 Parsel (Envanter No: 141)

2646 Ada 3 Parsel (Envanter No: 151)

2642 Ada 6 Parsel (Envanter No: 151)

2643 Ada 1 Parsel (Envanter No: 137)

2607 Ada 60 Parsel (Envanter No: 3)

2607 Ada 74 Parsel (Envanter No: 14)

2664 Ada 3 Parsel (Envanter No: 52)

2646 Ada 5 Parsel (Envanter No: 152)

2640 Ada 3 Parsel (Envanter No: 125)

2631 Ada 3 Parsel (Envanter No: 109)

2630 Ada 2 Parsel (Envanter No: 101)

2624 Ada 1 Parsel (Envanter No: 92)

2669 Ada 10 Parsel (Envanter No: 78)

ORTA AKSTAN GİRİŞLİ + BİTİŞİK SERVİS BİRİMİ BULUNAN CEPHE

2646 Ada 3 Parsel (Envanter No: 151)

2607 Ada 76 Parsel (Envanter No: 15)

2657 Ada 3 Parsel (Envanter No: 34)

2664 Ada 3 Parsel (Envanter No: 52)

2669 Ada 3 Parsel (Envanter No: 73)

2649 Ada 6 Parsel (Envanter No: 162)

2637 Ada 1 ve 2 Parsel (Envanter No: 119)

ATİPİK CEPHELER

2666 Ada 11 Parsel (Envanter No: 63)

2642 Ada 7 Parsel (Envanter No: 133)

2648 Ada 1 Parsel (Envanter No: 158)

İKİ KATLI KONUTLAR (ÇARDAKLAR)

ÇIKMASIZ VE CUMBASIZ CEPHE

2664 Ada 1 ve 2 Parsel (Envanter No: 51)

2666 Ada 14 ve 15 Parsel (Envanter No: 66)

2640 Ada 2 Parsel (Envanter No: 124)

2642 Ada 1 Parsel (Envanter No: 130)

2656 Ada 4 Parsel (Envanter No: 31)

2666 Ada 3 Parsel (Envanter No: 57)

ÇIKMALI CEPHE

2636 Ada 3 Parsel (Envanter No: 117)

2654 Ada 2 Parsel (Envanter No: 25)

2669 Ada 8 Parsel (Envanter No: 76)

2640 Ada 6 Parsel (Envanter No: 127)

CUMBALI CEPHE

2636 Ada 3 Parsel (Envanter No: 117)

2642 Ada 8 Parsel (Envanter No: 134)

2636 Ada 4 Parsel (Envanter No: 118)

2666 Ada 1 Parsel (Envanter No: 55)

2658 Ada 11 ve 12 Parsel (Envanter No: 41)

2658 Ada 8 Parsel (Envanter No: 39)

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

NOT: Tek katlı konutların giriş cepheleri, iki katlı konutların ise sokağa bakan cepheleri incelenmiştir.

Şekil D. 8 Cephe tipolojileri çalışması

E

BALLIHİSAR KÖYÜ'NDEKİ GELENEKSEL KONUTLARIN TEKNİK ÇİZİMLERİ VE FOTOĞRAF ALBÜMLERİ

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR
PAFTA ADI: 21 ENVANTER NO'LU YAPIYA AİT FOTOĞRAF PAFTASI

F:1

F:2

F:3

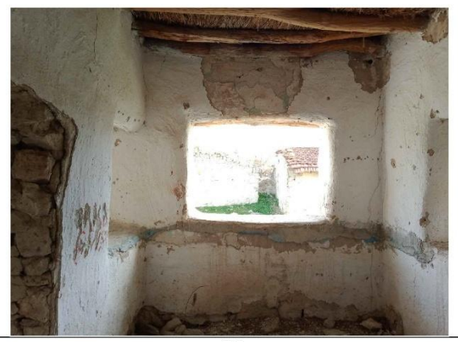

F:4

F:5

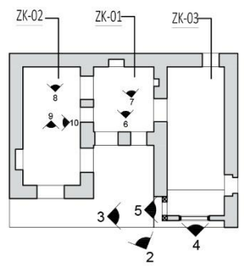

F:6

F:7

F:8

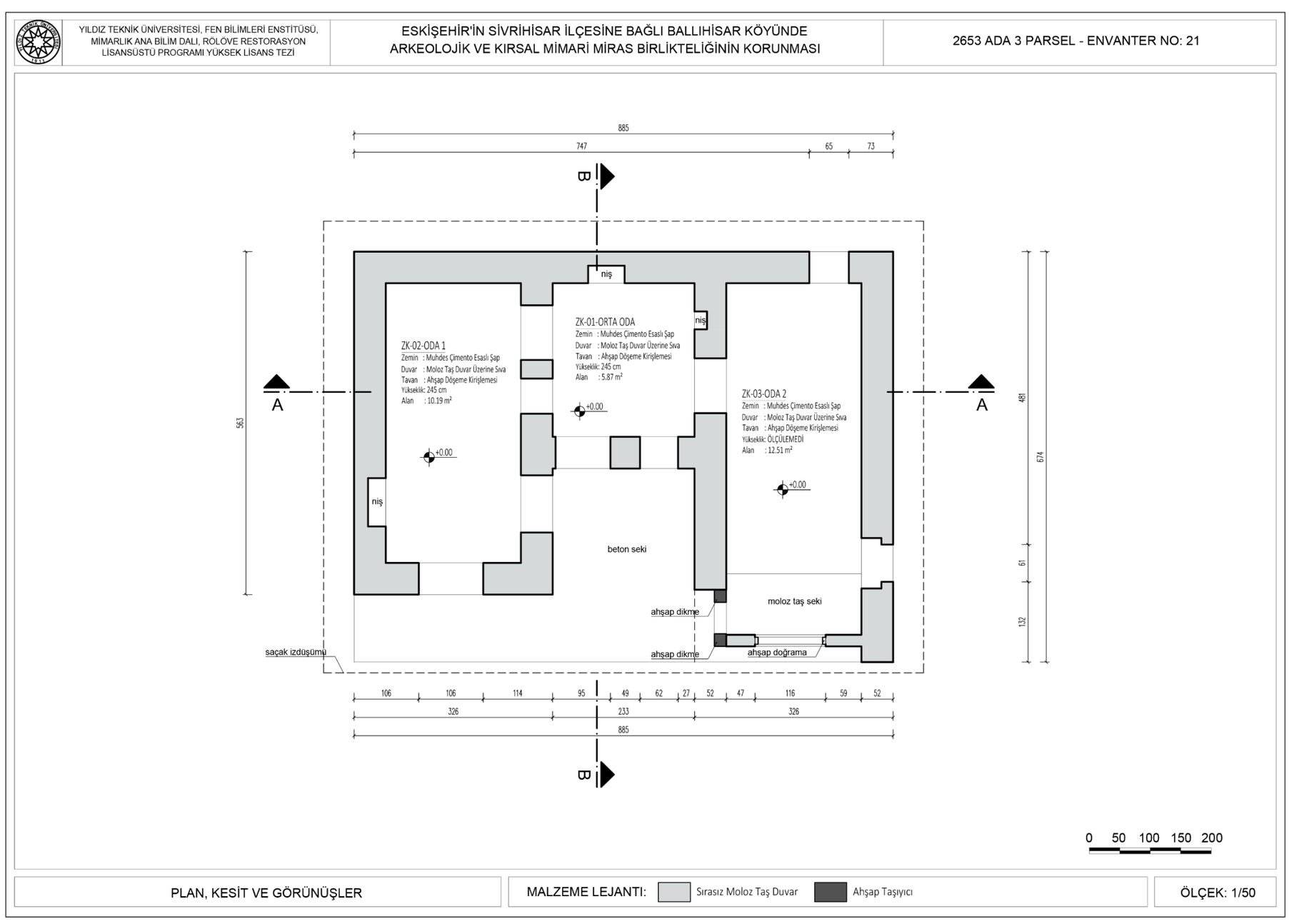

F:9

F:10

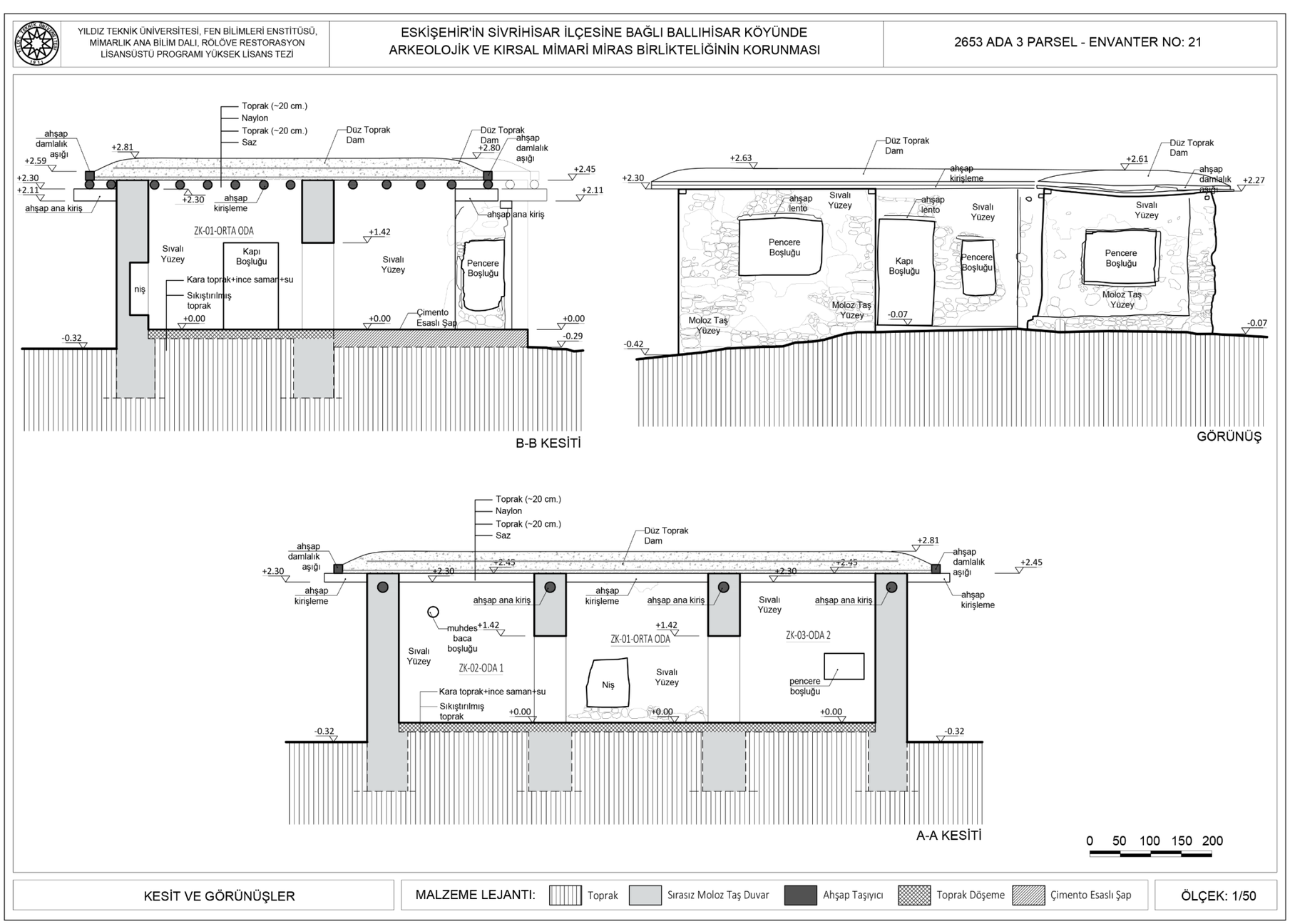

Hazırlayan: Hazal AVCI
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

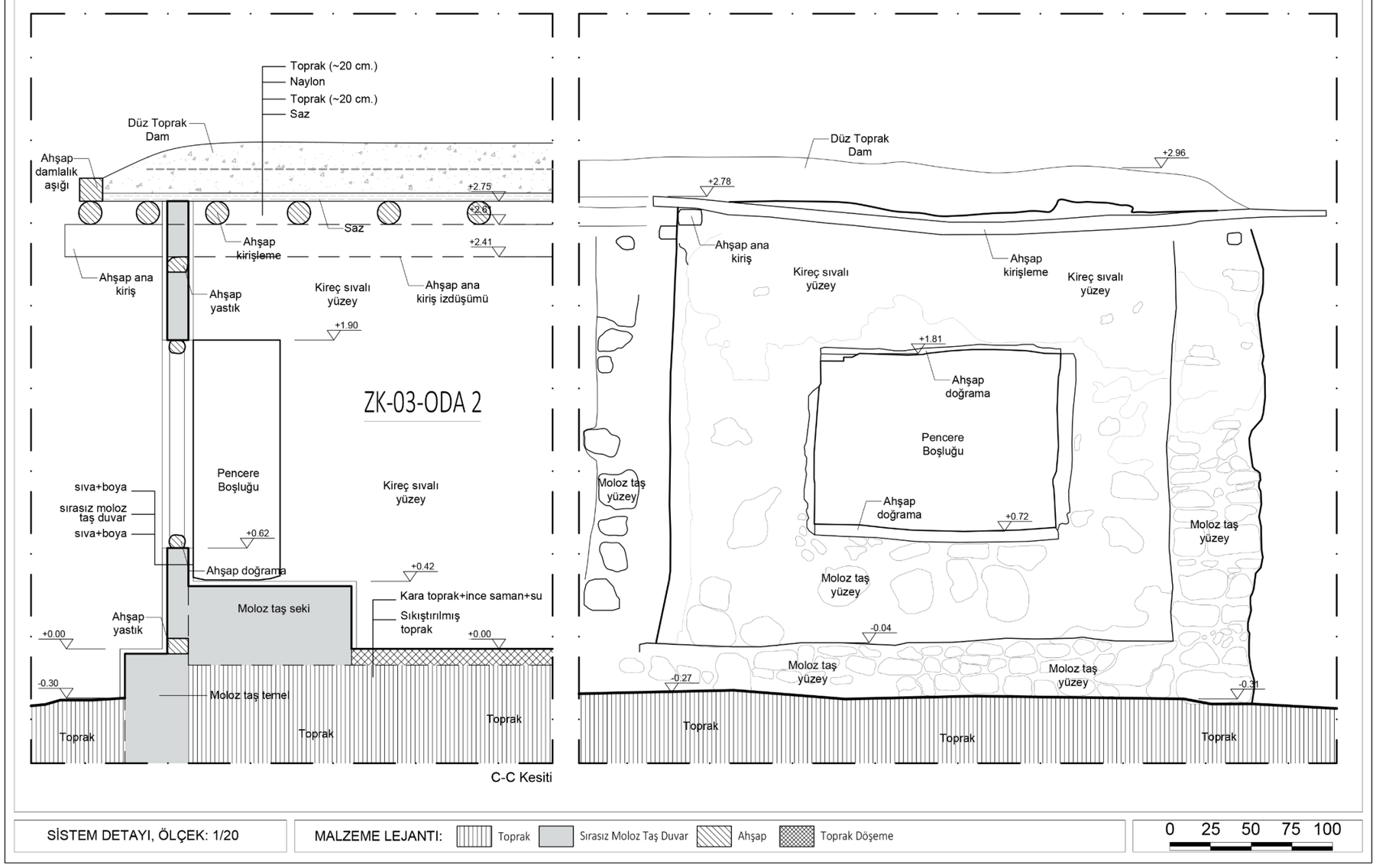
Şekil E. 1 21 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası

Şekil E. 2 21 envanter no'lu yapıya ait plan

Şekil E. 3 21 envanter no'lu yapıya ait kesit ve görünüş

Şekil E. 4 21 envanter no'lu yapıya ait sistem detayı

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR
PAFTA ADI: 152 ENVANTER NO'LU YAPIYA AİT
FOTOĞRAF PAFTASI

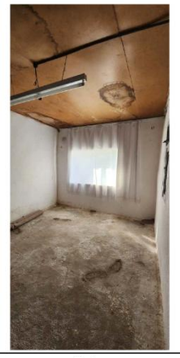
F:1

F:2

F:3

F:4

F:5

F:6

F:7

F:8

F:9

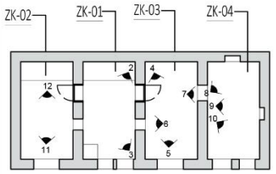
F:10

F:11

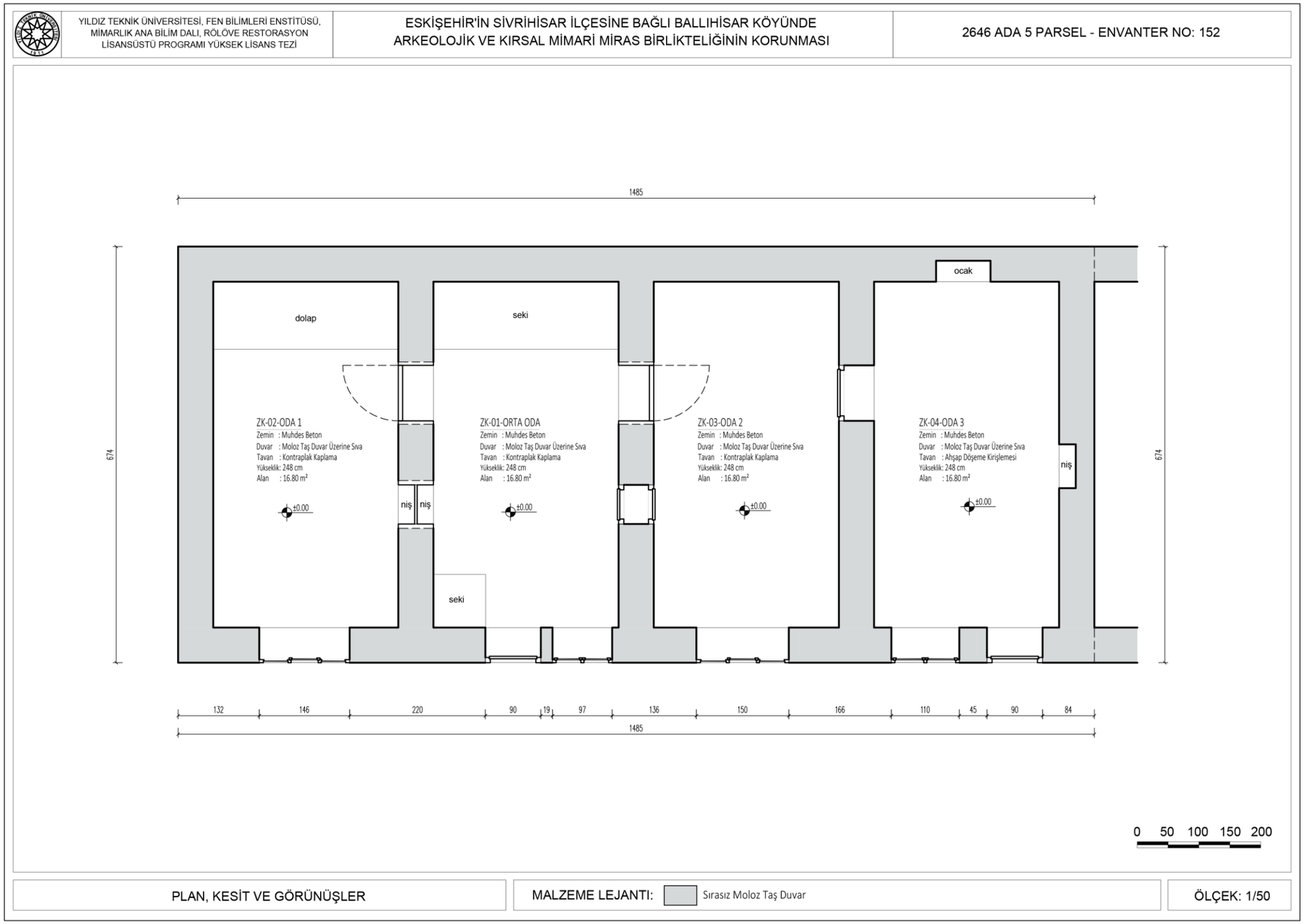

F:12

Hazırlayan: Hazal AVCI
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil E. 5 152 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası

Şekil E. 6 152 envanter no'lu yapıya ait plan

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR
PAFTA ADI: 3 ENVANTER NO'LU YAPIYA AİT
FOTOĞRAF PAFTASI

F:1

F:2

F:3

F:4

F:5

F:6

F:7

F:8

F:9

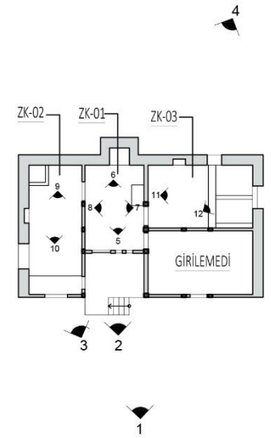
F:10

F:11

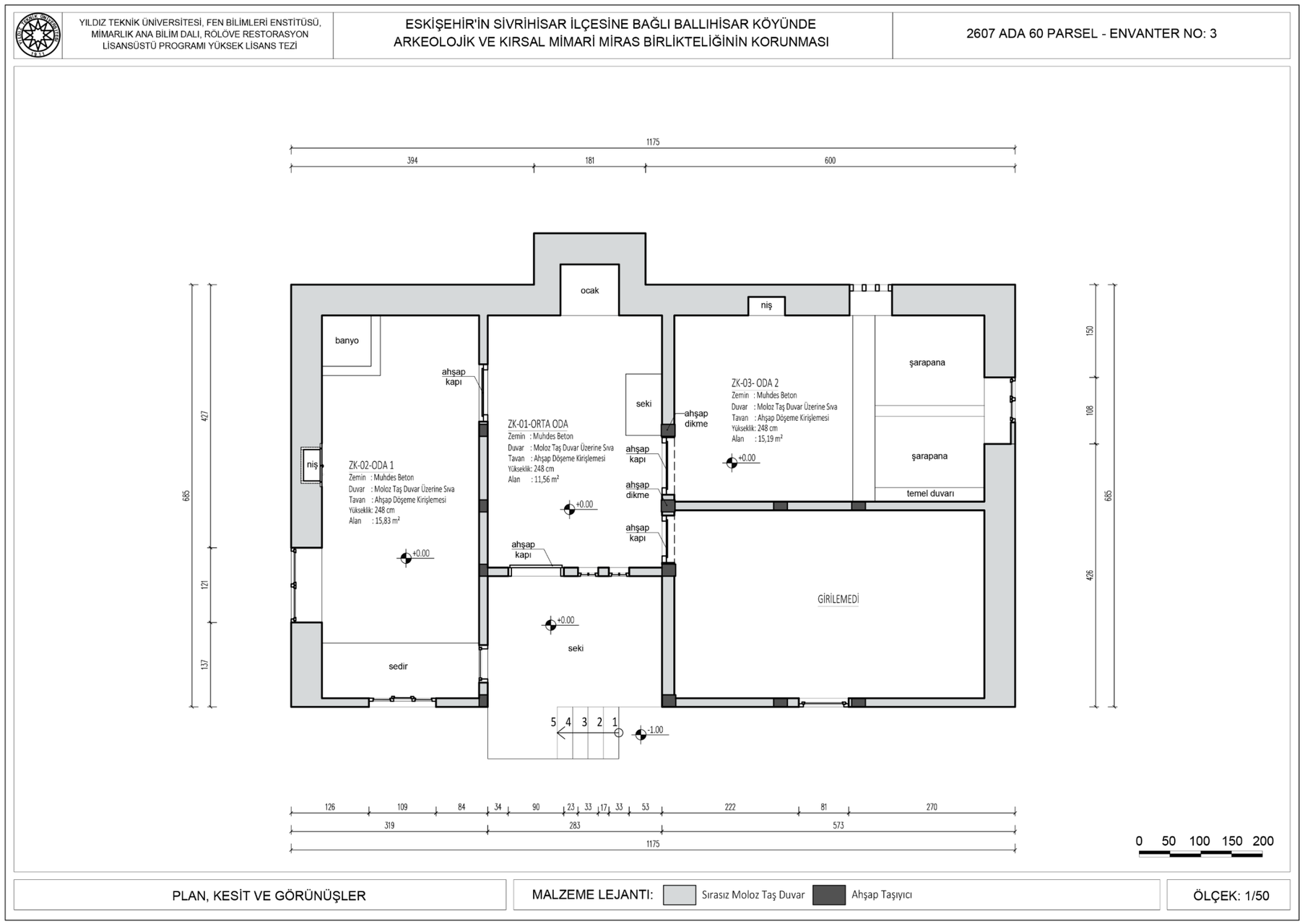

F:12

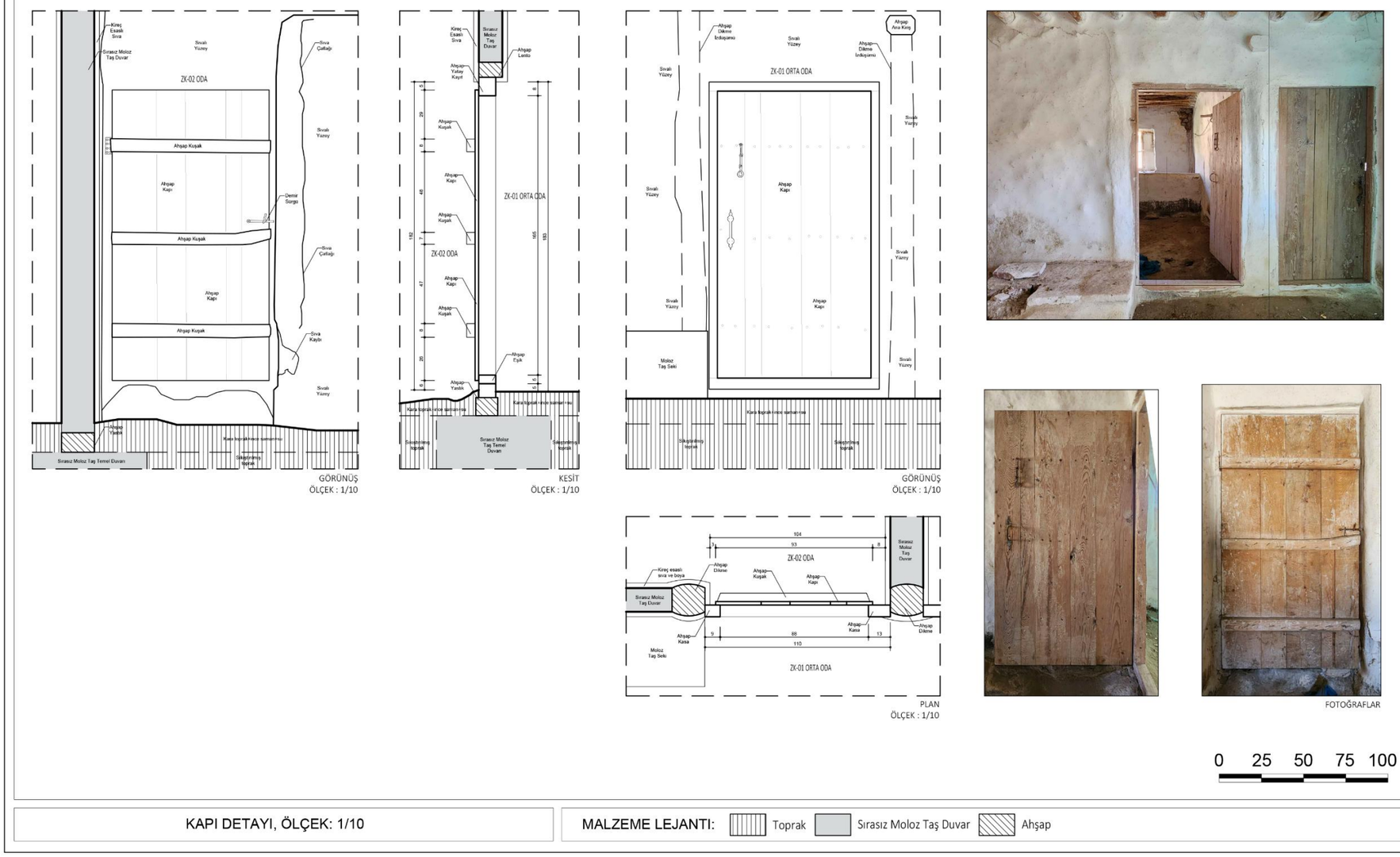

Hazırlayan: Hazal AVCI
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

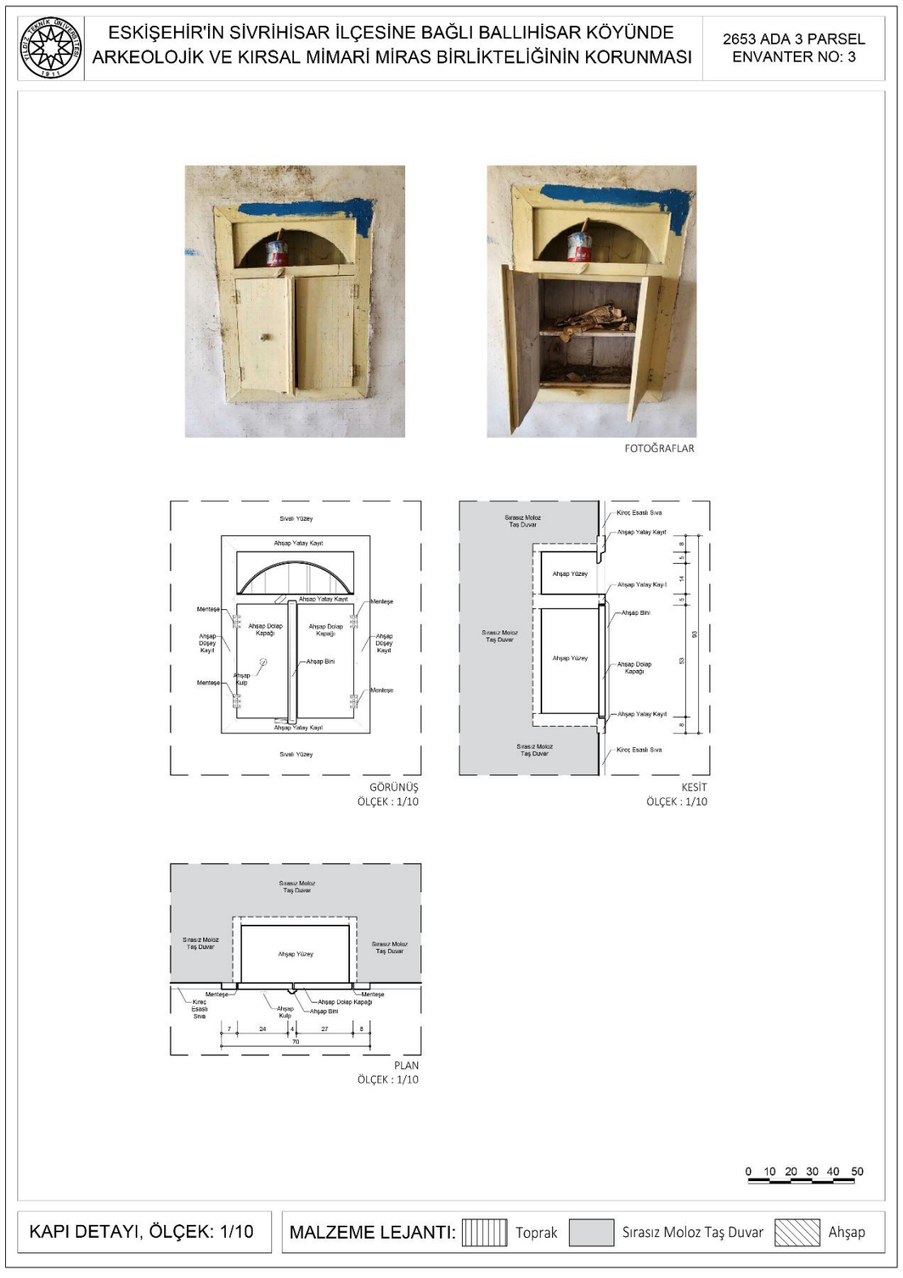
Şekil E. 7 3 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası

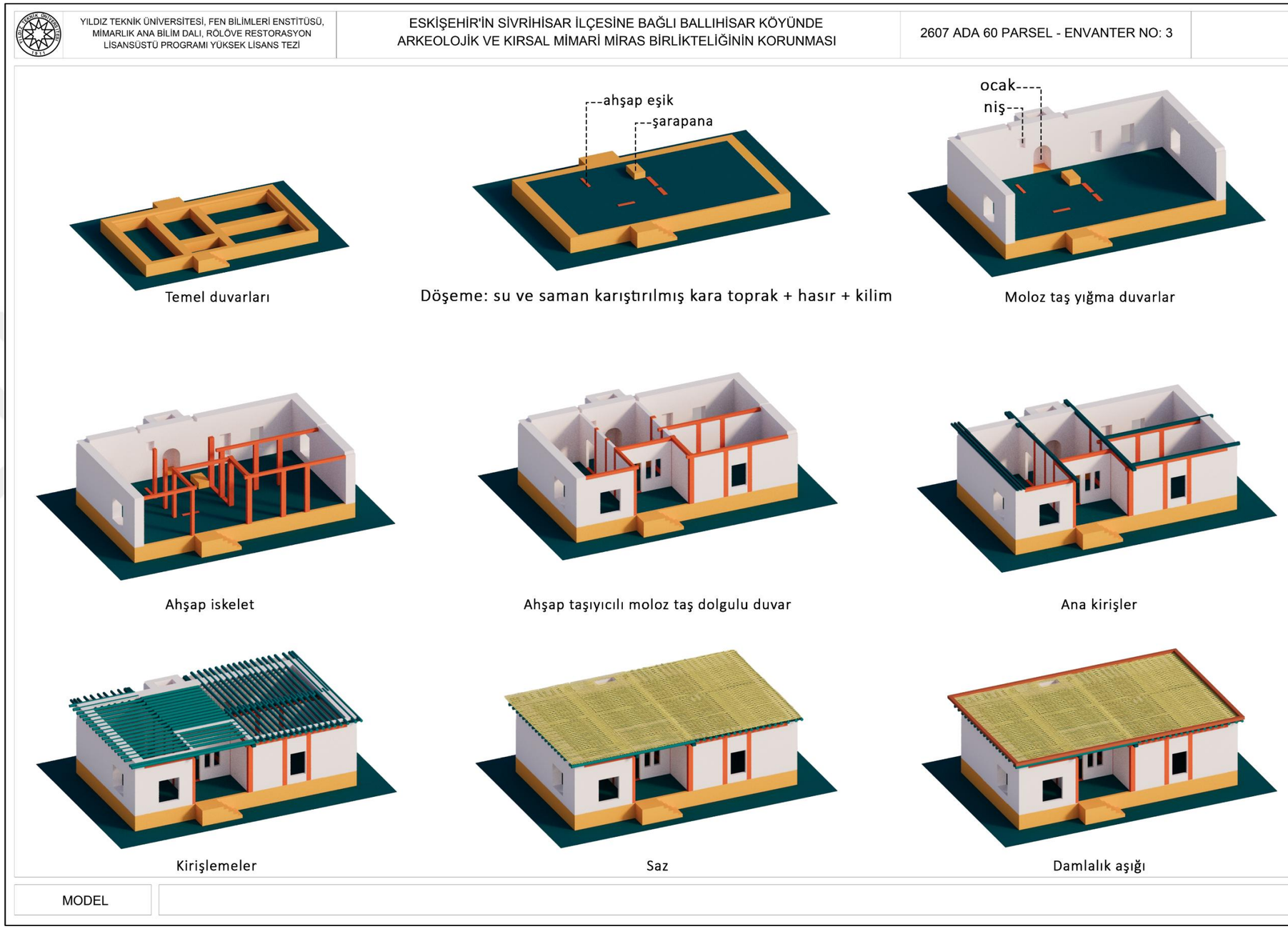
Şekil E. 8 3 envanter no'lu yapıya ait plan

Şekil E. 9 3 envanter no'lu yapıya ait kapı detayı

Şekil E. 10 3 envanter no'lu yapıya ait niş detayı

Şekil E. 11 3 envanter no'lu yapıya ait modelleme çalışması 1

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ, MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ	ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI	2607 ADA 60 PARSEL - ENVANTER NO: 3	

Toprak

Naylon

Toprak

Saman

Kiremitler

MODEL	

Şekil E. 12 3 envanter no'lu yapıya ait modelleme çalışması 2

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR
PAFTA ADI: 133 ENVANTER NO'LU YAPIYA AİT
FOTOĞRAF PAFTASI

F:1

F:2

F:3

F:4

F:5

F:6

F:7

F:8

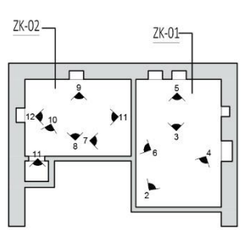

F:9

F:10

F:11

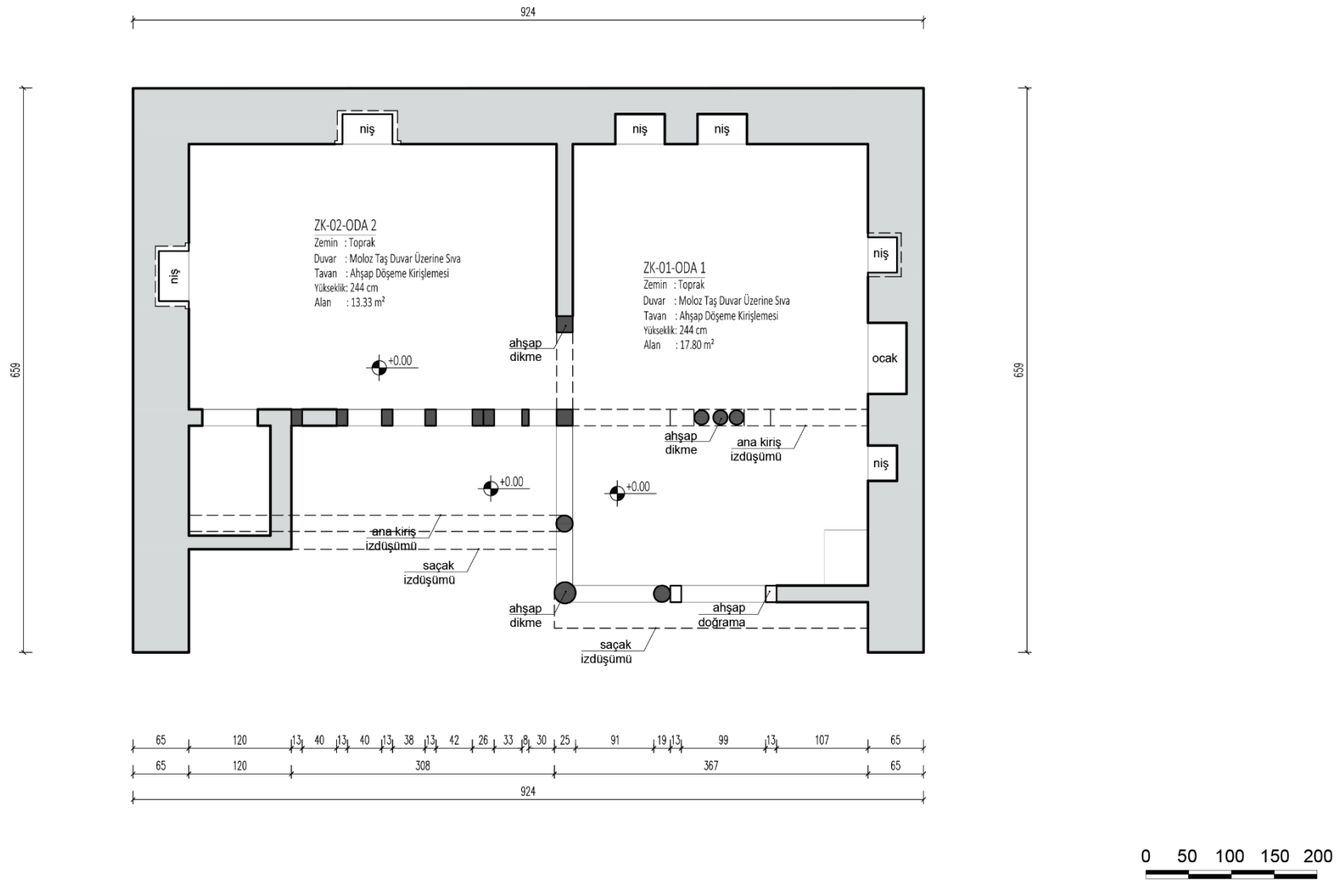

F:12

F:13

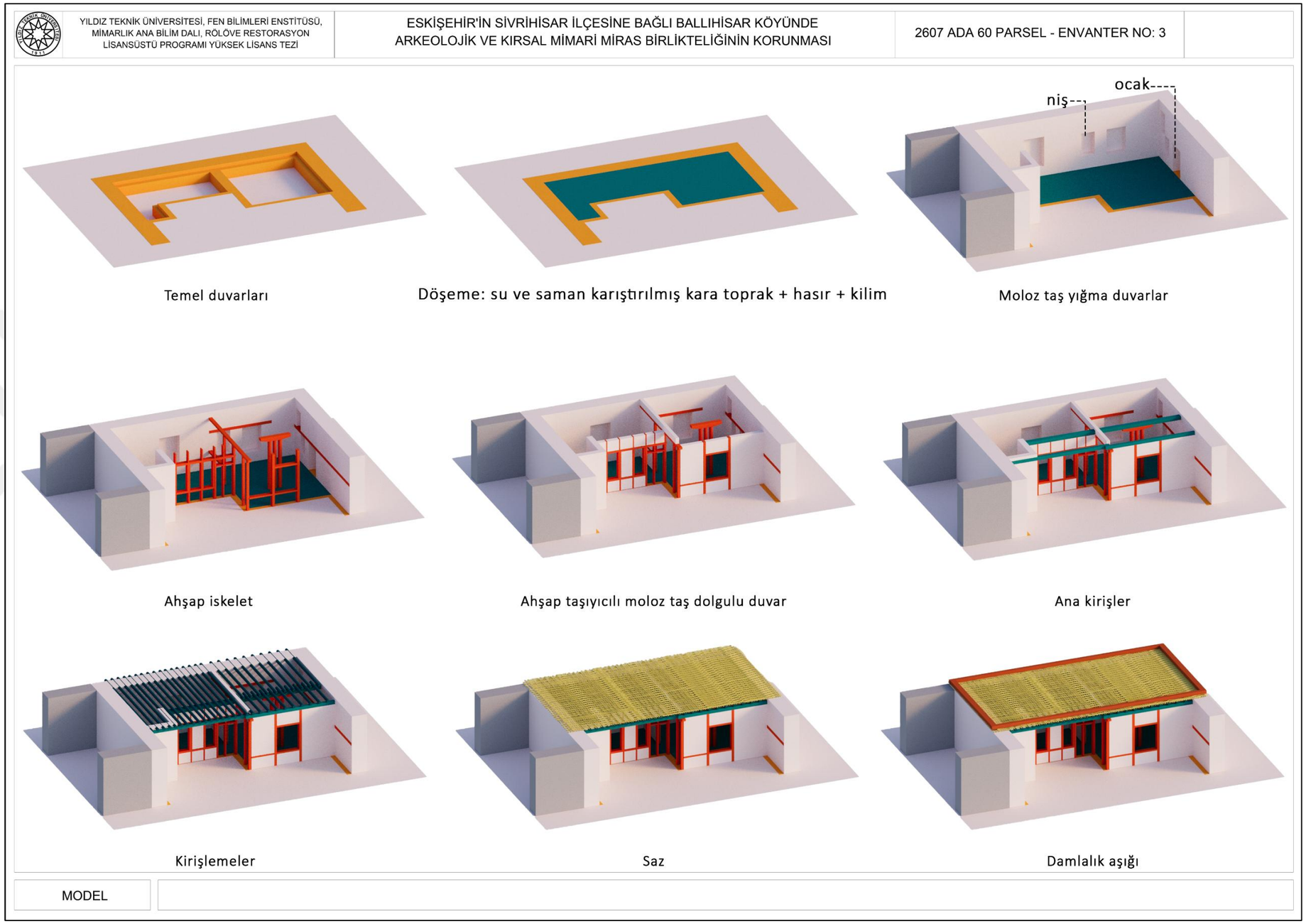

Hazırlayan: Hazal AVCI
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil E. 13 133 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası

Şekil E. 14 133 envanter no'lu yapıya ait plan

Şekil E. 15 133 envanter no'lu yapıya ait modelleme çalışması 1

Şekil E. 16 133 envanter no'lu yapıya ait modelleme çalışması 2

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR
PAFTA ADI: 130 ENVANTER NO'LU YAPIYA AİT
FOTOĞRAF PAFTASI

F:1

F:2

F:3

F:4

F:5

F:6

F:7

F:8

F:9

F:10

F:11

F:12

F:13

F:14

F:15

F:16

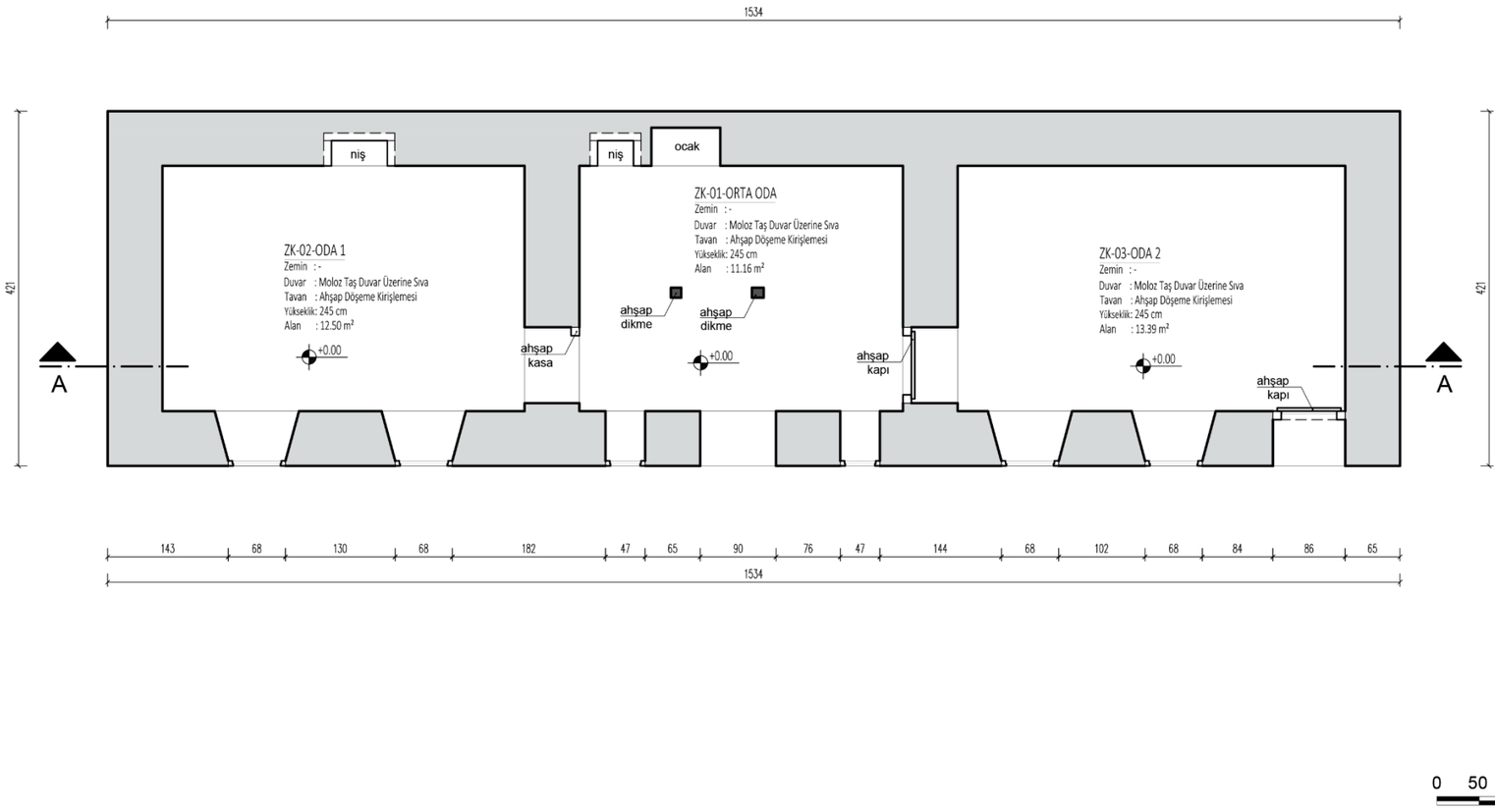
Hazırlayan: Hazal AVCI
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil E. 17 130 envanter no'lu tek katlı yapıya ait fotoğraf paftası

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ,
MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE
ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI

2642 ADA 1 PARSEL - ENVANTER NO: 130

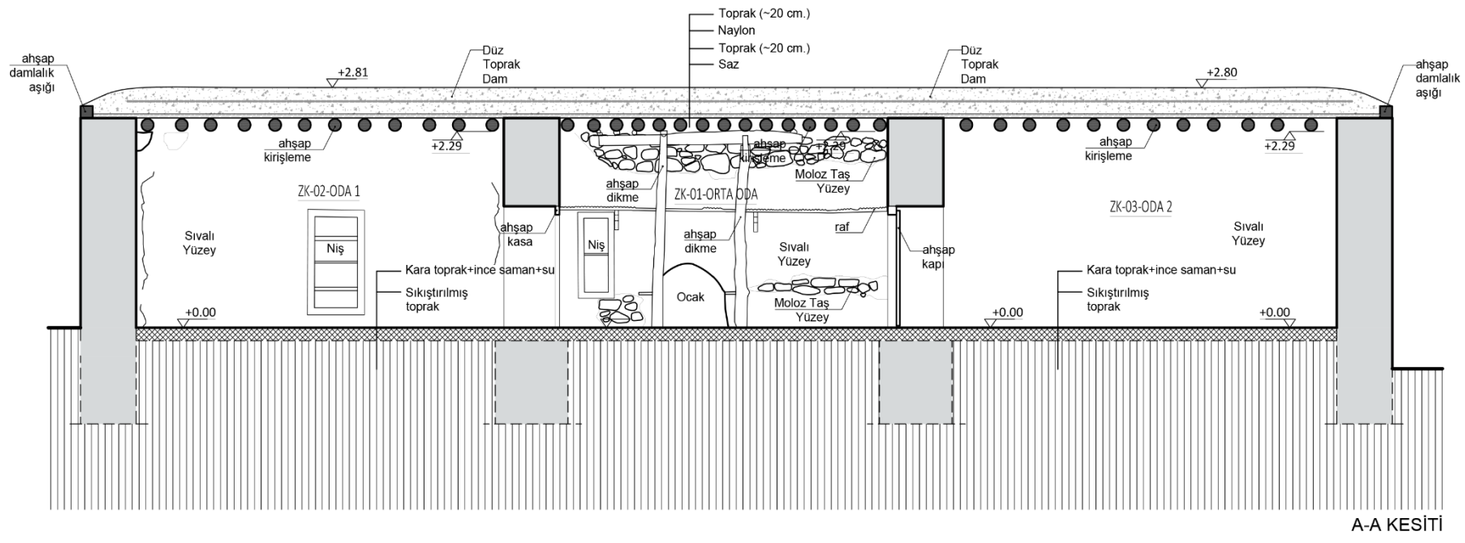

PLAN, KESİT VE GÖRÜNÜŞLER

MALZEME LEJANTI: Sırasız Moloz Taş Duvar | Ahşap Taşıyıcı

ÖLÇEK: 1/50

Şekil E. 18 130 envanter no'lu tek katlı yapıya ait plan

Şekil E. 19 130 envanter no'lu tek katlı yapıya ait kesit

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR
PAFTA ADI: 130 ENVANTER NO'LU YAPIYA AİT
FOTOĞRAF PAFTASI

F:0

F:1

F:2

F:3

F:4

F:5

F:6

F:7

F:8

F:9

F:10

F:11

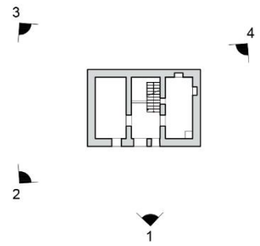

F:12

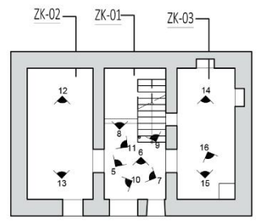

F:13

F:14

F:15

F:16

ZEMİN KAT PLANI

Hazırlayan: Hazal AVCI
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil E. 20 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait fotoğraf paftası 1

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR
PAFTA ADI: 130 ENVANTER NO'LU YAPIYA AİT FOTOĞRAF PAFTASI

F:17

F:18

F:19

F:20

F:21

F:22

F:23

F:24

F:25

F:26

F:27

F:28

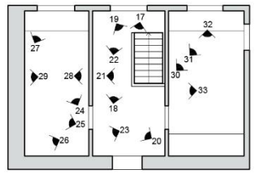

F:29

F:30

F:31

F:32

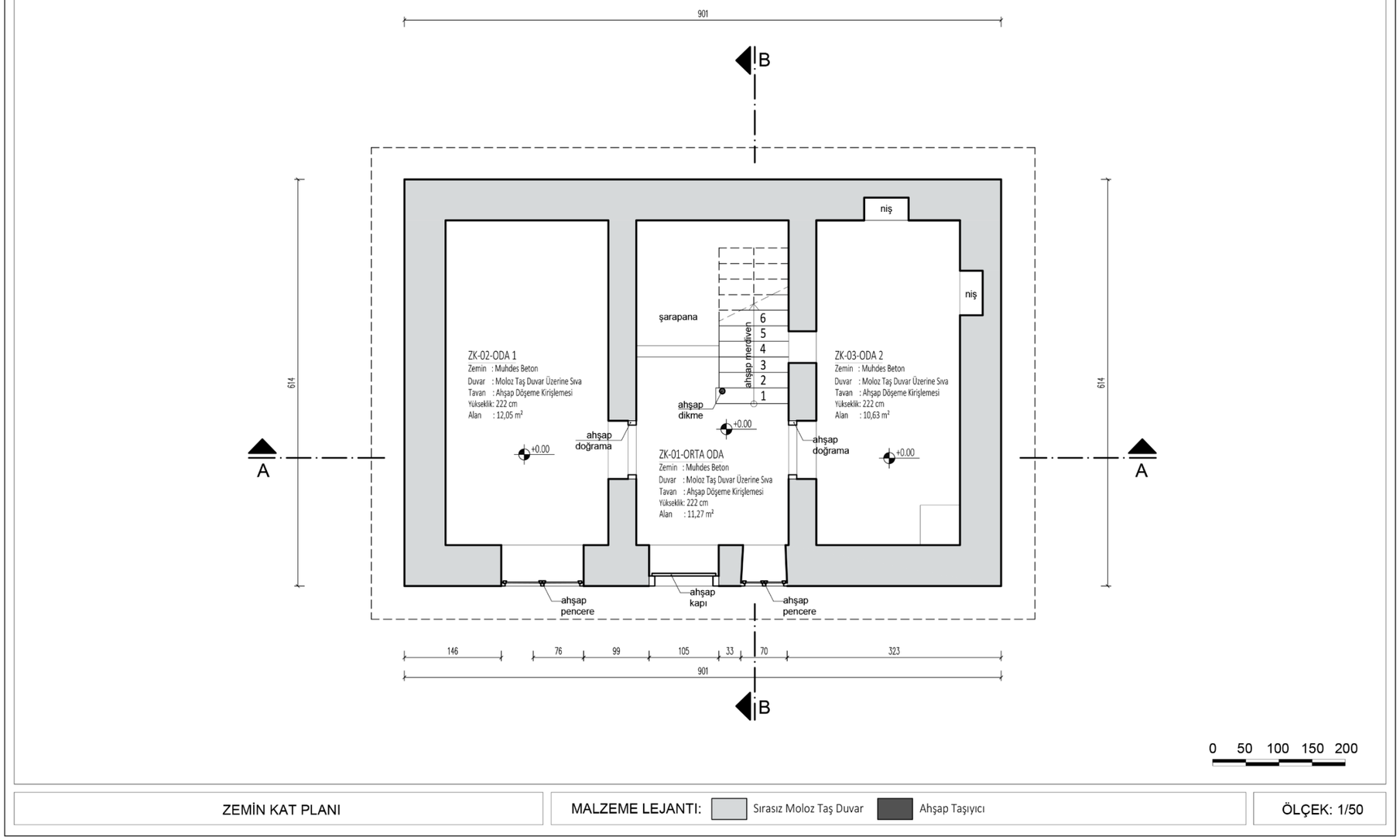

F:33

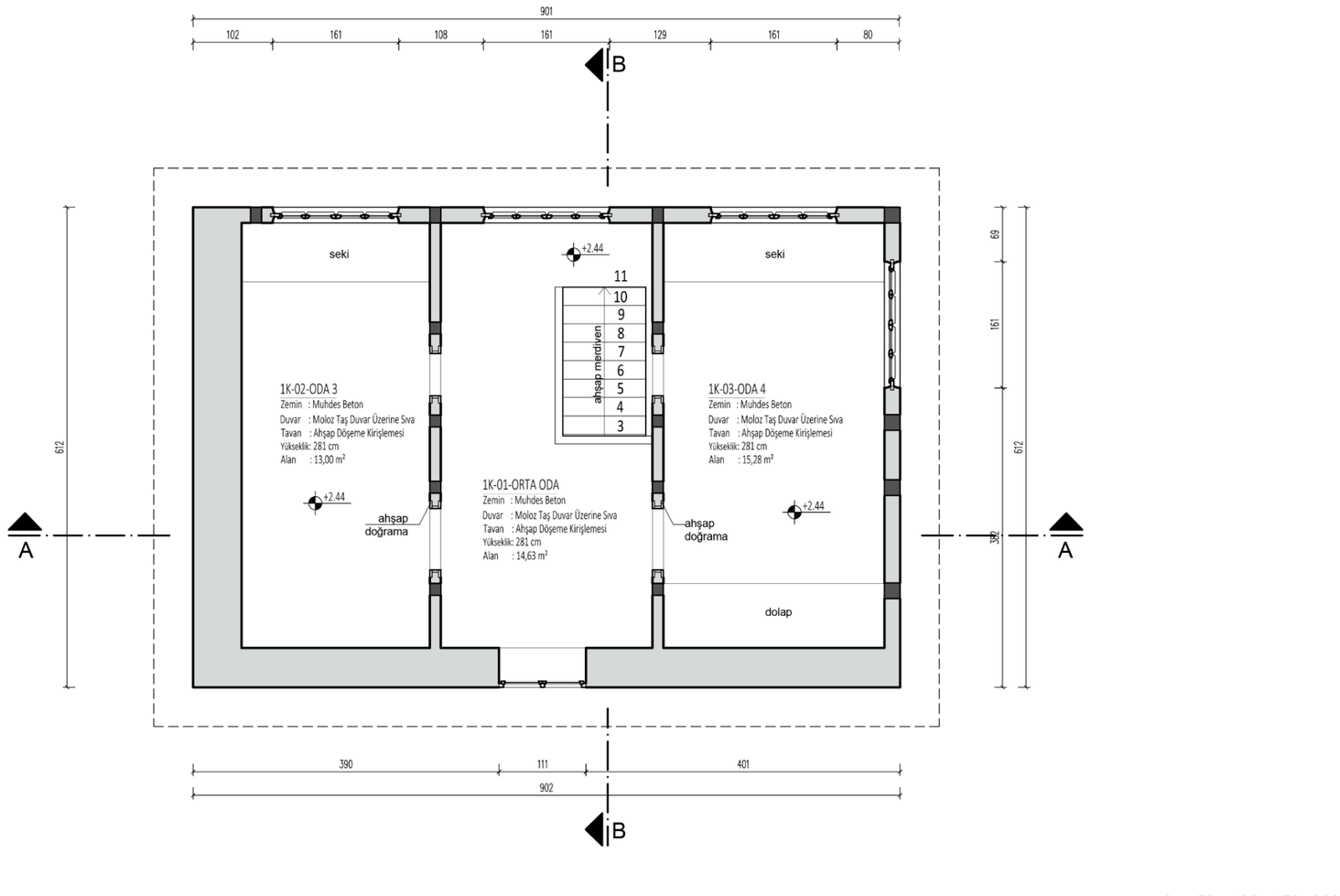
BİRİNCİ KAT PLANI

Hazırlayan: Hazal AVCI
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil E. 21 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait fotoğraf paftası 2

Şekil E. 22 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait zemin kat planı

BİRİNCİ KAT PLANI

MALZEME LEJANTI: Toprak | Sırasız Moloz Taş Duvar | Ahşap Taşıyıcı

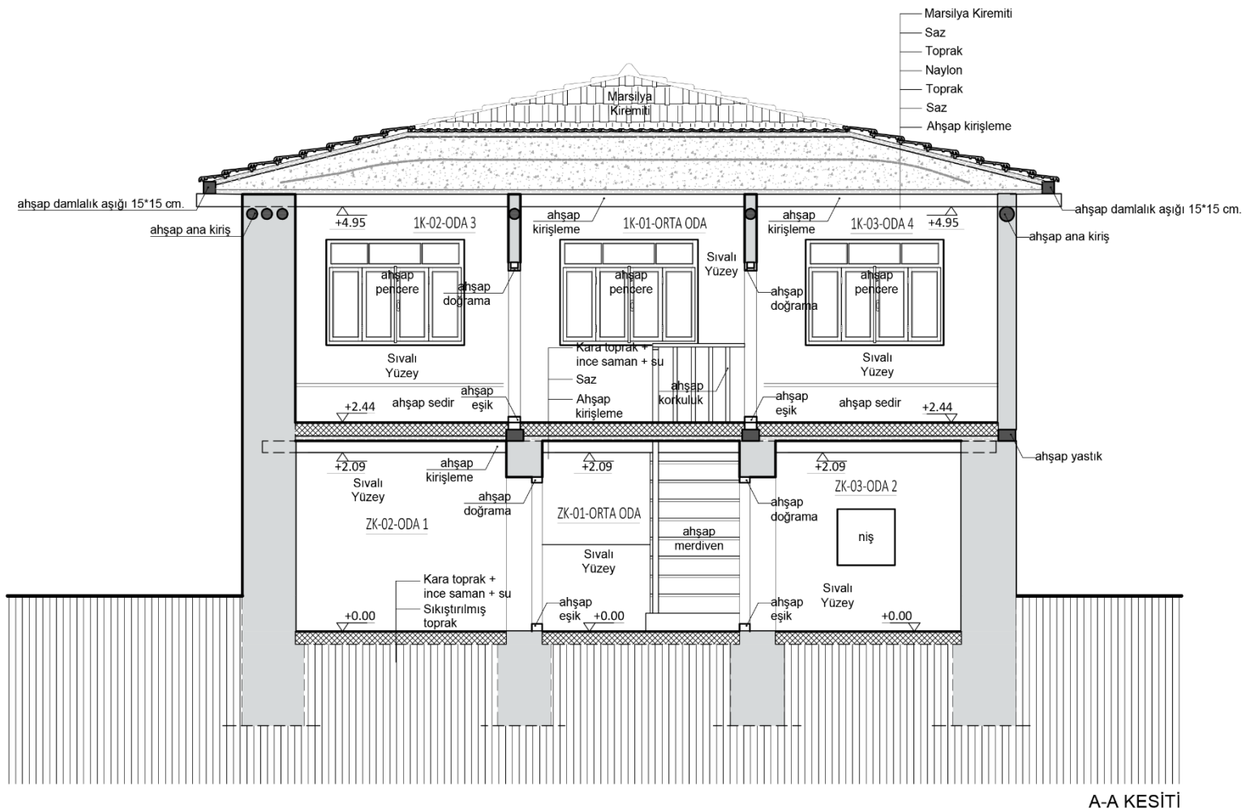
ÖLÇEK: 1/50

Şekil E. 23 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait birinci kat planı

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ,
MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE
ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI

2642 ADA 1 PARSEL - ENVANTER NO: 130

A-A KESİTİ

0 50 100 150 200

PLAN, KESİT VE GÖRÜNÜŞLER

MALZEME LEJANTI: Toprak | Sırasız Moloz Taş Duvar | Ahşap Taşıyıcı

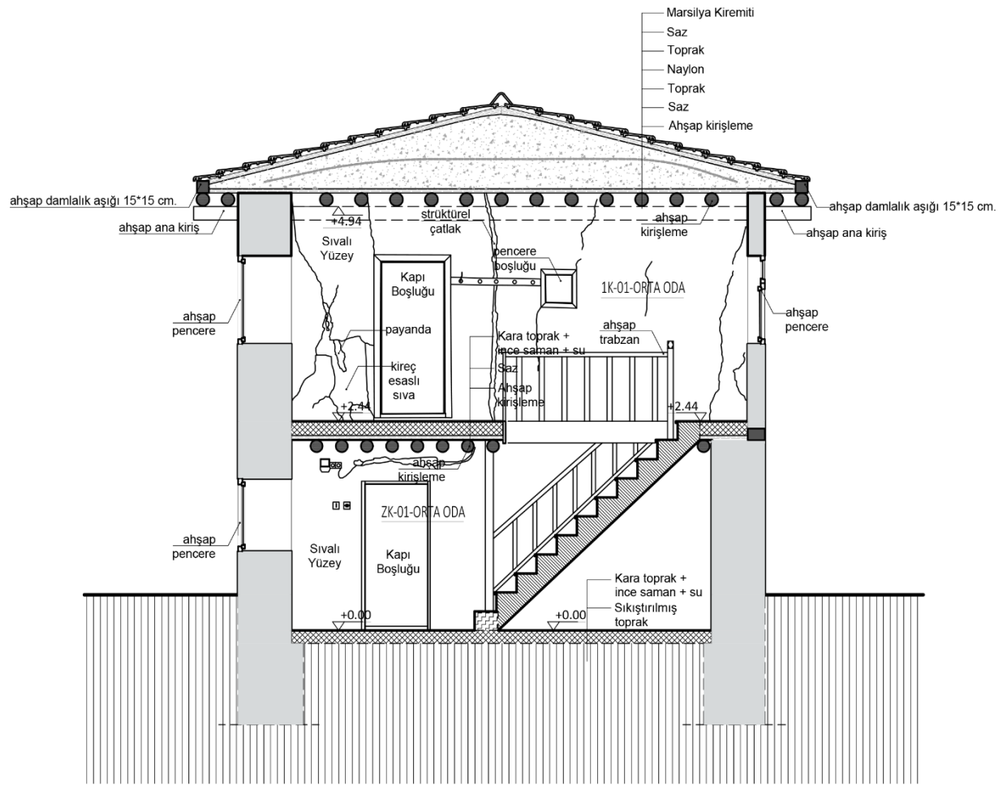
ÖLÇEK: 1/50

Şekil E. 24 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait A-A kesiti

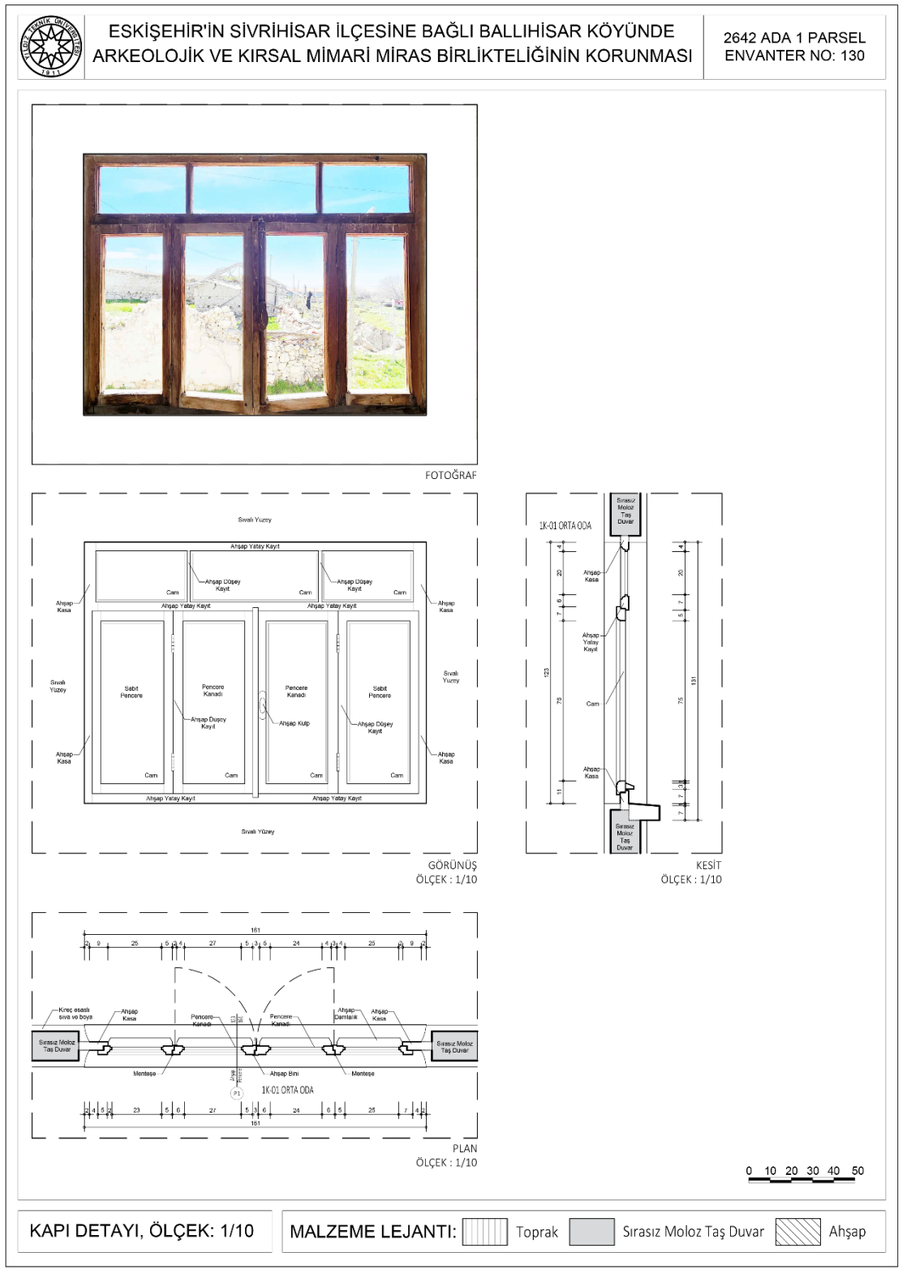
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ,
MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE
ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI

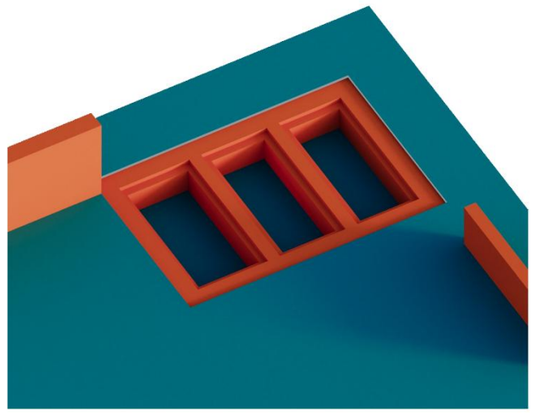
2642 ADA 1 PARSEL - ENVANTER NO: 130

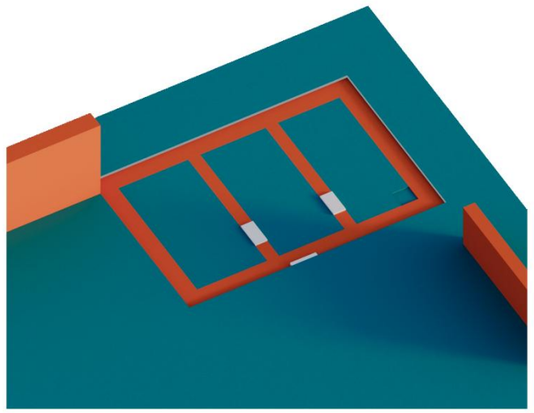
Şekil E. 25 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait B-B kesiti

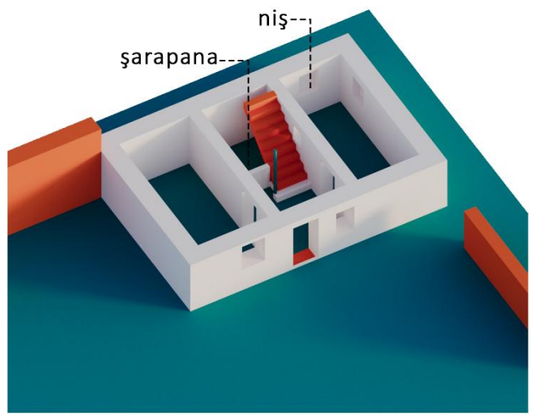
Şekil E. 26 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait pencere detayı

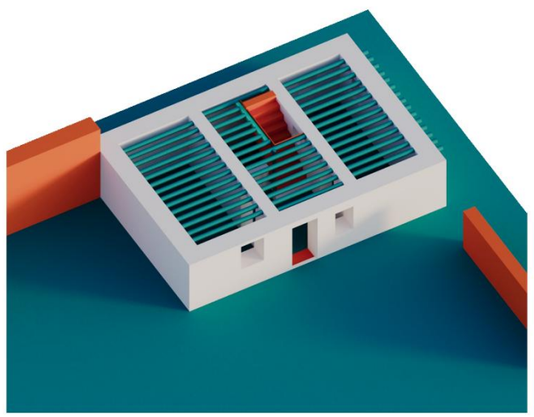
Temel duvarları

Döşeme: su ve saman karıştırılmış kara toprak + hasır + kilim

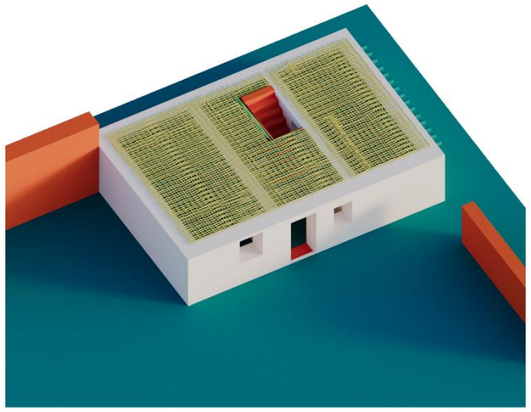
Moloz taş yığma duvarlar ve merdiven

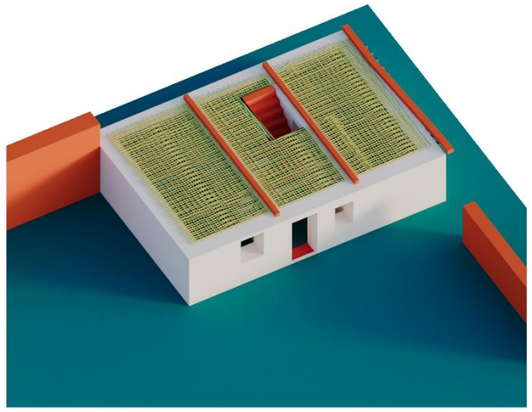
Kirişlemeler

Şekil E. 27 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 1

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ, MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ	ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI	2607 ADA 60 PARSEL - ENVANTER NO: 3	

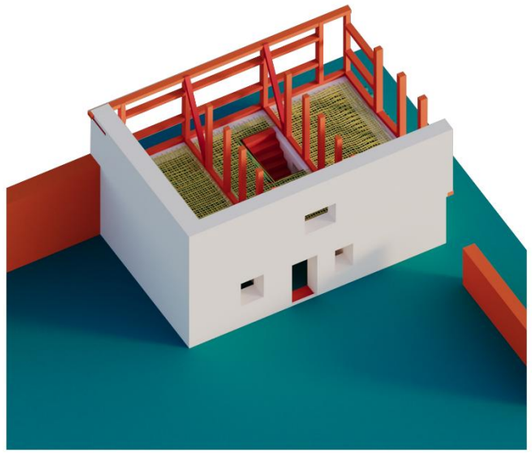
Saz

Ana kirişler

Moloz taş yığma duvarlar

Ahşap iskelet

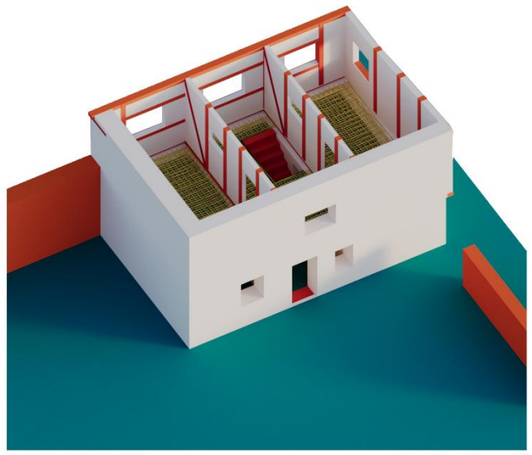
MODEL	

Şekil E. 28 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 2

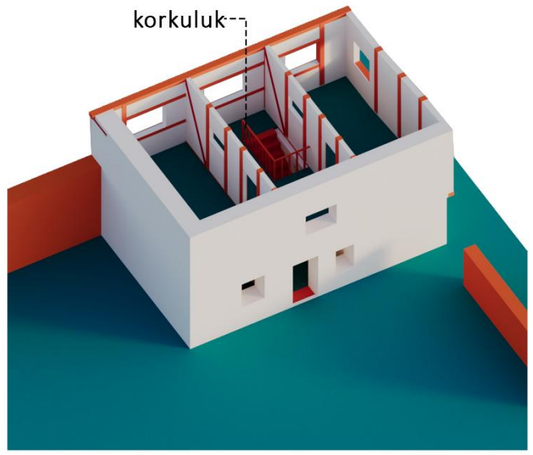
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ,
MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE
ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI

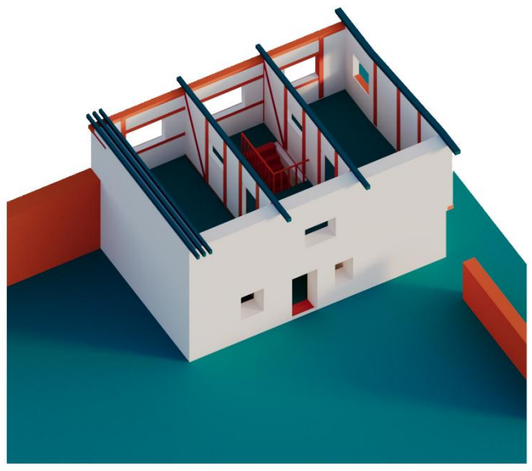
2607 ADA 60 PARSEL - ENVANTER NO: 3

Ahşap taşıyıcılı moloz taş dolgulu duvar

Döşeme: su ve saman karıştırılmış kara toprak + hasır + kilim

Ana kirişler

Kirişlemeler

MODEL

Şekil E. 29 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 3

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ, MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ	ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI	2607 ADA 60 PARSEL - ENVANTER NO: 3	

Saz

Damlalık aşığı

Toprak

Naylon

MODEL	

Şekil E. 30 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 4

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ, MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ	ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI	2607 ADA 60 PARSEL - ENVANTER NO: 3	

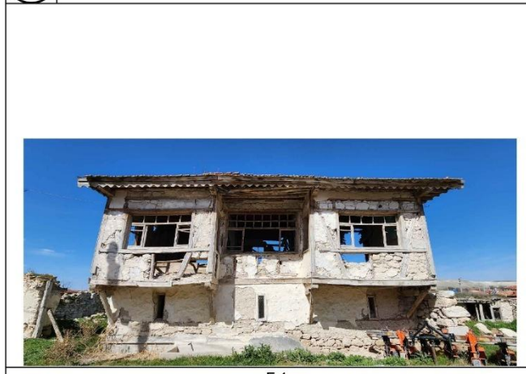
Toprak | Saz | Kiremitler

MODEL	

Şekil E. 31 130 envanter no'lu iki katlı yapıya ait modelleme çalışması 5

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR
PAFTA ADI: 134 ENVANTER NO'LU YAPIYA AİT
FOTOĞRAF PAFTASI

F:1

F:2

F:3

F:4

F:5

F:6

F:7

F:8

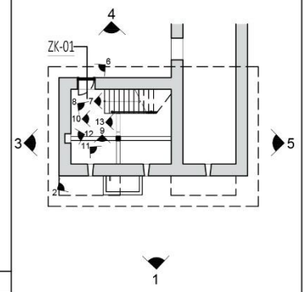

F:9

F:10

F:11

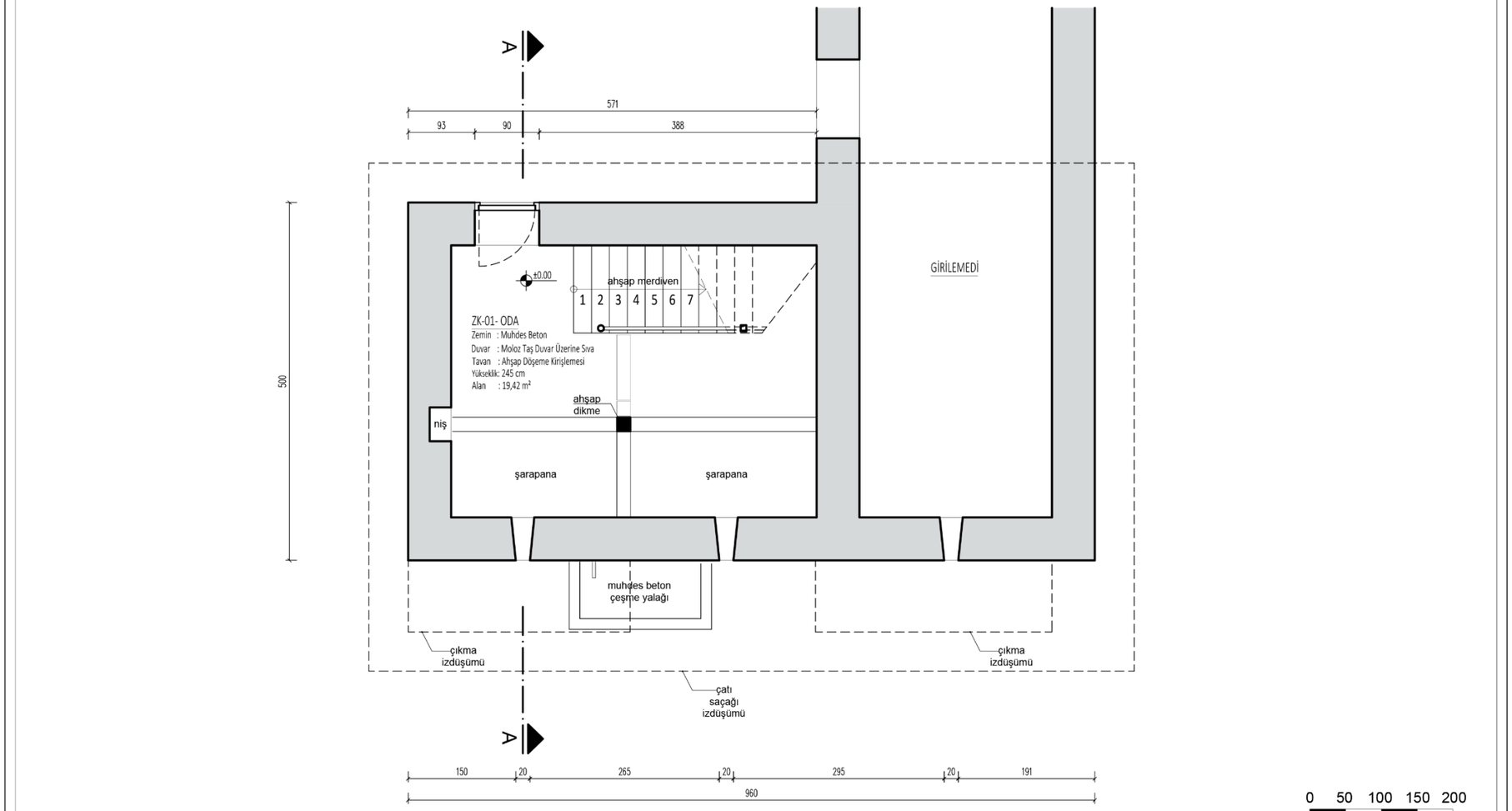

F:12

F:13

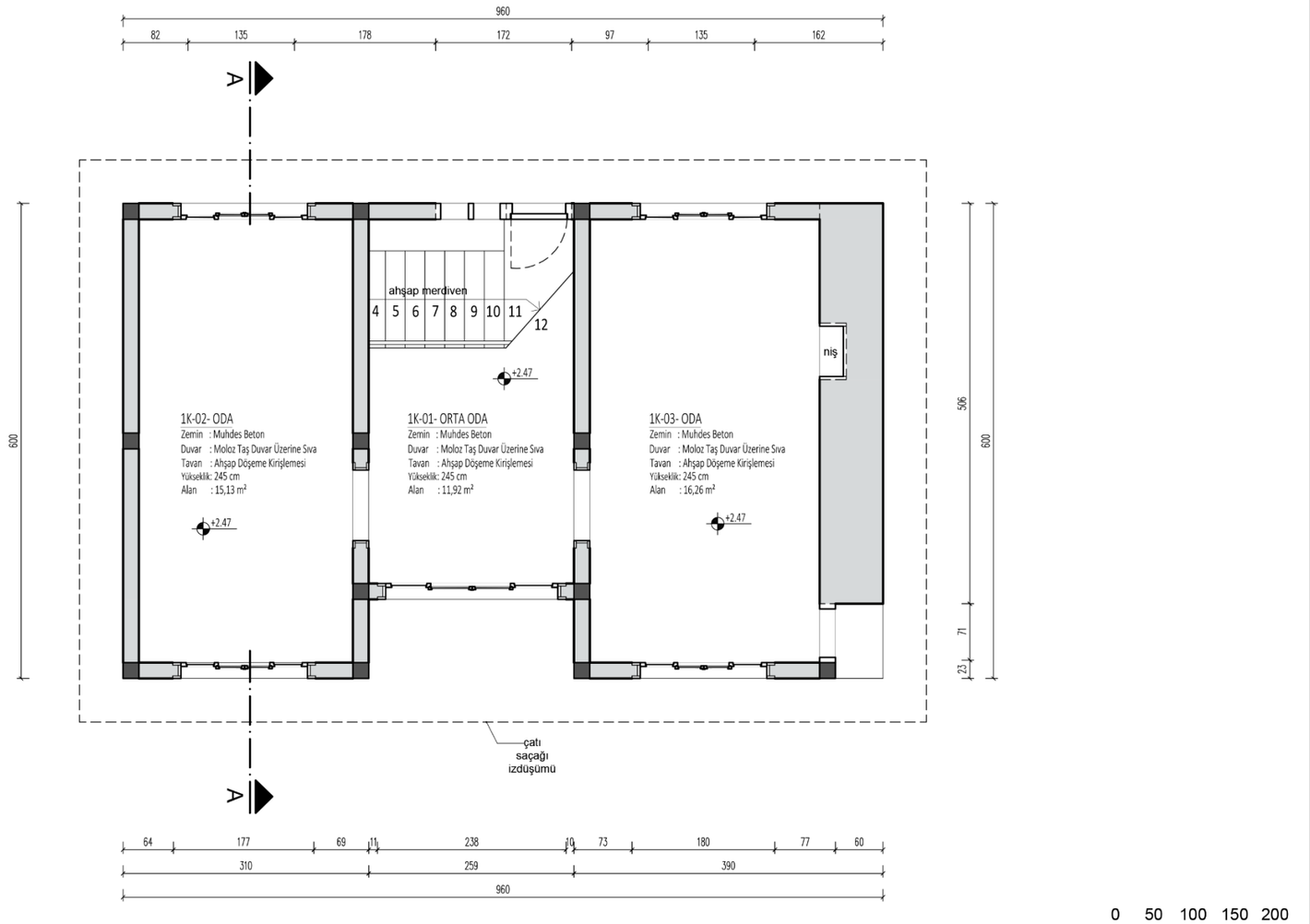
Hazırlayan: Hazal AVCI
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil E. 32 134 envanter no'lu yapıya ait fotoğraf paftası

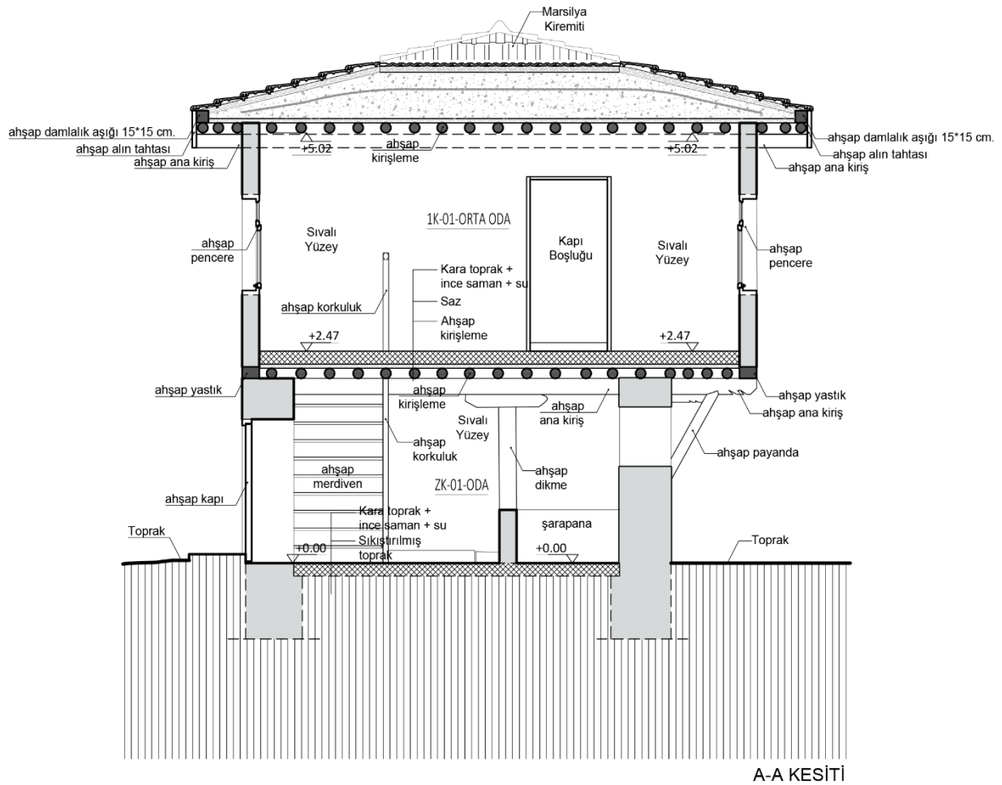

PLAN, KESİT VE GÖRÜNÜŞLER | MALZEME LEJANTI: Toprak | Sırasız Moloz Taş Duvar | Ahşap | ÖLÇEK: 1/50

Şekil E. 33 134 envanter no'lu yapıya ait zemin kat planı

Şekil E. 34 134 envanter no'lu yapıya ait birinci kat planı

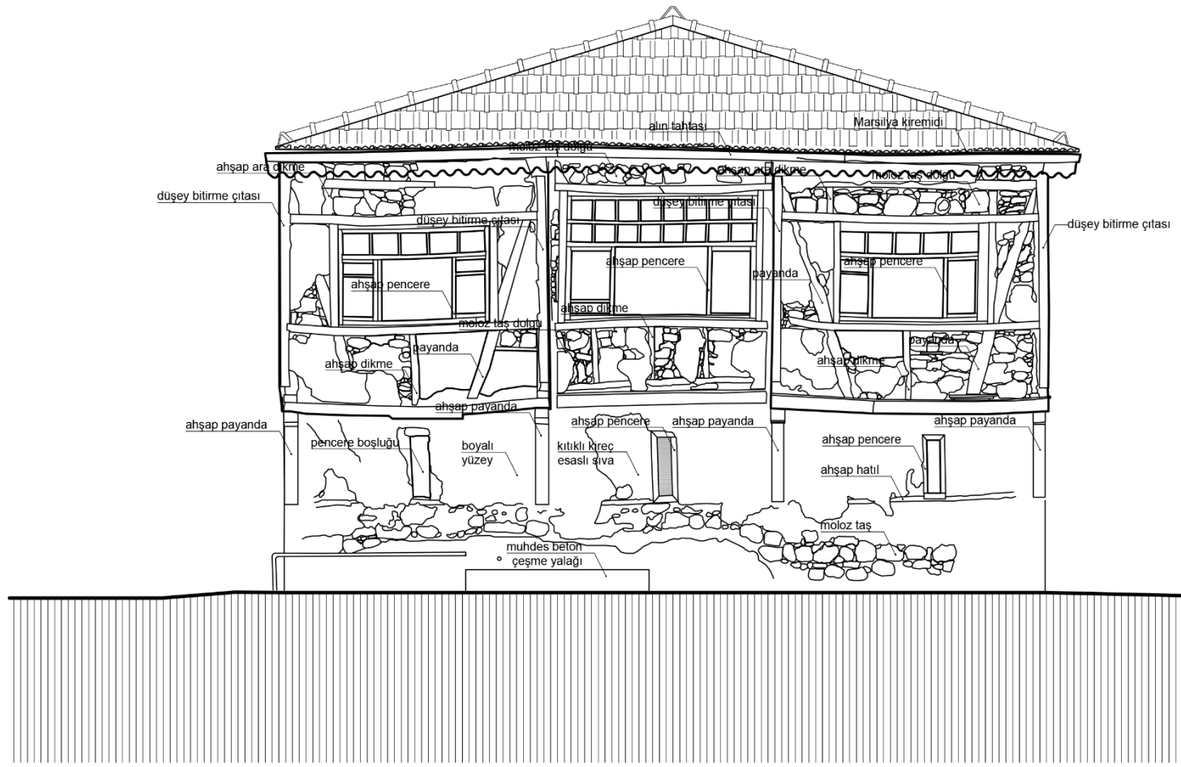

Şekil E. 35 134 envanter no'lu yapıya ait A-A kesiti

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ,
MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE
ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI

2642 ADA 8 PARSEL - ENVANTER NO: 134

PLAN, KESİT VE GÖRÜNÜŞLER

MALZEME LEJANTI: Toprak | Sırasız Moloz Taş Duvar | Ahşap

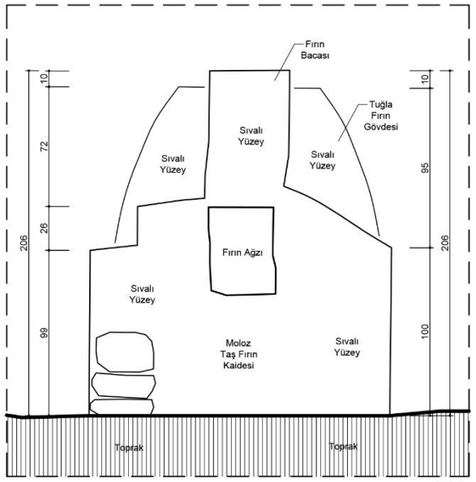
ÖLÇEK: 1/50

Şekil E. 36 134 envanter no'lu yapıya ait görünüş

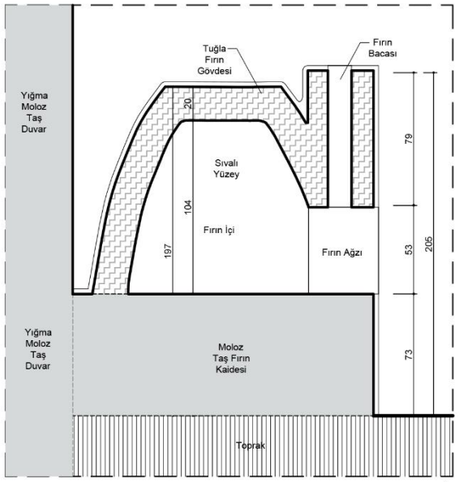
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ,
MİMARLIK ANA BİLİM DALI, RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESKİŞEHİR'İN SİVRİHİSAR İLÇESİNE BAĞLI BALLIHİSAR KÖYÜNDE
ARKEOLOJİK VE KIRSAL MİMARİ MİRAS BİRLİKTELİĞİNİN KORUNMASI

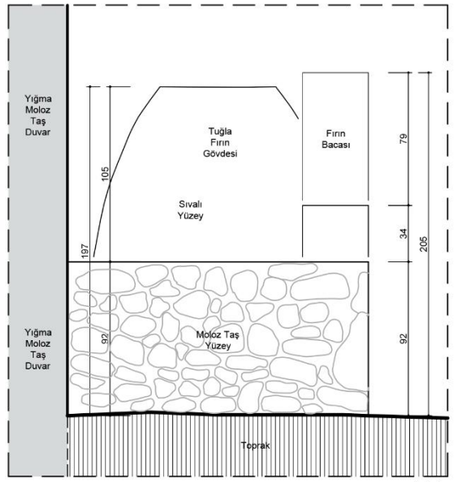
2653 ADA 3 PARSEL - ENVANTER NO: 160

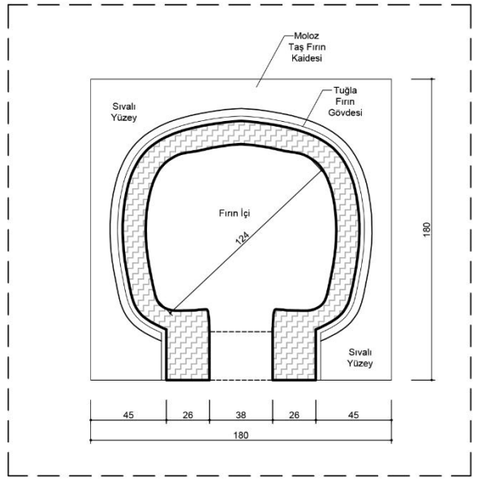
GÖRÜNÜŞ
ÖLÇEK : 1/20

KESİT
ÖLÇEK : 1/20

GÖRÜNÜŞ
ÖLÇEK : 1/20

PLAN
ÖLÇEK : 1/20

FOTOĞRAF

0 25 50 75 100

DETAYLAR, ÖLÇEK: 1/10

MALZEME LEJANTI: Toprak | Sırasız Moloz Taş Duvar | Ahşap | Tuğla

Şekil E. 37 160 envanter no'lu yapıya fırın detayı

F
DEĞER, SORUN, POTANSİYELLER VE TASARIM ÖNERİSİ

Tablo F. 1 Eskişehir ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

DEĞERLER	SORUNLAR	POTANSİYELLER
DOĞAL ÇEVREYE AİT DEĞERLER/ Topluma ve Dünyaya Ait - Sakarya Nehri ve kolları, sulak alanlar, zengin ekosistem, dağlar ve tepeler, vista ve panorama noktaları, ormanlık alanlar (%26,3), yer altı su kaynakları - İç Anadolu, Batı Karadeniz ve Akdeniz iklimlerinin kesişimi - Endemik flora ve fauna. - Önemli Doğa Alanları **DOĞAL ÇEVREYE AİT DÜZENLEMELER** - Gezi ve mesire yerleri, milli parklar, kuş gözlem noktaları, barajlar	**DOĞAL ÇEVREYE AİT SORUNLAR** - İklim krizi ve kuraklık - Kentleşme baskısı - Ağaç kesimi - Yasadışı avlanma	**DOĞAL ÇEVREYE AİT POTANSİYELLER** - Rotalara dahil olarak doğal değerlerin sunulması ve turizmin canlandırılması - Doğa aktiviteleri: kamp, gökyüzü gözlem, kuş gözlem, trekking, yamaç paraşütü… - Ar-ge faaliyetleri. - Koruma altına alma ve sürdürülebilme - Su kaynaklarının canlandırılması ve rekreasyon alanları ile değerlendirilmesi
YAPILI ÇEVREYE AİT DEĞERLER/ Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait **MİMARİ ÇEVREYE AİT** - Antsal yapılar - Sivil mimarlık örnekleri - Geleneksel yapım teknikleri **ARKEOLOJİK ÇEVREYE AİT** - Antik Kentler/Frig Vadisi	**YAPILI ÇEVREYE AİT SORUNLAR** - Yasal ve Yönetsel Değişiklikler (Büyükşehir Yasası: Köylerin Mahalleye Dönüşmesi ve Belediye Bağlanması) - Köylerde yapıların boş kalması - Geleneksel yapım tekniği uygulayan usta bulma zorluğu - Geleneksel yapıların bakımsız kalması - Doku ile uyumsuz yeni yapılar - Arkeolojik alanlarda yeterli tanıtım, sunum ve yönlendirme yapılamaması, güvenlik sorunu	**YAPILI ÇEVREYE AİT POTANSİYELLER** - Nüfusu azalan köylerin altyapı koşullarının geliştirilmesi - Atölyeler düzenlenerek bölgedeki ustaların geleneksel yapım tekniklerini gelecek kuşaklara aktarması - Üniversite ile işbirliği sonucu kırsal mimari mirasın belgelenmesi, yeniden işlevlendirilmesi ve korunması - Mevcut rotalara dahil olunması ve kültürel turizmin canlandırılması

Tablo F. 2 Eskişehir ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller (devamı)

SOSYOEKONOMİK DEĞERLER / Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait - Turizm Faaliyetleri (Kültür, sağlık, doğa, agroturizm) - Tarım ve hayvancılık faaliyetleri - Frig Yolu Kültür Rotası Projesi - UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dahil oluş (Sivrihisar Ulu Camii) - 3 adet üniversite, yüksek öğrenci nüfusu - Doğa sporları (Yamaç paraşütü) - Kamp alanları	**SOSYOEKONOMİK SORUNLAR** - Tanıtım ve hizmet yetersizliği, ulaşım zorluğu - İş alanlarının azalması - Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin ekonomik koşullar nedeniyle azalması, çalışacak genç nüfus bulunamaması - Frig Yolu Rotası'nın tanıtımının eksikliği, rota üzerindeki hizmet ve konaklama imkanlarının yetersizliği	**SOSYOEKONOMİK POTANSİYELLER** - Tanıtım, hizmet ve ulaşım koşullarının gelişimi - Bilinçli tarım faaliyetlerine yönelik eğitim ve teşvik - Öğrencilerin katılabileceği kültürel faaliyetler ve öğrencilere ekonomik destek - Tarım ve tarım ürünlerinin üretimine yönelik turizmin geliştirilmesi, pazarlar düzenlenmesi - Turizm ve kültürel faaliyetlerin çeşitlenmesi ve tesislerin artırılması
SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT DEĞERLER / Topluma ve Dünyaya Ait - Frig uygarlığı ait anlatılar - Yöresel üretimler - Coğrafi işaretli ürünler	**SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT SORUNLAR** - Tanıtım eksikliği, bilinçsiz müdahaleler - Modernleşme sonucu yöresel üretimlerin azalması	**SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT POTANSİYELLER** - Kültürel tanıtma ve yöresel etkinlikler düzenlenmesi - Yöresel üretimlerin teşvik edilmesi, gelecek kuşaklara aktarımının sağlanması
ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT DEĞERLER / Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait - İstanbul - Ankara YHT: Merkezi noktalara hızlı ulaşım - Şehir içi ulaşım alternatifleri - Büyük şehirlere yakınlık.	**ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT SORUNLAR** - Kırsal yerleşimlere erişim zorluğu	**ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT POTANSİYELLER** - Büyük şehirlere yakınlık dolayısıyla yatırım imkanı - Kırsal yerleşimlere ulaşım ağının geliştirilmesi

Tablo F. 3 Sivrihisar ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

DEĞERLER	SORUNLAR	POTANSİYELLER
DOĞAL ÇEVREYE AİT DEĞERLER / Topluma ve Dünyaya Ait - Balıkdamı Kuş Cenneti - Topoğrafya, tepeler ve vadiler - Gallos Nehri yatağı - İç Anadolu, Batı Karadeniz ve Akdeniz iklimlerinin kesişimi - Bozkır coğrafyası	**DOĞAL ÇEVREYE AİT SORUNLAR** - İklim krizi ve kuraklık - Ballıhisar ile Balıkdamı Kuş Cenneti arasındaki kopukluk	**DOĞAL ÇEVREYE AİT POTANSİYELLER** - Rotalara dahil olarak doğal değerlerin sunulması ve turizmin canlandırılması - Doğa aktiviteleri: kamp, gökyüzü gözlem, kuş gözlem, trekking, yamaç paraşütü… - Ar-ge faaliyetleri - Koruma altına alma ve sürdürülebilme - Su kaynaklarının canlandırılması ve rekreasyon alanları ile değerlendirilmesi
YAPILI ÇEVREYE AİT DEĞERLER / Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait **MİMARİ ÇEVREYE AİT** - Anıtsal yapılar - Sivil mimarlık örnekleri - Geleneksel yapım teknikleri **ARKEOLOJİK ÇEVREYE AİT** - Antik Kentler (Pessinus Antik Kenti)	**YAPILI ÇEVREYE AİT SORUNLAR** - Yasal ve Yönetsel Değişiklikler (Büyükşehir Yasası: Köylerin Mahalleye Dönüşmesi ve Belediye Bağlanması) - Köylerde yapıların boş kalması - Geleneksel yapım tekniği uygulayan usta bulma zorluğu - Geleneksel yapıların bakımsız durumda bulunması - Doku ile uyumsuz yeni yapılar - Arkeolojik alanlarda yeterli tanıtım, sunum ve yönlendirme yapılamaması, güvenlik sorunu	**YAPILI ÇEVREYE AİT POTANSİYELLER** - Nüfusu azalan köylerin altyapı koşullarının geliştirilmesi - Atölyeler düzenlenerek bölgedeki ustaların geleneksel yapım tekniklerini gelecek kuşaklara aktarması - Üniversite ile işbirliği sonucu kırsal mimari mirasın belgelenmesi, yeniden işlevlendirilmesi ve korunması - Mevcut rotalara dahil olunması ve kültürel turizmin canlandırılması

Tablo F. 4 Sivrihisar ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller (devamı)

SOSYOEKONOMİK DEĞERLER / Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait - Turizm Faaliyetleri (Kültür) - Tarım faaliyetleri - Hayvancılık faaliyetleri - Frig Yolu Kültür Rotası Projesi - UNESCO Dünya Mirası Listesi (Sivrihisar Ulu Camii) - Sivrihisar Havacılık Merkezi ve M.S.Ö. Hava ve Uzay Müzesi - Havacılık Festivali	**SOSYOEKONOMİK SORUNLAR** - Tanıtım, hizmet konaklama imkanlarının yetersizliği, ulaşım zorluğu - İş alanlarının azalması - Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin ekonomik koşullar nedeniyle azalması, çalışacak genç nüfus bulunamaması - Frig Yolu Rotası'nın tanıtımının eksikliği, rota üzerindeki hizmet ve konaklama imkanlarının yetersizliği	**SOSYOEKONOMİK POTANSİYELLER** - Tanıtım, hizmet ve ulaşım koşullarının gelişimi - Çiftçilere teşvik ve hibe desteği sağlanması - Bilinçli tarım faaliyetlerine yönelik eğitim ve teşvik - Öğrencilerin katılabileceği kültürel faaliyetler ve öğrencilere ekonomik destek - Üretime ve satışa yönelik teşvik, tanıtım, rotalara dahil edilme - Tanıtım, hizmet ve ulaşım koşullarının geliştirilmesi ve tesislerin artırılması
SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT DEĞERLER / Topluma ve Dünyaya Ait - Frig uygarlığına ait anlatılar - Yöresel üretimler - Coğrafi işaretli ürünler	**SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT SORUNLAR** - Tanıtım eksikliği - Modernleşme sonucu yöresel üretimlerin azalması	**SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT POTANSİYELLER** - Kültürel tanıtma yönelik etkinlikler düzenlenmesi - Yöresel üretimlerin teşvik edilmesi, gelecek kuşaklara aktarımının sağlanması
ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT DEĞERLER / Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait - Eskişehir - Sivrihisar arası saat başı otobüs seferi	**ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT SORUNLAR** - Kırsal yerleşimlere erişim zorluğu, otobüs seferi eksikliği	**ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT POTANSİYELLER** - Ulaşım alternatifleri oluşturulması, otobüs seferleri düzenlenmesi

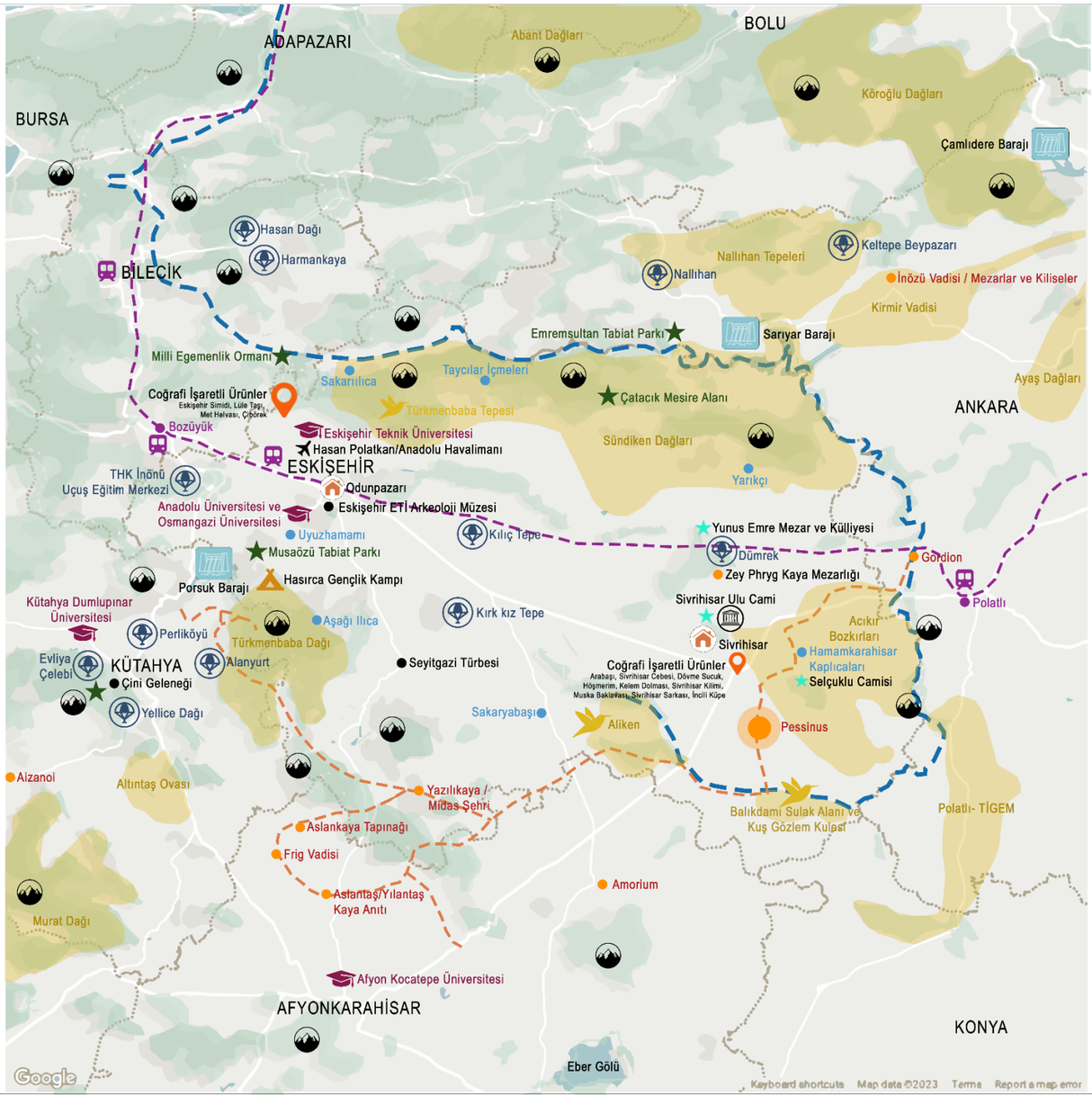
Tablo F. 5 Ballıhisar ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

DEĞERLER	SORUNLAR	POTANSİYELLER
DOĞAL ÇEVREYE AİT DEĞERLER / Topluma ve Dünyaya Ait - Gallos Nehri yatağı - Vista ve panorama noktası sağlayan tepeler - Bağ ve bahçeler	**DOĞAL ÇEVREYE AİT SORUNLAR** - Kuraklık nedeniyle nehrin kuruması - Toprakta asbest bulunması	**DOĞAL ÇEVREYE AİT POTANSİYELLER** - Su kaynaklarının canlandırılması ve rekreasyon alanları ile değerlendirilmesi: Gallos Nehri - Rotalara dahil olarak doğal değerlerin sunulması ve turizmin canlandırılması
YAPILI ÇEVREYE AİT DEĞERLER / Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait **MİMARİ ÇEVREYE AİT** - Yerleşimdeki yaşamın sürekliliği - Çok katmanlılık - Geleneksel yapım tekniklerinin kullanımı - Tek katlı ve iki katlı plan tipolojileri **ARKEOLOJİK ÇEVREYE AİT** - Pessinus Antik Kenti ve nekropoller - Müze - Gent ve Melbourne üniversitelerinin gerçekleştirdiği kazılara yönelik basılı yayınlar	**YAPILI ÇEVREYE AİT SORUNLAR** - Bütüncül koruma planının olmaması, üst ölçekli politikalar **MİMARİ ÇEVREYE AİT** - 1. Derece Sit statüsü nedeniyle yapılarda tadilat yapılamaması - Kaçak onarımlar ve buna yönelik cezalar - Altyapı eksikleri (Su ve kanalizasyon) - Çeşmeden temin edilen suyun kışın donması - Terk edilen yapıların bakımsızlığı - Arkeolojik mirasın korunurken kırsal değerlerin ihmal edilmesi - Sosyal donatı eksikliği - Geleneksel yapım tekniklerini bilen usta yokluğu - Yapılarda asbest içeren toprak kullanılması **ARKEOLOJİK ÇEVREYE AİT** - Güvenlik eksiği (izinsiz kazılar ve soygunlar) - Tanıtım ve sunum eksiği, müzenin aktif olmaması - Kazı çalışmalarının durması, kazılıp tekrar kapatılmayan kazı alanları - Kalıntıların bir kısmının Eskişehir Arkeoloji Müzesi’ne götürülmesi	**YAPILI ÇEVREYE AİT POTANSİYELLER** - Üniversite ile işbirliği sonucu niteliksiz yapıların tespit edilmesi, geleneksel yapıların belgelenmesi, boş kalan yapıların yeniden işlevlendirilmesi ve korunması - Asbest içeren yapılara müdahale edilmesi - Sosyal donatıların geliştirilmesi - Kültürel turizmin canlandırılması, çeşitli rotalar ile geleneksel dokunun tanıtılması - Atölyeler düzenlenerek bölgedeki ustaların geleneksel yapım tekniklerini gelecek kuşaklara aktarması - Öğrenci ve turistler için eğitim ve atölye etkinlikleri - Arkeolojik kazıların yeniden başlaması - Yöre sakinlerinin kazı çalışmalarında istihdamı - Müzenin yeniden düzenlenmesi - Eskişehir Arkeoloji Müzesi'ne götürülen kalıntıların Ballıhisar'a geri getirilmesi - Frig Yolu kültür rotasını kullananlara yönelik çadır alanı oluşturulması

Tablo F. 6 Ballıhisar ölçeğinde değer, sorun ve potansiyeller (devamı)

SOSYOEKONOMİK DEĞERLER / Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait - Turizm Faaliyetleri (Kültür) - Tarım faaliyetleri - Hayvancılık faaliyetleri - Frig Yolu Kültür Rotası Projesi	**SOSYOEKONOMİK SORUNLAR** - Göç ile nüfus kaybı, genç nüfusun azlığı - Tarım ve hayvancılıkla uğraşacak genç nüfus yokluğu - Öğrenci olmaması nedeniyle okulların kapatılması - Öğrenci ve turist ziyaretlerinin azalması - Sağlık ocağının kapanması - Ziyaretçilere yönelik tanıtım ve hizmet yetersizliği	**SOSYOEKONOMİK POTANSİYELLER** - Çiftçiye destek sağlanması - Agro-turizm - Yöresel üretimlere teşvik - Yöre sakinlerinin hizmet sektöründe istihdamı - Pazar alanı oluşturularak yöresel üretimlerin satışının yapılması - Öğrenci ve turistlere yönelik faaliyetler
SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT DEĞERLER / Topluma ve Dünyaya Ait - Frig uygarlığına ait anlatılar - Yöresel üretimler (sucuk, bulgur, pekmez...)	**SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT SORUNLAR** - Tanıtım eksikliği - Modernleşme sonucu yöresel üretimlerin azalması	**SOMUT OLMAYAN MİRASA AİT POTANSİYELLER** - Kültürel tanıtım amaçlı faaliyetlerin düzenlenmesi - Halkın yöresel üretimlere teşvik edilmesi
ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT DEĞERLER / Topluma ve Yöre Sakinlerine Ait - İlçe merkezine ve çevre köylere yakınlık	**ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT SORUNLAR** - İlçe merkezine ulaşım zorluğu, düzenli otobüs seferi bulunmaması	**ULAŞIM VE ERİŞİLEBİLİRLİĞE AİT POTANSİYELLER** - Ulaşım alternatifleri oluşturulması, otobüs seferleri düzenlenmesi

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: BÖLGESEL ÖLÇEK / DEĞERLER

Doğal Çevreye Ait Değerler

- Sakarya Nehri
- Dağlar
- Ormanlar
- Yer Altı Su Kaynakları
- Önemli Doğa Alanları
  Nesli tehlike altında olan ve/veya kısıtlı bir coğrafi yayılışa sahip canlı türlerine ev sahipliği yapan hassas ve benzersiz doğa alanları
  (https://dogadernegi.org/onemli-doga-alanlari/)

Doğal Çevreye İlişkin Düzenlemeler

- Kuş Gözlemciliği
- Barajlar
- Milli Parklar ve Mesire Alanları

Yapılı Çevreye Ait Değerler

a. Mimari ve Yerleşim Değerleri

- Korunması Gerekli Kentsel Dokular ve Sivil Mimarlık Örnekleri
- Tarihi Anıtsal Yapılar
- UNESCO Dünya Mirası Listesi

b. Arkeolojik Çevreye Ait Değerler

- Arkeolojik Ögeler

Sosyoekonomik Değerler

- Frig Yolu Kültür Rotası
- Gençlik Kampı
- Hava Sporu Merkezleri
  Sportif Havacılık Faaliyetleri ve Eğitimleri
- Üniversite

Somut Olmayan Mirasa Ait Değerler

- Coğrafi İşaretli Ürünler
  Arabaşı, Sivrihisar Cebesi, Dövme Sucuk, Höşmerim, Kelem Dolması, Sivrihisar Kilimi, Muska Baklavası, Sivrihisar Sarkası, İncili Küpe, Eskişehir Simidi, Lüle Taşı, Met Helvası, Çibörek

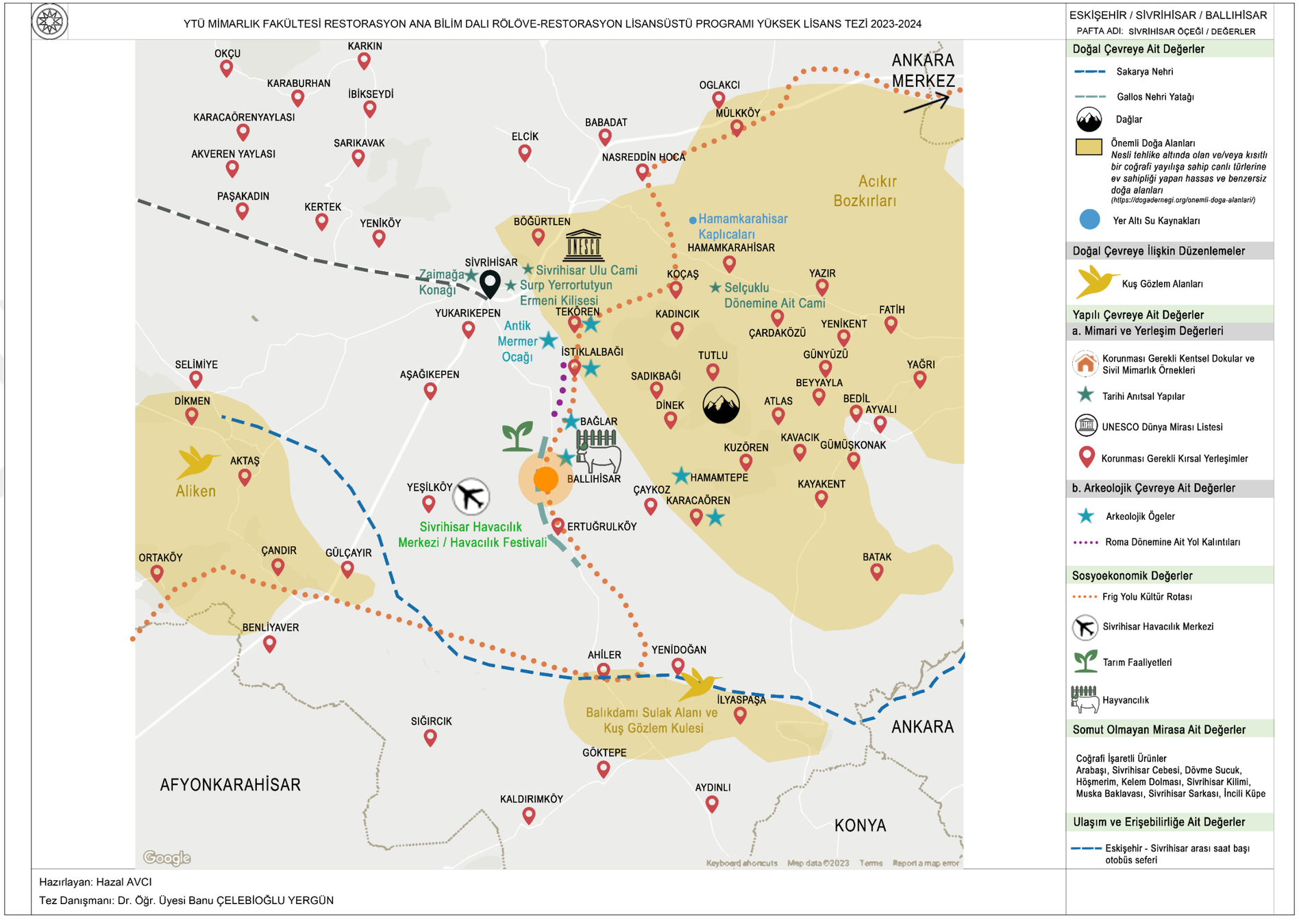
Ulaşım ve Erişebilirliğe Ait Değerler

- İstanbul-Ankara Yüksek Hızlı Tren Hattı
- İstanbul-Ankara Yüksek Hızlı Tren Durağı

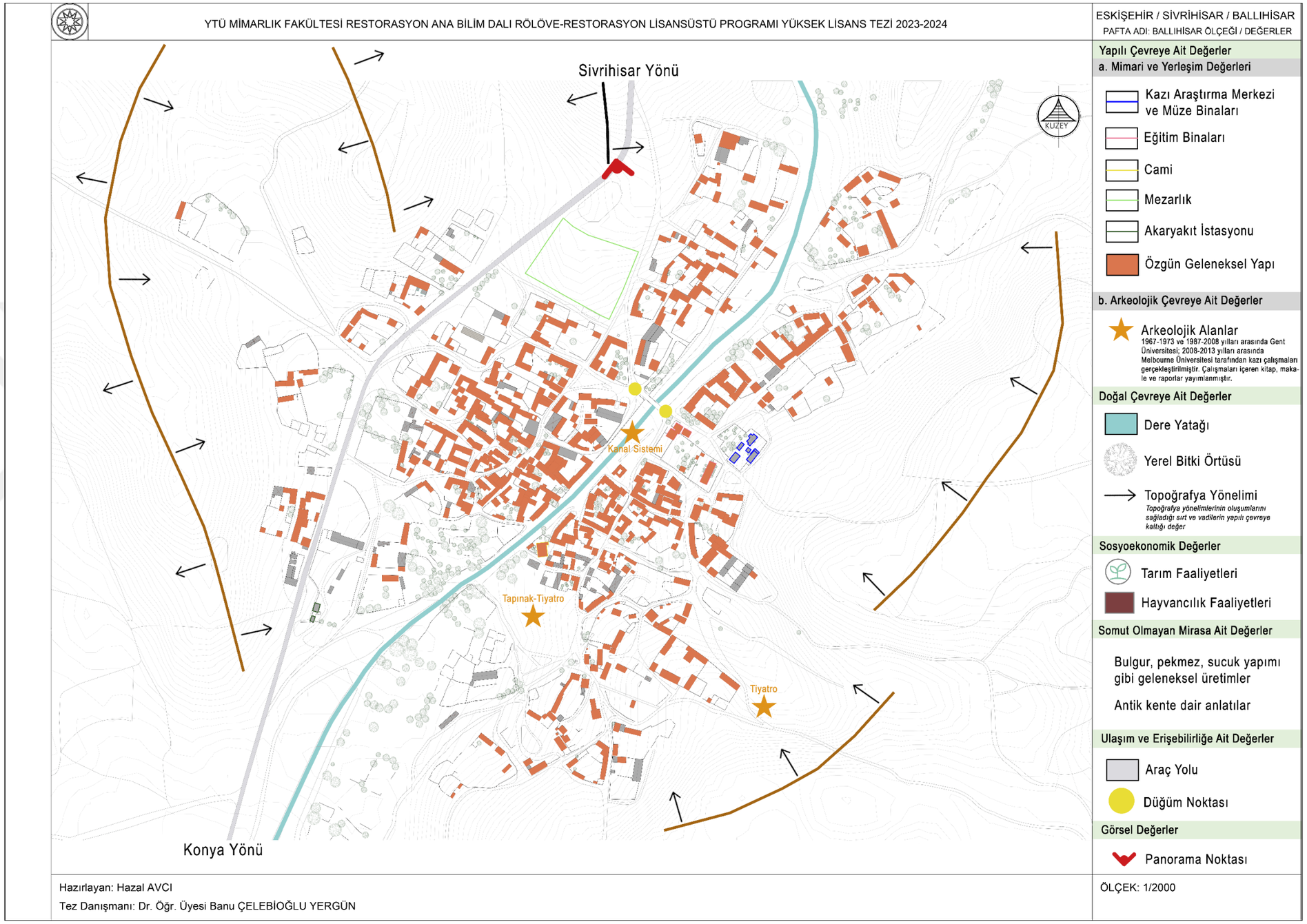
Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil F. 1 Bölgesel ölçekteki değerler

Şekil F. 2 Sivrihisar ölçeğindeki değerler

Şekil F. 3 Ballıhisar ölçeğindeki değerler

Şekil F. 4 Ballıhisar Köyü'ndeki katmanlaşma biçimleri 1

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: ARKEOLOJİK YAPI KALINTILARI FOTOĞRAF PAFTASI 2

FARKLI KULLANIMLAR

Envanter no: 107

Envanter no: 25

Envanter no: 29

KAPI EŞİĞİNDE

Envanter no: 34

Envanter no: 47

TOPRAĞA GÖMÜLÜ VE KISMEN BOZULMAMIŞ BİÇİMDE

Envanter no: 89

Envanter no: 100

Envanter no: 108

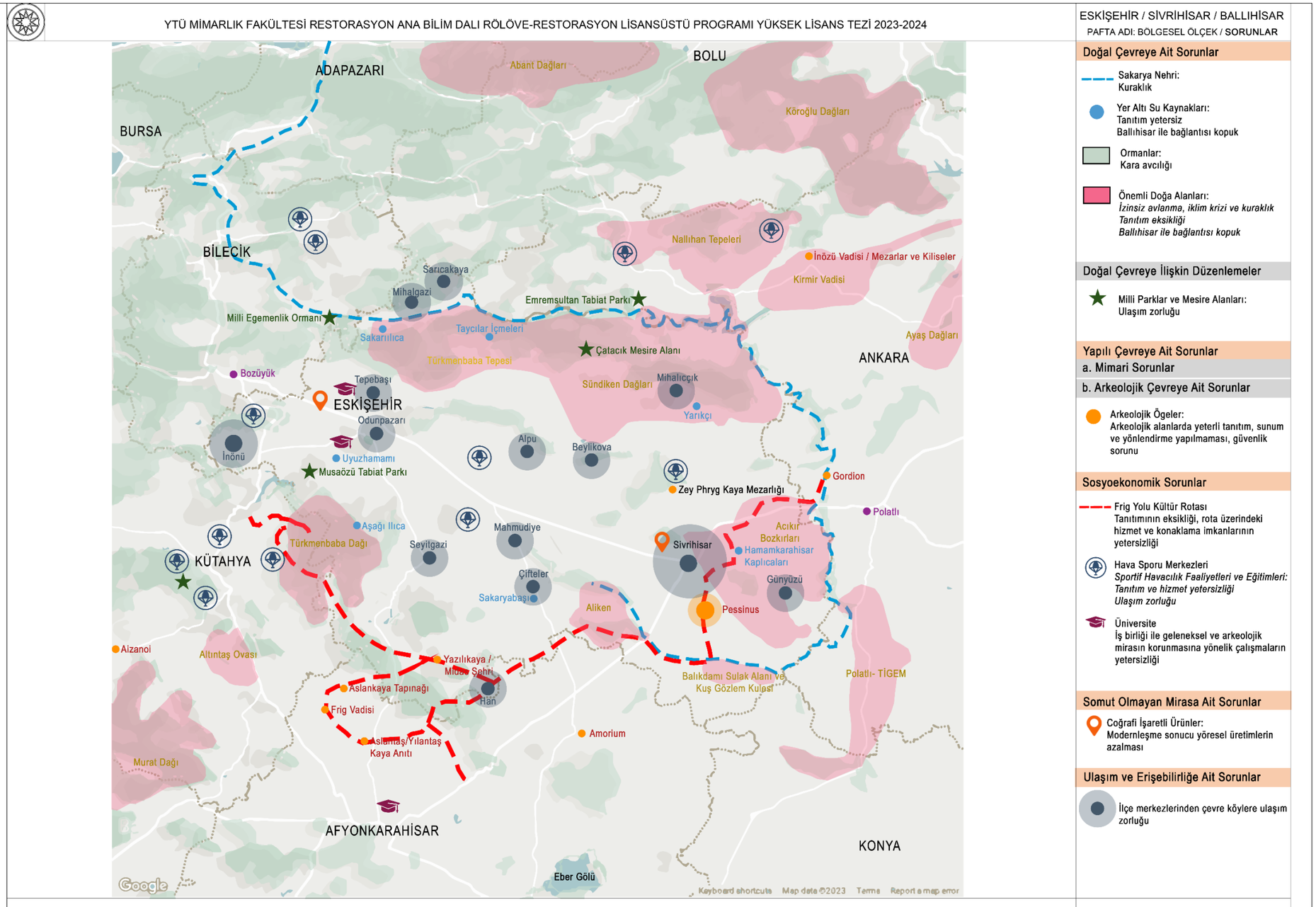

Envanter no: 109

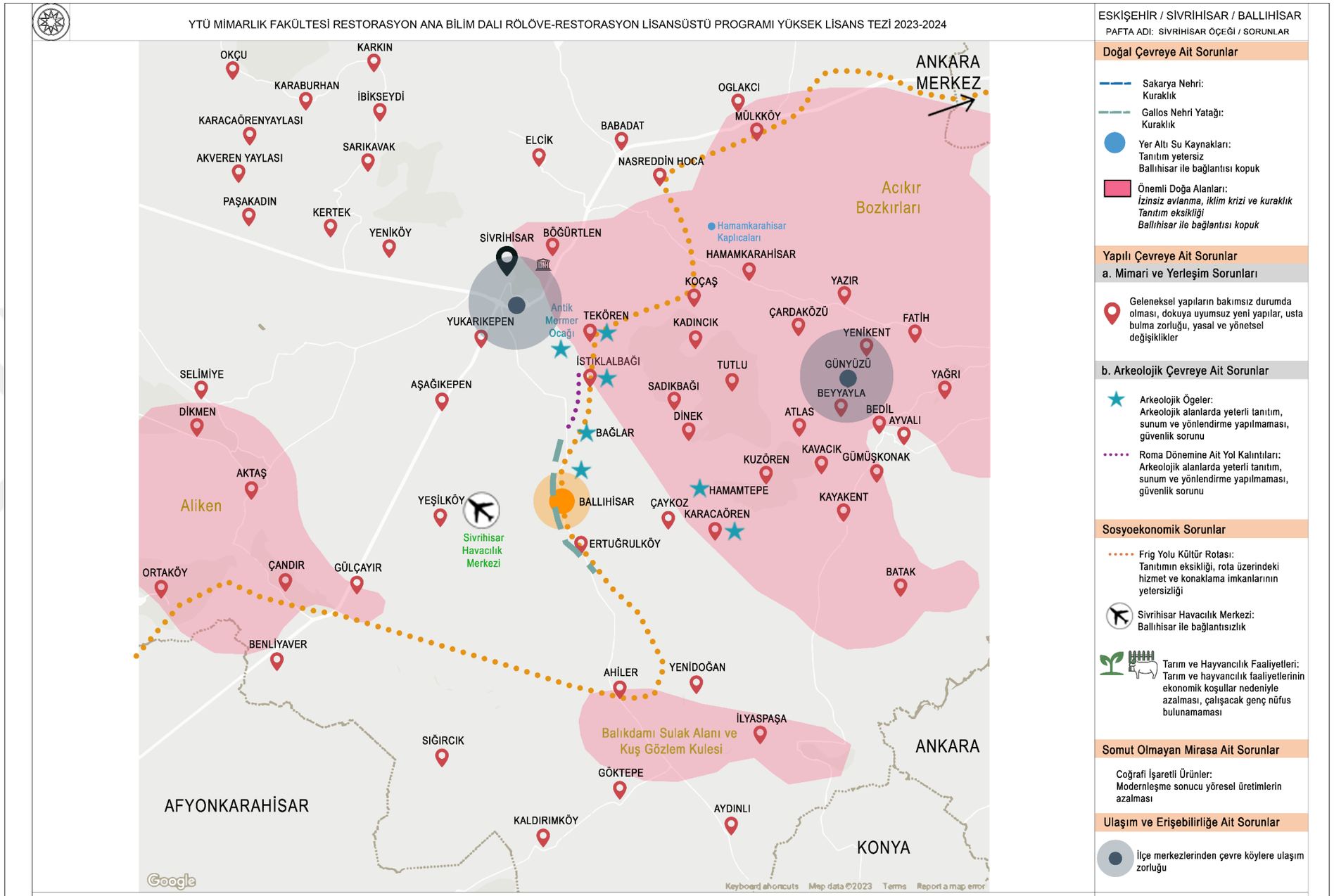
Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

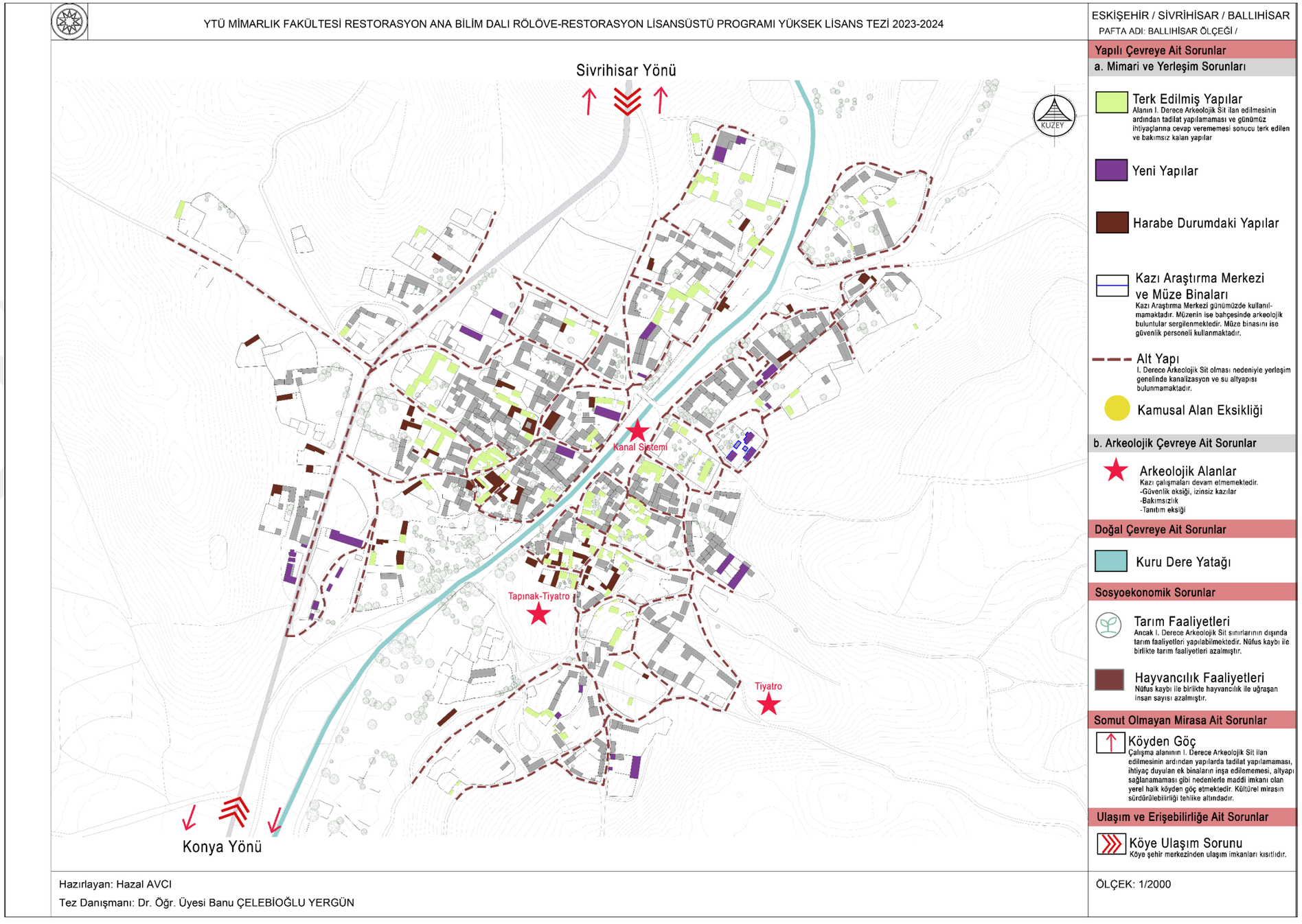
Şekil F. 5 2 no'lu Ballıhisar Köyü'ndeki katmanlaşma biçimleri 2

Şekil F. 6 Bölgesel ölçekteki sorunlar

Şekil F. 7 Sivrihisar ölçeğindeki sorunlar

Şekil F. 8 Ballıhisar ölçeğindeki sorunlar

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: BALLIHİSAR ÖLÇEĞİNDE SORUNLAR

İNSAN KAYNAKLI SORUNLAR

2663 Ada 2 Parsel

2669 Ada 10 Parsel

2708 Ada 29 Parsel

KAZILAN ALANLARIN KAZI BİTİMİNDEN SONRA AÇIKTA BIRAKILMASI

2708 Ada 29 Parsel

2708 Ada 29 Parsel

2669 Ada 3 Parsel

2607 Ada 58 Parsel

2607 Ada 70 Parsel

2643 Ada 6 Parsel

2662 Ada 1 Parsel

2632 Ada 1 Parsel

DELİKLİ TUĞLA VE BRİKET İLE ONARIM

2665 Ada 2 Parsel

2636 Ada 3 Parsel

2660 Ada 1 Parsel

2709 Ada 4 Parsel

ÇİMENTO ESASLI SIVA KULLANIMI

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil F. 9 Ballıhisar ölçeğindeki 1 no'lu sorunlar çalışması

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: BALLIHİSAR ÖLÇEĞİNDE SORUNLAR

2709 Ada 4 Parsel

2664 Ada 3 Parsel

2636 Ada 2 Parsel

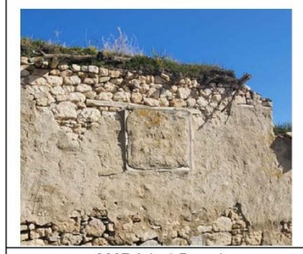

2664 Ada 3 Parsel

2666 Ada 13 Parsel

PENCERE VE KAPI BOŞLUKLARININ KAPATILMASI

2637 Ada 1 Parsel

2649 Ada 4 Parsel

2644 Ada 2 Parsel

2636 Ada 1 Parsel

2635 Ada 1 Parsel

2637 Ada 9 Parsel

2643 Ada 6 Parsel

2644 Ada 3 Parsel

2635 Ada 1 Parsel

PVC PENCERE KULLANIMI

DELİKLİ TUĞLA İLE BACA ÖRÜLMESİ

2644 Ada 3 Parsel

2709 Ada 4 Parsel

2653 Ada 6 Parsel

2666 Ada 2 Parsel

2636 Ada 3 Parsel

2640 Ada 5 Parsel

BACA BOŞLUĞU AÇILMASI

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil F. 10 Ballıhisar ölçeğindeki 2 no'lu sorunlar çalışması

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: BALLIHİSAR ÖLÇEĞİNDE SORUNLAR

2607 Ada 58 Parsel

2607 Ada 60 Parsel

2642 Ada 7 Parsel

2646 Ada 5 Parsel

2642 Ada 1 Parsel

2637 Ada 9 Parsel

2642 Ada 1 Parsel

2646 Ada 6 Parsel

2635 Ada 2 Parsel

NİTELİKSİZ EKLER

ÇATIYA GÜNEŞ PANELİ EKLENMESİ

2607 Ada 77 Parsel

ÇATIYA ANTEN EKLENMESİ

2657 Ada 3 Parsel

2666 Ada 24 Parsel

METAL ÇATI KAPLAMASI

2637 Ada 4 Parsel

2709 Ada 4 Parsel

2607 Ada 57 Parsel

2648 Ada 1 Parsel

2607 Ada 68 Parsel

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil F. 11 Ballıhisar ölçeğindeki 3 no'lu sorunlar çalışması

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: BALLIHİSAR ÖLÇEĞİNDE SORUNLAR

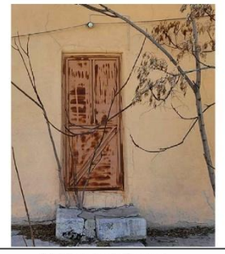
2643 Ada 1 Parsel

2636 Ada 1 Parsel

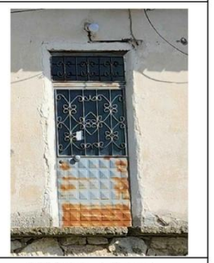
2636 Ada 3 Parsel

2635 Ada 2 Parsel

2635 Ada 1 Parsel

2635 Ada 1 Parsel

METAL KAPI KULLANIMI

2625 Ada 2 Parsel

2669 Ada 9 Parsel

2642 Ada 5 Parsel

2642 Ada 8 Parsel

TERK VE BAKIMSIZLIK

2660 Ada 3 Parsel

2663 Ada 1 Parsel

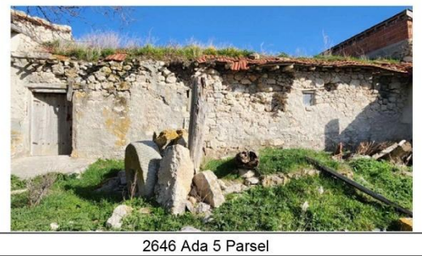
2623 Ada 4 Parsel

2635 Ada 2 Parsel

ARKEOLOJİK YAPI KALINTILARININ DAĞINIK BİÇİMDE KONUMLANMASI

2646 Ada 5 Parsel

2642 Ada 6 Parsel

2643 Ada 8 Parsel

2643 Ada 3 Parsel

ÖZGÜN SIVA KAYBI

Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Şekil F. 12 Ballıhisar ölçeğindeki 4 no'lu sorunlar çalışması

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANA BİLİM DALI RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI YÜKSEK LİSANS TEZİ 2023-2024

ESKİŞEHİR / SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR

PAFTA ADI: BALLIHİSAR ÖLÇEĞİNDE SORUNLAR

2664 Ada 3 Parsel

2661 Ada 1 Parsel

2607 Ada 60 Parsel

2646 Ada 2 Parsel

2651 Ada 2 Parsel

2643 Ada 1 Parsel

2643 Ada 1 Parsel

ÇATIDA KISMİ ÇÖKMELER YAŞANMASI

2642 Ada 9 Parsel

2607 Ada 65 Parsel

2625 Ada 1 Parsel

2648 Ada 1 Parsel

ÇATIDA ÇİMENTO ESASLI SIVA KULLANIMI

YASAL SORUNLAR

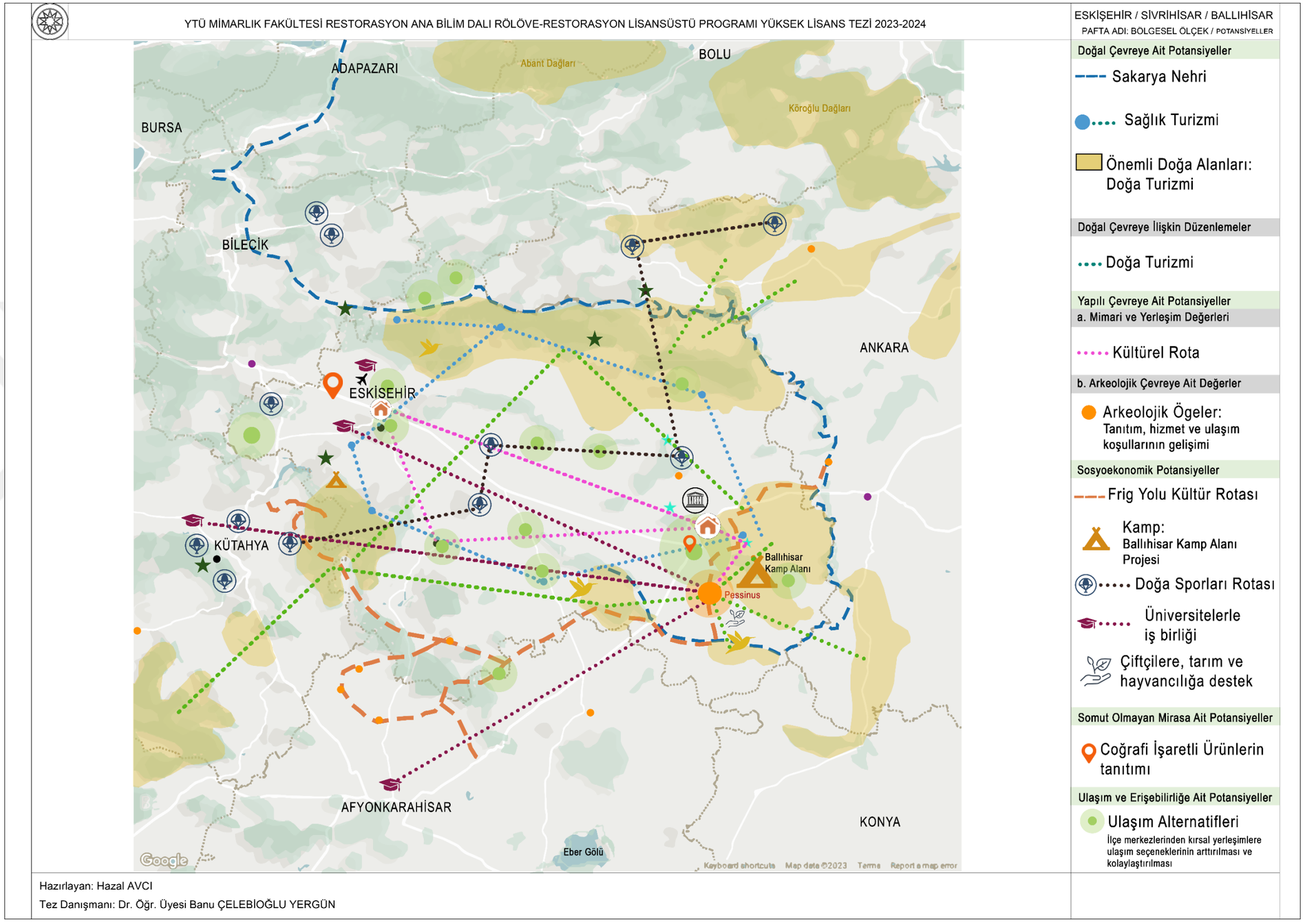

ALTYAPI EKSİKLİĞİ NEDENİYLE KÖY ÇEŞMESİNDEN SU TAŞINMASI

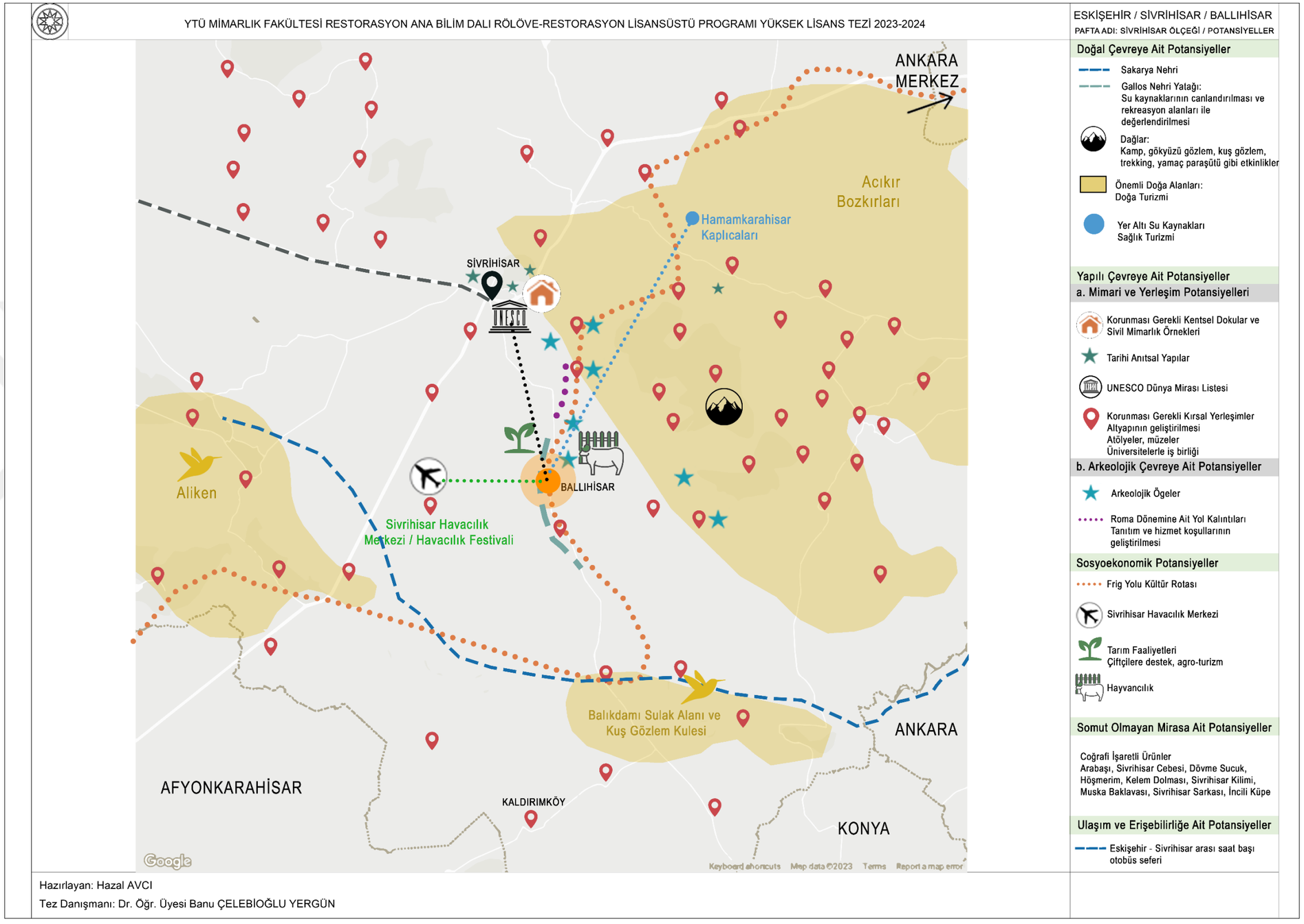
Hazırlayan: Hazal AVCI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

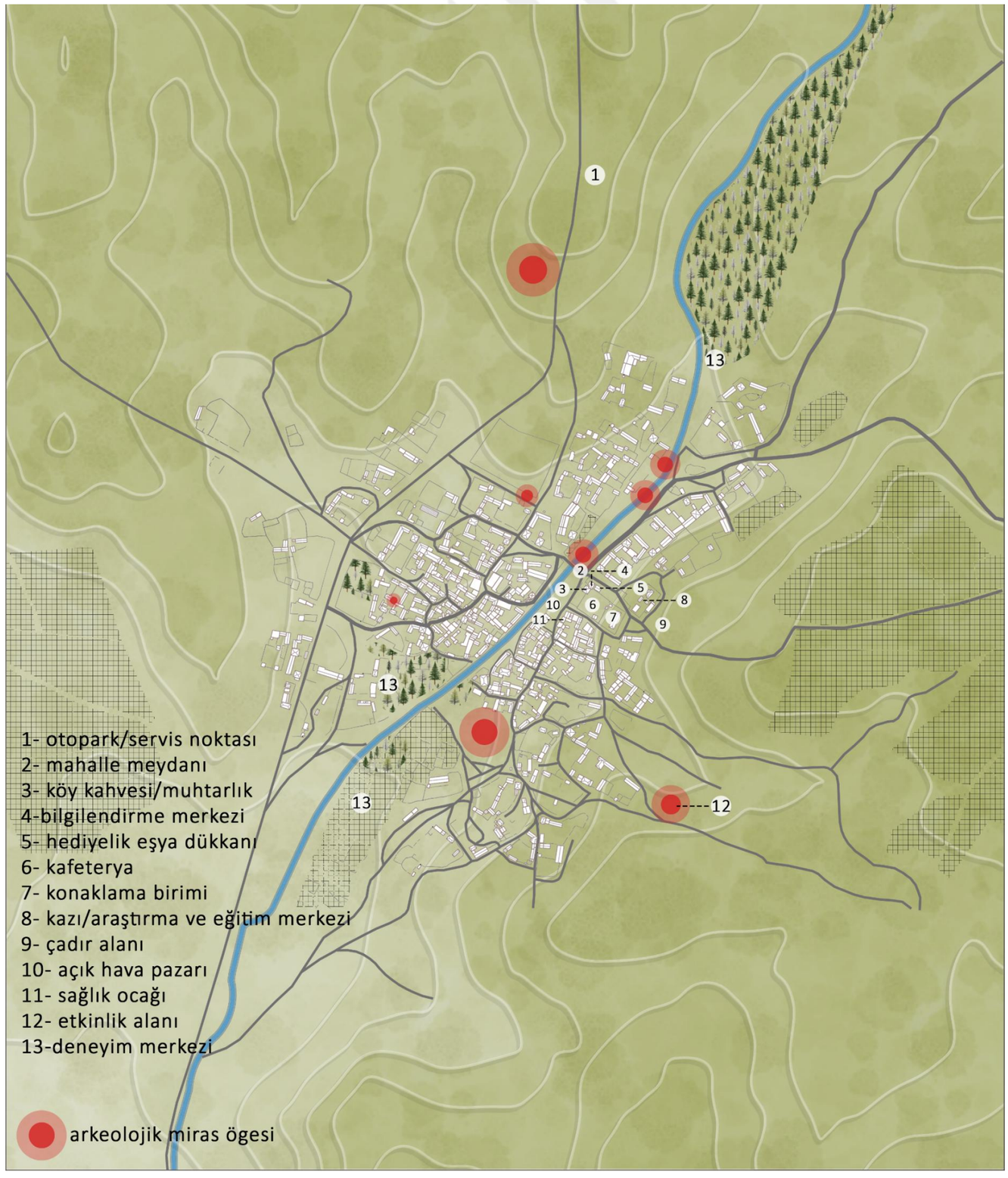
Şekil F. 13 Ballıhisar ölçeğindeki 5 no'lu sorunlar çalışması

Şekil F. 14 Bölgesel ölçekteki potansiyeller

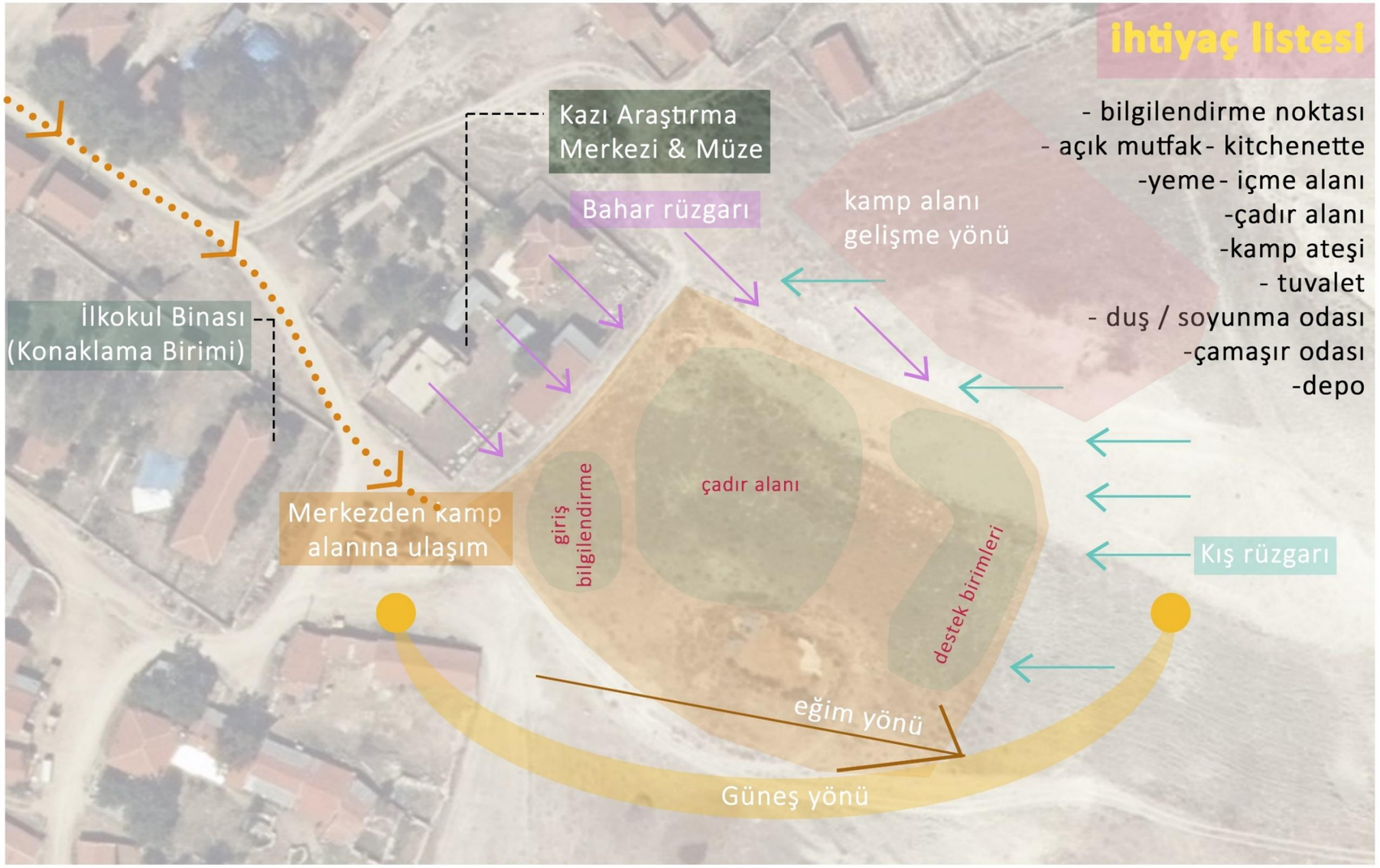

Şekil F. 15 Sivrihisar ölçeğindeki potansiyeller

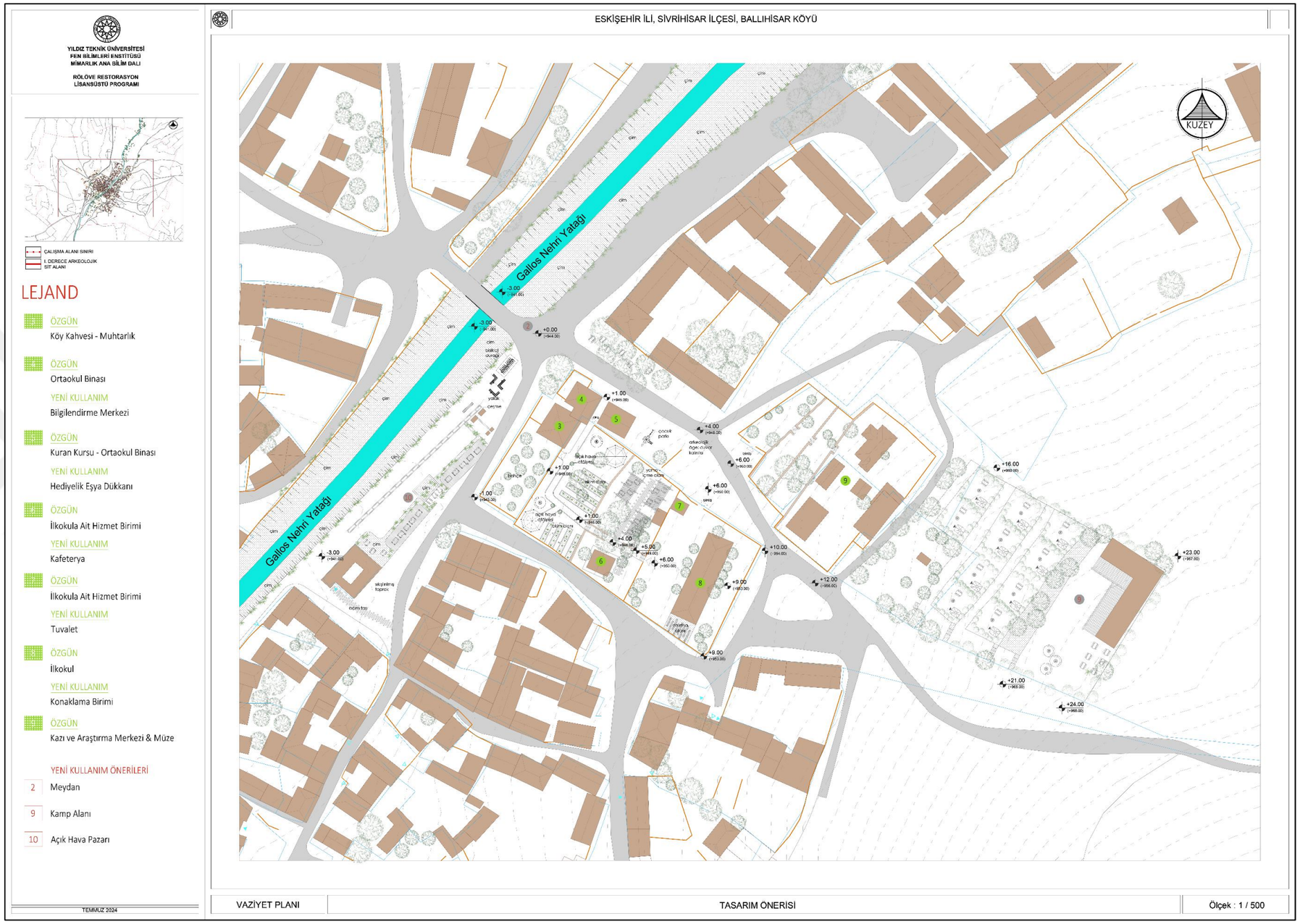

1
13
2
4
3
5
8
10
6
7
11
9
13
12
1- otopark/servis noktası
2- mahalle meydanı
3- köy kahvesi/muhtarlık
4-bilgilendirme merkezi
5- hediyelik eşya dükkanı
6- kafeterya
7- konaklama birimi
8- kazı/araştırma ve eğitim merkezi
9- çadır alanı
10- açık hava pazarı
11- sağlık ocağı
12- etkinlik alanı
13-deneyim merkezi
arkeolojik miras ögesi

Şekil F. 17 Ballıhisar'ın merkezindeki önemli akslar

Şekil F. 18 Önerilen çadır alanına ait ihtiyaç programı

Şekil F. 19 Ballıhisar'a yönelik tasarım önerisi

G
BALLIHİSAR KÖYÜ KÜLTÜR VARLIĞI ENVANTER FİŞLERİ

Tez çalışmasında incelenebilen yapıların envanter fişleri doldurulmuştur. Yerleşime ait geleneksel yapılar, genellikle bahçeye veya avluya açılmakta olup sokağa bakan cepheleri sağırdır. Buna ek olarak, bahçeli mimari biçimleniş nedeniyle birçok parsele girilememesi, yapıların analizini zorlaştırmıştır. Dolayısıyla bir kısım envanter fişi, bahçe kapılarından çekilen fotoğraflar ya da drone çekiminden elde edilen görseller aracılığıyla değerlendirilmiştir.

Envanter fişlerinde yer alan fotoğraflar içerisinde havadan drone ile çekilmiş olanlar, Bülent Özkara tarafından paylaşılan video kaydından elde edilmiştir [148]. Yerleşime ait diğer fotoğraflar yazar tarafından 16/09/2023 tarihinde çekilmiştir.

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 1

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

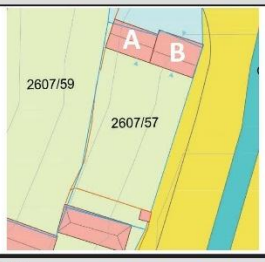
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 57
Yapının Özgün İşlevi: Selektör Binası	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

NOTLAR

Yapı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından "Sellektör Binası" olarak nitelendirilmiştir. B no'lu yapının ön cephesinde selektör makinesi yer almaktadır.
Yapıda özgün sıva kaybı görülmektedir. A 'nolu yapının çatısının bir kısmı metal levha ile kaplanmıştır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 1 1 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 2

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 58
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve C no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapıların kiremitlerinin bir kısmı yerinden oynamıştır. A no'lu yapının giriş cephesinde briket ile onarım yapıldığı görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (A No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 2 2 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 3

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 60
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

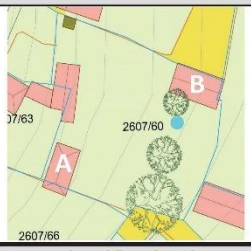
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapıların çatısında yer yer bozulmalar görülmektedir. B no'lu yapının saçak seviyesinde kiremit kaybı görülen bölgeler metal levhalarla onarılmıştır. B no'lu yapıda özgün sıva kaybı görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	Su deposu
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 3 3 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 4

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 61
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 2	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

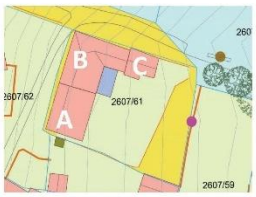

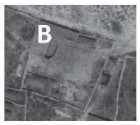
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

1975 yılına ait hava fotoğrafı 2011 yılına ait hava fotoğrafı

A ve B depo, C ise ahırdır.
C no'lu yapı briket ile inşa edilmiş olup yeni yapı olarak değerlendirilmiştir. A no'lu yapı 2011 yılında görülmemektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ (B No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☑	Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 4 4 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 5

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

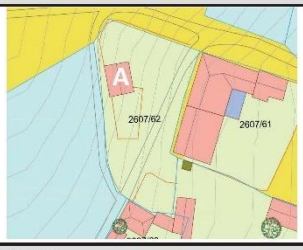
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 62
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	Yapı, çağdaş delikli tuğla ile onarılmıştır. Özgün sıva kaybı görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑			Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐			Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 5 5 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 6

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 63
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

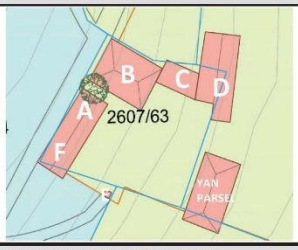

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı mutfaktır. B no'lu yapı yaşam alanıdır. F ve C no'lu yapılar depodur. Yapıların çatılarında bozulmalar mevcuttur.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☑	Zemin ☐	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, C, D	
İşlevleri	Mutfak ve depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 6 6 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Envanter No: 7

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 65
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

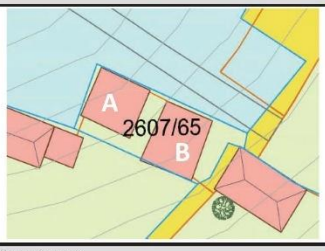
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapının depo, B no'lu yapının ahır olduğu düşünülmektedir.
A no'lu yapıda çimento esaslı sıva kullanıldığı görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 7 7 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 8

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

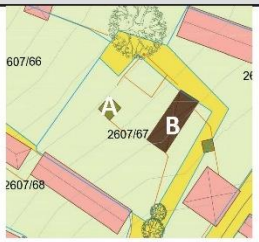
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 67
Yapının Özgün İşlevi: Tespit Edilemedi	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

Yapıların çatısında bitkilenme ve beden duvarlarında özgün sıva kaybı görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑	Zemin + 1 ☐	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐		
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑		Çimento Esaslı Sıva ☐		
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑		Boya ☐		
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐		Beşik Çatı ☐		
	Düz Toprak Dam ☑		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐		
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐		Metal ☐	Toprak ☑	

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 8 8 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 9

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 68
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Girişe mekan eklendiği ve briket ile yapının genişletildiği görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 9 9 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 10

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 69
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

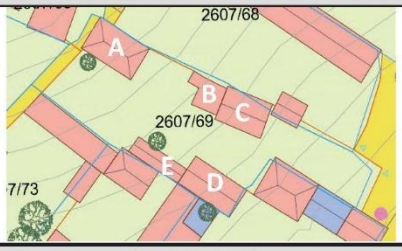
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☑	Zemin ☐	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 10 10 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 11

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 70
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

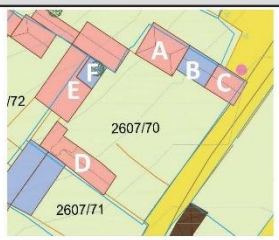

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A ve E no'lu yapılar yaşam alanıdır.
A no'lu yaşam alanı ve C no'lu servis birimi, çağdaş delikli tuğla ile onarılmıştır.
E no'lu yapı kullanılmamaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, F	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 11 11 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 12

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 72
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı ahırdır. B ve C no'lu yapılar depodur. Yapılarda özgün sıva kaybı ve çatılarda yer yer bozulmalar görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 12 12 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 13

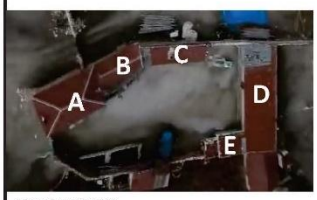
Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 73
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

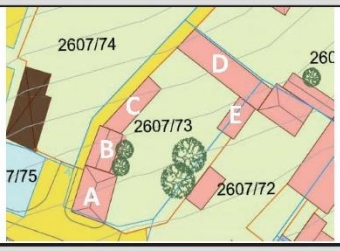

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 13 13 no’lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 14

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 74
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

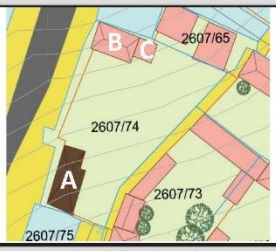

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**AR**
	B no'lu yapı yaşam alanıdır. A ve C no'lu yapılar servis birimleridir. B no'lu yapının kiremitlerinin bir kısmı yerinden oynamıştır. Özgün pencerelerinden biri PVC pencere ile değiştirilmiştir. A no'lu yapının çatısında bitkilenme ve beden duvarlarında özgün sıva kaybı görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 14 14 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 15

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 76
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

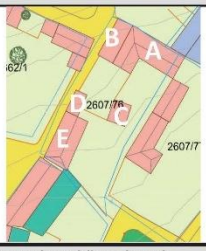

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	E no'lu yapı yaşam alanıdır. D no'lu yapıda şaparana olduğu görülmektedir. Yapılarda özgün sıva kaybı görülmektedir. B ve C no'lu yapıların çatıları kısmen çökmüştür.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, B, C ve D	Su deposu
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 15 15 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 16

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 77
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencereleri değiştirilmiştir. B no'lu yapı mutfak, C no'lu yapı depodur. D no'lu yapı yıkılmıştır. E no'lu yapının ahır olduğu düşünülmektedir. B no'lu yapıda özgün sıva kaybı görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E	
İşlevleri	Mutfak, depo ve ahır	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 16 16 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 17

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2607	**Parsel:** 78
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 3	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

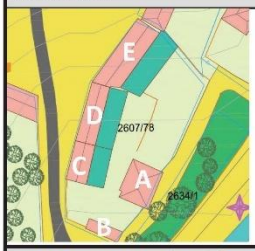

Havadan görünüş, 2017

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. E ve B no'lu yapılar 2011 yılına ait hava fotoğrafında görülmemekte olup yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır. D ve E no'lu yapılar ahır, C no'lu yapı depodur.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E	
İşlevleri	Ahır ve depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 17 17 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 18

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

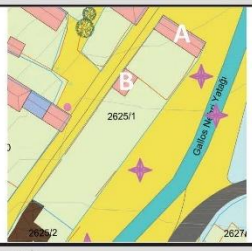
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2625	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı ahır, B no'lu yapı depodur. Yapılarda yer yer özgün sıva kaybı görülmektedir. Yapıların kiremitlerinin bir kısmı yerinden oynamıştır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 18 18 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 19

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2625	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Un Değirmeni	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	Yapı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından "Un Değirmeni" olarak nitelendirilmiştir. Kısmen yıkılmıştır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 19 19 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 20

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2653	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Depo	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

Parsel, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından "harman yeri" olarak nitelendirilmektedir. Yapının depo olduğu düşünülmektedir. Ön cephe duvarı, briket ile onarılmıştır.
Yapıda özgün sıva kaybı görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 20 20 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 21

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2653	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

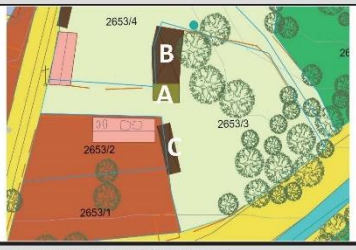
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. B ve C no'lu yapılar kısmen yıkılmıştır.
A no'lu yapının çatısında bitkilenme ve beden duvarlarında özgün sıva kaybı görülmektedir.
Yapının doğramaları günümüzde mevcut değildir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 21 21 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 22

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2653	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

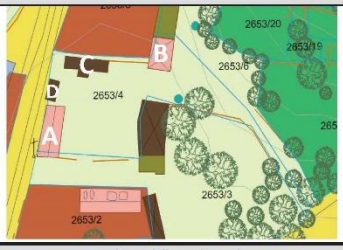

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	B no'lu yapı yaşam alanıdır. C ve D no'lu yapılar kısmen yıkılmıştır. B no'lu yapının kiremitlerinin bir kısmı yerinden oynamıştır. B no'lu yapıda boya dökülmesi, A ve C no'lu yapılarda özgün sıva kaybı görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, C, D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 22 22 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 23

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2653	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

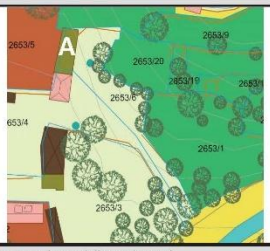
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Çatısında bitkilenme görülmektedir. Özgün pencere ve kapı boşluklarının bir kısmı moloz taş ile kapatılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 23 23 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 24

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2653	**Parsel:** 8
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş, Aralık 2017

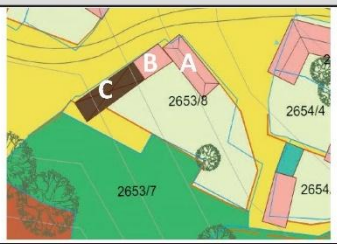

Google Maps sokak görüntüsü, Mayıs 2023

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Sokağa bakan cephesindeki pencereler kapatılmıştır. Özgün pencerelerin bir kısmı PVC pencere ile değiştirilmiştir.
B no'lu yapı 2023'te inşa edilmiştir.
C no'lu yapı kısmen yıkılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 24 24 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 25

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2654	**Parsel:** 1 ve 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

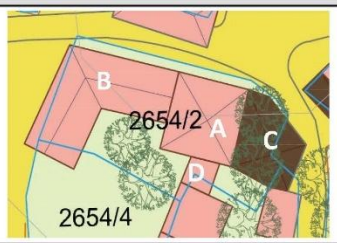
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır. C no'lu yapının çatısı kısmen çökmüştür.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☐	Zemin + 1 ☑	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑			Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑			Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐	Toprak ☐	

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 25 25 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 26

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2654	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 2	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

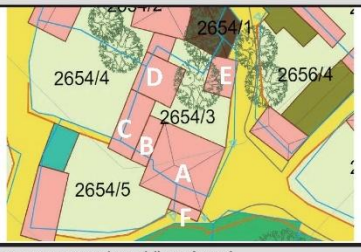
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapı, dolu tuğla ile onarılmıştır.
Özgün pencereleri PVC pencere ile değiştirilmiştir.
A no'lu yapının bitişiğinde konumlanan F no'lu yapı sonradan eklenmiştir.
C no'lu yapıda baca görülmekte ve mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 26 26 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 27

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2654	**Parsel:** 5
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 27 27 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 28

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2656	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Dükkan	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

Parsel, Tapı ve Kadastro Genel Müdürdlüğü tarafından "dükkan" olarak nitelendirilmiştir. B no'lu yapının çatısında bitkilenme görülmektedir.
A no'lu yapının kiremitlerinin bir kısmı yerinden oynamıştır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 28 28 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 29

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

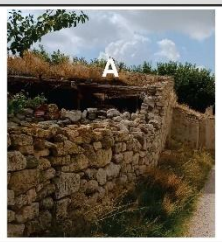
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2656	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Depo	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

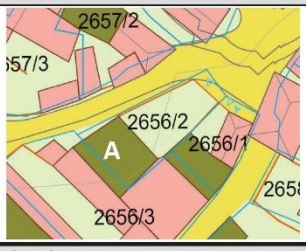

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

Yapı, saman depolamak için kullanılmıştır. Çatısında bitkilenme görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 29 29 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 30

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2656	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapıda ocak bulunmaktadır. B ve C no'lu yapıların işlevi tespit edilememiştir. C no'lu yapının yaşam alanı olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 30 30 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 31

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2656	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

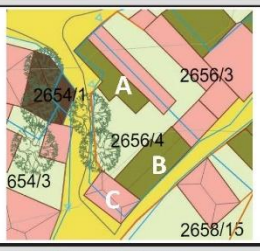
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

C no'lu yapı yaşam alanıdır. B no'lu yapıda baca olduğu görülmekte ve mutfak olduğu düşünülmektedir.
A no'lu yapı kısmen yıkılmıştır. B no'lu yapının çatısında bitkilenme görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☐	Zemin + 1 ☑	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑			Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑			Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐	Toprak ☐	

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 31 31 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 32

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2657	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

Yapı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından "ahır" olarak nitelendirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☑	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 32 32 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 33

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ		
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2657	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve D no'lu yapılar yaşam alanıdır. D no'lu yapının çatısında bitkilenme görülmektedir. Özgünlüğünü korumuştur. A no'lu yapının özgün pencereleri değiştirilmiştir. C no'lu yapıda ocak bulunmaktadır. Mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (A No'lu Yapı)			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☐
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐		Boya ☐
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C ve E	
İşlevleri	Mutfak ve depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 33 33 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 34

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2657	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapının kuzey ucunda mutfak bulunmaktadır. Özgün pencereleri değiştirilmiş ve bir penceresi kapatılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 34 34 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 35

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	B ve C no'lu yapılar servis birimidir. A no'lu yapıda baca bulunmaktadır. Yaşam alanı olduğu düşünülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 35 35 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 36

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 2 ve 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: ?	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 5	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

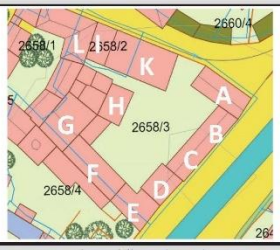
Havadan görünüş

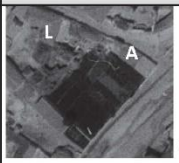

2009 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI

NOTLAR

1975 yılına ait hava fotoğrafı

Özgün yaşam alanı L no'lu yapıdır. K no'lu yaşam alanı, yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır. B, C, D, E no'lu yapılar 1975 yılında görülmemektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (L No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 36 36 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 37

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

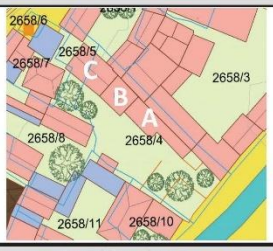
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 4 ve 5
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	C no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencerenin değiştirildiği görülmektedir. A ve B no'lu yapılar servis birimleridir. B no'lu yapıda baca görülmekte ve mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 37 37 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 38

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 7
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Avlu içerisinde yer aldığından fotoğraflar üzerinden değerlendirilmiştir. Çatısında bitkilenme görülmektedir. B no'lu yapı servis birimidir. Yapının önünde mezar bulunmaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 38 38 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 39

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 8
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır. C no'lu yapı depo ve garaj olarak kullanılmaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 39 39 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 40

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 10
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

B no'lu yapı yaşam alanıdır. A no'lu yapı servis birimidir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A	
İşlevleri	Ahır veya depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 40 40 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 41

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 11 ve 12
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 8	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

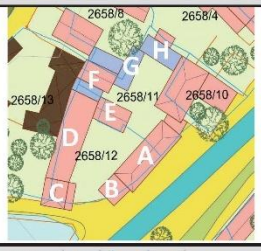

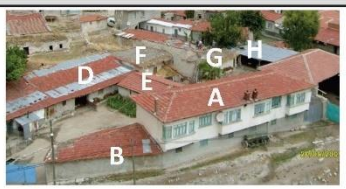

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapının bazı özgün pencereleri değiştirilmiştir. D no'lu yapı ahır, H garajdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☐
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E, F ve G	
İşlevleri	Ahır, depo, garaj	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 41 41 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 42

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 13
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

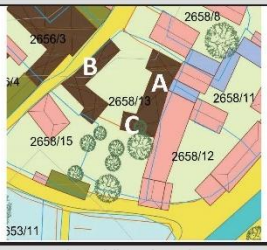

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

C no'lu yapı yaşam alanıdır. B no'lu yapı mutfaktır. A no'lu yapı depodur.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A	
İşlevleri	Ahır	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 42 42 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 43

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2658	**Parsel:** 15
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

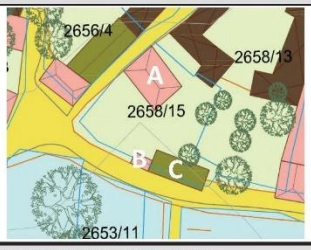
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma Moloz Taş	

Şekil G. 43 43 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 44

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2660	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

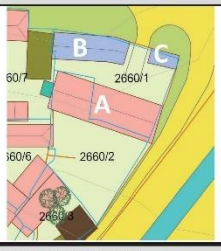

Havadan görünüş

2011 yılına ait hava fotoğrafı

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	2010 yılına ait fotoğrafta A no'lu yapı görülmemektedir. Benzer şekilde, 2011 yılına ait hava fotoğrafında parselde farklı bir yapı olduğu görülmektedir. A, yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır. B ve C no'lu yapılar değerlendirilmiştir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ (B ve C No'lu Yapılar)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☑	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☑	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 44 44 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 45

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2660	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut ve Dükkan	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

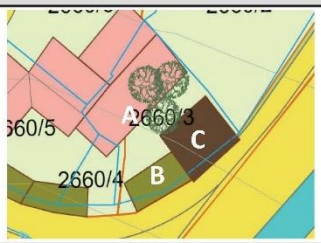
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş, 2017

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. B no'lu yapı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından "dükkan" olarak nitelendirilmiştir. C no'lu yapı yıkılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 45 45 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 46

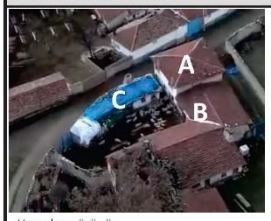
Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2660	**Parsel:** 4 ve 5
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

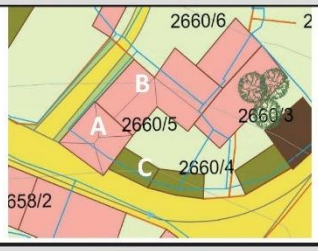
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A ve B no'lu yapılar yaşam alanıdır. C no'lu yapıda baca olduğu görülmekte ve mutfak olduğu düşünülmektedir. Öte yandan, A ve C no'lu yapılar günümüzde kullanılmamaktadır. C no'lu yapının bir kısmı ahır olarak kullanılmaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (A ve B No'lu Yapılar)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 46 46 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 47

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2660	**Parsel:** 6 ve 7
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

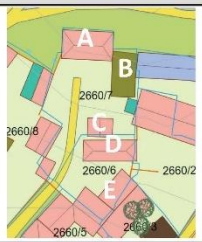

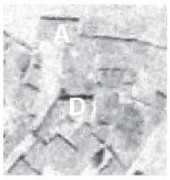
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

1991 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

2010 yılına ait fotoğraf

A ve D no'lu yapılar yaşam alanıdır. C no'lu garaj, 1991 yılına ait hava fotoğrafında görülmemekte olup sonra eklenmiştir. D no'lu yapı avluya girilememesi nedeniyle değerlendirilmemiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (A No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☑
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 47 47 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 48

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2660	**Parsel:** 8
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	E ve C no'lu yapılarda baca bulunmaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, B ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 48 48 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 49

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2661	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

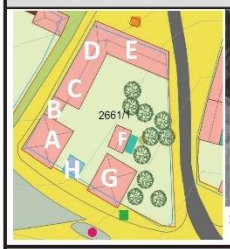
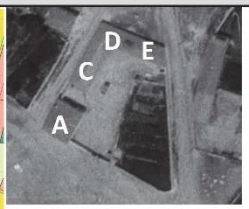

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
  1975 yılına ait hava fotoğrafı	1975 yılına ait hava fotoğrafında B, F, Gve H no'lu yapılar görülmemekte olup parsel, 1991 yılında günümüzdeki gibidir. A ve G no'lu yapılar yaşam alanlarıdır. Özgün pencereler değiştirilmiştir. C no'lu yapıda baca görülmekte olup mutfak olduğu düşünülmektedir. D no'lu yapı depodur.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☐
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C, G, F	D no'lu yapının önünde fırın bulunmaktadır.
İşlevleri	Ahır, depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 49 49 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 50

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2662	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencereler değiştirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 50 50 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 51

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2664	**Parsel:** 1 ve 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 9	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

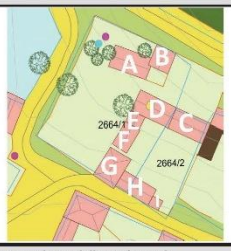

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	G no'lu yapı yaşam alanıdır. Ahşap taşıyıcılar üzerinde sıvayı tutması için şişe kapağı olduğu görülmektedir. C no'lu yapıda ocak bulunmakta olup C ve D no'lu yapının mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☐
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, B, D, E, F, H, I	Yalak ve su deposu bulunmaktadır.
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 51 51 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 52

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2664	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş, 2017

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A ve C no'lu yapılar yaşam alanıdır. C no'lu yapının batı cephesindeki pencere çağdaş delikli tuğla ile kapatılmıştır. B no'lu yapı yıkılmıştır. D no'lu yapı servis birimidir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	D	Su deposu
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 52 52 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 53

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2665	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Garaj	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

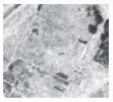
Havadan görünüş

1980 yılına ait hava fotoğrafı

1991 yılına ait hava fotoğrafı

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	1980 yılına ait hava fotoğrafında parsel üzerinde yapı bulunmamaktadır. A no'lu yapı 1991'e ait hava fotoğrafında görülmemektedir. A no'lu yapının ön cephe duvarı, çağdaş delikli tuğla ile örülmüş olup yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır. B no'lu yapı garaj olarak kullanılmaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (B No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 53 53 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 54

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2665	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

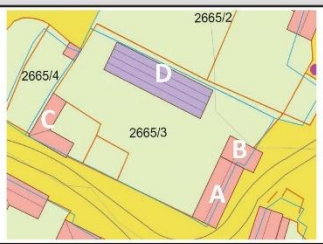
YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A ve C no'lu yapı depo, B garaj, D ise ahırdır. D, yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐		
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑		Çimento Esaslı Sıva ☐		
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐		Boya ☐		
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐		Beşik Çatı ☑		
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐		
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 54 54 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 55

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

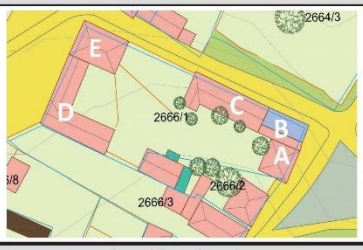
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanı olup kullanılmamaktadır. C no'lu yapıda baca bulunmaktadır. Yaşam alanı olduğu düşünülmektedir. D no'lu yapı ahır, E no'lu yapı depodur. B no'lu yapı servis birimidir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, D, E	
İşlevleri	Ahır, depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 55 55 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 56

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanlıdır. Özgün pencereler değiştirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 56 56 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 57

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

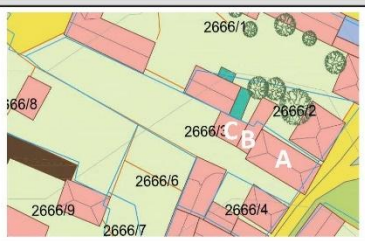
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencereler değiştirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☑	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 57 57 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 58

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencere değiştirilmiştir. Baca, çağdaş delikli tuğla ile yeniden örülmüştür.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 58 58 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 59

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 5
Yapının Özgün İşlevi: Servis Birimi	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 59 59 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 60

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 8
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

B no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencereler değiştirilmiş, girişe sundurma eklenmiştir. A no'lu yapıda baca görülmekte olup mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, C, D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 60 60 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 61

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

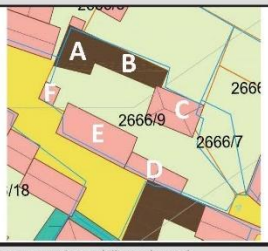
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 9
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	Avluya girilememesi nedeniyle yapı, fotoğraf üzerinden değerlerlendirilmiştir. C no'lu yapı yaşam alanıdır. D no'lu yapıda baca görülmekte ve mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 61 61 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 62

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 10
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

Avluya girilememesi nedeniyle, değerlendirme fotoğraf üzerinden yapılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 62 62 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 63

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 11
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	Yapının çatısı kısmen çökmüştür. Yer yer bitkilenme görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 63 63 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 64

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 12
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

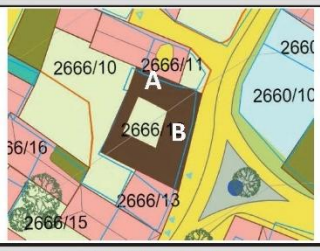

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

Yapının çatısı kısmen çökmüştür. Yer yer bitkilenme görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 64 64 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 65

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

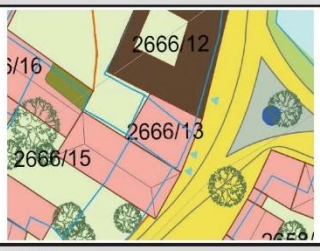
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 13
Yapının Özgün İşlevi: Dükkan	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	Yapı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından "dükkan" olarak nitelendirilmiştir. Pencere boşlukları kapatılmıştır. Çatısı bitkilenmiştir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☑
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☑

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 65 65 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 66

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 14 ve 15
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

2010 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve B no'lu yapılar yaşam alanıdır. Yapının pencerelerinin koruma amacıyla ahşap levhalarla kapatıldığı görülmektedir. C no'lu yapıda baca olduğu görülmektedir. Mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 66 66 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 67

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 16 ve 17
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

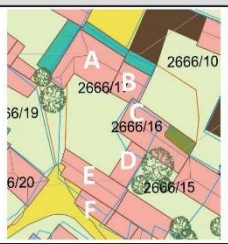
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A ve C no'lu yapılar yaşam alanıdır. D no'lu yapıda baca bulunmaktadır. Avluya girilemediğinden yapının özgünlük ve yapısal durumu değerlendirilememiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☐
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, E, F	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 67 67 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 68

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

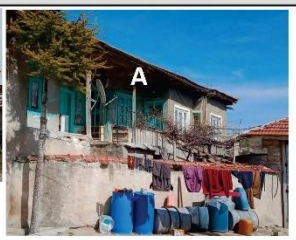
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 18
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

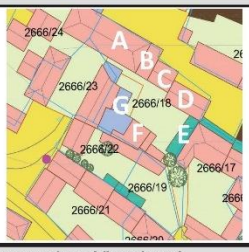
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencerelerin birkısmı değiştirilmiştir. C garajdır. D no'lu yapıda baca görülmekte olup mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, E, F, G	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 68 68 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 69

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

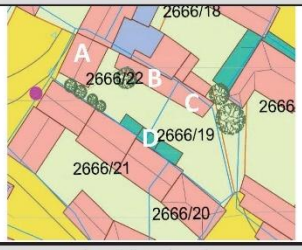
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 19 ve 22
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. B no'lu yapıda baca bulunmakta olup mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 69 69 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 70

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 20 ve 21
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

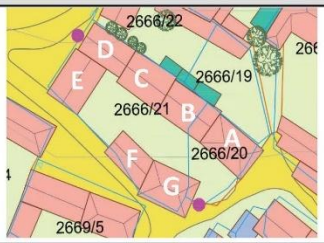

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A ve G no'lu yapılar yaşam alanıdır. A no'lu yapının özgün penceresinin değiştirildği görülmektedir. B no'lu yapıda baca olduğu görülmekte ve mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E, F	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 70 70 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 71

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2666	**Parsel:** 23 ve 24
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 10	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A ve C yaşam alanı, D yumaklık, E tuvalet, B depo, H garajdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☑	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, E, F, G, H	Fırın
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 71 71 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 72

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2667	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve F no'lu yapılar yaşam alanıdır. A no'lu yapının özgün pencereleri değiştirilmiştir. C no'lu yapıda ocak olduğu görülmektedir. Mutfak ve kiler olduğu düşünülmektedir. B no'lu yapının kapısı nedeniyle ahır olduğu düşünülmektedir. Avluda ocak bulunmaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, D, E, G	
İşlevleri	Depo, ahır	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 72 72 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 73

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2669	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

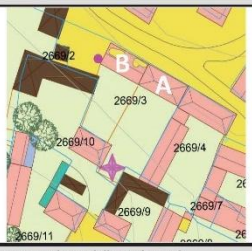

VAZİYET PLANI

NOTLAR

Parselde açık halde kazı alanı bulunmaktadır. A no'lu yapı yaşam alanıdır. Bahçe duvarı üzerinde ocak bulunmaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri	Depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 73 73 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 74

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2669	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır. B ve C ise servis birimleridir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 74 74 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 75

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2669	**Parsel:** 5
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 75 75 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 76

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2669	**Parsel:** 6, 7 ve 8
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır. İki özgün pencere değiştirilmiştir. B kısmen yıkılmıştır. C no'lu yapıda baca görülmektedir. D servis birimidir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 76 76 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 77

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

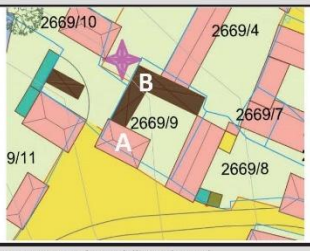
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2669	**Parsel:** 9
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Mutfak ve servis birimlerini barındıran B no'lu yapı büyük oranda yıkılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 77 77 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 78

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2669	**Parsel:** 10
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Kazı Alanı

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. B no'lu yapı yıkılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 78 78 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 79

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ		
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2669	**Parsel:** 11
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 6	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 2	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapının ön cephesine mekan eklenmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 79 79 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 80

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2670	**Parsel:** 1 ve 2
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 0	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

1991 yılına ait hava fotoğrafı

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	1975 yılına ait hava fotoğrafında, 2 numaralı parselde farklı bir yapı olduğu görülmektedir. 1991 yılı ise günümüzdeki gibidir. Yapı, yeni olarak sınıflandırılmıştır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 80 80 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 81

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2709	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

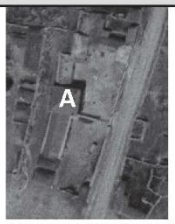

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapının ön cephesine betonarme destek eklendiği görülmektedir. B no'lu yapıda baca görülmekte olup mutfak olduğu düşünülmektedir. D no'lu yapı depodur. 1975 yılına ait hava fotoğrafında G no'lu yapı görülmemektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☐
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C, D, E, H, G	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 81 81 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 82

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2709	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑	Zemin + 1 ☐	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐		
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☑		
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐		Boya ☐		
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐		Beşik Çatı ☑		
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐		
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐	Toprak ☐	

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 82 82 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 83

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

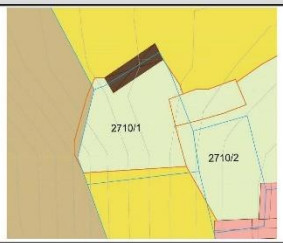
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2710	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ağıl	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑			Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐			Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐		Metal ☐		Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 83 83 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 84

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2710	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	B no'lu yapı yaşam alanıdır. A no'lu yapı mutfaktır. C ve D no'lu yapılar servis birimleridir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 84 84 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 85

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2710	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

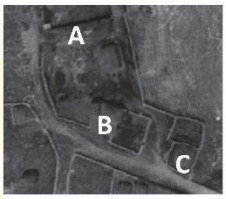
YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

NOTLAR

1975 yılına ait hava fotoğrafında B ve C noktalarında da yapı bulunmaktadır. Günümüzde yapı kalıntıları görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 85 85 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 86

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

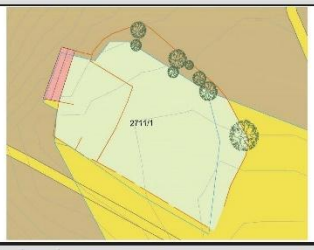
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2711	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 86 86 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 87

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

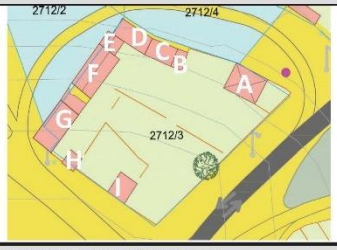
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2712	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 9	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. C no'lu yapı depodur. D no'lu yapıda ocak bulunmaktadır. Mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 87 87 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 88

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ		
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2712	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 88 88 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 89

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2712	**Parsel:** 7 ve 8
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve E no'lu yapılar ahırdır. C ve D no'lu yapılar depodur. B no'lu yapının kümes olduğu düşünülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐			Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐			Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 89 89 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 90

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

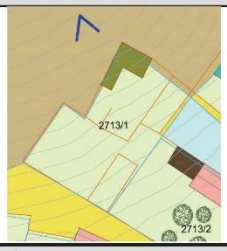
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2713	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	Yapının çatısında bitkilenme görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 90 90 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 91

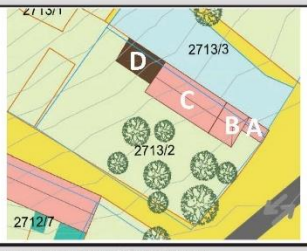
Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ		
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2713	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	B no'lu yapı yaşam alanıdır. D no'lu yapının çatısı çökmüştür.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 91 91 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 92

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2624	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 92 92 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 93

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

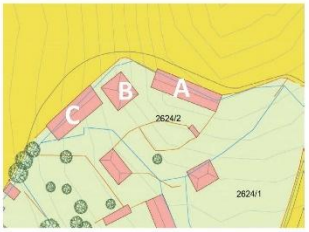
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2624	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	B no'lu yapı yaşam alanıdır. B no'lu yapının özgün pencereleri PVC pencere ile değiştirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 93 93 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 94

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ		
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2624	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve B no'lu yapılar yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 94 94 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 95

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2624	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

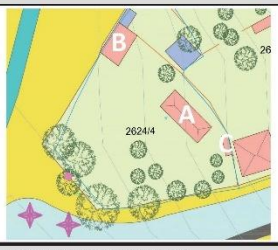
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A yaşam alanı, B ise servis birimidir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 95 95 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 96

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2627	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve samanlık	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 96 96 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 97

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

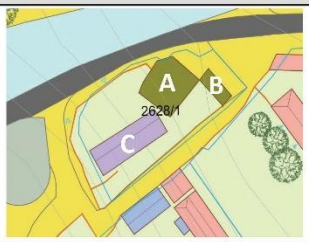
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2628	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve B yapıları ağır yapısal problemlere sahip olup kullanılmamaktadır. Ancak, parsele ait açık alanda geçici bir yapı bulunmaktadır. C no'lu çadır ahır olarak kullanılmaktadır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 97 97 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 98

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2629	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A, yaşam alanıdır. Avludaki diğer yapılar servis birimleridir. C no'lu yapı depodur. B no'lu yapının ahır olduğu düşünülmektedir. A no'lu yapının özgün pencereleri PVC pencere ile değiştirilmiştir. Yer yer özgün sıva kaybı görülmüştür. Çatı hasarlıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri	Ahır ve Depo	
Yapım Teknikleri	Yığma Moloz Taş	

Şekil G. 98 98 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter** **No: 99**

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

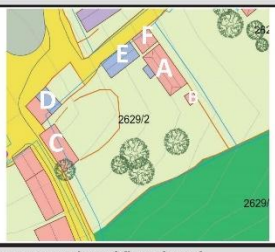
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2629	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: ?	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** ?	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapının yaşam alanı, C no'lu yapının ahır olduğu düşünülmektedir. Yapının giriş kısmına kütle eklenmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☑	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C	
İşlevleri	Ahır	
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 99 99 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 100

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2630	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: ?	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** ?	

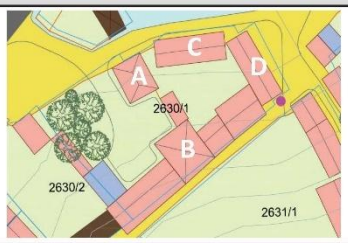
YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A ve B no'lu yapılar yaşam alanıdır. B no'lu yapının özgün pencereleri değiştirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A ve B hariç, diğer yapılar	
İşlevleri	Ahır, depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 100 100 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 101

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2630	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

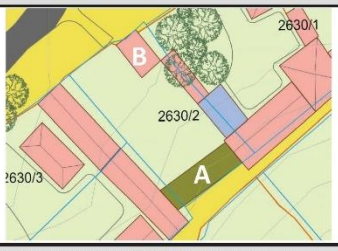
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve B no'lu yapılar yaşam alanıdır. A no'lu yapının çatısı çökmüştür.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (B No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 101 101 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 102

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

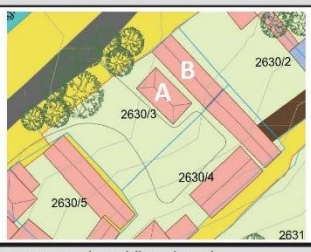
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2630	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencereleri değiştirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 102 102 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Envanter No: 103

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2630	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 3	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

2011 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. B, C ve D no'lu birimler 2011 yılına ait hava fotoğrafında görülmemekte olup yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır. D no'lu yapı depo, E no'lu yapı ahırdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Betonarme ve yığma çağdaş delikli tuğla	

Şekil G. 103 103 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 104

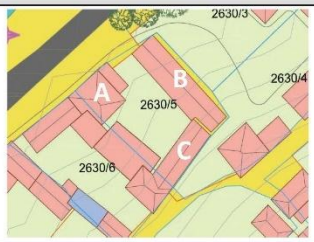
Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ		
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2630	**Parsel:** 5
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapının önüne kütle eklenmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 104 104 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 105

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2630	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

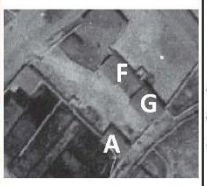
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

G no'lu yapı yaşam alanıdır. A ve B no'lu yapıların mutfak olduğu düşünülmektedir. B, C, D ve E no'lu yapılar 1975 yılına ait hava fotoğrafında görülmemektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C, D, E ve F	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 105 105 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 106

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2630	**Parsel:** 7
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 6	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

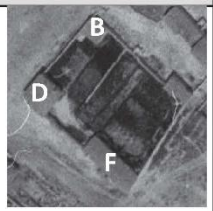

VAZİYET PLANI

NOTLAR

D no'lu yapı yaşam alanıdır. A, C ve E no'lu yapılar, 1975 yılına ait hava fotoğrafında görülmemektedir. E no'lu yapıda baca görülmekte ve mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☑
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐		Boya ☐
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, B, C, F	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 106 106 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter No: 107**

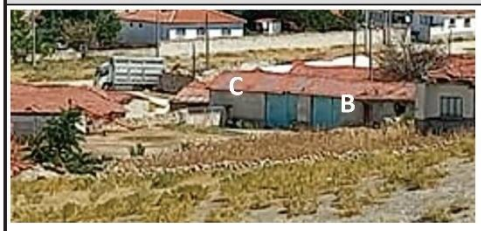
Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2631	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Tespit Edilemedi	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

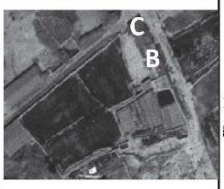
YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

NOTLAR

1975 yılına ait hava fotoğrafında A no'lu yapı görülmemektedir. B ve C no'lu yapılar servis birimidir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 107 107 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Envanter No: 108

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

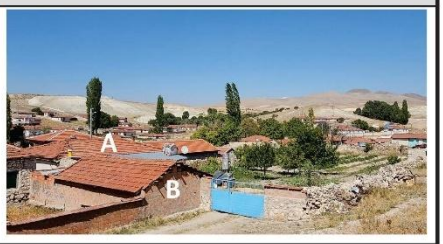
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2631	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

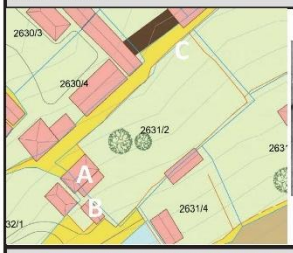
YAPININ FOTOĞRAFLARI

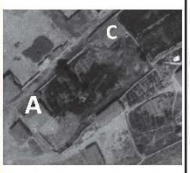

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Girişe sundurma eklenmiştir. B, 2011'de görülmemekte olup yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır. 1975 yılına ait hava fotoğrafında C noktasında da bir yapı bulunmaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑		Çimento Esaslı Sıva ☑
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐		Beşik Çatı ☑
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma çağdaş delikli tuğla	

Şekil G. 108 108 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 109

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2631	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 109 109 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 110

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2631	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Tespit Edilemedi	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

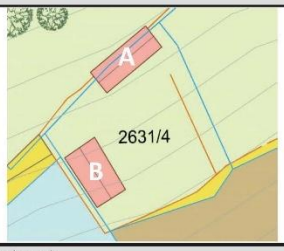
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 110 110 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 111

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ		
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2632	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 111 111 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI			Envanter No: 112
Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu			
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023	
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ			
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2635	**Parsel:** 1	
Yapının Özgün İşlevi: Muhtarlık-Köy Kahvesi-Postahane	**Kullanım Durumu:** Dolu		
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0		

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

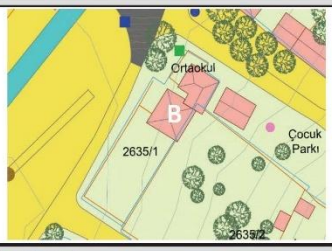

2010 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI

NOTLAR

Müze ve Kazı Araştırma Merkezi'ne ait binalar inşa edilene kadar müze ve depo olarak kullanılan yapının iki girişi bulunmakta olup bir tarafı postane, diğer tarafı ise muhtarlık olarak kullanılmıştır. Müzeye ait eşyaların taşınmasıyla müze kısmı köy kahvesine dönüşmüştür. Uzun yıllar köye hizmet veren PTT şubesi ise görevli postacının emekli olması ve 5 km uzaklıktaki Ertuğrul Köyü'ne telefon santrali kurulması dolayısıyla kapatılmıştır. Postane olarak kullanılan kısım ise muhtarlık olarak kullanılmaya başlanmış; eskiden muhtarlık olan bölüm ise malzeme depolamaya ayrılmıştır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU		
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 112 112 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter** **No: 113**

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2635	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ortaokul	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

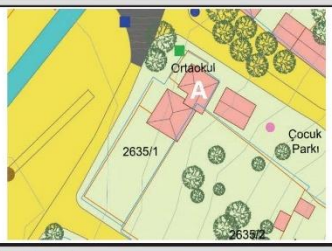
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Tuğla) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 113 113 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 114

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2635	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: İlkokul	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

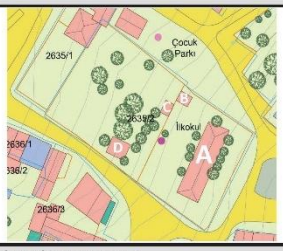

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı ilkokuldur. Bir süre Kazı ve Araştırma Merkezi olarak hizmet vermiştir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ (A No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 114 114 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 115

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2636	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☑	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 115 115 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 116

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2636	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Sağlık Ocağı	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	Yapı, uzun yıllar sağlık ocağı olarak hizmet vermiş olup günümüzde kullanılmamaktadır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☑	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 116 116 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 117

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2636	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 10	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve B no'lu yapılar yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 117 117 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 118

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2636	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 9	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

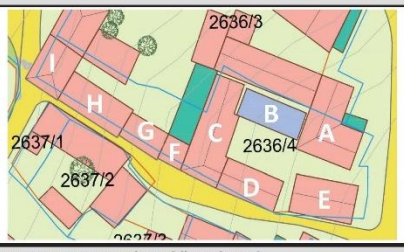
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	I ve H yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 118 118 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 119

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2637	**Parsel:** 1 ve 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

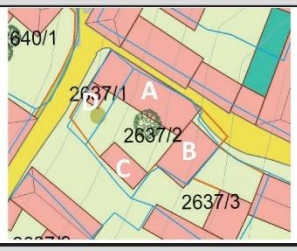
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C ve D	Avluda fırın bulunmaktadır.
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 119 119 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 120

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2637	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 8	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

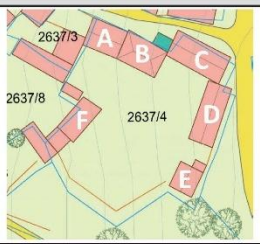
Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A ve B yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C, D, E ve F	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 120 120 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter** **No: 121**

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2637	**Parsel:** 7
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐		
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑					
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐			Çimento Esaslı Sıva ☐		
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐			Boya ☑		
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑			Beşik Çatı ☐		
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐		
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐	

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 121 121 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 122

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

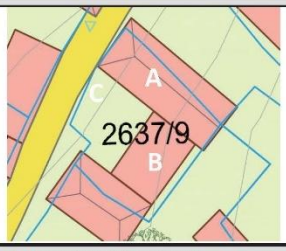
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2637	**Parsel:** 9
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 122 122 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 123

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

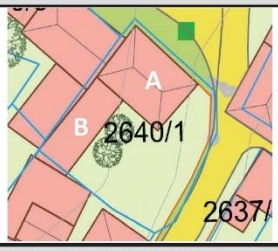
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2640	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 123 123 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 124

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2640	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

2009 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. B no'lu yapı 1975 yılına ait hava fotoğrafında görülmemekte olup sonradan eklenmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 124 124 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter** **No: 125**

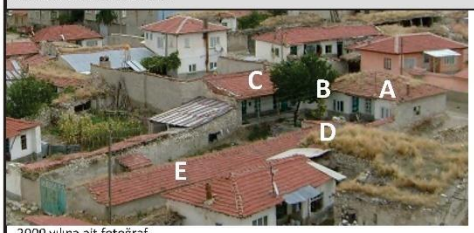
Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2640	**Parsel:** 3 ve 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

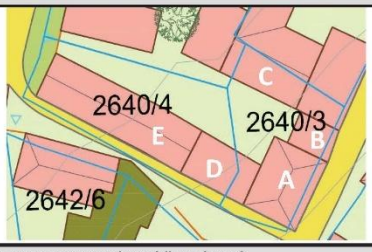

2009 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A, B ve C yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐		
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑					
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐			Çimento Esaslı Sıva ☐		
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑			Boya ☑		
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑			Beşik Çatı ☐		
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐		
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐	

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	D ve E	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 125 125 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 126

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

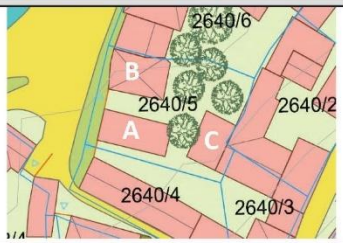
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2640	**Parsel:** 5
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	B no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑			Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑			Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A ve C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 126 126 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 127

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

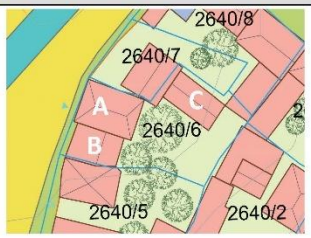
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2640	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve C no'lu yapılar yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (A No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 127 127 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 128

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2640	**Parsel:** 7 ve 8
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 6	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 128 128 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 129

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

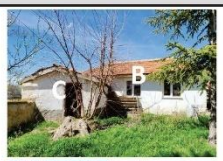
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2641	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Cami	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

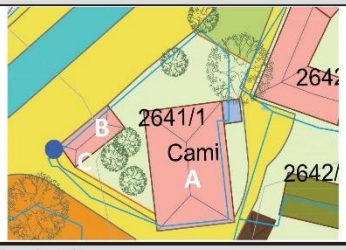

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

B no'lu tuvalet sonradan eklenmiştir. Camiye ait özgün tuvalet, C no'lu yapıdır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri	Tuvalet	
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 129 129 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 130

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2642	**Parsel:** 1 ve 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

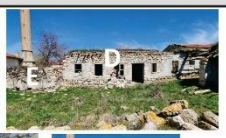
YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

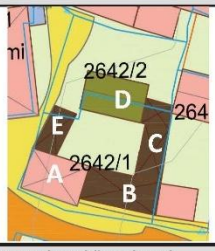

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve D no'lu yapılar yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C ve E	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 130 130 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 131

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2642	**Parsel:** 3 ve 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

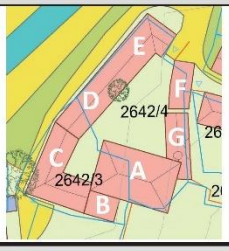

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. F no'lu yapı depodur. G no'lu yapıda ocak bulunmaktadır. Günümüzde bir kısmı depo olarak kullanılmaktadır. E no'lu yapının ahır olduğu düşünülmektedir. Avlu içerisine girilemediği için yapı fotoğraf üzerinden değerlendirilmiştir.

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

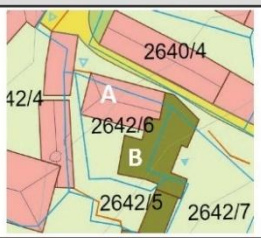
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E, F	
İşlevleri	Depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 131 131 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI			Envanter No: 132
Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu			
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023	
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ			
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2642	**Parsel:** 6	
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş		
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0		
YAPININ FOTOĞRAFLARI			
			
VAZİYET PLANI	**NOTLAR**		
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.		
YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐
YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU			
1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑	
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐		
SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**	
Avludaki Konumları	B		
İşlevleri			
Yapım Teknikleri			

Şekil G. 132 132 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 133

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2642	**Parsel:** 7
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑		Çimento Esaslı Sıva ☐
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑		Boya ☐
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☑		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 133 133 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 134

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2642	**Parsel:** 8
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

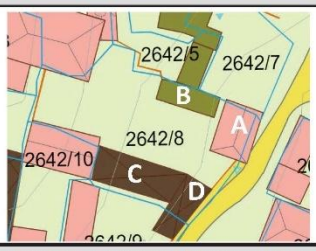

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve B no'lu yapılar yaşam alanıdır. B no'lu yapının mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (A No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 134 134 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 135

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2642	**Parsel:** 9
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

2010 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 135 135 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 136

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2642	**Parsel:** 10
Yapının Özgün İşlevi: Tespit Edilemedi	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑			Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐			Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☑	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 136 136 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 137

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2643	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

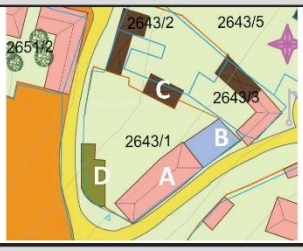

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A no'lu yapı yaşam alanıdır. Özgün pencerelerden biri değiştirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 137 137 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 138

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2643	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

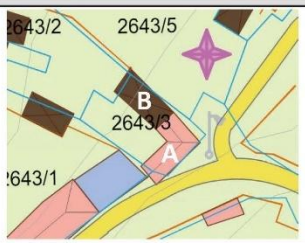

VAZİYET PLANI

NOTLAR

A no'lu birim yaşam alanıdır.

2009 yılına ait fotoğraf

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 138 138 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 139

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2643	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

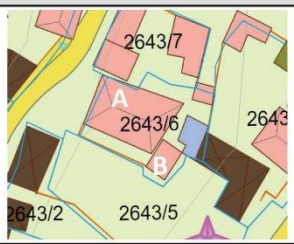

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI

NOTLAR

2009 yılına ait fotoğraf

A no'lu yapı yaşam alanıdır. B no'lu yapı, çağdaş delikli tuğla ile onarılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş ve çağdaş delikli tuğla	

Şekil G. 139 139 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 140

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2643	**Parsel:** 7
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 140 140 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 141

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

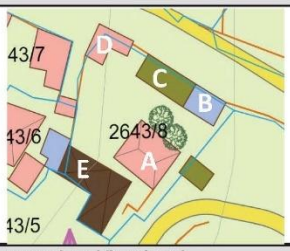
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2643	**Parsel:** 8
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☐
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 141 141 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 142

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2643	**Parsel:** 9
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

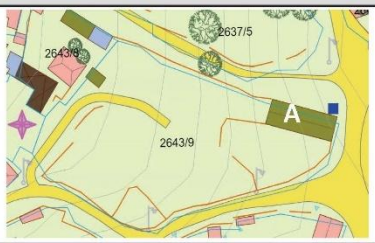

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 142 142 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 143

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2644	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Ahır ve Depo	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

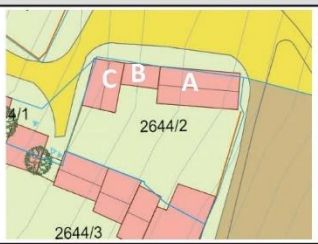
YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

NOTLAR

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐		
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐					
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑			Çimento Esaslı Sıva ☐		
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐			Boya ☐		
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐			Beşik Çatı ☑		
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐		
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐	

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 143 143 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 144

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

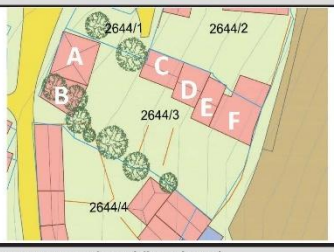
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2644	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 6	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E ve F	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 144 144 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter** **No: 145**

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2644	**Parsel:** 4 ve 5
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: ?	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** ?	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

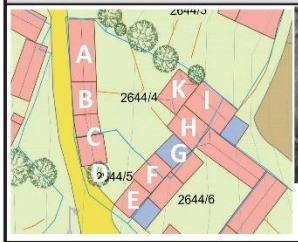

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

C ve K no'lu yapılar yaşam alanıdır. 1975 yılına ait hava fotoğrafında E, F, G, H ve I no'lı yapılar görülmemektedir. A ve B no'lu yapılar net görülmemektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, B, D, E, F, G, H ve I	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 145 145 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 146

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

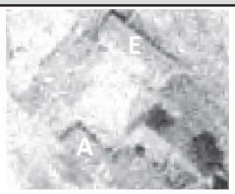
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2644	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: ?	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** ?	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

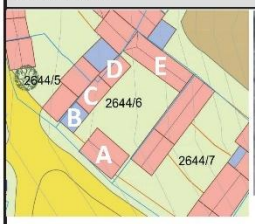

1991 yılına ait hava fotoğrafı

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

1975 yılına ait hava fotoğrafında yapılar görülmemekte olup 1991'de ise A ve E no'lu yapılar görülmektedir. E no'lu yapı, yaşam alanıdır. Girişe ek mekan eklenmiştir. Yapı, avluya girilemediği için fotoğraflar üzerinden değerlendirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, B, C ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 146 146 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 147

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2644	**Parsel:** 7
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: ?	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** ?	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

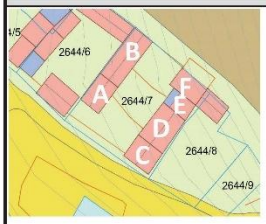

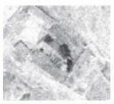

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

1991 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

1975 yılına ait hava fotoğrafında parselde yapı bulunmamaktadır. 1991'e ait fotoğrafta ise net görülmemekle birlikte parselde yapı olmadığı düşünülmektedir. Dolayısıyla yapılar yeni yapı olarak değerlendirilmiş ve analiz edilmemiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 147 147 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 148

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

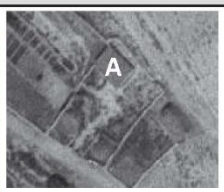
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2644	**Parsel:** 8
Yapının Özgün İşlevi: Servis Birimi	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

1975 yılına ait hava fotoğrafında parselde bir yapı daha bulunmaktadır.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐			Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐			Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 148 148 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 149

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2646	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 5	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

A ve C no'lu yapılar yaşam alanlarıdır. Özgün pencereler değiştirilmiştir. D no'lu yapı mutfak; B no'lu yapı depo; E no'lu yapı tuvalettir. Avlunun zemininde arkeolojik yapı kalıntısı görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve E	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 149 149 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter** **No: 150**

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2646	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

2009 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	D no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapı, fotoğraflar üzerinden değerlendirilmiştir. C no'lu yapıda baca görülmekte olup mutfak olduğu düşünülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A ve B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 150 150 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 151

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2646	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

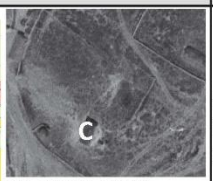

2010 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

1975 yılına ait hava fotoğrafı

A ve C no'lu yapılar yaşam alanıdır. A ve B no'lu yapılar 1975 yılına ait hava fotoğrafında görülmemekte olup 1991'de görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (C no'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 151 151 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 152

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2646	**Parsel:** 5
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 7	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

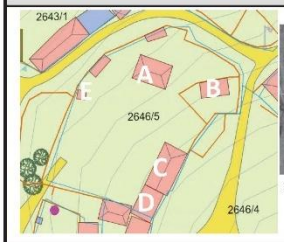

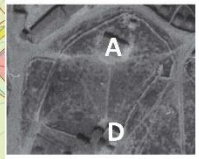

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

A ve C no'lu yapılar yaşam alanıdır. 1975 yılına ait hava fotoğrafında B ve C no'lu yapılar görülmeme olup 1991 yılı günümüzdeki gibidir. D no'lu yapı depo, E no'lu yapı ise tuvalettir. B no'lu yapı ahır olup ağır yapısal problemlere sahiptir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ (A No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, D ve E	
İşlevleri	Ahır, depo ve tuvalet	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 152 152 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter** **No: 153**

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2646	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 8	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

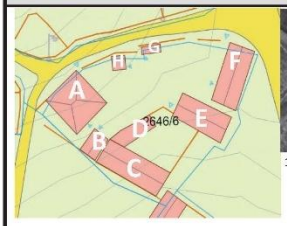

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
  1975 yılına ait hava fotoğrafı	A no'lu yapı yaşam alanıdır. Yapının giriş cephesine mekan eklenmiştir. C ve D no'lu yapılar ahırdır. 1975 yılına ait hava fotoğrafında C ve D no'lu yapılar görülmemektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D, E, F, G	Avluda çeşme bulunmaktadır.
İşlevleri	Depo, ahır	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 153 153 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 154

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2646	**Parsel:** 7
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

NOTLAR

2009 yılına ait fotoğraf

G no'lu yapı yaşam alanıdır. A no'lu yapıda baca görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 154 154 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 155

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

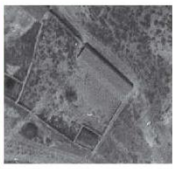
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2646	**Parsel:** 8
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Tespit Edilemedi	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

Yapı, uzaktan çekilmiş fotoğraflar üzerinden değerlendirilmiştir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 155 155 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 156

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2647	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A no'lu yapı yaşam alanıdır. C no'lu yapının çatısı kısmen çökmüştür.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐		Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐		Çimento Esaslı Sıva ☑
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑		Boya ☑
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑		Beşik Çatı ☐
	Düz Toprak Dam ☐		Tek Yöne Eğimli Çatı ☐
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B	
İşlevleri	Depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 156 156 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 157

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2647	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 3	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

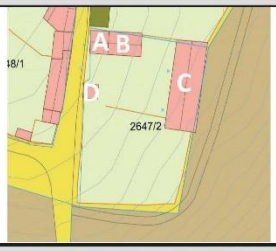

2010 yılına ait fotoğraf

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

Parseldeki yapılardan sadece B no'lu özgündür. Diğer yapılar 2010 yılına ait fotoğrafta görülmemektedir. A no'lu yapı yaşam alanı, diğer yapılar ise servis birimidir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ (B No'lu Yapı)

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐				
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑			Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐			Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐			Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, D	
İşlevleri	Ahır, Depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş ve yığma çağdaş delikli tuğla	

Şekil G. 157 157 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 158

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2648	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 10	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

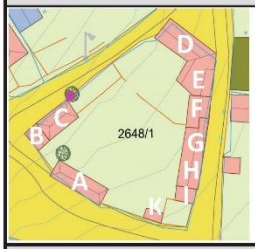

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

A ve C no'lu yapılar yaşam alanıdır. İki yapının da girişine sundurma eklenmiştir. C no'lu yapının özgün kapı ve pencereleri değiştirilmiştir. G no'lu mekan garaj olarak kullanılmaktadır. 1975'e ait hava fotoğrafında yapılar görülmemekte olup 1991'te ise günümüzdeki gibidir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A ve C hariç, diğer yapılar	
İşlevleri	Depo, ahır, garaj	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 158 158 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 159

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

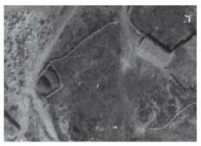
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2649	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

1975 yılına ait hava fotoğrafı

1975 yılına ait hava fotoğrafında parselde bir yapı daha olduğu görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ			
Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU			
Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 159 159 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 160

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

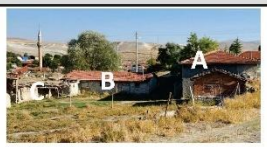
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2649	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 6	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

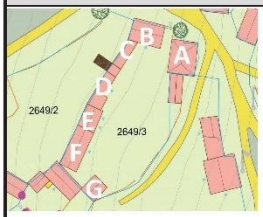

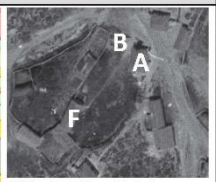

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. G no'lu yapı çağdaş delikli tuğla ile yığma tekniğinde inşa edilmiş olup yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır. C, D, E ve G no'lu yapılar 1975'e ait hava fotoğrafında görülmemektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C, E, F ve G	D no'lu yapının önünde fırın bulunmaktadır.
İşlevleri	Depo, ahır	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş ve yeni delikli tuğla	

Şekil G. 160 160 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 161

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

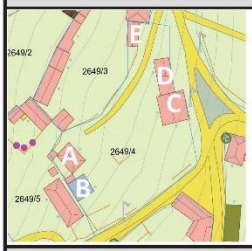
YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

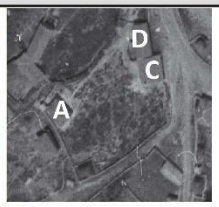
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2649	**Parsel:** 4
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

A no'lu yapı yaşam alanıdır. D no'lu yapıda ocak bulunmaktadır. Mutfak olabileceği düşünülmektedir. B ve E no'lu yapılar, 1975 yılına ait hava fotoğrafında görülmemektedir. E no'lu yapı çağdaş delikli tuğla ile inşa edilmiş olup yeni yapı olarak sınıflandırılmıştır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☐	Zemin + 1 ☑
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B, C ve E	
İşlevleri	Ahır, depo, mutfak	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş ve çağdaş delikli tuğla	

Şekil G. 161 161 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 162

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

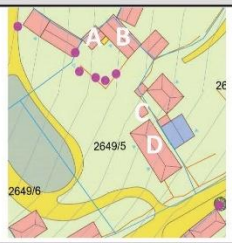
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2649	**Parsel:** 5
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 4	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	D no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☑	Zemin ☐	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☑
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	A, B, C	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 162 162 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 163

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2649	**Parsel:** 6
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 3	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

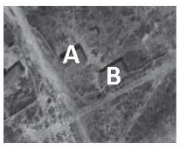
YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

1975 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

A no'lu yapı, yaşam alanıdır. Yapıların çatıları üzerinde bitkilenme görülmektedir. 1975 ve 1991 yıllarına ait hava fotoğraflarında C no'lu yapı görülmemektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	B ve C	
İşlevleri	Depo	
Yapım Teknikleri	Yığma moloz taş	

Şekil G. 163 163 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 164

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

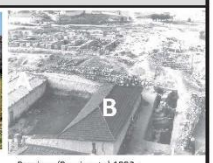
Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2651	**Parsel:** 1
Yapının Özgün İşlevi: Ahır	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

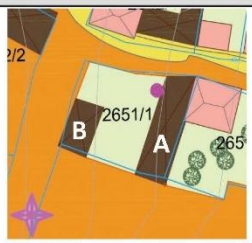

Pessinus (Pessinonte) 1992 : preliminary report

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**

2009 yılına ait fotoğraf

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☑	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☑	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 164 164 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 165

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2651	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

Havadan görünüş

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	B no'lu yapı yaşam alanıdır.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☑		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 165 165 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ **RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI** **2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI**	**Envanter** **No: 166**

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2652	**Parsel:** 9
Yapının Özgün İşlevi: Ahır veya depo	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: ?	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** ?	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI

1991 yılına ait hava fotoğrafı

NOTLAR

1991 yılına ait hava fotoğrafında yapı görülmemektedir. Çimento esaslı sıvalı yapının yapım sistemi tespit edilememiştir. Ahır ya da depo olduğu düşünülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐		
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐			
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☑		
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐		
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☑		
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐		
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐	

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☑	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 166 166 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 167

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

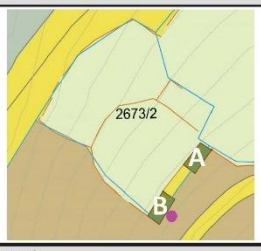
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2673	**Parsel:** 2
Yapının Özgün İşlevi: Ağıl	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve B no'lu yapıların çatılarında bitkilenme görülmektedir.

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☑	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐	Boya ☐	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☑	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☐	Metal ☐	Toprak ☑

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 167 167 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 168

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

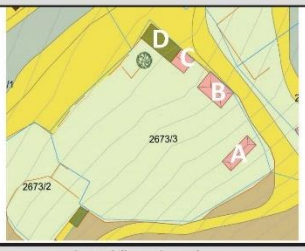
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2673	**Parsel:** 3
Yapının Özgün İşlevi: Konut	**Kullanım Durumu:** Dolu	
Özgün Birim Sayısı: 2	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 1	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	A ve B no'lu yapılar yaşam alanıdır. A no'lu yapının girişine sundurma eklenmiştir. D no'lu servis biriminin çatısında bitkilenme görülmektedir.

YAŞAM ALANLARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐	Zemin ☑	Zemin + 1 ☐
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☑	Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☐	
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐		
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐	Çimento Esaslı Sıva ☐	
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☑	Boya ☑	
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☑	Beşik Çatı ☐	
	Düz Toprak Dam ☐	Tek Yöne Eğimli Çatı ☐	
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑	Metal ☐	Toprak ☐

YAŞAM ALANLARININ ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem ve Malzeme	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☐	Kısmen Korunmuş ☑	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☑	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☐	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları	C ve D	
İşlevleri		
Yapım Teknikleri	Yığma Moloz Taş	

Şekil G. 168 168 no'lu envanter

	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI	Envanter No: 169

Ballıhisar Mahallesi Kültür Varlığı Envanter Formu

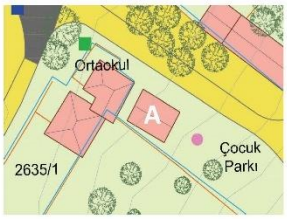
Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

YAPI KİMLİK BİLGİLERİ

Adres: Ballıhisar Mahallesi, Sivrihisar / Eskişehir	**Ada:** 2635	**Parsel:** -
Yapının Özgün İşlevi: Kuran Kursu - Ortaokul	**Kullanım Durumu:** Boş	
Özgün Birim Sayısı: 1	**Sonradan Eklenmiş Birim Sayısı:** 0	

YAPININ FOTOĞRAFLARI

VAZİYET PLANI	**NOTLAR**
	

MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Kat Adedi	Bodrum + Zemin ☐		Zemin ☑		Zemin + 1 ☐	
Taşıyıcı Sistem	Yığma Kargir (Moloz Taş) ☐			Ahşap Karkas (Moloz Taş Dolgulu) ☑		
	Karma Sistem (Kısmi Yığma Kargir ve Kısmi Ahşap Karkas) ☐					
Cephe Malzemesi	Moloz Taş ☐			Çimento Esaslı Sıva ☐		
	Özgün Kireç Esaslı Sıva ☐			Boya ☑		
Çatı Biçimlenişi	Kırma Çatı ☐			Beşik Çatı ☑		
	Düz Toprak Dam ☐			Tek Yöne Eğimli Çatı ☐		
Çatı Örtüsü	Marsilya Kiremidi ☑		Metal ☐		Toprak ☐	

ÖZGÜNLÜK DURUMU

Taşıyıcı Sistem	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Cephe	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Kütle	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐
Plan	Korunmuş ☑	Kısmen Korunmuş ☐	Korunmamış ☐

YAŞAM ALANLARININ YAPISAL DURUMU

1* İyi Durumda ☐	2* Yüzeysel Bozulmalar ☐	3* Hafif Yapısal Problemler ☐
4* Ağır Yapısal Problemler ☑	5* Kısmen/Büyük Oranda Yıkılmış ☐	

SERVİS BİRİMLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİ		**AVLUDAKİ DİĞER ÖGELER**
Avludaki Konumları		
İşlevleri		
Yapım Teknikleri		

Şekil G. 169 169 no'lu envanter

H
BALLIHİSAR KÖYÜ ARKEOLOJİK KÜLTÜR VARLIĞI ENVANTER FİŞLERİ

Arazi çalışması sırasında yerleşime dağılmış halde yol kenarlarında, bahçe içlerinde, yapı ve bahçe duvarlarında tespit edilen arkeolojik yapı elemanlarının envanter fişleri doldurulmuştur. Envanter fişlerinde yer alan fotoğraflar, yazar tarafından saha çalışmaları sırasında çekilmiştir.

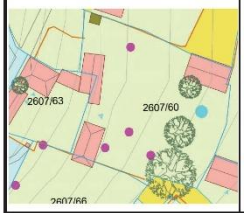
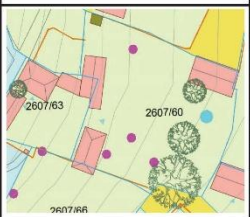
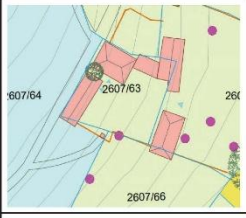
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 1		**Envanter No:** 2	
Tanım: Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 59	**Tanım:** Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 60
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 3		**Envanter No:** 4	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 60	**Tanım:** Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 60
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 5		**Envanter No:** 6	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 60	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 60
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 7		**Envanter No:** 8	
Tanım: Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 63	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 66
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 1 1-8 no'lu envanter

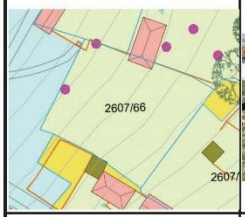
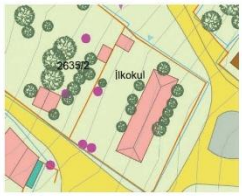
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 9		**Envanter No:** 10	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 66	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 70
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 11		**Envanter No:** 12	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 73	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 74
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 13		**Envanter No:** 14	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2607, 74	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2624, 4
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 15		**Envanter No:** 16	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2630, 7	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2635, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 2 9-16 no'lu envanter

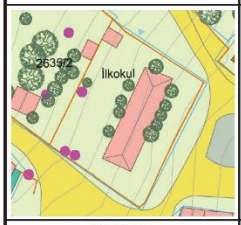
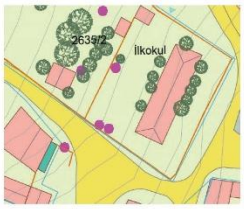
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 17		**Envanter No:** 18	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2635, 1	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2635, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 19		**Envanter No:** 20	
Tanım: Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2635, 2	**Tanım:** Mezar Steli	**Kod (Ada, Parsel):** 2635, 2
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 21		**Envanter No:** 22	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2635, 2	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2636, 3
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 23		**Envanter No:** 24	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2637, 6	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2637, 7
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 3 17-24 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

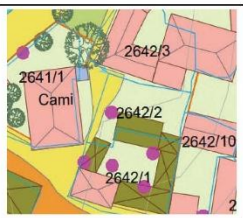
Envanter No: 25		**Envanter No:** 26	
Tanım: Sütun Başlığı	**Kod (Ada, Parsel):** 2639, 1	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2640, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 27		**Envanter No:** 28	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2640, 8	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2641, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 29		**Envanter No:** 30	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 1	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 31		**Envanter No:** 32	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 1	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 4 25-32 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	Araştırma Tarihi: 01.10.2023

Envanter No: 33		Envanter No: 34	
Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2642, 1	Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2642, 1
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF
Envanter No: 35		Envanter No: 36	
Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2642, 1	Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2642, 2
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF
Envanter No: 37		Envanter No: 38	
Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2642, 2	Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2642, 4
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF
Envanter No: 39		Envanter No: 40	
Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2642, 8	Tanım: Sütun Parçası	Kod (Ada, Parsel): 2642, 9
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF

Şekil H. 5 33-40 no'lu envanter

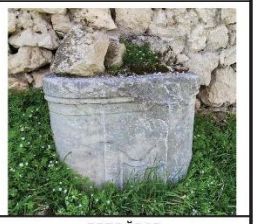
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 41		**Envanter No:** 42	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 9	**Tanım:** Mezar Steli	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 9
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 43		**Envanter No:** 44	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 9	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 9
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 45		**Envanter No:** 46	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 9	**Tanım:** Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 9
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 47		**Envanter No:** 48	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2642, 10	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2643, 2
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 6 41-48 no'lu envanter

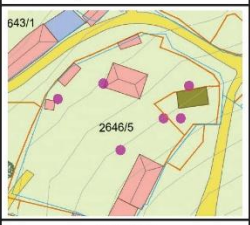
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

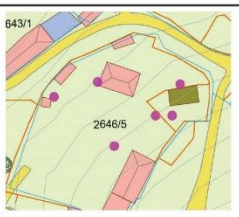
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

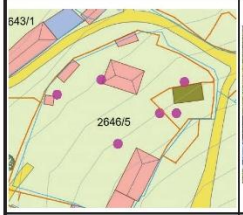
Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 49		**Envanter No:** 50	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2643, 2	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2646, 5
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 51		**Envanter No:** 52	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2646, 5	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2646, 5
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 53		**Envanter No:** 54	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2646, 5	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2646, 5
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 55		**Envanter No:** 56	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2646, 5	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2646, 5
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 7 49-56 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

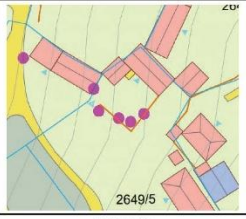
RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

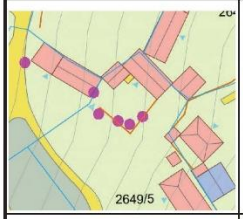
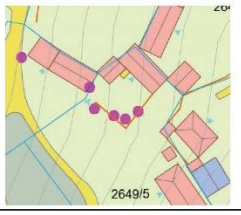
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

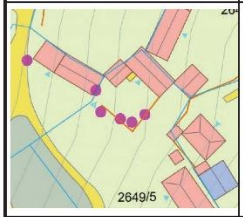
Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 57		**Envanter No:** 58	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2646,6	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2647, 1
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF

Envanter No: 59		**Envanter No:** 60	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2649, 1	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2649, 5
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF

Envanter No: 61		**Envanter No:** 62	
Tanım: Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2649, 5	**Tanım:** Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2649, 5
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF

Envanter No: 63		**Envanter No:** 64	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2649, 5	**Tanım:** Mezar Steli	**Kod (Ada, Parsel):** 2649, 5
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF

Şekil H. 8 57-64 no'lu envanter

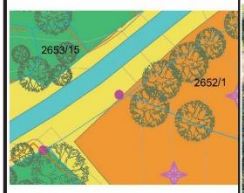
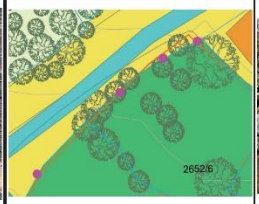
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

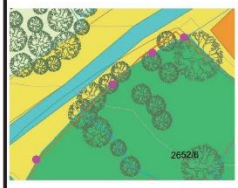
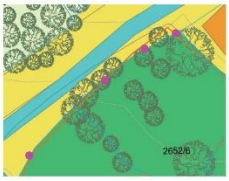
RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

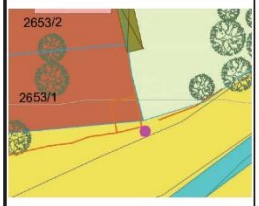
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 65		**Envanter No:** 66	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2652, 3	**Tanım:** Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2652, 6
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 67		**Envanter No:** 68	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2652, 6	**Tanım:** Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2652, 6
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 69		**Envanter No:** 70	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2652, 7	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2653, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 71		**Envanter No:** 72	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2658, 6	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2658, 10
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 9 65-72 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	Araştırma Tarihi: 01.10.2023

Envanter No: 73		Envanter No: 74	
Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2658, 13	Tanım: Sütun Parçası	Kod (Ada, Parsel): 2660, 4
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF
Envanter No: 75		Envanter No: 76	
Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2664, 1	Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2664, 3
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF
Envanter No: 77		Envanter No: 78	
Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2664, 3	Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2664, 3
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF
Envanter No: 79		Envanter No: 80	
Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2664, 3	Tanım: Tespit Edilemedi	Kod (Ada, Parsel): 2664, 3
			
KONUM	FOTOĞRAF	KONUM	FOTOĞRAF

Şekil H. 10 73-80 no'lu envanter

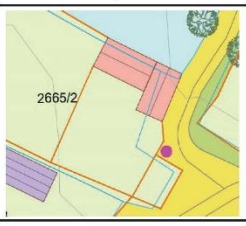
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

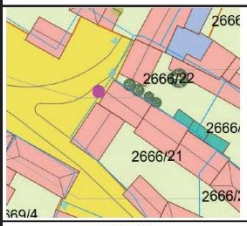
RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 81		**Envanter No:** 82	
Tanım: Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2664, 3	**Tanım:** Sütun Parçası	**Kod (Ada, Parsel):** 2665, 2
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 83		**Envanter No:** 84	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2666, 20	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2666, 20
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 85		**Envanter No:** 86	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2667, 1	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2669, 3
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 87		**Envanter No:** 88	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2669, 3	**Tanım:** Mezar Steli	**Kod (Ada, Parsel):** 2669, 3
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 11 81-88 no'lu envanter

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

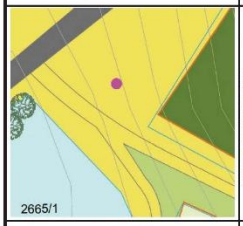
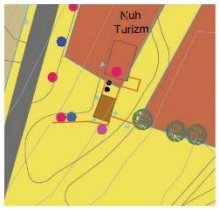
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 89		**Envanter No:** 90	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2669, 8	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2670, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 91		**Envanter No:** 92	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2709, 3	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2658, 11
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 93		**Envanter No:** 94	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 95		**Envanter No:** 96	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 12 89-96 no'lu envanter

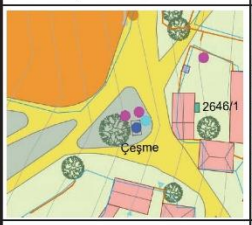
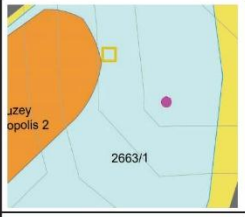
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 97		**Envanter No:** 98	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 99		**Envanter No:** 100	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 101		**Envanter No:** 102	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**
Envanter No: 103		**Envanter No:** 104	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2643, 5	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2663, 1
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 13 97-104 no'lu envanter

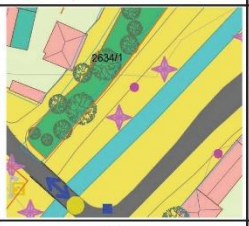
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

RÖLÖVE - RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

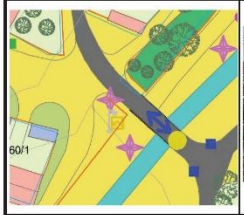
2023-2024 YÜKSEK LİSANS TEZİ- ESKİŞEHİR/ SİVRİHİSAR / BALLIHİSAR MAHALLESİ ARAZİ ÇALIŞMASI

Ballıhisar Mahallesi Arkeolojik Kültür Varlığı Envanter Formu

Hazırlayan: Hazal Avcı	**Tez Danışmanı:** Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN	**Araştırma Tarihi:** 01.10.2023

Envanter No: 105		**Envanter No:** 106	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** 2708, 40	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 107		**Envanter No:** 108	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -	**Tanım:** Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: 109		**Envanter No:** -	
Tanım: Tespit Edilemedi	**Kod (Ada, Parsel):** -	**Tanım:** -	**Kod (Ada, Parsel):** -
			
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Envanter No: -		**Envanter No:** -	
Tanım: -	**Kod (Ada, Parsel):** -	**Tanım:** -	**Kod (Ada, Parsel):** -
KONUM	**FOTOĞRAF**	**KONUM**	**FOTOĞRAF**

Şekil H. 14 105-109 no'lu envanter

I

I. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI KARARINA AİT BELGE

26.06.11

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

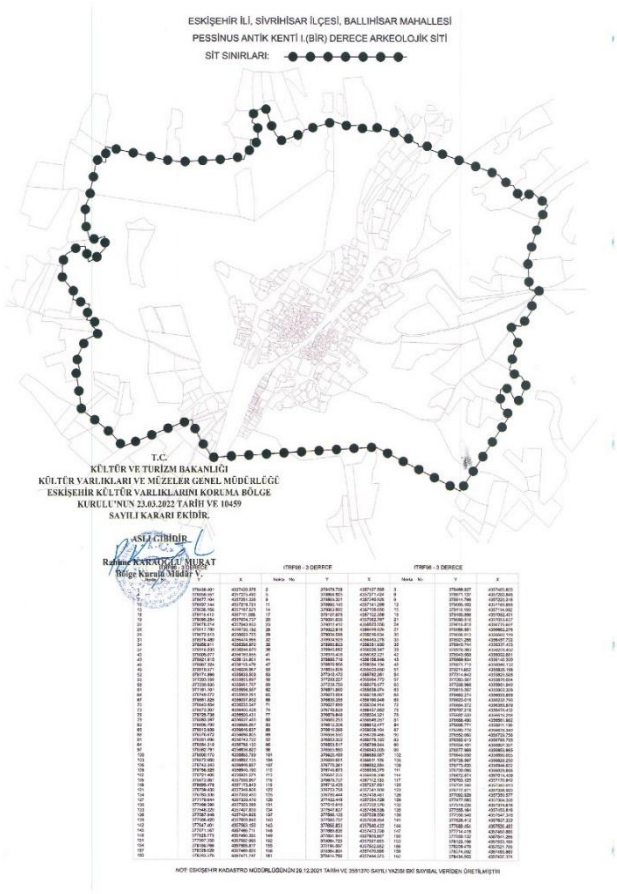
KARAR

Toplantı Tarih ve no: 23.03.2022 - 399
Karar Tarih ve no : 23.03.2022 - 10459

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

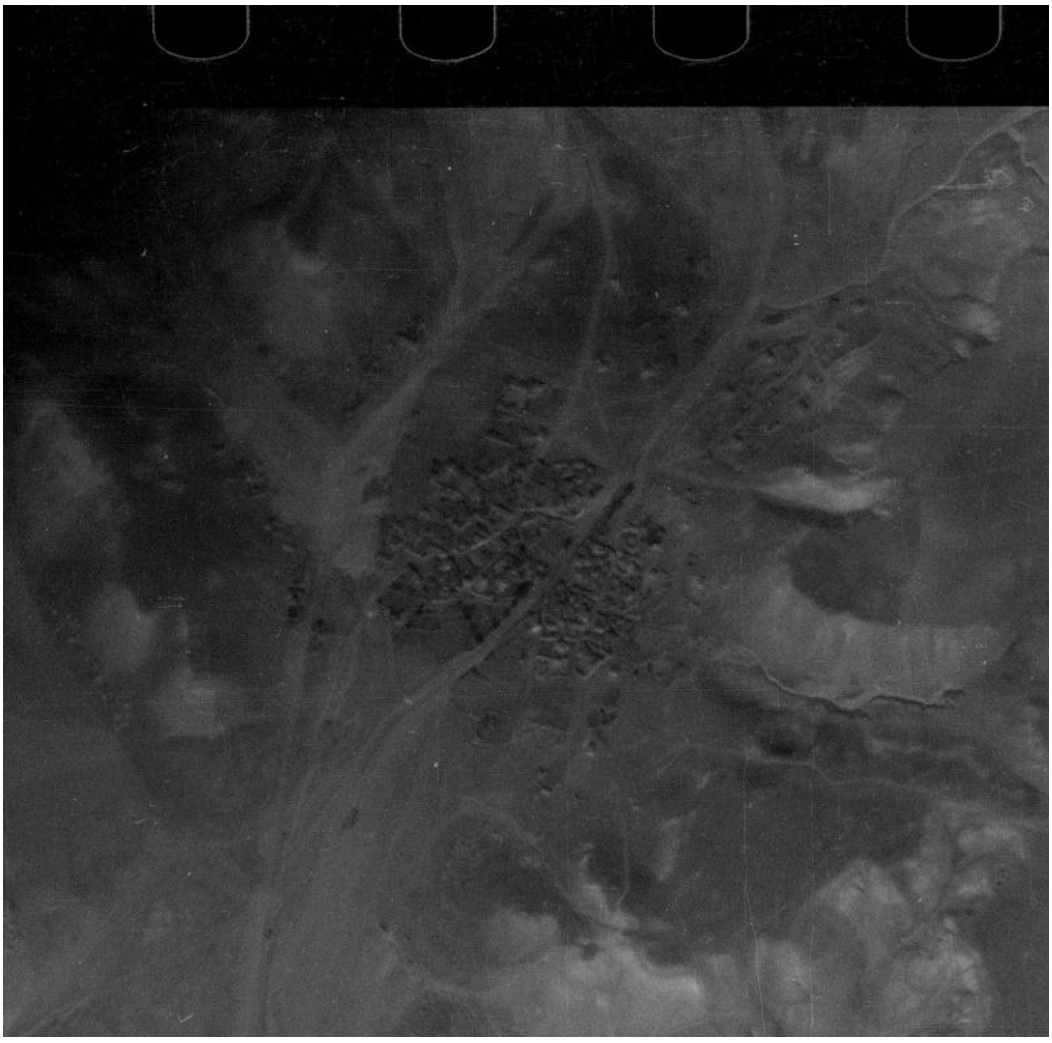
Eskişehir İli, Sivrihisar İlçesi, Ballıhisar Mahallesinde yer alan Pessinus Antik Kenti I. (Bir) Derece Arkeolojik Sit sınırlarının kadastral haritaya aktarılmasının istendiği Kurul Müdürlüğünün 08.12.2021 tarih ve 1988833 sayılı yazısı, Eskişehir Kadastro Müdürlüğünün kadastral sınırları aktardığı 30.12.2021 tarih ve 3581370 sayılı yazısı, Kurul Müdürlüğü Uzmanlarının 22.03.2022 tarih ve 1287567 sayılı dosya inceleme raporu, koordinatlı kadastral krokisi, dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Eskişehir İli, Sivrihisar İlçesi, Ballıhisar Mahallesinde yer alan, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 15.11.1980 tarih ve A.2496 sayılı Kararı ile tescilli, Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 15.06.2011 tarih, 4988 sayılı kararı ile sınırları güncellenen Pessinus Antik Kenti I. (Bir) Derece Arkeolojik Sit sınırlarının aktarıldığı güncel kadastral sit krokisinin uygun olduğuna, sit sınırları içerisinde güvenlik önlemlerinin ilgili kurumlarca alınmasına ve Kurulumuzdan izinsiz herhangi bir fiziki ve inşai müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

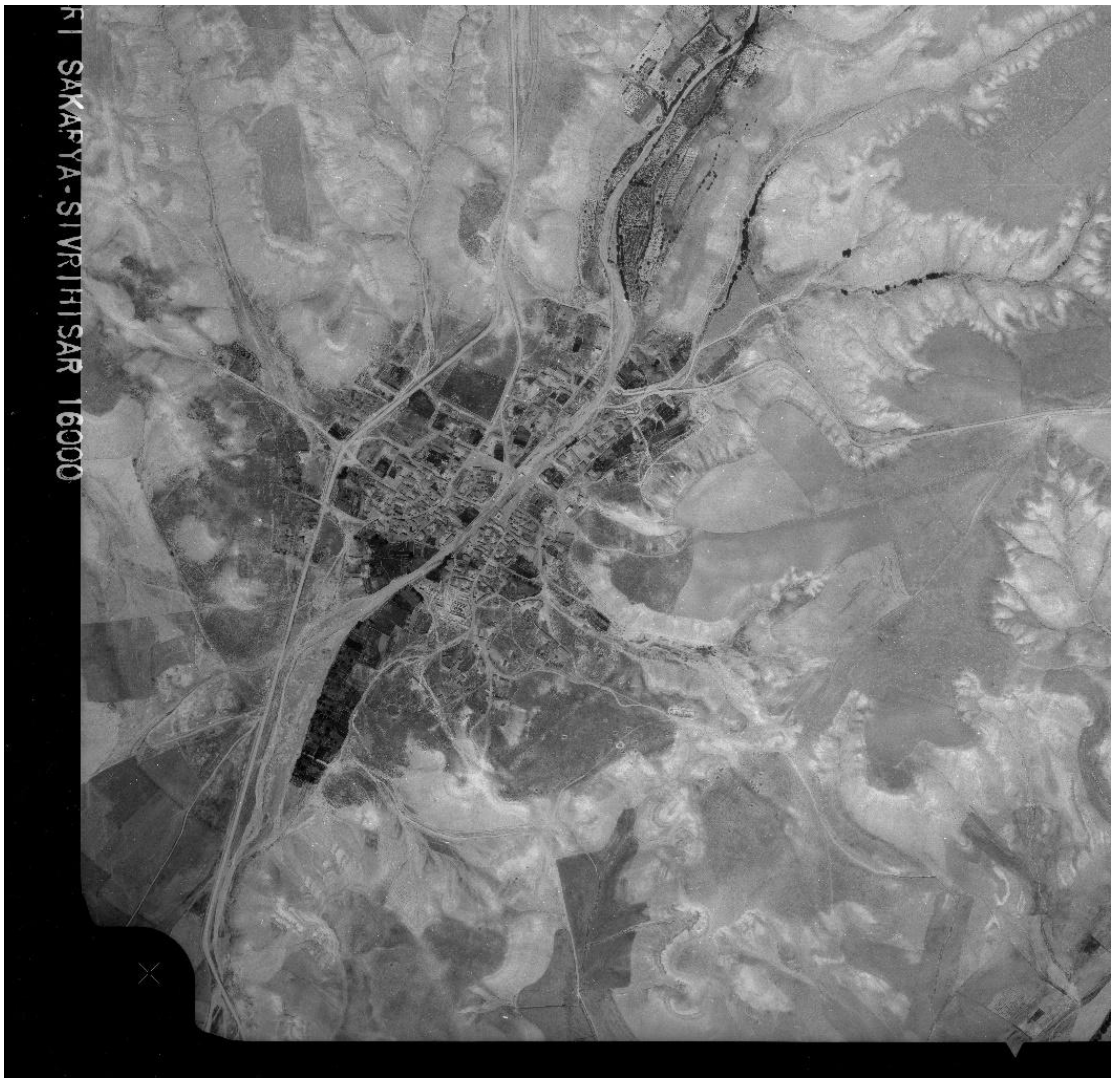

Şekil I. 1 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı kararına ait belge

İ
HARİTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN ALINAN HAVA FOTOĞRAFLARI

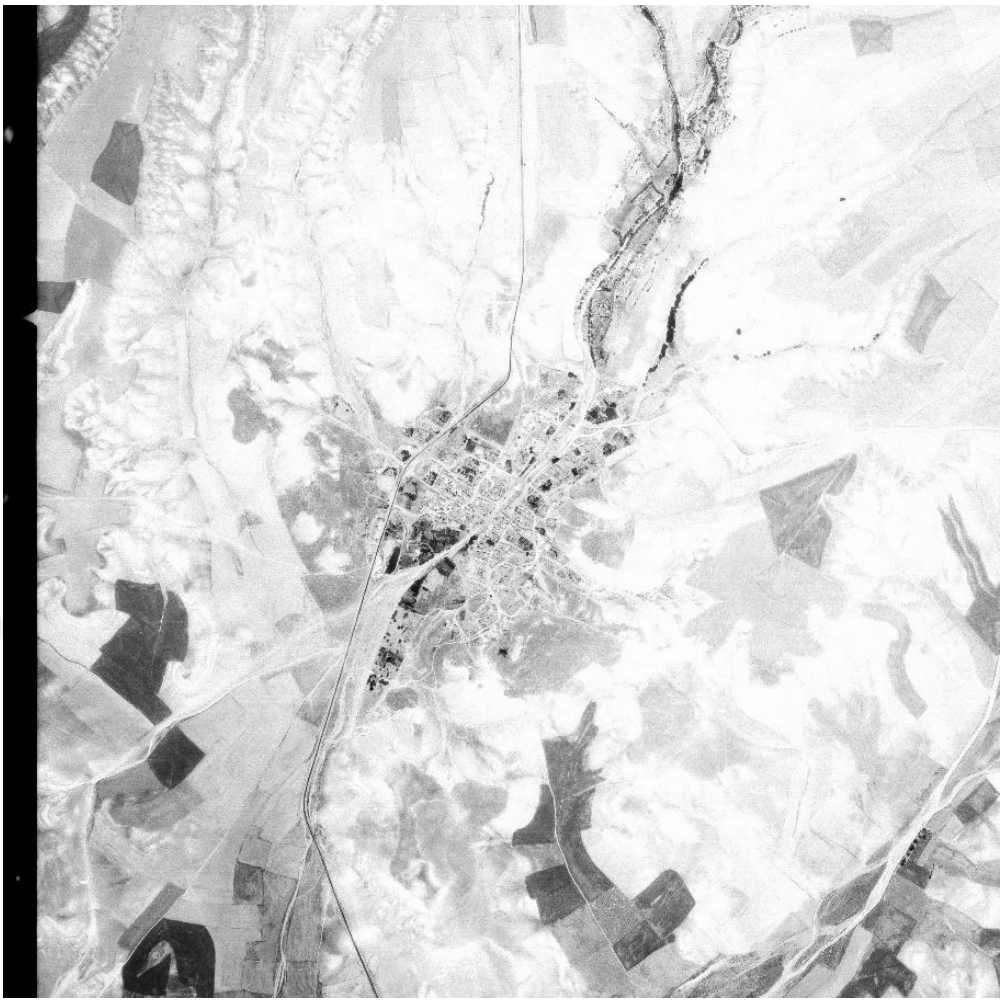
Şekil İ. 1 1953 yılına ait hava fotoğrafı

Şekil İ. 2 1975 yılına ait hava fotoğrafı

Şekil İ. 3 1980 yılına ait hava fotoğrafı

Şekil İ. 4 1991 yılına ait hava fotoğrafı

Şekil İ. 5 2011 yılına ait hava fotoğrafı

Şekil İ. 6 2019 yılına ait hava fotoğrafı

Şekil İ. 7 2022 yılına ait hava fotoğrafı

TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR

Konferans Bildirileri

1. H. Avcı ve B. Çelebioğlu Yergün, "Eskişehir'in Sivrihisar İlçesine Bağlı Ballıhisar/Pessinus Yerleşiminin Arkeolojik ve Kırsal Mimari Miras Birlikteliğinin Korunması", *9. Uluslararası Akademik Öğrenci Çalışmaları Kongresi*, 18-19 Mayıs 2024, İstanbul.